ARKADI ADAMOV

CU MULTE NECUNOSCUTE

OU MULTE NEGUNOSCUTE

ARKADI ADAMOV

CU MULTE NECUNOSCUTE

— povestiri —

Traducere de IRINA ANDREESCU

EDITURA MILITARĂ — 1971

Coperta: DUMITRU IONESCU

CU MULTE NECUNOSCUTE

I

Trei buletine din Borsk

Înaintînd treptat pe escalator, mulțimea compactă se tîra încet în sus, ca o panglică lungă și pestriță. Iar în întîmpinare cobora un torent de chipuri din cele mai deosebite: tinere, împurpurate de frig și zîmbitoare, sau în vîrstă, îngîndurate, nedormite, purtînd urme de griji și emoții.

Lui Serghei îi plăcea să privească atent chipurile ce pluteau prin dreptul lui, străduindu-se să surprindă în ele tipicul, acel ceva care le deosebea unul de altul, și uneori, rîzînd, rămînea surprins de descoperirile-i neașteptate și mărunte.

După un minut, părăsind escalatorul ce-i pleca de sub picioare, păși mecanic pe lespedea de marmură a vestibulului și, tîrît de torentul de oameni, urcă treptele largi spre ieșirea învăluită în aburi a metroului.

Ajuns în sfîrșit în piață, trase adînc în piept aerul proaspăt, geros și, după cum îi era obiceiul, privi ceasul rotund, încărunțit de nea, înălțat în mijlocul pieței pe un postament înalt.

„Așadar, se gîndi el, cu tot gerul, viforul și atlasul lui Vitea, înaintăm normal, după grafic".

În anul acela iarna era foarte grea. De două luni gerul nu mai voia să se ogoiască și ningea, ningea mereu, cu nemiluita. În ajun, duminică, fusese cu Vitea la schi, spre Izmailovo. Schiaseră patru ore în șir și drăcușorul, neobosit, zbura de pe deal ca o nălucă. Ajuns pe culme, Serghei abia se pregătea să-și găsească un loc de coborîre și-și făcea

curaj, că Vitea, ca o mingiuță albastră, se și avînta în zbor la vale. Rușinat, Serghei pornea cît putea de repede după el. Ultimii metri Vitea se rostogolea, urlînd de fericire.

Duminica, totdeauna luau masa la bătrîni. Iar după matineu venea și Lena acolo.

Azi dimineață, Vitea tușise puțin, iar Serghei și Lena au schimbat priviri îngrijorate. „Astea-s plimbările voastre cu schiurile! a spus supărată Lena. Nu vă mai las singuri!" Dar Serghei știa că Lena, ca în fiecare iarnă, cuprinsă de frica gripei, îi amenința că nu-i mai lasă la schi, fără să se țină de cuvînt; de altfel schiul n-avea nici o legătură cu asta.

Dimineața Serghei pleca totdeauna de-acasă împreună cu Vitea. Și pe drum începea „lecția de geografie". Bunicul îi dăruise nu de mult lui Vitea un atlas. Zile întregi, băiatul studia hărțile și-i uluia pe părinți cu descoperirile făcute. La fel și-n dimineața asta, în drum spre școală.

— Tăicuțule, a început Vitea, cîți Washingtoni sînt în America, știi? Și a continuat tot el: Trei!

— Cum adică, trei? s-a mirat Serghei.

— Uite-așa! Capitala, și alte două orașe în statele Texas și Oklahoma!

— Ei, taci!

— Da, da! Și mai știi ceva? Există acolo Moscova și Petersburg.

— Mda! a consimțit distrat Serghei, mirîndu-se în sinea sa de descoperirile copilului.

— Tăicuțule, nu s-a lăsat Vitea, de ce în Franța există Orléans, iar în America New Orleans? Și tot la fel...

— Ia nu mai vorbi atîta pe frig! l-a întrerupt Serghei. Nu vezi că tușești?

După ce și-a lăsat băiatul la școală, Serghei a pornit mai departe, spre metrou. A ieșit ca de obicei în piața Maiakovski, a străbătut pe jos un cvartal de pe strada Gorki, a traversat piața Pușkin spre Telegraful Central și a cotit spre minister. Totdeauna își calcula astfel drumul, pe minute, încît la ora nouă fix intra în holul răsunător, prezenta santinelei legitimația și, discutînd cu colegii, urca cu liftul la etajul al treilea.

La fel și în dimineața aceasta.

Intrînd în biroul său, Serghei îşi scoase paltonul, şi-l atîrnă în dulap, apoi îşi frecă mîinile îngheţate, se aşeză la birou şi-şi aprinse cu satisfacţie o ţigară. Prima ţigară era totdeauna cea mai gustoasă.

Chiar atunci, pe neaşteptate, sună unul dintre telefoane. „Aşadar, începe", observă el în sinea sa, şi ridică receptorul.

— Ordonaţi, Piotr Ivanovici !

— Te rog vino pînă la mine, Serghei Pavlovici !

După cinci minute intra la secretariatul şefului Direcţiei.

— E singur ? întrebă pe secretar, arătînd cu capul spre uşă.

— L-a chemat şi pe Svetlov, răspunse acesta şi adăugă semnificativ : E luni, zi grea, Serghei Pavlovici.

Serghei dădu înţelegător din cap.

În cabinetul spaţios al şefului Direcţiei, cei doi vorbeau cu glas scăzut la birou. Cînd Serghei intră, îşi ridicară capul amîndoi odată.

— Ia loc, îl invită şeful, arătîndu-i al doilea scaun din faţa biroului.

Era totdeauna reţinut, calm, şi cînd zîmbea, arareori, o făcea cu zgîrcenie. Părul blond, tuns scurt, pieptănat cu cărare, îi ascundea cărunţeala, dar pe faţa slabă şi rumenă se desluşeau puternic ridurile din jurul ochilor şi de la colţurile gurii.

Svetlov, în schimb, era tînăr, energic, pe obrajii lui tari, bucălaţi, strălucea o roşeaţă sănătoasă, iar în mîinile lui mari, stiloul negru părea un chibrit ars.

În faţa lui Svetlov, pe o măsuţă lipită de birou, se aflau vrăfuite dosare groase, ticsite de hîrtii.

— Salutare, Serghei Pavlovici ! spuse el. Ai avut noroc de timp frumos. Sigur, ai fost ieri cu schiurile.

— Am fost, zîmbi Serghei cu bonomie.

— Eu cu Vera am fost la Turist. Acolo să vezi dealuri !

— Hai că v-aţi dat drumul ! zîmbi şeful. La treabă ! Raportează toată situaţia de la început. Şi nu te grăbi, ca să chibzuim lucrurile.

Svetlov răspunse cu aceeaşi uşurinţă şi degajare cu care vorbise de schiuri :

— Să începem cu escrocheriile, Piotr Ivanovici.

— Poftim !

— Escrocheriile în stil mare, cu mașini. Patru cazuri.

— Trei, îi corectă Serghei.

— S-au făcut patru, replică Svetlov. Am mai primit o sesizare.

Serghei clătină din cap :

— Acționează un grup primejdios.

— Exact, continuă Svetlov. Sînt din cei în ce mai îndrăzneți și obraznici ! Ca să înlăture bănuiala victimelor, le lasă buletine de identitate.

— Știu, dădu Serghei din cap.

Svetlov zîmbi șiret :

— Nu știi altceva : toate sînt furate. Nici fotografiile nu le-au schimbat : mizează pe credulitatea celor pe care îi escrochează.

— Și asta știu.

— Dar că din patru buletine găsite, trei sînt emise și ștampilate în orașul Borsk, asta știi ?

— Interesant...

— Păi cum ! E un fir. Deocamdată, singurul. Și-acum, în privința somniferelor, Piotr Ivanovici. Pot să continui ? se întoarse Svetlov spre șeful Direcției.

— Stai puțin ! Serghei Pavlovici, ai ceva de adăugat ? Doar Borskul e în zona dumitale.

— Deocamdată nu.

— Bun. Mai departe ! Și șeful Direcției îi făcu semn lui Svetlov.

— Și-acum, continuă cu însuflețire Svetlov, ultimul caz. Într-un tren de cursă lungă, mai mulți indivizi au făcut cunoștință cu victima lor, un om care mergea la Moscova după cumpărături. Avea bani mulți la el. L-au invitat la vagonul restaurant, i-au turnat somnifer în vin, apoi i-au furat banii, obligațiile și actele. Intoxicat de cantitatea mare de somnifer, omul a murit, ridică Svetlov un deget. Dar există un amănunt.

Serghei asculta cu un interes crescînd. În cazul escrocheriilor cu vînzarea mașinilor, infractorii, dîndu-se drept funcționari ai unei instituții care avea chipurile cîteva automobile disponibile, luau banii victimelor pentru încheierea formelor, și, lăsînd buletinele, dispăreau, dar iată că și aici firul ducea tot spre Borsk ! Poftim, au început și cu somniferele acum !

— ...Un amănunt care mie mi se pare semnificativ, continuă Svetlov. Întîmplarea aceasta s-a petrecut pe linia Moscova-Borsk. Înțelegi ? Îl privi pe Serghei.

— Dar sînt peste douăzeci și patru de ore de drum, clătină Serghei din cap. Iar trenul trece și prin alte orașe.

Serghei replica mai mult datorită faptului că era surprins, dar în sinea sa începea să-și dea seama că în tot ce spune Svetlov e o legătură logică.

— De ce crezi că acționează un singur grup ? întrebă Serghei. Doar s-au folosit diferite metode !

Svetlov zîmbi cu șiretenie :

— De ce ? Iată de ce. Am spus că din cele patru cazuri de escrocherie, trei dintre buletinele lăsate au fost emise la Borsk. Așa. Iar al patrulea... Ei bine, al patrulea a fost furat de la omul pe care l-au adormit în tren ! Așadar, și-au schimbat metoda, ca să spun așa. Și cu ce l-au adormit ?... Deschise grăbit unul dintre dosare și, căutînd ceva, începu să răsfoiască paginile capsate. Apoi spuse denumirea somniferului.

De uimire, Serghei fluieră ușor.

Șeful Direcției își aprinse fără grabă o țigară, întinse pachetul peste birou subalternilor săi și se lăsă pe speteaza fotoliului :

— Toate converg spre Borsk, spuse el fără grabă. Ai, cum s-ar spune, toate atuurile în mînă, Serghei Pavlovici. Ocupă-te numai de asta. Toate celelalte probleme lasă-le locțiitorului. Acum, împreună cu Svetlov, la treabă ! Peste două ore să fie gata primul plan de măsuri operative. După-amiază iei avionul spre Borsk. Trebuie să ne grăbim. În fiecare clipă ne putem aștepta la o nouă crimă. Grupul este primejdios. Ați văzut, au început cu escrocherii, acum somnifere, un om ucis... Te poți aștepta la orice de la ei. Să nu pierdem timpul ! repetă el hotărît.

— Am înțeles, Piotr Ivanovici !

— Bun. În general cum o duci ?

— Mă înec în hîrțoage, Piotr Ivanovici. Asta însă da, activitate !

— Știu că în fundul sufletului duci dorul miliției judiciare, zîmbi șeful direcției, și în glasul lui se ghicea o notă de căldură.

— Dar, se pare că nu sînt singurul, zîmbi și Serghei.

— Nu, nu eşti singurul... Ei bine, acum la treabă. Pe cine iei cu dumneata ?

— Pe nimeni. Am la Borsk un om de nădejde.

— Cine e ?

— Lobanov Aleksandr Matveevici. De curînd a fost numit şeful Miliţiei judiciare de acolo.

— Mi se pare că aţi lucrat împreună la Direcţia generală.

— Exact. Opt ani.

— Ne-am înţeles deci. Şi şeful Direcţiei lovi cu palma în birou, dînd să se înţeleagă că discuţia s-a terminat. Peste două ore aştept planul vostru. Asta-i tot, sînteţi liberi.

Serghei şi Svetlov se ridicară în acelaşi timp de pe locurile lor şi, împărţind în două vraful de dosare, ieşiră din cabinet.

Uriaşă, în două culori, sala de aşteptare a aeroportului trăia ca-ntotdeauna o viaţă gălăgioasă, încordată, plină de animaţie, alcătuită din sute de vieţi omeneşti separate, care, pentru o clipă, se întretăiau deodată în această sală, din sute de vieţi, intenţii şi dorinţe, caractere şi temperamente, amărăciuni şi bucurii, adunate prin voinţa întîmplării într-un singur mănunchi şi avînd aceeaşi intenţie : de a zbura — undeva, pentru ceva — dar neapărat de a zbura mai repede, de a zbura imediat spre toate colţurile ţării nesfîrşite, de necuprins. Tulburaţi sau liniştiţi în aparenţă, mîhniţi sau bucuroşi, oamenii se îmbulzeau în faţa nenumăratelor ghişee, birouri de informaţii, bufete, lîngă tabloul luminos uriaş, cît tot peretele, pe care erau indicate itinerariile, sau şedeau în fotoliile adînci, înşirate la nesfîrşit prin toată sala, răsfoiau ziare şi reviste, parcurgeau cu privirea telegrame, reportaje, însemnări scurte, sau numai titlurile articolelor, pentru că ritmul trepidant de viaţă al aeroportului, tulburarea şi aşteptarea nu le permiteau să se concentreze la nimic altceva. Cineva făcea observaţii unor copii care se obrăzniciseră, negăsindu-şi locul, mamele căutau să-i aşeze pe genunchi şi se străduiau să-i adoarmă.

Din cînd în cînd, vuietul acesta de voci era acoperit de zgomotul puternic şi îndepărtat al motoarelor de avioane ce se încălzeau, aducînd în sală un nou val de nelinişte şi emoţii.

Serghei stătea într-unul din fotolii, cu faţa acoperită de gulerul ridicat al paltonului, izolîndu-se parcă astfel de agi-

taţia din jur. La picioarele lui se afla o geantă mare, modernă, cafenie, cu cataramă de alamă la mijloc. Cine îl privea dintr-o parte, putea crede că Serghei moţăie. De fapt însă nu dormea, ci medita : gînduri fugare, frînte, îi treceau prin minte. Şi peste toate, imaginea lui Vitea, care îi ajutase grăbit să-şi pună lucrurile în geantă. Oare cu ce avion va zbura ? Cu „Tu" sau „Il" ? Reactorul „Tu" îl plăcea mai mult. Apoi Serghei îşi aminti biletul lăsat Lenei. În timp ce-l scria, Vitka îl tot trăgea de braţ, vorbindu-i : „El spune că Mississippi cu afluentul său Missouri e mai lung cu trei sute de kilometri. Dar asta-i necinstit ! Cum să pui la socoteală afluentul ?". În uşă l-a îmbrăţişat pentru ultima oară. Vitea s-a atîrnat de gîtul lui şi, cu glas scăzut, preocupat şi atent, l-a întrebat : „Tăicuţule, n-ai uitat pistolul ? Unde l-ai pus ?" Era foarte mîndru de tatăl său şi de munca lui, şi asta îi făcea plăcere lui Serghei.

Dar acum îşi alungă aceste gînduri despre fiul său, străduindu-se să se concentreze asupra treburilor. Dar gîndul, neastîmpărat, îi zbură acum la Saşa Lobanov. Oare cum o duce ? Şi cum se împacă acum cu noul loc de muncă ? Saşka e un om înflăcărat şi ia totul în glumă. Trebuie să-l cunoşti, ca să-l apreciezi. Şi-n faţa ochilor lui Serghei apăru statura aproape pătrată a lui Saşa Lobanov, adică acum a lui Aleksandr Matveevici Lobanov, moţul lui blond, ochii la fel de şireţi, nasul cîrn, plin de pistrui, pe care tot timpul şi-l încreţea în mod caraghios. Ei, Saşa, Saşka... De cîţi ani sînt prieteni ? S-au cunoscut la Direcţia miliţiei judiciare. Saşa intrase acolo cu un an şi jumătate înaintea lui Serghei. Aşadar, prietenia lor numără vreo doisprezece ani, dacă nu şi mai mult. S-au împrietenit cu ocazia primului caz de amploare, „Afacerea Pestriţilor". Serghei îşi aduce aminte bine de cazul acesta. Cum a venit, în calitate de „frate", la Katia Garanina, adică la Katia, şi atît, care pe vremea aceea nu era Garanina... Au pierdut numai un cîine, pe Fleita. Ce cîine extraordinar ! Dar pînă la urmă l-au arestat pe bătrînul bandit Grigoriev... E mult de-atunci ! Şi după aceea cîte cazuri le-au trecut prin mînă, cîţi oameni, cei mai diferiţi oameni, şi răi şi buni — de tot felul ! Şi totdeauna, alături de el au fost Saşa şi Kostea Garanin. Ei, dar Garanin e şi acum şef la Direcţia miliţiei judiciare. „Totuşi, o să beau cu Saşa un pahar în cinstea întîlnirii", gîndi Serghei şi începu să socotească la ce oră va

ajunge la Borsk. În orice caz, nu prea tîrziu. Saşa, bineînţeles, o să-l aştepte. Doar i-a telegrafiat.

— Ah, dracu' să-i ia ! auzi Serghei exclamaţia cuiva alături de el şi ridică privirea.

Acoperind larma miilor de glasuri, difuzorul revărsă deasupra sălii de aşteptare vocea egală, guturală, a crainicului.

— Avionul pentru... şi crainicul numi tocmai ruta pe care trebuia să zboare Serghei, îşi amînă plecarea cu două ore din motive tehnice. Repet...

— Asta-i bună ! exclamă cetăţeanul care şedea pe fotoliul de lîngă Serghei. Îţi planifici timpul, contezi pe ceva, iar dumnealor, poftim : motive tehnice ! Ce-ar fi să scoatem şi noi tot aşa ziarul ? Dragi cititori, din motive tehnice apariţia ziarului se amînă. Ce scandal ar ieşi ! Şi noi, slavă Domnului, avem destule motive tehnice !

— Totuşi, mai bine aşa decît din cauza timpului, remarcă Serghei. Atunci nici n-am şti cînd plecăm.

— N-aveţi grijă, peste două ore se va strica şi timpul ! O să vedeţi !

Serghei, îşi privi vecinul zîmbind. Era un tînăr uscăţiv, cu o căciulă cu clape, pufoasă, cu palton de stofă croit modern. La picioarele lui, o geantă ca a lui Serghei, însă neagră.

— Şi dumneavoastră tot la Borsk ? întrebă Serghei.

— Exact.

— Aşadar sîntem tovarăşi de drum. Permiteţi-mi să mă prezint : Serghei Pavlovici Korşunov. Plec în delegaţie.

—Pe mine mă cheamă Gheorghi Urmanski, răspunse tînărul. Lucrez la ziarul „Krasnoe znamea".

— Aha, presa ! Cu dumneavoastră trebuie să se aibă omul bine, rîse Serghei.

— Aşa s-ar spune. Dar dumneavoastră unde lucraţi ?

— La Ministerul Apărării Ordinei Publice.

— Oho ! Miliţia ! ? Urmanski se învioră şi mai mult. Păi noi sîntem de mult prieteni. Să ştiţi că prin secţia mea trec toate materialele referitoare la drujnici şi la miliţie. Vă lăudăm cît ne stă în puteri.

— Chiar aşa, ne lăudaţi ?

— Neapărat. Pe drujnici îi mai criticăm uneori. Dar miliţia, tabu ! Există directive în acest sens.

Urmanski clipi din ochi şi Serghei zîmbi.

— Şi dacă n-ar fi directive ?

— Nu căutați să mă prindeți, Serghei Pavlovici, rîse Urmanski. Și noi sîntem patrioți. Probabil plecați în vreo inspecție ?

— S-ar putea și asta, răspunse evaziv Serghei. Dar directivele de care spuneți, pe cît sînt de plăcute, pe-atît sînt de primejdioase. Asta-i părerea mea, cel puțin.

— De ce ?

— Pentru că dacă vreo verigă oarecare a statului iese de sub atacul criticii, începe să ruginească.

— Păi ce, noi am dat directiva ? Acolo se cîntărește ce și cum, replică Urmanski, apăsînd asupra cuvîntului „acolo".

— Se mai întîmplă ca o directivă justă să fie eronat interpretată.

— Văd eu, Serghei Pavlovici, că am schimbat rolurile ! rîse Urmanski. Nu noi pe dumneavoastră, ci dumneavoastră ne criticați pe noi. Știți ce ? Am o propunere. Ce-ar fi ca din „motive tehnice" să mergem la restaurant ? „Aeroflotul" ne-a făcut cadou, ca să spun așa, două ore încheiate.

— Nu-i rea ideea. Subscriu.

— Știți ceva ? Aplecîndu-se spre Serghei, Urmanski vorbi cu glas scăzut : Mai am o propunere. Vedeți fata aceea ? Și pe ea a necăjit-o vestea. Înseamnă că pleacă tot la Borsk. Hai s-o invităm !

Serghei privi în direcția în care arătă Urmanski. Într-adevăr, într-un fotoliu ședea o tînără într-o haină neagră de blană cu o căciuliță înaltă, pufoasă, de sub care îi ieșeau cîrlionții blonzi. Fața ei drăguță părea puțin speriată, iar în ochii-i mari parcă încremenise neliniștea.

— Nu-i urîtă. Ce ziceți ?, întrebă Urmanski cu o nuanță de cunoscător. Călătorește pentru prima oară cu avionul, probabil. Vedeți cît e de tulburată ?

— E drăguță, consimți Serghei, dar parcă nu s-ar cădea s-o invităm !

— De ce nu ? N-aș putea s-o invit eu singur, într-adevăr. Dar împreună... Noi, ca să spun așa, avem cele mai bune, cele mai umanitare intenții ! replică aprins Urmanski. Așadar, îmi permiteți ?

Serghei ridică din umeri :

— Mă rog, încercați.

Înșfăcîndu-și geanta, Urmanski se îndreptă spre fată.

— Vă rog să mă iertaţi, îi auzi Serghei vesel. Eu şi tovarăşul meu presupunem că şi dumneavoastră mergeţi la Borsk.

Fata tresări şi-şi ridică ochii speriaţi spre el.

— Şi ce-i cu asta ?

— Ne-am gîndit aşa, pur şi simplu, să vă invităm cu noi la restaurant. Vedeţi ce figură ne-a făcut „Aeroflotul" ? Hai, zău ! Împreună, nici n-o să simţim cînd trece timpul.

— Nu, nu, mulţumesc...

— Nu vă fie teamă ! Stăm la masă, pălăvrăgim, insistă Urmanski, şi adăugă glumeţ : Nu bem nimic. Noi sîntem oameni serioşi. Eu lucrez la ziar, iar tovarăşul meu la mi... la minister.

Serghei zîmbi în sinea sa : „Crede, probabil, că o dă gata cu ministerul meu".

Vorbind cu înflăcărare, Urmanski încerca în continuare s-o convingă pe fată, şi ea, în sfîrşit, cu un aer oarecum resemnat, se ridică şi împreună se apropiară de Serghei.

— Să facem cunoştinţă, spuse vesel Urmanski. Dînsul este Serghei Pavlovici, pe mine mă cheamă Gheorghi, nici nu trebuie mai mult. Pe dumneavoastră cum vă cheamă ?

— Pe mine ? repetă fata. Pe mine... Marina.

— Admirabil ! Aşadar, să mergem.

Străbătură sala uriaşă toţi trei, plină de vuiet şi urcară la etaj.

În restaurant era mai multă linişte decît jos. Lîngă fereastra dinspre aerodrom găsiră o masă liberă. Urmanski, grăbit, strînse una peste alta farfuriile cu resturile cuiva care mîncase acolo şi le mută pe măsuţa de serviciu. Duse şi paharele, mari şi mici, scutură firimiturile, apoi cu un gest larg, îi invită la masă :

— Poftiţi, totul e în deplină ordine !

Serghei o lăsă pe Marina să treacă în faţă.

— Dar auzim cînd se anunţă plecarea ? întrebă fata neliniştită.

— Sigur. E difuzor şi aici, o linişti Urmanski. O clipă să fac rost de o listă. Şi privi măsuţele din jur.

Discuţia se legă treptat. De fapt vorbea mai mult Urmanski. Povestea istorii nesfîrşite şi caraghioase din viaţa redacţiei, în care el apărea întotdeauna într-o postură foarte atrăgătoare. Marina îl asculta distrată : se vedea că-i preocupată de gîndurile ei. Cînd bărbaţii aprinseră ţigările, ceru o ţigară şi în-

cepu să tragă din ea cu stîngăcie „E nervoasă", se gîndi Serghei.

— Şi dumneavoastră mergeţi în delegaţie ? întrebă el.

— Nu. Eu plec... la un unchi.

— Pentru multă vreme ? se informă Urmanski.

— Nu ştiu. Să vedem...

— Rămîneţi mai mult. Vă rog ! Am să v-arăt oraşul. Aţi mai fost la Borsk ?

— Nu.

— Ei, cum nu ! Avem un teatru admirabil, catedrale vechi, parc...

— Da, da, dădu distrată din cap Marina.

„Precis că numai de catedrale nu-i arde ei acum", se gîndi Serghei.

— Cu ce ocazie la Moscova ? îl întrebă el pe Urmanski. după materiale ?

— A, nu ! rîse ziaristul. Avem noi material suficient. Am fost la un prieten, la aniversare. M-am învoit pentru două zile.

— Cam scumpă distracţie ! observă Serghei.

— Scump, dar face ! Eu şi Valka am terminat împreună facultatea de ziaristică. O, să-l vedeţi... e în plină ascensiune, băiatul ! Priceput, are fler... Ce mai, fenomenal ! Om cu perspectivă. Cînd stai de vorbă cu el, ai impresia că ai crescut cu un cap. Ştiţi, ţi se lărgeşte orizontul. Tare-mi plac oamenii ăştia ! Acum, în special, am nevoie de el !

— De ce tocmai acum ? întrebă Serghei.

— Aşa-i piesa, ce să-i faci. Au de gînd să mă promoveze, şi un sprijin moral nu strică, explică Urmanski.

„Interesanţi sînt tinerii ăştia pe care i-am întîlnit, se gîndi Serghei. Ce-o fi de capul lui ? Cine-o fi ea ?"...

Marina nu lua parte la discuţie. Privea concentrată undeva, în spaţiu, şi îşi bea cafeaua cu înghiţituri mici. După sprîncenele-i subţiri, încruntate, îţi puteai da seama că se gîndeşte din nou la ale ei. Purta un taior elegant bleu, cu un fular siniliu în jurul gîtului, care se armoniza perfect cu părul ei blond, mătăsos şi cu obrajii ei uşor îmbujoraţi. Fără să vrea, Serghei o privea cu admiraţie.

— Marina, spuse el încetişor.-

Preţ de-o clipă, fata îl privi distrată, apoi întrebă repede :

— M-aţi întrebat ceva ?

— Am impresia că vă plictisiți cu noi, zîmbi Serghei.

— Vai de mine ! Nu, nu !

— Cu mine nu s-a plictisit nimeni, niciodată, declară voios Urmanski. Îndată am să vă povestesc o întîmplare adevărată. A pățit-o unul dintre inginerii noștri. Ce mai, o schiță umoristică gata de tipărit. A lucrat la Assuan. Și cînd a plecat de-acolo, i-au dat ca amintire un crocodil mic. Ei, dar unul mic de tot, într-un lighenaș de zinc. Îi băgai degetul în gură, și el ți-l sugea cu gura-i știrbă, și se rostogolea prin apă. Într-un cuvînt, o minune. Și iată că într-o zi, închipuiți-vă...

Deodată, undeva, sub plafon, prinse glas difuzorul. Presupunerile nefaste ale lui Urmanski nu se justificară și glasul triumfător al crainicului anunță îmbarcarea în avion.

— Poftim ! Iar au scrîntit-o ! se indignă Urmanski. Cum de reușesc s-o facă, nu mă duce capul ! Lasă, Marina, am să termin povestea asta în cer.

— Dar avem locuri diferite, zîmbi fata.

— Vedem noi !

Pe aerodromul înzăpezit, în drum spre avion, merseră toți trei strînși unul într-altul. Urmanski se străduia s-o apere pe Marina de vîntul turbat, ca de gheață, care le sufla în față.

În avionul lung — lume multă și agitație. Majoritatea pasagerilor își căutau încă locurile. Unii își scoteau paltoanele, alții aruncau în plasele de deasupra capetelor genți, pachete, valize, alții se așezau cît mai comod în fotoliile adînci, pregătindu-se pentru drumul lung.

Serghei își găsi cel dintîi locul și, pregătindu-se să se așeze, privea ce fac Marina și Urmanski : locurile lor erau ceva mai departe. Urmanski, înalt, purtîndu-și căciula roșcată și pufoasă deasupra tuturor, ținea în mîna întinsă două bilete : al lui și al Marinei. Iată-l oprindu-se undeva, mai departe. Marina se strecurase printre fotolii, la locul ei, iar Urmanski se aplecă spre o femeie care ședea alături. După o clipă, aceasta, zîmbind, se sculă și-și schimbă biletul cu Urmanski.

„S-a aranjat, totuși", gîndi zîmbind Serghei, ocupîndu-și locul în fotoliul său, lîngă geam.

Pasagerii se așezau treptat și, curînd, deasupra spetezelor înalte ale fotoliilor nu li se mai vedeau decît capetele.

Apăru o stewardesă zveltă, grațioasă, cu boneta de uniformă pusă cochet pe o parte, și anunță cu glas sonor itinerarul, altitudinea amețitoare, viteza turbată a zborului care urma să

aibă loc, temperatura îngrozitor de scăzută a aerului din afara avionului, apoi numi cu respect numele comandantului echipajului, care, spre bucuria tăinuită a pasagerilor, se dovedi a fi Erou al Uniunii Sovietice.

Motoarele începură să huruie. După un timp oarecare avionul tresări. Dincolo de geamuri, în întunericul care se transformase pe neașteptate în beznă, rămaseră repede în urmă luminile aerodromului. Zborul începuse...

Serghei închise ochii. Gîndurile îi zburară spre casă. Probabil că Vitea și-a făcut lecțiile și acum Lena nu mai poate să-l ia de lîngă atlas. Astăzi nu are spectacol, așa că seara e acasă, și o să-l culce ea pe Vitea. Întîi au să mănînce amîndoi în bucătărie. Poate vine și bunica. Anunțase că o să vină. Apoi se va întoarce singură acasă. De obicei seara, cînd pleca, Serghei o conducea pînă la metrou, pentru că pe străduța lor e foarte alunecos și cam întuneric...

Fără să vrea, Serghei zîmbi. Nu-și dădea seama de ce, dar încă din copilărie i-au rămas întipărite niște cuvinte din Tolstoi: „Un om cînd călătorește, prima jumătate a drumului se gîndește la ce-a rămas în urmă, iar în a doua jumătate — la ce-l așteaptă". Pe Serghei, de pildă, îl așteaptă Sașa Lobanov. Uitîndu-se mereu la ceas, se pregătește să meargă la aeroport. A aflat, bineînțeles, că avionul întîrzie...

Și-l mai aștepta pe Serghei un caz încîlcit și complex. Da, o bandă periculoasă! Are pe conștiință o crimă. Și Serghei trebuie să găsească drumul spre această bandă, spre bîrlogul ei, să străbată tot acest drum și să o lichideze. Trebuie să se grăbească, să se grăbească pînă nu apare o nouă victimă, pînă nu se săvîrșește încă o crimă.

Fără să vrea, Serghei oftă. Ce să-i faci, asta-i munca lui! În general, se descurca bine. Dar de fiecare dată cînd începea anchetarea unui nou caz complicat, avea în față o beznă de nepătruns, care-l înspăimînta. Ca bezna de dincolo de geamurile avionului. Pe geam se reflectau numai luminile dinăuntru. Din cauza lor nu puteai să vezi nici măcar întunericul. Așa era și munca lui. Trebuia să uite acum tot ce nu se referea la acest caz, ca să se poată scufunda în această beznă, să-și obișnuiască ochii cu ea și să înceapă să deslușească în fața lui cîte ceva.

Aşadar, cu ce porneşte înarmat în această afacere a naibii de încurcată ? Un plan de operaţiuni, un plan pe care l-a întocmit înainte de plecare împreună cu Svetlov, un plan în general just, deşi aproximativ. Trebuia să caute, să dibuie, asta era clar. Să caute el însuşi, şi să-i ajute şi pe alţii să caute în locurile cele mai tenebroase, printre oamenii declasaţi, aşa cum îi sugerează experienţa. Deocamdată însă, totul se clătina, totul era neclar şi întunecat. Şi trebuia să nu dea frîu liber nervilor, să nu-şi piardă capul, să nu înceapă să bîjbîie fără rost şi fără orizont. Acum ăsta era lucrul cel mai important şi mai greu. Nervii, nervii... De altfel şi criminalii au nervi. Un război al nervilor.

Serghei deschise ochii. În jurul lui oamenii citeau, vorbeau între ei, unii moţăiau cu capetele sprijinite comod de speteaza înaltă a fotoliului. Avionul tremura uşor. Pe neaşteptate, huruitul puternic al motoarelor slăbi.

— Doamne, Dumnezeule, ce are ? întrebă neliniştită o femeie din apropiere.

— Nimic deosebit, răspunse un glas de bărbat. E prea devreme să ne speriem. O să vă spun cînd va fi nevoie.

Serghei zîmbi. Apoi, fără să se grăbească, îşi aprinse o ţigară şi se uită la ceas. Oho ! Trecuse de jumătatea drumului ! Îşi aminti deodată de cunoştinţele lui întîmplătoare. Ei, sigur că Gheorghi n-o lasă pe Marina să se plictisească şi să se sperie. Probabil că încă îi mai povesteşte ceva despre cine ştie ce crocodil.

Lîngă Serghei sforăia uşor un bătrîn cu paltonul descheiat, cu guler negru de caracul, cu o căciulă tot din caracul, lăsată pe sprîncenele-i groase, cărunte. Faţa lui cărnoasă, mustăcioasă, era încruntată în somn. Ţinea pe genunchi un ziar deschis, pe care îl boţise cu palma-i grea, cu vinelei umflate. „E muncitor, bătrînul, se gîndi Serghei. Nu vrea să iasă la pensie. Mai munceşte. Oare de ce călătoreşte cu avionul ?"

Privirea îi alunecă pe ziar : un titlu ocupa întreaga pagină. „Al cincizecilea an al revoluţiei. Schimbul din Ural". Şi o fotografie superbă : un şir întreg de furnale gigantice. Iar jos, scria... Serghei se aplecă uşor şi citi : „Mîndria ţării — secţia furnale a Magnitkăi. Dar ce fotografie impunătoare ! Schimbul din Ural !

Ei, dar care-i schimbul lui Serghei ? Da, niciodată, probabil, nu vor scrie ziarele aşa : „Schimbul de la Direcţia mi-

liției judiciare." Și-apoi, ce fotografie ar putea să publice? Totuși, Serghei zbura cu avionul într-o misiune, zbura cine știe unde ca să-i găsească pe criminali, ca să nu le dea timp să săvîrșească o nouă crimă. Și-acum, în jurul lor sînt oameni. De ce acești oameni nu se sinchisesc de ce se întîmplă? Nu observă? Li-e teamă? Ori consideră că nu-i privește și că, și fără asta, au destulă bătaie de cap?

Nu-i nimic. Serghei îi va găsi pe toți acești oameni, și-i va convinge, îi va obliga să-l ajute. Cîți dintre aceștia întîlnise el în anii de cînd lucra!

Cei mai mulți îl ajutau. Majoritatea. Dar nu toți... Totuși, acela care măcar o dată a ajutat cu adevărat pe unul ca el și care a riscat măcar o singură dată, simțind înflăcărarea luptei, acum îl va ajuta...

În clipa aceea auzi glasul sonor și ușor solemn al tinerei stewardese:

— Cetățeni pasageri, vă rog să vă puneți centurile. Ne apropiem de Borsk. Avionul se îndreaptă spre locul de aterizare.

Serghei își lipi fața de geam.

Departe, jos, în bezna neagră de sub ei, roiau luminițe vesele: avionul făcea un viraj deasupra orașului. După un minut luminițele apărură din nou, de data asta mai aproape. Acum, cu ajutorul lor, se puteau desluși străzi, bulevarde, piețe. Luminițele acestea, prinse parcă în fire nevăzute, se transformau în niște coliere lungi și complicate.

Vuietul motoarelor se înteți. Părea că avionul s-a îngreunat și că, nesigur, alunecă undeva, tresărind și legănîndu-se de oboseală. Luminile de jos nu se mai vedeau. Orașul rămăsese undeva într-o parte.

Bătrînul de alături se trezi, se foi în fotoliu, își îndreptă căciula cu un gest obișnuit al mîinii, își netezi mustățile și îl întrebă răstit pe Serghei:

— Se cheamă c-am ajuns:

— Am ajuns, tătucule, am ajuns! Teferi și nevătămați.

— Ei, slavă domnului! Dar ce întuneric!

Avionul atinse moale pămîntul și continuă să ruleze, tresăltînd pe neregularitățile pistei. Prin geamuri începură să se zărească luminile roșii de aterizare. Pasagerii priveau afară, vorbind cu însuflețire între ei. Cei mai nerăbdători, ridi-

cîndu-se îşi luau din plasă lucrurile, îşi încheiau preocupaţi paltoanele, se strecurau cu stîngăcie printre fotolii.

Abia cînd se trezi pe culoarul îngust dintre fotolii, înaintînd încet spre ieşire, Serghei îşi aminti de cunoştinţele lui întîmplătoare şi-i căută cu privirea. Zări îndată silueta înaltă a lui Urmanski. Acesta îi făcu semn cu mîna, parcă salutîndu-l sau poate luîndu-şi rămas bun. Pe Marina n-o văzu. Serghei flutură şi el din mînă. Cine ştie dacă se vor mai întîlni vreodată!

Ar fi putut oare Serghei să prevadă în ce împrejurări neaşteptate şi complicate va avea loc o nouă întîlnire între ei?

Pe scara înaltă, ce se legăna uşor, pasagerii coborau încet pe pămîntul înzăpezit, zgribulindu-se din cauza vîntului pătrunzător.

Jos, mai mulţi oameni veniseră în întîmpinare.

De îndată ce Serghei coborî, un om cu căciulă şi cu gulerul paltonului ridicat se năpusti spre el:

— Serghei!

Stîngaci, omul îl îmbrăţişă, îşi vîrî faţa udă în obrazul lui Serghei. Apoi, grăbit, îi luă geanta.

Era Saşa Lobanov. Faţa lui lată, înroşită de ger, strălucea de bucurie.

— Să mergem, bătrîne, să mergem! îl zori el. În cinstea înaltului oaspete s-a aliniat o gardă de onoare, uite colo. Şi arătă cu mîna spre clădirea luminată a aeroportului. Apoi, privind în jur, strigă: Nikolai!

Din grupul celor veniţi în întîmpinare se desprinse un om. Apropiindu-se, acesta se prezentă:

— Locţiitorul şefului secţiei Miliţiei judiciare, căpitanul de miliţie Hramov.

— Asta şcoală! spuse cu mîndrie Lobanov, şi-i întinse geanta lui Hramov: Ţine-o!

— Lasă, că n-am cine ştie ce bagaj! replică Serghei, luîndu-şi geanta înapoi. O duc singur.

— Ce mai şefi sînt astăzi! spuse cu glumeaţă părere de rău Lobanov. Nici nu te lasă să-i serveşti!

În maşină, în timp ce se îndreptau spre oraş, el îi spuse în şoaptă:

— Vii direct la mine.

— Nu, mai întîi la hotel, replică Serghei.

— Ce să faci la hotel ? se indignă Saşa. Ce, ai venit la străini ?

Serghei zîmbi.

— Spune mai bine cinstit că n-ai făcut rost de cameră.

— Adică cum vine asta, că n-am făcut rost ? ! Se poate ca noi să nu facem rost de ceva, dacă e nevoie ? Ai cameră...

— Atunci, hai la hotel !

— Ce mă fac cu tine ? ! exclamă amărît Lobanov. Şi eu care voiam să-ţi ofer o atmosferă familială, plăcută !

— Mai întîi însoară-te, şi-apoi crecază atmosfera.

— Zău ? Faci vreo aluzie ? Bun. Chiar mîine mă însor.

Şoferul hohoţi scurt. Serghei rîse şi el. Numai Hramov, care stătea în faţă, alături de şofer, rămase imperturbabil.

— Ascultă, Vanea, la hotel „Central" ! dădu dispoziţie Lobanov. Să demonstrăm şefului că totul a fost prevăzut. Altfel, e totul în ordine ? îl întrebă apoi pe Hramov, făcînd un gest expresiv cu mîna.

— Da, să trăiţi !

— Primirea ta a fost prevăzută în două variante, îi explică Lobanov lui Serghei, în timp ce ochii îi străluceau ca unui băieţandru. Doar îţi cunosc caracterul dificil.

Era nespus de fericit că-şi vede prietenul. Bucuria pur şi simplu îi ieşea prin toţi porii şi, pentru o clipă, uitase de toate grijile, emoţiile şi neplăcerile care, la drept vorbind, îl aduseseră pe Korşunov aici.

Între timp, maşina străbătea în viteză străzile animate ale oraşului, se zăreau vitrinele magazinelor nu prea mari, luminile şi afişele pestriţe ale cinematografelor.

— Noua clădire a Poştei ! anunţă Lobanov cu mîndrie. Uită-te şi tu ce frumuseţe ! Ceva mai mică decît cea de la Moscova, dar tot atît de arătoasă. Aici e Casa de cultură a constructorilor. Să vezi ce grozavă e ! Nici la Moscova nu găseşti aşa ceva ! O nebunie !

— După cum văd, în şase luni ai şi ajuns să fii un patriot al oraşului ! zîmbi Serghei.

— Pardon, în cinci luni !

— Exact, şi te pomeneşti că ţi-ai găsit şi o logodnică ? Parcă aşa te lăudai ?

— Cînd şeful ţi-ordonă să fii erou... Dar deodată, întrerupîndu-se, Lobanov spuse preocupat: Am ajuns la hotel. Poftim!

Maşina se oprise în faţa unei intrări puternic luminate. Coborînd pe trotuar, Lobanov îşi ridică mirat sprîncenele.

— Ia te uită! îi spuse el lui Hramov, arătînd spre o „Volgă" verde din apropiere. Maşina noastră de serviciu! Ce-o fi căutînd aici?

Faţa lui rumenă se concentră.

— Vezi ce e. Iar eu îl duc pe Serghei Pavlovici în cameră. Hai, Kolea, mai repede! E ceva aici care nu-mi place.

Hromov dădu din cap şi, grăbit, intră în hotel.

Ieşind din maşină şi mulţumind şoferului, Serghei întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

— Nu ştiu, răspunse preocupat Lobanov. S-a dus Hramov să vadă. Mergem?

În holul mare şi înalt era multă lume. La ghişeu, cîţiva cetăţeni gălăgioşi pretindeau camere.

Lobanov dispăru o clipă după îngrăditură, apoi ieşi, ţinînd în mînă un pătrăţel albastru de carton.

— Etajul doi, să mergem, spuse el.

Pe scară, Serghei îl întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

— Deocamdată nu se ştie nimic precis. Ceva cu o femeie. Au chemat Salvarea. De acolo, probabil că ni s-a comunicat şi nouă.

— Hm! clătină Serghei sceptic din cap.

Camera era destul de spaţioasă şi plăcută.

Lobanov o cercetă cu atenţie şi spuse satisfăcut:

— E-n regulă. Uite aici baia şi toaleta. Iar dincoace, trase el draperia, e, ca să zic aşa, dormitorul.

Lîngă fereastră, pe o măsuţă elegantă, se afla telefonul, iar sub cristalul mesei se afla listă cu numerele de telefon mai importante. Lîngă pat, o masă rotundă, acoperită cu un tişlaifăr pestriţ. Alături de masă, pe un scaun, o mică valiză. Arătînd-o, Serghei întrebă:

— Asta a cui e?

— A noastră, răspunse scurt Lobanov. Hai să ne dezbrăcăm. E cald aici. Şi-şi scoase paltonul.

După cîteva minute se auzi o bătaie în uşă.

— Da! strigă Lobanov.

Intră Hramov şi închise bine uşa în urma lui. Pe faţa-i prelungă, uscăţivă, nu se putea citi nimic.

— Ei, Kolea, ce s-a întîmplat ? întrebă nerăbdător Lobanov.

— Permiteţi să raportez ? spuse acesta, privindu-l pe Serghei.

— Hai, dă-i drumul ! Şi stai jos !

Hramov îşi scoase căciula şi se aşează pe scaun.

— Necazuri, Aleksandr Matveevici, spuse el, adresîndu-se, de astă dată, lui Lobanov. La 216 a murit o femeie.

— Cum a murit ? !

— Otrăvită.

— Era singură ?

— În cameră a fost cineva.

— De ce-a venit ?

— În registru a scris : „Chestiuni personale". Iar printre lucrurile ei s-a găsit o scrisoare. Scurtă. Un singur rînd : „Vino, trebuie să stăm de vorbă pentru ultima oară".

Se lăsă tăcerea. Apoi Serghei întrebă :

— Nu s-a stabilit cu ce a fost otrăvită ?

Hramov tăcu puţin, apoi răspunse :

— Păi tocmai asta e, că s-a stabilit. Cu un somnifer. O doză mare.

— Cuuuum ? !

Lobanov se săltă de pe locul său.

— Chiar aşa, Aleksandr Matveevici.

— Şi cînd a murit ? întrebă repede Serghei. Măcar aproximativ.

— Acum vreo două ore.

„Iată că s-a întîmplat ceva şi mai grav, se gîndi Serghei. Nu s-a lăsat aşteptat".

Se sculă, cu un gest obişnuit îşi îndreptă tocul pistolului, şi-l întrebă pe Hramov :

— Grupa a terminat cercetările ?

— Mai este aici.

— Să mergem.

II

Într-o casă, apoi la gară

Se întîlniră seara, conform înţelegerii, la colţ, lîngă hotel —, un om înalt, voinic, de vreo cincizeci de ani, care începuse să se cam îngraşe, cu paltonul larg, de culoare închisă, cu fularul roşu-aprins, iar pe cap cu căciulă pufoasă de castor, şi un flăcău tot înalt, dar mlădios, cu mustăcioară neagră pe faţa-i smeadă, prelungă, cu o canadiană sofisticată, verde, închisă cu fermoar în faţă, şi cu o şapcă de culoare bej, păroasă.

— E totul în ordine, sper ? întrebă vesel flăcăul.

— La noi nu se poate altfel. E timpul să bagi asta la cap.

— Tamarocika ne aşteaptă...

— Ştiu. Dar Vasili ?

— Vine şi el acolo !

Omul în vîrstă săltă mîneca paltonului şi se uită la ceas :

— E timpul. Totul trebuie bine gîndit şi calculat, Alek, astfel ca la gară treaba să meargă ceasornic... Zîmbi şi-şi lovi cu degetul ceasul. Ne-aşteaptă o operaţiune complicată. Prima de acest fel.

— După mine, poate să fie şi ultima, replică nepăsător flăcăul.

Porniră grăbiţi pe o stradă slab luminată, cu puţini trecători.

— N-ai obosit, Alek, să rişti mereu ? îl întrebă prudent cel în vîrstă, strîngîndu-şi mai bine fularul la gît : vîntul rece îi sufla drept în faţă.

— Riscul e pasiunea mea ! bravă tînărul. Ştii, din copilărie am visat chestii de-astea.

— Ei, chiar din copilărie ? zîmbi din nou cel în vîrstă. Eşti un romantic, Alek. Ai grijă, te rog, adăugă preocupat, să se creeze o atmosferă cît mai firească şi amicală. Tamara e un om cu toane.

— Superbă femeie !

— Lasă asta ! îl întrerupse supărat cel în vîrstă. În treburile noastre, Alek, principalu-i O.S.M. Ai auzit ?

— Ce mai e şi asta ?

— O.S.M. ? Organizarea ştiinţifică a muncii. Ar fi trebuit să ştii.

Flăcăul izbucni în hohote de rîs.

— Tata nu m-a învăţat aşa ceva.

— Ei, uite că te-nvăţ eu.

Ultimele cuvinte răsunară aspru şi autoritar. Conversaţia se-ntrerupse.

Curînd cotiră din nou pe o stradă animată, nu departe de locul unde se întîlniseră. Flăcăul privea mereu cu coada ochiului spre însoţitorul său : faţă lată, puhavă, de nepăstruns, buze groase, strînse puternic. „Un om de fier, se gîndi el. N-are loc pentru emoţii. Şi ce treabă îl aşteaptă..."

Flăcăul nu ştia prea multe... şi nici nu trebuia să ştie.

— Uite, acolo e staţia, arătă spre un mic grup de oameni din apropiere. Vine „trei" !

Vru să fugă, pentru că troleibuzul, acoperit de gheaţă şi zăpadă, se apropie de staţie. Dar omul în vîrstă, de parcă nici n-ar fi auzit, se apropie de marginea trotuarului şi făcu semn cu mîna. Un taxi opri în faţa lor.

— Urcă ! făcu el un semn cu capul. Trebuie să ne grăbim.

Şi urcîndu-se lîngă şofer, îi dădu adresa.

Flăcăul îl privi uimit, dar tăcu.

Merseră destul de mult. Pe neaşteptate începu să ningă — o ninsoare deasă şi lipicioasă. Ştergătoarele parbrizului se mişcau scîrţîind într-o parte şi-n alta, nereuşind să-ndepărteze toată zăpada. Şoferul privea încordat, aplecîndu-se înainte şi înjurînd înfundat. Maşina derapa la cotituri. Motorul vechi tuşea mereu şi şoferul trăgea cu furie de manetă,

schimbînd vitezele. Pasagerilor săi tăcuți nu le acorda nici un fel de atenție. Numai cînd, în sfîrșit, ajunseră la adresa indicată, opri mașina, oftă ușurat, își șterse fruntea năduşită și spuse supărat :

— Tehnica, lua-o-ar... Și n-o mai scot la fier vechi, șefii ăștia !...

— Ce-ai cu ei ? îl întrebă cel în vîrstă, scoțînd greu portofelul din buzunarul pantalonilor.

— Oameni fără cap și fără pic de inițiativă ! dădu șoferul din mînă.

— Da, fără inițiativă nu poți să ridici nici o copeică din drum ! rîse flăcăul din spatele lui. Și după un ac, mă-nțelegi, trebuie să te-apleci.

Pasagerul în vîrstă îl privi sever și spuse :

— Totdeauna trebuie să te sprijini pe opinia publică. Ea o să te susțină. Cît avem de plată ? Și se plecă spre contor.

Șoferul rîse și-l privi, fără să spună nimic. Dar privirea lui se concentră pentru o clipă, de parcă s-ar fi străduit să-și amintească ceva. Omul în vîrstă surprinse căutătura și-l întrebă cu răceală :

— Ce te uiți ?

— Așa. Am impresia că v-am mai dus o dată, nu de mult.

— Nu, dragul meu, n-aveai cînd să mă duci. Astăzi vin prima oară în orașul vostru. Și-i primul taxi pe care-l iau. Ține, și-i întinse banii. Restul păstrează-l, ca altă dată să nu mai faci confuzii.

Cînd pasagerii coborîră, șoferul se aplecă spre fereastra laterală, privi în urma lor, apoi strînse din umeri și porni motorul.

Cînd se îndepărtară de mașină, flăcăul întrebă :

— De ce am coborît aici ?

— Ce-ai fi vrut, să oprim în fața casei ? Dracii ăștia de șoferi au o memorie profesională ! N-ai auzit ? Și eu l-am recunoscut.

— Păi n-ai venit chiar acum cu avionul ?

— Dar nu întîia oară.

— Oho ! Și dumneata ai memorie profesională ! rîse tînărul.

— Abia acum ai observat ?

Ajungînd la colț, cotiră, într-o ulicioară și după cîteva case intrară într-o curte mare, neluminată.

Scuturîndu-se de zăpadă în holul întunecat, urcară la etaj și sunară la o ușă.

Le deschise o tînără zveltă, cu părul negru, în pantaloni sport și pulover.

— Ei, în sfîrșit ! exclamă ea. Vasea vă așteaptă.

Noii veniți se dezbrăcară într-un antreu plin de mobile, apoi tînăra îi conduse în cameră.

Deasupra mesei rotunde ardea un bec mare, sub un abajur de mătase, lîngă divan se afla un lampadar, lîngă fereastră, deasupra toaletei, ardea alt bec.

— Îmi place să fie multă lumină, explică fata.

Lîngă masa rotundă ședea pe scaun un om cu mustăți roșcate, de morsă, pe fața-i palidă. Părul cîrnepiu, rar, pieptănat lins pe spate, îi dezgolea chelia mare de pe tîmple. Pe masă — o sticlă de coniac și niște gustări.

— Luați loc, Semion Trofimovici, spuse fata. Și tu, Alek. Veniți din ger, beți cîte un păhărel.

Omul în vîrstă îl privi atent pe cel așezat la masă și-i spuse tăios fetei :

— Ia sticla de-aici ! Ați și găsit timp de băutură !

— Ei, mare lucru ! răspunse capricios fata. Așa, un pic, nu strică !

Cu toate acestea, ascultătoare, puse sticla în bufet și, întorcîndu-se spre masă, își luă din scrumieră țigara începută.

— Poate totuși luați o gustare ? întrebă ea. Totuși...

— Nu ne e foame. Sîntem sătui, o întrerupse omul în vîrstă, așezîndu-se pe divan. Peste o oră trebuie să fim în gară, și văd că nu ești încă îmbrăcată.

— Într-o clipă sînt gata !

— Dacă vrei, te-ajut și eu, spuse vesel tînărul, zîmbind cu toți dinții albi, strălucitori.

— Mulțumesc, mă lipsesc, i-o tăie semnificativ fata.

— Vai-vai, scumpo ! Nu știi de glumă !

— Gata ! îi întrerupse omul în vîrstă, schimbînd cu fata o privire rapidă. Ascultați aici ! Iar tu, Vasili, poți să mănînci, tu într-adevăr ești flămînd, se adresă omului tăcut care ședea la masă, apoi se lăsă pe speteaza divanului, își aprinse fără grabă o țigară, gîndindu-se la ceva, apoi tot așa, tacticos, continuă : La gară mergeți voi doi : tu, Tamara, și Alek. O pereche cît se poate de potrivită. Pe oaspeți — la acest cuvînt zîmbi ironic — sper că Tamara o să-i recunoască.

— Cum să nu-i recunosc !

— Dar eşti sigură că vin astăzi ?

— Sigură.

— Bine mai sînt organizaţi !

— Cred şi eu ! Ştii cît s-au pregătit ? Am văzut doar. Prima oară aduc aşa ceva.

— Aşa, fata mea deşteaptă ! Trebuie să vezi totul !

Omul în vîrstă o privi cu şiretenie, semnificativ, iar ea îi zîmbi înţelegătoare.

Alek se-ncruntă.

— De ce prima oară ? întrebă el provocator. N-au curaj, ai ?

Omul în vîrstă zîmbi cu înţelegere.

— Păi ştii tu cum sînt păzite culturile ? spuse fata. Tot ce creşte sălbatic distrug ! Pur şi simplu dau foc, înţelegi ? Cînd ai găsit aşa ceva, spun ei, trebuie s-o îngrijeşti ca pe trandafiri. Tremură pentru asta.

— Cred şi eu că tremură, spuse ironic omul în vîrstă. Asta nu-i o pielicică de caracul. Venitul este de-o sută de ori mai mare. Ei, gata, se întrerupse el, şi continuă cu un aer preocupat : Oaspeţii trebuie să ajungă pe Orlovskaia. Luaţi-i prieteneşte, cu prudenţă, şi aduceţi-i aici. Adică spuneţi-le că gazda îi aşteaptă, dar la o altă adresă. Că la el acasă nu-i cazul. Şi pe urmă... Iar tu, Alek, bagă de seamă ! îl privi sever pe flăcău. Lasă-te de glume ! Au pistoale, şi nu se dau înapoi de la nimic. Dacă nu le place ceva, ne găuresc pielea la toţi.

— Totul e să fie bine, răspunse Alek, tolănindu-se pe canapea şi fumînd cu un aer degajat. De-o fi să mor, numai de dragoste mor.

Din nou un zîmbet abia perceptibil licări în ochii celui în vîrstă.

La aceste cuvinte, fata, rezemată de uşorul uşii ce da în camera vecină, strînse cochet din umeri :

— Eşti un caraghios ! Un bărbat ca tine n-are succes la femei.

— Ce-mi trebuie mie femei ? exclamă cu patos tînărul, zvîrlindu-şi mîinile în sus. Mie una-mi trebuie...

— Gata, v-am spus ! ridică glasul cel în vîrstă. Pregătiţi-vă ! Şi pentru orice eventualitate, luaţi alte buletine.

Scoase din buzunarul lateral al hainei două buletine de identitate, le deschise, apoi dădu unul fetei, celălalt flăcăului.

— Uitați-vă bine și memorați!

Tînărul luă buletinul, îl deschise și rîse.

— Hohlov! Văleu, bietul Hohlov! Săracul...

— Dar eu ce să fac cu el? întrebă mirată fata, răsucind buletinul în mînă.

— Ia-l să fie acolo. Dacă te-ntreabă cineva, îl arăți. Hai, fugi și te-mbracă.

Fata strînse din umeri și dispăru după ușă.

Omul în vîrstă se uită la ceas.

— Vasili, e timpul să pleci și tu, îi spuse mustăciosului, care continua să mestece ceva, stînd la masă.

— Îhî!

— Atunci scoală-te și du-te!

Omul se ridică, își îndreptă haina scurtă, cenușie, sub care se vedea o cămașă în carouri, și se îndreptă spre ușă.

— Să pregătești totul, ai înțeles?

— Îhî!

Încă mai mesteca în mers.

Cînd ieși, omul în vîrstă se întoarse spre flăcăul care fuma îngîndurat, cu privirea ațintită undeva în gol.

— Tu, Alek, mergi la gară cu palton și pălărie. Vezi că sînt acolo, în antreu. Le-ai văzut?

Tînărul strînse alene din umeri.

— Păi sînt ale lui...

— N-are nimic. Cu scurta nu mai merge. Ai umblat mult prin oraș... Înțelege, e treabă serioasă. N-am avut încă o afacere ca asta. Dacă dăm greș... Ei, înțelege și tu!

— Bine, bine, am înțeles! dădu flăcăul melancolic din cap și, oftînd, adăugă: Nu știu de ce mi-am adus aminte de casa bătrînilor. Ei sînt convinși că am o muncă liniștită, ordonată. Mă-ntreabă, pricepi, cînd îmi iau concediu, cînd merg la ei să fac baie în mare. Cică de ce eu...

— Pe mine mă interesează mai mult ce le răspunzi tu, îl întrerupse omul în vîrstă, vorbind răspicat.

— Eu? Ce să le răspund? Le scriu că am să vin, dar că nu pot deocamdată, că avem bilanțul de sfîrșit de an și-s foarte ocupat, zîmbi el cu tristețe.

— Nu știu, nu-mi place în ce ape te scalzi, băiete. Pe de-o parte spui că de cînd erai copil n-ai visat altă ocupație și cînd colo, te tîngui. Nu-mi place asta.

— Dar mie crezi că-mi place? Uite ce zic eu: odată şi-odată tot mă las. Pentru tine poate că e tîrziu, dar eu trebuie! Aşa-mi spune inima.

— Te usuci de dragul Tamarei, zîmbi omul în vîrstă, arătînd cu capul spre camera vecină. De-aceea ţi-a plecat mintea la plimbare.

— Ei, nu-i aşa! dădu tînărul înciudat din mînă. Doar vorbim serios, ca-ntre bărbaţi!

— N-ai ales timpul cel mai potrivit pentru o asemenea discuţie!

— Tu nu eşti omul potrivit pentru asta, răspunse tînărul, încruntîndu-şi sprîncenele negre, subţiri.

— Ce ştii tu! zîmbi cel vîrstnic. Dar ochii lui, sub pleoapele lăsate, îl priveau pe tînăr cu asprime şi răceală. Ce ştii tu despre mine? Eu, dragul meu, mi-am trăit viaţa, nu glumă! Şi nedreptăţi am înghiţit. Pînă aici îs sătul, îşi trecu el dosul palmei peste gîtul gros. Altuia i-ar ajunge pentru două vieţi. Dar tac. Ce pot face? Am eu aici, la Borsk, un binefăcător. Înainte de război a fost închis pentru o afacere necurată. Şi ăsta să ştii că-i cu ochii pe mine, mă ţine agăţat ca de-un cîrlig. E de-ajuns să tragă, şi s-a zis cu mine! Şi ştiu că într-o zi o să tragă. Fără să clipească, o să tragă. Uite-aşa văd eu viitorul!

Flăcăul ridică spre el ochii în care se aprinsese răutatea:

— Şi tu de ce taci, ai? De ce-l laşi să trăiască? Ţi-e teamă?

— N-a sosit timpul. Cîndva, o să mă răfuiesc cu el, îi răspunse, privind nerăbdător spre uşa din camera vecină. Ce face acolo? Se pregăteşte de bal?

— Femeile, oriunde s-ar duce, se pregătesc ca de bal.

Omul în vîrstă îşi privi îngrijorat ceasul.

— Peste patruzeci şi cinci de minute vine trenul. La gară, fii cu ochii în patru. Vin fel de fel de oameni. Eh, dragul meu! zîmbi şi, apropiindu-se, îl cuprinse pe tînăr cu braţul pe după umeri. Dacă operaţia asta reuşeşte, îţi dau un concediu de două luni, şi toţi banii înainte. Ai înţeles? Numai să nu te plîngi, să nu te întristezi. Fii mai vesel.

— Păi sînt, spuse flăcăul dînd din cap. Cine-i mai vesel ca mine?

În clipa aceea uşa se deschise şi intră fata. Purta un taior scump, bleu, iar picioarele-i zvelte erau strînse în ciorapi fini,

în pătrățele. La gît purta un medalion mare, atîrnat de un lanț subțire de aur.

— O, ce frumusețe orbitoare! exclamă tînărul, mijindu-și ochii cu șiretenie.

— Tamara, ia dă coniacul! ceru pe neașteptate omul în vîrstă. Un păhărel de drum...

— Că bine zici!

Fata se îndreptă grăbită spre bufet, iar tînărul se ridică de pe divan, se întinse și, arătîndu-și dinții albi, spuse:

— Ai dreptate, să bem. Sîngele să clocotească și sufletul să cînte! Dragă, dă-mi te rog un pahar mai mare! se adresă el fetei.

Zîmbind, fata lăsă păhărelul și umplu un pahar mare. Toți trei ciocniră.

— Ei, cu Dumnezeu înainte! spuse omul în vîrstă.

În antreu, cînd tinerii se îmbrăcau, el repetă îngrijorat:

— Bagă de seamă, Alek, ăștia-s oameni disperați. N-au ce pierde.

— Cu așa femeie lîngă mine, glumi tînărul, sînt leu, nu om, scumpul meu.

— Vulpe trebuie să fii. Mai mult cîștigi cu șiretenia!

— Se face, acceptă tînărul, în timp ce ochii-i scînteiau de surescitare.

Cînd ușa se trînti în urma lor, omul în vîrstă oftă ușurat, apoi se încruntă și, intrînd în cameră, strecură printre dinți, cu răutate:

— Vezi tu concediu de la mine, fiu de căței! Ar trebui să fiu cu ochii-n patru cu de-alde voi!

Trenul străbătea stepa înzăpezită. Pînă la orizont se întindea imensitatea ei albăstruie, pe care nu se vedea nici un copăcel, nici o rîpă, nici un sat. Abia se mai domolea viscolul ce șuiera deasupra stepei, și iată că norii grei, negri, ca de plumb, năvăleau iarăși amenințător dinspre zări pustii, iar soarele, rămas după ei, le tivea marginile cu un roșu sinistru.

— Ah, ce tablou apăsător! exclamă Dmitri Petrovici de lîngă fereastră, acoperindu-și cu gesturi înfrigurate pieptul scobit sub o cămașă de mătase în dungi. E îngrozitor pur și simplu! Privește, se adresă el vecinului său de compartiment, un inginer rumen, gras și simpatic.

— E grandios! acceptă într-un fel acesta, apoi, zîmbind, precizează: Nu-i nici înspăimîntător, nici sinistru, ci pur şi simplu grandios. Dădu ziarul la o parte şi căscă. Nici să citeşti nu mai poţi. Putem aprinde lumina?

— Da, da, te rog! exclamă prevenitor Dmitri Petrovici, desprinzîndu-se cu greu de la fereastră şi strîngîndu-şi din nou, înfrigurat, umerii. Trebuie să recunoşti că o asemenea privelişte are influenţă chiar asupra psihicului.

— Ştii ceva, frăţioare? Hai mai bine să cinăm! propuse pe neaşteptate grăsunul. Că altfel, cu spaimele astea ale dumitale, îmi piere pofta de mîncare. La Borsk ajungem tîrziu, restaurantul hotelului va fi închis. Aici însă, restaurantul e la trei vagoane de noi. Mergem? Se pocni energic peste genunchi şi adăugă voios: Bem cîte un păhărel-două, şi-ai să vezi că optimismul dumitale va creşte cu cel puţin o sută de grame.

— Imposibil! clătină Dmitri Petrovici tînguitor din cap. Ştii, eu am ulcer. Mănînc mai bine aici. Mi-a pregătit nevastă-mea pesmeţi, o sticlă de lapte, ouă moi. Înţelegi? Nimic prăjit, sărat, iute; nu-mi face bine.

— Vai de mine, Dumnezeule! exclamă grăsunul. Mai are şi ulcer! Dar hai, totuşi, să mergem! Mănînci ceva de regim. Au acolo. Ţi-o spun precis. Să mergem. Stăm nitel, ne mai luăm cu vorba...

Insistă atît de mult, încît Dmitri Petrovici cedă pînă la urmă.

Îmbrăcîndu-se, ieşiră din compartiment în coridorul îngust, vuind, şi porniră spre capătul lui, lipindu-se cînd de un perete, cînd de celălalt, în ritmul clătinării vagonului. Apoi trecură în alt vagon, în al treilea, şi în sfîrşit ajunseră la vagonul restaurant.

Aici era lumină, lume multă şi gălăgie. Totuşi găsiră locuri libere.

La masă, discuţia lor luă pe neaşteptate cu totul alt curs.

Rotunjindu-şi ochii şi ciupind dintr-o bucăţică de pîine albă, Dmitri Petrovici începu să-i povestească o întîmplare petrecută nu de mult la instituţia lui.

— ...Ţi-nchipui? Intră el la mine, în secţie, nu întreabă pe nimeni nimic, scoate liniştit din geantă o hîrtie şi iese Parcă era de-al nostru.

— Interesant. Şi?

— Eu, nu știu cum, dar mi-am alarmat.

— E și firesc, zvîrli ironic grăsunul.

— Nu, nu rîde. Atunci am ieșit după el. Îl văd că se apropie de un alt om, îi arată hîrtia, îi spune ceva în grabă, iar celălalt, tot atît de grăbit, scoate niște bani și-i dă. Un teanc colosal! Știi, mi s-a făcut rău. La noi nu se fac nici un fel de plăți în bani, ci numai prin virament. Iar acela ia banii și repede coboară cu un etaj mai jos. Atunci cobor și eu în urma lui...

— Ești un om de-o îndrăzneală desperată! observă grăsunul cu aceeași ironie.

— Nu, trebuie să recunosc că nu-s, ca să spun așa, prea curajos. Dar de astă dată prea era interesant. Chiar misterios. „Despre ce-o fi vorba aici?" mă gîndeam.

— Da, da, am observat că-ți place să dezlegi cuvinte încrucișate, rîse grăsunul. Rîu în Asia patru litere, litera a doua „a".

— Nu, te rog să nu rîzi! Și lucrurile au luat o întorsătură îngrozitoare! își întrerupse Dmitri Petrovici interlocutorul, îndreptîndu-și tulburat ochelarii. Și cum îți spun, cu un etaj mai jos el a strecurat acești bani, cît a putut mai neobservat, unui alt om. Dar eu am văzut! Și dac-ai ști ce spaimă m-a apucat! Un fel de presentiment...

— Mda, bineînțeles că-i suspect.

— Ei, vezi? Cel de-al doilea — parcă-l văd! mi-a rămas foarte bine întipărit în minte — vine repede în întîmpinarea mea. Parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Zîmbea chiar! Din fericire, m-a chemat la el Vsevolod Anisimovici. Inginerul nostru șef. Ei, și după vreo jumătate de oră auzim noi pe coridor țipete și gălăgie. Săr eu, mai mult mort decît viu, fugi sus, la etajul doi, și-l văd pe omul acela care a dat banii alergînd de colo-colo, ca un nebun, prin coridor, și țipînd, gata să izbucnească în plîns. „Unde-i funcționarul vostru, care mi-a luat banii?" țipa el. S-au strîns în jurul lui oamenii noștri. Într-un cuvînt, un coșmar. Apoi lucrurile s-au lămurit.

— Cum-adică s-au lămurit? interveni grăsunul.

— Doi afaceriști l-au adus pe acel cetățean, sub motiv că noi vindem o „Volgă". Ți-ai găsit, noi să vindem o mașină! Niciodată n-am vîndut... Dar cu cîtă abilitate l-au mințit! De-a dreptul îngrozitor! Primul dintre ei a venit la noi cu el. Cel de-al doilea, căruia i-a dat mai tîrziu banii, a ieșit dintr-un birou. Primul s-a apropiat de el și i-a spus: „Vik-

tor Ivanovici, dumnealui vrea să cumpere maşina". Asta îi răspunde : „Bine, dar fă mai repede formele, că vrea casierul să plece !" „Dumneavoastră semnaţi ?" „Bineînţeles, răspunde celălalt. Dar actele tovarăşului sînt în regulă ?" Vă daţi seama ce escroc ! Într-un cuvînt, l-au legat la gard, om în toată firea ! Şi, bineînţeles, pe-aici ţi-e drumul ! Iar acela, primul, în drum spre noi, ca să fie mai convingător, i-a dat şi buletinul de identitate. „Pînă facem toate formele, zice, vă las buletinul, că nu ne cunoaştem". Iar buletinul, ţi-nchipui, era fals !

— Fals ? repetă cu îndoială grăsunul. N-aş crede. Mai curînd furat.

— Eh, fie şi furat ! exclamă iritat Dmitri Petrovici. Asta n-are importanţă. Faptul în sine e îngrozitor. E pur şi simplu îngrozitor să trăieşti cînd se-ntîmplă astfel de lucruri ! Şi doar auzi în toate părţile...

— Ei, frăţioare, nu-i chiar aşa ! Acum iar te-a cuprins panica. Nu întîlneşti chiar la tot pasul chestii de-astea ! Şi, la urma urmelor, căscaţii ăştia merită să fie pedepsiţi !

— Cum adică ?! izbucni celălalt. Dar mă uimeşti !

Şi discuţia dintre ei se încinse.

Cînd se ridicară de la masă, dincolo de ferestrele vagonului domnea o beznă deplină. În restaurant, majoritatea măsuţelor erau goale. Rămăseseră doar cîteva grupuri de cheflii şi o chelneriţă bătrînă care, dintr-un colţ, de lîngă bufet, îi privea deloc binevoitor.

— Ei, poftim, cum a trecut timpul ! constată satisfăcut grăsunul, uitîndu-se la ceas. Peste o oră şi un sfert sîntem la Borsk.

— Ei, taci ! se nelinişti Dmitri Petrovici. E timpul să ne strîngem bagajele.

— Lasă că avem timp. Cît stai la Borsk ?

— Numai două zile, şi mă-ntorc la Moscova. Nu pot suferi aceste veşnice delegaţii. Din cauza lor am făcut ulcer. Mănînci pe unde apuci, ce-apuci... Cît îi rog să nu mă trimită, şi totuşi mă trimit !

— Probabil că nu eşti în relaţii prea bune cu şeful.

— Vai de mine, dimpotrivă !

— Atunci de ce te trimit ?

— Nu oricine, spun ei, poate să facă treaba asta, adăugă el intimidat. Ştii, noi lucrăm cu materiale rare. Şi cîte nu se pot întîmpla ! Eu însă sînt atent. În timpul inspecţiilor, mi-e

îngrozitor de frică să nu scap ceva din vedere. Pe mine mă cunoaşte toată lumea în provincie.

Grăsunul îl privi cu curiozitate pe Dmitri Petrovici.

Între timp, afară, în întuneric, începură să se zărească luminiţe rare. Treptat, aceste lumini, înmulţindu-se, ba se risipeau, clipind undeva în depărtare, ba se apropiau de tren, şi-atunci luau forma pătratelor galbene ale ferestrelor. Deodată apăru clădirea mare, puternic luminată a unei fabrici, care dispăru într-o clipă, făcînd loc iarăşi unor lumini timide — ferestruicile unor căsuţe de periferie.

Vagonul începu să troncăne sacadat, schimbînd macazul, începură a clipi în dreptul ferestrelor nişte rampe luminate, depozite, şiruri de vagoane întunecate, cu acoperişurile albe de zăpadă. Din cînd în cînd se auzeau semnalele îndepărtate, tăioase, ale locomotivelor electrice. Trenul se apropia de Borsk.

Conductoarea intră în cuşetă şi întinse pe genunchi o muşama neagră, cu buzunăraşe, fiecare buzunăraş purtînd un număr alb.

— Vă trebuie biletele ? întrebă ea.

— Sigur ! răspunse vesel grăsunul. Noi, draga mea, sîntem salariaţi. Le decontăm.

Conductoarea le dădu biletele, apoi strînse paturile.

— Am ajuns, spuse ea la ieşire. Trenul stă în gară cinci-sprezece minute. Ba poate mai puţin : sîntem în întîrziere.

În cuşetele vecine oamenii se pregăteau să se culce.

Dmitri Petrovici, în palton, cu gulerul ridicat şi cu pălărie, lucindu-şi sticlele ochelarilor, tropăia nerăbdător prin coridor, ţinînd în mînă o valiză ponosită de fibră lemnoasă.

Treptat, trenul începu să-şi micşoreze viteza.

Prin dreptul ferestrei pluti un peron înalt, luminat, se zăriră oameni, hamali în halate albe, cu cărucioare.

Pasagerii, destul de mulţi, se îmbulziseră toţi în coridor, lîngă uşă.

În sfîrşit, zăngănind din tampoane, trenul se opri. Dmitri Petrovici şi însoţitorul său coborîră în urma altora din vagon şi priviră în jur.

— Brr ! Totuşi e destul de frig ! spuse grăsunul făcîndu-şi curaj. Ei, pornim ?

— Da, da, bineînţeles ! răspunse Dmitri Petrovici. Într-adevăr, e îngrozitor de frig !

Ocolind oamenii care staţionau, traversară peronul spre o inscripţie luminoasă ce se zărea în fund : „Ieşire".

Deodată Dmitri Petrovici se opri brusc şi, cu glas scăzut, spuse :

— Dumnezeule, el e !...

Grăsunul mai făcu cîţiva paşi din inerţie, apoi privi uimit şi, văzînd că însoţitorul lui a rămas pe loc descumpănit, se-ntoarse.

— Ce-i, frăţioare, ce s-a întîmplat ? Ce-ai pierdut ?

— Ştii... Mi-e chiar frică să spun... Cred că nu mă înşel... vorbi Dmitri Petrovici cu limba împleticită. Şi, pe neaşteptate, se aplecă şi începu să-şi cerceteze atent valiza.

Grăsunul se aplecă şi el peste valiză.

— Ce s-a-ntîmplat ? Calmează-te ! Ce mare lucru... !

Şi Dmitri Petrovici, pe neaşteptate, îi spuse într-o şoaptă şuierătoare :

— Ce mare lucru, zici ? ! Se îneca de furie. Uite, pentru numele lui Dumnezeu, uită-te, pe neobservate, acolo, lîngă stîlpul ăla, sub felinar, vezi un om ? Cel înalt, gras, cu căciulă de castor.

— Văd, bineînţeles, răspunse grăsunul ironic. Ei şi ? Cine-i ? Vreun prinţ în travesti, sau unul scăpat de la...

— Cred că-i el, înţelegi ? şopti Dmitri Petrovici. Ăla care a luat banii.

— Hai, c-ai început să ai vedenii ! De unde să apară el aici ? replică hotărît grăsunul. Să mergem, că-i prea frig să stai locului !

— Nu pot... se tîngui Dmitri Petrovici. Este îngrozitor ! Dar trebuie... trebuie să punem mîna pe el...

— Ce ! ? Ai înnebunit ? Te asigur eu că greşeşti.

În timpul acesta, omul pe care-l arăta Dmitri Petrovici, privind în urmă, se dădu grăbit la o parte şi într-o clipă dispăru din vedere.

— Dumnezeule, se-ascunde de noi ! şopti tulburat Dmitri Petrovici.

— Ei, asta-i bună ! Se ascunde de vînt, nu de noi, replică grăsunul supărat.

Dar în clipa următoare înţeleseră totul.

De locul unde a stat omul se apropiau doi inşi : un tînăr înalt, cu pălărie şi palton negru, şi-o tînără cu haină de veveriţă. Fata spuse ceva, iar tînărul, ridicînd mîna, strigă :

— Aici ! Aici sîntem !

Din mulțimea pasagerilor ce se îndreptau spre ieșire se desprinseră și se apropiară de ei doi oameni, dintre care unul ținea în mînă o valiză mare, probabil grea. Tînăra făcu prezentările :

— Vă rog, faceți cunoștință...

Cuvintele ei se pierdură în larma generală.

Dmitri Petrovici privi în jur.

— Trebuie să fie pe-aici vreun milițian ! spuse el nesigur. Să-i spunem măcar...

— Ah, Dumnezeule, ce să caute aici milițieni ? replică înciudat grăsunul. Mergi odată, sau nu ?

— Chiar vrei să plecăm ?

— Da, vreau să plecăm !

Și din nou se luară la harță, prefăcîndu-se că trebăluiesc ceva la valiză.

Între timp, lîngă felinar avu loc următoarea discuție :

— Eu zic să mergem, se adresă tînăra celui cu valiza. Puteți să înnoptați acolo.

Cei doi vizitatori, neîncrezători, se priviră între ei. Unul răspunse :

— Mai bine tragem la hotel și venim mîine dimineață...

— La hotel ? Nu vă sfătuiesc, spuse tînărul, semnificativ.

— De ce ? întrebă cu teamă cel de-al doilea nou venit.

— S-a întîmplat ceva acolo. O dandana... Și-i cam ia la întrebări pe toți din hotel, la rînd.

— Cum adică dandana ? Ce s-a-ntîmplat ?

— Cum să-ți spun, zîmbi flăcăul. Într-un cuvînt, a murit cineva. Și miliția verifică pe toată lumea.

— Aha, am înțeles, am înțeles ! Mulțumesc, dădu acela din cap, și-l privi din nou pe tovarășul său tăcut, cu valiza mare. Apoi o întrebă pe față : De ce n-a venit Petia ? Pe dînsul nici nu-l cunosc.

— Mi-era frică singură, iar el e de-al nostru. Petia vă așteaptă. N-a vrut să vină aici. Știți cît este el de prudent, explică tînăra.

Nou sosit dădu din cap :

— Totuși, n-ar fi trebuit să aduci un om necunoscut. Cum să mai am încredere ? Apoi, privindu-l din nou pe tînărul cel înalt : E măcar om de nădejde ?

— De toată încrederea ! se grăbi fata să-l încredinţeze.

— Dar bani, bani îi place să cîştige ? Bani mulţi îi place să cîştige ?

— Cui nu-i place ?

— Sigur, sigur, dădu din cap noul venit. Cui nu-i place ! Stă departe ?

— Aproape. Foarte aproape, intră tînărul în vorbă. Ajungem repede. Poate întîlnim un taxi.

— E casă singură în curte ?

— Singură. Absolut singură.

— Cu grădină în jur ?

— Da, are o curte. Şi ieşiri în două străzi. Ne pricepem şi noi, n-ai grijă.

Se pare că pe tînăr această discuţie începuse să-l enerveze. Dar noul venit se prefăcu că nu observă.

— Bine ! şi plescăind din limbă, se întoarse spre tovarăşul său : Mergem, Vania, ce zici ?

Acesta îi făcu semn din cap, chemîndu-l la o parte şi, ridicînd valiza, se îndepărtă.

— O clipă, să ne sfătuim ! spuse cel de-al doilea.

Şoptiră ceva între ei, apoi se apropiară. Cel de-al doilea, pe care-l chema Vania, spuse brutal :

— Bine. Dar băgaţi de seamă, dacă-i ceva, bag cuţitu-n voi ! Şi adăugă ameninţător : Noi sîntem oameni serioşi, nu ştim de glumă !

Noii sosiţi îşi luară valiza şi tot grupul porni grăbit pe peron, spre ieşirea în oraş.

— Uite, uite ! şopti tulburat Dmitri Petrovici. Omul acela s-a luat după ei. Tare mi-e teamă că pune ceva la cale ! Ce-ar fi să-i avertizăm ?

— Asta da ! Şi n-au decît să-l întrebe ei, spuse bucuros grăsunul. Dar nu-nţeleg, cum poţi să stai aşa fără să îngheţi ? Pe mine, de bine de rău, mă salvează grăsimea, şi totuşi...

— Chiar c-au îngheţat şi oasele-n mine ! exclamă Dmitri Petrovici. Mi-e teamă că mîine...

— Tot timpul ţi-e teamă de ceva, dar te porţi ca un băieţandru, pe cuvîntul meu !

Vorbind, traversau şi ei peronul, fără să-şi ia ochii de la omul voinic, cu căciulă de castor. Acesta mergea prudent, stră-

duindu-se să se țină cît mai aproape de cei din fața lui, fără să fie văzut de ei.

Cînd ieșiră în piața gării, pustie la ora aceea, grăsunul spuse :

— Hai mai repede, să-i ajungem !

— Nu, nu, nu acum ! se sperie Dmitri Petrovici. Să nu observe că ne apropiem și, Doamne ferește, să dispară ! Sau te pomenești că mă recunoaște !

— Asta-i bună ! N-am știut că ești detectiv profesionist. Dar bagă de seamă, mai tîrziu o să fie mai greu. Aici, cel puțin, sînt oameni în jur.

— Da, da, ai dreptate, spuse nehotărît Dmitri Petrovici.

Între timp, oamenii în urma cărora mergea necunoscutul, traversînd piața, dispăruseră după colțul unei străzi. Omul cu căciulă de castor îi urmă, așa că lui Dmitri Petrovici și însoțitorului său nu le mai rămînea nimic altceva de făcut decît să meargă în aceeași direcție.

În față se deschise o stradă lungă, pustie, luminată de felinare rare.

Pe neașteptate, Dmitri Petrovici grăbi pasul și, îmboldit mai mult de disperare decît de curaj, încercă să-l ajungă pe omul care mergea în față.

— De fapt, ce vrei să faci ? îl întrebă grăsunul alarmat.

— Să-l opresc...

— Și-apoi ?

— Și... să-i cer socoteală, ca ceilalți s-audă...

— Ai înnebunit ! Păi el...

— Dacă-i ceva, ne sar ceilalți în ajutor. Și la urma urmei sîntem doi. N-o să-ndrăznească !

Între timp omul, auzind pași în urma sa, se întoarse. Dar dîndu-și probabil seama că acești doi nu prezintă pentru el nici o primejdie, își văzu de drum. Faptul că îl ajungeau din urmă i se păru pe deplin firesc : oamenii se grăbesc, au înghețat, și bineînțeles că vin de la gară, de vreme ce au o valiză.

Cînd ajunseră aproape de tot, necunoscutul se dădu chiar la o parte, lăsîndu-i să treacă.

Dar unul dintre cei care îl ajunseseră din urmă, un om slab, cu ochelari, se opri pe neașteptate și, foarte politicos, chiar intimidat, îndreptîndu-și cu mîna liberă ochelarii, îi spuse :

— Vă rog să mă iertați, dar aș vrea să vă-ntreb...

— N-am timp, cetățene, bombăni necunoscutul, ascunzîndu-și fața după gulerul ridicat, poate de vînt, poate de privirile celor doi.

— Nu, nu, vă rog foarte mult!

— Dar vă spun că n-am timp!

Întorcîndu-se, necunoscutul se pregăti să pornească mai departe, dar Dmitri Petrovici îl apucă de mîneca paltonului.

— Vă rog foarte mult să vă-ntoarceți la gară!

— Ceee? se miră acesta.

— Da, da, trebuie să lămurim ceva.

Atunci necunoscutul, aruncînd o privire repede spre grupul din față, care se-ndepărta, îl împinse cu putere pe Dmitri Petrovici și o luă la goană.

Dmitri Petrovici țipă cu glas întretăiat:

— Așa?!? Cum ai îndrăznit?

— Puneți mîna pe el! începu și grăsunul să urle.

Împreună cu Dmitri Petrovici alerga după necunoscut, dar acesta, strecurîndu-se într-o curte întunecoasă, dispăru.

Cînd ieșiră din nou în stradă, nu se mai vedea nimeni.

— Unde-s ceilalți? întrebă Dmitri Petrovici, abia respirînd. Unde sînt?

— Or fi plecat.

— Cum, dar ei n-au auzit țipetele noastre? Unul dintre ei, am observat, chiar s-a întors.

— Ți-ai găsit! dădu grăsunul din mînă, apoi își șterse sudoarea de pe frunte. Crezi că toți sînt eroi ca dumneata? Ei, acum sper că te-ai liniștit!

— Ce facem? întrebă pierdut Dmitri Petrovici, privind în jur.

— Cum, ce facem? Ce să mai facem acum? Doar să luăm curtea cu asalt.

— Lasă glumele! Îngrozitor, cum ne-a scăpat!

Discutînd, ieșiră din nou în piața pustie din fața gării. Aici vîntul sufla deosebit de puternic, măturînd zăpada de pe asfalt și legănînd felinarele, din care cauză umbrele lor lungi cînd se așterneau pe caldarîmul scînteind de zăpadă, cînd alergau aninîndu-se pe pereții caselor tăcute din jur, cu orbitele negre ale ferestrelor. Era luminată numai clădirea lungă, dar scundă a gării, cu un turn înalt în mijloc.

— Hai înapoi acolo, arătă Dmitri Petrovici cu mîna spre gară. Să-ntrebăm unde-i hotelul.

— Oriunde, numai să mergem. Vîntul ăsta blestemat...

Şi porniră iarăşi să traverseze piaţa.

Înainte de a intra în gară însă, aflară că hotelul nu-i departe : „La vreo două staţii de tramvai", cum le explicase un impiegat al gării, care tocmai trecea, arătînd cu mîna chiar spre strada de unde veniseră.

— Ăsta crede c-am adus cu noi un tramvai, bombăni supărat grăsunul.

Obosiţi şi îngheţaţi, ajunseră în sfîrşit lîngă o uşă înaltă, cu două felinare rotunde, mari, aşezate pe nişte piedestale masive.

La hotel nu găsiră cameră. Reuşiră doar s-o convingă pe administratoarea severă să le permită să şadă pînă dimineaţa pe canapea în vestibul.

— Eh, dac-am fi fost mai abili, de mult eram în cameră ! oftă grăsunul, descheindu-şi paltonul. Scorpia asta se uita în mîna noastră. N-ai văzut ?

— Cum adică... crezi că... aştepta un bacşiş ?

— Exact, dragul meu, exact !

Drept răspuns, Dmitri Petrovici oftă deznădăjduit.

III

Într-o gheretă din piaţă şi în jurul ei

Serghei se trezi ca de obicei la ora şapte. În cameră era aproape întuneric şi răcoare. Obiectele din jur se desluşeau cu greu. Iată acolo o pată întunecată, lîngă perete : şifonierul. Lîngă fereastră, un birou. Serghei mutase lampa pe măsuţa de lîngă pat : citise înainte de a adormi.

Patul lat, moale, îl tenta din nou să închidă ochii şi să adoarmă. Dar nu se putea. Întinse mîna şi luă ceasul de pe măsuţă. Da, şapte fix. E timpul. Cu un gest hotărît, dădu plapuma la o parte şi, în maiou şi chiloţi, se apropie de fereastră. Prin oberlihtul deschis pătrunse un val de aer rece.

Serghei văzu strada largă, înzăpezită, siluetele rare ale trecătorilor, care nu făceau decît să-i sublinieze pustietatea. În ferestrele casei înalte din faţa hotelului începuseră să se aprindă lumini. „Se scoală oamenii muncii, gîndi Serghei. Hai, scoală-te şi tu !"

Trăgînd covoraşul în mijlocul camerei, începu să facă gimnastica de dimineaţă. Corpul i se înroşise şi i se făcu cald. „Acum Vitka sigur nu mai face gimnastică, gîndi Serghei. Cum nu sînt acasă, cum se fofilează".

Serghei se bărbierea cînd sună telefonul. Ofiţerul de serviciu pe Direcţie, cu glas voios, îl întrebă cînd să-i trimită maşina la hotel.

— Mulţumesc, nu-mi trimite nimic, răspunse Serghei. Mi se pare că e aproape de-aici. Merg pe jos. Ai grijă numai, la ora zece să fie toţi la mine. Şi închise telefonul.

Astfel începu viaţa lui în acest oraş, cu acest nou caz, ca-ntotdeauna important, acum mai important decît orice pentru el. Cum o să-l rezolve ? Cum se va termina ? Nimeni nu ştie, nu ştie nici el, care întotdeauna acţionează după un plan. Dar viaţa-i mai complicată şi mai complexă decît tot ce cuprinde un plan, decît tot ceea ce nu poţi să prevezi. La drept vorbind, răufăcătorii i-au şi luat-o înainte. Parcă l-au aşteptat să vină, şi, poftim !... Femeia aceea tînără, frumoasă, nu-i ieşea din minte. Cum de-ai putut fi atît de imprudentă ? ! Cum de-ai îngăduit ? Ai avut încredere în cineva ? Ţi-a plăcut de el ? Şi tu cine eşti ? Care-i viaţa ta ? Cum de-ai nimerit aici ? Dar principalul — cine-i el ?

Serghei se bărbieri repede şi se îmbrăcă. Îi tremurau mîinile. „Eşti tulburat ? se întrebă autozeflemitor. Ţi-e milă de ea ? Tare milă ? Atunci stăpîneşte-te. Gîndeşte-te. Este o verigă a aceluiaşi lanţ. Gîndeşte-te, gîndeşte-te !"

Probabil că femeia aceea avea bani la ea, mulţi bani. Deşi... Scrisoarea aceea ciudată. Să fie altul motivul crimei ? Nu, nu, acum nu poate să hotărască. N-are rost încă. Mai întîi să adune întreg materialul, să-l prelucreze, să-l ordoneze. Va trebui să meargă în două direcţii — şi într-o parte şi-n alta. Undeva, cele două drumuri se vor întretăia, sigur se vor întretăia.

Serghei străbătu un coridor lung, dădu cheia portăresei şi, cu paşi uşori, coborî scara.

Portăreasa, tînără, privi în urma lui. Ce bărbat bine ! Costum de culoare închisă, frumos, cămaşă albă de nailon, cravată gri, înnodată modern, cu nod mic. Şi el, ce chipeş e ! Părul negru, ca şi hainele, faţa smeadă... doar cicatricea... dar ochii cenuşii, blînzi, buzele cărnoase... E de la Moscova, de la organele judiciare. Şi-a dat seama. Cei de la miliţie i-au oprit camera. Şi ieri, ce lucru îngrozitor s-a întîmplat la ei ! Poate de asta a şi venit.

Serghei coborî în vestibul. Lîngă ghişeul administratorului oamenii se îmbulzeau ca totdeauna. Unii, însufleţiţi — se vedea că de-abia au venit —, alţii nedormiţi, cu hainele boţite, întunecaţi la faţă, bineînţeles că aşteptau de ieri. Asta-i rău.

Intră în braserie şi mîncă repede : un pahar cu lapte şi un sandviş. Se uită la ceas. Gata, e timpul să plece !

Ieşind în stradă, Serghei simţi tăria gerului. „Or fi douăzeci şi cinci de grade sub zero, dacă nu şi mai mult", se gîndi el ridicînd gulerul paltonului.

În jur, trecători mulţi, treceau în goană troleibuze albastre şi maşini. Din cerul mohorît se cernea o ninsoare măruntă.

Serghei privi în jur. În stînga, la capătul străzii, se afla gara. El însă trebuia s-o ia la dreapta pînă în piaţă, apoi din nou la dreapta, aşa-l explicase ofiţerul de serviciu pe Direcţie.

Curînd se apropie de o clădire frumoasă, cu două etaje. Faţada, cu ferestre mari, era acoperită de sculpturi. Sub stratul neted de zăpadă, culoarea lor cenuşie nu se mai vedea. Totul părea acoperit cu zigzaguri ciudate şi întunecate.

Plantonul îl salută respectuos, aruncînd o privire asupra legitimaţiei, iar Serghei porni să urce scara. Miliţia judiciară se afla la etajul întîi.

Pe Saşa Lobanov îl găsi în biroul lui, la capătul unui coridor lung. Cînd Serghei intră, Saşa se ridică repede şi-i ieşi în întîmpinare.

— Ei, cum ai dormit ? se informă el, luîndu-i paltonul şi atîrnîndu-i-l în dulap. S-a simţit că ai schimbat patul ? Şi, presupunînd parcă răspunsul afirmativ al lui Serghei, adăugă : Ei, vezi ? Ţi-am spus să mergem la mine.

— Totul e-n regulă, replică Serghei frecîndu-şi mîinile îngheţate. Hotelul vostru e foarte bun. Numai că are locuri puţine.

— Dar unde ajung ? Construim unul nou chiar lîngă gară. Ditamai hotelul. După ultimul cuvînt al tehnicii şi ştiinţei. Cu aer condiţionat. Atunci să vii !

— Bun, dar acum, dacă tot am venit, să ne apucăm de treabă. Ai chemat oamenii ?

— Doi sînt aici, al treilea trebuie să vină dintr-o clipă în alta. Las' că se ocupă băieţii mei, n-ai tu grijă !

— Nu, vreau să vorbesc eu cu ei. Tu, deocamdată, vezi de crimă.

— Asta şi fac. Dar a mai apărut ceva.

Lobanov îşi încreţi preocupat nasul şi-şi trecu palma peste părul mai mult decît blond, aproape cînepiu. Era îmbrăcat

și el cu o eleganță accentuată : cămașă albă, cravată îngustă, cafenie, pantofi noi cu vîrful ascuțit.

— Ce-a mai apărut ?

— Am pus mîna pe-un puști. Fumează țicălosul...

— Să-i tragă taică-su o bătaie bună, și gata.

— Fumează haşiș. La noi n-a existat așa ceva niciodată.

— Cine l-a prins ?

— Un om de-al nostru, chiar acum dimineața, cînd venea la serviciu. Într-un gang. Erau doi. Îți închipui ? Unul a fugit. Dar n-ai grijă, îl găsim noi și pe-acela.

— Și ce spune băiatul ?

— L-a cumpărat în piață. Îl vindea un nenea oarecare. Zicea că așa, din curiozitate, a cumpărat și el, să încerce. Or știi că din haşișul ăsta e destul să-ncerci o dată...

— Da. E o treabă primejdioasă. Și semnalmentele le-a dat ?

— Nu,prea. Plînge țîncul, în hohote. Mă gîndesc să nu fie cumva intoxicat ! Niciodată n-am văzut un băiat să plîngă așa de rău. Nu mai conteneşte. E groaznic să-l priveşti.

— Va trebui să ne plimbăm cu el prin piață.

— Da, va trebui, numai să se liniștească. Ziceam să-i dăm niște valeriană. Femeilor le-ajută.

— Încearcă. Rău n-are cum să-i facă. Și începe ancheta crimei. Eu unde mă instalez ?

— În primul rînd să te prezint șefului nostru. Ne-a ordonat să te ducem la el. Ai să lucrezi în biroul locțiitorului. E plecat în delegație. Să mergem.

Urcară la etajul doi și, urmăriți de privirile curioase ale lucrătorilor, trecură prin secretariat în biroul șefului Direcției.

Peste jumătate de oră, Serghei îl chemă la el pe primul dintre cei doi oameni care așteptau. În cameră se găsea și Hramov. Stătea la o parte, lîngă fereastră.

Pe ușă intră un bărbat prezentabil, înalt, într-un palton îmblănit, descheiat. Într-o mînă ținea o geantă mare, în cealaltă o căciulă de lutru. Fruntea-i transpirată strălucea de sudoare, fața-i bărbierită se înroşise. Se vedea că omului îi e cald.

— Luați loc, i se adresă Serghei.

— Eu, tovarăşe, n-am timp să stau jos, răspunse acesta grav, lăsîndu-se totuși pe scaun. De mult trebuia să fiu la serviciu. Și pe mine m-așteaptă oamenii, eu..

— Voi fi nevoit să vă cer scuze, zîmbi Serghei dezarmant, iar dumneavoastră vă veţi scuza faţă de ei. Nu vă reţin mult.

— M-aţi reţinut destul şi-aşa, răspunse acesta cu un aer belicos, sau mai degrabă revoltat. Şi, mă rog, îmi puteţi spune de ce m-aţi chemat aici ?

— În aparenţă, pentru un fleac. În aparenţă ! sublinie Serghei. Spuneţi-mi, ăsta-i buletinul dumneavoastră de identitate ?

Omul luă cu interes buletinul întins de Serghei şi, fără să-l deschidă, spuse :

— Sigur că-i al meu. Aşadar, l-aţi găsit ?

— Da. Dar spuneţi-mi în ce împrejurări v-aţi despărţit de el ?

— În împrejurările cele mai tragice, zîmbi omul în sfîrşit. Nici n-am avut timp să-mi iau rămas bun. Pe scurt, mi l-au furat. Dar toate astea le-am spus în declaraţie.

— Aş vrea totuşi să lămuresc unele amănunte. De pildă, unde vi l-au furat. Ţineţi minte ?

— Aproape sigur în troleibuz. Am cam observat, de altfel, că un individ suspect se tot foia pe lîngă mine.

— Şi cum arăta, nu vă amintiţi ? Serghei aruncă o privire spre Hramov care, cu un aer imperturbabil, fuma.

— Cum să arate... repetă gînditor bărbatul. Nu prea mi-amintesc, dar avea un aer foarte suspect.

— Poate v-amintiţi cum era îmbrăcat ?

— Hm... îmbrăcat ! Aşa, în general, ca toţi.

— În palton bleumarin ?

— Nu, nu, sigur nu în bleumarin. Era în negru. Şi nu în palton... Staţi că mi-am amintit. Da, da, purta o pufoaică.

— Avea şi pălărie ?

— De unde pălărie ! Avea aşa, un fel de capişon. Şi-o faţă puhavă, plină de coşuri. Ochii negri, de hoţ, îi jucau în toate părţile. M-am şi gîndit atunci : „Ăsta precis e un pungaş".

— Era slab şi scund ?

— Nu ! clătină omul din cap. Ceva mai înalt decît mine. Ştiţi, cu unul ca ăsta e primejdios să intri în vorbă. Unul ca ăsta poate...

Serghei îl privi cu coada ochiului pe Hramov şi acesta, pe neobservate, dădu din cap.

— Spuneţi-mi, îl întrebă din nou Serghei, dacă l-aţi întîlni, l-aţi recunoaşte ?

— Mda... cred...

— Mulțumesc, tovarășe Afanasiev, spuse Serghei, ridicîndu-se. Și, încă o dată, vă rog să mă iertați că v-am deranjat. Nu vă mai reții. Cred că nu-i nevoie să vă dăm bilet de justificare ? zîmbi Serghei.

— Sigur că nu. Mie mi se aduc de obicei astfel de bilete, spuse celălalt, dînd din cap cu gravitate. Doar pentru soție...

Cînd Afanasiev ieșl din birou, strîngînd cu condescendență mîna lui Serghei și dînd din cap spre Hramov, Serghei întrebă cu glas vesel :

— Ei, ce zici, Nikolai Stepanovici ?

— Pare să fie Senka Kokliușnîi, tovarășe locotenent-colonel.

— Te rog să-mi spui pe nume, îl rugă Serghei. Și cu un ton preocupat, continuă : Dar metoda ?

— A lui e. Lucrează cu lama.

— Așa, așa... Cu lama. Ei, să vină următorul.

De astă dată intră o femeie plină, energică, în vîrstă, cu fața trandafirie, fără nici un rid. N-apucă Serghei s-o poftească să ia loc; că femeia începu din prag să-i vorbească furioasă și dîrză.

— Adică cum vine asta ?! El umblă vagabond, și pe mine mă cheamă la miliție ?! Asta după care lege ? După care decizie, hai ? Credeți că nu găsesc ac de cojocul vostru ? Îl găsesc. Eu mă duc unde vreau ! Pe mine nu mă oprește nimeni ! Tu să nu zîmbești, auzi ? Să nu zîmbești ! Că nu mă cumperi cu asta ! Mașca, iapa de Maska a scris denunțul ! Dar și eu știu să scriu, și eu știu carte. Și-i arăt eu ei !

Serghei îl privi mirat pe Hramov, întrebîndu-l din priviri de unde a apărut bătrîna asta, din moment ce și al doilea buletin aparține unui bărbat.

Imperturbabil, Hramov — omul acesta care părea că nu știe să zîmbească — spuse :

— I l-au furat. E al lui bărbatu-său. Le purta pe amîndouă la ea.

Serghei zîmbi și o privi cu interes pe bătrînă.

— Ce-ai spus, ce-ai spus ?! auzi ea ceva. Ce-am furat eu, nerușinatule ?! Păi eu...

— Mămucă, te rog să stai jos !

— De ce să stau ? Am treburi pînă peste cap, nu pot să stau. Şi încă la milițle. Ia vezi, că acum mă-ntorc şi plec ! Şi nu mă mai opreşti...

Într-un tîrziu, bătrîna se linişti, iar cînd înţelese de ce a fost chemată, indignarea ei se schimbă într-o mare curiozitate.

— Dar buletinul meu i-aţi găsit, sau numai pe-al lui ?

— Deocamdată numai pe-al soţului dumitale, răspunse Serghei şi, fără să-şi dea seama, oftă. Nu-ţi aminteşti unde ţi s-au furat ?

— Staţi niţel, staţi niţel ! replică bătrîna, gîndindu-se încordat la ceva. Înseamnă deci că jumătate din amendă mi-o daţi înapoi ?

— Cum adică ? nu înţelese Serghei.

— Uite-aşa. Mi-aţi luat cîte zece ruble de fiecare buletin, că le-am pierdut ? Mi-aţi luat. Acum unul l-aţi găsit ! Şi, cu o privire triumfătoare, se uită la cei doi bărbaţi. Cînd îl găsiţi şi pe-al doilea, îmi daţi şi restul de zece ruble. Este ? Nu mai încape vorbă. Există lege, să iei amendă o dată ce s-a găsit ? Nu poate să existe ! Să ştiţi că eu mă plîng ! Mă duc să mă plîng unde vreau ! Pe mine...

— Stai, mămucă, stai ! Doamne, cum te mai ia gura pe dinainte ! exclamă înciudat Serghei. Spune-mi, în primul rînd, unde ţi-au furat buletinele ?

— Unde mi le-au furat ? În magazin. La carne. Serafima, din blocul nostru, s-a băgat înainte fără rînd. Ei, şi i-am spus eu cîteva să se-nveţe minte ! Dar tot ea cu gura !

— Stai, mămucă ! Cine ţi le-a furat, n-ai observat ?

— Păi dacă observam, îmi scăpa el din mînă, blestematul ? Praf şi bucăţele...

— Stai ! Dar de ce el ? Poate ea ?

— Nuuu ! Un singur bărbat se tot foia între noi, el, sigur !

— Şi cum arăta ?

— Păi eu la el era să mă uit ? Mă uitam la Serafima. Că se înfigea ca un tanc. Şi pe-asta, cînd îşi dă drumul, n-o mai opreşti...

— Ei, şi cum ţi le-a furat ?

— Uite-aşa, cum se fură. Cu lama, harş poşeta, şi ţanc ! Mă mir cum de nu m-a tăiat şi pe mine, blestematul ! Cînd am început să ţip, ia-l de unde nu-i !

— Unul aşa, slab ?

— Ce slab ! Un zdrahon ! Taur, nu altceva ! Şi cu toată mutra plină de coşuri. Ptiu !

— Dar dacă ţi-l arătăm, îl recunoşti ?

— Păi eu mai întîi îi scot ochii şi-l pun să-mi repare poşeta ! Nu te uita la mine că sînt aşa de modestă. Dar să ştii că sistemul meu e foarte nervos.

Le trebui un efort serios ca s-o facă pe bătrînă să plece, rămînînd cu ea în cele mai bune relaţii. Şi, cînd, în sfîrşit, bătrîna ieşi, Serghei răsuflă uşurat şi spuse lui Hramov :

— Uff ! Mai uşor interoghezi zece pungaşi decît să stai de vorbă cu una ca asta ! Dar ce zici de Kokliuşnîi al nostru ? Apare iarăşi la orizont, nu ?

— Exact. Senka. Nu poate fi altcineva.

— Tot mai e în libertate ?

— Deocamdată se plimbă.

— Ar trebui să stăm de vorbă cu el, să vedem cui paseară buletinele furate.

— Nu mai putem. A dispărut din oraş.

„Ia te uită, nu-şi iese din apele lui ! se gîndi Serghei. Cum de reuşeşte Saşa să lucreze cu el ?"

— Bun ! oftă în sfîrşit. Următorul !

Pe faţa slabă, imperturbabilă a lui Hramov, se desluşi pe neaşteptate fîstîceala. Tuşi forţat şi spuse :

— A adormit. Ordonaţi să-l trezesc ?

— A adormit ?! se miră Serghei.

— Întocmai.

— Interesant ! Şi de ce să nu-l trezeşti ?

— Pentru că se poate vorbi cu el numai dacă se trezeşte singur. Asta o ştiam de mult.

— Am înţeles. Totuşi, să încercăm. Trezeşte-l... abia se stăpîni Serghei să nu izbucnească în rîs.

— Am înţeles.

Hramov ieşi şi după un minut introduse în cameră un om somnoros, puhav, cu paltonul boţit.

— Mişcă, Petrovici, mişcă ! spuse Hramov. O dată ce te-ai trezit, hai, intră !

Clipind somnoros din ochi, omul se apropie de birou.

Privindu-l sever din cap pînă-n picioare, Serghei îl întrebă tăios :

— Unde ţi-e buletinul ?

— Ce ?

— Buletinul!

— Aa... Omul părea că abia acum a înțeles ce i se cerea. Buletinul?... și se scărpină în ceafa-i netunsă. Nu-l am la mine. Să-l aduc?

— Ai primit unul nou?

— Nou? De ce? Și omul se clătină ușor. Nu-i nou. Am unul singur, nefericitul, singur pe lume.

— Și unde-i? L-ai lăsat acasă?

— Acasă. Într-o clipă-l aduc.

— Te conducem noi.

Pe fața puhavă și somnoroasă a omului se reflectă neliniștea. Trase puternic aer pe nas și clătină din cap.

— Nu, nu, îl aduc singur!

— Singur nu pleci de-aici. Te conducem noi.

— Dar gîndiți-vă puțin la situația mea!

— Să mă gîndesc? zîmbi Serghei. Ca să mă gîndesc, ar trebui în primul rînd să cunoaștem situația. Stai jos!

Omul se lăsă moale pe scaun.

— Hai, spune, te ascult.

— Mă rog... Uite, asta s-a întîmplat acum vreo două săptămîni...

— Ceva mai mult.

— Poate mai mult. Am venit în piață. Muierea îmi dăduse treizeci de copeici să cumpăr cartofi. Și înainte de asta, bineînțeles, m-a scuturat de tot ce aveam prin buzunare, să nu am pe ce bea. Or, mă-nțelegeți, mă arde aici, sub lingurică, de nu mai pot. Mă uit în jur, toți beau. Toți prietenii. Ei, unii, ce-i drept, mai căutau tovărășie. Ce poți să faci? Eu însă, ca un făcut, n-aveam decît treizeci de copeici. Mă scotocesc eu, totuși... aveam buletinul la mine. Nevasta nu și-a dat seama de puterea lui. Așa că „l-am măritat".

— Cum adică, „l-ai măritat"?

— Uite-așa. L-am dat, care va să zică. Așa, un fel de gaj. Eu i-am dat buletinul, iar el mi-a dat, se cheamă o sticlă.

— Cine-i binefăcătorul?

— Danilîci, răspunse omul visător. Un om de zahăr, nu alta. Are în piață o dugheană cu mărunțișuri.

— Și votca de unde a luat-o?

— Ține și votcă...

— Va să zică, acolo ți-i buletinul?

— Acolo, dacă nu l-o fi prăpădit.

— Se-ntîmplă şi asta ?

— Cum să nu se întîmple ! Se prăpădeşte el omul, darămite...

Serghei îl privi cu coada ochiului pe Hramov, şi acesta dădu iarăşi din cap, ceea ce însemna că îl cunoaşte pe acest „om de zahăr" Danilîci. Totuşi e isteţ, se gîndi în sinea sa Serghei.

Peste o oră avea toate informaţiile referitoare la Piotr Danilovici Semionov, responsabilul unei prăvălioare de galanterie din piaţa colhoznică. Era o figură interesantă şi incontestabil suspectă. Semionov ducea o viaţă care-i depăşea veniturile. Adeseori dispărea pentru cîteva zile. Avea cunoştinţe nenumărate atît la Borsk, cît şi în alte oraşe, primea deseori vizita femeilor. Era burlac, sociabil şi inteligent. Miliţia s-a interesat de multe ori de persoana lui, dar în afară de speculaţii mărunte, evidente dar nedovedite, nu puteau să spună nimic mai mult despre el.

Informaţiile acestea i le prezentă lui Serghei un lucrător tînăr. Se vedea că-i emoţionat, dar nu-şi putea stăpîni furia şi ciuda.

— N-ai cum să-l prinzi, Serghei Pavlovici, asta-i. E lunecos şi-ţi scapă printre degete ca o şopîrlă. Dar este... este un mare ticălos ! Nici nu vă puteţi închipui ce ticălos e !

— Dar dumneata poţi ?

— Să-mi închipui, pot, dar nu pot să dovedesc.

— Dacă n-ai dovezi, n-ar trebui nici să-ţi închipui. Asta nu face decît să te-mpiedice în lucru, observă Serghei. E nevoie de fapte, mare nevoie. Spune-mi, Semionov are rude ? Nu ştii ?

— Numai o soră. Stă separat cu fie-sa.

— Lucrează ?

— Da, într-o farmacie, sau aşa ceva.

Serghei deveni atent. Farmacie ! Semionov ăsta merită toată atenţia. La el duc firele buletinelor furate, poate şi celălalt fir, al somniferelor. Îşi aminti : femeia de la hotel a murit din cauza somniferelor. Şi pentru întîia oară în dimineaţa aceea se gîndi la Lobanov. Ce-o fi făcînd el acum ? De ce n-a telefonat încă ? Şi, fără să vrea, întinse mîna spre telefon, dar se răzgîndi. Nu, nu, să termine mai întîi ce-a început.

— Uite ce te rog... Pare-mi-se că te cheamă Vladimir, nu-i așa ?

— Volodea, răspunse vesel lucrătorul.

— Bine, Volodea. Uite ce-i, acum ești liber ?

— La dispoziția dumneavoastră !

— Excelent ! Ia o hîrtie și scrie. Punctul unu : să precizezi locul unde lucrează sora lui Semionov. Punctul doi : află dacă s-au primit cumva semnalări referitoare la vreun furt de medicamente din această farmacie și, în general, orice semnalări referitoare la excesul folosirii de medicamente, greșeli sau lipsuri în administrarea farmaciilor din oraș. Să verifici pe toate canalele. Ai înțeles ?

— Am înțeles, Serghei Pavlovici. Voi executa întocmai !

Rămas singur, Serghei se uită la ceas. Acum putea să-i telefoneze lui Lobanov. Ciudat, el de ce n-a sunat încă ? L-or fi copleșit probabil problemele legate de crimă.

Serghei își dezmorți încheieturile, se sculă apoi hotărît de pe scaun, își descheie gulerul strîmt al cămășii, își desfăcu cravata și porni să măsoare camera dintr-un colț în altul, apoi se apropie de fereastră. Soarele, plutind într-o pîclă albăstruie, te orbea, zăpada scînteia pe acoperișurile caselor de vizavi și pe ramurile late ale brazilor din dreptul ferestrei.

Sună telefonul și Serghei se apropie de birou.

— Tovarășe locotenent-colonel, raportă ofițerul de serviciu pe Direcție, a venit un cetățean cu o reclamație. Permiteți să-l trimit la dumneavoastră ?

— De ce la mine ?

— Cred, tovarășe locotenent-colonel, c-o să vă intereseze.

Și-n glasul ofițerului de serviciu răsunară niște note deosebite.

— Trimite-l.

Peste cîteva minute se auzi o bătaie nehotărîtă în ușă și-n prag apăru un om uscățiv, nu prea înalt, cu ochelari.

— E voie ?

— Da, da, poftiți, intrați ! Luați loc !

Serghei îl cercetă cu interes pe vizitator. Oare de ce își frămîntă stingherit buletinul de identitate în mînă ? Buletinul ! De dimineață Serghei numai la buletine se gîndea. Poftim, iată acum acest cetățean... S-o fi întîmplat ceva și cu buletinul lui. Nu cumva...

— Iertați-mă, vă rog... spuse în sfîrșit vizitatorul. Eu, drept să vă spun, nu știu, pe mine, nu știu de ce, un tovarăș m-a trimis la dumneavoastră... S-ar putea întîmpla însă, în general, să greșesc... Da !... Dați-mi voie să mă prezint : Dmitri Petrovici Koloskov. Sînt în trecere pe aici, poftiți buletinul meu.

Luînd buletinul, Serghei îl întrebă fără să vrea :

— E al dumneavoastră ? și izbucni în rîs. Iertați-mă, numai la niște buletine furate mi-e gîndul !

Pe fața lui Dmitri Petrovici se deslușì uimirea, apoi nelinîștea și, în sfîrșit, compătimirea.

— Da, da, bineînțeles ! spuse el grăbit. Dumneavoastră aveți destule treburi și fără asta. Și mai vin și eu...

— Despre ce-i vorba ?

— Știți, la început... Nu știu cum, dar mi-e greu să-ncep. Vedeți, ieri seară, la gară... Nu, nu, nu ! Mai bine s-o iau de la început. Eu sînt din Moscova. Și la noi, în instituție, nu de mult, s-au petrecut următoarele... Hm... adică următoarea întîmplare. Dar stați, s-o iau de la început...

Dmitri Petrovici vorbea tulburat, încurcat, iar Serghei îl asculta cu o atenție crescîndă, mirîndu-se de întîmplarea fericită care-l adusese pe omul acesta la el.

— ...Eu, drept să vă spun, nu știu dacă am fost clar. Pentru că toate acestea m-au tulburat grozav. Gîndiți-vă numai ! Cum se poate așa ceva ? Și nici măcar un milițian !

— Iertați-mă, dar sînteți sigur că este chiar omul acela ? Poate prin întuneric... Și erați tulburat !

— Da, bineînțeles, eram tulburat. Și sînt... Dar cred că n-am greșit.

Serghei căzu pe gînduri.

— Și grupul acela... grupul pe care l-a urmărit... Sînteți sigur că-i urmărea ?

— Așa cred... se fîstîci Dmitri Petrovici.

— Din grup ați recunoscut pe cineva ?

— Ei... mai mult sau mai puțin. Erau departe.

— Totuși, nu v-a rămas nimeni în minte ?

— Știu eu ?... O tînără. Purta o haină de veveriță.

— Și mai cine ?

— Mai cine ?... Cred că nimeni altcineva. Știți, niște siluete întunecate. Unul mai înalt, unul mai scund.

— Știți ceva ? spuse Serghei. Pe neașteptate îi veni o idee. Aveți o jumătate de oră liberă ?

— Dacă-i nevoie, sigur !...

— Minunat !

Serghei ridică receptorul, cercetă lista de sub cristalul de pe birou şi făcu un număr scurt.

— Korşunov la telefon. Pot să am o maşină pentru jumătate de oră ?... Mergem în piaţă... Da, da, sigur. E un cetăţean aici, la mine. Vreau să-i arătăm... Da, da, vino şi dumneata cu noi.

Puse receptorul în furcă şi, ridicîndu-se de la birou, îi spuse lui Dmitri Petrovici :

— Să mergem. Facem o mică plimbare. Şi zîmbi. Dumneavoastră sînteţi în trecere pe-aici, eu la fel. Să vizităm oraşul. Şi, mai ştii, întîlnim vreun „cunoscut".

...În piaţă nu era prea multă lume. Sub acoperişurile lungi de scînduri, doar pe alocuri se mai aflau colhoznice cu grămăjoare de morcovi, pătrunjel şi castraveţi muraţi pe tejghele. Cu coşuri în mînă, gospodine care au întîrziat să-şi facă cumpărăturile, se apropiau de ele. Printre tejghelele aproape goale se plimbau vajnici porumbei şi se agitau cîrduri de vrăbiuţe. Zăpada murdară, bătătorită, scîrţîia sub picioare.

În schimb făceau dever nenumăratele magazine de mărunţişuri, galanterie, pielărie, precum şi alimentara, librăria, aşezate strîns, unele lîngă altele, ceva mai la o parte de piaţă, de-a lungul unui gard. Colhoznicii, după ce vînduseră tot ce au adus în oraş, acum îşi făceau ei cumpărăturile.

Urmîndu-l pe tînărul lucrător, Serghei şi Dmitri Petrovici priveau în toate părţile, traversînd piaţa.

Apropiindu-se de una dintre dughene, în faţa căreia mai multe femei tîrguiau, Volodea se opri şi-i arătă din ochi lui Serghei.

În dosul tejghelei se mişca alene un om cu faţa trandafirie şi grasă, cu o căciulă de pui de ren. Căscînd şi acoperindu-şi delicat gura cu mîna, vorbea cu o politeţe profesională, scoţînd din rafturi şi arătînd pachete strălucitoare de celofan cu cămăşi bărbăteşti, oglinjoare, sticluţe de colonie şi cîte altele. Apoi dispăru pentru o clipă în dosul unei uşi ce ducea în altă încăpere. Mai aduse de acolo nişte pachete şi le zvîrli în dezordine pe tejghea, mirîndu-se parcă singur că poate cineva să manifeste interes pentru asemenea cumpărături.

Un timp oarecare Serghei îl urmări atent, pe neobservate, apoi se uită cu coada ochiului la Dmitri Petrovici.

Acesta se uita peste tot cu indiferență, dar curînd, zărindu-l pe prăvăliașul cu căciulă de pui de ren, tresări și începu să se frămînte.

— Îl recunoașteți ? întrebă încet Serghei.

— Cred că el este, răspunse Dmitri Petrovici nesigur, tremurînd tot și fără să-și mai ia ochii de la vînzător.

— Nu vă uitați atît de fix la el, îl avertiză Serghei. Altfel, te pomenești că-i atragem noi lui atenția.

— Da, da, sigur !

Dmitri Petrovici își mută privirea, dar în aceeași clipă tresări iarăși :

— Dumnezeule, asta-i ea !...

— Care ea ?

— Tînăra aceea. Uitați-vă acolo, la colțul tejghelei. Chiar acum s-a apropiat. Vedeți ? În blană de veveriță. Sigur, absolut sigur, ea este ! Și vedeți cum discută cu el ? Ei, acum nu mai am nici o îndoială.

Într-adevăr, la apariția fetei, vînzătorul se însuflețise. Se aplecă grăbit peste tejghea, spre ea, dispărînd în dosul mulțimii de clienți și în clipa următoare fata nu se mai văzu.

Serghei se întoarse spre tînărul lucrător :

— Volodea, unde-i fata ?

— Care fată ?

— Cea care a stat chiar acum, acolo, lîngă tejghea, cu blană de veveriță, una mai plinuță, așa. N-ai văzut-o ?

— Nu, Serghei Pavlovici.

— Caută s-o găsești. La naiba, chiar acum era aici ! spuse încîudat Serghei.

Ocoliră grăbiți toată piața, dar fata nu era nicăieri. Fură nevoiți să se îndrepte spre mașină.

La o oră după plecarea lor, ușa din spatele prăvăliei se deschise și în culoarul îngust dintre prăvălie și gard ieși tînăra în blană de veveriță. Se uită în urmă și, cu un zîmbet șiret, îi spuse lui Semionov, care o conducea :

— Ei, eu am plecat. Acum cred că se poate.

Acesta dădu din cap și, atrăgînd fata spre el, o sărută lacom pe gură. Apoi, în șoaptă, o întrebă :

— Mă iubești ?

— Sigur ! De ce mă tot întrebi ?

— Și altă dată, bagă de seamă, să nu mai faci prostii ! o preveni îngrijorat Semionov. Cît pe-aci să-i pierzi ! Nu mai vorbesc despre afacere.

— Spuneau că vor să meargă la hotel. Și-acolo...

— Bine, știu, gata ! zîmbi Semionov enigmatic. Știu.

— La tine m-am gîndit.

— La mine ? De-aia i-ai dus dracu' știe unde ?

— Păi, ce era să fac ? M-am gîndit...

— Bine, bine. Mi-ai explicat. Ai reușit să scapi.

Fata se bosumflă, dar în ochi îi licări șiretenia.

— Drăcoaico ! o dezmierdă îmblînzit Semionov, îmbrățișînd-o din nou.

Cu gesturi moi, fata se eliberă din îmbrățișarea lui, îi făcu semn cu mîna înmănușată și porni în fugă de-a lungul gardului, ascunzîndu-se după prăvălii. Lîngă una dintre ele, împinse o portiță îngustă și ieși în stradă. Se vedea că drumul acesta îl cunoștea foarte bine.

Iar peste jumătate de oră năvăli în prăvălie încă un om. Semionov îl luă supărat în primire :

— Piei de-aici, neisprăvitule ! Dacă te mai prind prin piață, îți rup picioarele ! Ai înțeles ? ! Ți-ai găsit unde să vinzi !

În drum spre Direcție, Serghei îl întrebă pe Dmitri Petrovici :

— Unde-ați tras ?

— De fapt... deocamdată... nicăieri ! Dmitri Petrovici zîmbi timid. Ne-au promis la hotel... poate astăzi să se facă un loc liber. Dar administratorul... Noaptea asta am stat pe canapea...

— Veți primi cameră la hotel. Ca recompensă pentru vigilență și sprijin dezinteresat, zîmbi Serghei.

La Direcție, Serghei coborî din mașină și, luîndu-l de braț pe Dmitri Petrovici, îi spuse :

— Mergeți cu mașina pe unde aveți treabă, iar peste o oră vă puteți duce la hotel să vă înscrieți. Mulțumesc pentru tot. Ei, cred c-o să ne mai vedem.

— Eu vă mulțumesc. Mie... mie pur și simplu mi-e rușine că v-am răpit atîta timp, bolborosi fîstîcit Dmitri Petrovici.

Urcînd scara, Serghei abia se putu stăpîni să nu sară cîte două trepte deodată. Ce noroc! Semionov poate fi arestat chiar acum, căci există destule probe împotriva lui. Confruntarea cu vecinul cărula i-a dat băutură pe buletin! Unde-i buletinul? Cum de-a ajuns la noi? Ah, nu știți? Apoi confruntarea cu Koloskov! Recunoști? Nu? Atunci să mergem la Moscova. Să vedem ce-ai să faci cînd vei da ochi cu păgubașii! Toate acestea, stimate Semionov, nu poți să le ascunzi cu nimic. Acum nu-ți mai rămîne decît să spui cine-ți sînt complicii și unde-s banii; într-un cuvînt, printr-o mărturisire cinstită, să-ți reduci termenul de detențiune."

Apoi Serghei își zîmbi ironic. „Ei, ce zici, se întrebă el, te-ai potolit? Presiunea a scăzut la normal? Atunci judecă la rece..." Da, da, cu zece ani în urmă indiscutabil că l-ar fi arestat pe Semionov. Acum însă... acum nu. Mai plimbă-te, drăguțule, mai plimbă-te în libertate. Te știu eu. De bună voie n-ai să recunoști nici cea de-a patra parte dintre potlogăriile tale, cînd te-ai folosit de buletinul omului prădat și omorît în tren. Și în nici un caz n-ai să recunoști că ai folosit somnifere. Toate acestea trebuie să le dovedim. Și-atunci... atunci nu te vom mai cruța, Semionov. Două crime! Ultima — femeia de la hotel, ieri. De ce ai omorît-o, Semionov? Ce-ai avut cu femeia?

Mergînd pe coridor, Serghei se încruntă și, după obiceiul său, începu să-și muște buza. Ajungînd la biroul ce-i fusese pus la dispoziție, împinse ușa.

La masa de lucru, tolănit în fotoliu, Lobanov fuma dus pe gînduri. Văzîndu-l pe Serghei, se însufleți.

— În sfîrșit! Cu tine poate omul să moară de foame. Ce-ai pierdut acolo, la piață, de-ai stat atîta?

— N-am pierdut nimic. Ba dimpotrivă, am găsit cîte ceva.

Tonul lui semnificativ îl făcu pe Lobanov să-și ciulească urechile.

— A, ești grozav! își privi prietenul cu admirație. Și ce-ai găsit?

— Las' că-ți spun tot. Dar mai întîi, telefonează la hotel și reține o cameră cu două paturi.

— Pentru cine? întrebă preocupat Lobanov.

— Pentru doi cetățeni obișnuiți. O noapte au stat acolo pe canapea. Cred că le-ajunge.

— Hai, hai, nu-mi umbla cu foffîrlica ! strînse Lobanov cu şiretenie din ochi. Unde-mi era inimosul !

Pînă la urmă, telefonă totuşi la hotel. Administratorul îi anunţă hotărît că n-are locuri libere, dar îl sfătui să vorbească cu locţiitorul directorului. Acesta prezentînd situaţia în culori şi mai negre, îl sfătui la rîndul lui să se adreseze directorului. Directorul îl trimise la administrator. În sfîrşit, se găsi o cameră. Lobanov îşi şterse sudoarea de pe frunte, răsuflă uşurat şi-l privi victorios pe Serghei.

— Ei, te-ai convins ? Şi-acum hai să-ncepem... Sau mai bine, să mergem la masă şi mai vorbim acolo. Phui ! fluieră. E aproape şase !

În cantina Direcţiei nu mai era nimeni. Terminîndu-şi treaba, ospătăriţele schimbau feţele de masă, aranjau vasele în bufet.

— Maşenka ! strigă Lobanov. Numai o clipă, te rog. Ceva urgent !

O ospătăriţă grasă îl privi dojenitor şi oftă :

— Ei, ce s-a întîmplat ?

— Maşenka, dînsul e prietenul meu, începu lînguşitor Lobanov mijindu-şi ochii. E din Moscova.

— Şi ce-i cu asta ? Îmi pare bine de cunoştinţă. Numai că...

— Maşenka, el e obişnuit cu orarul de la Moscova. Iar acolo acum e exact ora prînzului. Pune-te şi dumneata în situaţia noastră.

— Dar dumneavoastră de ce nu vă puneţi în situaţia mea ? De la şapte dimineaţa sînt în picioare. Of, voi, ăştia de la Judiciară ! După ce program trăiţi ? Alţii, ca oamenii, vin, mănîncă, iar ai dumneavoastră, Aleksandr Matveevici... Zău, nu ştiu ce să mai spun !... Ei, ce să vă dau ? N-a rămas decît borş şi nişte chifteluţe.

— Adu tot, Maşenka, tot. Tot ce-a rămas. Şi poate că pentru oaspetele nostru din Moscova găsim şi-o gustărică, ceva... îşi mişcă el degetele în aer. Ai, ce zici ? Şi-o sticluţă de bere ?

— Vai, Alexander Matveevici, abuzaţi de influenţa pe care o aveţi asupra mea !

Şi plecă, legănîndu-şi şoldurile grele.

— Aşadar, îşi frecă Lovanov palmele satisfăcut, atmosfera a fost creată. Acum, să-i dăm drumul ! Cine începe ?

— Cine-i mai mic în grad, ce mai întrebi ? spuse didactic Serghei. Raportează, maiorule !

Recăpătîndu-şi la rîndul său toată buna dispoziţie şi veselie, Lobanov începu pe un ton oficial.

Pe femeie o chema Nina Viktorovna Gorlina. A venit din Moscova. Lobanov trimisese acolo o informare despre moartea ei. Mîine, Direcţia miliţiei judiciare din capitală îi va trimite toate datele referitoare la Gorlina. Deocamdată a reuşit să afle că n-a venit singură la hotel, ci însoţită de un bărbat cu semnalmentele cele mai comune : între două vîrste, gras, cu un palton de culoare închisă şi o căciulă de pui de ren. În camera de la hotel s-au găsit pe masă două pahare. Pe unul au rămas amprentele digitale ale Gorlinei, pe celălalt nici un fel de amprente. Mai departe. În buletinul de identitate al Gorlinei s-a găsit chitanţa unei telegrame trimise din Borsk. Băieţii au şi fost la poştă şi au găsit formularul completat de Gorlina. Telegrama fusese trimisă la Volgograd — post-restant — Marinei Vladimirovna Ivanova, cu următorul text : „Sosesc, ai răbdare". Ciudat text ! În legătură cu aceasta, s-a cerut la Volgograd să fie căutată şi interogată numita Ivanova. Şi încă o împrejurare interesantă : telegrama a fost trimisă acum două săptămîni. Prin urmare, ori Gorlina a locuit pînă în zilele trecute undeva în oraş, ori a revenit ieri pentru a doua oară. Lobanov a cerut la Moscova să i se precizeze şi această situaţie. Asta era deocamdată tot ce ştia.

— Mda ! Ciudat ! clătină Serghei din cap. Reiese, aşadar, că Gorlina voia să plece la Volgograd, din moment ce a rugat-o pe Ivanova s-o aştepte. Dar a plecat la Borsk. Cineva a rugat-o să vină aici pentru o ultimă discuţie. Ea a venit. Şi iată... Scrisoarea e la tine ?

— La mine.

— Cînd a fost trimisă şi de unde ?

— Nu ştim. N-are nici plic.

— Toate acestea sînt foarte ciudate, repetă Serghei, scoţîndu-şi ţigările. Aici se poate fuma ?

— Să mergem mai bine sus. Uite, Maşenka se uită spre noi. Maşenka !

Ospătăriţa se apropie cu paşi repezi şi, înţelegînd că discuţia este foarte serioasă, luă banii şi spuse pe un ton de parcă şi-ar fi cerut scuze :

— Din partea mea, puteți sta. Numai responsabila mă tem c-o să se înfurie. De mult trebula să închidem.

Prietenii urcară pe scara largă la etajul întîi, în cabinetul lui Lobanov.

— Hai ! făcu nerăbdător Lobanov. Spune-mi și tu noutățile tale. Ce-ai găsit în piață ?

— L-am găsit pe unul Semionov. Dar ascultă totul, în ordine...

După ce Serghei termină, amîndoi tăcură un timp fumînd, căutînd în sinea lor să confrunte datele, sau măcar să surprindă ceva comun, să facă o legătură între informațiile primite în timpul zilei. Cel dintîi întrerupse tăcerea Lobanov :

— Drept să-ți spun, e pur și simplu o șaradă ! Un rebus ! O ghicitoare ! O ecuație cu mai multe necunoscute ! Sau cum se mai numesc astfel de încîlcituri. Ei, dacă am reuși să stabilim că Semionov cunoaște pe una dintre cele două femei !

— „Dacă" ! Tocmai asta trebuie stabilit.

— Pe Semionov oricum nu-l slăbim din ochi. O să studiem astfel toate legăturile lui.

— Asta-i limpede. Din păcate, o legătură s-a rupt ! oftă Serghei. Și un fir odată rupt, șterge urmele. Iar Ivanova e departe...

— Tocmai pentru că-i departe...

— Da, ai dreptate. Să vedem ce ne răspund cei din Volgograd. Poate au rămas acolo urme.

— Să-l punem pe Prohorov în temă. Chiar acum să-i dăm o telegramă telefonată. Pe fir special. Cît e ceasul ? Lobanov se uită la ceas. Șase și un sfert. Acolo se lucrează încă.

Sună telefonul și Lobanov ridică nerăbdător receptorul.

— Alo !

— Aleksandr Matveevici ?

— Eu.

— Vă deranjează Urmanski, de la ziar. Pot să trec pe la dumneavoastră ?

— Sînt ocupat, tovarășe Urmanski. Nu s-ar putea peste vreo două ore ?

Lobanov îl privi întrebător pe Serghei și acesta, zîmbind, îi spuse :

— Spune-i să vină direct la hotel. Și salută-l din partea mea.

Apoi mai stătură mult timp aplecați asupra dosarelor groase, amintindu-și toate amănuntele, discutînd fiecare episod al crimelor comise, răsfoiră nenumăratele procese-verbale, citind anumite pasaje din ele cu glas tare și cîntărind fiece cuvînt.

— Înțelegi ? spunea Serghei. E rău cînd ai date puține, și mai rău e cînd ele nu există de loc. Dar cel mai rău, după părerea mea, e atunci cînd ai prea multe. Atunci poți foarte ușor porni pe un drum fals. Și-i suficient să pășești pe el, că... știi și tu ce se întîmplă.

— Halima ! zîmbi Lobanov.

— Halima, cu fapte reale !

— Din punct de vedere teoretic, ai dreptate. Dar în cazul de față... Vezi și tu. Toate firele duc la Semionov.

— Nu chiar toate. Să vedem cum e cu somniferele. Mă interesează foarte mult sora lui.

— Da. Dar n-avem nici un cap de acuzare împotriva ei. Cu el e altceva. Din moment ce Koloskov l-a recunoscut, îl vor recunoaște și alții. Și-apoi, buletinele de identitate. Cel puțin unul a trecut sigur prin mîna lui.

— Dar ce semnalmente dau păgubașii ?

Din nou începură să răsfoiască dosarele groase, citind cu glas tare procesele-verbale și discutînd în contradictoriu.

— Se pare că-i Semionov.

— Nu prea.

— Îți spun eu că-s semnalmentele lui ! Ce-ai vrea, ca oamenii speriați, uluiți, să dea niște semnalmente absolut precise ? Pînă și-o aluniță de pe obraz cumva ?

— De altfel, să știi că Semionov are o aluniță după ureche.

— Ei, poftim ! Vrei să-l privească după urechi și să-și noteze ? Ascultă aici ce-a declarat acest Volkov...

Și Lobanov, pentru a zecea oară, începu să citească rar, apăsînd asupra cuvintelor, procesul-verbal al interogatoriului.

— Da, încă ceva, își aminti Serghei. Trebuie neapărat să avem o mostră a scrisului lui Semionov. Să vedem dacă n-a scris el scrisoarea...

— Care ?... Către Gorlina ?

— Aceea. Ascultă ! Textul telegramei l-ați luat de la poștă ?

— Da.

— Hai să-l comparăm cu scrisoarea. Chiar acum. Măcar așa, aproximativ.

— Dar ce rost are ?! Scrisoarea-i adresată Gorlinei, iar telegrama este trimisă de ea.

— Hai, totuşi !

Lobanov ridică din umeri şi, în silă, începu să răsfoiască dosarele groase. În sfîrşit, puse pe masă una lîngă alta o coală de hîrtie boţită, cu cîteva cuvinte zvîrlite în grabă pe ea : „Vino. Trebuie să stăm de vorbă pentru ultima oară", şi formularul telegramei.

Serghei şi Lobanov se aplecară amîndoi asupra lor. Apoi Lobanov ridică capul.

— Extraordinar ! Îţi spun drept, am ameţit. Sînt scrise de aceeaşi mînă !

— Chiar mîine le supunem unei expertize grafice. Dracu' ştie ce mai e şi asta ! îşi privi Serghei prietenul cu îndoială. Nu cumva am obosit ? Ce zici ?

În tăcerea încordată ce stăruia în birou răsună strident telefonul. Lobanov, grăbit, ridică receptorul.

— Aleksandr Matveevici, recunoscu din nou glasul lui Urmanski. De la hotel telefonez. Ce faceţi ? E trecut de opt !

— Venim acum, răspunse Lobanov.

În timp ce coborau scara, se înţeleseră să nu mai vorbească nimic despre treburi. Ajunge ! Amîndoi erau mai mult decît obosiţi. Poate că ultima descoperire a fost o simplă halucinaţie datorată oboselii. Dar toate acestea — pe mîine.

Afară era întuneric şi frig, vîntul sufla în rafale şfichiuitoare, zvîrlindu-le în obraz fulgi ţepoşi, îngheţaţi.

Totuşi hotărîră să meargă la hotel pe jos, ca să-i mai bată vîntul. Simţeau amîndoi nevoia să se deconecteze, să facă orice altceva : să lupte cu vîntul, să observe micile întîmplări de pe stradă, sau să privească măcar cum merg oamenii. Fumaseră prea mult amîndoi şi acum aspirau cu nesaţ aerul proaspăt, geros.

Mergeau tăcuţi, repede, depăşindu-i pe trecători.

Cînd ajunseră aproape de hotel, Lobanov se întoarse spre Serghei şi, căutînd să acopere vîntul, îi strigă :

— Am uitat să te întreb, ce face Lena ?

— Ce să facă ! Se pregăteşte pentru o premieră.

— Înseamnă că totul e în regulă ?

Serghei dădu din cap.

„Mă descoase, zîmbi el. Şi-a adus, probabil, aminte de întîmplarea cu căciula, cînd lucram amîndoi la cazul „Molia neagră".

Intrînd în holul hotelului îmbujoraţi, abia respirînd, îl văzură dintr-o dată pe Urmanski.

Tînărul ziarist se plimba nerăbdător printre fotolii, cu paltonul descheiat şi cu căciula dată pe ceafă, cu clapele atîrnînd ; ţinea în mînă o geantă de piele subţire, pe care era imprimată inscripţia „Aeroflot".

Văzîndu-i pe cei doi, Urmanski le ieşi zîmbind în cale, fluturîndu-şi victorios geanta.

Cînd toţi trei intrară în cameră şi Serghei închise uşa, Urmanski declară solemn :

— Serghei Pavlovici, am răspuns prompt propunerii de a sărbători, modest, sosirea dumneavoastră. Iată contribuţia mea, scoase el din buzunarul interior al paltonului o sticlă de vin. Sper că nimeni nu se opune ?

— Isteţi mai sînt gazetarii ! rîse Serghei. Cine s-ar putea opune unei asemenea ispite ?

— Mai ales gazetarii noştri-s isteţi, interveni Lobanov, şi-l privi şiret pe Urmanski. Isteţi ca nimeni alţii ! Şi acţionează totdeauna... Cum obişnuiţi voi să spuneţi ? Cu subtext, da ?

Drept răspuns, Urmanski rîse.

— Daţi-o încolo, Aleksandr Matveevici, nu vreţi să recunoaşteţi niciodată avîntul dezinteresat al sufletului !

— Bine, interveni Serghei. Ştii cum se spune : dacă sticla-i desfundată, vinul trebuie băut. Şi dacă la acest subtext te referi, clipi din ochi, să ştii că nici noi nu sîntem străini de el.

Deodată Lobanov se încruntă, preocupat. Privi atent în jur, ridică faţa de masă, privi dedesubt, apoi trase perdeaua după care se afla patul cu noptiera şi cercetă şi acolo peste tot.

— Ce cauţi ? întrebă Serghei pe un ton inocent.

— Ştii cum spunea şeful de echipaj Prihotko de pe nava „Grozeaşcii" ? „Dacă-i vorba pe-aşa, taie şi ultimul castravete !" Ţi s-a dat în păstrare o mică valiză neagră...

— Aaaa, păi am predat-o la administraţie ! Am crezut că a uitat-o cel care a stat înaintea mea aici.

— Chiar ai predat-o ?! se prefăcu Lobanov speriat. Spune-mi, ţi s-a atrofiat simţul mirosului ?

— Păi ce sînt eu, cîine de vînătoare ? La ce-mi trebuie mirosul ?

— Cum, dar flerul ! Simțul operativ ! ? S-a zis, bătrîne, cu tine ! Poți să ieși la pensie. Noroc că mai ai prieteni ca mine !

În mod demonstrativ începu să adulmece aerul și, atras parcă de un magnet nevăzut, făcu un drum complicat prin cameră pînă se apropie de Serghei, îi ceru amenințător : „Hai, suflă !", clătină îndurerat din cap și, grăbit, dispăru pe hol.

Urmanski rîdea, tolănindu-se pe canapea.

Peste cîteva clipe, Lobanov apăru în cameră, ținînd în mînă valiza. O puse solemn pe masă și declară :

— Nu ți-am spus la aeroport că primirea ta este prevăzută în două variante : la mine acasă și aici ? În raport de toanele tale ? Ei bine, am întîrziat cu douăzeci și patru de ore, din motive tehnice...

Un nor de supărare îi acoperi fața rotundă, pistruiată. Serghei, la rîndul lui, se încruntă.

— Ce mai e ? întrebă curios Urmanski.

— Nu sîntem în America, îi răspunse tăios Serghei, și n-avem cu ce să distrăm publicul. Și, schimbînd tonul, repetă : O dată ce-i sticla desfundată, vinul trebuie băut.

Și se așezară toți trei la masă.

— Ei, cel mai face cunoștința noastră comună ? îl întrebă Serghei pe Urmanski.

— A ! dădu acesta înciudat din mînă. Închipuiți-vă, n-o mai găsesc !

— „S-o găsești" ! ? Cum adică ? se miră Serghei.

— Uite-așa, n-o mai găsesc ! N-a vrut în ruptul capului s-o conduc pînă acasă. Abia am reușit să-i smulg numărul de telefon al unchiului ei. Astăzi i-am telefonat, dar mi-a răspuns o întreprindere. Probabil că l-a încurcat. Și se întoarse spre Lobanov : Poate mă ajuți dumneata, Aleksandr Matveevici, s-o găsesc ?

— Mă rog. Numele, prenumele ?

— Numai prenumele — Marina.

— Hm ! Cam puțin.

— Marina, repetă gînditor Șerghei. Astăzi am mai dat noi undeva de numele acesta.

Cu o indiferență accentuată, Lobanov îi răspunse :

— Marina Ivanova din Volgograd.

— Ah, da !

— Dar nu mă las pînă nu dau de ea ! lovi Urmanski cu pumnul în masă.

— Îţi doresc succes, zîmbi Serghei. Şi dac-o găseşti, împărtăşeşte-ne şi nouă bucuria.

— Crezi că-s fraier ? Ca să mi-o suflaţi ? Dar în clipa următoare Urmanski clipi din ochi, cu încrederea omului care nu cunoaşte insuccesul.

Treptat, discuţia lunecă asupra preocupărilor profesionale ale lui Urmanski.

— La ce lucrezi acum ? îl întrebă Lobanov.

— Vreau să scriu un articol despre un erou din război. Locuieşte în oraşul nostru. Abia am reuşit să-l descopăr. Un bătrîn îndîrjit. Nu vrea să spună nimic.

— Cum îl cheamă ?

— Feodorov.

— Scrie, scrie ! spuse ocrotitor Lobanov. Mai bine aşa, decît să scrii despre pungaşi.

— Dar de ce ? Şi despre munca voastră am să scriu ceva. Bineînţeles, atît cît trebuie, fără să trezesc un interes nesănătos, rîse Urmanski.

Oaspeţii plecară tîrziu, noaptea.

... A doua zi dimineaţa, Serghei abia ajunse la Direcţie, că Lobanov îi şi telefonă, întrebîndu-l nerăbdător :

— Ai venit ? Eşti aici ?

— Aici sînt. Ce s-a întîmplat ?

— Ştii vorba, ca-n telegrama aceea : „Îngrijoraţi-vă, amănunte în scrisoare". Vin spre tine. Tu, deocamdată, poţi să fii îngrijorat.

Lobanov năvăli în birou cu părul vîlvoi, cu faţa înroşită, ţinînd în mînă un dosar ale cărui şiruri atîrnau nelegate.

— Uite aici, te rog ! începu el din prag, şi îndată închise bine uşa în urma lui. Uită-te ! O informare din Moscova. S-a încrucişat pe drum cu adresa noastră. Uită-te ! „Delapidînd o mare sumă de bani, Nina Viktorovna Gorlina a dispărut." Şi încă una ! spuse pe nerăsuflate Lobanov, punînd pe masă o altă coală de hîrtie. Se caută cetăţeana Marina Vladimirovna Ivanova, dispărută din Volgograd.

— Ei, asta da... rosti îngrijorat Serghei. Asta-i, într-adevăr, o mare surpriză !

IV

Oameni la pîndă

Cineva bătu uşor în uşă.

— Intră ! strigă Serghei.

În prag apăru silueta uscăţivă, pusă la punct, a lui Hramov.

— Ce-i, Nikolai ? întrebă Lobanov.

— Tovarăşe locotenent-colonel, permiteţi să raportez şefului secţiei ? se adresă acesta, reglementar, mai întîi lui Serghei, ca mai mare în grad.

— Te rog, adresează-te. Dar ţi-am spus, mi se pare, că mă cheamă Serghei Pavlovici ?

Începuse să-l enerveze atitudinea prea oficială a lui Hramov.

Acesta însă, imperturbabil ca totdeauna, îi raportă lui Lobanov :

— L-au prins pe Valka. Voiaţi dumneavoastră să-i luaţi interogatoriul...

— Da ? se însufleţi Lobanov. Vin îndată. Începe tu.

— Ce-i cu Semionov ? îl întrebă Serghei pe Hramov.

— Deocamdată nimic, tova... Serghei Pavlovici. După închiderea prăvăliei a intrat la alimentara, a cumpărat o sticlă de coniac, lămîi şi o cutie cu bomboane. Dar musafiri n-a avut. Şi nici n-a mai ieşit din casă. Iar acum, de dimineaţă, e la dugheană. Vinde...

— Înseamnă c-a băut şi-a mîncat singur ! rîse Serghei.

— Asta nu pot preciza, tova...

— Nici nu trebuie ! abia reuşi Serghei să-şi stăpînească un ton ironic. Dar spune-mi, blana de veveriţă n-a mai apărut ?

— Raportez, n-a mai apărut !

Serghei se întoarse spre Lobanov.

— Cine-i acest Valka ?

— Al doilea fumător. Nu-ţi aminteşti ? Vorbeam ieri.

— Aha, ăia cu haşişul ?

— Da, aceia. E un lucru serios. Începe tu, Hramov, se adresă subalternului său.

— Am înţeles.

Cînd Hramov ieşi, Lobanov oftă.

— Aşadar, ce facem acum ?

— Mai întîi să ne gîndim.

— De acord. Înseamnă, deci, că Gorlina a furat o mare sumă de bani şi a fost omorîtă. Aşa e ? Marina Ivanova, la care se pregătea să plece, a dispărut. Legătura între ele şi Semionov n-a fost stabilită.

— Dar începe să se contureze ! ridică Serghei creionul cu un gest semnificativ. Gorlina a fost omorîtă cu acelaşi somnifer cu care a fost omorît omul prădat în tren, iar buletinul acestuia a fost lăsat celui escrocat de bani. Iar celui de-al doilea escrocat, de asemenea, i-a fost lăsat buletinul dat lui Semionov în gaj ! Poftim prima verigă !

— O verigă destul de slabă. Dar, mă rog. Ei, şi-a doua ?

— Poftim : omul care a participat la crimă şi care avea la el buletinul luat de la Semionov, noaptea, a urmărit-o pe fată.

— Şi acesta era chiar Semionov. Koloskov l-a identificat în piaţă.

— L-a identificat, dar nu era prea sigur. De asta va trebui să ţinem seama.

— Da, bineînţeles. Dar pe fata aceea Semionov o cunoaşte... Sigur o cunoaşte. Din moment ce-a venit la el, la piaţă !

— Asta precis.

— Mda ! Dar acest lanţ nu duce nici la Gorlina, nici la Ivanova.

— Deocamdată nu duce nicăieri, sublinie Serghei.

— Şi, în general, e un motiv destul de slab.

— Ei, dragul meu, la început toate motivele...

— Da, bineînţeles, ai dreptate, consimţi Lobanov şi oftă.

Zîmbind, Serghei îşi privi prietenul.

— Iar acum, o problemă din domeniul euristicii.

— Asta ce-o mai fi ? se miră Lobanov.

— Ştiinţa despre gîndirea creatoare. Din păcate, o ştiinţă abia în faşă. Aplicată la meseria noastră, arată cam aşa : faptele au fost adunate, se simte legătura logică între ele, dar abia urmează să se construiască din ele un lanţ de fier, să se găsească veriga care lipseşte, iar apoi, cu ajutorul acestui lanţ, să se meargă la ţintă — adică să se ajungă la descoperirea crimei. Pentru aceasta însă, noi nu avem deocamdată o reţetă sigură, o metodă cunoscută. Experienţa noastră din trecut nu conţine nici un fel de scheme gata făcute care s-ar putea potrivi la condiţiile ivite acum. Trebuie creată o schemă cu totul nouă, un nou plan de măsuri, trebuie săvîrşit, cum se spune, un act de creaţie.

— Ei, nu zău, chiar „act de creaţie" ? rîse Lobanov. Poftim, săvîrşeşte-l, dacă eşti aşa grozav !

Zîmbind, Serghei îşi desfăcu braţele.

— Ţi-am spus doar că această ştiinţă este în faşă. Cîndva, într-o formă ideală, se va întîmpla aşa : s-a ivit, să zicem, o problemă nouă. Aplici un tratament, care acţionează asupra anumitor centri nervoşi din creier, şi deodată îţi vin inspiraţia şi soluţia. Ţi-nchipui ?

— Da, dar cînd va fi asta ? Peste o sută de ani ! dădu Lobanov din mînă. Ştii, am citit undeva despre Ceaikovski, care spunea : „Inspiraţia este un musafir căruia nu-i plac leneşii". Stai jos, lucrează şi inspiraţia va veni. Cred, frăţioare, că deocamdată asta-i mai sigur.

— Bun, atunci să-l ascultăm pe Ceaikovski. Să facem cum spune el. Şi Serghei se întinse, făcînd un efort. Poate ne vine şi nouă vreo inspiraţie, ceva. Deci, primul lanţ arată cam aşa...

Luă o coală de hîrtie, desenă pe ea cîteva cercuri şi le uni prin săgeţi. Apoi într-un cerc scrise : „Ivanova a dispărut", în al doilea : „Gorlina — somnifer", în al treilea : „Furt tren — somnifer", în al patrulea : „Buletinul lui — escrocherie", în al cincilea : „Buletinul de la Semionov — a doua escrocherie", în al şaselea : „Semionov". Şi deasupra săgeţii care ducea la acest ultim cerc puse un semn de întrebare.

— Poftim primul lanţ. Nu arată aşa ?

— Ba da. Aşa. Dar semnul de întrebare n-are ce căuta aici, pentru că buletinul a parvenit de la Semionov, asta e precis.

— Să admitem. Şi Serghei, stînd un pic la îndoială, şterse semnul de întrebare. Acum al doilea lanţ...

Desenă din nou un cerc şi scrise : „Omul din gară". Apoi făcu o săgeată către un al doilea cerc, unde scrise : „Fata în blană de veveriţă" şi făcu o săgeată către un alt cerc : „Semionov". De aici trase o săgeată spre primul cerc, deasupra căruia puse, de asemenea, un semn de întrebare.

— Totuşi n-a fost recunoscut cu exactitate, explică el.

— De acord, dădu Lobanov din cap. Dar atunci de ce o urmărea pe fată ? Ea însoţea, de fapt, doi călători veniţi cu o valiză grea. Era ceva în valiza aceea... Şi nu uita că trenul venea din Asia Centrală.

— Cu atît mai bine ! În acest caz nu numai că lanţul nu se rupe, dar se mai adaugă o verigă : fata venise să întîmpine valiza, iar omul o urmărea. Asta-i tot. Iar valiza venea din Asia Centrală, ai dreptate...

— Da. Şi toate acestea într-o singură zi ! spuse gînditor Lobanov. Iar a doua zi, în oraş, în piaţă, pronunţă el apăsat ultimul cuvînt, a apărut haşişul.

Îngrijorat, Serghei îşi privi prietenul.

— Pentru prima oară ?

— Prima oară, dădu Lobanov din cap, apoi, îndoindu-şi încet degetele unul după altul, continuă : Trenul din Asia Centrală... Valiza... Haşişul în piaţa unde face negoţ Semionov... Puştii care l-au fumat... Ce zici ? E şi ăsta un lanţ ?

— Cred că da. Şi Serghei propuse deodată : La să vedem ce spune acest Valka !

Abia pe coridor Serghei îşi aminti că n-a aflat dacă Jatkin a fost sau nu la administraţia farmaciilor. Se opri chiar o clipă, gîndindu-se dacă n-ar trebui să se întoarcă în cabinet, apoi însă, închipuindu-şi că băiatul n-a apucat să afle încă nimic, porni în urma lui Lobanov.

Într-o cameră mare, luminoasă, la unul dintre birouri, Hramov lua interogatoriul. În faţa lui, stîngaci, într-o rînă, şedea un flăcăiaş palid, cu părul cîrlionţat, de vreo cincisprezece ani, într-un palton gri descheiat ; pe gîtul lui subţire atîrna un fular răsucit ca o frînghie. Ochii-i speriaţi priveau la Hramov, buzele umflate şi crăpate tremurau. În cameră nu mai era nimeni.

Văzîndu-i intrînd pe cei doi, Hramov se ridică de la locul său. În aceeaşi clipă, sări şi băiatul de pe scaun, mototolin-

du-şi căciula în mîini. Era foarte înalt şi slab, mai înalt decît Hramov, şi din cauza aceasta arăta şi mai jalnic.

— Continuaţi, făcu Lobanov un gest cu mîna. Noi ascultăm.

Şi după ce-i oferi un scaun lui Serghei, se aşeză şi el la biroul de alături.

— Ei, Panovkin, continuă sever Hramov, aşezîndu-se din nou pe scaun. Ai înţeles acum ?

— Am înţeles, răspunse acesta abia auzit, lăsîndu-şi bărbia în piept.

— Şi care-i propria ta responsabilitate ai înţeles ?

— Am înţeles...

— Ţi-am dat timp de gîndire ?

— Mi-aţi dat...

— Vezi ? Totul este în ordine, conchise satisfăcut Hramov şi, dojenitor, continuă : Iar tu nu mi-ai explicat aşa cum trebuie fapta ta. De-aceea te mai întreb o dată : de ce ai cumpărat otrava aceea ?

— Aşa, pur şi simplu...

— Asta nu-i o explicaţie înţeleaptă.

— Nici n-am zis că e o explicaţie înţeleaptă...

Serghei îl privi cu interes pe băiat, apoi pe Lobanov, şi amîndoi, înţelegîndu-se din priviri, zîmbiră.

— Rezultă de aici, deduse Hramov, că nu eşti un băiat înţelept, adică eşti un prost. Ai înţeles ?

— Am înţeles...

— Se vede că taică-tu nu te-a bătut la timp. De-aia ai crescut ca un stîlp de telegraf şi minte n-ai de loc !

— Niciodată tata nu m-a bătut ! Muşcîndu-şi buzele ce-i tresăriră de jignire, băiatul îl privi duşmănos pe Hramov.

— Se şi vede că nu te-a bătut ! spuse Hramov cu acelaşi glas, uniform şi sever. Atunci să vedem din alt punct de vedere. De la cine ai cumpărat ?

— Nu-l ştiu.

— Ba îl ştii, Panovkin. Eu nu te zoresc. Gîndeşte-te, meditează. Eu mi se pare că ţi-am vorbit despre responsabilitate. Ţi-am vorbit despre responsabilitate ?

— Mi-aţi vorbit.

— Ei, atunci gîndeşte-te. E spre binele tău dacă spui.

— Nu-l cunosc.

— Eu, Panovkin, ţi-am spus, nu te zoresc, îl preveni amenințător Hramov. Mai bine gîndeşte-te.

— Nu-l cunosc ! repetă îndîrjit băiatul, lăsîndu-şi iarăşi capul blond şi cîrlionţat în piept.

— O clipă, Nikolai Stepanovici ! interveni Serghei, nemaiputînd răbda. Vreau să vorbesc eu cu el. Şi se întoarse spre Lobanov : Ai ceva împotrivă ?

— Te rog, spuse acesta, şi se adresă lui Hramov : Să mergem. Mai avem treabă.

Ieşiră amîndoi din cameră.

— Ascultă, Valea, mai eşti la şcoală sau lucrezi ? îl întrebă Serghei.

— Sînt la şcoală...

— În ce clasă ?

— A opta.

— Şi după aceea, ce ai de gînd ? Te duci să munceşti ?

— Nu. Vreau să învăţ mai departe.

— Te-ai hotărît tu, sau te sileşte taică-tu ?

— Eu ! Iar tata nu m-ar opri. E om bun, spuse provocator băiatul.

— Unde lucrează ?

— Vreţi să comunicaţi acolo ?

— Unde ? strînse Serghei din umeri. Dar nu-ţi dai seama că ştim unde stai ?

— Vreţi să comunicaţi la locul de muncă al tatei, ca să-l faceţi de rîs ?

— Pe taică-tu să-l facem de rîs ?

— Da, că m-a educat prost.

— Nu-i chiar aşa. Doar nu eşti nici huligan, nici hoţ, aşa că nici pe tine, nici pe taică-tu n-avem de ce să vă facem de rîs.

— Dar pentru că am cumpărat aia ?

— Sper că nu pentru asta v-aţi dus în piaţă.

— Nu. Ne-am dus să cumpărăm mîncare pentru peşti.

— Mi-am închipuit. Şi unde zici că lucrează taică-tu ?

— La uzină. E şablonar de categoria a opta ! În glasul băiatului răsunară note de mîndrie. Portretul lui e pe panoul de onoare al uzinei.

— Deci tatăl tău e un om respectabil.

Fără grabă, Serghei îşi aprinse o ţigară şi, întîrziind să ia ţigările de pe masă, întrebă :

— Fumezi ?

— Nu. Fumam cînd eram mic, dar m-am lăsat.

Era clar că băiatul se muiase. Vorbea nestingherit, chiar voios, şi-l privea fără frică pe Serghei.

— Bravo ! Înseamnă că ai voinţă. Iar eu, uite, nu pot să mă las. Am încercat, dar nu pot.

— Păi, munca dumneavoastră... Cu nervi şi bătaie de cap !...

— Aşa e, oftă Serghei. Uite, chiar şi întîmplarea asta cu voi. Bineînţeles, n-aţi săvîrşit o crimă. Dar nu vă închipuiţi ce primejdios e pentru sănătate ! Tu, de pildă, eşti un băiat deştept. Ai încercat... Ia spune-mi, ţi-a plăcut ?

— Mm ! Ţi se învîrte capul... Ştiţi, aşa încet, ca în ceaţă ţi se-nvîrte. Şi are un gust dulceag.

— Altuia însă, s-ar putea să-i placă.

— Da, aveţi dreptate. Eu aşa judec lucrurile, dar Goşka ... ăsta-i abia un puşti. Zicea : „Hai să mai cumpărăm şi mîine". I-am dat un pumn peste mutră. „Uite, zic eu, ce-o să mai cumperi !"

Serghei rîse.

— Şi crezi că l-ai convins ?

— Sigur ! Sîntem prieteni.

— Uite, Valea, în ce constă pericolul. Nu poţi să dai tuturora un pumn peste mutră. Şi-atunci, cum să-i salvezi pe proştii ăştia ?

— Trebuie interzis să se vîndă !

— Ai dreptate. Aşa e ! Trebuie interzis. Dar ei, ca să cîştige, tot or să vîndă pe sub mînă. Şi-atunci ?

— Atunci ? Pe care-l prinde că vinde, amendă !

— Amendă ? zîmbi Serghei. Iată, să zicem, că pe tine te-a atacat un bandit. Ţi-a furat portofelul cu salariul şi te-a atins de vreo două ori cu cuţitul. Iar noi, ce zici, doar să-l amendăm ?

— Ei, parcă există comparaţie...

— Ai dreptate, nu există comparaţie. Rana se vindecă, omul se face sănătos, ia alt salariu, şi recuperează ce-a pierdut, dar dacă începe să fumeze otrava asta, capătă o boală nervoasă, şi după cîţiva ani — moarte sigură ! Una la mînă. Dar mai e ceva ! Tot ce cîştigă, dă pe otrava asta, iar cînd nu-i mai ajung banii, omul e în stare să omoare ca să facă rost de ei. Asta-i în al doilea rînd. Iar în al treilea, îi atrage şi pe prieteni, şi-i aruncă şi pe aceştia în ghearele pieirii. Ei, şi-acum compară şi tu, ce-i mai periculos ?

Fără să-şi dea seama, glasul lui Serghei începuse să tremure de mînie.

— Da, răspunse încetişor Valka, aveţi dreptate...

— Ei, vezi ? Asta e ! Şi mai ţine seama şi de altceva. Gramul pe care l-ai cumpărat tu într-un pachetel... Cu cît ţi l-a vîndut ? Cu o rublă, nu-i aşa ? Înseamnă că tîlharul ăla ia o mie de ruble pe kilogram. Să zicem că jumătate dă celui care i-a adus acest kilogram. Dar îi rămîne şi lui jumătate. Se umple de bani ! Şi-atunci ? Îţi plăteşte cîtă amendă vrei, şi tot mulţumit rămîne. Că el, n-ai tu grijă, nu-i prost să fumeze, să-şi sape sănătatea !

— Da, el e rumen la mutră ! confirmă cu ură Valka. Ăsta trebuie băgat la puşcărie !

— Păi, vezi ? Dar el singur nu vine să spună : „Băgaţi-mă la puşcărie". Trebuie prins şi dovedit.

— Duceţi-vă în piaţă, că acolo îl găsiţi. La început n-am vrut să spun. Mi-era frică. Dar dacă-i vorba pe-aşa... Lîngă ghereta în care se vinde bere. Aşa ne-a spus : „Dacă vă mai trebuie, aici mă găsiţi". E într-o pufoaică neagră şi cu cizme. Senka îl cheamă, Senka Kokliuşnîi.

— Eşti sigur, Valea, că aşa îl cheamă ?

— Am auzit cu urechile mele...

După cincisprezece minute, o grupă operativă descinse în piaţă, dar Senka nu era acolo. Şi nici nu mai apăru pe unde venea de obicei. Îl căutară îndelung şi minuţios, dar fără rezultat.

— Ei, vezi ? îi spuse Lobanov lui Serghei. Încă o verigă — Senka. Prin el s-au unit două lanţuri — buletinele şi narcoticele.

— Şi-n spatele lor pendulează aceeaşi figură — Semionov, adăugă Serghei. Dar ce legătură e între el şi Gorlina sau Ivanova ? Uite, asta nu pricep !

— În ce-o priveşte pe Gorlina, există un moment interesant. Deocamdată încă nu l-am prelucrat. Cine a fost omul cu care a venit la hotel ? Că a fost văzut acolo... Lobanov deschise unul din dosarele groase şi începu grăbit să răsfoiască paginile. Poftim, iată... l-a văzut portarul şi femeia de serviciu pe etaj.

— Cine le-a luat interogatoriul ?

— Jatkin.

— Jatkin ? Stai ! își aminti deodată Serghei. Nu s-a întors încă de la administrația farmaciilor ?

— Să văd.

Dar n-apucă Lobanov să ridice receptorul, că telefonul începu să zbîrnîie.

— Da !... Jatkin ? Asta-i telepatie ! Mă pregăteam să-ți telefonez. Vino te rog aici.

Iar peste un minut, tînărul lucrător intra în birou.

Da, fusese la administrația farmaciilor, fusese și la procuratură, și la miliția economică. Există un caz de sustragere a medicamentelor. S-a petrecut acum o jumătate de an. Infractorii au fost condamnați nu de mult. Printre medicamentele sustrase se aflau și somnifere, iar printre acestea, și blestematul prĕparat în cauză. Sora lui Semionov n-a fost trasă la răspundere ; împotriva ei n-au existat dovezi. A fost numai citată ca martoră la proces. Dar... în orice proces pot fi și scăpări. Cu atît mai mult cu cît la locul de muncă are o caracterizare proastă — îi place să bea, să petrĕacă și zvîrle cu banii în dreapta și-n stînga. De altfel e în relații foarte bune cu fratele său.

— Într-adevăr, consimți Serghei, pot să existe și scăpări.

— În orice caz, observă semnificativ Lobanov, a fost foarte aproape de acest proces. De-aici, așadar, ce concluzii putem trage ? îl privi pe Serghei.

— Deocamdată, o singură concluzie : datele nu confirmă, dar nici nu infirmă bănuielile noastre. Oricum, Semionov poate să aibă la dispoziția lui somniferele.

— Nici a doua concluzie nu se infirmă, adăugă Lobanov.

— Care anume ?

— Că acela care a folosit somniferele în tren le-a folosit și la hotel, spuse convins Lobanov.

— Și la hotel... Serghei își plecă fruntea gînditor. Stai, ce-am vorbit noi despre hotel ?... Da ! Cîți l-au văzut pe acel om ? Sînt doi, deci ?

— Eu i-am interogat, tovarășe locotenent-colonel, interveni energic Jatkin : portarul și femeia de serviciu pe etaj. Oameni cumsecade amîndoi. Li se poate acorda deplină încredere.

— Da, dar semnalmentele acelui om nu le-au dat cu precizie.

Jatkin își desfăcu larg brațele.

— Din nou aceeași concluzie : semnalmentele nu se confirmă ! Dar nici nu se infirmă presupunerea noastră că a fost Semionov. În orice caz, căciula de pui de ren...

— O clipă ! îl întrerupse Serghei și se adresă lui Lobanov : Cîte zile avea de gînd Gorlina să stea la Borsk ?

— Imediat îți spun. Și Lobanov începu din nou să răsfoiască hîrtiile din dosar. Unde-i formularul pe care ea l-a completat ?... Aha, iată-l ! Da, doar trei zile — „pentru probleme personale".

— Ei, poftim ! exclamă Serghei și remarcă ironic : Tovarășul Lobanov în persoană abia poate să facă rost de o cameră pentru niște oameni în delegație, iar ea, „pentru probleme personale", s-a instalat la hotel fără nici un fel de ajutor !

— Știi că e o idee ? exclamă Lobanov. Cine o fi ajutat-o, dacă n-am ajutat-o eu ?

— Cine fură, zvîrli disprețuitor Jatkin, știe și să se aranjeze. Oricum, a fost o persoană foarte abilă.

— Poate că recepționerul nu-i prea principial, observă Serghei. Mi s-au plîns oamenii. I-o fi strecurat vreo bancnotă...

— Dar cine ? îl întrerupse Lobanov cu aprindere. Gorlina ? Ori acela care a fost cu ea ? Să zicem, Semionov ? Mai știi !

— Da, da, îl susținu Jatkin. Și ăsta-i un șmecher de n-are pereche !

— Bun, ne-am înțeles, conchise Serghei. Acum să stăm de vorbă ca de la om la om cu recepționerul. Mi se pare că-i femeie...

— Și încă ce femeie !

— Adică ?

— Ai să vezi, zîmbi Lobanov. Nu vreau să te lipsesc de această plăcere. Și adăugă prevenitor : Fiți atenți — toate firele duc spre Semionov ! Of, de-aș ajunge odată la el ! Am să-i scot sufletul ! O să vadă el ce...

Îl întrerupse telefonul. Ofițerul de serviciu pe Direcție raportă, ca totdeauna, pe un ton voios :

— Tovarășe maior, un cetățean a venit la dumneavoastră. E tare nervos. Să-i dau drumul ?

— Dar cine-i ?

— Semionov îl cheamă. Piotr Danilovici...

— Cuuum ? ! și Lobanov îl privi uimit pe Serghei. Semionov ? ! Și, revenindu-și, mai că urlă în receptor : Adu-l repede încoa' ! Mai repede, pînă nu se răzgîndește !

Apoi se lăsă pe spetează scaunului și, privindu-i pe Serghei și pe Jatkin, spuse :

— Ei, spuneți-mi, cum să înțeleg asta ?

Și nu puteai desluși ce predomina mai mult în glasul lui : bucuria sau descumpănirea.

— Las' că vine el și ne explică, îi răspunse Serghei, cu o liniște accentuată. Dar, atenție : nu știm absolut nimic despre el.

— Păi tocmai asta e ! Vorbește tu cu el, că eu, zău așa, nu garantez pentru mine ! Cînd i-oi vedea mutra, cred că...

— Hai, hai ! În schimb, garantez eu pentru tine. Eu n-am voie, nu-nțelegi ? Și nimeni altcineva. El a venit la tine. Poate că te cunoaște...

— Nu, năpîrca asta sigur că a adulmecat ceva ! dădu Lobanov din cap. Și-acum vrea să ne-o ia înainte. A venit în recunoaștere, pun capul ! Vrea să vadă dacă n-am mirosit ceva ! De-aia a dat fuga aici. O să vedeți...

Serghei strînse din umeri. Se străduia să nu arate că și el este mirat și tulburat. Venirea lui Semionov nu mirosea a bine. Serghei era convins de asta. Cine știe ce mai pune la cale ! La naiba, cine știe ce-o să recunoască acum !

Șirul gîndurilor îi fu întrerupt de o bătaie în ușă. În clipa următoare ușa se deschise și Semionov intră grăbit în birou.

Pe fața lui plină, rumenă, era întipărită neliniștea. Părul rar, transpirat, îi era încîlcit. Paltonul din stofă bună, îmblănit, îl avea descheiat, iar în mîini frămînta nervos o căciulă frumoasă, cu părul lung și pufos.

— Permiteți ?

— Poftim. Lobanov îl invită cu un gest prevenitor din cap.

Semionov închise grăbit ușa în urma sa, se apropie de birou și, fără să-i dea răgaz lui Lobanov să-i spună ceva, începu să turuie pe nerăsuflate :

— Am venit să cer protecția Miliției ! Asta e ! Vă rog să luați cunoștință ! Vor să mă omoare ! Da, să mă omoare ! și glasul i se transformă într-un țipăt : Cer ! Vă cer să mă apărați ! Nu sînteți miliția ? Sînteți ! Atunci poftim ! Apărați-mă !

Lobanov îl privi cu o uimire absolut sinceră.

— Pe dumneata ?... Să te omoare ?

— Da, da, da ! Pe mine ! Poftim, citiți aici ! Scrie negru pe alb !

Smulse din buzunar un plic boțit și-l întinse lui Lobanov.

— Dar stai jos, spuse acesta luînd scrisoarea.

— Cum să stau ? ! exclamă nervos Semionov. Nu pot să stau jos ! Nu pot să dorm ! Sînteţi obligaţi să mă apăraţi ! Obligaţi !

Cu o uimire crescîndă, Serghei îl cerceta pe Semionov. Nu, sigur nu se prefăcea ! Era într-adevăr speriat de moarte. Nu mai încăpea îndoială. Şi totuşi... Dacă totul nu-i decît o înscenare ? Dacă este doar o mişcare abilă pentru a înlătura bănuielile ce cad asupra lui ? Dar toate probele, probe de necontestat, spre el duc ! Serghei observă că şi Lobanov este cuprins de îndoială, că şi asupra lui făcuse impresie această criză de isterie. Şi în gînd îi spunea mereu : „Linişteşte-te, Saşka, linişteşte-te ! Prefă-te că-l crezi !"

Între timp, Lobanov scosese din plic o hîrtie îndoită şi, desfăcînd-o, citi rar, cu glas tare :

— „Venim la noapte şi te omorîm ca pe-un cîine !" Îşi ridică privirile spre Semionov şi acesta îi răspunse cu o privire hăituită, buzele îi tremurau. Ce-nseamnă asta ?

— Ce-nseamnă ? ! ţipă cu glas întretăiat Semionov. Vor să mă omoare, ce să însemne !... Vor să mă omoare !... Nu înţelegeţi ?...

— Nu, cetăţene Semionov, nu înţeleg, zîmbi Lobanov. Nimeni nu-i omorît aşa, fără motiv. Cine vrea să vă omoare, şi de ce ?

Îşi revenise şi acum, liniştit şi ironic, îl privea pe vizitator.

— V-am spus că nu ştiu !... Dacă ştiam... Prindeţi-i ! Prindeţi-i şi gata ! Şi să vă explice ei ce-nseamnă asta !... Altfel... altfel nu mă mai duc acasă... Asta-i ! Asta-i tot !

Se prăbuşi pe scaun, se foi, se aşeză mai comod, arătînd prin întreaga sa înfăţişare că n-are de gînd să se mişte din loc pînă nu-i va fi pe deplin asigurată viaţa.

Serghei observă cum ochii lui Lobanov se îngustară de mînie şi-nţelese că îndată va spune ceva tăios, ceva poate nu prea bine gîndit. Şi ca să i-o ia înainte, interveni cu glas îngrijorat :

— Trebuie să chibzuim bine asupra declaraţiei acestui cetăţean.

Semionov se-ntoarse, îi aruncă o privire scurtă, tăioasă, şi, bucuros, continuă ;

— Bineînţeles ! Şi să luaţi măsuri ! Imediat ! Nu-i aşa ? Auzi ce îndrăzneală ! Dar ei vin ! Dacă au scris, vin ! Sigur vin !

„Minte ! se gîndi Serghei. Totul e minciună ! Dar ce urmăreşte, nu-mi dau seama". Şi serios, preocupat, străduindu-se să-l convingă pe Semionov că toate cuvintele lui au deplină crezare, spuse :

— Vă rugăm numai să scrieţi o declaraţie oficială şi s-o ataşaţi la această scrisoare. Ca să avem o bază pe care să putem acţiona.

— Cum să nu ! Se poate ! ? Poftiţi ! Acum o scriu ! Permiteţi să iau o coală de hîrtie ? se adresă el lui Lobanov.

Toţi tăcură pînă ce Semionov, grăbit, fără să stea pe gînduri, scrise declaraţia.

— Arătaţi acolo că nu ştiţi cine vă ameninţă şi nici nu cunoaşteţi cauzele acestei ameninţări, spuse Serghei.

— Neapărat, neapărat, cum să nu !

Semionov termină de scris, iscăli cu o mişcare hotărîtă şi, fără să mai recitească, întinse declaraţia şi scrisoarea lui Serghei.

— Vă rog să mă iertaţi, spuse el insinuant şi linguşitor. Dumneavoastră cine sînteţi ?

— Locotenent-colonel Korşunov.

— Dar ca funcţie ?...

— Sînt din Moscova. Am venit într-o delegaţie.

— Îmi face plăcere ! Foarte mare plăcere ! spuse Semionov, luminîndu-se la faţă. Atunci sper că totul va fi în regulă.

— Şi fără mine totul ar fi fost în regulă.

— Iar acum sînteţi liber, spuse rece Lobanov. Pînă diseară vă comunicăm măsurile pe care le vom lua.

— Dar... aş fi vrut...

Deodată lui Serghei îi veni o idee şi, pe un ton cît se poate de binevoitor, chiar cu o nuanţă de compasiune, interveni :

— Sînteţi îngrijorat, desigur...

— Tocmai asta e ! Doar eu nu pot...

— Atunci treceţi pe-aici... Serghei se uită la ceas. Acum e ora două. Veniţi spre seară, să spunem pe la cinci. Puteţi ?

— Cum să nu pot ! exclamă bucuros Semionov. Fix la cinci sînt aici. Pentru mine... pentru mine asta-i o problemă de viaţă şi de moarte ! Înţelegeţi situaţia mea !

— Înţelegem, înţelegem ! dădu Serghei binevoitor din cap. Înţelegem tot !

Semionov se scuză şi-şi încheie paltonul.

Cînd ieşi în sfîrşit pe uşă, Lobanov îl privi întrebător pe Serghei.

— Ce ţi-a venit ? Şi fără să mai aştepte răspunsul, exclamă : Mare ticălos ! Ce ticălos ! Ţi-a venit vreo idee, nu-i aşa ? Dar înainte de a-mi spune, poţi să-mi explici de ce-a făcut el toată panorama asta ? Eu unul, nu înţeleg.

— Nici eu. Dar uite ce m-am gîndit... Serghei îl privi pe Jatkin, care tăcea liniştit în colţul lui. Ce crezi, portarul l-ar recunoaşte pe Semionov ?

Jatkin clătină înciudat din cap :

— Nu prea cred.

— De ce ?

— Cînd l-am întrebat cum arăta omul care a venit cu Gorlina, mi-a explicat că nu l-a văzut bine. Au trecut foarte repede pe lîngă el. Apoi portarul a dus la lift bagajele cuiva dintre cei veniţi la hotel şi, mai tîrziu, cînd s-a întors, Gorlina şedea singură într-un fotoliu. Era foarte tristă şi descumpănită.

— Aşa, aşa ! Şi însoţitorul ?

— Vorbea la ghişeu cu administratoarea.

— Înseamnă că se înţelegeau asupra camerei ! exclamă Lobanov. Garantez

Serghei dădu din cap.

— De acord. Dar mai înseamnă şi altceva.

— Ce ?

— Că administratoarea îl va recunoaşte pe Semionov, dacă a fost el.

— Şi dacă va voi să-l recunoască, îşi încreţi Lobanov cu şiretenie pleoapele. Poate n-o să-i convină. Că el singur i-a strecurat bani, şi atunci ea i-o fi dat una din camerele rezervate. Poate că-l va recunoaşte mai curînd femeia de serviciu pe etaj ? Şi-l privi pe Jatkin.

Acesta clătină iarăşi din cap.

— Nu cred. Nici ea nu l-a observat bine. Cheia i-a cerut-o Gorlina, iar el a trecut neobservat pe lîngă ea.

— Dar cînd a plecat ?

— Nu l-a văzut nimeni.

— Deci, nu ne mai rămîne decît administratoarea, concluse Serghei. Şi se întoarse spre Jatkin. Acum e ora trei. Pînă la patru să fii cu ea aici.

— Am înţeles.

— Dar cu Semionov ce facem ? întrebă Lobanov, zîmbind. Ne-a dat declarația. După părerea mea, ar trebui totuși să încercăm...

— Ce să-ncercăm ?

— Să-i prindem pe indivizii ăia, dacă vin.

— Să organizăm o pîndă ?

— Bineînțeles.

Serghei căzu pe gînduri :

— Asta și vrea, banditul !... Înseamnă că-i în avantajul lui... Și ce-i avantajos pentru el, e neavantajos pentru noi...

— Așa așa e, consimți Lobanov. Dar... Să admitem că s-au certat... Dacă Semionov vrea să scape de cîte cineva ? Iar acești „cîte cineva" s-ar putea să ne prindă bine...

— Tot ce se poate! Dar să organizăm pîndă în locuința lui Semionov este riscant, clătină Serghei din cap. Unde stă ?

— Păi, asta-i ! Casa lui, își trosni Lobanov înciudat degetele, se află la Lugovaia, o stradă care dă în pădure. Chiar la marginea orașului.

— Hm ! Atunci să organizăm o pîndă dublă.

— S-ar putea și asta.

— Uite, ce-i, spuse hotărît Serghei. Dumneata, Jatkin, du-te după administratoare. Într-o oră să fii cu ea aici. Doi oameni să plece în piață, la prăvălia lui Semionov. Dacă îi vine cumva în minte să plece acasă, să-l rețină sub orice pretext, timp de-o oră, nu mai mult. Iar noi, se adresă el lui Lobanov, dăm o raită pe Lugovaia. Cercetăm acolo totul și hotărîm ce-i de făcut. Un lucru limpede este: pîndă oricum o organizăm.

...După o oră, trebuiau să fie înapoi, la Direcție. Pe drum, la întoarcere, în mașină, discutau în linii mari planul operațiunii ce se pregătea.

Ținînd pe genunchi o foaie de hîrtie din carnet, cu schița aproximativă a locului — locuința lui Semionov, casele și străzile dimprejur — Lobanov își ducea degetul pe schiță și vorbea aprins :

— Neapărat trebuie să ascundem și-n casa lui doi oameni. Altfel își dă seama că n-avem încredere în el și — dracu' mai știe ! — te pomenești că-i avertizează ! Doar nu cunoaștem planurile lor !

— Îmi place că pădurea e aproape, observă Serghei.

— Le tăiem retragerea într-acolo și gata.

— Drumurile de acces sînt cel puţin două : pot veni pe-aici, şi pe-aici... îşi trecu Serghei degetul pe plan.

Pînă să ajungă la Direcţie, se înţeleseră definitiv ca Lobanov să se ocupe imediat de organizarea pîndei de pe Lugovaia, în timp ce Serghei va discuta cu administratoarea.

— Las' că nu-i nici o bucurie ! îl avertiză Lobanov zîmbind.

Ajuns în birou, Serghei îi telefonă lui Jatkin :

— Ei, Volodea, ce-ai făcut ?

— Cetăţeana Sklearevskaia e la mine, tovarăşe locotenent-colonel, raportă Jatkin, pe un ton subliniat oficial. Permiteţi să vin ?

Curînd, uşa se deschise şi Jatkin, cu un gest galant, lăsă să treacă înaintea sa o femeie înaltă, voinică, într-o rochie neagră, cu un şir de perle pe pieptu-i voluminos, perle ce subliniau şi mai mult înfăţişarea-i sobră. Pe faţa ciudat de îngustă şi rece, sprîncenele negre şi dese făceau ca ochii ei să pară înconjuraţi de cearcăne albastre. Părul negru, mătăsos, adunat la spate într-un coc greu, dezvelea o frunte netedă, înaltă.

Femeia intră cu un aer sigur, hotărît, de stăpînă, şi cu demnitate, ba chiar cu aroganţă, îl salută din cap pe Serghei, care se ridică în întîmpinarea ei.

— Luaţi loc, Galina Aleksandrovna, o pofti Serghei cît putu mai amabil. Stai şi dumneata, se adresă el lui Jatkin.

— Vă ascult, se adresă ea cu un aer de exigenţă voit degajat, lăsîndu-se pe scaun. Sper că aici se poate fuma ? Şi fără să aştepte răspunsul, scoase din geanta-i mare, neagră, şi-şi puse în faţă un pachet pestriţ de ţigări în celofan şi o brichetă elegantă, străină.

— Vă rog ! răspunse binevoitor Serghei, gîndindu-se cum ar fi mai bine să înceapă discuţia.

Învăţase de mult, profesional, să cunoască foarte repede oamenii. Un al şaselea simţ îi sugera instantaneu linia justă a comportării. Uneori, bineînţeles, se înşela. Dar acele greşeli, mai mult sau mai puţin importante, confirmau regula că niciodată nu trebuie să te bizui pînă la capăt numai pe prima impresie pe care ţi-o faci despre un om, căci ea poate fi uneori înşelătoare.

La început Sklearevskaia îi făcu o impresie defavorabilă. Sub liniştea plină de încredere în sine şi aroganţă, Serghei simţi în ea ceva contrafăcut, nesincer. Dar asta putea fi şi

rezultatul informărilor primite anterior, informări vagi, nedesluşite, care se cereau verificate.

— Vă ascult, tovarăşe, repetă ea rece, aprinzîndu-şi o ţigară.

Fără să se grăbească, Serghei aprinse şi el o ţigară şi, lăsîndu-se pe speteaza scaunului, dînd în felul acesta să se înţeleagă că va fi o discuţie complet liberă şi pe bază de încredere reciprocă, spuse :

— E vorba, Galina Aleksandrovna, tot despre cele întîmplate la hotelul dumneavoastră alaltăieri.

— Un adevărat coşmar ! preciză ea cu glas aspru şi, ducîndu-şi degetele la tîmple, adăugă : Ah, de două nopţi nu pot dormi din cauza asta. Nu m-ajută nici un somnifer !

La pomenirea acestui cuvînt, Serghei tresări fără să vrea.

— Da, vă-nţeleg. Într-o situaţie ca asta, ce să faci cu somniferele... zîmbi el compătimitor. Ce luaţi ?

— Ah, dar ce n-am luat ! dădu Sklearevskaia din mînă a suferinţă. Pe toate la rînd. Am o migrenă insuportabilă. Insuportabilă ! O clipă nu mă slăbeşte !

Şi îşi duse iar degetele la tîmple.

— Totuşi, ajutaţi-ne să ne descurcăm în treaba asta, o rugă cu glas blînd Serghei.

— Dumnezeule, bineînţeles ! Tot ce-mi stă în puteri. Întrebaţi-mă, vă rog !

— Aţi văzut-o pe acea Gorlina ?

— Am văzut-o. Era tînără, frumoasă, îmbrăcată cu gust. Dumnezeule, ce nenorocire !

Şi trase nervos din ţigară.

— Aţi văzut-o prin ghişeu ?

— Bineînţeles. Parcă poţi să ieşi ? Munca noastră e îngrozitoare. N-avem o secundă liberă !

— Da, da, acceptă compătimitor Serghei. Lume multă, toţi aşteaptă, nervoşi !

— Ah, dac-aţi şti cît este de greu să-i refuzi pe oameni ! Dar hotelul nu-i de cauciuc, mă înţelegeţi !

— Bineînţeles.

„E o artistă destul de bună, se gîndi Serghei, dar se pare că nu-i inteligentă. Singură duce discuţia pe un făgaş defavorabil. Dar nu cumva o face înadins ? Ia să verificăm. Ea nu ştie adevărata cauză a morţii".

— Şi ce făcea Gorlina atunci cînd aţi văzut-o ?

— Nu-mi amintesc precis. Dar era foarte tristă şi îngrijorată.

— Poate că se simţea rău ?

— Ştiţi... Însufleţindu-se, Sklearevskaia făcu din mînă un gest energic, parcă oprindu-l pe Serghei. Cred că aveţi dreptate. Da, precis nu se simţea bine. Arăta foarte prost. Am observat din prima clipă...

„Bun, constată în sinea sa satisfăcut Serghei. N-o să mai spui acum că hotelul nu-i de cauciuc. Ai prins din zbor un nou argument. Da, da, drăguţo, faci pe şmechera, dar nu eşti prea inteligentă !"

— Probabil de aceea i-aţi dat imediat cameră, deşi era foarte greu. Nu-i aşa ? întrebă Serghei, prefăcîndu-se entuziasmat de sensibilitatea Sklearevskăi.

— Bineînţeles ! Dumnezeule, la urma urmelor sînt şi eu femeie ! Doar e un coşmar să fii singură într-un oraş străin. Singură... E adevărat că a adus-o un cunoscut, dar cum a venit, a şi plecat, în loc să...

„Aşa, aşa, acum putem să pomenim şi de el", se gîndi Serghei.

— El v-a rugat să-i daţi o cameră ?

— În asemenea cazuri nu-i nevoie să mă roage, replică mîndră Sklearevskaia. Mi-a adus actele şi cum înţelesesem care-i situaţia, i-am dat ultima cameră liberă.

— Sînteţi o femeie sensibilă şi aveţi spirit de observaţie, zîmbi Serghei.

— Vai de mine, ce spuneţi ! Sînt cea mai obişnuită femeie, spuse Sklearevskaia, strîngînd cu modestie din umerii plini, deşi, vădit lucru, complimentul o măgulise.

— Va să zică el nu v-a spus că e bolnavă ?

— Cereţi prea mult de la un bărbat. În majoritatea cazurilor sînt atît de neatenţi !

Şi, pe neaşteptate, în glasul ei răsună o notă de cochetărie.

— De altfel, observă Serghei cu indiferenţă, o să ne-o spună chiar el. L-am convocat...

Pentru întîia oară în timpul discuţiei lor, în ochii femeii licări teama şi, neputîndu-se stăpîni, ea exclamă :

— Ştiţi, deci, cine este ?

Serghei se uită la ceas.

— Da, în curînd va fi aici. Şi întorcîndu-se către Jatkin, care şedea tăcut deoparte, îl întrebă : Ia vezi, poate a venit.

Jatkin se ridică grăbit şi ieşi din cabinet.

— Mi-e neplăcut să-l văd, observă cu duşmănie Sklearevskaia, pierzîndu-şi pentru o clipă aerul liniştit şi maiestuos.

„Cred şi eu !" zîmbi Serghei în sinea sa.

— Aşa coleg ! continuă cu indignare Sklearevskaia. Să lase o femeie în halul ăla...

— Coleg ? întrebă fără să vrea Serghei.

— Aşa a spus, că sînt colegi şi că a întîlnit-o întîmplător în gară. Om fără inimă, nu coleg !

În aceeaşi clipă se întoarse Jatkin şi raportă :

— Tovarăşe locotenent-colonel, cetăţeanul este aici.

— Ei, Galina Aleksandrovna, spuse Serghei ridicîndu-se, nu îndrăznesc să vă mai reţin. Vă mulţumesc şi iertaţi-mă că v-am deranjat. Permiteţi-mi să vă conduc.

— Vai de mine ! zîmbi cochet Sklearevskaia. De ce să vă deranjaţi ?

— Trebuie, ca să-i reabilitez în ochii dumneavoastră pe bărbaţi, zîmbi Serghei, prinzînd cu coada ochiului privirea uimită a lui Jatkin.

Ieşiră în coridor.

Lîngă uşa biroului, Semionov, pe o canapea, frămînta nervos în mînă căciula-i pufoasă. Fruntea şi obrajii lui bucălaţi străluceau de sudoare. Văzîndu-l pe Serghei vru să se ridice, dar dînd cu ochii de Sklearevskaia, rămase pe loc, mutîndu-şi grăbit privirile în altă parte. Serghei observă aceasta.

— O clipă, îi spuse cu răceală lui Semionov. Mă întorc imediat.

Sklearevskaia trecu înainte, cu capul ridicat maiestos, străduindu-se să nu privească spre Semionov. Numai după buzele strînse şi privirea aţintită şi încordată îţi puteai da seama că întîlnirea aceasta îi era neplăcută.

Luîndu-şi rămas bun de la Sklearevskaia la ieşirea din clădire, Serghei o întrebă aşa, în treacăt :

— Spuneţi-mi, l-aţi recunoscut pe cetăţeanul de pe coridor ?

— Eu ?... Nici nu l-am observat.

„Minţi, drăguţo, se gîndi Serghei, dar nu prea abil. Ei, cu atît mai bine !"

Şi, porni încet pe scări în sus.

Ajungînd la etajul doi, Serghei văzu în capătul coridorului silueta singuratică, adusă de spate, a lui Semionov, care şedea pe canapea, şi după ce şovăi o clipă, se întoarse hotărît, coborî scara pînă la etajul întîi şi se îndreptă spre camerele Secţiei judiciare.

În biroul plin de fum albăstrui, Lobanov şi colaboratorii săi discutau ceva cu însufleţire, dar cînd, fără să bată la uşă, Serghei o deschise şi intră, toţi tăcură, întorcîndu-şi capul.

— Iată-l în persoană ! constată satisfăcut Lobanov.

— Măi, fraţilor, dar ce-aţi fumat ! clătină Serghei din cap. Te ustură ochii !

Lobanov zîmbi.

— A ieşit fum din noi : precizăm planul operaţiunii.

— A venit. E acolo, la mine, arătă Serghei cu capul spre uşă. Cine se duce la el acasă ? Hai să-l cunoaşteţi, căci e aproape şapte.

— Filipov, du-te tu. E şi J'tkin acolo, dădu dispoziţie Lobanov. Ceilalţi, aşa cum s-a stabilit. Şi adresîndu-se lui Hramov, întrebă : Ţigări, apă, sandvişuri aţi pregătit ?

— Da, am pregătit.

— Atunci, asta-i tot. Maşinile sînt la scară. Daţi-i drumul, băieţi. Ţineţi legătura cu mine prin radio. În caz de ceva, într-o clipă sîntem acolo. N-aţi uitat nimic ? Aşa... Se uită la colaboratori, apoi se adresă lui Serghei : Detaşamentul e gata. Permiteţi să începem, Serghei Pavlovici ?

Totdeauna, în prezenţa altora, Lobanov i se adresa strict oficial.

— Începeţi.

Vorbind zgomotos între ei, toţi ieşiră în coridor.

Serghei se simţi cuprins de acel cunoscut avînt nervos, de senzaţia de bucurie pe care ţi-o dă prezenţa frăţească a oamenilor ce păşesc alături de tine şi de care te leagă nu numai misiunea comună, ţelul comun al operaţiunii, ci şi conştiinţa, deocamdată necunoscută, a riscului, a primejdiei ; pentru o clipă, chiar îi invidie. Eh, de cînd n-a mai luat el parte direct la o operaţiune !

Numai după o oră, cînd Semionov, liniştit, în sfîrşit, însoţit de doi lucrători plecă cu maşina, Serghei şi Lobanov îşi amintiră că de dimineaţă n-au mîncat nimic.

— Cantina s-a închis, spuse Lobanov, întinzîndu-se obosit. Mergem la restaurant, ce zici ? Deşi e cam gălăgie acolo...

— Întîi mergem la hotel, răspunse Serghei. Vreau să telefonez acasă, să văd ce fac ai mei.

— Dacă-i aşa, să mergem.

Fără grabă, se îmbrăcară ; acum puteau să nu se mai zorească.

Afară era frig şi vîntul bătea cu furie.

— Toate maşinile le-am trimis ! ridică Lobanov glasul. Acum va trebui să mergem pe jos. Şi cu stomacul gol e cam greu.

— Nu-i nimic. Dar tare-i frig la voi !

— Şi-ntotdeauna bate vîntul, fir-ar al naibii ! bombăni Lobanov, ascunzîndu-şi faţa în gulerul ridicat al paltonului.

La hotel ajunseră îngheţaţi, şfichiuiţi de cnutul vîntului. Urcînd în cameră, Serghei ceru la telefon o convorbire cu Moscova.

— Durează cam o oră, repetă el avertismentul dat de telefonistă.

— Ce să facem, aşteptăm ! oftă Lobanov, aşezîndu-se comod într-un fotoliu adînc.

Dar telefonul sună aproape în aceeaşi clipă şi Serghei, grăbit, ridică receptorul.

— Ei, vezi cum lucrăm noi aici ? ridică Lobanov cu mîndrie un deget în sus, Asta da, operativitate...

Dar în locul Moscovei aşteptate, în receptor răsună, cunoscut şi vesel, glasul lui Urmanski.

— Serghei Pavlovici ? Iertaţi-mă, vă rog. Dar dumneavoastră mi-aţi spus să vă anunţ. Ştiţi, am găsit-o pe Marina !

— Felicitările mele !

— Cum ai reuşit ? zîmbi Serghei.

— Ca într-o mie şi una de nopţi ! Ştiţi, vorba ceea, să vezi şi să nu crezi ! Oricum însă, termină vesel Urmanski, fericirea mea e în mîinile dumneavoastră.

— Cum adică ?

— Prin telefon nu vă pot explica. Dar dacă mi-aţi permite... Ştiu că-i culmea obrăzniciei, numai că...

— Vrei să vii încoace ?

— Da, ăsta-i visul meu, să vin şi să-mi răstorn sacul cu noutăţi. Numai sfiiciunea mea înnăscută mă împiedică !

— Ei, haide, vino ! E drept că noi încă nu...

În clipa aceea un păcănit îi întrerupse şi interveni glasul telefonistei :

— Aţi cerut Moscova ?

— Da, da !

— Moscova... Aveţi Moscova... şi Serghei auzi dintr-o dată glasul îndepărtat care striga :

— Alo, da, aloooo !

— Mamă ! strigă la rîndul lui Serghei în receptor. Mamă, mă auzi ?

— Serioja ! Bineînţeles că te-aud ! Ce mai faci ? Cum e pe-acolo ? Frig ?

— Totul e bine, mamă. Nu-i frig. Dar voi ce faceţi, sînteţi sănătoşi ?

— Da, da, Lena e la teatru, iar Vitea... uite, îmi smulge receptorul din mînă, şi Serghei auzi glasul sonor, emoţionat, al fiului său :

— Tată, tată, ţi-am spart ceaşca ! De mult avea băiatul obiceiul să spună pe nerăsuflate, în primul rînd tot ce s-a întîmplat neplăcut. Ştii, m-am urcat...

— Bine, bine, zîmbi Serghei. Altfel, cum merge treaba ?

Glasul lui Vitea se înveseli dintr-o dată şi urmă şi mai sonor :

— Tată, am luat un „cinci" la lucrul manual ! Dar tu ?

Lui Serghei îi plăcea să-i spună fiului că amîndoi muncesc, fiecare în felul lui, şi că după cum muncesc, primesc note.

— Nu, băiete, eu n-am luat deocamdată nici un „cinci", oftă el fără să vrea şi privi cu coada ochiului la Lobanov, care cu un interes vesel asculta convorbirea. Dar am să mă străduiesc să fiu şi eu la înălţime.

Ar mai fi durat această convorbire fericită şi dezordonată, dacă n-ar fi intervenit glasul telefonistei :

— Convorbirea s-a terminat, vă rog !

Serghei abia apucă să strige :

— Sărut-o pe mama ! La revedere !

În timp ce punea receptorul în furcă, Lobanov îl dojeni :

— Măcar să-i fi transmis salutări din partea mea Mariei Ignatieva.

Dar Serghei, de parcă nu l-ar fi auzit, rosti gînditor :

— Ei, bine-ar fi să primim şi noi nota maximă... Apoi se lăsă pe canapea şi-şi aprinse o ţigară. Mi-aduc aminte de un

om, Volohov, secretarul comitetului raional. Abia mă întorsesem, după demobilizare, la Moscova. Mă cheamă şi-mi spune că aşa a hotărît comitetul raional, să mă trimită să lucrez la Miliţia judiciară. „Asta, zice el, trebuie să-ţi fie preocuparea de-acum înainte, o nouă profesiune". Cîţi ani au trecut de-atunci ?... Şi cîte nu s-au întîmplat... Dar n-aş putea spune că am lucrat prost. Nici eu, nici tu. Ne-am descurcat destul de bine, deşi munca noastră nu-i de loc uşoară.

— L-am cunoscut şi eu pe Volohov, îşi aminti Lobanov.

Tăcură amîndoi un timp, fumînd, apoi Serghei continuă :

— Uite, stau uneori şi mă gîndesc la munca noastră. S-ar zice că rostul nostru este să pedepsim pe infractori...

— Tribunalul îi pedepseşte, clătină Lobanov din cap.

— Bineînţeles ! Dar noi îi dăm pe mîna tribunalului. Munca noastră-i aspră, chiar crudă. Caută-l pe criminal, dovedeşte-i vina şi arestează-l...

— Important este să nu-l mai laşi să comită altă crimă, remarcă Lobanov.

— Cum adică, „să nu-l laşi" ? Să-l împiedici şi-atîta tot ? Nu. Trebuie făcută o transformare radicală în sufletul lui. E ca şi cum ai însănătoşi un om grav bolnav. Uite ce cred eu. Eu munca noastră aş pune-o alături de a profesorilor şi a medicilor.

— Ei nu, zău ! zîmbi Lobanov.

— De ce ? Nu înţeleg de ce zîmbeşti.

— Multe ne lipsesc ca să ne putem compara cu profesorii şi doctorii !

— Sînt de acord, dar mă refer la umanismul oricărei profesiuni. La noi e greu să desluşeşti acest umanism, dar el există. Dacă priveşti lucrurile la rădăcină, e imposibil să nu-l descoperi.

Lobanov se încruntă :

— E mare deosebire între aceste profesiuni. Un doctor, de pildă... El trebuie să-şi iubească bolnavii... nu ştiu cum să spun... să-i fie milă de ei... să şi-i apropie sufleteşte... da, da, chiar să-i iubească, pentru că are în faţă oameni bolnavi, suferinzi... Dar eu pe „bolnavii" noştri nu pot să-i iubesc. Ba dimpotrivă, cu cît e mai grav „bolnavul" nostru, cu atît îl urăsc mai mult. Uite, acum de pildă, mă gîndesc cum să-l demasc pe acest ticălos de Semionov, nu să-l „vindec" ; vreau să-l bag pe banditul ăsta cît mai curînd după gratii.

— Şi-apoi ? zîmbi Serghei.

— „Apoi" ce ?

— Bun, l-ai băgat după gratii. Dar pe urmă ?

— A ! Pe urmă, bineînţeles, trebuie vindecat, consimţi posomorît Lobanov. Da, nu mai ai încotro.

— Ei, vezi ? Trebuie vindecat. Chiar şi Semionov ! Cu atît mai mult cei pe care un ticălos sau altul i-a abătut din drumul lor, i-a încurcat sau i-a speriat. Ce, noi doi n-am văzut astfel de cazuri ?

Lobanov confirmă gînditor :

— Am văzut... multe am văzut... Tot ce spui tu este just. Dar acum Semionov ăsta mi-a intrat în cap ca un cui. Cum să-l fac să vorbească, cum să aflu ce-a născocit — numai la asta mă gîndesc !

— Am citit undeva însemnările unui vestit psiholog experimentator, spuse visător Serghei. Odată, el a ajutat la descoperirea unei crime cu ajutorul hipnozei. Şi a descris acest caz interesant. Tu, în general, crezi în hipnoză ?

— E o treabă întunecată. Dar cum s-a întîmplat ?

— O femeie era bănuită de crimă. O istorie foarte complicată. Îţi povestesc în mare. Aveau oarecare dovezi împotriva ei, dar nu reuşeau cu nici un chip s-o facă să recunoască. Şi nici cadavrul celui ucis nu l-au găsit. L-au invitat atunci pe acest psiholog. El a adormit-o... Voinţa slăbită, puterea de apărare a creierului înlăturată... Şi iată că femeia recunoaşte că a omorît şi spune şi locul unde a săvîrşit crima. Apoi, cînd s-au dus acolo, au găsit cadavrul. Dusă la faţa locului, femeia recunoaşte că a ucis.

— Ce-ar fi să-l hipnotizăm şi pe Semionov ? Măcar în somn să recunoască ce-a pus la cale cu această scrisoare, spuse Lobanov.

Serghei clătină din cap :

— Există aici o problemă importantă. După părerea mea, psihologul pune just problema. Ea demonstrează că uneori şi prin această metodă se poate descoperi o crimă. Dar ne este permis să descoperim crimele astfel ? Asta numai juriştii pot hotărî.

— De ce să nu ne fie permis ?

— Ştiu eu ? Nu-s savant, dar practic vorbind, s-ar putea astfel face multe abuzuri. Să luăm, de pildă, cazul cu femeia.

Cadavrul putea oricum fi găsit. Dar prin asta ucigaşul tot nu putea fi identificat. Femeia era numai bănuită. La interogatorii, a negat totul. În urma şedinţei de hipnotism, cu voie, fără voie, i s-a sugerat ideea că ea este criminala. Sub influenţa hipnotizatorului, ea a arătat chiar locul unde după aceea a fost găsit cadavrul şi unde mai înainte fusese împreună cu acel om. Dar dacă, deşi a fost acolo, nu l-a omorît ea ? Apoi femeia este dusă la locul cu pricina, i se arată cadavrul şi ea, scoasă din minţi de tot ce vede şi de tot ceea ce a mai rămas în subconştientul ei după şedinţa de hipnotism, „recunoaşte" crima pe care n-a săvîrşit-o ? Se poate întîmpla şi-aşa ?

— Mărturii false există şi fără hipnotism.

— Dar conştiente, replică Serghei cu vioiciune. Mărturiile false au totdeauna o cauză, ori urmăresc un scop. Toate acestea se pot stabili. Pe cînd aici este ceva inconştient. O convingere interioară care poate să nu corespundă realităţii. Şi, în general, mărturisirea a fost făcută într-o stare de neajutorare. Este uman asta ?

— Scopul este uman — e o datorie să descoperi crima şi să pedepseşti criminalul.

— Ei, asta nu ! Numai iezuiţii susţineau că scopul scuză mijloacele.

— După părerea ta, aşadar, n-ai voie să te foloseşti de hipnotism ? întrebă Lobanov.

— Bine ai spus : e o treabă întunecată. Deocamdată, cel puţin, e întunecată, repetă apăsat Serghei. După părerea mea, n-avem voie.

— Şi eu care mă pregăteam să caut un hipnotizator ! rîse Lobanov.

— Nu ţi-am spus că psihologul acela se ocupa şi de alte aspecte, nu numai de hipnoză ?

— De mai ce ?

— Descifra reacţiile reflexe pe care numai el le putea surprinde. Lua de mînă omul cu care făcea experienţa şi, ca să spun aşa, îi citea gîndurile.

— Gîndurile unui criminal ? ! întrebă neîncrezător Lobanov.

— Bineînţeles că nu. De obicei la şedinţe lucra cu „medii" care se ofereau singure. Dar să vezi ce întîmplare...

Lobanov rîse :

— Cu tine, omul nu se plictiseşte. Hai, povesteşte !

Serghei se uită la ceas :

— De ce-o fi întîrziind prietenul nostru ? De unde a dat telefon ?

— Probabil de la redacție. Deocamdată, povestește !

— Să vezi ce s-a întîmplat... Nu-mi amintesc amănuntele. Am citit-o de mult. Unui actor i s-a furat din cabină un ceas de aur. Era bănuit un lucrător de la club. Și directorul teatrului s-a adresat psihiatrului nostru, cerîndu-i ajutor. Psihiatrul îl cheamă pe cel bănuit, stă de vorbă cu el... Îi spune că e convins de nevinovăția lui, dar că trebuie, chipurile, s-o demonstreze și altora.

— S-a folosit deci de minciună ? întrebă cu îndoială Lobanov.

— Păi altfel nu se poate. Ca să consimtă omul să participe la experiență.

— Mda...

— Omul a consimțit, deci. Psihiatrul, după ce l-a hipnotizat, l-a luat de mînă. Existau două posibilități : omul, dacă într-adevăr a furat ceasul, ori l-a dosit undeva, ori i l-a dat cuiva. S-a gîndit să verifice întîi prima versiune — că l-a ascuns. Au umblat peste tot, în culise. Omul era liniștit. Psihiatrul citea limpede gîndul lui : „Ceasul nu-i aici !" Au ieșit apoi în stradă, s-au apropiat de stația de troleibuz din fața teatrului, și psihiatrul surprinse un nou gînd : „Să nu luăm troleibuzul !" S-au urcat și troleibuzul a pornit. Au mers o stație, două, trei... omul era liniștit. Dar înainte de a patra stație, s-a gîndit : „Nu, aici nu trebuie să cobor". Și psihiatrul a surprins asta după bătăile inimii sau după vreo tresărire, el știe. Au coborît. Se vedea limpede că omul e neliniștit. Se apropiau de un bazin. Psihiatrului i-a venit o nouă idee : „Putea ascunde ceasul în apă !" Dar cum ? L-a condus spre bazin și i-a cerut să intre în apă, după ceas. Omul s-a dezbrăcat supus, a intrat în bazin și a scos de pe fund o piatră de care era legată o pungă de celofan. Înăuntru a găsit ceasul.

— Grozav ! exclamă entuziasmat Lobanov.

Serghei zîmbi :

— Într-adevăr, grozav. Dar tot n-am face nimic. Mai întîi că trebuie să minți, și eu unul nu-s dispus s-o fac. În al doilea rînd, Semionov, de pildă, niciodată n-o să admită să-ți dea mîna și să se lase condus. Iar principalul este că nici

tu, nici eu nu ne pricepem în chestii de-astea. Aici e nevoie de capacităţi excepţionale.

— Da, da! oftă Lobanov. Bineînţeles că Semionov n-o să-mi dea mîna, iar dacă i-o dau eu pe-a mea, mi-o muşcă. Ticălosul ăsta trebuie prins cu alte metode.

— Ce-or fi făcînd acum băieţii noştri acolo? întrebă Serghei.

Se auzi o bătaie în uşă.

— Intră!

În cadrul uşii, umplînd-o cu silueta sa, apăru lunganul de Urmanski, ca de obicei cu căciula lui pufoasă cu clapele lăsate şi cu o mapă subţire în mînă.

— Serghei Pavlovici, vă rog să iertaţi lipsa de tact a invaziei mele! ridică el mîinile în mănuşi, semănînd pentru o clipă cu un urs dresat.

— Dezbracă-te! îi strigă Serghei. Şi să coborîm la restaurant. Murim de foame!

— Asta nu mi-aş ierta-o niciodată! exclamă Urmanski, preluînd tonul glumeţ al lui Serghei. Deşi, de-ar fi să fie, toţi pungaşii din oraş s-ar ruga pentru sănătatea mea.

În restaurant cînta orchestra, perechi de dansatori, îmbujoraţi la faţă, lunecau printre mese, ospătari cu tăvile în mînă îşi demonstrau virtuozitatea.

Serghei, Lobanov şi Urmanski, asurziţi, se opriră în uşă şi, privind în toate părţile, căutau o masă liberă. Strecurîndu-se cu graţie printre dansatori, se apropie de ei şeful de sală, un om uscăţiv, într-un sacou negru.

— Doriţi o masă?

— Măcar de-am reuşi s-o găsim! zîmbi Lobanov.

Manieratul şef de sală dădu din cap înţelegător.

— E liberă sala de banchete. Dacă n-aveţi nimic împotrivă...

— Excelent! Lobanov se uită mîndru, cu coada ochiului, la Serghei. „Vezi cum se serveşte la noi?" spunea privirea lui.

Peste cîteva minute şedeau într-un salon nu prea mare, la singura masă pe care se aflau tacîmuri şi farfurii. Aici, muzica se auzea discret. Era linişte şi răcoare.

După ce-şi mai potoliră foamea, înfulecînd aproape pe nerăsuflate toate gustările comandate de Lobanov, Serghei îşi aprinse o ţigară şi-l întrebă pe Urmanski:

— Spune-mi, cum ai găsit-o pe Marina ?

— N-o să mă credeți, începu acesta cu însuflețire. Țineți minte, v-am spus despre unul Feodorov, despre care aveam de gînd să scriu un reportaj ? Eroul din război...

— Da, da, țin minte !

— Ei, asta e ! Știți, am mai văzut oameni modești, sînt și eu destul de modest, își duse Urmanski mîna la piept, dar așa ceva... N-am reușit să-i scot un cuvînt din gură ! Pur și simplu nu voia să vorbească ! Intrasem la idei...

— Poate ai greșit. N-o fi făcut omul nici o faptă de eroism își dădu Lobanov cu părerea. Nu cumva e o coincidență de nume ?

— Da' de unde ! Are unsprezece decorații de război. De două ori a luat Ordinul Lenin ! Și-afară de asta, am descoperit un număr vechi al ziarului „Krasnaia zvezda". Scrie despre el. Și cum îl mai laudă ! E drept, după spusele unui camarad al lui, pentru că el, probabil, și atunci a tăcut. Dar eu de unde să-i mai găsesc tovarășii de arme ? Și am nevoie de un articol despre un erou ca de aer ! Sarcină de la redactorul-șef ! Și unde mai găsesc eu un material ? Aur, nu altceva, simt instinctiv. Într-un cuvînt, m-am hotărît : hai, mi-am zis, să mai încerc o dată. M-am dus la el. Poate, zic, cît am fost eu la Moscova, s-o mai fi răzgîndit omul, poate munca de lămurire pe care am dus-o cu el și-a făcut efectul cu întîrziere, că drept să spun, ca să-l conving, mi-am pus la contribuție tot talentul meu oratoric. Am fost un fel de Cicero. Să fi văzut la ce înalt nivel de principialitate am pus problema ! Dacă cineva ar fi înregistrat atunci cuvintele, n-ar exista un material mai bun pentru secția de propagandă și muncă educativă. Așadar, m-am dus la el încă o dată. Și cu cît mă apropiam de casa lui, cu atît, știți, creștea în mine senzația că merg degeaba. Pe cuvîntul meu ! La poartă era cît pe-aci să mă-ntorc din drum. Ce-ar fi fost dacă mă întorceam ! Și cu o disperare comică, Urmanski se prinse cu mîinile de cap.

— Ce-ar fi fost ? întrebă cu interes Lobanov.

— Să vedeți. Intru în casă. El stă la parter. Sun. Știam că nevastă-sa era la lucru și că-l găsesc singur. E pensionar. Deodată aud : top-top-top... niște pași ușori de femeie. Se deschide ușa și... Nu, n-o să mă credeți ! Marina ! Știți, am rămas perplex !

— Da, asta zic și eu întîlnire ! clătină Lobanov uluit din cap. Într-adevăr, așa ceva nu poți să născocești.

— Păi ce vă spun ! reluă, plin de însuflețire, Urmanski. Ei, și ca să zic așa, intru. Bătrînul era acasă. Mă poftește să stau, îmi oferă un ceai.

— Stai puțin. Înseamnă că e unchiul la care zicea că merge !

— Da, așa s-ar zice, numai că i se adresa cu „dumneavoastră", ca unui străin. Și încă ceva. S-a speriat cînd m-a văzut, de parc-aș fi prins-o cine știe cum ! E adevărat că s-a mai liniștit puțin cînd a aflat de ce am venit.

— Ciudat !

— Chiar foarte ciudat ! Prima oară cînd se sperie o fată de mine !

— Și pe urmă ? interveni Lobanov.

— Ei, am băut ceai. Bătrînul nu-și mai lua ochii de la ea. Și parcă i se mai dezghețase limba. Apoi i-am propus Marinei să ne plimbăm, să-i arăt orașul, să mergem la teatru. Nimic ! N-a vrut nici în ruptul capului ! Și Feodorov a pus o vorbă bună. N-a reușit s-o convingă. Nu vrea și pace ! Vedeam eu că-i era teamă. Atunci i-am spus : „Știți, dacă vreți, mergem în trei, cu Serghei Pavlovici, e om serios", clipi Urmanski vesel din ochi. V-am făcut o reclamă, dac-ați știi ! „Lucrează, zic, la Ministerul Ordinii Publice, la Moscova. E colonel".

— Sînt abia locotenent-colonel.

— Ce importanță are ! Era cît pe-aci să spun general. Dar iarăși n-o să mă credeți : s-a speriat și mai rău. Dar știu eu ? Poate că mi s-a părut numai. Să-l fi văzut pe Feodorov cînd a auzit... Cu cît interes mă întreba ce fel și cum. În general, toată speranța mi-e acum la dumneavoastră, Serghei Pavlovici, conchise pe neașteptate Urmanski.

— Foarte bine ! rîse Lobanov. Că dînsul e mare meșter în probleme de inimă. Aranjează el totul.

Serghei zîmbi stingherit.

— Dar nu înțeleg, ce legătură am eu aici ?

— Adică cum „ce legătură" ? exclamă Urmanski. Dacă mergem împreună acolo... asta dintr-o dată rezolvă totul !

— Asta îmi mai lipsea !

— Veniți, Serghei Pavlovici ! Ce-aveți de pierdut ? Nu acum, dacă n-aveți timp, oricînd, în orice seară vreți. Nu vă rupeți de mase, Serghei Pavlovici !

Se mai ciondăniră un timp în glumă, și astfel cina se termină.

Cînd Serghei se urcă la el în cameră, era aproape unsprezece. La radio se transmiteau ultimele știri. Afară viscolea. „Ce-or fi făcînd băieții acolo? se gîndi pentru a cîta oară în seara aceea Serghei. Pe o noapte ca asta!..." Trecu dintr-un colț în altul al camerei, neștiind ce să facă. Apoi trase veioza mai aproape și scoase din geantă o carte pe care o începuse la Moscova, dar după o clipă o dădu deoparte. Gîndurile îi săreau de la una la alta și sensul celor citite nu-i ajungea la conștiință. Se gîndea cînd la Semionov, cînd la apariția lui misterioasă, cînd la scrisoarea primită de el, și atunci îndată gîndurile îi zburau spre lucrătorii aflați acum la pîndă; își aminti și de cele spuse de Urmanski despre Marina și despre purtarea ei ciudată în casa lui Feodorov, dar nu-i ieșea din minte supravegherea organizată în jurul casei lui Semionov.

Lăsîndu-se pe speteaza canapelei, fumă cîteva țigări, una după alta, cu privirea încruntată, ațintită undeva în gol, apoi sări în picioare și începu să măsoare camera în lung și-n lat. În sfîrșit se gîndi că-i mai bine să se culce, dar abia apucă să-și scoată haina și sună telefonul.

— Serghei?

Recunoscu glasul lui Lobanov.

— Da, eu.

— Ce faci?

— Mă pregătesc să mă culc.

— Și eu. Auzi cum urlă?

— Aud.

Serghei simți că și Lobanov e nervos și — de ce oare? — se simți mai liniștit. Nu e chiar singur.

— Ți-a telefonat ofițerul de serviciu?

— Da.

— Și?

— Acum o oră am vorbit. Băieții înghețată. Încolo, liniște. Știi, am senzația că ne pîndim pe noi. Pe cuvîntul meu! Ticălosul ăla a pus sigur ceva la cale!

— Posibil, dar nici nu putem da înapoi. Nu ne rămîne decît să așteptăm, oftă Serghei.

— Eh, ce m-aș mai repezi pînă acolo...

— Da... și eu... numai că nu se poate.

— Asta-i!

— Cînd mai telefonezi ofițerului de serviciu ?
— Peste o oră.
— Sună-mă și pe mine.
— Tu culcă-te.
— Parcă poți să dormi !
— Mîine trebuie să fii în formă, adăugă povățuitor Lobanov.
— Parcă tu nu !
— Atunci hai să dormim ! Dacă-i ceva, ne trezesc ei.
— Să încercăm.

Iritat, Serghei închise telefonul. La naiba ! De fapt, pentru întîia oară organizează o pîndă. „Da, dar fă bine și te culcă și neapărat să adormi", își porunci cu un aer de răzbunare, continuînd să se dezbrace. Apoi stinse veioza de lîngă pat, se strecură în cearșafurile reci și, trăgîndu-și plapuma peste cap, închise ochii. Nici nu simți cînd a adormit.

Pînda organizată la locuința lui Semionov rămase fără rezultat : n-a venit nimeni. Dar nu se știe — poate noaptea următoare...

Dimineața însă...

Lobanov intră la Serghei și-l luă cam în răspăr :

— Spuneai, dacă nu mă-nșel, că nu înțelegi cîte ceva în comportarea Gorlinei.

— Da, am spus. Serghei aștepta atent, presimțind noi neplăceri.

— De pildă, ce părere ai, de ce i-a telegrafiat Ivanovei că merge acolo, la ea, dar de venit a venit aici ?

— Între timp a fost chemată. A primit scrisoarea, și...

— Scrisoarea ? ! îl întrerupse înfierbîntat Lobanov, nemaifiind în stare să-și continue jocul. Atunci ascultă : S-a primit rezultatul expertizei celor trei texte — scrisoarea primită de Gorlina, formularul cu telegrama ei către Ivanov și formularul completat de Gorlina la hotel... L-am trimis și pe acela.

— Și ?

— Ei ! Toate trei textele sînt scrise de aceeași mînă ! Toate trei ! Reiese, așadar, că singură și-a scris scrisorile. Și ce scrisori !

— Mda ! făcu uluit Serghei. Încîlcită problemă !

— Cu cît înaintăm, cu atît dăm de mai multe necunoscute în ea. Eu, personal, nu mai înțeleg nimic.

— Nici eu. Dar mai tîrziu, ai să vezi, ne vom mira cît de simple or să ne pară toate.

— Pînă la acest „mai tîrziu" e drum lung !

— Orice drum are un capăt, se îndîrji Serghei.

Pe fața indispusă a lui Lobanov mîji un zîmbet. Caracterul lui vesel învingea orice neplăceri.

— Ai dreptate, spuse el. Vorba înțeleptului din antichitate : Cît trăiesc, sper.

— Optimist, bătrînul !

— Chiar așa. Cuvintele acestea n-am să le uit niciodată. Încă din școală m-au impresionat. Ei, ce profesoară de istorie am avut noi, una Vera Grigorievna ! Acum nu mai sînt așa profesori. Și, plin de voie bună, termină : Să mergem ! Avem treburi pînă peste cap !

Semionov, care își deschisese dugheana ca de obicei, dimineața, era urmărit permanent. Nimic suspect. Continua și căutarea lui Senka, dar fără rezultat, deși Miliția judiciară scotocise tot orașul. Aveau mare nevoie de Senka : buletinele furate de el și hașișul apărut dintr-o dată păreau să ducă direct la Semionov. Și nici comunicările așteptate din Moscova în cazul Gorlinei, din Volgograd despre dispăruta Ivanova, sau din alte orașe, unde fuseseră trimise note de cercetare, nu veneau.

Într-un cuvînt, ziua trecu plină de griji și agitație. Cînd se întunecă, grupul de pîndă plecă din nou la Lugovaia. Și din nou începu o noapte nesfîrșit de lungă. De data aceasta, Serghei se duse la Lobanov. Acolo și mîncară. Le era teamă, parcă, să se îndepărteze de telefon. Dar acesta tăcea, misterios și amenințător, sau cel puțin așa li se părea lor.

Tîrziu, Serghei se întoarse la hotel, unde continuă așteptarea. Și iată că pe la miezul-nopții telefonul sună. Serghei, numai în chiloți, desculț, se repezi și ridică receptorul. Suna ofițerul de serviciu pe Direcție.

— Tovarășe locotenent-colonel, s-a întors grupul de la Lugovaia. A fost reținut cineva. Maiorul Lobanov a și plecat de acasă. Mașina e la dumneavoastră peste cinci minute.

Trîntind receptorul, Serghei începu să se îmbrace cu înfrigurare.

Cînd ieși din hotel, lîngă trotuar aștepta mașina acoperită de zăpadă. Pe stradă bîntuia viscolul. Mergeau încet. În

vîrtejurile șuierătoare ale fulgilor de zăpadă, lumina farurilor se estompa ca în vată.

În biroul lui Lobanov se adunase toată grupa operativă. Obosiți, înghețați, dar însuflețiți, oamenii discutau, întrerupîndu-se unul pe altul, despre cele întîmplate.

Serghei observă dintr-o dată expresia feței lui Lobanov, care-i asculta pe subalternii săi. Exprima atîta invidie sinceră și atîta interes lacom, încît Serghei zîmbi fără să vrea.

Află că omul se furișase spre casa lui Semionov neobservat. L-au văzut abia atunci cînd a ajuns în cerdac, lîngă ușă : silueta lui s-a conturat deodată pe zidul alb. Băieții aflați la pîndă s-au repezit și l-au înhățat înainte de a apuca să bată la ușă. Așa că Semionov nici nu știe că a venit. Totul a fost făcut cu pricepere : fără zgomot și repede, deși tînărul se dovedise a fi puternic și iute. N-avea arme la el, n-apucase să arunce nimic și, ciudat, era singur.

Geamurile deveniseră cenușii cînd Lobanov spuse în sfîrșit :

— Totul e limpede, fraților. Și-acum, acasă ! Dormiți. Dimineața începem primul interogatoriu.

Dar dimineața le aduse o nouă surpriză.

O comunicare din Moscova spunea : „Fotografia Gorlinei n-a fost recunoscută de colegii ei de serviciu. Dați urgent la expertiză buletinul ei de identitate".

Iar peste o oră, secția tehnico-științifică își dădea avizul : „Buletinul e bun, dar fotografia din el a fost schimbată".

Așadar femeia ucisă nu era Gorlina.

V

Fosta Nina

Mai întîi, în dimineaţa aceea, Serghei telefonă la hotel, dar nimeni nu-i răspunse. Nervos, sună administraţia şi, destul de răstit, întrebă dacă pasagerul de la numărul şapte, Koloskov, a plecat. I se răspunse că n-a plecat, şi Serghei ceru ca de îndată ce acesta se va întoarce, să i se transmită că la căutat la telefon Korşunov. Să-i telefoneze, telefonul îl cunoaşte.

— Ciudat ! îi spuse el lui Lobanov. Cu cît înaintăm, cu atît mai rău se încurcă iţele. Nu găseşti ?

— Da, dădu acesta din cap. Nu ţi-am spus eu că e o şaradă ? Deşi în privinţa lui Semionov am lămurit cîte ceva pînă acum. Oaspetele din timpul nopţii e la noi. Dar în ceea ce priveşte crima... reiese că într-adevăr buletinul este al Gorlinei, dar nu ea a fost omorîtă. Aici e şarada ! Cine-i femeia omorîtă, te întreb ? Şi ce caută buletinul străin la ea ? Iar Gorlina, în acest caz, unde-i ?

— Ce legătură o fi avînd Semionov cu toate acestea ? adăugă Serghei.

— S-ar putea să n-aibă nici o legătură.

— Ba are, de-asta sînt sigur.

— Hm, cu încep să mă îndoiesc.

— Serios ? Atunci hai să reconstituim faptele.

— Hai, consimţi Lobanov oftînd. Pur şi simplu poţi să-ţi frîngi gîtul cu toate acestea.

Se apropie de un fişet mare din colţul cabinetului şi scoase de acolo cîteva dosare mari, umflate cu hîrtii. Serghei se aşeză pe canapea, mai aproape de masă, şi-şi aprinse o ţigară.

Nu o dată citiseră împreună toate aceste hîrtii. Numai la vederea lor, a fiecăreia în parte, Serghei şi Lobanov îşi aminteau pe loc conţinutul lor, cuvînt cu cuvînt. Totuşi, obişnuiţi să lucreze cu răbdare, începură să le citească din nou.

Treptat, se lega pînă la cel mai mic amănunt lanţul cunoscut al faptelor.

Aşadar, toate buletinele cu ajutorul cărora au fost săvîrşite infracţiunile, le-a procurat Semionov. Nu mai încăpea îndoială. Înseamnă, deci, că Semionov e părtaş la aceste infracţiuni. Dar una dintre escrocherii a fost săvîrşită cu buletinul omului prădat şi omorît în tren. Prin urmare Semionov are legătură şi cu această crimă. Cu atît mai mult cu cît tocmai în acest caz, Semionov a fost identificat de Koloskov. Aici se pare că totul e limpede.

Acum să vedem crima de la hotel. Acolo s-a lucrat cu somniferul folosit şi în tren. Se poate trage deci concluzia că şi aici este amestecat Semionov. Cu atît mai mult cu cît, prin sora sa, putea foarte bine să-şi procure acest somnifer. Faptul că Sklearevskaia n-a recunoscut, chipurile, în el pe însoţitorul femeii ucise, nu-l absolvea de bănuieli. Serghei era convins că Sklearevskaia a mînţit.

— Dar care e motivul crimei? observă cu ciudă Lobanov. Gorlinei, cel puţin, puteam presupune că i-s-au furat banii. Dar asta...

— Şi asta putea să aibă bani...

Ajungînd pînă la acest punct cu raţionamentele, simţiră o verigă nouă ce s-ar fi putut adăuga. Amîndoi deodată, de parcă s-ar fi înţeles, închiseră dosarele şi le stivuiră pe marginea mesei. Erau hotărîţi ca imediat să înceapă interogatoriul omului reţinut în timpul nopţii.

Curînd fu introdus în birou un flăcău înalt, slab, într-o scurtă verde cu fermoar. Ţinea în mînă o căciulă modernă, frumoasă, cu firul lung. Pe faţa lui îngustă, smeadă, cu mustăcioara subţire, tunsă cu grijă, se vedeau urme de oboseală, buza de jos o ţinea strînsă între dinţi, cu îndîrjire.

— Stai jos, spuse Serghei privindu-l cu atenţie.

Tăcut, tînărul se aşeză.

— Numele şi prenumele?

— Alek... Aleksandr Gamidov.

— Domiciliul ?

— Să zicem Baku, strada Comisarilor numărul cinci. E bine ?

Tînărul zîmbi cu obrăznicie, dar Serghei se prefăcu că nu observă tonul lui provocator.

— Unde îţi sînt actele ?

— Le-am pierdut. Şi eu, mă-nţelegeţi, sufăr din cauza asta.

— Ai declarat pierderea la miliţie ?

— Păi nu-s la miliţie ? Uite, vă declar acum, oficial, această pierdere.

— De ce ai venit în acest oraş ? Ai cunoscuţi ?

— Cum să n-am ! Din nou flăcăul zîmbi în mod ciudat. Destui, mă-nţelegeţi ? Şi buni, şi mai aşa, cum sînt oamenii în lume. Dar asta, între altele, nu vă priveşte.

— Răspunzi cam obraznic.

— Nici cu mine nu s-au purtat delicat, aşa că sîntem chit.

— Ba nu ! clătină Serghei din cap. Mai e mult pînă să fim chit. Cum îl cheamă pe omul la care te-ai dus în noaptea asta ?

— Nu ştiu, răspunse tînărul, cu sînge rece.

— Nu găseşti că-i prostesc răspunsul ?

— Pentru dumneavoastră o fi, pentru mine, mă-nţelegeţi, nu-i.

Era vădit că tînărul poza. Dar în ochii lui mari, expresivi, se deslușea tristeţea.

Sună telefonul. Serghei ridică receptorul şi exclamă pe loc, bucuros :

— Da, da, eu sînt ! Bună ziua ! Tare aş vrea să treceţi pe la noi ! Chiar acum. Trimitem maşina după dumneavoastră... Vai de mine, nu... cîtuşi de puţin ! O „Volgă" neagră, cu numărul...

Îl privi întrebător pe Lobanov, care şedea deoparte, şi acesta îi suflă :

— 31-15.

Serghei repetă numărul, puse receptorul jos şi, aproape vesel, îl întrebă pe tînăr :

— Aşadar refuzi să răspunzi, la întrebările mele ?

— N-am ce să răspund, zise tînărul şi-şi desfăcu larg mîinile. Şi-apoi, mi-e somn.

— Atunci du-te și mai stai pe coridor. Poți să tragi și un pui de somn.

Cînd tînărul fu scos afară, Serghei îl privi pe Lobanov.

— Ei, ce spui ?

— Interesant, flăcăul ! Aș putea spune chiar cu perspective. Vrei să-i confrunți ?

— Pentru orice eventualitate. Trimite mașina. Iar tu, între timp, poate te ocupi de Semionov ?

...După puțin timp, în cabinetul lui Serghei se năpusti, tulburat și abia respirînd, Dmitri Petrovici. Se vedea că-i foarte grăbit. Paltonul îi era descheiat, fularul îi ieșise de sub guler, pălăria, dată pe ceafă, îi dezgolea fruntea nădușită. Obrajii lui căzuți se înroșiseră.

Dmitri Petrovici se apropie în fugă de masă și, tulburat, aplecîndu-se spre Serghei și îndreptîndu-și ochelarii, șopti :

— Știți cine-i afară, pe coridor ? ! Îngrozitor !... Același... El a fost la noi în instituție... Da, da... mi-l amintesc perfect... mult mai bine decît pe cel de-al doilea...

— Sînteți sigur, Dmitri Petrovici ? întrebă Serghei fără să-și ascundă bucuria.

— Cum vă văd și mă vedeți ! Pot să și jur... Dumnezeule, numai să nu-i dați drumul, vă implor...

— N-aveți nici o grijă.

După plecarea lui Dmitri Petrovici, Serghei îl chemă din nou pe arestat.

— Haide, Alek, să vorbim serios !

Acesta, neliniștit, își ridică spre el ochii catifelați. În ei nu se mai citea obrăznicia de pînă adineauri. Dispoziția tînărului se schimbase în mod vădit. „L-o fi recunoscut pe Koloskov, se gîndi Serghei. Și, probabil, a înțeles că n-are încotro".

— Ei, fie ce-o fi ! dădu Alek deznădăjduit din mînă. Băgați-mă la închisoare ! Puteți să mă și împușcați ! Un prost mai puțin pe lume ! Ochii i se umplură de lacrimi. Dacă vreți să știți, numai de bătrîni îmi pare rău. Ei, sărmanii, cred că nu există băiat mai bun ca Alek al lor. Și făcînd un efort, zîmbi : Înțelegeți și dumneavoastră, sfînta simplitate !

— Vrei să-i vezi ?

— Ce face ?! Trebuie să fiu nebun ! Așa, s-a pierdut odrasla lor în lumea largă. Poate mai vine... Dar să știe că au un fiu criminal ?! N-ar mai supraviețui bieții bătrîni !

— Tot or să afle, replică încîudat Serghei. De ce nu te-ai gîndit pînă acum, Alek ?

— De ce ? Pe un bărbat îl pîndesc întotdeauna două primejdii : mîndria prostească și femeia frumoasă.

— Nici una nici alta nu te pot împinge la crimă. La crimă te împing lăcomia, cruzimea, grosolănia. Mîndria și dragostea generează mai degrabă fapte frumoase.

— Ce frumos vorbiți !

— Spun adevărul. Deși, dacă-i vorba de „mîndrie prostească" și despre o femeie frumoasă, cum spui, lucrurile desigur se schimbă.

Alek ridică spre Serghei ochii lui mari și triști.

— Ce importanță mai are ? Situația mea, oricum, nu se mai poate schimba.

— Principalul e să te schimbi dumneata, îi replică din nou Serghei. Atunci se poate schimba și situația. Dar o să mai discutăm noi despre asta. Acum spune-mi : de ce te-ai dus la Semionov ?

— Nu cunosc nici un Semionov.

— Dar ai bătut noaptea la ușa lui !

— Semionov îl cheamă ? Nu știam.

— Nu te cred ! clătină Serghei din cap. Asta nu-i adevărat !

— Ba da. Acest nume nu-l cunosc.

— Să zicem. Dar de ce ai venit noaptea la el ?

— Să iau ceva.

— Ce ?

— Să zicem că nu știu, se încruntă Alek. V-am spus doar : băgați-mă la închisoare, judecați-mă, împușcați-mă chiar, dacă vreți, acum mi-e totuna. Dar despre alții n-am să spun nimic. Fiecare, mă-nțelegeți, cu socotelile lui. Îmi plătesc polița, dar numai pe-a mea.

— Ai dreptate, consimți Serghei. Dar eu vreau ca fiecare să plătească. Fiecare, nu numai dumneata. Așa cere legea. Oamenii vor să trăiască în liniște. Dar și despre asta o să mai vorbim. Ridică receptorul și formă un număr. Volodea ? Vino, te rog, pînă la mine.

Peste cîteva minute în cabinet intră Jatkin.

— Omul acesta, îl arătă Serghei pe Alek, să stea la dumneata în cameră pînă îţi telefonez.

— Am înţeles.

Printr-o mişcare a mîinii, Jatkin îi arătă lui Alek uşa. Acesta, oftînd, se ridică.

— Vă rog să aveţi în vedere, îi spuse el lui Serghei, despre mine pot să vă mai spun cîte ceva. Dar numai dumneavoastră. Nu ştiu de ce, dar simt că sînteţi un om cumsecade.

Îşi săltă mîndru capul frumos şi ieşi.

Jatkin îl urmă schimbînd cu Serghei un zîmbet, iar în zîmbetul lui, Serghei citi compătimirea pentru acest om pierdut. „Simpatic băiat Jatkin ăsta!" se gîndi Serghei, şi hotărî să se informeze mai amănunţit despre el.

Îi telefonă lui Lobanov.

— Spune-mi, l-au adus pe Semionov?

— Da.

— A declarat ceva?

— Nu.

— Vin îndată.

În faţa biroului lui Lobanov, Semionov, încins la faţă, transpirat cu paltonul lui călduros descheiat, şedea pe un scaun, iar pe genunchi îşi ţinea căciula pufoasă.

Văzîndu-l pe Serghei, exclamă:

— Tovarăşe şef, ce înseamnă asta?! Cînd se va isprăvi cu acest abuz? Ce vor de la mine? Eu nu ştiu nimic! Absolut nimic! E o confuzie. Şi, în general... asta sigur e o greşeală! Ce vină am eu că n-au venit? Mie îmi pare bine chiar!

— Dar erai convins c-or să vină?

— Da, eram. Dar ştiu eu?... Încep să mă îndoiesc.

— Totuşi au venit, Semionov.

Serghei îi privi fix ochii rotunjiţi de spaimă.

— Au venit? repetă Semionov cu o voce dintr-o dată răguşită. Cînd... au venit?

— Azi-noapte.

— Nu se poate!... Atunci de ce eu... adică noi... n-am auzit nimic?

— Asta-i o altă problemă. Dar au venit. Şi au fost arestaţi. Mai bine zis, a fost... Că a venit unul singur.

Serghei vedea că Semionov e speriat. „S-a speriat de-a binelea. Asta-i absolut limpede. Dar de ce?"

— Un singur om ! repetă apăsat Serghei. Şi n-a venit să te omoare.

— A-atunci, de ce ?

— Aşteptăm să ne spui dumneata.

— Eu ? ! Habar n-am ! De unde să ştiu eu de ce-a venit !

Semionov îşi stăpînise în sfîrşit emoţia şi ridica iarăşi tonul.

— Dar a făcut declaraţii !

— Eu nu ştiu nimic !

— Fie. Imediat vă confruntăm. Poate că atunci îţi mai aminteşti cîte ceva.

— Nu, nu ! îşi ridică Semionov, înspăimîntat, mîinile, de parcă s-ar fi apărat de-o lovitură. Nu vreau să-l văd ! La urma urmelor, cred că mă-nţelegeţi : mi-e frică ! Asta-i tot !

— Frică ? ! De ce ? Doar e arestat !

— Nu, nu, totuşi nu !

Pe Semionov îl cuprinse un tremur nervos. Obrazul lui puhav şi vineţiu dîrdîia ca o piftie.

— Putem să înţelegem asta numai într-un singur fel, răspunse Serghei cu o linişte subliniată. Ţi-e teamă că el va spune ceea ce dumneata nu vrei să ne spui.

— Nu-i adevărat ! Auziţi ? Nu-i adevărat ! Eu... ei bine ! exclamă el deodată, disperat. Torturaţi-mă ! Batjocoriţi-mă !

— Aşadar, acceptaţi confruntarea ?

— Ce-aş putea spune ?

— Poţi refuza, ridică Serghei din umeri. Dumneata nu eşti arestat, nu ţi se aduc nici un fel de acuzaţii.

— Am să refuz... Ei şi ? Parcă după aceea dumneavoastră... Nu, nu ! Sînt de acord ! N-aveţi decît ! Şi-o să vă convingeţi...

Peste cîteva minute, în cabinet fu introdus Alek. Acesta îl privi cu indiferenţă pe Semionov, apoi însă, pentru o clipă, în ochii lui sclipi ironia.

— Stai aici, arătă Serghei un scaun în faţa lui Semionov, şi-i preveni pe amîndoi : Vă rog să răspundeţi numai la întrebările mele, să nu vă puneţi unul altuia nici un fel de întrebare, să nu discutaţi între voi şi să nu vă certaţi. E clar ?

Semionov dădu grăbit din cap, Alek, zîmbind, strînse din umeri.

— Spune-mi dumneata, Semionov, îl cunoşti pe omul acesta ?

— Acum îl văd prima oară, răspunse acesta hotărît.

— Uită-te mai atent.

— Nu, nu, pe tovarășul... pe cetățeanul nu-l cunosc.

— Așa. Și Serghei notă răspunsul lui.

Apoi, aceeași întrebare i-o puse lui Alek.

— Acest individ antipatic parcă-mi amintește de ceva, răspunse el ironic. Dacă nu s-ar bîțîi așa, atunci poate mi-aș aminti despre ce e vorba. Liniștește-te, iubitule! se adresă el lui Semionov. În doi o să ne fie mai vesel la pușcărie!

— Te rog să răspunzi serios! Asta nu-i glumă! Îl avertiză aspru Serghei.

— Dacă e serios, din păcate nu l-am mai văzut niciodată.

— Așa. Serghei își stăpîni un zîmbet. Era clar că acest Alek îi plăcea, mai ales în comparație cu Semionov. Și-i puse lui Alek o nouă întrebare: Ce căutai noaptea trecută la Semionov?

— V-am spus. Să iau ceva.

— Ce să ia?! urlă Semionov învinețindu-se din nou la obraji. Vă jur că eu...

— Cetățene Semionov, îl întrerupse Serghei, deocamdată nu te-am întrebat nimic.

— Dar... protestez! Omul acesta minte! Minte cu nerușinare!

Strîngîndu-și pumnii, Alek se săltă de pe scaun.

— Eu mint, fiu de cățea?

Lobanov îi puse mîna pe umăr și Alek, tremurînd de indignare, se așeză din nou.

— Bine, făcu el amenințător. Atunci scrieți. Pe cîinele ăsta îl cunosc, mă-nțelegeți? Trebuia să iau de la el o valiză.

Mai mult însă n-au reușit să afle. Refuza cu îndîrjire să răspundă.

Iar Semionov, privindu-l speriat cu coada ochiului pe Alek, repeta cu îndîrjire:

— Acum îl văd pentru prima oară... Minte! Vă jur, pentru prima oară... Ce valiză?! N-am nici un fel de valiză...

Serghei înclina să creadă că în această privință spune adevărul.

În sfîrșit, confruntarea se termină. Alek fu scos din cameră, iar Semionov, istovit, se ridică de pe scaun și, ștergîndu-și cu batista fața asudată și gîtul jilav, întrebă:

— Pot... pot pleca?

Căpătînd răspuns afirmativ, se îndreptă grăbit spre ușă.

— Ei, ce spui? întrebă Serghei cînd rămase singur cu Lobanov.

— Ce-o fi cu valiza asta ? Nu-i cumva cea cu pricina ?

— Valiza din tren ? Nu cred. Doar Alek i-a întîmpinat la gară, împreună cu fata în blană de veveriță. Tocmai că Semionov...

— Am impresia că Semionov într-adevăr nu-l cunoaște.

— Dar celălalt îl cunoaște.

— Da, oftă Lobanov.

— Absurd !

— Absurd sau nu, e un fapt !

— Imposibil ! Ori una, ori alta.

— Să admitem că iar n-am înțeles nimic ?

— Bineînțeles, zîmbi trist Serghei. Cel puțin știm că situația e aceeași. Iar după o clipă, adăugă : În general, Semionov ăsta nu pare să fie șeful bandei.

— Dar poate prea bine să facă parte din ea.

— Asta-i altceva. Dar șef... Aici e vorba de un om primejdios. Îl privi semnificativ pe Lobanov. Și încă ceva : după părerea mea, Semionov n-o să recurgă niciodată la crimă. Nu-i felul lui.

— Da, poate ai dreptate, răspunse cu îndoială Lobanov.

Pînă la urmă hotărîră că trebuie neapărat să se odihnească și măcar o dată pe zi să mănînce la timp. Și ca de obicei, se înțeleseră să nu mai vorbească nimic despre treburi. Dacă-i odihnă, odihnă să fie..

Coborînd scara largă — cantina se afla la demisol — Lobanov începu o discuție înflăcărată despre hochei. Și pe loc începură să se certe, pentru că nu se poate ca doi simpatizanți acerbi ai aceluiași sport, discutînd, să nu se ia la harță cu atît mai mult cu cît era vorba despre formarea selecționatei țării pentru campionatele mondiale care se apropiau. Fiecare își apăra candidații cu însuflețire, dînd dovadă de o erudiție caracteristică tuturor simpatizanților sportului, făcînd o risipă de termeni tehnici și dînd exemple din întîlnirile internaționale din anii precedenți. Cu toate acestea Lobanov nu neglija, între timp, să-i salute pe toți colaboratorii pe care-i întîlnea, să-i prezinte lui Serghei, fără să scape prilejul să facă și cîte o glumă. Firea lui veselă și plină de viață învingea oboseala și, molipsit, Serghei simțea aproape fizic cum prinde și el puteri. Și, pentru a cîta oară ? se bucura că într-un caz atît de greu și încîlcit îl are alături pe acest prieten bun.

Mîncînd cu poftă, în mijlocul zgomotului şi animaţiei de la cantină — de data asta cantina era plină de oameni — Serghei spuse :

— Ştii ceva ? Îmi place Jatkin ăsta al tău !

— Cui nu-i place ? E un tînăr cu perspective.

Era expresia preferată a lui Lobanov, pe care o păstra încă de pe vremea cînd antrena echipa de sambo a clubului „Dinamo" din Moscova. Serghei, zîmbind, completă :

— O adevărată speranţă.

Şi asta era tot o expresie favorită a lui Lobanov.

— Ai să vezi, îi răspunse acesta glumeţ.

Amîndoi se menţineau pe poziţia de a nu vorbi despre treburi. Dar poţi să nu te gîndeşti la ele ? Mai ales cînd, din cauza rumoarei din sală, eşti nevoit să taci. Serghei se gîndea la Alek. Ce-i cu tînărul acesta, de unde o fi ? Şi cum de-a fost amestecat în această crimă ? Doar e băiat cu şcoală, nu-i prost, şi îşi iubeşte bătrînii. Bineînţeles, e violent, ambiţios, mîndru. Alek a recunoscut de altfel : „Mîndrie prostească". Se vede că-i pare rău, îşi dă seama că a greşit... Uşor poate un tînăr ca el, fără experienţă, abia ieşit de sub aripa părinţilor, să cadă pradă „mîndriei prosteşti". Părinţii îi sînt în Caucaz. Cum de-a nimerit pe-aici, atît de departe de ei ? Sigur că nu acolo în oraşul natal, s-a înhăitat cu criminalii ăştia ! E dintr-o familie de oameni cinstiţi, nu mai încape îndoială. Deci aici l-au recrutat bandiţii. Dar cum de a ajuns în Borsk ? A fugit de-acasă ? Dar de ce, doar îşi iubeşte părinţii ! Cine ştie, poate a avut un bucluc, poate o dragoste nefericită... Dar nu, pentru o femeie nu fugi de-acasă. „Femeia frumoasă". Alek a pomenit de ea ca despre o „primejdie". Un îndrăgostit nu vorbeşte aşa, oricît de nefericită ar fi dragostea lui. Se vede treaba că mai tîrziu a întîlnit „femeia frumoasă". Aşadar, cum de-a ajuns atît de departe de casă ? Dacă n-a fugit, poate că a venit la Moscova sau la Borsk în vizită la cineva... Sau să-nveţe în vreun institut... Dar dacă ar fi venit în vizită, ar fi fost într-o familie, sau la prieteni. Şi e greu, în acest caz, să te înhăitezi cu criminalii. Dar dacă a vrut să intre într-un institut, şi n-o fi reuşit, singur într-un oraş străin ? Se poate. Cîte cazuri de felul acesta nu cunoaşte Serghei ! Dacă-i aşa, unde a venit Alek, la Moscova ori la Borsk ? Unde s-a încrucişat drumul lui cu drumul acelui om atît de primejdios ? Şi cum de l-au

ademenit, cu ce momeală ? Poate că tocmai cu ajutorul „femeii frumoase" şi al „mîndriei prosteşti !"

Da, Serghei din nou are în faţă o tragedie omenească, din nou soarta cuiva — o soartă strivită, schilodită — îl preocupă. Din nou e în situaţia cunoscută cînd trebuie să lupte nu atît împotriva, cît pentru un om. Dar într-adevăr, pentru flăcăul ăsta merită să lupte chiar şi cu el însuşi !

— Tu nu m-auzi ? i se adresă Lobanov.

— Poftim ? răspunse Serghei.

— Te-am întrebat : mai vrei compot ?

— Nu, nu, să mergem !

Ieşind din cantină, îşi aprinseră ţigările şi începură să urce încet scara.

— Între timp, mi-a venit o idee, spune Lobanov. Cred c-o să iasă ceva. Uite, valiza după care a venit Alek... S-ar putea să fie valiza de la gară... Aşa e ?

— S-ar putea. Şi ? Mai departe ? se interesă Serghei.

— Mai departe ? Semionov, pe care l-a recunoscut Koloskov, urmăreşte în gară pe cei doi. Apoi Alek vine la el pentru valiză. Merge ?

— Mde, nu prea merge !

— Atunci poate că nu Semionov i-a urmărit. Koloskov o fi greşit ?

— Într-adevăr, n-a fost absolut sigur că-l recunoaşte. Acolo, la piaţă, a cam stat la îndoială. La gară însă... Altfel, ei n-ar fi pornit pe urmele lui !

— Bine spus — „ei" !

— Da, interesant. N-ar strica o nouă confruntare, rosti visător Serghei.

— Cu cine ?

— Cu Alek... Dacă ne-am putea convinge că Semionov a fost la gară !

— Stai, stai ! Pe cei doi cu valiza i-au primit la gară un tînăr înalt şi o fată în blană de veveriţă. Aşa-i ?

— Aşa spune Koloskov. Dar şi grăsunul din tren i-a văzut. Erau împreună. Mărturia lui ne-ar fi utilă, cu atît mai mult cu cît tînărul purta palton negru şi pălărie. Pe cînd Alek...

— Păi vezi ? spuse cu dojană în glas Lobanov.

— Da, bineînţeles, consimţi Serghei, tocmai de aceea.

Învăţaseră foarte bine să se-nţeleagă unul pe altul, aceşti vechi prieteni de la Miliţia judiciară.

Serghei oftă :

— Vezi că tot ocolim, ocolim, dar nu reuşim să nimerim unde trebuie.

— Oricum, am să mă ocup de grăsunul acela, spuse Lobanov. Cum de l-am pierdut din vedere ?

— Neapărat. Iar eu, între timp, am să vorbesc cu Moscova. Şi am să mai stau de vorbă cu Alek. E un tînăr cu perspective, clipi Serghei din ochi.

Se despărţiră în capătul scării.

Serghei se întoarse în cabinetul său. De parcă l-ar fi aşteptat, telefonul sună în aceeaşi clipă. Ridică receptorul.

— Tovarăşe locotenent-colonel, auzi el glasul ofiţerului de serviciu. Vă caută un cetăţean. Să-i dau drumul ?

— Pe mine mă caută ?

— Da. Pe dumneavoastră.

— Şi cum îl cheamă ?

— Feodorov.

— Hm ! Nu-l cunosc. Dar dă-i drumul.

— Am înţeles.

Feodorov, Feodorov... Parcă-i era cunoscut numele acesta ! Unde l-a auzit ? În ultimele zile auzise atîtea nume, atîţia oameni trecuseră prin faţa lui ! Feodorov... Desigur că cineva a pronunţat acest nume... Aşa, şi-a adus aminte ! Chiar Urmanski ! Oare el l-o fi trimis ? Dar asta-i impertinenţă... Şi bătrînul, cum îşi permite ?... Şi-a şi găsit cum şi unde să-i facă o vizită !

Serghei se înfuriase, astfel încît atunci cînd auzi bătaia în uşă strigă aspru şi nemulţumit :

— Intră !

Un om uriaş, într-o scurtă îmblănită şi cu pîslari, se arătă stîngaci în uşa cabinetului, frămîntîndu-şi căciula în mîini. Părul lui cărunt, transpirat, ciufulit, dezgolea o frunte lată, brăzdată de riduri adînci. Faţa-i rotundă, mustăcioasă, era înroşită de ger. Omul se oprise nehotărît în prag, acoperind cu corpul lui uriaş aproape toată uşa.

„Oho ! se gîndi cu admiraţie Serghei. Asta da bărbat ! În război, unul ca el e desigur apt să facă ceva isprăvi şi să devină erou !" Numai timiditatea lui exagerată, aproape bolnăvicioasă, te împiedica să-ţi închipui faptele de arme ale acestui om.

— Intrați, tovarășe Fedorov, luați loc, îl invită Serghei.

Bătrînul se urni în sfîrșit din ușă și, călcînd greu, legănat, se apropie de masă. Cînd se așeză, scaunul scîrțîi amenințător. Abia atunci observă Serghei că, în mîna lui bătătorită, omul strîngea un buletin de identitate ce părea neobișnuit de mic.

Punîndu-și căciula pe genunchi, Feodorov scoase o batistă dungată, își șterse gîtul roșu, asudat, tuși să-și dreagă glasul și rosti răgușit :

— Iată buletinul... Poate... o s-aveți nevoie...

Cu grijă, dacă nu chiar cu teamă, puse buletinul pe masă.

Serghei își dădea tot mai clar seama că în nici un caz omul acesta n-a venit la el pentru un lucru de nimic, cum ar fi o rugăminte neînsemnată a lui Urmanski. Era vorba de ceva mult mai complicat, de aceea Feodorov părea atît de intimidat, de tulburat, de copleșit, și dintr-o dată Serghei își aminti cuvintele lui Urmanski, care spusese că bătrînul se interesase de el.

Între timp Feodorov oftă zgomotos și, sub sprîncenele-i dese și țepoase, ochii lui albaștri îl priviră pe Serghei cercetător și cam descumpănit. Parcă-i era teamă să-nceapă discuția și parcă se întreba în sinea lui dacă să-nceapă sau nu. Și într-atîta nu se legau între ele statura de uriaș a acestui om cu privirea lui plăcută, acum împovărată, încît Serghei se grăbi să-l ajute. Luă buletinul, îl deschise, și parcurgînd în grabă cele scrise de el, spuse :

— Așadar, cu ce vă pot fi de folos, Stepan Grigorievici ?

Feodorov își lăsă capul cu părul încîlcit, cărunt, și rosti surd :

— Ivan Grigorievici mă cheamă.

— E o greșeală în buletin ? zîmbi Serghei. Vreți s-o corectați ?

— Vreau...

— Atunci nu trebuia să veniți la mine.

— Ba numai la dumneavoastră.

Surprinzînd în glasul lui răgușit niște note ciudate, Serghei își încordă privirea.

— Care-i pricina, Ivan Grigorievici ?

— Pricina ? Feodorov își ridică în sfîrșit capul și se uită trist la Serghei. Pacoste, aia e... Sînt vreo treizeci de ani de cînd durează, iar eu parcă nu-s eu. Asta-i. Dacă o găină din

drum mă privește, ochii ei rotunzi mă iscodesc : „Crezi că nu știu ?“ Dacă o vrăbiuță pe pervazul ferestrei ciripește, mi se pare că-mi spune același lucru. De oameni nu mai vorbesc. Dac-aș fi știut eu ce povară-i teama de oamenii din jur !...

Vorbind încet, Feodorov își smulgea greu cuvintele. Și era ciudat, chiar neplăcut să vezi cum i se încețoșează ochii, cum își mișcă buzele încremenite care nu vor să-l asculte.

Ca să mai risipească neliniștea care îl cuprinsese în așteptarea cumplitei taine pe care se pregătea s-o dezvăluie acest uriaș, cărunt și ciudat, Serghei spuse cu o voioiciune forțată :

— De ce teamă de oameni poate fi vorba, Ivan Grigorievici, cînd pe front i-ai bătut grozav pe fasciști ?

— Aia nu-s oameni ! dădu Feodorov din mînă. Eu vorbesc de-ai noștri. Spaima asta mi-a furat somnul. Mi-a stricat toată viața. Pe front... La început mă băgam singur sub gloanțe : „Omoară-mă, rogu-te, izbăvește-mă, fie-ți milă de mine, că nu mai pot !“ Apoi însă, ce mi-am zis : Sînt eu sau nu sînt rus ? Orice-aș fi, dar sînt rus. Și-atunci, să omor năpîrcile ! Iar după aia vedem cum s-aleg lucrurile. Ei, și-am început să-i strivesc ca pe niște păduchi. La moarte nu mă mai gîndeam. Pînă și noaptea visam păduchii ăștia. Da... Atunci ce-a mai avut tihnă sufletul meu ! rosti Feodorov cu o durere neașteptată.

Serghei îl asculta atent, simțind cum în sufletul său crește neliniștea. Ceva înspăimîntător se afla dincolo de vorbele pe care le rostea acum Feodorov. Și Serghei nu era în stare să-nțelcagă ce anume. Tăcea, ca nu cumva prin vreo vorbă nelalocul ei să-l împiedice pe acest om de la cumplita-i spovedanie.

— Ei, și după război, cînd m-am întors acasă, iată-mă iarăși așa cum am fost, un străin. Și ce-i mai rău, chiar mie însumi îmi era străin ! continuă bătrînul cu glas surd, fără să-și ridice capul. Nevasta m-aștepta. Și pentru ea eram un străin. De-aia n-am avut nici copii. Mi-era frică de ei, de copiii ce-ar fi fost să vie. Pentru că și ei... Feodorov înghiți cu greu nodul de lacrimi ce i se strînsese în gît și continuă cu glas și mai surd, abia auzit : Și pentru ei aș fi fost un străin. Cîte lacrimi a vărsat nevastă-mea pentru asta, numai eu și perna ei știm. Îi spuneam : „Lasă-mă cu Dumnezeu și du-te“... Am vrut să-mi fac seama, dar nu m-a lăsat și a rămas cu mine, nefericita...

Feodorov tăcu, privind în pămînt.

Serghei îl întrebă încetișor :

— Ei i-ai povestit ?

Feodorov clătină din cap :

— Nu, nu i-am povestit. N-am spus nimănui. Nu mi-au ajutat puterile să fac asta. Şi-apoi, e prea tîrziu să mă căiesc faţă de oameni. Singur mă mir cum de-am purtat pînă acum bolovanul ăsta legat de gît. Dar iată că acum... ne-a venit în casă fata asta...

— Marina ?

— Ea... Şi-apoi, dacă aţi venit şi dumneavoastră de la Moscova... m-am hotărît... Oftă zgomotos şi ridică capul. În ochii lui se citea o hotărîre plină de amărăciune. Pentru mine n-aş fi făcut-o, mie nu-mi rămîne decît s-aştept moartea mai repede. Dar pentru ea, pentru porumbiţa asta...

— Ce vi s-a întîmplat, Ivan Grigorievici ?

— Trebuie să încep tare de mult. Uite-aşa. S-a întîmplat demult de tot. Eram tînăr, terminasem şcoala de şapte ani şi lucram la colhoz. Şi odată-m-au trimis după seminţe pentru semănat. Am adus. Dar sămînţa nu numai că nu era bună de semănat, dar nici vacile n-au vrut s-o mănînce. Ce mai, mi-au schimbat-o. Iar eu, copil prost, unde mi-au cerut, peste tot mi-am pus iscălitura. Aşa că singurul vinovat dovedit eram eu. Ei, şi m-au judecat... ştiţi ce vremuri erau... şi după legea aspră de atunci, mi-au dat zece ani. Uite aşa...

Feodorov se opri. Serghei tăcea uluit. Liniştea se instaură pentru o clipă în birou. Oftînd, Feodorov continuă :

— Da... Am nimerit, aşadar, sărăcanul de mine, unde trebuie, în ţinuturile reci. Şi un gînd mi s-a înfipt în creier ca un ghimpe : să fug. Nu stau nici o zi. Totuşi, am stat un an şi ceva, am cunoscut oamenii de pe-acolo. Apoi... într-un cuvînt, am fugit. În tinereţele mele eram şi mai voinic. Voinicia zburda în mine, iar capul mi-era sec. De-aia mi-a dat prin minte să fug. Nu m-au prins. Toată taigaua am străbătut-o pe jos. Prindeam lupul şi-l sugrumam cu mîinile, mîncam coajă de copaci. Şi-am ajuns astfel la Rostov. Acolo îmi spune unul : „E mare nevoie de oameni la muncile agricole. Grozavă nevoie ! De ce nu încerci ?“ Am nimerit într-un sovhoz. Munţii i-am întors acolo, nu alta. Munceam cît zece. Căutam să-mi liniştesc conştiinţa. Au văzut oamenii că-s harnic şi m-au sfătuit să rămîn. Mi-au făcut acte din ce-a spus unul şi altul. Şi-uite aşa, am rămas la sovhozul acela. Munceam şi că mi-era mie drag să muncesc, dar şi de teamă. Mi-au pus poza pe panoul de onoare.

Cultivam sfeclă. Şi cu sfecla mea, am nimerit la Moscova, la expoziţie. Scoteam o sfeclă pe cinste. Taică-meu, răposatul, cultiva sfeclă, iar eu, băieţaş fiind, îl ajutam. Aşa că mi-a prins bine. La Moscova am primit o medalie şi diplomă. Şi toate diplomele şi medaliile astea îmi ardeau mîinile. Nu-mi ieşea din cap că pe ele stă scris un nume străin, care nu era al meu. Oamenii mă iubeau, mă respectau, iar eu îi minţeam atît de mîrşav. Şi numai cu frica-n sîn trăiam. „Dacă, Doamne fereşte, mă gîndeam eu, află c-am fugit din puşcărie ? !" Şi chiar atunci, înaintea războiului, am întîlnit o fată, mi-am pierdut minţile după ea şi, aşa fără minte cum eram, m-am însurat. Nunta mi-a făcut-o sovhozul, iar eu, în capul mesei uriaşe, rîdeam şi plîngeam, lacrimile îmi curgeau şi sufletul mi se sfîşia. Da... şi cel mai frumos ceas al vieţii mele l-am călcat în picioare... Iar după nuntă, viaţa mi-a fost şi mai amară. Eram gata să mărturisesc, cînd s-a pornit războiul. Ei, şi-n război ştiţi, oftă Feodorov. Asta a fost.

Tăcu din nou. Tăcea şi Serghei, nefiind în stare să-şi adune gîndurile, să cuprindă şi să desluşească totul în această viaţă atît de tragică şi încurcată. Înţelegea că Feodorov n-aşteaptă de la el iertare sau cuvinte de îmbărbătare, ci mîntuirea, mîntuirea cu orice preţ, pentru că astfel nu poate să mai trăiască, nu mai e în stare să poarte în el acest chin îngrozitor, că a ajuns la capătul puterilor. Şi deodată, Serghei îşi aminti ce-a spus Feodorov despre Marina. Cînd a apărut fata, bătrînul s-a cutremurat şi-a venit aici, să-şi caute izbăvirea. Dar de ce oare ? Cum a apărut ? Cine este ?

Şi ghicind parcă toate aceste întrebări, Feodorov se îndreptă din spate, îl privi în ochi pe Serghei şi îi spuse cu hotărîre :

— Copii n-am avut. N-am îndrăznit să am, o dată ce trăiam numai din minciună. Şi-acum, la sfîrşitul vieţii, a apărut această fată. E orfană. Şi mult necaz şi-amărăciune a îndurat. Eu şi nevastă-mea ne-am gîndit s-o primim la noi. Dar aici nu merge cu minciuni. De-accea mi-am călcat pe inimă şi am venit. Nu pot să-i dau un nume străin, numele meu adevărat trebuie să i-l dau.

— Dar e o fată în toată firea, Ivan Grigoricvici ! Are nume, de ce să nu şi-l păstreze pe-al ei ?

— Nu, replică hotărît Feodorov. O dată ce va trăi cu noi ! Şi-apoi, în general... De-aia am venit la dumneavoastră. Poate

că treizeci de ani de suferință... Glasul lui Feodorov tremură și el înghiți din nou nodul ce i se urcă în gît. Poate că stăpînirea noastră va ține seama de ei. Și încetișor, abia auzit, adăugă: Egorov mă cheamă de-adevărat...

— Cred c-o să țină seama, Ivan Grigorievici, dădu Serghei din cap. Cred că tribunalul va revizui procesul dumitale. Și adăugă hotărît: Mă duc eu la procurorul republicii, îți dau cuvîntul meu. Numai că toate acestea trebuiesc spuse în scris.

Feodorov, descumpănit, își desfăcu brațele.

— Vai, cum să scriu toate astea!

— Foarte ușor. Scriem chiar acum, împreună, se aprinse Serghei, simțind cum în fața acestei cumplite drame omenești fug undeva, departe, toate preocupările și grijile lui. Dacă nu va interveni, dacă nu-l va ajuta pe bătrîn, niciodată n-o să și-o ierte, și își va pierde respectul față de sine însuși. Se gîndi la Vitea, apoi la tatăl său, la mama sa, la război și front... și cîte alte gînduri, înfrigurate și tulburătoare, pe care nu le putu surprinde, îl năpădiră ca un val fierbinte, ca apoi, ca spuma, să se topească. Serghei nu înțelegea de ce tremură ca prins de friguri, de ce mîna lui, tot timpul cît a scris cererea către procurorul republicii, i-a tremurat, de ce tot timpul i se usca gura.

Iar la sfîrșit, cînd cererea era aproape gata, Serghei spuse:

— Trebuie, Ivan Grigorievici, să vorbești și despre dorința dumitale de a o înfia pe Marina. Ca situația să fie mai clară.

— Sigur! Neapărat! Doresc, adică, s-o înfiez pe Marina Vladimirovna Ivanova...

— Cum?! Serghei rămase ca trăsnit, apoi, înălțîndu-și capul, îl privi uimit pe Feodorov. Cum o cheamă?!

V-am spus: Marina Vladimirovna Ivanova.

— Păi... pe ea o căutăm!

Serghei tot nu-și putea reveni în urma acestei vești neașteptate.

Feodorov se încruntă neliniștit.

— Dar ce-a făcut!

— N-a făcut nimic! A dispărut. A plecat din Volgograd, de unde-i ea, atîta tot. A plecat, și ce-i de-acolo o caută.

— Cine s-o caute? Că-i orfană!

— La serviciu. Sînt îngrijorați oamenii... Doar lucra undeva!

— Asta-i altceva. Trimiteți veste că ați găsit-o și gata!

— Bineînţeles, aşa vom face. Dar trebuie neapărat să vorbesc cu ea, Ivan Grigorievici !

— Vă rog să poftiţi la noi cînd vreţi, răspunse stăpînit Feodorov.

— Chiar aşa ! se învioră Serghei. Nu-i rea ideea.

— Terminară de scris declaraţia şi se înţeleseră ca seara Serghei să-i facă lui Feodorov o vizită.

— Numai să nu-i spui nimic Marinei ! îl rugă Serghei. Nu-i mare lucru, dar n-are rost s-o speriem. Mai bine îi explic eu totul. S-a făcut ?

— Fie şi-aşa !

— Iar în ceea ce priveşte asta, puse Serghei mîna pe declaraţie, am să fac totul, fii liniştit. Va trebui numai să vii la Moscova, mai tîrziu.

— Dumnezeule, merg unde vreţi ! zîmbi cu amărăciune Feodorov. Şi tot ce-o să mi se spună, am să primesc ca pe-o izbăvire. Să nu vă îndoiţi de asta.

Astfel se despărţiră.

Serghei îl căută la telefon pe Lobanov, dar nu-l găsi în birou. Ziua de muncă se sfîrşise, dar oricum, n-ar fi plecat el singur, fără să se fi văzut cu Serghei. „Pe unde îmi umblă ?" se gîndi nerăbdător Serghei. Pur şi simplu ardea de dorinţa de a-şi împărtăşi neaşteptatele noutăţi aflate. Nici nu-ţi vine să crezi — s-a găsit Marina Ivanova ! Acum, în sfîrşit, va reuşi să afle cine-i femeia asasinată la hotel. Doar i-a telegrafiat Marinei şi intenţiona să meargă la ea. Probabil au fost bune prietene. Şi poate va afla de la Marina numele acelui bărbat. Va trebui să i-l arate pe Semionov.

Serghei îşi aminti că nu l-a întrebat pe Feodorov cum a apărut Marina în casa lor. Se cunoşteau dinainte ? S-o fi înţeles cîndva cu părinţii ei ? Sau poate s-au cunoscut prin niscaiva prieteni comuni ? Toate acestea, bineînţeles, trebuiau lămurite. Va vedea. Impresionat de soarta acestui om, Serghei nu-şi putea aduna gîndurile, nu se putea concentra asupra altui subiect. Dar nu-i nimic, toate acestea le va afla diseară.

Serghei se ridică, măsură biroul în lung şi-n lat, privi distrat prin fereastră curtea pustie, înzăpezită, apoi ieşi pe coridor şi porni spre parter, unde se afla Miliţia judiciară.

Coborînd scara, îl văzu pe Jatkin. Acesta urca avîntat, cu paltonul descheiat, cu căciula dată pe ceafă, roşu la faţă, însufleţit. Se vedea cît de colo că abia venise de undeva. Vă-

zîndu-l pe Serghei, Jatkin zîmbi bucuros și, asemenea unui băiețandru jucăuș, depăși dintr-un salt ultimele trepte și se opri în fața lui. Pentru o clipă, Serghei se văzu pe sine cu zece ani mai tînăr, atunci cînd abia își începea munca la Miliția judiciară. Atunci era și el tot atît de zvelt, însuflețit și vesel, și tot așa își risipea tinerețea și energia.

— Bună ziua, Serghei Pavlovici! La dumneavoastră veneam, spuse însuflețit Jatkin. Chiar acum am sosit, iar Aleksandr Matveevici vine în urma mea.

Serghei zîmbi:

— Nu-l văd!

— Eu am fugit... Acum vine... Uitați-vă!

Într-adevăr, jos apăru Lobanov, cu palton și căciulă.

— Ai noutăți? se interesă Serghei.

— Bineînțeles! Hai la noi.

Așteptară pînă ce Lobanov urcă și toți trei porniră pe coridor, spre biroul acestuia. Înainte de a intra, Serghei îi spuse în glumă:

— Să nu vă lăudați, că eu am o noutate mult mai importantă și-n general sînt grăbit: am de făcut o vizită.

— Serios? îl privi Lobanov cu interes. Și dacă nu-i secret, unde?

— La Marina Vladimirovna Ivanova.

— Unde?! Ivanova?!Nu cumva cea pe care o căutăm? Serghei dădu din cap cu importanță.

— Bineînțeles, aceea!

Cînd intrară în birou, Lobanov îi spuse energic:

— La dracu'! Spune tu mai întîi!

— Cu plăcere!

Și Serghei repovesti amănunțit, antrenîndu-se singur, fără să-și dea seama, toată discuția lui cu Feodorov. Cînd termină, în birou se lăsă pentru o clipă tăcerea. În sfîrșit Lobanov exclamă:

— Extraordinar!... Mare istorie... Nu mai știu ce să cred! Dar orice-ai spune, clătină el din cap, eu mai întîi l-aș verifica pe acest Feodorov.

— Da, asta n-ar strica. Totuși, mă duc în vizită la ei.

— Cum crezi!

Apoi Lobanov îi povesti veștile lui. Ivan Osipovici Dubko — așa-l chema pe grăsunul care a călătorit împreună cu Dmitri Petrovici — îl ținea bine minte pe omul cu care s-au întîl-

nit la sosirea în Borsk. Dar cînd l-au dus în piață și i l-au arătat pe Semionov, el nu l-a mai recunoscut pe omul din gară.

— Ei, poftim ! își desfăcu Lobanov larg brațele. Iată că declarațiile lor nu mai coincid.

— Nici Koloskov nu l-a recunoscut cu fermitate, observă Serghei. Ciudat ! Ei, și ce altceva ?

— O veste mai bună. Dubko însă l-a recunoscut sigur pe Alek. Deși acesta, în gară, era în palton și pălărie.

— Cu fata în blană de veveriță ?

— Da.

— Ascultați ! Serghei clătină din cap. Fata asta începe să mă intereseze din ce în ce mai mult. Îi cunoaște și pe Alek, și pe Semionov. Așa că-i imposibil ca Semionov să nu-l cunoască pe Alek. Cu atît mai mult cu cît Alek îl cunoaște pe el.

— Trebuie s-o găsim pe fata asta !

Lobanov îl privi pe Jatkin.

— N-a mai venit la Semionov ! oftă el cu un aer vinovat. Nici acasă, nici în piață ! Unde s-o căutăm ? Și, de fapt, ce știm despre ea ? Nimic. Nici cum o cheamă.

— Ascultă, dar Marina asta ce haină poartă ? întrebă pe neașteptate Lobanov.

Serghei dădu din mînă.

— Neagră. Sigur nu e ea. Pe fata aceea am văzut-o eu.

Pînă la urmă hotărîră să întrerupă „dezbaterile", cum se exprimă Lobanov, pentru ca Serghei să se poată pregăti pentru vizită.

O oră mai tîrziu, Serghei mergea pe o stradă lungă, scăldată în lumina felinarelor, cu case noi, luminoase și înalte de o parte și de alta. Pe trotuarele largi, multă lume. Nimeni nu se grăbea. Mergeau oameni în grupuri, familii, discutînd cu glas tare și vesel, salutînd de departe cunoscuții întîlniți. Se simțea că această stradă nouă și largă devenise locul de promenadă al locuitorilor. În fața cinematografului, cu holul și vitrinele puternic luminate, se îmbulzeau oameni.

Serghei ținea bine minte adresa și acum pășea tacticos pe această stradă atît de atrăgătoare, privind numerele caselor. Și cu cît se apropia mai mult de locuința unde era așteptat, creștea în el emoția. „Parcă merg la o întîlnire", se gîndi în sinea lui.

Iată în sfîrșit casa. Serghei intră într-o curte mare, slab luminată, și se opri în fața primei intrări. Locuința lui Feodorov se afla la parter. Serghei intră în hol și sună la o ușă capitonată cu dermatin maron.

Îi deschise stăpînul casei. Feodorov purta o haină largă, ușor boțită, și cravată. De astă dată părul lui cărunt era cu grijă pieptănat. Văzîndu-l pe Serghei, își duse grăbit degetul arătător la buze, dîndu-i probabil să-nțeleagă că femeile nu știu nimic și că nu trebuie să știe. Drept răspuns, Serghei dădu din cap, și pentru ca bătrînul să n-aibă nici un fel de îndoială că l-a înțeles, îi spuse cu glas tare :

— Bună seara, Stepan Gregorievici, (i se adresa lui Feodorov pe numele lui de împrumut).

În clipa aceea intră în cameră o femeie înaltă și impunătoare, de vreo patruzeci și cinci de ani, cu părul des și negru adunat într-un coc mare la ceafă, cu sprîncene negre, catifelate ; ochii ei mari, migdalați, tot negri, îl priveau pe musafir cu un interes plin de neliniște. Se vede că Feodorov îi spusese totuși nevestei că cererea lui va fi susținută de acest om care a făgăduit să-l ajute, și ea se străduia să ghicească dacă bărbatul ei nu s-a înșelat cumva în speranțele sale.

— Vă rog, intrați, spuse ea cîntat și, făcînd o plecăciune ușoară, arătă cu mîna spre ușa camerei. Acum vine și Marinocika.

— Nevasta mea, Galina Zaharovna, o prezentă intimidat Feodorov.

„Frumoasă a fost femeia asta !“ se gîndi Serghei fără să vrea.

În locuința lor mică era cald și plăcut. Camera îl uimi pe Serghei prin curățenia perfectă, ca de farmacie. Parcă nimeni nu se folosea de mobila așezată cu grijă, nimeni nu punea nimic pe șervețelele albe și scrobite, iar praful parcă nu se așeza niciodată pe scaunele, masa și bufetul lustruit. Pervazul lat al ferestrei era plin de ghivece cu flori și se vedea că cineva îngrijește de flori cu dragoste și atenție.

Începură să vorbească despre lucrurile cele mai obișnuite : despre orașul lor, în care Serghei venea întîia oară, despre gerul care stăruia atît de mult, despre Moscova, unde gazdele nu fuseseră niciodată.

Galina Zaharovna începu să pună masa. Trecînd pe lîngă fereastră, zîmbi și spuse :

— Vine şi Marinocika, îşi ia rămas bun de la o prietenă.

Serghei se apropie de fereastră. Iat-o lîngă poartă pe Marina, în haina ei neagră, cu o căciulă mare din aceeaşi blană, iar alături de ea... Lui Serghei nu-i venea să-şi creadă ochilor... Alături de Marina, vorbindu-i cu însufleţire, nu se afla altcineva decît fata în blană de veveriţă. Da, aceeaşi fată... Serghei trebui să facă un efort ca să nu se repeadă, aşa cum era, numai în haină, afară, pe stradă. „Dacă fata e o cunoscută a Marinei, o vor putea găsi oricînd". Numai acest gînd îl opri. Acum nu mai poate să-i scape. Dar, la naiba, unde s-or fi cunoscut ?

Făcu un efort să se îndepărteze de fereastră şi, cu un zîmbet pe care abia reuşi să şi-l impună, spuse :

— Pe Marina o cunosc de mult, ca să spun aşa, încă de la Moscova.

— Da, da, ne-a povestit, spuse gazda însufleţită, aşezînd farfuriile pe masă. Şi Goşa v-a lăudat atît de mult...

Serghei nu-şi dădu seama dintr-o dată că ea se referă la Urmanski.

Curînd intră şi Marina în cameră. Văzîndu-l pe Serghei, dintr-o dată se strînse toată de spaimă şi, reţinut, îi întinse mîna rece şi uşor tremurătoare. Pe Serghei nu-l mîră spaima ei. Acum îşi explica şi comportarea Marinei în avion. Neclar îi era numai motivul fugii ei din Volgograd. Deocamdată însă, trebuia să lămurească ce ştie Marina despre femeia ucisă la hotel şi, bineînţeles, cine-i noua ei prietenă.

În timp ce luară ceaiul, discuţia nu se prea legă. Feodorov mai mult tăcea, Marina încă mai dădea semne de spaimă. Numai Serghei şi stăpîna casei căutau, mai mult prin atitudine decît prin vorbe, să limpezească atmosfera din cale-afară de apăsătoare.

Apoi, cînd Feodorov şi nevasta lui, sub un pretext oarecare, intrară în bucătărie, Serghei se adresă Marinei :

— Aş vrea să-ţi spun ceva.

— Poftiţi...

— Marina, nu-ţi fie teamă de mine. Vreau să te ajut, o încredinţă Serghei cu sinceritate. Vrei să rămîi în această familie ?

— Da.

— Foarte bine ! Se pare că te-au îndrăgit cu adevărat. Şi-s oameni buni, cumsecade.

— Foarte buni !

— Uite, eu am să te-ajut să rămîi la ei.

— Adevărat ? întrebă timidă Marina, ridicînd spre Serghei ochii ei mari şi cenuşii.

— Sigur. Dar ajută-mă şi dumneata. O cunoşti pe femeia aceasta ? Scoase din buzunar o fotografie şi i-o întinse peste masă.

Marina privi speriată fotografia, dar pe loc, cu o uşurare neînţeleasă, clătină din cap.

— Nu, n-o cunosc, n-am văzut-o niciodată.

Impresionat, Serghei îi replică cît putu mai blînd, abia stăpînindu-şi ciuda care-l cuprinsese :

— Se poate, Marina ? Ţi-o trimis o telegramă la Volgograd ! Şi voia să vină acolo, la dumneata ! Uită-te mai bine. Poate nu-i reuşită fotografia ?

— Nu, nu, pe cuvîntul meu... n-o cunosc ! Sigur n-o cunosc ? Şi... n-am primit nici o telegramă !

Fata vorbea cu sinceritate. Era imposibil să te îndoieşti de cuvintele ei. Dar dincolo de aceste cuvinte, Serghei simţea spaima care o stăpînea, o spaimă neînţeleasă, acum neexplicată prin nimic. Şi datele de care dispunea Serghei nu-i îngăduiau să creadă că Marina spune adevărul. Lucrurile luaseră o întorsătură într-atît de neaşteptată şi de ciudată, încît Serghei nu ştia ce să mai întreprindă. Să insiste ? Cu asta nu va obţine nimic. Să-i dovedească Marinei că minte, arătîndu-i formularul telegramei cu adresa şi numele ei ?... Cu toate acestea, cel mai ciudat era faptul că Serghei putea să jure că fata spune adevărul. Nu, cel mai bine este ca deocamdată să nu se atingă de această problemă. Să raţioneze liniştit, să se sfătuiască cu tovarăşii lui, să mai controleze o dată. La urma urmelor, Marina n-are unde să se ducă. Acum trebuie în primul rînd s-o liniştească. Fata tremura toată de spaimă şi Serghei, dînd din mînă, îi spuse :

— Bine, dacă n-o cunoşti, n-o cunoşti ! De fapt asta n-are nici o importanţă. Se cutremură singur de aceste cuvinte. Tăcură un timp, apoi Serghei o întrebă din nou : Spune-mi, de ce ai plecat aşa, pe neaşteptate, din Volgograd ?

— Nu mai puteam să stau singură, simţeam că înnebunesc ! răspunse ca grăbită şi-l privi înfricoşată pe Serghei. Mi-era atît de urît ! Şi-am plecat... Nu mă gîndeam să rămîn aici. Acum însă... Am să scriu la serviciu că rămîn aici. Îmi dau demisia.

— Nu te-ai gîndit că o să ai atîția prieteni aici, nu-i așa ? adăugă vesel Serghei. Urmanski, apoi fata aceea... V-am văzut pe fereastră.

— A, Tamarocika ! zîmbi slab Marina.

— Probabil Urmanski v-a făcut cunoștință ?

— Nu... ne-am cunoscut întîmplător la cinema. Pentru că... glasul începu să-i tremure, ochii i se umplură de lacrimi și deodată, cuprinsă de desperare, țipă : Nu mă credeți ! Nu credeți nici un cuvînt din ce vă spun ! Și Marina, plîngînd în hohote, își lăsă capul pe masă.

Pierdut, Serghei murmură :

— Marina... de unde ai mai scos-o și pe-asta ? Ba te cred...

Dar fata, plîngînd în hohote, dădu desperată din cap.

În ușă apăru speriată Galina Zaharovna, și Serghei, cu un aer vinovat, îi spuse :

— Ei, poftim, plînge ! Și nu i-am făcut nimic ! Descumpănit, se adresă fetei : Marina, te-am necăjit cu ceva ?

Fata clătină iarăși din cap și, pe neașteptate, sări în picioare și se repezi în camera vecină. Galina Zaharovna, gata să plîngă și ea, ieși grăbită în urma ei.

Serghei se ridică în picioare. Astăzi sigur nu va mai reuși să stea de vorbă cu fata. Și nici cu gazdele. Seara era stricată.

Posomorît, Feodorov îl conduse pe Serghei pînă la ușă.

— Pe cuvîntul meu că nu știu de ce a plîns ! se dezvinovăți Serghei.

Feodorov oftă :

— Se vede că așa i-a fost dat acestei porumbițe, numai de lacrimi și suferințe să aibă parte în viață !

Se înțeleseră să se întîlnească a doua zi.

Serghei mergea încet pe stradă, indispus, furios pe toți și-n primul rînd pe sine ; mergea fără să mai bage în seamă vîntul înghețat care-i sufla drept în față ; fără să-i observe pe oamenii din jur, relua mereu în minte cele întîmplate în seara aceea.

Așadar nu reușise să afle absolut nimic de la Marina. Nici cum a nimerit ea la Feodorov, nici cine este femeia care i-a trimis telegrama, nici cine-i Tamara pe care Marina a cunoscut-o la cinema. Chiar la cinema oare ? Și de îndată ce-și puse această întrebare, un șir întreg de alte întrebări se ridică în fața lui. Totul era ciudat și neclar în acțiunile acestei fete și în cuvintele ei.

Serghei își dădu seama că s-a încurcat de-a binelea. Mintea lui obosită nu mai putea să aprecieze și să confrunte faptele ce năvăliseră asupra lui în această zi neliniștită și încordată, începută cu uluitoarea descoperire că femeia omorîtă nu era Nina Gorlinvoa. După aceea interogatoriul lui Alek, confruntarea acestuia cu Semionov. Apariția lui Feodorov cu înfricoșătoarea lui povestire, și-acum această seară nereușită. În cele din urmă Serghei hotărî să nu se mai gîndească la Marina pînă dimineața, altfel pur și simplu ar putea să-și piardă mințile.

La hotel ajunsese tîrziu. Probabil că nu alesese drumul cel mai scurt pe străzile acestui oraș aproape necunoscut, conducîndu-se mai mult după propria-i intuiție decît după indicațiile rarilor trecători cărora li se adresa.

Adormi îndată ce se întinse pe cearșeafurile răcoroase, acoperindu-se pînă peste cap cu plapuma. Prin cameră se plimba vîntul.

Dimineața, Saşa Lobanov își întîmpină prietenul cu o întrebare plină de nerăbdare :

— Ei, cum a fost ieri în vizită ?

Serghei se mulțumi să dea din mînă :

— Ca și cum n-aș fi fost.

Între timp, biroul se umplu se de colaboratori. Toți erau la curent cu cele întîmplate, toți așteptau cu nerăbdare să audă vești noi.

Serghei se apucă să povestească. Și pe măsură ce povestea, fețele ascultătorilor erau tot mai îngrijorate.

Cînd termină, Serghei puse o întrebare neașteptată, mirîndu-se el însuși cum de i-a venit în minte :

— La informarea primită de la Volgograd despre Marina Ivanova trebuia să fie atașată și fotografia ei. Unde e ?

Asta-i trecuse prin minte în timp ce povestea ce s-a petrecut în seara precedentă la Feodorov.

Află că fotografia venise ceva mai tîrziu.

Cînd o luă în mînă, Serghei o privi atît de atent, încît își simți distinct bătăile inimii. Din fotografie îl privea un chip cu totul necunoscut. Nu mai încăpea nici o îndoială : fata care venise la Feodorov nu era Marina Ivanova.

Cînd Serghei le spuse celor prezenți acest lucru toți se priviră tăcuți între ei.

— Asta-i bună ! exclamă în sfîrşit Lobanov, parcă indignat şi parcă descumpănit. Ce-s scamatoriile astea ? Gorlina nu-i Gorlina, Ivanova nu e Ivanova şi, colac peste pupăză — se uită cu coada ochiului la Serghei — Feodorov al tău nu-i Feodorov ! Asta-i prea de tot...

După un minut, doi colaboratori coborau în goană pe scări spre maşina care-i aştepta la intrare.

Iar peste alte cincisprezece minute, în biroul lui Lobanov sună telefonul. Unul dintre miliţienii plecaţi raporta că acasă la Feodorov n-a găsit pe nimeni şi că rămîne acolo de gardă. De îndată ce va apărea falsa Marina Ivanova, o va aduce neîntîrziat la Direcţie.

În dimineaţa aceea, Serghei lucră fără spor. Trebuia să-i ia din nou interogatoriul lui Alek şi să se ocupe de Semionov, iar într-o reuşită nu putea să spere decît dacă va căuta cu insistenţă şi va găsi noi fapte, noi legături între ele, în sfîrşit, noi cuvinte pe care să i le spună îndărătnicului Alek, ca să-l determine la o discuţie deschisă, să-l facă pe tînăr să înţeleagă cine-i este prieten şi cine duşman.

Dar Serghei nu se putea concentra cu nici un chip. Şi nici Lobanov. Intervenise un fel de deconectare a nervilor. Era ca şi cum acumulatorii invizibili fuseseră secătuiţi de energie sau resortul se destinsese pînă la capăt.

Amîndoi şedeau în biroul lui Lobanov, iritaţi, nervoşi, istoviţi la maximum, şi nu ştiau de ce să se apuce.

— De s-ar inventa o maşină cibernetică, spuse înciudat Lobanov, în care să bagi toate scamatoriile astea, toate datele noastre şi — poftiţi răspunsul ! cine este cutare, ca într-un dicţionar de nume celebre.

— Prea multe vrei !

— Toţi vrem prea multe ! La urma urmelor, şi noi avem o ştiinţă precisă, criminalistica. Şi asta, să spun drept, nu-i literatură. Unuia îi place, altuia nu...

În minutele de oboseală şi iritare Serghei era tăcut şi reţinut. Lobanov însă, cînd era în această stare, prindea şi mai mult chef de vorbă.

— Acolo nu se vorbeşte decît de gusturi şi senzaţii, spuse el supărat. Noi însă lucrăm cu fapte precise. Uite, am citit undeva că există maşini care traduc dintr-o limbă într-alta, descifrează ieroglifele, joacă şah şi chiar pun diagnosticul la

bolnavi. Curînd au să înceapă să-i învețe pe copii după capacitatea fiecăruia.

— Mai taci din gură, nu mai trăncăni atîta !

— Dar nu trăncănesc de loc ! Crezi că cibernetica nu este aplicabilă și la noi ?

— Încearcă s-o aplici. Deocamdată e bună numai pentru serviciul de informare.

— De ce ?

— De ce ? Pentru că avem o sumedenie de diferite norme juridice, diferite legi, decizii, acte.

— Ei da, de toate astea e nevoie. Aici nu te contrazic.

— Mulțumesc.

— Totuși, în luptă cu criminalitatea, e nevoie de o mașină.

— Deocamdată mașinile sînt folosite numai în statistica judiciară.

— Și nouă ne-ar putea folosi, ca să știi dintr-o dată unde, cînd, cine și ce a săvîrșit. E un lucru important. Dar principalul rămîne totuși ca mașina să ne ajute la descoperirea crimelor. Uite cîte fapte avem acum. Trebuie numai ordonate logic. Logic, înțelegi ? Ei, mașina n-ar putea să facă treaba asta ?

— Nu poate.

— Ba poate.

— Înseamnă că nu vrea.

Se priviră și, pe neașteptate, izbucniră în rîs.

— Ei, ne-am înțeles, conchise Serghei, și din nou grav, adăugă : acum n-am nevoie de mașină, am nevoie de fata aceea. Ea o să-mi povestească mai multe decît orice mașină.

Lucrătorii trimiși se întorseseră după vreo două ore, aducîndu-l cu ei pe ...Feodorov !

Bătrînul era descumpănit și abătut în asemenea măsură, încît, intrînd, nici nu-l observă pe Serghei, iar cînd îl observă nu-l recunoscu. Se apropie de masă, și tăcut, puse pe ea o foaie de hîrtie boțită, pe care pînă atunci o strînsese tremurînd în palma-i uriașă.

Serghei luă foaia de hîrtie și, cu senzația clară că imediat va mai auzi încă o veste neplăcută, citi : „Dragii mei Galina Zaharovna și Stepan Grigorievici ! Iertați-mă dacă puteți. M-am încurcat de-a binelea. Mai bine muream decît să vă scriu asta. Dar nu mai am curajul nici să mor, nici să trăiesc. Mi-e frică de oameni, de toți, chiar și de voi. Ba chiar..." Aici, scrisul se întrerupea.

Seghei își mușcă buza și, tăcut, îi dădu notița lui Lobanov.

Așadar, falsa Maria Ivanova dispăruse fără să povestească nimic, fără să mărturisească nimic.

Dar sentimentul care-l cuprinse pe neașteptate în acele clipe pe Serghei era mila, o milă profundă față de această fată ciudată și descumpănită. Se pare că un vînt dăunător a gonit mai departe, cine știe unde, acest fir de iarbă smuls de mîna cine știe cui.

Și numai după un timp Serghei se gîndi că dispariția neașteptată a fetei nu putea fi întîmplătoare.

VI

Apare un oarecare Prohorov

După primele minute de uluială, Serghei se adresă lui Feodorov :

— Stai jos, Ivan Grigorievici, şi spune-ne tot ce ştii ! Poate ne ajuţi cu ceva. Ajută-ne s-o căutăm pe Marina dumneavoastră. O numise dinadins aşa, ca să nu-l neliniştească şi mai mult pe bătrîn.

Toţi cei prezenţi îl înţeleseră. Şi mai înţeleseră că acum ei doi trebuie lăsaţi singuri, pentru că Feodorov va vorbi deschis numai cu Serghei, cu nimeni altcineva.

Ieşind ultimul din cabinet, Lobanov privi cu speranţă şi nelinişte spre Serghei, spunîndu-i parcă : „Ei, bătrîne, străduieşte-te să faci ceva, vezi ce încurcătură e !" Şi citind în privirea prietenului său povaţa : „Pînă nu-l verificăm pe Feodorov al tău, nu fi prea sincer cu el ; sînt încă multe lucruri neclare", Serghei dădu din cap că a înţeles.

Feodorov şedea la masă, cu mîinile lui mari lăsate pe genunchi, şi privea posomorît în jos.

Cînd uşa se închise în urma lui Lobanov, Serghei îşi aprinse fără grabă o ţigară :

— Spune-mi, în primul rînd, cum a ajuns Marina la voi. Povesteşte-mi totul, amănunţit. Vă cunoaşteţi de mult ?

Feodorov clătină din cap :

— Nu ne cunoaştem de loc !

— Şi atunci ? Cum vine asta ?

— Uite-așa. Trebuie să-ncep de departe...

Oftînd, Feodorov scoase o țigară din pachetul deja desfăcut, aprinse un chibrit și trase cu sete un fum.

— Uite cum a fost. După război m-am întîlnit întîmplător cu unul... Atunci, de mult, fusesem împreună la pușcărie. Nu mai țin minte ce făcuse. Așadar, ne-am întîlnit exact după zece ani. Dar m-a cunoscut. Și cum m-a văzut, mi-a pomenit de evadarea mea. Am tras o spaimă ! Ei, m-am gîndit, gata ! S-a zis cu libertatea ! Cînd colo, el îmi spune : „Uite-așa și-așa, n-am de gînd să te trădez. M-am chinuit destul, cunosc și eu prețul libertății. Într-un cuvînt, vezi-ți de treabă, adică trăiește cum ai mai trăit. Dar ajută-mă și pe mine. Ai încurcăturile tale, dar nici eu n-am nimerit mai bine..." Mi-a povestit că a fost însurat. Nevastă-sa, o zgripțuroaică ! Și a părăsit-o. Ea a rămas cu fică-sa la Volgograd, iar el a plecat la Moscova...

Auzind de Volgograd, Serghei ascultă mai atent. Din nou acest oraș ! Poate fi o simplă coincidență, dar totul e atît de încurcat în cazul de care se ocupă, au apărut atîtea lucruri neașteptate, încît Serghei se așteaptă în fiecare clipă să intervină ceva nou.

— ...Asta-i, continuă Feodorov fără grabă, liniștindu-se singur în urma celor povestite. Așadar, omul s-a stabilit la Moscova și de acolo trimitea bani fetei. Dar de-un lucru îi era teamă ca de moarte : Să nu afle nevastă-sa unde stă el acum. „Las-o, zice, să creadă că eu locuiesc aici, la Borsk. Am să-ți trimit scrisorile mele către ea, iar tu trimite-le mai departe, pentru ca pe plic să nu apară ștampila din Moscova. Am să-i dau adresa ta, iar tu trimite-mi scrisorile la Moscova, la post-restant. Ei, ce zici ? Poți să mă ajuți ?"... Bineînțeles, am primit. Vă dați seama, aș fi primit nu numai asta. De frică, ce nu face omul ! În schimbul acestui serviciu m-a lăsat în pace. Nu părea să fie om rău. În toți acei ani nu mi-a pomenit o dată de situația mea. De altfel, nici nu ne vedeam. Luam scrisorile dintr-un plic, le puneam într-altul și le expediam. Dar ce-și scriau, habar n-am !

— Pe ce adresă trimiteai scrisorile lui ? întrebă Serghei, interesat tot mai mult de cele ce-i povestea bătrînul.

— La o mătușă de-a ei, una Vlasova, Agripina Ivanova. Cu specificarea : „Pentru Marina". Tot Marina, știi ?

— Şi ea nu vedea că erau două scrisuri deosebite ? întrebă din nou Serghei. Pe scrisoare şi pe plic ?

— Ba era acelaşi scris, clătină din cap Feodorov. Îmi trimitea scrisoarea închisă în plic, cu adresa pe el. Doar rupeam plicul cu adresa mea, şi-o puneam la cutie.

„Ce mai conspiraţie !“ se gîndi Serghei şi neputîndu-se stăpîni, mai întrebă :

— Aşadar nu ştii cum o cheamă pe fată, nici care-i adresa nevestei lui ? Şi nici adresa lui n-o ştii ?

— Întocmai. Sigur, e o încurcătură. Dar mie ce-mi păsa ? Am făcut ce mă rugase.

Pentru o clipă, Serghei se îndoi de sinceritatea lui Feodorov. Oare într-adevăr nu ştia rostul acestei corespondenţe ? Ciudat !

— Ei, şi pe urmă le-a murit fata, continuă Feodorov. Scrisorile s-au împuţinat. Mă gîndeam că n-o să-i mai scrie de loc nevestei. Dar nu. Îi scria, totuşi. Iar nu de mult, am primit de la el o scrisoare, pentru mine. Mă ruga să iau la mine o fată. Cică a nimerit într-o mare nenorocire, şi n-are pe nimeni pe lume. „Ţine-o la tine un timp, şi-apoi vedem noi ce facem“. Spunea că-i fată bună, modestă, liniştită. Şi chiar că e. Eu m-am bucurat. Îi era tare milă de ea. Se cheamă, aşadar, că şi el e un om de suflet. Uite-aşa a venit Marinocika la noi...

Feodorov oftă adînc şi tăcu, lăsîndu-şi capul în jos. Apoi adăugă :

— Şi-acum uite ce întîmplare. Nici nu ştiu cum săi spun Galinei Zaharova. Într-atîta îi intrase la suflet fata asta...

— Cum îl cheamă pe omul acela ?

— Semion Trofimovici Prohorov.

— Şi nu-i ştii adresa ? mai adăugă Serghei pentru orice eventualitate. Nici unde lucrează ?

— Nu ştiu nimic, lua-l-ar naiba ! Şi Feodorov dădu din mînă. Numai de-am găsi-o pe Marinocika.

„Cu „lua-l-ar naiba“ n-am făcut nimic ! se gîndi Serghei. Trebuie stabilit îndată cine e acest Prohorov. Atunci, probabil, vom da şi de urma Marinei. Sau cum o cheamă, că naiba mai ştie !“

Reuşind să-l liniştească puţin pe Feodorov şi făgăduindu-i că vor face toate investigaţiile necesare pentru a găsi

fata dispărută, Serghei își luă în sfîrșit rămas bun de la bătrîn.

Acum, un gînd nu-i dădea pace. Un gînd apărut în momentul cînd Feodorov pronunțase numele nevestei lui Prohorov. Oare de ce nu i-a venit încă de ieri în minte acest gînd? De altfel, evenimentele se desfășurau atît de tumultuos și neașteptat, încît era pe deplin explicabil. Pînă azi dimineață Serghei era încredințat că fata care locuiește la Feodorov este Marina Ivanova. Și asta o aflase abia ieri. Cum să-i treacă deci prin minte? Acum însă, Serghei era aproape sigur de propunerea sa. Și dacă-i așa, atunci evenimentele iau o întorsătură nouă, mult mai primejdioasă.

De-aceea, de cum se închise ușa în urma lui Feodorov, telefonă ofițerului de serviciu, cerîndu-i să-i dea urgent legătura prin fir special cu Moscova, apoi îi telefonă lui Lobanov.

Cînd acesta intră în birou, Serghei cerceta niște fotografii așezate pe masă. Lobanov le recunoscu de departe și, fără să-și dea seama de ce, îl cuprinse neliniștea.

— Ce e? întrebă el repede, apropiindu-se de masă.

— Uită-te și tu, răspunse surd Serghei, neluîndu-și ochii de la fotografii.

Da, nu mai încăpea îndoială. Presupunerea lui Serghei se adeverise. Marina Ivanova cea dispărută din Volgograd era... femeia ucisă la hotel. Cele două fotografii coincideau. Pe cei doi prieteni îi privea aceeași față. Pe una din fotografii, un chip viu, ușor intimidat, gînditor, cu un zîmbet misterios — într-un cuvînt, o față frumoasă, deschisă. Pe cealaltă — o privire oarbă, un chip schimonosit de durere.

Dar actele acestei femei... Cum ajunseseră la cea pe care a trimis-o la Feodorov necunoscutul Prohorov.

Serghei îi relată în grabă lui Lobanov cele povestite de Feodorov.

— Chiar, cum au nimerit actele Ivanovei la această fată? întrebă Lobanov. Prin Prohorov? Dar ce căutau la el?

— E nevasta lui, spuse convins Serghei. Și-a ucis nevasta. Fosta lui nevastă.

— Se poate, conveni Lobanov.

— Și ticălosul i-a strecurat acte false!

— Am o idee! exclamă deodată Lobanov. O idee genială!

— Ei hai, spune...

— Ce-mi dai? O diplomă de merit?

— Îţi dau o pensie personală. Spune mai repede !

— Aşa ? Dar n-ai să plîngi după mine ? Şi pe un alt ton, triumfător, Lobanov proclamă : Aşadar, ascultă pînă cînd mai sînt aici ! La fata aceea s-au găsit actele Ivanovei, iar la Ivanova, actele Ninei Gorlina. Asta nu-ţi spune nimic ?

Serghei îl privi uimit pe prietenul său.

— Reiese că...

— Exact !

— Atunci trebuie verificat. Unde-i informarea privind persoana Gorlinei ? Acolo trebuie să fie şi fotografia ei.

— Cer acum să ne-o aducă, spuse Lobanov punînd mîna pe telefon. Deşi nu prea-mi amintesc să fi văzut acolo vreo fotografie.

Îi dădu o scurtă dispoziţie lui Jatkin. Dar abia închise telefonul, că acesta sună din nou. Ofiţerul de serviciu îi raportă lui Serghei :

— Tovarăşe locotenent-colonel, Moscova !

— Imediat !

Serghei se ridică de la birou.

— De ce-ai chemat Moscova ? întrebă Lobanov.

— Să stabilească urgent cine-i Prohorov.

— Şi să-l reţină ?

— Cum or crede ei de cuviinţă. Poate-ar fi mai bine la început doar să-l urmărească.

— Să nu-l scăpăm. Pare foarte viclean.

— Dar ce, sînt copii cei de la Judiciara din Moscova ? Nu-l scapă ei !

Amîndoi zîmbiră fără să vrea la gîndul că lucrătorii de la Judiciara din Moscova, atît de apropiată sufletului lor, ar putea face vreo greşeală.

Serghei nu se întoarse prea repede. În biroul său îl găsi pe Jatkin. Aplecat peste masă, acesta, împreună cu Lobanov, cerceta nişte fotografii. Văzîndu-l pe Serghei care intra, Lobanov îl întrebă :

— De ce-ai stat aşa de mult ?

— Am telefonat şi la Volgograd. Am cerut urgent informaţii despre Ivanova, despre fostul ei soţ, despre mătuşa unde scria Feodorov... Mi-au promis primele date încă în astă seară. Şi Moscova la fel. Garanin îţi trimite salutări. Şi Prohorov, de la Volgograd.

— Bun. Aşadar maşina a intrat în funcţiune! îşi frecă Lobanov mulţumit mîinile.

— Iar noi o admirăm aici pe-o cunoştinţă de-a dumneavoastră, interveni Jatkin.

— Chiar că o admirăm, repetă apăsat Lobanov. Poţi să admiri şi tu. Şi împinse spre Serghei fotografiile de pe masă. N-am greşit. Fotografia era anexată la informare. Am primit-o a doua zi. Dar geniala mea descoperire, aşa cum era de aşteptat, a fost confirmată.

Serghei privi fotografia.

— Rezultă că...

— Da, îl întrerupse Lobanov, rezultă că fata care locuia la Feodorov şi casieriţa fugită din Moscova sînt una şi aceeaşi persoană. Şi mai rezultă că buletinul ei şi al Ivanovei au fost schimbate între ele.

Dînd din cap, Serghei adăugă gînditor.

— Toate astea Prohorov le-a făcut!

— Eşti sigur? întrebă pe-un ton serios Lobanov. Mi-am amintit de-un caz... Era judecat un criminal. Şi în instanţă el căuta să scape de răspundere. Să vezi cum. A declarat că nu-i el ucigaşul, ci un altul, un oarecare Vadik, cu care, chipurile, s-ar fi întîlnit întîmplător. L-au întrebat: „Dar ce caută lucrurile celui ucis la dumneata?" „Vadik mi le-a dat", răspunde el. „Dar arma cu care s-a comis crima?" „Tot Vadik mi-a dat-o", zice. „Dar de ce în casa în care locuia cel ucis ai fost văzut dumneata şi nu Vadik?" „El m-a trimis în recunoaştere". „De ce pe locul crimei au rămas numai urmele ghetelor dumitale?" „Vadik mi-a poruncit să schimb încălţămintea cu el", a răspuns acesta.

— Naivă chestie! zîmbi Serghei.

— Bineînţeles! dădu Lobanov din mînă. Dar ştii de ce mi-am amintit de asta? Prohorov... n-o fi cumva un Vadik?

— În ce sens? A, crezi cumva...

Serghei îl privi fix pe prietenul său.

— Da, aşa cred, dădu Lobanov din cap. Spui că-i naiv, dar ce ţi-a povestit Feodorov nu-i naiv?

— Sau foarte viclean.

Volodea Jatkin îşi trecea privirea neliniştită de la unul la celălalt, şi nu îndrăznea să se amestece în vorbă, deşi se vedea cît de colo că arde de dorinţa de a pune întrebări. Afacerea se complica şi mai mult, luînd o întorsătură misterioasă.

— Ai dreptate, „viclean", consimți Lobanov. Astfel de vicleniii putea să pună la cale și presupusul Prohorov. Dacă există. Dar dacă e născocit ?... Hai să-l excludem deocamdată pe Prohorov. Să-l punem în locul lui pe Feodorov. Gorlina fură o sumă mare de bani și vine la Feodorov. Acesta îi dă buletinul Ivanovei, pe care el putea prea bine s-o cunoască. La urma urmei poate că e fosta lui nevastă. Pentru că noi nu știm încă nimic despre bătrîn. Și-atunci, totul e simplu și verosimil.

— Supoziția ta suferă de un singur cusur, replică Serghei după ce se gîndi puțin. Una-i povestea cu Vadik și altceva este Prohorov. Prohorov a fost închis. Înseamnă că putem să primim de la arhivă dosarul lui. E ușor de aflat, de asemenea, dacă a fost soțul Ivanovei și, în general, putem stabili cine a fost soțul acesteia. Trebuie doar să întrebăm la Volgograd. Lucru pe care, de altfel, l-am și făcut. Nu, sînt convins că Prohorov există.

— Dar în ce măsură este amestecat în această afacere ?

— O să vedem. Un lucru e clar : Trebuie să-l găsim pe Prohorov.

— Dar nici pe Feodorov să nu-l scăpăm din ochi !

— De acord.

Așadar, în piesă apărea un nou personaj — Prohorov. Verigile împrăștiate începeau să se unească, dar cele două fire principale tot nu se întretăiau. În mod convențional, ele puteau fi denumite astfel : „pista Prohorov-Feodorov" — omorîrea Ivanovei și furtul săvîrșit de Gorlina, și „pista Semionov-Alek" escrocheriile, furtul din tren cu ajutorul somniferului și valiza misterioasă din Asia Centrală. Aceste două piste comunicau deocamdată nu prin oameni, ci numai printr-un singur fapt : și într-un caz și în altul se relevă aceeași metodă — folosirea somniferului.

Pentru prima pistă trebuia neapărat conectată Moscova, fiindcă era foarte posibil că Prohorov să se găsească acolo. Veștile primite de la Volgograd despre Ivanova și fostul ei soț vor constitui, bineînțeles ,un ajutor și pentru Direcția miliției judiciare din Moscova.

— Și noi putem să-l ajutăm cu cîteva ceva, încheie Serghei. Un fir duce spre Prohorov, prin Feodorov...

— Adevărat ! interveni în sfîrșit Jatkin. Ce-ar fi să-l folosim pe Feodorov, Aleksandr Matveevici ?

Da, un fir oarecare duce de la Feodorov la acest necunoscut Prohorov.

— Într-adevăr, e o idee, răspunse Lobanov. Şi dacă Feodorov va fi de acord... Eu, însă, mă cam îndoiesc. Cred că n-o să accepte. Va găsi el un motiv.

— Cu atît mai mult trebuie să-ncercăm ! exclamă înflăcărat Jatkin.

— Dar propunerea numai tu poţi să i-o faci, îi spuse Lobanov lui Serghei. Între voi s-au creat nişte relaţii atît de apropiate !

— Da, am să-ncerc, consimţi Serghei. Numai că n-o să-l mai chemăm aici. Mă duc eu la el. Şi se uită la ceas : Mai e timp. Mă duc acum, că după masă trebuie să mă ocup de Alek. Pînă mă-ntorc, ia legătura cu Moscova şi spune-le de Prohorov.

Cu asta, se despărţiră.

Serghei era chiar bucuros de această plimbare neaşteptată. Atîtea revelaţii şi emoţii avusese de dimineaţă, atîtea fapte noi ieşiseră la iveală, atîtea nume noi, încît simţea nevoia să-şi adune gîndurile în linişte, într-o atmosferă diferită de cea plină de nervi şi de agitaţie de la birou. De aceea, va merge pe stradă fără grabă. Serghei privi fără să vrea pe fereastră.

Ningea cu fulgi mari şi deşi. Atît de deşi, că nu se vedeau nici contururile clădirilor din curte, nici maşinile şi oamenii de lîngă garaj. De-acolo răzbătea doar huruitul surd al motoarelor încălzite şi exclamaţiile unor oameni. În căderea nesfîrşită a fulgilor era ceva liniştitor. Acest torent de zăpadă ce cădea mereu părea că-l izolează de grijile şi agitaţia din jur, purtîndu-l undeva, departe, dincolo de această perdea albă.

Această senzaţie de desprindere îl stăpîni şi mai puternic cînd ieşi în stradă. Era din nou singur în această împărăţie a zăpezii. Pînă şi claxoanele maşinilor ce înaintau încet, orbecăind, ajungeau pînă la el estompate, ca printr-un zid. Era tentat să meargă cu mîinile întinse, ca să nu se ciocnească de oamenii care-i veneau în întîmpinare sau de stîlpii de telegraf. „La dracu ! gîndi Serghei. Numai de nu m-aş rătăci".

Totuşi, treptat, cînd ochii i se obişnuiră, începu să deslu-şească siluetele difuze şi întunecate ale maşinilor, oamenii din jur, recunoştea casele pe lîngă care trecea.

Iar zăpada cădea mereu, din abundenţă, lent, indiferent, fără stavilă, imprimînd gîndurilor lui Serghei acelaşi ritm.

Simți nevoia să se gîndească la ceva îndepărtat și liniștit. Și tot ce se petrecuse astăzi se îndepărtă parcă undeva, ajungînd să-i pară estompat și liniștit; tot devenea mai simplu, mai ușor de înțeles decît acum o oră.

De fapt ce era atît de neînțeles? Prohorov — sigur Prohorov, iar nu Feodorov! — a schimbat buletinele celor două femei, ca să șteargă urmele. Gorlina trebuie să se dea la fund. Pentru asta avea nevoie de acte străine. Și Prohorov le-a furat de la fosta lui nevastă. Iar pe ea s-a hotărît s-o omoare. De ce? Bani nu-i mai trimitea, fiică-sa murise. Legătura, deci, ar fi putut să se rupă între ei. Totuși, nu s-a rupt. Continuau să-și scrie. Și Feodorov s-a mirat de asta. Dar ce motiv o fi avut Prohorov să scape de această femeie? Poate că-l șantaja cu ceva, ori se temea de el să nu-l șantajeze? Serghei își aminti de ochii triști, puțin uimiți din fotografie, de zîmbetul ascuns în colțul gurii... Sau pur și simplu ea știa despre el ceva și ar fi putut să-l divulge? De aceea o fi chemat-o aici, pentru o ultimă discuție. Stop! Doar scrisul era același în scrisoare, în telegramă și pe formularul de la hotel. Așadar... așadar la început el i-a trimis o telegramă și i-a comunicat că va merge acolo. Apoi, răzgîndindu-se, a chemat-o prin scrisoare, a întîmpinat-o la gară, a dus-o la hotel... A dus-o la hotel. El Prohorov, iar nu Semionov. Acesta probabil că nu-i amestecat în crima de la hotel. Deși administratoarea l-a recunoscut. Ei, și ce-i cu asta? Poate că fac amîndoi cine știe ce afaceri murdare. Semionov e capabil de asta. Dar o crimă... Nu, Ivanova a fost omorîtă de Prohorov. Și cînd a omorît-o, i-a strecurat actele Gorlinei, hotărînd că în felul acesta s-o ferească pentru totdeauna de demascare. Dibaci, nimic de zis. La fel de dibaci l-a păcălit și pe Feodorov. Reiese că acest Prohorov e un criminal experimentat și viclean. Nici nu-i de mirare: dacă a făcut pușcărie încă înainte de război! Da, despre asta trebuie neapărat să ceară informații de la Moscova. S-ar putea ivi noi date, date prețioase. Ei, dar și după război Prohorov putea săvîrși alte crime. Și nevasta lui poate că știa ceva despre ele. Toate acestea sînt mai mult sau mai puțin clare. Dar care-i legătura cu Semionov, cu Alek? Dar există oare o astfel de legătură?

Gîndindu-se la toate acestea, Serghei mergea pe stradă, fără să observe că ninsoarea s-a mai rărit, că s-a stîrnit vîntul, că strada e plină de oameni, că mașinile, huruind, gonesc avîntat

pe lîngă el, vrînd parcă să cîştige timpul pierdut. Serghei se oprea mecanic la intersecţii, apoi îşi continua drumul.

Drumul lui trecea pe lîngă piaţă şi Serghei abia îşi putu stăpîni dorinţa de a privi acolo, de a se uita la Semionov cum negustoreşte el în ghereta lui. Dar n-avea timp şi porni mai departe.

Deodată răsări în faţa lui un băiat înalt şi slab. De gîtul lui subţire atîrna un fular răsucit ca o funie. Serghei îi zări buzele umflate, plesnite, faţa palidă, de băieţandru, ochii întunecaţi, alarmaţi şi foarte cunoscuţi.

— Ei, dar asta-i grozav! spuse băiatul, respirînd greu. La dumneavoastră veneam... Ticălosul ăsta este aici, în piaţă...

Serghei îl recunoscu, dar nu putu să-şi amintească numele lui. Şi deodată se reîntoarse în lumea obişnuită a grijii şi neliniştii, şi-l cuprinse din nou ritmul turbat al evenimentelor. Abia acum observă că nu mai ninge. Doar fulgi răzleţi, ca nişte muşte albe, zburau purtaţi de vînt.

— De cine spui, de Sanka? întrebă repede Serghei.

— Îhî! I-acolo, arătă băiatul cu mîna spre piaţă. Vinde...

— Să mergem.

Dădură grăbiţi colţul, trecură de cealaltă parte a străzii, apoi mai cotiră o dată şi în faţa lor apăru un grup de oameni ce se îmbulzeau lîngă porţile largi cu o firmă lungă deasupra: „Piaţa colhoznică".

Serghei privi în jur, sperînd să vadă pe vreunul dintre lucrătorii de serviciu în piaţă, sau măcar pe miliţianul din post. Ştia din experienţă cît de primejdios şi greu este să arestezi un infractor într-o piaţă cînd eşti singur. Acesta putea să aibă în piaţă prieteni şi tovarăşi de băutură, care să-l ajute să scape.

Între timp, trecînd de grupul de oameni de la intrarea în piaţă, se strecurară printre rîndurile lungi de tejghele, lîngă care se îngrămădeau cumpărătorii. Stăruia peste tot zgomot de voci, cîteva femei se certau, altele se tocmau indignate, vînzătorii, strigînd, îşi lăudau mărfurile. Oamenii se îmbulzeau în trecerile înguste. Zăpada murdară şi udă clefăia sub picioare.

Serghei ştia că-n piaţă trebuie să fie vreun miliţian, şi-ar fi trebuit să-l caute. Dar chiar atunci Valka — Serghei şi-a amintit în sfîrşit numele lui — îi şopti grăbit:

— Să nu plece ! Se pregătea. Şi, nesigur, adăugă : Dar ce faceţi singur ?

— Om vedea... răspunse în doi peri Serghei.

Aşadar nu mai avea timp să-l caute pe miliţian.

Între timp, trecuseră de tejghele şi nimeriră într-o piaţă mică, înconjurată de gherete. Piaţa era ticsită de oameni. Zgomotul stăruia asupra mulţimii.

Într-o parte se vedea firma unei ceainării. Lîngă intrarea ceainăriei — un grup de flăcăi. Arătînd cu privirea, Valka îi şopti :

— Ăsta-i !... Cel voinic, cu mutra roşie. În pufoaică...

Printre ceilalţi tineri, un flăcău înalt, cu umerii laţi, cu faţa roşie, plină de coşuri, cu ochii obraznici, uşor bulbucaţi, ieşea într-adevăr în evidenţă. Purta o pufoaică ponosită şi o şapcă cu cozoroc foarte mic, dată cu semeţie pe ceafă, de pe fruntea-i năduşită. Cu ochi strălucitori, rîzînd în hohote, flăcăul povestea ceva prietenilor săi. Aceştia îl ascultau cu interes, respectuos, ba unii chiar cu slugărnicie.

Fără să-şi întoarcă capul, Serghei îi spuse încet lui Valka :

— Du-te de lîngă mine. Să nu ne vadă împreună. Găsesc eu ceva...

Stătu o clipă gîndindu-se, apoi, hotărît, porni, făcîndu-şi loc prin mulţime, spre ceainărie.

Îmbrîncindu-i fără jenă pe flăcăi, Serghei se apropie de Senka. Acesta se opri din povestit şi îl privi îngrijorat, de sus pînă jos.

— I-ascultă ! îi spuse sever Serghei. Unde-ai dus ieri maşina străinilor ? Hai, spune repede !

— Ce maşină ? întrebă uluit Senka, aţintindu-şi privirile asupra lui.

— Ce-ai făcut cu ea ?! repetă şi mai sever Serghei. Spune imediat !

— Ce tot spui ?! De unde-ai mai scos-o şi pe-asta ?! Senka nu-şi putea reveni din uimire.

În jur, băieţii începură să rîdă ironic.

— Ce maşină ? Ăsta nu deosebeşte un volan de-un băţ...

— În viaţa lui nu s-a urcat într-o maşină...

— De ce v-agăţaţi de el ? Eu am furat-o...

Serghei dădu nerăbdător din mînă :

— Staţi, băieţi, staţi ! Nu-i de glumit ! Trebuie să ne lămurim. A ieşit scandal mare. Aş putea spune un scandal inter-

național. Un milionar din R.F.G., cu nevastă-sa, în trecere prin orașul nostru, s-a oprit aici. A tras la hotel. Iar dimineața, cînd au ieșit, Fordul lor negru ia-l de unde nu-i ! I-a căzut trabucul din gură ! Iar nevastă-sa — o namilă de femeie — și-a desfăcut larg brațele și, buf ! a leșinat. Neamțul...

Flăcăii, îmbulzindu-se în jurul lui Serghei, rîdeau în hohote. Cel mai vesel era Senka, simțindu-se, într-o oarecare măsură, eroul acestei istorii amuzante, și înțelegînd în același timp că din moment ce n-are nici o legătură cu ea, nu-l amenință nici o primejdie.

Între timp, Serghei, fără să precupețească epitetele, descria agitația iscată în jurul nevăzutului milionar. La urmă, i se adresă lui Senka :

— Așa că mergem la miliție și-ai scăpat de grijă. Spui că n-ai furat-o tu, și gata ! Eu sînt nou prin partea locului, mi s-au dat niște semnalmente și caut. Și cu ocazia asta, îl vezi și tu pe rechinul ăla. Ca să spun așa, un capitalist în carne și oase.

Cu ochii strălucitori de înflăcărarea ce-l cuprinsese, Senka acceptă :

— De ce nu, să mergem ! Eu, în privința asta, sînt curat ca cristalul. Și făcînd cu ochiul prietenilor săi, adăugă : Să vedem ce fel de milionar e ăsta și ce hram poartă.

Flăcăii izbucniră din nou în rîs.

Toți porniră spre ieșirea din piață.

În urma lor, ascunzîndu-se în mulțime, Valka ardea de dorința de a afla cum a reușit Serghei să-l convingă pe Senka să meargă la miliție. Ajuns în stradă însă, rămase în urmă, temîndu-se să nu-l vadă Senka.

Serghei și Senka mergeau înainte, discutînd cu înflăcărare. Senka voia să afle amănunte despre cele întîmplate și despre milionarul neamț, și Serghei nu se zgîrcea să i le dea. Își pusese la lucru întreaga fantezie, folosind tot ce știa din bogata lui practică și amintindu-și cu înfrigurare tot ce-a citit despre viața și obiceiurile milionarilor, scornindu-le atribute pe care, probabil, nici unul dintre milionarii occidentului nici nu le visaseră și trezind astfel reacția furtunoasă a ascultătorilor.

Principalul era ca Senka să nu-și piardă interesul, să nu i se destrame ușoara amețeală ce-l cuprinsese și dorința de a vedea ceva neașteptat, să nu-nceapă să se gîndească și la

inconvenientele vizitei sale într-o instituție atît de primejdioasă și urîtă pentru el, ca miliția. Din fericire, ușoara ameteală i-o hrăneau și prietenii lui, la fel de exaltați și interesați de întîmplarea asta atît de neobișnuită.

Cînd se apropiară de clădirea Direcției, Serghei tocmai ajunsese la punctul cel mai interesant al povestirii sale: pățaniile celor doi soți milionari în drumul lor de la graniță. Povestea totul atît de colorat și amănunțit, încît neavizații lui ascultători aveau impresia că toată viața a trăit cot la cot cu acești „rechini capitaliști".

Tînărul milițian de la intrarea în Direcție privea uimit și puțin descumpănit grupul ce se apropia. Flăcăii rîdeau, strînși ciucure în jurul lui Serghei, și acesta nu reușea să-i facă un semn milițianului — care nu-l cunoștea — ca acesta să înțeleagă că totul e pus special la cale și că trebuie să-l vîre cît de repede pe Senka în clădire, fără să mai piardă timp pentru obișnuita formalitate de eliberare a biletului de intrare.

Între timp, Serghei simțea că neliniștea datorită apropierii unei asemenea instituții ca miliția începuse să pună stăpînire pe ascultătorii săi și că dintr-o clipă într-alta Senka ar putea să-și revină și să încerce să fugă.

Cine știe cum s-ar fi terminat toate acestea, dacă tocmai în clipele acelea n-ar fi ieșit deodată Jatkin, vesel, chiar binevoitor, și în aparență cu totul neprimejdios. Pătrunse pe neobservate în mijlocul grupului, spre Serghei, și înțelegînd probabil starea de spirit a celor din jurul său, exclamă voios:

— Ei, ați venit? În sfîrșit!

Serghei îl privi prevenitor, drept în ochi:

— Știi, Volodea, e o neînțelegere la mijloc. Trebuie s-o lămurim. N-a furat el mașina.

— O lămurim într-o clipă, spuse Jatkin dînd din mînă, fără să-și trădeze prin nimic uimirea. Să intrăm!

Senka zîmbi mîndru și, făcînd din ochi prietenilor săi, porni fără grabă, legănat, în urma lui Jatkin, spre intrare, întovărășit de țipetele entuziasmate ale băieților care se îndepărtau. Serghei, de lîngă Senka, strigă celorlalți:

— Voi, băieți, duceți-vă. Senka o să vă povestească totul mai tîrziu.

Oftă ușurat numai atunci cînd ușile largi se închiseră în urma lor.

Ajuns în cabinet, Serghei îi arătă lui Senka un scaun în faţa biroului şi, aşezîndu-se la rîndul lui, îşi aprinse o ţigară :

— Aşa. Acum putem sta de vorbă. N-ai nici o legătură cu maşina furată. Dar dacă totuşi eşti aici, aş vrea să te mai întreb cîte ceva.

Senka se încordă îngrijorat şi, privindu-l pe sub sprîncene, cu ură, îl întrebă :

— Despre ce ? Ce-ţi mai fi vrînd să-mi puneţi în cîrcă !

— Ai destule în cîrcă, Senea, aşa că nu mai trebuie să-ţi punem şi noi.

— Atunci ce-avem de vorbit ? se răsti grosolan Senka şi ochii i se îngustară de răutate.

Neluînd în seamă transformarea intervenită în el, Serghei îi vorbi pe acelaşi ton binevoitor :

— Bine-ar fi, Senka, să mă-nţelegi cum trebuie. Deocamdată n-avem intenţia să te-nchidem. Hoţul nedovedit e negustor cinstit, nu-i aşa ?

— Păi, tocmai. De-aia...

— De-aia ascultă mai departe. Ca hoţ de buzunare, trebuie să fii prins asupra faptului. Acolo, pe loc. Aşa că n-are rost să-ţi amintesc de găinăriile de altădată.

— N-are rost. Las' că mă pricep şi eu ! îl întrerupse duşmănos Senka. De ce m-aţi adus aici ?

— Uite de ce. Să zicem c-ai scăpat mîna în buzunarul cuiva. Tu sau altcineva. Vorbim în general. De ce faci asta ? Ce-ţi trebuie ? Bani sau un lucru mai scump, nu-i aşa ?

— Asta, aşa e. Dacă-i să vorbim în general...

Senka era vădit interesat de noua întorsătură a discuţiei.

— Dar ce nevoie ai, să zicem, de-un buletin de identitate ?

— Cu-al meu şi nu ştiu ce să fac, zîmbi Senka.

— Cu-al tău, te cred, dar cu unul străin ? Iată, de pildă, de la un timp încoace, ai furat numai buletine. De ce ? Cui i le-ai dat, Senea ? Ai ?

— Nu le-am dat nimănui.

— Ei, lasă, le-ai dat. Vrei să-ţi spun cui ? Să-ţi arăt ghereta lui din piaţă ?

În ochii lui Senka licări neliniştea.

— Nu ştiu nimic, răspunse el îndîrjit.

— Ba ştii. Înseamnă că ţi-e teamă, nu-i aşa ? Omul ăla, sigur, are ghearele ascuţite.

Serghei zîmbi dispreţuitor, dar tăcu.

„Nu-i e frică de Semionov, remarcă Serghei în sinea sa. O dovadă în plus că acesta nu-i în stare să ucidă. Pentru aşa ceva e nevoie de tărie de caracter. Şi Senka ar fi simţit asta".

Între timp, Senka se gîndea la ceva — i se citea asta în ochi. Faţa lui rotundă, plină de coşuri, exprimă la început îndoială, apoi îngrijorare şi, în sfîrşit, spaimă. Ochii începură să-i alerge de colo-colo, iar el începu să se foiască neliniştit pe scaun.

Serghei surprinsese această schimbare, dar nu şi-o putea explica. Nu-i rămînea decît să aştepte. N-avea sens să-l întrerupă pe Senka din frămîntările lui. Ca să umple pauza, îşi aprinse fără grabă o ţigară.

În sfîrşit, Senka părea să fi ajuns la o hotărîre. Ochii nu-i mai jucau în cap. Iar mîna, în mod mecanic, şi-o vîrîse în buzunar.

— Ei, am furat odată un buletin, bombăni Senka. Şi ce-i cu asta ?

— Nu numai o dată.

— Crezi c-am stat să număr de cîte ori ?

— De numărat n-ai numărat, dar ţii minte. Cît ţi-a dat pe ele ?

— Juma' de sută bucata, dacă vreţi să ştiţi.

— Oho, bine plătit ! Dar ce face cu ele ? Te-ai gîndit, Senka ?

— Eu ?... De ce să gîndesc ? Să gîndească tractorul, că-i de fier. Mie mi se dă şi iau.

— Tractorului nu-i pasă unde stă, dar omului parcă îi place mai mult acasă. Trebuie să te gîndeşti la asta, ca să n-o scrîntească !

— Tractorului îi ajunge benzina, dar omului, cîte nu-i trebuie !

Se părea că lui Senka îi place acest joc de cuvinte.

— În sfîrşit, remarcă Serghei zîmbind, ai început să deosebeşti tractorul de om. Dar să lăsăm gluma. Ascultă, Senka, vrei să mai rămîi în oraşul ăsta ?

— O am pe mama aici...

— Cu atît mai mult. Dacă vrei să rămîi, uită că mai există buzunare străine. Mai devreme sau mai tîrziu, tot te prindem. Ba aşi zice mai devreme, fiindcă sîntem cu ochii pe tine.

— Nu mai pun mîna pe buletine, ducă-se pe pustii !

— A, te ocupi de altceva ?

Senka îi zvîrli o privire încordată pe sub sprîncene şi zîmbi în doi peri.

— Fără treabă nu stă nimeni. Şi ursul, iarna, tot îşi suge labele.

— Şi tu cu ce te ocupi ?

— Cu ce pică. Trebuie să trăiesc.

— Depinde cum trăieşte fiecare. Unul după lege şi după conştiinţă, altul dimpotrivă. Dacă-i afacerea bănoasă, uiţi de primejdie.

— Asta cum mai vine ?

— De pildă, iei cîte o rublă de la proşti. Tu probabil nu fumezi. Ţii la sănătatea ta.

Senka se-ncruntă din nou, îl privi pe Serghei şi-n ochi îi apăru din nou spaima.

— Eu... uitaţi-vă... fumez... Şi grăbit, scoase din buzunar un pachet boţit de ţigări.

Serghei zîmbi :

— Termină, Senka. Nu mai face pe prostul. Mai scoteceşte-te prin buzunare, poate mai scoţi şi altceva. Hai, nu te ruşina, toţi de-aici ştim despre ce e vorba.

— Ascultă, şefule, de ce m-ai adus aici ? scrîşni Senka din dinţi.

Serghei răspunse aspru şi rece :

— Pentru binele tău. Altfel m-ai fi ascultat ? Şi pe neaşteptate lovi puternic cu palma în masă : Scoate aici tot ! Tot haşişul ! Facem acum un proces-verbal şi spunem că l-ai predat de bună voie.

Pierdut, Senka îl privi cu gura căscată de uimire.

— Adică...

— Pune pe masă, îţi spun ! se răsti Serghei. Repede ! Repede ! Uite, din buzunarul celălalt.

Senka zîmbi strîmb şi-şi întoarse buzunraul pe dos — era gol.

— Poftim, şefule. Ce găseşti, al dumitale să fie !

— Aşaaaa ! Va să zică ai vîndut tot. Vădit lucru, pe Serghei nu-l deruta cîtuşi de puţin lipsa de haşiş din buzunarul lui Senka.

— Nu ştiu nimic. Rîzînd ironic, Senka îşi strînse umerii puternici.

— Ascultă, Senka, tot nu m-ai înţeles, dădu Serghei doienitor din cap. Putem foarte bine să dăm la analiză praful din buzunarul tău, şi te asigur că găsim urme de haşiş...

— Mare lucru, urme...

— Mare lucru ! Va trebui să dai socoteală : de unde ? Haşişul este o treabă gravă, primejdioasă. Şi nu-ţi dăm drumul pînă nu aflăm de unde-l ai. Aşa că... mai bine ascultă-mă pe mine : rău ai făcut că te-ai înhăitat cu el. Binele pe care crezi că ţi-l face, se întoarce asupra ta ! Eu îţi fac o propunere : dă tot ce ai pînă nu-i prea tîrziu. De bună voie. Ascultă, Senka, pentru cine-ţi pui tu capul la bătaie ? Pentru cine vrei să plăteşti cu propria ta libertate ?

Senka nu scoase o vorbă. Pe faţa lui lată şi plină de coşuri se citea lupta chinuitoare pe care o ducea acum cu el însuşi. Într-un tîrziu, întrebă cu neîncredere :

— Şi-mi dai drumul ? Cînţi frumos, şefule ! Dar ştiu eu tehnica voastră !

Serghei strînse din umeri :

— Dac-o ştii, atunci gîndeşte-te. Haşişul îl dai de bună voie, încheiem proces-verbal. Şi-atunci de ce să te mai reţinem ?

— Dar buletinele ?

— Asta nu intră în procesul-verbal. Tu ştii că furtul de buzunare e altceva. Ştii tu...

— De, e adevărat.

Senka se foi neliniştit pe scaun şi din nou îl privi pe Serghei cercetător, pe sub sprîncene. În sfîrşit, oftă şi spuse :

— Eh, nu-ntîlneşti des asemenea şefi ! Văd eu că trebuie să-ţi vin în ajutor !

— Îmi faci o favoare ? zîmbi Serghei înţelegător. Ei hai, fă-mi-o ! Unde-i haşişul ?

— Într-un loc.

— Mergi acum cu băieţii noştri şi-l predai de bună voie. Aşa e ?

— Aşa-i, ce să-i faci ! oftă Senka din nou.

— Deocamdată spune-mi cine ţi l-a dat să-l vinzi.

— Danîlici...

— Lui i-ai vîndut şi buletinele ?

— Păi cui ? Lui.

— Acum uite ce-i, Senka. Eu îţi dau drumul, cum ne-am înţeles. Dar cu o singură condiţie : trei zile să nu ieşi din casă. Azi e sîmbătă. Aşadar, pînă marţi. Ne-am înţeles ?

— N-am încotro ! răspunse abătut Senka. Mai bine la mama acasă decît la voi.

— Eu tot așa cred. Dar ca să fim mai siguri, vom veghea să te ții de cuvînt. Și să nu-i spui nimic lui Danîlici.

— Puțin îmi pasă de el...

Serghei zîmbi :

— Senka, Senka, ai putea să intri în rîndul oamenilor, să fii folositor societății. Numai să vrei, să te străduiești.

— Am încercat, răspunse Senka, oftînd visător. Nu merge. Mă suge la lingurică ba să beau, ba să fur. Nici eu nu mai știu ce-i în capul meu.

— Înțeleg, consimți Serghei. E greu să educi un copil, dărămi-te un om în toată firea. Pentru asta luptăm noi. Înțelegi ? Și noi, și societatea, bine-nțeles.

— Ptiu, societatea ! dădu Senka disprețuitor din mînă.

— Nu vorbi așa. Dacă întîlnești oameni cumsecade, ai numai de cîștigat. Și Serghei încheie pe alt ton : Ei bine, și-acum la treabă ! În primul rînd să notăm declarațiile tale. Ca martor. Serghei rosti apăsat ultimul cuvînt. Referitor la Danilîci...

Cînd Senka plecă în sfîrșit, însoțit de cîțiva lucrători, Serghei se uită la ceas. Oho ! Era tîrziu ! Și totuși trebuia neapărat să-l viziteze pe Feodorov. Apoi să se ocupe de Alek. Pe tînărul acesta Serghei ținea neapărat să-l interogheze personal. Noile informații despre Semionov îl vor ajuta, desigur, foarte mult.

Îi telefonă lui Lobanov și-i relată pe scurt discuția cu Senka.

— Ai dat totuși de el ! constată satisfăcut Lobanov. Ia te uită, domnule, v-ați găsit și voi, doi artiști, față-n față ! Imediat îți trimit mașina.

De data aceasta Serghei nu se mai opuse, trebuia să se grăbească.

Pe drum se gîndi tot timpul ce-o să spună Feodorov. Trebuie neapărat să-i scrie lui Prohorov o scrisoare, ca de obicei la post-restant. Iar la Moscova, scrisoarea aceasta va fi urmărită. Și-atunci cînd Prohorov va veni... Dar dacă Feodorov refuză să scrie ? Lobanov e convins c-o să refuze, c-o să invoce cine știe ce pretext. Și-atunci... Dar nu, nu se poate. Prohorov există. Și nu mai încape îndoială că-i figura principală. Crima de la hotel, dispariția Gorlinei — toate converg spre el. Iar Semionov și Alek, lor le revine furtul buletinelor, escrocheriile, furtul

din tren, haşişul... Dar ce-i leagă pe aceştia de Prohorov? Deocamdată numai folosirea somniferului. Deşi... Stop! Stop! Stop! Fata în blană de veveriţă! Ea îl cunoaşte pe Semionov, îl cunoaşte pe Alek, o cunoaşte şi pe... Gorlina! Eh, dac-ar găsi-o pe Tamara asta! Dar cum? Prin cine? Gorlina a dispărut, lui Semionov nu-i recomandabil să-i ia interogatoriul acum, rămîne numai Alek.

Între timp maşina gonea, huruind vesel, pe strada scînteietor inundată de lumină, bucurîndu-se parcă împreună cu oamenii de soarele puternic, de cerul albastru fără pic de nori şi de vîntul aproape primăvăratic, care se vînzolea în oraş.

Dispoziţia tuturor se schimbase. Oamenii pe stradă păşeau energic, cu feţe zîmbitoare. Ascultînd fluieratul vesel al şoferului lîngă care şedea, Serghei se gîndi dintr-o dată: „Totuşi, treburile merg bine. Într-o săptămînă am şi străbătut cam jumătate din drum pînă la scopul nostru. Da, cred că jumătate de drum l-am străbătut." Şi fără să vrea, zîmbi gîndurilor sale încurajatoare.

Din fericire, Feodorov era acasă. Cînd Serghei îl rugă să-i scrie lui Prohorov, bătrînul tăcu o clipă, apoi spuse:

— N-are rost să-i scriu. Semion Trofimovici a venit aici. I-am spus tot şi mi-a făgăduit c-o să treacă pe la dumneavoastră. Tare rău i-a părut de Marina! E o neînţelegere la mijloc, zice el. I-am dat şi telefonul dumneavoastră...

Serghei îl privi uluit şi neliniştit pe Feodorov. La o asemenea întorsătură nu se aştepta.

Surprinzînd privirea lui, Feodorov zîmbi:

— Nu vă neliniştiţi! Nu-i om rău. O să vină.

— Dar pe la dumneata o să mai treacă? întrebă Serghei.

— Ştiu eu? Mi-a făgăduit.

— Dar unde a tras?

— Drept să vă spun, nu l-am întrebat, răspunse Feodorov.

Situaţia se complica. Deci Prohorov e la curent cu tot ce se-ntîmplă. În cazul acesta, sigur n-o să vină la Serghei. Şi nici la Feodorov, bineînţeles, n-o să mai vină. Asta-i limpede. Dar vorba-i... există oare acest Prohorov?

— Prietena Marinei n-a mai venit pe-aici? întrebă Serghei pentru orice eventualitate.

— Tamara? Nu, n-a mai venit. Ştiţi, ziaristul ăla mereu telefonează, zîmbi Feodorov cu amărăciune. Bun băiat! Păcat! Tare i-a mai plăcut de porumbiţa noastră!

Acest ultim cuvînt, atît de duios, i se păru lui Serghei cel mai potrivit pentru Nina Gorlina cea dispărută. Porumbița... Își aminti de discuția lor din seara trecută, de privirea ei neliniștită, neajutorată, plină de suferințe ascunse, de lacrimi. Și deodată, convins, se gîndi : „N-a putut săvîrși furtul acela. Nu, n-a putut. E altceva la mijloc".

Grăbit, Serghei își luă rămas bun de la Feodorov, îl încredință încă o dată că o vor găsi pe Marina, că nici de problema lui n-a uitat și că neapărat o va rezolva, așa cum i-a făgăduit, de îndată ce se va întoarce la Moscova. Îl rugă s-o salute pe Galina Zaharovna din partea lui.

Un nou gînd nu-i dădea acum pace : „Ea n-a putut săvîrși această faptă, n-a putut..."

Întors la Direcție, Serghei ordonă imediat ofițerului de serviciu să-i dea legătura prin fir special cu Moscova, cu locțiitorul șefului Direcției miliției judiciare — colonelul Garanin.

Veni și Lobanov.

De data aceasta obținură legătura aproape imediat.

— Kostea ! strigă Serghei în receptor. Încă o dată, bună ziua !

— Bună, bună ! vui drept răspuns vocea lui Garanin prin telefon. Ce s-a mai întîmplat ? Doar am vorbit de dimineață !

— Tot referitor la cazul Gorlina. Înțelegi tu, am senzația că ea n-a putut să săvîrșească furtul acela.

— Da, da, toți spun asta : e fată bună ! Am verificat toate legăturile ei. Nimic, absolut nimic ! Prietenele — una mai bună ca alta.

— Căutați-l pe Prohorov. Astăzi a apărut la noi, dar...

Serghei surprinse privirea uimită a lui Lobanov. În cabina telefonică se năpustise deodată, abia răsuflînd, Jatkin, și cu o șoaptă fluierată, îi spuse lui Serghei :

— Vă cheamă la telefon, acolo, în birou.

Acoperind receptorul cu palma, Serghei răspunse supărat :

— Vorbesc cu Moscova, să sune mai tîrziu !

— O fată, Serghei Pavlovici, replică Jatkin. Mi-e teamă că n-o să mai telefoneze.

— O fată ? se încordă Serghei. Bravo ! Imediat... Și strigă în receptor : Kostea ! Ți-l dau pe Saşa...

Și-i trecu receptorul lui Lobanov.

„N-o fi Marina ?... Adică Nina ? Altcineva n-are cine să fie", se gîndi Serghei, mergînd grăbit pe coridor în urma lui

Jatkin. Abia se stăpînea să nu fugă. Dar şi-aşa lucrătorii pe care-i întîlnea priveau nedumeriţi în urma lui.

În sfîrşit Serghei intră în birou, se repezi spre masă şi luă receptorul, temîndu-se mai mult decît de orice c-o să audă semnalele scurte ale tonului. Receptorul însă tăcea.

— Alo ! Korşunov la telefon ! strigă Serghei.

— Serghei Pavlovici ? se auzi în receptor un glas de fată, nesigur.

— Da, da, Marina ?

— Nu-i Marina. Pe mine nu mă ştiţi. Tamara mă cheamă. Sînt prietena Marinei.

Inima lui Serghei începu să bată atît de tare, încît cu greu se stăpîni ca să vorbească liniştit.

— Vă ascult !

— Vreau... vreau să spun... Fata părea că face un efort... Vreau să vă spun ceva despre un om...

— Poftim, veniţi aici. Chiar acum puteţi veni.

— Nu, nu pot, acum sînt la serviciu. Numai seara pot.

— Atunci vin eu. Unde lucraţi ?... îi propuse Serghei, neputîndu-se stăpîni şi, acoperind cu palma receptorul, îi şopti lui Jatkin : Repede ! Află de la ce telefon vorbeşte...

Fără să mai întrebe nimic, acesta ieşi în goană din cameră.

— Vai de mine, nu ! Aici nu se poate ! replică speriată fata. Numai seara, v-am spus.

— Cum vreţi. Fie şi seara. Vă aştept. La ce oră ?

— Nu, nu vin la dumneavoastră ! Mi-e frică ! Mai bine ne-ntîlnim undeva...

— De ce să vă fie frică ? zîmbi Serghei, străduindu-se să prelungească discuţia.

— Mi-e frică şi gata. Mai bine, eu zic să veniţi deseară la nouă, în faţa cinematografului „Pobeda". Îl ştiţi ? Dar să veniţi singur, căci altfel nu m-apropii.

— N-o să mă recunoaşteţi ?

— Ba eu vă cunosc. Purtaţi o căciulă de castor. Gata ! Trebuie să fug ! Atunci veniţi, da ? Şi neapărat singur. Eu mai întîi mă uit, să ştiţi !

Şi telefonul se întrerupse.

Serghei se uită involuntar la ceas. Mai avea destul timp să se gîndească ce-i de făcut. Aşadar, i-a dat o întîlnire. Serghei zîmbi.

Jatkin se întoarse în birou, împreună cu Lobanov.

— Ei, Volodea, ce-ai aflat ? întrebă Serghei. A telefonat Tamara, i se adresă lui Lobanov. Ştii — blana de veveriţă. Avem întîlnire deseară.

— Oho ! îşi manifestă Lobanov interesul. Dar de unde ştie telefonul ?

— Habar n-am ! Multe întrebări am să-i pun, adăugă visător Serghei.

— A telefonat de la un telefon public de pe Novîi-Prospekt, raportă Jatkin. Eu cred...

— Ce crezi ? îl privi Serghei atent.

— Cred că lucrează undeva pe-aproape.

— Da, şi eu cred.

— Să căutăm prin preajmă, propuse Lobanov. Acolo nu-s întreprinderi mari. Cantine, cafenele, ateliere... Semnalmentele ei le avem. Hai, Volodea, ocupă-te tu de asta.

Jatkin ieşi în goană din birou. Tot ce făcea, făcea în fugă. Energia şi dorinţa lui de a acţiona n-aveau limite.

Serghei şi Lobanov îl urmăriră zîmbind.

— Ei, şi-acum ? întrebă Lobanov.

— Acum să ne ocupăm de Alek, răspunse Serghei.

— Să ştii, îl preveni Lobanov, eu la întîlnire nu te las singur !

— Păi da' cum ? ! M-a prevenit doar...

— Tocmai de-aceea !

— Nu, nu ! Eu la întîlnire obişnuiesc să mă duc singur !

...Alek purta aceeaşi scurtă închisă cu fermoar. De sub scurta descheiată se vedea o cămaşă cenuşie, de lînă, cu nasturi de sidef la guler, care-i contura gîtul slab şi negricios. Uitîndu-se la gîtul lui, fără să-şi dea seama de ce, Serghei îşi aminti de Valka şi se gîndi că trebuie neapărat să-l caute pe băiatul ăsta, ca să-i mulţumească.

Serghei îl privi atent pe Alek, în timp ce acesta, cu mîinile duse stîngaci la spate, se apropia de birou. Tuns chilug cum era — îl vedea acum întîia oară astfel — în primul moment mai să nu-l recunoască. Dar se convinse repede : el era. Ca şi în ajun, sprîncenele negre şi dese le ţinea încruntate, faţa lui frumoasă, uscăţivă, cu mustăcioară, părea trasă, buzele îi erau puternic strînse.

„Cine dracu' te-a împins la crimă ? se gîndi Serghei, cuprins deodată de furie. Tu ar trebui să te plimbi cu fetele, să cînţi, să urmezi o facultate !"

Alek îl privi tăcut pe Serghei, cu ochii lui mari, expresivi. Era ceva în privirea lui care-l mira pe Serghei. Nu citi în ochii lui dușmănie, ironie sau îndîrjire, nici măcar amărăciunea sau descumpănirea de mai înainte, cu care Serghei se obișnuise. Înțelesc numai după aceea ce l-a uimit : în privirea lui Alek se citea oboseala...

— Hai, Alek, să-ncepem de unde am rămas ieri.

Acesta săltă alene din umeri :

— Poftim.

Părea că totu-i era indiferent.

— Mi-ai spus c-o să-mi vorbești astăzi despre tine. Și ai adăugat — zîmbi Serghei — că numai mie ai să-mi vorbești. Sîntem singuri, așa că începe.

„Ce-o fi cu el ? se gîndi neliniștit Serghei. Unde-s veselia și chiar obrăznicia lui de altădată ?"

— Dacă vreți, răspunse indiferent Alek, ațintindu-și privirile undeva, în gol. Numai că... ce rost are ?

— Are, ai să vezi, insistă Serghei.

Alek zîmbi tot așa, molcom :

— Poftim. Numai puneți-mi întrebări. Știți, de felul meu nu sînt bun povestitor.

— Bine. Numele și adresa mi le-ai dat corect ieri ?

— Închipuiți-vă că da.

— Cînd ai venit în acest oraș ?

— Acum un an și jumătate. M-am înscris la admitere în facultate. Mi s-a spus, știți, că aici examenul nu-i greu. Dar... Alek zîmbi cu amărăciune. Pentru mine a fost greu, prea greu.

— Ai căzut ?

— Da.

— De ce nu te-ai întors acasă ?

— Din mîndrie... Ce-or să spună vecinii ? Și bătrînii mei... Își puneau atîtea speranțe în mine ! Am apucat de le-am scris că am intrat la cursurile serale și că m-am angajat undeva, că lucrez...

— Și tu ?

— Eu m-am hotărît, vedeți dumneavoastră, să colind lumea.

— Cum adică ?

— Întîi am fost aici, hamal la calea ferată. Apoi plutaș pe Kama ; am vîndut ziare în Astrahan și am construit case la Tallin. Bătrînilor le trimiteam pachete. Diferite suveniruri,

icre. Le scriam scrisori pline de voioşie. Iar eu... eu făceam foame.

— Într-un cuvînt, mîndrie prostească, aşa cum ai spus ?

— Bineînţeles, mîndrie prostească.

— Ei, şi-apoi ?

— Vara asta m-am întors aici. Ziceam să mai încerc o dată la facultate. M-am apucat de învăţat şi ca să trăiesc, încărcam vagoanele.

— Pe omul ăsta cum l-ai cunoscut ?

— Din întîmplare ! ridică Alek din umeri. Pură întîmplare, mă-nţelegeţi !

— Totuşi... Unde anume ?

— În gară, la bufet. Mi-a citit în ochi că-s hămesit de foame şi mi-a propus să luăm masa împreună. N-am avut putere să-l refuz. Ei, şi ştiţi că votca pe stomacul gol...

— Şi ţi-a făgăduit că te ajută, ca să poţi trimite pachete frumoase acasă...

— Bineînţeles.

— E un om primejdios...

Alek strînse din umeri, dar tăcu.

— Despre el nu-mi spui nimic ?. întrebă Serghei neputîndu-se stăpîni.

— V-am mai spus, se încruntă Alek, eu îmi plătesc polita mea.

— Dar el te-a pus tot pe tine s-o plăteşti şi pe-a lui...

— Îl interesează...

— Va să zică, aceeaşi mîndrie prostească ! Ei, şi femeia frumoasă de care spuneai ? El ţi-a prezentat-o ?

— Ce importanţă are ? Şi în general, vă rog... de asta nu vă atingeţi ! Vă rog foarte mult ! Ochii mari, căprui, ai lui Alek exprimau atîta durere, încît Serghei se simţi prost.

„Sigur i-a prezentat-o Semionov, se gîndi el. E stilul lui. Dar cine-i fata cu care l-a momit ?" Şi deodată Serghei, luminat parcă de-o idee, spuse pe un ton indiferent :

— Fiindcă veni vorba, astă-seară am întîlnire cu Tamara.

Alek zvîrli spre Serghei o privire plină de nelinişte, dar pe loc, stăpînindu-se, lăsă capul jos. Pe tîmpla lui tunsă o vînă albăstruie se umflă şi începu să pulseze cu înfrigurare.

Serghei tăcea.

— De ea să nu v-atingeţi ! ceru surd Alek, făcînd un efort. Ea nu ştie nimic. Vă jur, nimic nu ştie !

— A fost cu tine la gară, îi amîntì Serghei. Ea i-a primit pe cei cu valiza.

Brusc, Alek ridică capul şi-l privi furios pe Serghei. Colţurile gurii începură să-i tremure.

— Cuvîntul meu nu v-ajunge ? E puţin ?

— Nu, Alek, tu nu ştii ce-i cu fata asta, replică Serghei. Şi nici eu, din păcate, nu ştiu.

— Au trimis-o, mă-nţelegeţi ? Au obligat-o. Ea nu ştie nimic ! repetă cu îndîrjire Alek.

„Semionov i-a trimis să-i întîmpine pe cei cu valiza, se gîndi Serghei. Apoi, a doua noapte, Alek a venit după această valiză. Dar scrisoarea... Semionov s-a speriat rău, altfel nu venea el în fugă aici".

— Cine l-a ameninţat pe Semionov că-l omoară ?

— Nu ştiu, răspunse tăios Alek.

De, s-ar putea să nu ştie...

Dar pe loc Serghei simţi o fisură în întreaga reprezentare, atît de bine alcătuită, pe care şi-o făcuse despre Semionov. Scrisoarea conţinea o ameninţare — şi Alek a venit după valiză. Nu cumva Alek şi Semionov s-au certat, poate din cauza Tamarei, şi a vrut să-şi ceară, ori să-şi ia cu forţa, partea lui ? În cazul acesta, el a trimis scrisoarea. Dar asta se poate verifica uşor. Era de-ajuns să confrunte scrisul. Şi fisura, îngustîndu-se, s-ar putea chiar să dispară.

— Uite ce-i, Serghei îi întinse lui Alek o coală de hîrtie şi stiloul său. Scrie aici tot ce mi-ai povestit.

Alek strînse din umeri.

— De ce ?

— Aşa trebuie.

— Dacă trebuie... Dar ce anume să scriu ? Pe unde am lucrat, nu ?

— Da, da.

Alek scrise grăbit, apoi dădu coala de hîrtie lui Serghei.

— Poftim, controlaţi. Pînă la ultimul meu loc de muncă, zîmbi el ironic. Pretutindeni am muncit cinstit.

— Altceva nu vrei să mai spui ? întrebă Serghei.

Alek clătină din capu-i tuns cu maşina pînă la piele şi spuse încet :

— Dar de ea să nu v-atingeţi !

— Eh ! clătină Serghei trist din cap. Eşti orbit de-a binelea, băiete !

Alek fu scos din birou.

După cîtva timp, Lobanov intră şi-l privi uimit pe Serghei. Acesta fuma gînditor, lăsat pe speteaza fotoliului, aţintindu-şi privirea fixă undeva, în spaţiu, şi nici nu întoarse capul cînd auzi că uşa se deschise.

— Îţi trăieşti din plin emoţia întîlnirii ? întrebă ironic Lobanov.

Tăcut, Serghei făcu un efort, se întinse trimiţîndu-şi mîinile în lături, iar pe sub masă îşi întinse picioarele.

— Ei, ce-a zis Alek ? se interesă Lobanov.

— Mai nimic ! dădu Serghei înciudat din mînă. Într-a-devăr, mîndria prostească şi femeia frumoasă. Iar aceasta din urmă, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă, e chiar Tamara. Dar îmi pare rău de băiat cum nu-ţi închipui.

Îi reproduse pe scurt discuţia cu Alek, iar în concluzie adăugă :

— Trebuie să comparăm scrisul lui — arătă coala de hîrtie din faţa sa — cu scrisoarea către Semionov.

— O lăsăm pe luni, răspunse Lobanov. E trecut de şapte. Toţi au plecat.

— Da, bineînţeles...

— Acum am vorbit cu Moscova şi cu Volgogradul, spuse enigmatic Saşa.

— Şi ?

— L-au identificat pe Prohorov.

— Nu se poate !

— Ba da, precis. La Moscova... Semeon Trofimovici Prohorov... Candidat în ştiinţe economice, cercetător ştiinţific principal...

— Ptiu !

— Stai ! Mai este un Prohorov, tot Semion Trofimovici. A fost închis pentru crimă din treizeci şi cinci pînă-n patruzeci şi unu. Ne-au expediat de la arhivă dosarul lui, cu fotografia şi amprentele digitale, cu legăturile din trecut. Într-un cuvînt, totul. Asta însă nu locuieşte în mod oficial la Moscova. Dar... — Lobanov zîmbi cu şiretenie — l-au găsit la Volgograd.

— Serios ? Zi-i, zi-i înainte ! se înveseli Serghei.

— În cincizeci şi nouă a fost înregistrată acolo căsătoria lui cu cetăţeana Ivanova, iar după doi ani au divorţat. Ivanova a cerut divorţul : n-a mai putut să suporte suferinţele

pe care i le pricinuia. Închipuieşte-ţi ce-a fost, dacă au divorţat atît de repede !

— Mi-nchipui. Unde lucra atunci ?

— La o bază de aprovizionare cu legume. Contabil.

— Contabil ? Interesant...

— Păi tocmai asta e ! De aceea am telefonat din nou la Moscova. Kostea mi-a spus acelaşi lucru : Prohorov, flotantul, e tot contabil. Interesant, nu ? El contabil, iar ea, Gorlina, casieră ! Numai că nu lucrează amîndoi în aceeaşi întreprindere.

— N-are importanţă.

— Sigur...

Prietenii se priviră cu înţeles şi, amîndoi în acelaşi timp izbucniră într-un rîs atît de vesel, cum nu mai rîseseră de mult.

— Aşadar Prohorov există, insinuă Serghei. A făcut într-adevăr puşcărie şi-a fost însurat cu Ivanova. Asta spune mult. Tu nu găseşti ?

— Ba da. Ceva este, într-adevăr, dar nu totul.

— Aşteaptă, o să vină şi restul !

— Ce voiam să-ţi spun... I-am rugat pe cei de la Moscova să caute şi dosarul lui Feodorov, îi comunică Lobanov, prefăcîndu-se indiferent.

— Foarte bine. O să ne prindă bine, răspunse pe acelaşi ton Serghei. Tot va trebui să intervin pentru el.

— Numai să n-ai bătaie de cap !

— Nu-mi strica dispoziţia, spuse sever Serghei. Curînd trebuie să mă duc la întîlnire.

Exact la ora nouă, Serghei se apropie de clădirea înaltă, puternic luminată, a cinematografului „Pobeda", situat în fundul parcului orăşenesc, acum acoperit de zăpadă.

Dinspre aleea centrală, pe care mergea Serghei, alei laterale, cufundate în întuneric, porneau într-o parte şi-n alta. Din troienele de zăpadă se iveau spetezele negre şi lungi ale băncilor. În boschetele fără frunze, încîlcite, fluiera singuratic vîntul.

În faţa cinematografului, lume multă. Curînd trebuia să-nceapă un nou spectacol.

Serghei se dădu mai la o parte şi începu să se plimbe de-a lungul unei bănci lungi, pustii. Sus, deasupra capului său, strălucea un felinar în vîrful unui stîlp înalt, subţire, iar zăpada

proaspătă, neatinsă, scînteia sub picioare — pe-aici oamenii treceau rar, așa că n-apucaseră s-o bătătorească.

Plimbîndu-se de colo pînă colo, Serghei privea cu agerime mulțimea gălăgioasă de la intrarea în cinematograf. Observă deodată cum apăru și dispăru în mijlocul mulțimii blana de veveriță a Tamarei, pentru a apare apoi din nou, de astă dată în alt loc. Fata părea că se ascunde de el. Zîmbind, Serghei o urmări din ochi.

Pe neașteptate, cineva îl apucă de mînecă. Serghei se întoarse. În fața lui se afla o fată nu prea înaltă, într-un palton negru, cu guler de vulpe argintie, care-i acoperea pe jumătate fața. De sub genele-i lungi și foarte negre îl priveau niște ochi șireți.

— Serghei Pavlovici ? întrebă fata.

— Da. Dumneata ești Tamara ?

„Ia te uită cum m-a dus cu blana ei de veveriță !" se gîndi Serghei.

— Eu sînt. Dar să mergem, să nu stăm aici. Prea sîntem în ochii tuturor !

Îl luă hotărîtă de braț și-l trase după ea.

— Unde mergem ? întrebă Serghei, după ce lăsară în urmă mulțimea de oameni.

— Ceva mai departe, să nu ne vadă nimeni. Uite, acum pe aici.

Cotiră pe una din aleele laterale. Fără să vrea, Serghei privi înapoi, căutînd să memoreze locul unde au cotit. Fata rîse :

— Mi se pare că sînteți cam fricos !

— Nu prea...

— Vă e teamă de cineva ?

— Parcă dumitale nu ți-e teamă !

Serghei adoptase același ton glumeț.

— Mie ? Asta-i bună ! Mie nu mi-e frică de nimeni ! răspunse fata provocator, și adăugă : Hai s-o luăm pe-aici !

Cotiră din nou pe o cărăruie cufundată în beznă, unde nu întîlniră nici țipenie de om. Vîntul îi lovea în obraji, șuierînd cu putere.

— Și tinerilor dumitale prieteni tot așa le comanzi ? întrebă Serghei.

— Tuturor, și celor bătrîni și celor tineri, bravă Tamara.

— Așadar, și pe Piotr Danilovici, și pe Alek...

Fata ridică repede capul, parcă privind cu atenție fața lui Serghei, se opri o clipă, apoi spuse grăbită :

— Da, și pe ei.

Privi cu teamă în jur și, coborînd glasul, întrebă :

— Ce credeți, ne urmărește cineva ?

— Nu, nu cred.

Cotiră din nou pe o altă alee, și vîntul se potoli dintr-o dată. Serghei desluși în față, prin întuneric, stîlpii întunecați și contururile neclare ale unui gard înalt. „Probabil am ajuns în fundul parcului", se gîndi el.

— Și-acum, ascultați, șopti fata, oprindu-se. De ce credeți că v-am dus așa departe ? Pentru că el mă urmărește pas cu pas.

— Cine ?

— Petea... Piotr Danilovici. E îngrozitor de gelos, și eu, știți, l-am întîlnit pe Alek... L-a îmbrobodit pe bietul băiat, i-a dat bani. Și mie mi-a dat, nu pot să spun că nu, dar ce să-i faci, dragostea... oftă fata. Inimii degeaba-i poruncești !

— Îl iubești pe Alek ?

— Da. E inimos, vesel, cult. Mie îmi plac băieții ca el. Iar Petka... ăsta bea coniac de stinge și toată ziua mă pupă. E adevărat, mai pune cîteodată magnetofonul. Dar mi-e silă ! Uf, ce jigodie ! conchise fata pe neașteptate.

Serghei hotărî să îndrume discuția pe făgașul dorit :

— Pe cine ați așteptat la gară ? întrebă el.

— Alek v-a spus ? Niște negustori. Petka... Piotr Danilovici ne-a trimis. I-au adus o valiză. Ce era în ea, nu știu. Parcă spune ? Apoi a hotărît să scape de Alek. Era gelos ! Și-a scris singur o scrisoare că, chipurile, vrea să-l omoare cineva, iar lui Alek i-a poruncit să vină noaptea la el. Și, ca să vedeți ce jigodie ! A dat fuga la dumneavoastră, să-l denunțe !

— Spune că nu-l cunoaște pe Alek.

— Minte ! strecură Tamara cu ură. Minte cu nerușinare ! Faceți percheziție la el. Știți ce-o să găsiți ?

— Ce ?

— Un revolver, asta o să găsiți. L-am văzut cu ochii mei. Îl ține într-o ascunzătoare sub pervazul ferestrei. E groaznic, zău ! M-a amenințat că mă împușcă. Și are și otravă la el. Am uitat cum se numește.

— Haşiş ?

— Da, da ! Are şi haşiş ! Îl vinde. Prin Senka... E un hoţ aici, la noi...

Serghei asculta încordat, să nu scape ceva din şoapta grăbită a fetei. Iar ce era mai principal repeta în sinea lui : „Singur şi-a scris scrisoarea !... Are un pistol sub pervaz... Îl cunoaşte pe Alek... Haşiş..."

— Şi nu numai haşiş. Ia nu ştiu ce otravă de la soră-sa, din farmacie. Am auzit cu urechile mele. Acum, cînd mă duc la el, mi-e frică să beau şi-un pahar de apă. Ca să vezi ce jigodie ! Vai, dar ce frig este ! Fata se zgribuli şi-şi frecă obrajii cu mănuşile pestriţe. Dumneavoastră nu vă e frig ?

— Nu. Vreau să-ţi pun încă două întrebări, Tamara.

— Hai mai repede că mi-au îngheţat picioarele.

Şi fata începu să tropăie uşor pe loc.

— Unde-i Marina ?

— Nu ştiu. I s-a întîmplat ceva la Moscova. Dar ce-aveţi nevoie de ea ? Arestaţi-l pe Piotr Danilovici... şi n-aveţi grijă, vă spune el totul şi despre Marina.

— Despre Marina ? ! Serghei rămase uluit auzind această veste neaşteptată. Bine. Şi-acum spune-mi unde te găsesc dacă am nevoie ?

— Pe mine ? Fata se încordă. Eu adresa nu v-o dau. Pe urmă începeţi să mă tîrîţi de colo-colo...

— Dar, Tamara...

— Nu ştiu nimic mai mult ! Dacă ştiam, vă spuneam. Altfel de ce v-aş fi telefonat ? Mi-e tare milă de Alek. Petka l-a abătut din drumul lui. El, Petka ! Şi pe mine tot el. Toate pornesc de la jigodia asta. Arestaţi-l !

— Întîi să ne lămurim, îşi păstră Serghei calmul, şi întrebă din nou : De unde ştii numărul meu de telefon ?

— De unde ? Ce importanţă are ?

— Tamara, doar discutăm cinstit, nu ? Dacă te-ntreb, înseamnă c-aşa trebuie. Vrei să te cred, iar dumneata...

— Cinstit ? Atunci spuneţi-mi, îi daţi drumul lui Alek ?

— Nu ştiu. Trebuie să ne lămurim. Dacă nu-i vinovat, sigur îi dăm drumul. Şi-acum, răspunde-mi la întrebare.

— De unde ştiu telefonul ? Petka mi l-a spus.

— Nu-i adevărat ! clătină Serghei din cap. El nu-l ştie. Şi nici cum mă cheamă nu ştie.

— Atunci, ştiţi... Stepan Grigorievici mi l-a dat. Am fost azi la el. Pur şi simplu, ştiţi, m-am încurcat în toată discuţia asta.

— Văd. Dar poate ai mai încurcat ceva ? zîmbi Serghei binevoitor. Aşa că spune totul dintr-o dată.

— Despre Petka ? Nu mă credeţi ? Dar puteţi să verificaţi.

— O să verificăm, bineînţeles. Totuşi, spune-mi : unde te pot găsi dacă am nevoie ?

— Să mă găsiţi ? Tamara rămase o clipă pe gînduri. Bine ! se hotărî ea în sfîrşit. Vă dau telefonul meu de la serviciu. E bine aşa ? Şi adăugă cu glas jalnic : Tare mi-e milă de bietul Alek !

Apoi îi spuse un număr de telefon.

— O să-l ţineţi minte ?

— Cînd ieşim la lumină, îl notez.

— Nu, nu ! Nu ieşim împreună ! şopti speriată Tamara.

— Cum vrei.

Se despărţiră aproape prieteni.

Rămînînd în urmă, Serghei porni în urma fetei, pe cărarea pustie. Era linişte. Zăpada scîrţîia sub picioare. De o parte şi de alta, dincolo de troienele înalte, tăcuţi şi nemişcaţi, copaci negri străjuiau parcă liniştea din jur şi numai undeva sus, în ramurile lor, şuiera vîntul haiduceşte.

Silueta întunecată a fetei dispăru la cotitură. Serghei grăbi paşii, străduindu-se să n-o scape din vedere.

În faţă începură să se zărească lumini. Vîntul aducea pînă la el rîsete şi glasuri.

În urma Tamarei, Serghei ieşi în sfîrşit pe aleea principală. Ochiul lui încercat observă că în urma fetei mergea cineva. „Aha, va să zică adresa ta o vom avea în orice caz ! se gîndi Serghei. N-a avut răbdare Saşka !“ Deodată, un gînd nou îl cuprinse, frigîndu-l parcă : „Dar dacă e Semionov ?“ Şi porni prudent pe urmele fetei, care se îndepărta.

Ajungînd în dreptul unui felinar, Tamara se uită la ceas şi grăbi pasul. Peste un minut se pierdu în mulţimea de oameni de la intrarea cinematografului. „Nu cumva intră la film ? Singură ?“ se gîndi Serghei fără să vrea. Dar oricît o căută, n-o mai zări. Tot mai mulţi oameni se îngrămădeau la intrare.

Serghei se uită la ceas. Oho ! Aproape unsprezece ! Trebuia să se grăbească : Lobanov îl aştepta la Direcţie.

Porni spre ieşirea din parc. Se mai liniştise puţin şi căuta acum să se gîndească la tot ce aflase în timpul acestei întîlniri neobişnuite.

În primul rînd, pentru ce a ţinut Tamara să-l vadă ? Se pare că-i limpede : îl urăşte pe Semionov şi vrea să-l ajute pe Alek. Iar Semionov, dacă ţine în casă un pistol, e totuşi un om primejdios, deşi asta nu se prea potrivea cu imaginea pe care Serghei şi-o făcuse despre el. Va trebui, probabil, să facă unele corecturi mai mult sau mai puţin importante. Pistolul, haşişul, somniferul... Ei, asta-i bine. Mai departe. Lucrul cel mai important : Unde-i Marina, adică Nina ? Semionov ştie oare unde este ? Nu, nu poate să ştie...

Abia cînd ajunse în dreptul Direcţiei, Serghei simţi cît de mult îl pătrunsese gerul. Degetele îngheţate abia i se mai mişcau cînd scoase legitimaţia la poartă.

— Lobanov n-a plecat, nu-i aşa ? întrebă el.

— Nu, n-a plecat. E un tovarăş la dumnealui, de la ziar.

— Aha !

În fugă, ca să se mai încălzească, Serghei urcă scara pustie, cufundată în semiîntuneric. Abia cînd ajunse pe coridor, simţi ca nişte ace împungîndu-l în picioare. Fiecare pas pe care-l făcea era dureros. „Trebuie să-i cer lui Saşka nişte ciorapi de lînă, se gîndi Serghei, altfel te pomeneşti că-mi degeră picioarele !"

În biroul lui Lobanov îl găsi şi pe Urmanski. Aşezaţi paşnic la masă, cei doi beau ceai dintr-un termos mare, cît un obuz, cu flori zugrăvite pe el. Pe o farfurioară se înălţa o piramidă de fursecuri.

— A, beţi ceai şi mîncaţi fursecuri, ce vă pasă ! spuse Serghei, frecîndu-şi mîinile.

— Unii se duc la întîlnire, alţii beau ceai ca moşii ! zîmbi Lobanov, şi deodată faţa lui rotundă se concentră : Uite, Gheorghi îmi povesteşte nişte lucruri interesante. Şi adresîndu-se lui Urmanski, adăugă : Repetă-i şi lui. Spune de la început !

— Întîi daţi-mi şi mie un ceai, ceru Serghei, trăgîndu-şi un scaun. Am îngheţat...

Abia atunci observă că Urmanski era extraordinar de neliniştit : nu făcea glume, fuma nervos şi nici nu se atinsese de paharul lui cu ceai.

— Ei, Serghei Pavlovici, pun mîna-n foc pentru Marina ! vorbi repezit Urmanski. E fată bună. Eu, slavă Domnului, mă pricep la oameni !

— Ei nu, zău ! nu se putu stăpîni Lobanov.

— Da, e fată bună ! repetă provocator Urmanski. I s-a întîmplat ei ceva, un necaz. Simt asta. Şi mie...

— Las' că cunoaştem noi suferinţele tale, îl întrerupse din nou Lobanov. Treci la fapte.

— Da, da, faptele. Iată despre ce-i vorba. Astăzi am trecut pe la Stepan Grigorievici. Tocmai plecaseră[ţi], se uită el la Serghei. Voiam să-l întreb dacă a aflat ceva despre Marina. Cînd eram acolo, vine şi prietena ei, Tamara.

„Va să zică nu m-a mint[ţ]it", se gîndi Serghei, şi întrebă :

— Despre mine nu l-a întrebat nimic pe Stepan Grigorievici ?

Urmanski căzu pe gînduri.

— Nu, nu cred, nu l-a întrebat nimic. Deşi a avut o comportare foarte ciudată. Am observat asta de la început.

— Aţi plecat împreună ?

— Da. Şi deodată, pe stradă, mă întreabă : „Dumneata o iubeşti pe Marina ?" Eu, ca prostu', am trîntit-o : „Da, o iubesc, şi încă cum ?" Fata oftează şi deodată îmi spune : „Dacă vrei, pot să-i duc o scrisoare de la dumneata". Am rămas ca trăsnit, dar i-am spus : „Sigur că vreau ! Dar unde e ?" „Asta nu pot să spun. Marina m-a rugat să nu spun nimănui". Ei, m-am gîndit eu, e bine şi-aşa.

În timpul acesta sună telefonul. Nerăbdător, Lobanov ridică receptorul. Preţ de-o clipă ascultă atent, apoi bombăni : „Bine", şi puse receptorul în furcă. Privindu-l în treacăt pe Serghei, spuse :

— Au scăpat-o pe prietena ta, lua-o-ar dracu' ! Şi adresîndu-se lui Urmanski, adăugă : Ei hai, continuă, spune-ai de scrisoare...

Acesta mai tăcu puţin, adunîndu-şi gîndurile, apoi continuă :

— Acolo, pe stradă, i-am scris Marinei cîteva rînduri. Mergem mai departe. Lîngă piaţă îmi zice : „Mai departe să nu mă conduci". „Dar răspunsul ?" o întreb eu. „Dacă are răspuns, zice, îţi telefonez. Dă-mi numărul dumitale". I-am notat numărul meu de telefon şi a plecat. Iar eu, ştiţi, m-am luat tiptil pe urmele ei.

— Ai de gînd să te faci detectiv ? zîmbi Lobanov.

Serghei tăcea, ascultînd, şi, ţinînd mîinile pe paharul de ceai fierbinte, sorbea uşor din el.

— Nevoia te face, răspunse mohorît Urmanski. Dacă adevăraţii detectivi nu fac nimic... Aşadar, cum spuneam, fata intră în piaţă şi se apropie de o dugheană...

— La Semionov, observă semnificativ Lobanov.

— Înseamnă că lui i-a şi dat scrisoarea, încheie Urmanski. Aşadar, vă rog să vă ocupaţi de acest individ. El ştie unde-i Marina !

— Da, de Semionov va trebui să ne ocupăm, rosti apăsat Serghei. Chiar mîine îl luăm în primire.

...Dar a doua zi se petrecură evenimente care îi răsturnară toate planurile.

Dis-de-dimineaţă, ofiţerul de serviciu pe Direcţie îi telefonă lui Serghei şi-i raportă :

— Tovarăşe locotenent-colonel, locuinţa lui Semionov a fost prădată ! Iar pe el, l-au transportat la spital în stare gravă.

— Ce are ?

— De la spital ne-au comunicat că a fost otrăvit cu un somnifer.

VII

Încă două zile, ultimele

În ajun, Volodea Jaktin umblase mult pe Novîi Prospekt. Centrul căutărilor lui era faimosul telefon automat din colţ, de lîngă brutărie. În preajma brutăriei nu lucra nici o fată cu numele de Tamara, nici ca vînzătoare, nici ca funcţionară. Şi Volodea plecă mai departe.

Blocuri luminoase de şapte, nouă şi chiar unsprezece etaje defilau de-a lungul bulevardului drept ca o săgeată, despărţite de drum printr-o fîşie lată de copaci şi tufişuri, acum într-atît acoperite de zăpadă, încît din tufişuri rămăseseră afară doar vîrfurile negricioase şi rare, ca nişte perii, iar ramurile încîlcite ale copacilor, pline de puful zăpezii, păreau că cresc direct din troienele înalte. Valul acesta alb-negru era întrerupt doar de nişte tranşee înguste, în locurile unde treceau oamenii, şi din aceste tranşee se vedeau în trecere, plutind parcă pe bulevard, troleibuze roşii, autobuze albastre şi tot felul de maşini mici.

Volodea mai trecu un cvartal şi încă unul, pînă dădu de un alt complex comercial: un magazin alimentar, un atelier de repararea frigiderelor şi un atelier fotografic. Dar nici acolo nu găsi nici o salariată cu numele de Tamara. Atunci Volodea porni înapoi, în partea cealaltă a telefonului. Acolo se aflau un atelier de reparat televizoare, o croitorie, pentru care manifestă de îndată interes şi un salon de coafură, care îi reaprinse speranţele. Dar aici nu lucra nici o Tamara. De fapt dăduse de

o tînără cu acest nume, foarte drăguță și vioaie, și Volodea, înviorat, îi vorbi cu atîta pasiune, încît fata se îmbujoră în obraji, dar după cîteva minute interesul lui pentru ea scăzu brusc. Își dădea seama că nu era Tamara pe care o căuta.

Vreo trei ore, Volodea străbătu în lung și-n lat bulevardul și străzile alăturate. Înghețat de-a binelea și furios, urcă în troleibuz și plecă la Direcție să raporteze insuccesul său.

...De doi ani lucra Volodea la Miliția judiciară. Intrase aici îndată ce absolvise Facultatea de drept și după ce își susținuse strălucit lucrarea sa de diplomă, despre cercetarea locului infracțiunii. La întrebările pline de nedumerire și scepticism ale prietenilor, Volodea răspundea rîzînd: „Ce să-i faci, dacă ne-am potrivit la caracter!" Și adăuga pe neașteptate: „Știți, eu sînt un om milos!" După trei luni de practică într-una din secțiile miliției, sufletul i se umpluse de atîta amărăciune și furie nestăpînită, încît maică-sa nu-l mai recunoștea pe veselul ei Volodea, cel plin de viață . . . „Nu pot s-o văd cum plînge, îi povestea ei seara. L-au închis pe băiatul ei pentru huliganism. Pe bună dreptate l-au închis. O căzătură, un animal! Dar dac-ai vedea-o pe femeia asta! În trei zile a îmbătrînit de tot!" În altă seară îi povesti: „În parc, aseară, înțelegi, ședeau doi îmbrățișați pe o bancă, vorbeau despre viitorul lor, vlsau. Și s-au năpustit cinci huligani cu cuțitele. Ca lupii s-au năpustit. Iar fata... acum e la spital. Dar îi găsim noi! Răsturnăm tot orașul cu susu-n jos, și-i găsim! Așa ceva nu se poate ierta!"

De multă vreme rămăseseră singuri. Volodea avea cinci ani cînd i-a murit tatăl, pilot polar. Mama l-a dat pe Volodea să învețe muzica, fiindcă avea talent. Visa să-l vadă muzician mare, și anume violonist. Cînd cînta cineva la vioară, ea plîngea. Se visa la concertele lui într-o sală liniștită, vrăjită parcă... Mai tîrziu, cînd Volodea a mai crescut, s-a gîndit să-l facă aviator. Îl prinsese într-adevăr pasiunea zborului și era tot atît de înflăcărat ca și tatăl său. Apoi... Orice și-ar fi putut închipui, dar că Volodea al ei o să lucreze la Miliția judiciară, asta nu. Dar l-a înțeles. Un deosebit simț al dreptății, iată ce-l adusese acolo.

...Cînd troleibuzul trecu pe lîngă piață, Volodea își aminti deodată de Senka și porni să-și facă loc spre ușă. Parcă-l împingea cineva, silindu-l să coboare.

Pe trotuar, vîntul ca de gheață îi arse din nou fața.

Volodea gîndi : „La drept vorbind, ce caut eu aici, în piață ?" S-a hotărît poate să-l admire pe Semionov ? Sau să-și piardă vremea la berărie, printre prietenii lui Senka ? Strînse din umeri și zîmbi...

În piață, lume puțină. Pe tejghelele lungi, aproape goale, numai pe alocuri se vedeau mormane de cartofi sau grămăjoare aurii de ceapă. Zăpada murdară, bătătorită, scîrțîia sub picioare.

Volodea apucase să treacă de șirurile cenușii, nesfîrșite de acoperișuri, cînd deodată observă în față o față într-o blană de veveriță și, fără să vrea, o urmări cu privirea. Nu putea să-i scape nici o haină din blană de veveriță. Apoi îl zări și pe ziaristul Urmanski. Lunganul acesta, nu mai încăpea îndoială, o urmărea pe fată, dar o făcea cu atîta stîngăcie, încît Volodea zîmbi. Totuși situația îi trezi interesul.

Cînd fata traversă cu pași siguri piața nu prea mare de dincolo de șirurile de tejghele acoperite și se îndreptă spre prăvălia lui Semionov, interesul lui Volodea crescu la maximum. Fata nu se apropie de tejgheaua în fața căreia se îmbulzeau cumpărătoarele, ci, ocolind-o, dispăru în spatele ei. Să fie oare fata cu pricina ?

Îl urmări și pe Urmanski. Descumpănit, ziaristul se opri puțin locului, deoparte, apoi se-ntoarse brusc și, aproape în fugă, se îndreptă spre ieșirea din piață. Arăta extrem de tulburat.

Volodea se hotărî s-o aștepte. Dar bineînțeles, nu într-un loc, că ar fi înțepenit. Trecu de la o prăvălie la alta, cercetînd mărfurile expuse. Dar mintea îi lucra cu înfrigurare, trecînd în revistă faptele și amănuntele ce-i erau cunoscute.

Da, probabil că era fata despre care i-a vorbit Korșunov. Pentru că a mai fost văzută aici, lîngă prăvălia lui Semionov. A văzut-o Korșunov și pe urmă parcă a intrat în pămînt ! A dispărut și n-au mai dat de ea, oricît au căutat-o. Probabil că și atunci a intrat înăuntru, în prăvălie. Dar n-a stat acolo cu zilele ! Pe unde-o fi ieșit, că n-a văzut-o nimeni ?

Pentru orice eventualitate, se uită înăuntrul uneia dintre prăvăliile vecine cu cea a lui Semionov. Prin ușa din dos deschisă se văzu o trecere îngustă între prăvălie și gardul vechi ce despărțea piața de stradă. Apoi pîndind un moment prielnic, se strecură pînă la gard și constată că trecerea din spate

ţinea cît toată piaţa, iar în gard se deslușea ceva mai încolo o portiţă.

Volodea privi în jur. Din locul unde se afla, vedea bine și trecerea din spate, de-a lungul gardului, de la prăvălia lui Semionov pînă la portiţă, și piaţa din faţa gheretei. Într-un cuvînt, era un loc foarte potrivit pentru observare, dar nu putea să stea acolo fără să trezească bănuieli.

Chiar în acel moment cineva îl bătu pe umeri. Volodea se întoarse brusc. În faţa lui se clătina ușor un om slab, deșirat, neras. Pe faţa lui păroasă, dintre obrajii vineţii, se avînta un nas lung și alb, parcă degerat, iar ochii umflaţi îi lăcrimau. Nasturii paltonului ponosit erau rupţi, paltonul era pătat, iar fularul murdar de la gît își pierduse de mult culorile iniţiale. Privindu-l cu ochi tulburi pe Volodea, omul spuse cu vădit efort:

— Tragem o dușcă? Tu cu banii, eu cu sticla. Și Kolka pune o rublă. Ei, ce zici? O... o... și o! Îndoi înapoi trei degete, iar cu degetul mare și cu cel mic măsură în aer, de trei ori, o dimensiune care trebuia să însemne cam cît revine fiecăruia.

În aceeași clipă, ca din pămînt, apăru și numitul Kolka, în persoana unui grăsan scund, mustăcios, cu căciula de blană cafenie dată pe ceafă și ochi bulbucaţi, bolnăvicioși, pe o faţă puhavă.

„Așa zic și eu întîmplare", se gîndi Volodea și spuse grăbit:

— S-a făcut, fraţilor! Tu mergi și adu votcă. Eu cu Kolka te aștepţăm aici.

Și vîrî mîna în buzunar după bani. Grăsanul ţinea strîns în pumnul lui murdar o rublă. Luînd banii lunganul dispăru într-o clipă, iar grăsanul, oftînd, vorbi împleticit:

— Eh, dacă n-ar fi păduchele ăsta, ce nu i-aș face eu, ohoho!

În clipa aceea Volodea văzu că din prăvălia lui Semionov iese, strecurîndu-se prin coridorul îngust, spre portiţă, silueta fetei în blană de veverliţă. Grăbit îl cuprinse pe grăsan de după umeri și, aplecîndu-se, îi bolborosi tot atît de încîlcit în ureche:

— Toţi ăștia... știi și tu, dar n-are aface!

Între timp, fata furișîndu-se pe lîngă gard, aruncă în treacăt o privire grăbită spre cele două siluete care se clătinau, și ieși repede în stradă.

În același moment, Volodea se îndreptă și-i spuse grăbit grăsanului, care rămase năuc :

— Ei, Kolea, să fii sănătos ! Salutări nevestei !

Și ieșind pe portiță, porni grăbit pe urmele fetei. „E Tamara, prietena Gorlinei, care a dispărut, se gîndi el. Ei ce noroc am avut !"

Nu-i era greu s-o urmărească. Fata mergea fără să se uite înapoi, tulburată probabil de ceva, apoi grăbindu-se, urcă în troleibuz. Volodea apucă să sară pe scară, în urma ei.

Merseră multă vreme cu troleibuzul, apoi încă o bună bucată de drum pe jos, pînă ajunseră pe o stradă liniștită, înzăpezită, de la marginea orașului, cu căsuțe mici și garduri scunde. Fata intră într-una din aceste curți, trecînd pe o cărare îngustă, bătătorită, urcă prispa de lîngă o verandă cu geamlîc.

Fără să mai aștepte ca ea să intre în casă, Volodea își continuă drumul pe lîngă gard, și ascuns privirilor fetei de o ieșitură a verandei, coti într-o ulicioară îngustă. Casa se afla în colț.

Nu așteptă prea mult. Auzi mai întîi o ușă trîntită, apoi pe prispă bocănire tocurile înalte ale cizmelor ei îmblănite și iat-o în curte, trecînd grăbită spre portiță, pe fata în blană de veveriță. Între timp se întunecase, așa că Volodea nu mai putu să-i deslușească fața.

Apoi din nou în troleibuz, străbătură aproape tot orașul, dar de data asta, fata îl aduse la cunoscuta adresă de pe strada Lugovaia, unde locuia Semionov. Fata deschise ușa cu cheia ei, dar era foarte nervoasă : nu nimeri dintr-o dată cu cheia în broască.

În locuința lui Semionov — în care nu se afla acum nimeni, Volodea știa precis acest lucru — Tamara rămase puțin, apoi luă din nou autobuzul spre centrul orașului. „Mult o să mai colinde așa ?" se gîndi obosit Volodea.

În sfîrșit fata coti pe o stradă îngustă și, lăsînd în urmă două-trei case, intră într-o curte mare și întunecată. Volodea se furișă pe urmele ei. După pașii siguri ai fetei, după faptul că începu să-și descheie blana din mers, după felul cum, cu gesturi obișnuite, se strecură apoi pe zăpadă, înainte de a intra pe ușă, Volodea înțelese că ea ajunsese în sfîrșit acasă. Cîteva clipe mai tîrziu auzi țăcănitul ritmic al tocurilor pe scara înghețată ce ducea la etaj, apoi zgomotul unei uși ce se deschise și se trînti repede.

Răsuflînd uşurat, Volodea mai rămase puţin în curtea întunecată, apoi porni spre ieşire. În sfîrşit, putea să se ducă şi el acasă. Abia acum simţi cît era de obosit şi îngheţat şi ce foame i se făcuse în decursul acestei zile nesfîrşit de lungi şi încordate. O, de s-ar vedea mai repede acasă, să înfulece dintr-o dată şi prînzul, şi cina, şi vreo cinci pahare de ceai tare, cel puţin cinci! Apoi să se întindă pe canapea şi să citească ceva... Cîte cărţi se adunaseră între timp!... Dar deodată un gînd parcă-l arse: „Dar dacă n-a venit acasă la ea? Dacă îi pierde iarăşi urma?" Nu, n-avea unde să plece de-aici, era pur şi simplu imposibil. Au grozav nevoie de fata asta. De cîte ori a spus asta Korşunov!

În curte, Volodea privi împrejur. În întunericul des, aproape de nestrăbătut, ardeau şters becurile răzleţe de la intrările clădirii. În lumina gălbuie a unuia dintre ele, Volodea desluşi o bancă şi pe cineva şezînd pe ea. Omul, adus de spate, fuma. Focul ţigării lui ba se aprindea, cînd trăgea în piept, ba, descriind o curbă în aer, pălea în mîna lui nevăzută, lăsată în jos.

Volodea, obosit, se îndreptă într-acolo, căutînd din mers să scoată cu degetele îngheţate o ţigară.

— Îmi dai voie s-aprind şi eu?

Atunci îşi dădu seama că pe bancă se afla chiar portarul, bătrîn, mustăcios, cu pîslari scîlciaţi şi şorţ legat dinainte, deasupra scurtei îmblănite. Alături, rezemată de perete, îşi lăsase lopata mare de fier, cu mînerul lung.

— Cum să nu, drăguţule, se poate? Şi bătrînul îi întinse ţigara. Pe cine aştepţi?

Volodea îşi aprinse ţigara şi, aşezîndu-se alături de el, spuse stingherit:

— O fată. Stă aici...

— Pe Tamara? întrebă bătrînul, cu o ironie neascunsă. Ehei, băiete... Văd eu că ai caş la gură, văd eu!

Peste cîteva minute, Volodea ştia tot despre locatara de la apartamentul şapte. De altfel, bătrînul n-apucă să intre la bănuială, pentru că mulţi, destul de mulţi tineri se interesau de uşuratica Tamara.

Terminîndu-şi ţigara, Volodea îşi luă rămas bun, tot aşa de stîngaci.

Ei, acum, în sfîrşit, putea să meargă acasă. Şi nemaisimţindu-şi picioarele de oboseală, Volodea porni cu paşi împleticiţi spre staţia de troleibuz.

Şi iată că aflase două adrese noi. Or să prindă bine, sigur or să prindă bine... nu se poate altfel, măcar pentru faptul că Volodea şi-a irosit atîtea forţe.

Se luminase bine de ziuă cînd Serghei, îmbrăcîndu-se în grabă, ieşi în goană din hotel. În urechi îi stăruia glasul neliniştit al ofiţerului de serviciu : „Otrăvit cu somnifere"... La dracu, ce se petrece ?

În acea dimineaţă de duminică, strada era de obicei liniştită şi pustie. Întinsul ei acoperit cu zăpadă albă se pierdea în lumina cristalină ce anunţa zorile. În jur casele dormeau. La intrarea hotelului sforăia cunoscuta „Volgă" verde, luminînd misterios cu cele două lanterne gălbui.

Urcînd lîngă şofer, Serghei spuse cu glas răguşit de somn :

— Direct pe Lugovaia... Şi, înciudat, îşi aprinse o ţigară. Nu-i plăcea să fumeze pe nemîncate.

Maşina porni în viteză pe străzile pustii, care, din această cauză, păreau şi mai largi, lăsînd în urmă troleibuzele proaspăt spălate, rare, abia trezite din somn.

În faţa căsuţei de pe Lugovaia se şi afla, venită mai din vreme, o maşină verde de campanie cu dunga roşie a miliţiei şi cu antenă lungă. Lîngă ea, întorcea „Volga" cenuşie a lui Lobanov. „Abia a venit şi el", se gîndi Serghei.

Ferestrele casei erau atît de puternic luminate, de parcă înăuntru s-ar fi filmat.

Serghei urcă în goană treptele şi smuci uşa descuiată. În vestibul Lobanov îşi scotea paltonul.

— Ai sosit, constată acesta satisfăcut, văzîndu-l pe Serghei. Ei, ai văzut ce se petrece ?

— O să vedem acum. Ai apucat să mănînci ceva ?

Lobanov dădu doar din mînă. Din cameră ieşi un lucrător al miliţiei şi raportă scurt :

— Am sosit acum douăzeci de minute. Nimic n-a fost mişcat din loc. Conductorul cu cîinele lucrează în jurul casei. Expertul şi fotograful sînt aici.

— Care dintre experţi e astăzi de serviciu ? întrebă Lobanov, netezindu-şi cu palma părul blond.

— Sokolov.

— A, bine ! Anchetatorul de la procuratură a venit ?

— Vine imediat. E pe drum...

— Bun, să mergem.

În camera spațioasă, bogat mobilată, era foarte cald și multă lumină — fuseseră aprinse mai multe lămpi transportabile, extrem de puternice, pe stative articulate. Un tînăr fotograf făcea poze din diferite unghiuri. Cînd se așeza într-un genunchi, cînd se urca pe un scaun, punînd mai întîi un ziar pe el.

Expertului — un om gras, în vîrstă — aplecat peste clanța de metal a ușii ce ducea în camera vecină, i se înroșiseră chelia și gîtul de încordare.

La masa rotundă din mijlocul camerei, stînd incomod, chiar pe marginea ei, un lucrător al miliției scria ceva, străduindu-se să nu atingă paharul, păhărelul și farfuriile așezate alături.

— Vikenti Ivanovici ! îl strigă Lobanov pe expert.

Acesta făcu o sforțare să se ridice și, suflînd din greu, își îndreptă ochelarii cu lentile puternice, care îi alunecaseră pe nas.

— Ce-ați reușit să stabiliți ? îl întrebă Lobanov.

— Deocamdată, mai nimic. Broasca ușii este în perfectă ordine. Doar pe ici pe colo...

— N-o ducea rău Semionov al nostru, observă ironic Serghei, privind camera. N-o ducea de loc rău. Și adresîndu-se lui Lobanov, continuă : Începem cu pistolul ?

Toți cei din cameră se însuflețiră la aceste cuvinte.

— De ce nu, consimți Lobanov, și-l întrebă pe fotograf : Dumneata ai terminat ?

— Încă o fotografie, și gata, răspunse acesta grăbit, lăsîndu-se pe un genunchi. Pe urmă trec în dormitor.

— Înainte de a trece, interveni Serghei, fotografiază te rog, cît mai de aproape, cele două pervazuri.

— Imediat.

— Dar unde-s martorii ? întrebă Lobanov, întorcîndu-se spre unul dintre lucrători.

— S-au dus băieții după e.

— Să-i așteptăm. Pînă atunci vine și anchetatorul.

Serghei se apropie de masă și începu s-o cerceteze cu atenție.

— Aici a mîncat un singur om. Probabil Semionov.

— Pe toate obiectele sînt amprentele unui singur om, adăugă expertul mijindu-și ochii miopi și ștergînd cu batista

ochelarii. Afară de sticlă. Pe ea am impresia că sînt şi alte urme. Să-ncercăm să le identificăm.

— Asta-i foarte important, rosti gînditor Serghei. Cred că somniferul aici a fost turnat, în această sticlă. Şi bineînţeles că asta n-a făcut-o Semionov.

Curînd sosi anchetatorul, apărură şi cei doi martori: un bărbat şi o femeie din vecini, somnoroşi, îmbrăcaţi în grabă.

— Dumnezeule, dar ce s-a întîmplat aici? exclamă femeia, privind speriată în jur.

În ochii bărbatului strălucea curiozitatea. Începu percheziţia.

Serghei se apropie de unul din pervazuri. De cînd intrase, îi atrăsese atenţia: era evident că acest pervaz fusese desfăcut din locul lui, pentru că sub el se vedeau bucăţi de var căzute.

— Prea neatent s-a comportat tovarăşul Semionov cu ascunzătoarea lui, zîmbi Serghei.

— Hm, da! clătină şi Lobanov din cap. Ciudat!

Serghei apucă pervazul de muchie şi-l trase cu putere. Scîndura groasă ieşi scîrţîind din perete. Sub scîndură, într-un orificiu cioplit în cărămizi, se vedea un pistol.

Bătrînul expert îl luă cu grijă între degete, iar cu cealaltă mînă, scoţînd din buzunarul hainei o lupă mare, cu mînerul subţire, negru, se apropie de lampa ce ardea într-un colţ şi începu să-l cerceteze cu atenţie.

Ceilalţi continuară percheziţia.

În dormitor, sub perna patului nedesfăcut, găsiră o cutiuţă cu prafuri somnifere. Jumătate din ele lipseau.

Iar după şifonierul lat, şlefuit, aşezat cam strîmb lîngă perete, sub tapetul rupt, mai găsiră un spaţiu mare, gol.

— Cît se poate de ciudat! rosti cu glas întretăiat bătrînul expert, cercetînd marginile tapetului rupt. Se puteau ridica foarte uşor şi cu grijă. De ce a fost nevoie să le rupă?

— Înseamnă că cine a umblat acolo n-a fost stăpînul casei, răspunse Serghei, aplecîndu-se. Priviţi, aici e ceva pe jos... un praf.

Ţinînd lupa în mînă şi icnind, expertul se strecură în spatele tapetului rupt. Din pricina efortului, cutele de pe gîtul şi ceafa lui se învineţiră din nou. Fu adusă din sufragerie o lampă cu bec puternic, cu şnur lung. După un minut, gîfîind, bătrînul se ridică şi, scuturîndu-şi genunchii, spuse:

— Haşiş.

Apoi, cu aceeaşi grijă şi la fel de metodic, cercetară bucătăria, coridorul, baia, toate uşile şi ferestrele, fiecare scîndură a podelei şi pereţii, centimetru cu centimetru.

Orice obiect, chiar gunoaiele, urmele de noroi, bucăţelele de hîrtie — totul putea aduce lumină asupra celor petrecute în timpul nopţii, totul putea constitui un fir care să ducă la dezlegarea enigmei.

O asemenea percheziţie necesita timp, forţă şi mai ales nervi, necesita o încordare neîntrecută. Nu trebuia scăpat nimic, nici cel mai neînsemnat amănunt, trebuiau luate în seamă chiar şi acele nimicuri care la prima privire puteau părea fără nici o importanţă.

Pînă şi Serghei, deşi era atît de obişnuit cu asemenea percheziţii, se surprindea uneori dorind să treacă peste anumite lucruri lipsite de importanţă.

Mare lucru, la urma urmelor, rama unei fotografii lipite pe dos cu o fîşie nouă de hîrtie ! Dezlipeşte-o ! Nu-i nimic ? Ei, acum poţi merge mai departe. Un raft cu cărţi ? Cercetează cărţile. Nu aşa, una cîte una. Răsfoieşte-le. Nu te grăbi, nu te grăbi... Dar dacă nici între paginile acestor cărţi nu-i nimic ? Ei, atunci poţi să mergi mai departe, cu precizie, ca acele unui ceasornic. Ce-i acolo după măturа din bucătărie ? Nimic ? Dar în găleata cu gunoi ? Apleacă-te, apleacă-te.

Astfel, Serghei îşi comanda lui însuşi, urmărindu-i totodată cu atenţie pe ceilalţi.

Pînă la urmă, ca urmare o migăloaselor eforturi, imaginea celor petrecute alci se contură limpede. Dar nu dintr-o dată, ci treptat, ca un abţibild după ce treci peste el pensula muiată în apă.

Aşadar, Semionov s-a întors seara acasă. A venit singur. Îi era foame. La bucătărie şi-a pregătit ceva de mîncare şi a adus totul în cameră, pe masă. La început, ca să-şi mai potolească foamea, a mîncat nişte cartofi cu slănină. Apoi şi-a turnat votcă, votcă otrăvită de cineva. După ce a băut, a luat cîteva sardele direct din cutie. Şi-atît. Mai mult n-a apucat să mănînce... A venit apoi cineva. A deschis uşa de afară cu cheia lui, nu se vedeau urme de forţare a broaştei, totul era în perfectă stare. Cel venit, sau cei veniţi, se grăbeau tare şi ştiau ce le trebuie. N-au căutat nimic, n-au deschis nici un sertar al

bufetului sau al biroului, nu s-au atins de pat, n-au deschis șifonierul, ci de-a dreptul l-au tras de la perete și, grăbiți, au scos de-acolo, din ascunzătoarea din perete, ceva greu. În ascunzătoare era haşiş, probabil valiza cu haşiş. Dar dovezile cele mai interesante le căpătară în urma cercetării pistolului. Găsiră pe el amprentele mai multor oameni. Asta era foarte important.

Grupa operativă lucră în casa lui Semionov cîteva ore.

În acea dimineață de duminică, Gheorghi Urmanski își îngăduise să doarmă în voie. O somnolență lenevoasă îi închidea pleoapele. Se trezea, apoi din nou, fericit, adormea.

Cînd deschise ochii, văzu pe măsuța mică, alături de lampa cu tija îndoită ca tulpina unei flori, vechiul lui ceas deșteptător, iar alături, scrumiera și pachetul de țigări.

A doua oară cînd întredeschise ochii, văzu pe o altă măsuță ceva mai departe, revistele risipite, cu coperți pestrițe : „Smena", „Nauka i jizn", „Iunost", „Ekran". La cîte reviste nu era el abonat ! Iar pe covor, sub măsuță, la picioarele fotoliului, sclipeau ca abanosul bilele negre ale halterelor. Biroul nu-l vedea de-aici. Biroul lui frumos, din lemn finlandez, de culoare deschisă, cu sertare frumoase, de diferite adîncimi și cu o planșetă glisantă pentru mașina de scris, birou pe care și l-a adus anul trecut de la Moscova. O plăcere, nu alta, să lucrezi la un asemenea birou !

Gheorghi se întinse și din nou închise ochii. Nu, nu mai putu s-adoarmă. Un sentiment nelămurit de neliniște îl trezi definitiv. Se uită la ceas. Oho, trecut de zece !

Hotărît, dădu plapuma la o parte și, punîndu-și papucii, numai în chiloți și maieu, dădu fuga în vestibul, la cutia de scrisori. Se întoarse ținînd în mînă un teanc de ziare și imediat, desfăcu primul dintre ele, parcurse titlurile articolelor și telegramelor. Furat de lectură rămase în picioare pînă parcurse toate ziarele. Apoi se aplecă ridicînd halterele, începu să le rotească în jurul capului, fandînd, aplecîndu-se, aruncîndu-și brațele cînd în sus, cînd în lături, pînă cînd fruntea i se îmbroboni de sudoare și începu să respire greu.

În cameră intră tatăl său.

— Ai și luat ziarele ? întrebă el.

Ridicînd cu un efort halterele, Gheorghi arătă cu capul spre birou. Tatăl, un om înalt ca şi el, cu pijama în dungi, luă ziarele.

Mîncară la bucătărie toţi trei — mama, tatăl şi el — pe îndelete, ca duminica, făcînd schimb de mici impresii şi noutăţi.

Apoi Gheorghi îşi aprinse o ţigară şi se retrase la el în cameră. Trebuia să termine o recenzie asupra unei cărţi scrise de un autor din localitate.

Fără grabă întinse foile de hîrtie pe masă, trase spre el o carte cu nenumărate fîşii de hîrtie între pagini, şi-şi dădu seama că sentimentul de nelinişte şi de tulburare care-l făcuse să se trezească nu-l părăsea. Ba se mai ascuţise. Încruntîndu-se, se străduí să nu se mai gîndească la asta şi începu să citească recenzia pe care o începuse în ajun. Apoi, repede şi, după cum i se păru lui, cu foarte multă eleganţă, termină paragraful: „Dar toate acestea nu pot umbri principalele calităţi ale nuvelei — seriozitatea temei, sinceritatea cu care este scrisă cartea şi emoţia pe care ţi-o trezeşte". Ar trebui să insiste asupra acestor calităţi, îşi zise. Aşadar „seriozitatea temei"... sau poate mai bine să spună „problematica"...

Deodată însă îşi aminti din nou de Marina, văzu aievea părul ei blond, cîrlionţat, ochii atît de adînci, albaştri, curaţi dar trişti, speriaţi chiar. Îşi închipui silueta ei mlădioasă în rochiţa simplă, gri, cu buzunare şi manşete roşii. Inima începu să-i bată tare, tot mai tare, şi el se gîndi: „Unde eşti acum? Şi în general, ce se-ntîmplă cu tine?" Deodată, se simţi cuprins de dorinţa nestăvilită de a fugi undeva, de a face ceva, de a-şi împărtăşi cuiva neliniştea.

Enervat, îndepărtă din faţa lui foaia de hîrtie scrisă pe jumătate şi, aprinzîndu-şi o ţigară, se lăsă pe speteaza fotoliului.

Ce să facă totuşi? Să se ducă la Semionov şi să-i ceară socoteală?... Ori să-i telefoneze lui Korşunov? Nu, n-are rost, e duminică, omul acesta trebuie totuşi să se odihnească, şi cînd, dacă nu astăzi? Dar atunci ce să facă? Nu mai putea sta aşa, cu braţele încrucişate! Totuşi va fi nevoit. Acum nu poate întreprinde absolut nimic.

Oftînd, Gheorghi se apucă din nou de lucru. Privi un timp concentrat foaia de hîrtie din faţa lui, parcurgînd mecanic cu ochii rîndurile scrise, apoi şterse un cuvînt, introduse altul şi, treptat, începu să lucreze.

Deodată în vestibul sună telefonul și Gheorghi, sărind de la masă, se repezi spre ușă.

— Da ! strigă el nerăbdător.

— Gheorghi ? răsună un glas timid de fată, care-l făcu să tresară.

— Da, da, da ! Eu sînt ! Cine-i ? Marina ?

— Da...

— Marinocika ! Unde ești ? țipă el cu glas întretăiat.

— Am primit biletelul dumitale și voiam...

— În primul rînd spune-mi unde ești ? De unde telefonezi ?

— Nu știu, șopti abia auzit fata.

— Cum adică nu știi ?!

— Într-o casă... Adresa n-o știu, și aș fi vrut să-ți spun...

— Stai puțin, stai ! Mai întîi vino repede acasă ! Te căutăm de atîta timp !

— Nu, nu pot să vin, rosti fata speriată.

— Bine. Dar pot să-ți telefonez ? Acolo unde ești acum ? Ce număr ai ?

— Păi, nu știu ! răspunse fata cu o undă de deznădejde în glas și, grăbită, adăugă : Aoleu, vin ! Voiam să-ți spun să nu mă mai cauți.

— Marina ! strigă deodată Gheorghi. Ce vezi prin fereastră ?

Nici el nu-și dădea seama de ce i-a pus această întrebare prostească.

— Ce văd ? În glasul fetei răsună mirarea. O căsuță mică verde... iar în spatele ei o biserică. Apoi șopti, acoperind probabil receptorul cu mîna : Rămîi cu bine, Gheorghi, nu mai pot să vorbesc...

Un pocnet scurt.

Gheorghi închise telefonul și-și șterse fruntea. Mîna îi tremura. Privi pierdut în jurul lui, străduindu-se să-și adune gîndurile, să-și vină în fire în urma acestei discuții. Ce se-ntîmplă cu Marina ? Unde-i acum ? Cum s-o găsească ? Ei, nu ! La dracu, și ce dacă-i duminică !

Înfuriindu-se, smulse din nou receptorul telefonului și formă grăbit un număr. Se auzi apelul prelung. Gheorghi aștepta nerăbdător, bătînd darabana în perete. „Bineînțeles, a plecat, se gîndi el iritat. Se plimbă, pe cînd aici..." Închise apoi și formă un alt număr.

Nici de data asta nu-i răspunse nimeni. „Ei, poftim, nici la birou nu e! Bineînţeles că se plimbă! constată cu satisfacţie răutăcioasă Gheorghi. Ce-ar fi să-i telefonez lui Aleksandr Matveevici?" Şi pentru a treia oară începu să rotească discul telefonului.

I se răspunse aproape instantaneu.

— Aleksandr Matveevici? strigă bucuros Gheorghi.

— Nu. Cine-i la telefon?

— Urmanski.

— Telefonaţi mai tîrziu, este într-o şedinţă, nu vă supăraţi.

— Dar eu...

— Nu vă supăraţi, repetă hotărît glasul necunoscut.

Discuţia se întrerupse.

— Ei, poftim, se ţin de consfătuiri! Uite ce se-ntîmplă, şi ei se ţin de consfătuiri! Ei lasă!

Gheorghi trînti furios receptorul şi se năpusti în cameră. Mîinile îi tremurau în timp ce se-mbrăca. Abia cînd îşi punea paltonul în vestibul, întredeschise uşa spre camera părinţilor şi, văzîndu-le feţele încordate şi neliniştite, le spuse:

— Vin repede! Adică nu. Nu ştiu cînd vin!

Şi înşfăcîndu-şi căciula, ieşi pe scară, trîntind uşa cu putere.

— Telefonează unul, Urmanski, raportă un lucrător, acoperind receptorul cu palma.

Lobanov dădu nerăbdător din mînă.

— Spune-i că sîntem în şedinţă. Să telefoneze mai tîrziu.

Între timp, Jatkin terminase raportul despre activitatea lui din ziua precedentă.

Iar mai înainte, Korşunov relatase cum a decurs întîlnirea lui cu Tamara.

— Cred că somniferul... începu Lobanov, dar chiar atunci, întrerupîndu-l telefonul lui Urmanski, el dădu nerăbdător din mînă: Eu cred că somniferul. Tamara i l-a turnat.

— În timpul zilei, putea să vină şi altcineva, răspunse de la locul său Hramov, imperturbabil ca totdeauna.

Şi involuntar, Serghei remarcă în sinea sa că probabil acest Hramov ştie să se şi înfrunte cu şefii.

— Dar Semionov n-a dat oricui cheia de la casă, replică ferm Lobanov. Numai ei i-a dat-o.

— Vizitatorul de noapte avea şi el cheie, nu se lăsă Hramov.

— I-o fi dat-o ea. L-o fi trimis să-l omoare. Din moment ce i-a turnat somniferul... insistă Lobanov.

Aici însă interveni Jatkin :

— Un amănunt interesant ! exclamă el nerăbdător. Permiteţi, Aleksandr Matveevici ?

— Poftim. Ce amănunt ?

— Urmăriţi, vă rog : cutiuţa cu somnifere se afla sub pernă. Aşa-i ? Dar de ce sub pernă ? Ce, somniferele se iau noaptea ? Înainte de culcare se ia nembutal, dimedrol, barbamil, medinal şi, în sfîrşit, luminal. Dar...

Fu întrerupt de rîsul celorlalţi.

— Ia ascultă, cui îi prescrii reţetele astea ? întrebă uimit Lobanov. Ori vrei şi tu s-adormi pe cineva ?

— Nu prescriu nimănui, dar mă pricep. Am fost de curînd la administraţia farmacillor, şi cu acest prilej m-am interesat, explică Jatkin fără umbră de zîmbet. O dată ce-a intervenit cazul cu somniferele, nu strică să ştii... Aşadar, cum spuneam, se înflăcără el din nou, Semionov n-a putut să ia somniferele acelea. Înseamnă că cineva i-a strecurat cutia dinadins. Vă asigur că cineva a făcut-o. Şi asta în grabă, fără să se gîndească. Ştia precis că Semionov n-o să se mai culce. Înseamnă c-a introdus-o nu pentru el, ci pentru noi. Ca să ne deruteze.

— Plauzibil. Înseamnă că Tamara nu întîmplător î-a pomenit lui Serghei Pavlovici despre somnifere, intervenl unul dintre lucrători.

— Asta precis ! continuă înflăcărat Jatkin. Şi-n general — se opri pentru o secundă — această întîlnire îmi pare foarte suspectă !

Din nou îl întrerupse rîsul celor prezenţi.

— Nu, serios ! încercă Jatkin intimidat să-şi termine ideea, privindu-l puţin jenat pe Serghei, care zîmbea. Vorbesc serios...

— Da, sigur, într-adevăr e suspectă, îl susţinu Lobanov. Fata asta joacă un rol mult mai important în toată afacerea. S-o spunem pe şleau. Şi chiar în privinţa scrisorii pe care, chipurile, Semionov şi-a scris-o singur. Ei, dar despre asta ne va preciza mîine expertiza.

— Şi încă un amănunt, interveni Serghei. Fiţi atenţi !

La Semionov nu s-a găsit scrisoarea trimisă de Urmanski Gorlinei. Reiese, aşadar, că Tamara nu i-a dat-o lui.

— Ei, vedeţi ? ! exclamă Jatkin, neputîndu-se stăpîni. Păi eu ce spun ? Scrisoarea cred că a dat-o cuiva în casa în care a intrat înainte de a trece pe la Semionov.

— De asta nu sînt sigur, observă taciturnul Hramov.

— Uite cu ce trebuie să-ncepem, conchise hotărît Serghei, şi toţi tăcură atenţi, privindu-l. Dumneata, Volodea, du-te imediat la acea adresă şi stabileşte cine locuieşte acolo şi toate celelalte. Unde-i strada ?

— La marginea oraşului, răspunse Jatkin. Orlovskaia. Duce spre satul Orlovka. Tocmai în capătul celălalt al oraşului faţă de Lugovaia, unde stă Semionov.

— Aşadar, la treabă. Eu mă duc chiar acum la Tamara. Trebuie să continuăm întîlnirea, zîmbi. Am multe întrebări pentru ea...

De data aceasta telefonul îl întrerupse pe el. Lobanov ridică receptorul.

— Da ! Aha, dumneata eşti ? Ce-i ? Bun, bun, stai aşa ! Dă receptorul ofiţerului de serviciu... Alekseev, dă voie tovarăşului să vină la mine imediat !

Toţi, tăcuţi, îl urmăreau cu privirea. Iar Lobanov punînd cu zgomot receptorul în furcă spuse :

— E Urmanski. Chiar acum i-a telefonat Gorlina.

Vestea îl ului chiar şi pe Hramov, care îi privi pe toţi mirat. Pentru o clipă se instaură liniştea.

Urmanski deschise brusc uşa. Ia te uită, într-adevăr şedinţă !

— Intră, intră ! Şi povesteşte : ce ţi-a spus Gorlina ? Dar stai jos, omule !

Urmanski închise uşa şi se aşeză pe un scaun alături.

— Aşadar, începu el, străduindu-se să se liniştească, acum o oră...

Vorbea grăbit şi încurcat, tuşind la fiecare moment, apoi, parcă dîndu-şi seama de ceva, continua să vorbească trăgînd cu sete din ţigară.

Toţi erau numai urechi.

— ...După aceea exclamă : „Aoleu, vin" ! şi-a închis telefonul, termină emoţionat Urmanski retrăind din nou toată această scurtă convorbire.

— De ce ţi-a telefonat ? întrebă Serghei.

— Ah, da ! adăugă Urmanski. M-a rugat să n-o caut. Să n-o mai căutăm. Poftim de înţelege ! Şi...

— Aşa, aşa ! îl întrerupse gînditor Lobanov. Ar fi bine ca dumneata să stai astăzi acasă. Poate mai telefonează.

— Dar trebuie s-o căutăm !

— De asta ne ocupăm noi. Dumneata stai acasă şi aşteaptă, repetă Lobanov ferm, ca un ordin.

Serghei dădu aprobator din cap :

— E mai bine aşa, Gheorghi. Poate avem şi noi nevoie de dumneata. Să ştim unde să te găsim.

— Bine, dacă trebuie... Bineînţeles că pot...

După ce Urmanski, neliniştit, dar docil, plecă, Serghei spuse :

— Aţi fost atenţi ? A văzut pe fereastră o căsuţă şi o biserică.

Lobanov dădu înciudat din mînă :

— În oraş sînt cel puţin douăzeci de biserici, iar în jurul lor sute de case. Şi pot fi văzute de la mii de ferestre.

— Cu atît mai mult dacă se uită de la etajul patru sau cinci, adăugă Jatkin.

— Asta aşa e. Totuşi e interesant.

Consfătuirea se termină, Jatkin plecă în misiune, un alt lucrător porni s-o caute pe Tamara. Serghei, răzgîndindu-se, se hotărîse s-o cheme la direcţie.

Lobanov spuse :

— Da, nodul se strînge tot mai tare.

— Ba eu cred că dimpotrivă, replică Serghei. Am senzaţia că dintr-o clipă într-alta se va dezlega. Înţelegi ? Acum, pentru întîia oară, în sfîrşit, s-au întretăiat cele două piste ale cercetărilor noastre : Semionov şi... cel puţin aşa cred eu... Prohorov.

— Ei, de-am putea să-i luăm acum un interogatoriu lui Semionov ! rosti visător Lobanov, frecîndu-şi mîinile. Interesant, cum i-o mai fi ? Hai să-i telefonăm.

De la spital i se răspunse că Semionov tot mai este în stare gravă, deşi acum e în afară de orice pericol.

— E bine şi-aşa ! spuse Lobanov, închizînd telefonul. Înseamnă că şi-a încasat porţia.

Apoi prietenii îşi amintiră că de dimineaţă, sau mai bine zis din ajun, n-a mîncat nimeni nimic, şi plecară la bufet : duminica, cantina era închisă.

Întors în biroul său, Serghei încă mai mesteca un sandviș luat de la bufet, cînd un lucrător întredeschise ușa.

— Bankina e aici, Serghei Pavlovici !

— Cine ? întrebă Serghei, fără să-nțeleagă.

— Ei, Tamara, zîmbi lucrătorul.

— Să intre, spuse Serghei, ascunzînd în sertar sandvișul pe care nu-l terminase și curățind grăbit firimiturile de pe birou.

Tamara intră grăbită, înfierbîntată, furioasă, în blana ei de veveriță descheiată, de sub care se vedea o rochie cu flori și desene viu colorate.

— Asta ce mai e ? trecu ea îndată la ofensivă. Nu cumva credeți că sînt vinovată ? De ce ați trimis după mine ?

Cu o răceală accentuată, Serghei o întrebă liniștit :

— Ești dispusă să vorbești ?

— N-am ce să mai spun ! V-am spus totul aseară ! Știam că acum o să mă tîrîți toată ziua pe la miliție ! Am spus eu ! E de ajuns să vă zică omul ceva, că voi ! Dacă vă-ntinde omul un deget...

— Ai spus deci totul ? repetă la fel de liniștit Serghei. Bun ! Atunci te rog să-mi mai răspunzi la cîteva întrebări. Stai jos.

Tamara se așează pe scaun și, strîngîndu-și mîinile la piept, începu să se tînguie :

— Dar ce v-am făcut ? De ce mă chinuiți ?

— Cui i-ai dat scrisoarea pentru Marina ?

— Cum ? ! Ce scrisoare ?

Își lovi palmele una de alta și-l privi cu atîta uimire pe Serghei, încît acesta se gîndi : „Asta zic și eu artistă !"

— Scrisoarea pe care ți-a dat-o Urmanski.

— Dumnezeule ! Dar eu i-am cerut-o, ca să-l liniștesc ! N-am dat-o nimănui ! Cui s-o dau ?

— Atunci unde-i ?

— Unde ? Am aruncat-o.

— Asta-i prima minciună, constată imperturbabil Serghei. Marina a primit scrisoarea și acum două ore i-a telefonat lui Urmanski.

— Imposibil !

Tamara deschise larg ochii și-l privi uimită pe Serghei.

— Ba închipuiește-ți că i-a telefonat ! confirmă acesta.

— Nu mai înțeleg nimic. Am aruncat-o. O fi găsit-o cineva și...

— Ia te uită! A găsit-o cineva? Ei, atunci să lămurim unele lucruri, spuse aspru Serghei. Dumneata ai căutat să împiedici desfășurarea anchetei. Ai dat intenționat mărturii false. Și asta se pedepsește, să știi!

— De ce să mă pedepsiți? Ce sînt eu, hoață? Criminală? începu să țipe Tamara. N-am furat nimic! N-am prădat pe nimeni! Eu...

Lacrimile începură să-i curgă pe obraji și, cu mîinile tremurînde, deschise geanta și-și scoase batista.

Serghei privi mîinile ei cu degete lungi, cu unghiile vopsite în roșu, și deodată îi veni o idee neașteptată.

Se ridică, străbătu biroul dintr-un colț în altul, apoi se apropie de măsuța pe care se afla cana cu apă, turnă un pahar plin și i-l dădu fetei.

— Bea și liniștește-te.

Tamara aproape că-i smulse paharul din mînă, vărsînd apă pe jos și, înghițind de cîteva ori lacom, puse paharul alături de ea, pe masă.

— Vorbești?

— Ce vreți? Ce mai vreți de la mine?! întrebă ea cu glas de muribund, strîngîndu-și tîmplele între palme. Asta-i tortură! Simt că mi se face rău.

— Nu vrei să vorbești despre scrisoare? Atunci spune-mi: ce-ai căutat ieri seară la Semionov?

— Eu?... El mi-a spus să vin!

— De ce?

— Mi-a dat ceva.

— Ce?

Serghei se mira singur de răbdarea de care dădea dovadă.

— Ce?... Ei... se încurcă ea și adăugă repede: Un taior, asta mi-a dat. Un taior din jerseu. Mi l-a cumpărat și mi-a spus să vin să-l iau. Și l-am luat. Pot să vi-l arăt dacă vreți.

— O să mi-l arăți, dar Semionov va trebui să confirme.

Pentru întîia oară neliniștea i se întipări pe față:

— De unde să știu eu dac-o să confirme sau nu? bolborosi ea.

— Asta vedem noi. Dar dumneata ce i-ai dus?

— Eu? N-n-nimic. Nu i-am dus nimic...

— Te rog să-ți amintești.

— Dacă vă spun nimic, înseamnă că nimic ! Şi gata, ajunge, nu vă mai legaţi de mine ! Nu mai pot să suport !

Această convorbire încîlcită, lipsită de orice logică, continuă mult timp. Tamara cînd se obrăznicea, cînd începea să urle isteric, cînd îşi ducea mîinile la inimă şi bea apă cu lăcomie. Lacrimi false îi lunecau pe faţa roşie, transpirată. Ajunsese într-un asemenea hal de surescitare, încît pînă la urmă, în afară de nişte strigăte fără nici o legătură, Serghei nu mai reuşi să scoată nimic de la ea.

Aşa că hotărî să întrerupă această discuţie fără rost, care-i măcinase nervii. Simţea că, dintr-o clipă în alta, cu toată stăpînirea de care dăduse dovadă pînă atunci, va izbucni şi el.

— Ei bine, spuse în sfîrşit, linişteşte-te şi du-te acasă.

Tamara, dintr-o dată atentă, îl asculta.

— Du-te acasă şi gîndeşte-te bine. Noi o să ne mai întîlnim. Ai telefon ? A, n-ai ! Telefonezi de la telefon public ? Ei bine, astăzi nici pînă la telefon să nu te duci. Nicăieri. Să nu ieşi din casă. Iar dacă vine cineva... Ei bine, asta n-ar fi rău. Cred că totul e limpede.

— Mai limpede nici că se poate !

Şi ea ieşi din birou, trîntind uşa cu putere.

Serghei chemă apoi pe unul dintre lucrători şi arătîndu-i paharul din care băuse Tamara, îi spuse încruntat :

— Du-l la expertiză. Paharul acesta ne va spune în două minute mai mult decît a spus ea aici în două ore. Şi, mai ales, ne va spune adevărul.

Luni dimineaţa, o dimineaţă senină, însorită şi geroasă, Serghei păşea voios în drum spre Direcţie, simţind un puternic avînt şi o neobişnuită dorinţă de a acţiona.

Mai întîi, de cum ajunse aici, telefonă la serviciul expertize şi află că toate rezultatele vor fi gata pe la prînz.

Apoi Serghei coborî un etaj, în încăperile Miliţiei judiciare, şi împreună cu Lobanov ascultă cele expuse de Jatkin referitoare la drumul pe care-l făcuse în ajun pe strada Orlovskaia.

Locuia acolo un oarecare Zvonkov Vasili Prokofievici, chelner-şef la restaurantul aeroportului, care, avînd două zile libere, a plecat cine ştie unde. În orice caz, locatarii din casele vecine nu l-au văzut în acest răstimp. De ce a venit Tamara

în ajun, nu se ştia încă. Jatkin aflase că Zvonkov e un om alunecos, suspect. Volodea a făcut un drum şi la aeroport, unde a cules informaţii despre Zvonkov la colegii lui de serviciu. Cu această ocazie, bineînţeles, a vorbit şi de multe altele, aşa încît, pînă la urmă, nici unul dintre cei cu care a stat de vorbă nu şi-ar fi putut răspunde întrebării : „Ce-a vrut de fapt acest tînăr vesel de la miliţie ?" Din discuţiile cu ei, Volodea mai trăsese o concluzie : trecutul lui Zvonkov era cam tulbure. În ceea ce priveşte casa din strada Orlovskaia, Volodea a ocolit-o cu grijă de cîteva ori, scrutînd ferestrele şi trăgînd cu urechea. Pînă la urmă ajunse la concluzia că este pustie.

Înainte de a discuta cu Jatkin, Lobanov, telefonînd la spital, se interesase de starea sănătăţii lui Semionov. I se răspunse acelaşi lucru ca şi în ajun : pericolul trecuse, dar bolnavul era foarte slăbit.

În acelaşi timp, primiră comunicarea că Senka stă cuminte în casă şi că n-are nici un fel de legături cu lumea exterioară, îndeplinind cu sfinţenie indicaţiile primite. Se vede că discuţia cu Korşunov a făcut o impresie puternică asupra lui.

Tamara Bankina se purta şi ea ireproşabil. Doar o singură dată, plînsă şi speriată, a dat fuga pînă la brutărie şi în drum a ocolit atît de departe cabina telefonică, de parcă aceasta ar fi stat să explodeze dintr-o clipă în alta. S-a mai aflat cu acest prilej că Tamara e tot chelneriţă şi lucrează la acelaşi restaurant al aeroportului, ca şi Zvonkov.

Apoi Lobanov primi, de la Moscova, într-un plic mare, vechiul dosar al lui Prohorov. Încuindu-se împreună cu Serghei în biroul acestuia din urmă, studiară amănunţit şi liniştit documentele respective. În biroul lui Lobanov n-ar fi putut s-o facă, pentru că acolo în fiecare clipă era un du-te-vino.

Totuşi cei doi prieteni n-apucară să citească în întregime nici măcar opisul aflat deasupra celorlalte documente, că sună telefonul.

— Pe mine mă caută, sigur ! bombăni Lobanov. Poţi să scapi de dracii ăştia ?

Dar de astă dată nu ghicise : era şeful Direcţiei care îl căuta pe Korşunov.

— Serghei Pavlovici, începu acesta cu glas grav, uşor graseind. A venit de la Moscova un tovarăş... de la întreprinderea unde a lucrat Gorlina. Nu vrei să stai de vorbă cu el ? E aici, la mine.

— Bineînțeles ! se grăbi Serghei să răspundă. Poate să vină pînă la mine ?

— Da, da, chiar acum, îl trimit la dumneata !

Lobanov strînse hîrtiile întinse pe masă și plecă grăbit, zvîrlindu-i din mers :

— Deocamdată o să mă ocup de alte treburi, că s-au adunat destule.

Iar peste un minut, în ușa biroului răsună o bătaie politicoasă, liniștită.

Își făcu apariția un bărbat înalt, între două vîrste, cu căciulă de astrahan gri și palton din stofă, de-o croială modernă, cu guler îngust, tot din astrahan gri. Avea fața lată, puțin vulgară. De sub streașina sprîncenelor dese, ochii priveau aspru. „Un tovarăș de răspundere", se gîndi Serghei.

Străbătînd fără grabă biroul, omul se apropie de Serghei și, strîngîndu-i mîna, se prezentă :

— Sorokin.

— Îmi pare bine. Luați loc.

Sorokin se așeză pe scaunul din fața biroului, își scoase căciula și zîmbind stăpînit, își descheie paltonul.

— Cam cald aici, la dumneavoastră.

— Da, la noi e cald, zîmbi Serghei, aprinzîndu-și o țigară și întinzînd pachetul peste masă, lui Sorokin. Vă rog.

Și, prevenitor, aprinse bricheta.

Cu gesturi stăpînite, vizitatorul luă o țigară, o aprinse și, dînd drumul fumului pe nas, așteptă.

— Așadar, ce puteți să ne spuneți despre Gorlina ? întrebă Serghei.

— În primul rînd să vă explic de ce-am venit. Sorokin clătină din cap și scuturară cu grijă scrumul. Pe noi ne-a tulburat foarte mult această întîmplare. Sînt în trecere pe-aici și tovarășii m-au rugat să vin la dumneavoastră, să vă vorbesc de Nina, adică de... Gorlina.

— De ce tocmai la noi ?

— Miliția din Moscova a venit la întreprindere, pentru cercetări, și ne-au spus tovarășii că Gorlina este arestată aici, în acest oraș.

— Nu-i arestată, observă Serghei.

— Atunci probabil va fi arestată.

— Sperăm.

— Ei, vedeți ? Au anticipat evenimentele.

— Probabil.

— Dacă-i așa, pronunță ferm Sorokin, atunci e bine să știți pe cine urmează să arestați.

— Pe cine ?

— Un om cinstit, absolut cinstit.

— Dar banii, totuși, au dispărut ! Și-a dispărut și ea. De ce ?

— Asta-i cuvîntul potrivit : au dispărut. Dar Nina nu-i în stare să ia o copeică străină. Înțelegeți ? O copeică ! A lucrat la noi un an întreg. Și toți o iubim ca pe fiica noastră.

— Atunci unde-s banii ? Trebuie să-i căutăm.

— Da, banii trebuie căutați. Și hoțul trebuie prins. Dar nu Nina a furat. Ea a plecat undeva și-o să vină. De asta nu fiți îngrijorați. Cred că i s-a întîmplat ceva personal, aș spune ceva în legătură cu dragostea... știți... tinerețele. Într-un cuvînt, noi garantăm pentru Nina. Asta m-au rugat toți să vă transmit.

— Mda ! făcu gînditor Serghei. Ei bine, să admitem că-i dragostea la mijloc. Nu știți cumva cine-i făcea curte Ninei ?

— Nu știu, zîmbi Sorokin. Dar dumneavoastră din nou legați furtul de numele ei. Și vă repet, greșiți. Nu-i ea în stare să dea bani străini unui băiat de care s-a îndrăgostit.

— Spuneți-mi, Nina nu are părinți, nu-i așa ? Locuia singură ? întrebă din nou Serghei.

— Da, e orfană, oftă Sorokin. A venit la noi direct de pe băncile școlii. Maică-sa tocmai murise. De tatăl ei nici nu-și mai amintea. N-are nici un fel de rude. Și deodată, nu demult, a apărut o rudă de-a ei.

— Cine-i ? Unde e ?

— Nu știu. Nimeni nu știe. A venit de undeva, de departe, nu-i din Moscova. Numai că toate acestea nu-s lucruri absolut controlabile.

— Da, da, înțeleg, consimți distrat Serghei.

Sorokin povesti amănunțit despre prietenele și cunoscuții Ninei Gorlina, despre bunătatea și cinstea ei ireproșabilă, dusă pînă la naivitate.

Serghei îl asculta atent, neîngăduindu-și să se uite la ceas. Pînă la urmă îl întrebă :

— Unde aș putea să vă găsesc în caz de ceva, tovarășe Sorokin ?

— Am tras aici, la niște cunoscuți. Mai stau și mîine. Notați-vă telefonul, spuse el bucuros și deodată se alarmă : Vai de mine ! Cît timp v-am răpit ! Și eu cîte treburi mai am !

Serghei îl conduse pînă la ușă și se întoarse gînditor la birou. „Nina, Nina ! Ce s-a întîmplat cu tine, fetițo ? Pentru că și eu cred că tu n-ai luat acești bani. Dar atunci cine i-a luat ? Prohorov ? Ce caută el în viața ta ? Și cum de-a reușit să te înspăimînte atît de tare ? De ce-ai dispărut ? El te-a speriat ? Dar ai întîlnit atîția oameni cumsecade ! Și toți țin la tine ! Cum de s-au putut întîmpla toate acestea ? Te-ai pierdut, te-ai pierdut și te-ai lăsat înspăimîntată ! Dar de ce ? Și unde ești acum ?"

Deodată, Serghei se gîndi la Urmanski. Bietul băiat ! Cît de tulburat era ieri cînd a povestit discuția lui la telefon cu Nina ! Cum se încurca și cum tușea mereu ! Serghei nu-l văzuse niciodată atît de pierdut. Da, era atît de tulburat încît...

În clipa aceea sună telefonul. Serghei se încruntă. Un gînd tocmai i se rotea în minte, un gînd interesant, gata să se materializeze, și acest telefon...

Îl suna ofițerul de serviciu pe Direcție.

— Tovarășe locotenent-colonel, vă cheamă Baku pe fir special. Tovarășul Ibrahimov.

— Vin imediat.

Serghei ieși grăbit din cabinet, încuind din obișnuință ușa în urma lui.

Ei, poftim, alt om descumpănit, abătut din drumul normal al vieții — Alek. Și el, și Nina. Oameni tineri, niște copii ! Cît de ușor poți să-i abați din drumul lor, să-i sperii, să-i ademenești, să-i încurci ! Pentru că în caracterul lor nu au acel ax trainic, acel fundament moral temeinic și concepțiile de nezdruncinat ale omului integru. Pentru că n-au capacitatea de a rezista, pentru că nu sînt încă pregătiți să lupte cu răul. Dacă n-ar fi întîlnit în drumul lor acest rău, această primejdie, ar fi fost niște tineri buni, cum au fost pînă acum. Dar au întîlnit răul și n-au avut puterea, n-au fost în stare să-l învingă, n-au știut să reziste. Un defect al educației, cauza profundă a catastrofelor ce intervin în viață. De cîte ori s-a gîndit Serghei la asta ! Da, sînt atît de tineri, niște copii care nu se pot apăra...

Intrînd în camera ofițerului de serviciu, Serghei luă grăbit receptorul.

— Serioja! auzi el glasul vesel, uşor gutural, al lui Ibrahimov. Bună ziua, dragul meu! De cîţi ani nu ne-am mai văzut? De-ai şti ce vin păstrez pentru întîlnirea noastră! Ei, şi-acum ascultă... despre tînărul acela... Băieţii mei au lucrat cum trebuie... Ascultă, dragul meu. Aşadar...

Într-adevăr, Alek era dintr-o familie de oameni cumsecade. Tatăl, bătrîn petrolist, ieşise la pensie. Fratele mai mare, tot petrolist, inginer, însurat, locuia separat. Sora, medic, tocmai terminase institutul. Alek era cel mai mic dintre fraţi. A plecat să dea examen de admitere la facultate, a rămas acolo şi acum învaţă şi lucrează în acelaşi timp. Scrie des. Într-una din ultimele scrisori îşi dă chiar şi adresa.

— Stai, stai! Să-mi notez! strigă Serghei, cerîndu-i prin semne ofiţerului de serviciu o coală de hîrtie şi deodată, uimit, spuse: Aaa, asta o ştiu! Interesant!

Ibrahimov îi dictase răspicat adresa casei de pe strada Orlovskaia.

— Înţelegi, dragul meu? Am citit şi eu scrisoarea. Totul descris în amănunţime, continuă Ibrahimov. Descrie chiar şi camera sa, şi privelişteа de afară... ce se vede prin fereastră...

— Ai scrisoarea la îndemînă?

— Da.

— Atunci citeşte-mi-o, dacă nu ţi-e prea greu.

— De ce să-mi fie greu? Acuşi o aduc.

Ibrahimov îi citi scrisoarea lui Alek. Un anumit pasaj, la cererea lui Serghei, îl citi de două ori.

— Scrie frumos, nu-i aşa? încheie Ibrahimov. Şi-acum, uite, am stabilit toate legăturile lui la Baku...

Nu, nici un fel de cunoscuţi suspecţi n-a avut Alek. Toţi băieţi buni, excepţionali chiar. Şi el s-a comportat bine. Da, într-adevăr, e iute din fire şi, bineînţeles, ambiţios. Da, da, întocmai aşa cum şi-l închipuia Serghei. Cît timp a trăit între oameni buni, a fost şi el bun. Iar cînd s-a înhăitat...

— Asta-i tot, Serioja! ţipă înflăcărat Ibrahimov. Cînd iei concediu? Să treci neapărat pe la mine. Cu soţia şi băiatul! Să ne fiţi oaspeţi dragi!

Zîmbind, Serghei jură că va veni neapărat. Ce om bun e Ibrahimov! Şi cît de exact lucrează băieţii lui la Baku! Îşi cunosc meseria. Da, într-adevăr, îşi cunosc meseria!

Serghei închise telefonul, mulţumi ofiţerului de serviciu şi porni spre biroul său.

Îngîndurat, căuta să-şi reamintească ce idee îi venise înainte de a-i telefona Ibrahimov ? O idee interesantă ! Şi această scrisoare a lui Alek... Da, trebuie neapărat... Dar în aceeaşi clipă Serghei îl văzu pe Jatkin, care venea grăbit în întîmpinarea lui pe coridor. Apropiindu-se de Serghei, acesta îi spuse emoţionat :

— Vă căutam ! Să mergem în biroul de expertiză. Aleksandr Matveevici mi-a ordonat să vă găsesc urgent !

— Ce s-a-ntîmplat ?

— O să vedeţi, zîmbi Volodea cu şiretenie. Mi-au dat ordin să nu vă spun deocamdată nimic.

— Eu însă am aflat cîte ceva după expresia dumitale, îi răspunse pe acelaşi ton Serghei.

Ajunseră la celălalt capăt al coridorului, unde se afla secţia tehnico-ştiinţifică. Volodea deschise una dintre uşi.

— Poftiţi. Mergem la Vikenti Ivanovici.

Era laboratorul de dactiloscopie. Pe masa lungă se aflau trei microscoape, iar sub globuri de sticlă se mai vedeau nişte aparate. Pe pereţi atîrnau diferite tabele.

Lîngă masă, Lobanov discuta cu Vikenti Ivanovici. Un alt expert, în halat alb, stătea aplecat deasupra microscopului.

Văzîndu-l pe Serghei, Lobanov se însufleţi şi-i făcu semn să se apropie.

Abia atunci Serghei observă pe masă, lîngă Lobanov, pistolul cunoscut, paharul şi o fişă îngălbenită, veche probabil, cu nişte amprente digitale foarte bine conturate.

— Ei, Vikenti Ivanovici, s-o luăm de la început, să audă şi Serghei Pavlovici, îl rugă Lobanov şi, adresîndu-se lui Serghei, adăugă : Nici nu-ţi închipui ce descoperiri s-au făcut.

Pe pistol s-au găsit amprentele a trei oameni. Aşa cum, de altfel, şi presupusese bătrînul expert. Unele amprente erau ale Tamarei Bankina.

— Le-am comparat cu cele de pe paharul pe care mi l-aţi trimis, îi explică Vikenti Ivanovici.

Serghei, fără să vrea, zîmbi.

— Celelalte amprente coincid cu acestea, arătă Vikenti Ivanovici cu capul lui pleşuv spre vechea fişă de lîngă microscop.

— Prohorov ! interveni semnificativ Lobanov. Le-am luat din dosarul lui. Aşa că Feodorov al tău iese din joc.

— Iar amprentele celui de-al treilea... continuă expertul.

— ...Sînt ale lui Semionov, termină repede, în locul lui, Serghei.

— Vă-nşelaţi.

— Nu se poate !

— Ba uite că se poate. Semionov nici n-a pus mîna pe pistol.

Vestea era într-adevăr atît de neaşteptată, încît Serghei, fără să vrea, îl privi pe Lobanov, căutînd parcă o lămurire din partea acestuia.

— Înseamnă că pistolul a fost pus acolo intenţionat, rosti acesta cu aer grav.

— Cine l-a pus ?

— Bankina, spuse Lobanov, de parc-ar fi tras mai demult această concluzie. Altcineva n-avea cine.

Avusese destul timp să se gîndească la toate acestea.

— Dar cine a fost al treilea ? Spuneţi că aţi găsit trei amprente, oftă Serghei. Dacă Bankina a pus acolo pistolul... Stai, stai ! se însufleţi el deodată. Bineînţeles, Bankina n-a ţinut pistolul la ea acasă. Şi cu atît mai puţin pot crede că l-a purtat pe stradă. În ziua cu pricina s-a dus mai întîi la Feodorov, apoi a trecut prin piaţă, pe la Semionov, pe la Zvenkov, iar de la el direct...

— Asta e ! îl opri Lobanov, înţelegînd dintr-o dată şirul gîndurilor lui. De la Zvenkov l-a luat. Iar acesta cred că-l are de la Prohorov.

Aşadar, pistolul a fost pus intenţionat acolo. Cineva a vrut să se răfuiască cu Semionov, a vrut ca toate bănuielile să cadă asupra lui şi să ofere şi probele respective. Asta numai Prohorov putea s-o pună la cale. Şi în acest scop a folosit-o pe Tamara Bankina. „Ei, stai tu, se gîndi Serghei la Tamara. Altfel vom discuta noi acum !"

După ce-i mulţumi lui Vikenti Ivanovici, Lobanov adăugă, adresîndu-se lui Serghei :

— Să trecem şi pe la grafologi. Ne-au telefonat.

Ieşiră pe coridor, dar uşa din faţă era încuiată.

— Au plecat la masă ! oftă Lobanov. Hai şi noi. Şi pe drum, povesteşte-mi ce ţi-a mai spus Ibrahimov. Ţi-a trecut prin minte să-i transmiţi salutări din partea mea ?

În timp ce coborau scara, Serghei încercă din nou să-şi amintească ce idee îi trecuse prin minte înainte de telefonul lui Ibrahimov. La ce se gîndea el în acel moment ? La Nina

parcă, la soarta ei, la faptul că cineva a înşelat-o, a înspăimîntat-o. Nu, nu asta ! Astea toate fac parte din trecut. Da, şi totuşi la Nina s-a gîndit. La fata asta de nouăsprezece ani, Cum de se angajează astfel de casierițe ? De altfel, cinstea n-are nici o legătură cu vîrsta. Da, dar la nouăsprezece ani eşti naivă, prea credulă şi lipsită de experienţă. Înţelepciunea vine o dată cu vîrsta. La naiba ! Iar s-a îndepărtat... Aşadar, totuşi la Nina s-a gîndit. Şi la cei care-i făceau curte. Şi-atunci... Da, bineînţeles ! Asta e ! S-a gîndit la Urmanski ! Cît era de tulburat cînd i-a transmis discuţia cu Nina la telefon ! Şi tot timpul tuşea. Da, da ! Şi-apoi, scrisoarea lui Alek. Şi această adresă ! Da ! Trebuie să vorbească neapărat cu Urmanski !

Oftă cu atîta uşurare încît Lobanov, care mergea alături de el, îl privi fără să vrea cu coada ochiului şi-l întrebă :

— Ce-i cu tine ?

— Nimic, zîmbi Serghei. Mi-am amintit ceva. M-am chinuit, dar pînă la urmă mi-am adus aminte. Ai telefonul lui Urmanski ?

— Îl am.

După ce luară masa împreună cu Jatkin, se îndreptară mai întîi, toţi trei, spre secţia de expertiză. Jatkin ardea de nerăbdare.

— Eu unul, garantez că Semionov nu şi-a putut scrie singur scrisoarea ! vorbea el agitat, grăbind mereu paşii, în timp ce străbăteau coridorul. Ea minte, vă asigur !

— Atunci cine a scris-o ? Alek cumva ? întrebă Lobanov rîzînd. Care-i părerea ta ?

— În privinţa asta, Aleksandr Matveevici, părerea mea este că...

Dar chiar în clipa aceea, apropiindu-se de uşa laboratorului, Jatkin o deschise dintr-o smucitură.

Văzîndu-i, expertul grafolog şef scoase dintr-un dosar foaia cu concluziile expertizei şi i-o întinse lui Lobanov.

— Poftiţi, aveţi aici totul, spuse el stăpînit.

Expertiza confirma că scrisul biletului trimis lui Semionov nu coincide nici cu scrisul lui Semionov, nici cu cel de pe declaraţia lui Alek.

— Ceea ce era de demonstrat, rosti Lobanov cu glas tare, citind concluziile expertizei şi privindu-l pe Jatkin.

— Luați și a doua concluzie a noastră referitoare la acest caz, oferi expertul o nouă coală de hîrtie. Să le aveți pe toate.

— Despre ce-i vorba ? se miră Lobanov.

— Cea de săptămîna trecută. Compararea scrisului de pe telegramă cu scrisoarea din Volgograd și formularul de la hotel. Vă amintiți ?

— A, da, mi-aduc aminte !

— Parcă spuneați, dacă nu mă-nșel, că este același scris, își aminti Serghei.

— Da, probabil al lui Prohorov, confirmă Lobanov, punînd și a doua coală de hîrtie în dosar, lîngă prima.

— O clipă ! și Serghei îi reținu mîna. V-aș ruga, se adresă el expertului, să comparați acest scris cu cel din scrisoarea lui Semionov. Chiar acum, dacă se poate. Nu vă e greu ?

— Am să-ncerc, răspunse expertul evaziv.

Într-adevăr, nu-i fu greu. O singură privire îi ajunse expertului :

— Sînt scrisuri diferite, răspunse el. Complet diferite. Și referitor la asta trebuie să fac raport ?

— Nu, nu-i nevoie, dădu Serghei din mînă, și-l privi vesel pe Jatkin. Înțelegi, Volodea ?

Acesta ridică nedumerit din umeri :

— Ca să spun sincer, nu prea.

— Uite ce-i. Pînă diseară am nevoie de o mostră a scrisului lui Zvonkov. Acum e limpede ?

— Cum ? ! Credeți că...

— Nu cred, presupun doar. Și adresîndu-se lui Lobanov, îi ceru nerăbdător : Dă-mi, te rog, telefonul prietenului nostru.

...Urmanski sosi în goană, de îndată ce Serghei îl găsi, cu ajutorul nenumăratelor telefoane din redacție.

Încă din prag întrebă nerăbdător :

— Ați găsit-o ?

— O vom găsi, răspunse Serghei, mirîndu-se singur de siguranța care răsunase în glasul lui.

Urmanski se lăsă greoi pe scaun, își scoase căciula și își șterse fruntea nădușită. Apoi, alarmat îl privi pe Serghei.

— Atunci de ce m-ați chemat ?

— Uite de ce. Aș vrea să-ți amintești cîte ceva, începu Serghei, vorbind în mod intenționat foarte liniștit. Numai că

te rog, de data asta, să-mi răspunzi calm, fără să te grăbeşti şi fără să mai tuşeşti, termină el zîmbind.

— Bine ! oftă Urmanski. Să-i dăm drumul, dacă trebuie !

Era atît de abătut, încît nu reacţionă la gluma lui Serghei.

— Atunci, aprinde-ţi o ţigară, concentrează-te şi povesteşte din nou, cuvînt cu cuvînt, toată discuţia cu... Marina.

Serghei era cît pe-aci să spună numele adevărat al fetei. Dar nu, asta nu trebuia s-o facă, ca să nu distragă cu nimic atenţia lui Urmanski, nici măcar prin cel mai mic amănunt. Pentru că dacă el află că Nina şi-a luat un nume străin...

Între timp, descheindu-şi paltonul, Urmanski se aşezase mai comod în fotoliu şi, aprinzîndu-şi o ţigară, tăcu un timp, privind concentrat cum se destramă în aer un colac tremurător de fum.

— Aşadar, începu el în sfîrşit, eu i-am spus : „Alo, da". Ea a întrebat : „Dumneata eşti, Gheorghi ?" Eu am ţipat : „Da, eu sînt !" Înţelegeţi ! Dintr-o dată i-am recunoscut vocea. Vocea ei aş...

— Înţeleg. Mai departe !

— Ei, pe urmă, eu am întrebat-o : „Unde eşti ?" Ea mi-a răspuns... Nu, ea mi-a spus : „Am primit scrisoarea dumitale". Şi-am întrebat-o din nou : „Unde eşti, de unde telefonezi ?" Ei, şi atunci mi-a răspuns : „Nu ştiu". Vorbea încet de tot... de-abia o auzeam...

Urmanski trase nervos din ţigară şi pentru o clipă rămase tăcut, bătînd cu degetele în marginea mesei.

Serghei aştepta.

— Asta-i, continuă Urmanski. Atunci am întrebat-o : „Cum adică, nu ştii ?" M-au intrigat cuvintele ei. Nu ştiam ce să mai cred ! Atunci vocea i s-a frînt şi a început să tuşească nervos. Nu, nu pot să-mi amintesc toate acestea şi să fiu liniştit ! Nu pot ! I s-a întîmplat ceva ! Mă înţelegeţi ?

Serghei dădu înciudat din cap.

— Linişteşte-te, Gheorghi ! Aşa nu mai progresăm. În felul ăsta mă împiedici, nu mă ajuţi. Eu doar mă gîndesc, caut ca fiecare cuvînt al ei să-l leg de zeci de fapte şi întîmplări. Iar dumneata mă împiedici. Acum, să-ţi spun drept, nu-mi pasă nici de suferinţele dumitale, nici de presupuneri. Mă înţelegi ? Vreau să ştiu ce-a spus... fiecare cuvînt al ei ! Fiecare ! Asta e.

— Da, da, iertați-mă ! bolborosi cu un aer vinovat Urmanski.

— Atunci, continuă. Ai spus : „Cum adică, nu știi ?" Și ea ce ți-a răspuns ? Caută să-ți amintești cît mai liniștit ce ți-a răspuns ea.

— Mi-a răspuns : „Sînt într-o casă, dar adresa n-o știu". Astea sînt cuvintele ei. Atunci, am întrebat-o : „Poți să vii la Stepan Grigorievici ?" Înțelegeți ? Aș fi vrut...

— Înțeleg. Mai departe.

— Și-atunci ea a spus : „Nu pot". Și s-a speriat. S-a speriat rău de tot ! Venea cineva. Așa mi-a și spus : „Aoleo, vin !" și a închis telefonul. Nu, nu, a mai spus ceva : „Te rog să nu mă cauți". Dar v-am spus asta...

— A închis telefonul fără să-și ia rămas bun ?

— Ba mi-a spus : „Rămîi cu bine, Gheorghi, nu mai pot vorbi".

— Asta după ce-a spus : „Te rog să nu mă cauți" ?...

— Da ! Ba nu... Urmanski zîmbi vinovat. Să știți că sînt tare emoționat !

— Lasă asta ! Și eu sînt emoționat, dădu Serghei din cap. Ce-ți mai aduci aminte ?

— I-am pus o întrebare prostească.

— În care moment ? Cînd ?

— După : „Te rog să nu mă cauți".

— Deci, ți-a spus așa ?

— Da, asta precis.

— Bun. Și ce întrebare i-ai pus ?

— Am întrebat-o ce vede prin fereastră.

Serghei îl privi cu interes pe Urmanski.

— De ce ai întrebat-o ?.

Acesta ridică nedumerit din umeri.

— Nici eu nu știu.

— Și ce ți-a răspuns ?

— Că vede o casă... Da ! O căsuță mică, verde, iar în spatele ei, o biserică.

Serghei abia reuși să-și stăpînească tulburarea care-l cuprinse și, cu glas ușor răgușit, întrebă :

— Ești sigur că a spus așa ?

— Absolut sigur !

— Bun. Și pe urmă ?

— Pe urmă a spus : „Rămîi cu bine, nu pot să mai vorbesc", și a închis telefonul.

„Dacă ar fi auzit că cineva intră în casă, se gîndi Serghei, atunci ar fi închis repede telefonul. Dar ea a spus : „Aoleu, vin !" și abia pe urmă a închis. Înseamnă că n-a auzit, ci i-a văzut. I-a văzut pe fereastră. Da, da, pe fereastră !"

Puse repede mîna pe telefon și formă un număr.

— Lobanov ! Eu sînt. Repede, o mașină ! Plecăm imediat ! Tu, eu... Jatkin e aici ? Și el ! Da, și Urmanski. E aici, la mine. Repede ! Pe drum am să-ți explic totul.

De îndată ce mașina porni, Serghei îi spuse șoferului :

— Conectează sirena !

Lobanov și Jatkin se priviră între ei.

Mașina gonea pe străzile orașului, urlînd răgușit la încrucișări, silind mașinile din față să se dea repede la o parte, scîrțîind din frîne la cotiturile bruște, înghețate, unde derapa, zvîrlindu-i pe cei dinăuntru unii peste alții. Înjurînd printre dinți, deși obișnuiți cu astfel de viteze nebunești, ei erau cuprinși de o singură dorință : mai repede ! Cît mai repede !

Cînd intrară aproape zburînd pe strada pustie, liniștită, plină de troiene de zăpadă, străbătute de două făgașe adînci, ondulate, Jatkin vorbi grăbit, arătînd una dintre casele cu gard scund de lemn :

— Asta-i !

Urlînd înăbușit și ambalînd motorul aproape în fiecare clipă, ca să iasă din gropile adînci înzăpezite, mașina opri greoi în dreptul casei.

Serghei, Lobanov, Jatkin și Urmanski, cufundîndu-se aproape pînă la genunchi în zăpada adîncă, își făceau loc pe cărarea îngustă din dreptul gardului.

Mergînd înainte, Jatkin împinse portița neîncuiată și toți patru se îndreptară spre căsuța aflată în fundul curții.

— Volodea, treci în spatele casei, ordonă Serghei. Mai e o ieșire acolo.

Alunecînd, Jatkin alergă și dispăru după colțul casei. Ceilalți urcară pe prispă și Serghei apăsă butonul alb al soneriei. Apoi îl privi cu un zîmbet pe Urmanski. Acesta, descumpănit, se lăsa cînd pe un picior, cînd pe celălalt, neștiind ce să facă cu mîinile : ba și le băga în buzunarele paltonului, ba le ducea la spate.

În casă totul părea pustiu. Serghei mai sună o dată, apoi bătu puternic.

În sfîrșit, în dosul ușii se auziră pași ușori și un glas speriat de femeie întrebă :

— Cine-i ?

— Deschide, Nina ! strigă Serghei. Noi sîntem !

— Vai ! Dar n-am cheia !

Uluit, Urmanski șopti :

— Care Nina ?

— Taci ! îl întrerupse sever Lobanov din spate.

— N-ai cheia ? repetă Serghei. Dar ușa din dos, de la bucătărie, n-o poți deschide ?

— Ah, da ! Acolo mi se pare că-i deschis !

Și pașii din spatele ușii se îndepărtară.

— Să mergem dincolo, comandă Serghei. Iar tu — îl privi pe Lobanov — tu rămîi aici. Îndată îl trimit pe Volodea.

Lobanov dădu tăcut din cap.

Serghei și Urmanski săriră de pe prispă și ocoliră casa în goană. Acolo îl văzură pe Jatkin, care, încordat, asculta ceva cu mîna dreaptă în buzunarul paltonului. Văzîndu-l pe Serghei, îi făcu un semn prevenitor cu mîna, arătîndu-i spre ușă. În același moment ușa se deschise încet și Jatkin, sărind la o parte, scoase pistolul din buzunar.

În prag apăru o siluetă subțire de fată, încotoșmănată într-un șal mare, negru.

Urmanski vru să se repeadă, dar Serghei îl apucă de mînă și, aspru, pe un ton care nu suferea replică, îi spuse :

— Voi rămîneți aici. Intru numai eu.

În camera mare, neîngrijită, ferestrele erau astupate cu perdele grele. Un bec slab ardea sub un abajur de pînză, atîrnat din tavan de un șnur lung. Colțurile camerei erau cufundate în întuneric. Pe masa goală, neacoperită, în cercul galben-pal al luminii, se afla o carte deschisă.

Înfrigurată, înfășurîndu-se în șal, Nina se apropie de masă și, cu o spaimă nedeghizată, îl privi pe Serghei. Acesta, pe un ton oficial, îi spuse :

— Stai jos, avem ceva de vorbit.

Tăcută, Nina se lăsă pe marginea scaunului. Și abia atunci Serghei observă cît se trăsese la față, cît de adînci îi erau cearcănele din jurul ochilor.

— Aşadar, continuă Serghei, aşezîndu-se şi el la masă şi aprinzîndu-şi o ţigară, dumitale, la serviciu, ţi-au dispărut din casă unsprezece mii două sute de ruble...

Nina scoase un ţipăt uşor şi-şi acoperi gura cu mîna.

— Da, da, ştiu, răspunse Serghei, străduindu-se să vorbească cît mai liniştit. Nu i-ai luat dumneata pe toţi. Dar cîţi ai luat totuşi, şi de ce ?

Fata nu răspunse. Înţepenită, îl privea cu groază pe Serghei, cu palma la gură, gata parcă să sloboadă ţipătul ce-i sta pe suflet.

— De ce, Nina ? repetă Serghei. De ce i-ai luat ? Pentru ce ţi-au trebuit ?

— Unsprezece mii ? ! oftă în sfîrşit fata. Nu ştiam. Să ştiţi că mie mi-au lipsit numai...

— Cît ? întrebă repede Serghei.

— Două sute patruzeci... Am să vă povestesc totul, spuse fata tremurînd. Am să vă spun tot... La început el a luat o sută... Şi mi-a poruncit să las acolo o chitanţă... Mi-a făgăduit că peste două zile mi-i dă înapoi. Spunea că-i trebuie să-i ducă fetei care s-a îmbolnăvit. A plîns... Apoi a mai luat o sută... Şi mi-a poruncit să iau şi eu patruzeci, să-mi cumpăr palton, că se făcuse tare frig... Zicea că pot să-i pun la loc din leafă, pînă face şi el rost de bani. Am luat patruzeci de ruble şi am pus chitanţă... pentru o sută patruzeci... Apoi mi-a spus că a doua zi o să fie control, că n-are de unde să-mi dea banii înapoi şi că pentru asta înseamnă închisoare... că trebuie să dispar... că el o să m-ajute, şi mi-a dat un buletin fals...

— Pesemne că după ce ai dispărut, încheie Serghei, a furat din casă toţi banii. Da, desigur, şi bănuiala a căzut asupra dumitale. A ticluit bine totul ! Pentru că, trebuie să-ţi spun, n-a fost nici un fel de control.

Îl înăbuşea o ură înverşunată dar neputincioasă faţă de omul care a putut fi atît de mîrşav, neputincioasă pentru că deocamdată n-avea cum s-o apere pe această fată de toată suferinţele pe care acela i le pricinuise, de toată groaza şi chinurile pe care le îndurase ea în zilele acestea şi-n nopţile nesfîrşite de după fuga ei din Moscova. Această ură ce clocotea în el îl împiedica să vorbească, să gîndească, să respire chiar. De mult nu mai încercase un sentiment asemănător.

— Cum ai putut să-l crezi ? Sînt atîţia oameni care ţin la dumneata, Nina ! Ştiu. Şi făcînd o sforţare, termină cu fer-

mitate, chiar amenințător : Va răspunde el pentru tot ! Pentru tot ! Cine-i omul acesta ?

— Șeful meu.

— Aha ! Cum îl cheamă ? o întrerupse grăbit Serghei.

„Prohorov, Prohorov !" îi zvîcnea în tîmple. Da, acum Nina o să rostească acest nume. Pentru că Prohorov e contabil. Ciudat însă, cum de nu l-au dibuit încă cei de la Judiciara din Moscova ?

Dar Nina rosti un nume, cu totul alt nume.

În primul moment Serghei fu cît pe-aci să țipe de uimire. Abia reuși să se stăpînească. Dar în aceeași clipă înțelese totul. Și din nou rămase uimit de viclenia perfidă a acestui om. De astă dată, uimirea nu-i reteză șirul gîndurilor și Serghei întrebă repede hotărît :

— Unde-i acum ?

— Nu știu... Mi-a spus să-l aștept. Mi-a promis c-o să vină să mă ia... șopti Nina cu buzele uscate.

— Dar Zvonkov unde-i ?

— E la lucru.

— Nu-i acolo... Au fugit... Te-au părăsit toți și au fugit. Se vede că i-a speriat ceva. Dar nu, e altceva la mijloc !

Serghei căzu pe gînduri, apoi, trecîndu-și palma peste frunte, ca să alunge parcă ceva care-l jena, spuse :

— Uite ce, n-are rost să mai rămîi aici. Și observînd spaima din ochii fetei, adăugă grăbit : Nu, nu te arestează nimeni ! Ce-i cu dumneata ? Și se grăbi să găsească cea mai bună soluție. Dacă vrei, întoarce-te la Feodorov, ori du-te la Moscova...

— O, nu, asta nu !

— Perfect. Întoarce-te la Stepan Grigorievici și Gorlina Zaharovna. Bătrînii țin mult la dumneata. Nu-i nevoie să le spui ce s-a-ntîmplat. Zici c-ai vrut să pleci, dar că te-ai răzgîndit. Atît, și ei n-or să te întrebe nimic. Am eu grijă să-i sfătuiesc. Iar mai tîrziu, cînd totul se va termina, ai să le povestești totul.

Vorbea, vorbea, silindu-se ca nu numai cu vorbele, dar și cu glasul lui cald, apropiat, s-o facă pe Nina să se liniștească și să aibă încredere în el.

Nu, acum n-o să-i ia nici o declarație, nici măcar ca martor. N-are rost să-și amintească toate necazurile prin care trecuse. Nervii ei nici n-ar rezista la o asemenea încercare. Și

afară de asta, Serghei știa totul, tot ce-i principal, mai cu seamă că omul acela era aici, în acest oraș. Da, e aici, și trebuie prins. Iar Nina nu-l poate ajuta cu nimic. După ce-l vor prinde, va povesti ea totul, și va ajuta la demascarea lui. Dar asta mai tîrziu. Deocamdată...

— Ei, Nina, te-ai hotărît ? Deocamdată stai la ei. Și să-ți mai spun ceva, zîmbi Serghei. Gheorghi nu știe nimic din toate astea și deocamdată nici nu trebuie să știe. Doar atîta să-i spui, că nu te cheamă Marina, ci Nina. Sau poate că nici asta nu trebuie deocamdată ? Să zicem că eu am greșit.

Serghei era bucuros că poate să-i distragă gîndurile, s-o facă să se gîndească la altceva, la ceva cu totul secundar.

— Nu, nu, să-mi spună Nina ! zise fata aproape rugător.

— Foarte bine. Atunci șterge-ți lacrimile și să mergem. Hai, zîmbește ! Tot ce-a fost rău s-a terminat. Mă crezi, nu-i așa ?

Dînd din cap, Nina îi zîmbi printre lacrimi.

...În casa lui Zvonkov lăsară cîțiva oameni de pază. Supravegherea Tamarei Bankina se intensifică, Feodorov fu prevenit. O grupă operativă, în frunte cu Hramov, plecă la aeroport.

Serghei chemă de urgență Moscova la telefon. Pe Garanin îl uimi întrebarea lui.

— Ce-i cu tine ? răspunse el indignat. Nu-i cunoști pe băieții noștri ? Bineînțeles că nimeni n-ar fi putut să-l prevină !

— Așa m-am gîndit și eu, răspunse Serghei. Dar niciodată nu strică să mai verifici. Ei, cu bine, și aștept fotografia.

Apoi Serghei formă un număr în oraș.

— Da ! i se răspunse. Lucrurile mai sînt încă aici. Mi se pare că pleacă mîine dimineață.

Apoi o mașină operativă plecă la o altă adresă.

Între timp, Serghei vorbi de urgență și cu Volgogradul. Locotenent-colonelul Provorov îl încredință :

— Fii liniștit. Primești totul pînă deseară. Și, știi ceva, ne vom vedea curînd la Moscova. Mi s-a făcut dor de tine, băiete.

Peste o oră, de la Moscova, prin fototelegraf sosi o fotografie, care fu pe loc multiplicată. Spre seară, o privire sute de lucrători ai miliției din oraș. Nimeni nu se mai odihnea.

De altfel, nimănui nu-i ardea de odihnă. În orașul lor se ascunde un criminal primejdios!

Milițienii sectoriști plecară la sectoarele lor. Gara, aeroportul, restaurantele, cafenelele, hotelurile — toate erau puse sub observație. Fotografia fu arătată șoferilor de autobuze, troleibuze și taxiuri...

Orașul sta la pîndă.

Între timp, de la Volgograd mai primiră o fotografie.

Lobanov intră la secția tehnico-științifică și puse în fața expertului trei poze.

— Iată — arătă el — priviți: prima a fost făcută în 1939, într-o colonie, a doua în 1959, la Volgograd, iar a treia, cu un an mai tîrziu, la Moscova. Întrebarea: în toate trei fotografiile este același om?

Între timp, în biroul lui Serghei venise un om scund, într-un palton ponosit, cu fața obosită, cu mîinile pătate de ulei. Așezat pe marginea scaunului, își privea intimidat mîinile.

— M-a dat gata, blestemata! spuse el. Îți piere tot cheful să conduci o asemenea rablă!

— Lasă, Fiodor Mihailovici, încercă Serghei să-i dea curaj. O să intervenim pentru dumneata. Așadar, întîia oară l-ai dus la aeroport. Acum vreo trei săptămîni, zici?

— Exact.

— Unde s-a urcat?

— Pe Orlovskaia. M-am oprit acolo cu dricul meu... Cît p-aci să întîrzii la avion. Și acum cîteva zile, iar s-a urcat în mașina mea... Uite, cu tînărul ăsta, arătă el spre fotografia lui Alek, aflată în fața lui.

— Cînd a fost asta? Nu-ți amintești exact? Și unde?

— Cînd? Lunea trecută. Era spre seară. Mi-aduc aminte că staționam în fața hotelului. Deodată îl văd că iese. Aproape în fugă, înțelegeți? „Ei, mă gîndesc eu, să știi că am prins un client!" Trebuia să mai fac o cursă și puteam să plec la garaj. Dar el nu, nu m-a chemat. A luat-o pe jos. Am mai stat eu puțin și, încet-încet, am pus dricul în mișcare. Ceva mai încolo, văd că-mi face semn să opresc. Între timp, se întîlnise cu tînărul ăsta.

„Luni seara, va să zică, observă în sinea sa Serghei. Deci, în seara cînd la hotel... Precis o să nege că în seara aceea a fost la hotel! Sigur! Dar nu-i mai merge. Uite, există martor!"

— Încă de-atunci am intrat eu la bănuieli, termină șoferul.

— De ce ?

— Nu puteam să-mi dau seama ce-i cu el. Haina parcă nu era haină, pălăria parcă nu era pălărie. Era ceva așa, de neînțeles. Și-apoi, prea n-avea astîmpăr. Ca să nu mai spun că n-a vrut să-l duc pînă la destinație. Mi-a poruncit să opresc mai înainte, apoi a dat colțul. Dar și eu, pun dricul în mișcare, mai înaintez puțin și-l văd cum intră într-o curte.

— Unde asta ?

Și șoferul indică o adresă precisă.

„Au fost la Tamara", se gîndi Serghei.

Apoi, pe neașteptate, telefonă Dmitri Petrovici Koloskov. Intimidat, acesta spuse :

— Vă rog foarte mult să mă iertați dar, știți, plec. Și aș fi vrut să vă spun... adică să-mi iau rămas bun și să vă mulțumesc din tot sufletul... Mi-au dat o cameră minunată.

— Se poate, Dmitri Petrovici ! Noi trebuie să vă mulțumim !

— Nu, nu, îl întrerupse Koloskov. Eu și tovarășul Dubko ne socotim obligați față de dumneavoastră. Ne-am făcut, ca să spun așa, datoria... Ați fost foarte drăguți... De altfel, pleacă și el. Și vă mulțumește din suflet. Ce voiam să vă rog... A, da. Dacă binevoiți să vă notați telefonul meu de la Moscova... Așa, pentru orice eventualitate.

Seara, tîrziu, primiră concluziile expertizei. Toate cele trei fotografii erau ale aceluiași om — Prohorov.

— Ceea ce era de demonstrat, constată satisfăcut Lobanov. Cu alt cuvinte, am mers la fix.

Pe la ora unu noaptea primiră o comunicare: a fost arestat Zvonkov, care venise acasă. N-a opus nici o rezistență. S-a găsit asupra lui o doză mare de somnifere. O doză în stare să ucidă un om ! Între timp Jatkin făcuse rost de o mostră a scrisului lui și se stabili că scrisoarea către Semionov, o scrisese el, Zvonkov.

Evenimentele se desfășurau cu o iuțeală uimitoare. Cam așa se întîmplă totdeauna într-un caz complicat. La început totul este neclar, parcă gol, și fiecare fir trebuie găsit cu eforturi cumplite. Și firul acesta se rupe mereu, sau te duce în altă parte. Iar durerea pricinuită unor oameni de alții cere

răzbunare şi te grăbeşte. Atunci trebuie să-ţi stăpîneşti nervii, să nu te agiţi, să nu te abaţi din drum, să nu cazi în desperare şi să te-ntorci din nou pe aceleaşi căi, să cauţi mereu. Asta nu-i de loc uşor. Dar dacă ai intrat pe un făgaş bun, faptele încep să-ţi vină de la sine şi ajungi să te miri cum n-ai văzut totul limpede de la început. Iar la urmă te încearcă marea satisfacţie a siguranţei că ai găsit drumul cel bun, ca o răsplată pentru atîtea căutări istovitoare şi neliniştite.

Astfel, la ora unu noaptea a fost arestat Zvonkov. Nu, el nu ştia unde se află Prohorov, dar ştia altceva : Prohorov e înarmat şi ştie că nu mai are nimic de pierdut.

Serghei se plimba neliniştit prin biroul său, aprinzînd ţigară de la ţigară, şi-i spunea lui Lobanov, aşezat pe canapea :

— Înţelege o dată că n-are unde să se ascundă ! Toate legăturile lui de-aici au fost interceptate, toate adresele deconspirate, toate ieşirile din oraş sînt păzite. Unde o să se ducă ?

Lobanov dădu înţelegător din cap şi, oftînd, spuse :

— Aşa este. Numai că nu mai am răbdare să aştept.

— Atunci du-te şi te culcă. Şi mîine e zi.

— Ia te uită la el ! Du-te tu şi te culcă ! Iar eu am să te privesc cum dormi.

Apoi băură din termos ceai tare şi din nou fumară. Pe la ora două noaptea, nemaiavînd astîmpăr, plecară la aeroport. Împreună cu Hramov, tăcut şi pus la punct ca-ntotdeauna, cercetară sala uriaşă de aşteptare, privind atenţi feţele adormite ale pasagerilor care aşteptau primele curse. Cercetară baza de alimentare, unde avioanele se pregăteau pentru decolare, camera dispecerilor, sala goală a restaurantului, bucătăriile, cămările cu alimente.

— Ciudat, totuşi ! Unde s-o fi dus să doarmă ? observă Lobanov. Oare într-adevăr a simţit ceva ?

— Nu cred, răspunse Serghei. N-avea cum să simtă.

Dar neliniştea nu-i dădea pace.

În zori se întoarseră la Direcţie. Ofiţerul de serviciu raportă bucuros :

— Grupa operativă de la Pervomaisk a semnalat apariţia obiectivului, tovarăşe locotenent-colonel.

Serghei şi Lobanov se priviră unul pe celălalt.

— Gata ! rosti hotărît Serghei şi adresîndu-se ofiţerului de serviciu adăugă : Comunicaţi prin radio : toţi sînt liberi. Grupa

din Pervomaisk va acționa mai departe după instrucțiunile primite.

Ieșind din camera ofițerului de serviciu pe coridorul slab luminat în timpul nopții, Serghei spuse :

— Ascultă, Saşa dragă. Astăzi plec cu avionul. Cazul acesta voi l-ați pus pe tapet, voi veți face ancheta. Arestați-o imediat pe Bankina. Rolul ei este limpede. Zvonkov i-a făcut cunoștință cu Prohorov, iar acesta cu Alek. Prin ea, Semionov îi procura lui Prohorov buletine, fără să știe ce face acesta cu ele. Și cîștiga bani buni. Tot ea a pus banda lui Prohorov în legătură cu furnizorii de haşiş. Totuși, haşişul l-am găsit la Semionov. Înseamnă că era și el amestecat. Dar Semionov, de frică, atunci, cînd l-au amenințat, a venit la noi. Atunci Bankina i-a pus somniferul în băutură. Iar mai înainte, Prohorov a trimis-o la noi. Scopul lor era să ne pună pe urmele lui Semionov, asupra mortului Semionov, așa cum presupuneau, cu intenția, desigur, de a-i arunca lui în spinare totul. Ticălosul ăsta, cînd o ieși din spital, să fie și el arestat. Prin el o să dăm de negustorii de haşiş. Asta-i o treabă foarte gravă și primejdioasă.

— Va trebui să ne ocupăm special de acest caz.

— Într-adevăr. De el va trebui să vă ocupați separat. L-am lua noi în primire, dar firul se trage de-aici, de la Semionov. Bagă de seamă, firul cel mai important !

Lobanov își încreți nasul și-l privi cu șiretenie pe Serghei.

— La drept vorbind, cazul e foarte interesant.

— Interesant ? Nu-i cuvîntul potrivit, clătină Serghei din cap. Apoi, încruntîndu-se, adăugă : Dar despre asta vom vorbi mai tîrziu. Deocamdată, ai grijă de Gorlina. Vina ei e neînsemnată. Dar ăștia sînt în stare să-i arunce în spate cine știe ce. Toți, și Prohorov, și Zvonkov, și Bankina. Ai să vezi.

Lobanov zîmbi.

— Parcă ți-ai face testamentul ! Fiecăruia îi lași ceva prin testament. N-ai nici o grijă, totul va fi așa cum trebuie. Dar îmi pare rău că pleci, asta-i ! Tare rău !

— Da, plec și te las în voia soartei. E cam riscant, bineînțeles, oftă îngrijorat Serghei.

— Ei, nu mai spune ! se indignă Lobanov. Prea te crezi grozav, tovarășe locotenent-colonel ! Află că și fără voi...

Serghei izbucni în rîs.

— Ei, bravo ! Uite, așa îmi placi ! De altfel să știi că și pe mine m-am inclus în testament, nu m-am ocolit. Și se-ncruntă. Iau cu mine la Moscova dosarul lui Feodorov. Cu orice preț, am să-l ajut. Din cauza lui nu pot să dorm, pe cuvîntul meu !

Intrară în birou și mai apucară să mai bea cîte un pahar de ceai din termos, cînd cineva bătu la ușă.

— Da ! strigă Serghei, schimbîndu-se dintr-o dată la față.

În prag apăru, furios la culme, Sorokin, cu căciula lui de astrahan gri și cu paltonul tot gri.

— Se poate ?

— De ce nu ! răspunse Serghei, ieșind de după birou.

Sorokin se apropie grăbit, întinzîndu-i mîna.

— Ce-nseamnă asta, tovarășe Korșunov ? ! E o neînțelegere la mijloc ! Auziți, să mă aresteze pe mine...

Dar mîna lui rămase suspendată în aer.

Serghei îl măsură cu o privire grea pe cel ce intrase și observînd că Lobanov a ocupat o poziție strategică, întrebă cu răceală :

— Cum preferi să ți se spună : Sorokin sau Prohorov ?

Tresărind, acesta încercă să se tragă înapoi, dar dădu cu spatele de Lobanov. În birou intrară alți doi lucrători ai miliției. Unul dintre ei ținea în mînă geanta lui Sorokin.

Liniștit, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, Serghei continuă :

— Cred că-i mai bine să-ți spun Prohorov. Ai ceva împotrivă ? Cum ai reușit să faci rost de buletin și să te angajezi cu el la serviciu, o să explici mai tîrziu. La urma urmelor, trebuie să recunoaștem, ești un mare specialist în buletine, Prohorov. Stai jos. Discuția va dura cam mult.

Prohorov nici nu se clinti. Fața lui lată încremenise. Numai de sub sprîncenele groase, ochii îl priveau cu ură pe Serghei.

— Așadar ați găsit-o pe fetișcană ?

— Am găsit-o. Din fericire, Zvonkov n-a apucat să-i facă nimic. Da, Prohorov, cel mai mult de-asta ne-am temut, că n-o mai găsim. Numai că Nina știa adevăratul dumitale nume. Pentru toți ceilalți de-aici, dumneata erai Prohorov. De aceea ne-ai trimis-o pe Bankina. Și cînd ai simțit că prin ea n-ai reușit să ne încurci, ai venit personal. A fost o mare impertinență, Prohorov. E adevărat, ai ținut seama că pe Nina încă

n-o găsisem şi că nu ştiam cine-i Sorokin. Iar despre ea ne-ai spus adevărul adevărat. De aceea verificarea pe care am făcut-o n-a dat nici un rezultat. Dar să ştii că ai făcut totuşi o greşeală.

Serghei observă cum buzele strînse ale lui Prohorov se strîmbară uşor, în rînjet, dar ochii lui continuau să-l privească drept în faţă, cu răutate.

— Da, o greşeală, continuă Serghei. Şi această greşeală ne-a permis să înţelegem totul. Am verificat. Cei de la miliţia din Moscova n-au spus nimic colegilor dumitale de serviciu despre Borsk unde, chipurile, ar fi fost arestată Gorlina. Ei, şi mai departe nu ne-a mai fost greu să aflăm cine este Sorokin. Asta fără ajutorul Gorlinei. Da, am aflat totul, Prohorov. Aşa că stai jos. Te-am prevenit că discuţia noastră va dura mult.

1966—1967

MOLIA NEAGRĂ

I

Firul începe să se depene

Mihail Kozin sări din troleibuz şi, ca de obicei, privi ceasul electric aflat la colţul bulevardului. Era zece fără zece. „În regulă, se gîndi el, ajung la ţanc, ca totdeauna".

Era o dimineaţă senină, geroasă, pe cerul de un albastru şters nu se vedea nici un nor şi, în razele puternice ale soarelui, zăpada scînteia orbitor. În jur treceau cu zgomot tramvaie, autobuze, troleibuze. Şi ele, parcă spălate, scînteiau în soare — roşii, albastre, galbene, verzi.

Mihail privi vesel piaţa plină de animaţie.

De acolo unde se afla, se vedea bine clădirea nouă, cu multe etaje, a Direcţiei. Chiar în clipa aceea coti spre ea o limuzină crem. „Vin ştabii, îi trecu lui Kozin prin minte. Colonelul Zotov". Iată şi a doua maşină, şi Mihail, cu ochiul lui ager, remarcă :" „Încă un ştab, maiorul Garanin. Parcă s-au înţeles".

Traversă cu paşi repezi piaţa, intră în vestibul şi la capătul coridorului scurt de la parter, prezentă santinelei legitimaţia. Drept răspuns ostaşul de gardă îi zîmbi ducîndu-şi mîna la chipiu. „A-nceput să mă cunoască", se gîndi satisfăcut Mihail, deşi nu era nimic de mirare în asta. De aproape şase luni lucra la Direcţia miliţiei judiciare din Moscova.

În faţa liftului, Kozin îi întîlni pe lucrătorii operativi Saşa Lobanov şi Viktor Voronţov din secţia sa, care discutau ceva cu însufleţire. Văzîndu-l pe Kozin că se apropie, Lobanov îi zîmbi :

— Oho, om la babord ! glumi el. Noul nostru cadru, tovarășul Kozin în persoană ! Guten Morgen !

— Ei, nu-s chiar atît de nou, replică grav Mihail.

— Ba nou, și, mai ales, cu mari perspective, adăugă puțin ironic Voronțov. Un tovarăș, ca să spun așa, în plină ascensiune.

Urcară toți trei la etajul al treilea și intrară în cabinetul șefului secției, maiorul Garanin, unde urma să aibă loc obișnuita ședință operativă fulger. Ceilalți colaboratori se și adunaseră.

Lîngă fereastră, în picioare, Garanin — un bărbat înalt, bine legat, cu mișcări aparent greoaie, cu fața lată, deschisă, plăcută, cu părul scurt, blond, pieptănat îngrijit cu cărare într-o parte — lua una după alta hîrtiile aflate pe biroul lui și le parcurgea în grabă cu privirea, discutînd în același timp cu căpitanul Korșunov, șeful direct al lui Mihail.

Cînd ședința se termină, Garanin îi ordonă lui Mihail să rămînă.

Bineînțeles, rămase și Korșunov.

Kozin ajunsese să-i cunoască bine pe amîndoi : prieteni la catarama, deși aveau firi diferite. Maiorul Garanin, om așezat, rezolva totul fără grabă, îi plăcea să se sfătuiască, „să culeagă păreri", cum spunea Korșunov, dar din clipa cînd lua o hotărîre, era de neclintit — stîncă, nu altceva. Căpitanul Korșunov, iute și îndrăzneț, dovedea totdeauna prezență de spirit și mare fantezie. Pe trupul lui bine proporționat, zvelt, chiar și un simplu sacou civil cădea turnat, ca vestonul militar. Datorită acestei înfățișări chipeșe, trăsăturilor fine ale feței lui vii, mobile, și ochilor albaștri, contrastînd cu părul negru și cu fața smeadă, Korșunov trecea drept un bărbat bine.

Și despre soția lui, artistă de teatru, se spunea că-i o femeie de o rară frumusețe. La drept vorbind, numai Sașa Lobanov o spunea, dar în asemenea probleme i se putea acorda toată încrederea. Soția lui Garanin, inginer, lucra la uzina de avioane. Tot Sașa Lobanov i-a vorbit și despre ea. I-a povestit cum s-au cunoscut acum trei ani, în niște împrejurări cu totul neobișnuite, în timp ce anchetau un caz foarte complicat, ce se desfășura sub cifrul „Pestriții". Atunci Garanin a fost grav rănit. Încă de cînd urma școala operativă, Kozin citise un raport de serviciu asupra acestui caz, întocmit de Sandler.

Despre colonelul Sandler, vechi lucrător al miliției judiciare, Kozin auzise multe dar, din păcate, nu l-a mai apucat: de aproape un an Sandler trecuse în rezervă, locul lui fiind luat de colonelul Zotov.

Înainte de a intra în miliție, Kozin lucrase la o uzină. Acolo s-a remarcat activînd în brigăzile de sprijinire a miliției, căpătase trei diplome și chiar un premiu în bani. Trecuse bucuros în cadrele miliției și datorită faptului că-i plăcea tare mult rolul de „reprezentant al puterii". Oricum, e ceva să simți pistolul la centură, să dai dispoziții, să ici declarații și, într-o oarecare măsură, să răspunzi de soarta unor oameni! Plin de inițiativă și sociabil, Kozin nu da înapoi cînd era vorba de-un pahar de vin la o petrecere; era mare amator de tot felul de obiecte frumoase, dacă nu-l lăuda nimeni se lăuda singur și, mai ales, îi plăcea să pozeze.

De la bun început, Kozin s-a arătat drept un lucrător sîrguincios, energic, și un om inteligent. Bineînțeles, ca orice neofit, visa să se evidențieze cît mai curînd într-un caz complicat și greu, dar iată că se scursese aproape o jumătate de an și ocazia potrivită încă nu i se prezentase.

Munca de zi cu zi, încordată, la Direcția miliției judiciare, cercetarea minuțioasă, amănunțită a zeci de oameni și depistarea legăturilor lor, o serie de cazuri relativ simple, la lămurirea cărora participase, toate acestea, în loc să-i ofere vreo satisfacție deosebită, abia că-i atîțau mai rău vanitatea, ca și nesfîrșitele și captivantele povestiri ale lui Saşa Lobanov. Deși știa foarte bine că una din principalele sarcini ale miliției judiciare nu-i atît să descopere infracțiunile, cît să le prevină, nu atît să-i descopere și să-i aresteze pe infractori, cît să-i oprească la timp pe oameni de a săvîrși infracțiuni, Mihail Kozin aștepta totuși cu nerăbdare și cu speranță tăinuită vreo întîmplare neobișnuită, enigmatică.

Și iată că acum, în sfîrșit, se ivise un caz complicat, legat de o fabrică de blănuri. De acest caz se va ocupa probabil Korșunov cu oamenii lui, și Mihail hotărî în sinea sa că de data aceasta nu va scăpa prilejul să arate de ce-i în stare. E cazul să înțeleagă, în sfîrșit, Korșunov că de prea multă vreme și-a tot ținut pe tușă noul colaborator și că rău face că nu-l lasă să lucreze independent. Kozin era aproape sigur că și de astă dată misiunea primită tot lui Garanin i-o datora, iar nu lui Korșunov. Dar lasă că le arată el ce poate!

Între timp, Garanin parcursese și ultima hîrtie. Se gîndi puțin și, cu scrisul lui mare, rotunjit, o semnă, apoi, conform obiceiului, o întoarse cu partea scrisă în jos, așa, pentru orice eventualitate, ca să nu cadă sub privirea vreunei persoane străine. În tot acest răstimp Korșunov privise afară, pe fereastră, trăgînd tăcut din țigară și bătînd nerăbdător cu degetele în geam.

— Așadar, începu fără grabă Garanin, să vedem acum ce-i de făcut.

— Ei, slavă Domnului ! oftă ușurat Korșunov. Credeam că nu-ți mai scoți capul din vraful ăsta de hîrtii ! La drept vorbind, e de-a dreptul revoltător ! Sîntem instituția cea mai operativă din Moscova, dar ne inundă cu hîrtii ca pe te miri ce direcție obișnuită !

— Ei, lasă, lasă, Serghei-! îi răspunse liniștit Garanin. Lasă, frate, filozofia ! Dacă trebuie, o facem și pe asta. Aseară am raportat comisarului și lui Zotov cazul de la fabrica de blănuri. Au aprobat integral planul operativ.

— Foarte bine ! se bucură Korșunov. Se pare că-i un caz cu multe implicații.

— Așadar, să începem. În primul rînd să-l punem în urmărire pe acel Klimașin. În al doilea rînd, să strîngem informații cît mai amănunțite despre el. Apoi luăm o hotărîre. Eu așa cred. Dar tu ?

— De acord. N-ar strica însă să facem investigații și la fabrică : să stăm de vorbă cu cei de-acolo așa, știi, în general, „despre viață" cum s-ar spune, și printre altele și despre Klimașin.

— Just, aprobă Garanin, dînd din cap. Dumneata, se întoarse el apoi către Kozin, care tăcuse pînă atunci, te-ai înțeles cu inginerul-șef ? Cînd vă întîlniți ?

— Cu Plîșevski ? Bineînțeles. La orele șaisprezece.

— Bagă de seamă, îl avertiză sever Korșunov, nici un fel de întrebări care să dea de gîndit. Fără supoziții, presupuneri, aprecieri, Sarcina dumitale este să asculți tot ce ți se spune și să reții totul, pînă la ultimul cuvînt, pînă la ultima intonație. Pui întrebări numai pentru precizarea celor expuse și, în general, cît mai inofensive.

— Totuși, trebuie să-și dea seama că cel care a venit la ei nu-i un prost ! replică nemulțumit Kozin. Dacă începe să toarne minciuni pe față...

— Dacă începe să toarne minciuni, în nici un caz să nu-l împiedici, termină cu răceală Korşunov.

— Da, da, are dreptate, interveni Garanin şi, zîmbind, adăugă : Ba chiar e foarte bine dacă te ia drept prost, ai înţeles ?

— Înţeles, tovarăşe maior !

Kozin se hotărî să plece la fabrică cu maşina de serviciu. Ajunge mai repede şi, oricum, asta impune.

...După douăzeci de minute intră în cabinetul inginerului-şef Plîşevski, care îl întîmpină în uşă.

— Spun drept, vă aşteptam cu nerăbdare, rosti el bucuros. Ba chiar cu emoţie şi cu o nelinişte pe care cred că o înţelegeţi.

— Da, înţeleg, surîse Kozin, îndreptîndu-se spre birou. Şi neliniştea, şi emoţia, toate-s de înţeles. Iertaţi-mă că am întîrziat. Serviciul !

Între timp, Plîşevski îl studia pe furiş dar cu multă atenţie. Nu părea să fie un om deosebit. Era îmbrăcat modest, deşi purta la butonieră o insignă foarte complicată, străină, iar la pantaloni o curea cu o cataramă prea pretenţioasă, neobişnuită. Şi-apoi, unghia de la degetul mic al mîinii stîngi : deosebit de lungă şi prea îngrijită. Asta-i de prost gust. Deocamdată atît.

— Aşadar, tovarăşe Plîşevski, intră Kozin în temă, vă rog să-mi povestiţi cît mai amănunţit ce s-a întîmplat cu magazionerul dumneavoastră. Spuneţi că l-aţi scăpat de sub observaţie... insinuă el cu un zîmbet ironic.

— Da, chiar aşa. Cine, Doamne, s-ar fi putut gîndi ?! răspunse descumpănit Plîşevski, bătînd nervos cu degetele în masă. Un om apreciat de toţi. Altceva ce să vă spun ? Din păcate, nu ştiu mai nimic. Joia trecută n-a venit la lucru, iar a doua zi ne-am trezit cu nevastă-sa aici. Spunea plîngînd că Klimaşin n-a dormit acasă. Pe loc am dat dispoziţie să se facă inventar de depozit. Iar sîmbătă v-am şi anunţat. Azi e marţi, vedeţi deci că am procedat destul de operativ, zîmbi el vag. Pentru numele lui Dumnezeu, tovarăşe Kozin, izbucni apoi, căutaţi-l, pentru că această întîmplare aruncă o umbră asupra întregii fabrici, asupra întregului nostru colectiv, unit şi cinstit !

Plîşevski avea o înfăţişare atît de descumpănită şi părea atît de neajutorat, încît în acel moment Kozin îşi simţi cu sa-

tisfacție superioritatea vădită asupra acestui om altfel impozant, și chiar i se făcu milă de el.

— O descurcăm noi, tovarășe Plîșevski, n-aveți grijă ! îl încredință el pe un ton protector. Dar, să știți că în unele probleme vom avea nevoie și de sprijinul dumneavoastră.

— Dar bineînțeles ! Mai încape vorbă ! exclamă Plîșevski. Vă voi fi un ajutor credincios ! Dumneavoastră dați ordine ! Tot ce-i aici vă stă la dispoziție.

— Pentru început, continuă sever Kozin, vorbiți-mi despre legăturile lui Klimașin aici, în fabrică. O caracterizare a cunoscuților lui.

— Cu plăcere, se grăbi Plîșevski să răspundă. O clipă, să-mi amintesc. Vă fac chiar o listă.

Scoase un stilou nou, foarte frumos, și luîndu-și în față o hîrtie, căzu pe gînduri.

— Interesant stilou ! exclamă Kozin, arzînd de dorința de a-l privi mai de aproape.

— L-am cumpărat cu totul întîmplător. Drept să vă spun, ăsta-i păcatul meu, îmi plac lucrurile frumoase. Poftim, admirați-l !

Îi întinse lui Kozin stiloul. Acesta îl cercetă atent, privindu-l cu pasiune, îi încercă și penița.

— Da, fain stilou ! repetă cu admirație și oftă.

Părea că Plîșevski n-a băgat nimic de seamă.

Apoi reveniră la problemele lor și stătură de vorbă aproape o oră. Plîșevski îl informă amănunțit asupra problemelor fabricii. Cu o sinceritate cuceritoare, recunoscu chiar niște nereguli, îi arătă deschis toate lipsurile în organizarea pazei și a controlului asupra muncii de la depozit. Spunînd toate acestea, nu trase nici un fel de concluzii, dar Kozin ajunse singur la ele : Klimașin era un ins foarte suspect, iar unui om cu o oarecare abilitate nu-i era greu să fure din depozitul fabricii.

— Poate veniți la noi diseară, îl invită Plîșevski. N-ați vrea să participați la ședința comitetului de fabrică ? Să cunoașteți oamenii...

— Nu pot, Oleg Gheorghevici, astăzi nu pot, îi mărturisi Kozin.

— Sînteți cumva de serviciu ? îl întrebă Plîșevski cu părere de rău.

— Nu, nu de asta. Pur și simplu am bilete la teatru.

— Nu mai spuneți ! Și la ce spectacol ? continuă Plîșevski să-l descoasă.

— „Omul cu servieta". Ați auzit ?

— Dac-am auzit ! zîmbi Plîșevski. Ehei, acum douăzeci și cinci de ani am văzut-o ! Dar pentru dumneavoastră, tinerețul, e o piesă necunoscută. Se gîndi o clipă, apoi adăugă : Și fata mea mă imploră s-o duc la acest spectacol. Ei, zi, pot s-o refuz ? continuă el afectuos. N-o am decît pe ea. Dorința ei e ordin pentru mine !

* * *

În ziua aceea Kozin nu se mai întoarse la Direcție. Alergă acasă, să se schimbe, cu ochii pe ceas, ca să nu întîrzie la teatru.

Abia apucă să telefoneze căpitanului Korșunov :

— Totul e în ordine, Serghei Pavlovici, raportă el cu vioiciune. M-am informat asupra situației, am lămurit unele probleme interesante și am căpătat drept ajutoare oameni de nădejde.

— Bine, răspunse reținut Korșunov. Îmi raportezi mîine dimineață.

„Tot n-are încredere în mine !" se gîndi înciudat Kozin.

Kozin urma să meargă la teatru cu Saşa Lobanov, dar în ultimul moment acesta îi telefonă că nu mai poate veni.

— Așadar, frățioare, vînt prielnic ! Iar eu promit că am să beau un pahar și în cinstea spectatorilor de teatru.

— Și unde-l bei, mă rog ?

— La Garanin. Irinka, fetița lui, împlinește astăzi un an, îl informă Saşa vesel. Toată după-amiaza am umblat să-i găsesc un cadou pe cinste. Cad din picioare, nu altceva. Dar, în sfîrșit, am găsit ! Ce crezi că i-am luat ? N-ai să crezi, un vapor ! O navă pe cinste, clasică. Să se obișnuiască, domnișoara, cu marea ! Mai știi, poate se mărită cu un marinar...

După o jumătate de oră, gîfîind și înciudat, Kozin prezenta biletul la intrare în teatru. Trebui să stea și la garderobă, așa că abia la al treilea gong intră și își găsi cu greu locul în semiîntunericul ce învăluise sala.

„Al naibii marinar ! își zise el gîndindu-se la Saşa. Măcar să mă fi prevenit din timp. Acum poftim, stai aici ca prostul, de unul singur !"

În pauză, plictisit, ieși în foaier. În oglinda mare care acoperea tot peretele de la tavan pînă la podea, își admiră trupul

armonios, de sportiv, frumosul costum maron deschis, cravata roşie cu dungă albă, chipul concentrat, cu trăsături regulate, poate puţin cam mici, cu fruntea înaltă. Buna dispoziţie îi mai reveni puţin, pentru că în sinea sa Mihail era mîndru de propria-i înfăţişare.

Prins de torentul oamenilor ce treceau prin foaierul nu prea mare, se plimba cu mîinile la spate, străduindu-se să-i cerceteze cît mai nepăsător pe cei din jur.

Parcurgese de două ori foaierul şi se îndrepta spre bufet, cînd deodată, cu totul pe neaşteptate, zări lîngă tejghea o siluetă înaltă, uscăţivă, într-un impecabil costum negru, şi strălucirea unor rame aurii de ochelari pe o faţă lungă şi osoasă : Plîşevski. Alături de el, întoarsă cu spatele, stătea o fată zveltă, nu prea înaltă. Părul ei ruginiu, cu nuanţe de bronz, aranjat în bucle mari ce i se revărsau pe umeri, se armoniza uimitor de frumos cu verdele închis al rochiei. Tulburat, Mihail se opri în loc.

Plîşevski, observîndu-l, ridică mîna şi, după ce îl salută cu un gest prietenos, îi spuse ceva fetei, zîmbind. Aceasta se întoarse şi Mihail îi putu vedea chipul plăcut, expresiv, cu obraji rumeni, cu ochi mari, grăitori, ce priveau uşor stingheriţi dar cu un vădit interes. Fără să vrea, Kozin se simţi cuprins de emoţie : fata era foarte frumoasă.

Se apropie de cei doi.

— Vă prezint pe fiica mea, Galia, rosti degajat Plîşevski. Dînsul, Galocika, este Mihail Ilici Kozin, despre care ţi-am vorbit astăzi. E un om cum rar întîlneşti. Şi are o profesiune extrem de grea, neobişnuită şi primejdioasă. Este... ceea ce se numea înainte detectiv. Munca aceasta cere o mare bărbăţie, prezenţă de spirit, inteligenţă, cunoaşterea vieţii şi a oamenilor, adică, mai pe scurt, o anume chemare şi un talent excepţional. Mie unul mi se pare că Mihail Ilici este un foarte bun detectiv. Iar eu, oricum, mă pricep la oameni !

— Cred că exageraţi ! zîmbi cu modestie Mihail, mulţumit în adîncul sufletului său de-o reclamă atît de neaşteptată.

— Cîtuşi de puţin ! se grăbi Plîşevski să-l contrazică.

— Vai, ce interesant ! exclamă Galia, bătînd din palme şi privindu-l pe Mihail cu deschisă admiraţie. Şi dumneavoastră nu vă e teamă ? Ce întrebare prostească ! izbucni fata în rîs. Ştiţi, eu sînt aşa de fricoasă ! Tata m-a uluit pur şi simplu

vorbindu-mi de profesiunea dumneavoastră. Lucrați, deci la miliție ?

— La Miliția judiciară, precizează Mihail, pentru că „miliție" simplu i se păru acum o expresie prea prozaică, ba chiar grosolană.

În clipa aceea cineva îl chemă pe Plîșevski iar el, întorcîndu-se spre tineri, li se adresă zîmbind :

— Mă iertați o clipă, dragii mei. Plimbați-vă puțin singuri.

Cînd Plîșevschi se îndepărtă, Mihail îi propuse nehotărît fetei :

— Vreți să ne plimbăm ?

— Bineînțeles ! De ce nu ? răspunse Galia, bine dispusă.

O luă delicat de braț, simțind în aceeași clipă o emoție atît de puternică încît, zîmbind fericit, își spuse singur : „Ehei, amice, mi se pare că te-ai izbit de-o stîncă și mergi la fund!"

— De ce zîmbiți ? îl întrebă Galia șăgalnic.

— Pur și simplu sînt bucuros că v-am întîlnit, recunoscu Mihail. Prietenul cu care urma să vin la teatru n-a mai venit, și mă plictiseam de unul singur.

— Da ? Eu știam însă c-o să veniți și doream grozav să cunosc un detectiv în carne și oase. Fata izbucni în rîs și roși. Iar am spus o prostie, nu ?

Acest „nu" îl rostise cu atîta drăgălășenie, cu atîta sinceritate și cu atîta naivitate copilărească, încît Mihail simți un val de neobișnuită duioșie care-l apropie și mai mult de tînăra fată. Mîna îi tresări, iar Galia, instinctiv, i-o strînse sub braț.

— Îmi povestiți ceva despre uimitoarea dumneavoastră profesiune ? îl întrebă ea.

— Altă dată am să vă povestesc neapărat, îi răspunse Mihail, depănînd astfel un fir nevăzut spre viitorul lor comun.

— Altă dată, bineînțeles, repetă Galia, fluturîndu-și cîrlionții arămii. Și privindu-l pe Mihail, îl întrebă cu vioiciune : Spuneți-mi, vă place piesa ? Caraghioasă-i Adelaida Vasilievna, nu ?

— Dar de Redutkin ce ziceți ? zîmbi Mihail, lăsîndu-se cuprins de buna ei dispoziție. Grozav personaj !...

Abia la cel de-al treilea gong o conduse pe Galia la locul ei, unde o aștepta Plîșevski. Bărbații se salutară prietenos, înclinîndu-și capul.

Prin întuneric, Mihail se strecură la locul său.

În pauza următoare se întîlniră din nou și din nou Plîșevski îi lăsă singuri. „Cumsecade, moșul !“ se gîndi Mihail cu recunoștință.

— Ce bine că piesa are patru acte ! îi spuse el Galiei.

— Pentru că are trei pauze, nu ? îi răspunse ea zîmbind, înțelegînd la ce s-a gîndit el.

Mihail dădu din cap și din nou începură să vorbească despre piesă.

— Îmi place, deși o văd a doua oară, observă Galia. Ce bine că tata m-a convins să vin și azi !

Preț de o secundă, o bănuială nedeslușită îl străpunse ca un ghimpe pe Mihail, dar pe loc înțelese, cu bucurie, adevăratul sens ascuns în cuvintele fetei : Galia era bucuroasă nu pentru că mai vedea o dată piesa, ci pentru că l-a întîlnit pe el ! Și în aceeași clipă își dădu seama că Plîșevski e, de fapt, un om simpatic, cu inima deschisă, gata să-l ajute în orice, că-i omul care i-a făcut cunoștință cu Galia și care, bineînțeles, îi va fi prieten.

Îar ca o confirmare parcă a acestor gînduri, cînd își luau rămas bun, după terminarea spectacolului, Plîșevski îi spuse fetei cu căldură :

— Ce zici, Galocika, nu-l inviți pe Mihail Ilici ?

— Bineînțeles, replică ea cu însuflețire, poftiți pe la noi ! O să veniți, nu-i așa ?

Mihail se uită în ochii ei frumoși și-i răspunse :

— Mulțumesc, am să vin neapărat.

Cei doi tineri nu observară zîmbetul fin, ironic, ce mijise pe buzele strînse ale lui Plîșevski ; auziră doar glasul lui, tot atît de binevoitor și cald :

— Veniți chiar mîine, Mihail Ilici ! Ascultă, Galocika, ai să fii acasă ?

— Bineînțeles c-am să fiu.

— Rămîne deci pe mîine. Și cu ocazia asta, mai vorbim și despre treburi.

În drum spre casă, Mihail retrăi din nou toate amănuntele acestei seri minunate. Pe neașteptate însă, gîndurile i se opriră asupra unui amănunt ciudat : „Ce l-a făcut oare pe Plîșevski s-o convingă pe Galia să vadă acest spectacol pentru a doua oară ?“

Și tot atunci își aminti de Korșunov, de faptul că mîine trebuia să-i raporteze tot ce-a făcut astăzi. Adică nu tot, ci

numai ce-a făcut la fabrică. Mihail se simți deodată cuprins de neliniște. Își dădu limpede seama că Korșunov n-ar privi cu ochi buni cunoștința lui Galia. „Ei și ? gîndi el înciudat. Nu-s obligat să-i vorbesc despre asta. E o chestiune personală. Și nici despre Oleg Gheorghevici. De altfel, voi avea nevoie de el. Mai tîrziu, după ce cazul va fi elucidat, bineînțeles că am să-i povestesc. Dar deocamdată, n-am să pun în raport elemente personale, n-are nici un rost".

Pentru întîia oară tăinuia ceva față de șefii săi, socotind acel ceva un lucru mărunt, neînsemnat, „strict personal".

Astfel, pe neobservate, începu să se depene faimosul „fir".

Primul pe care-l întîlni Kozin în dimineața aceea venind la serviciu, fu Saşa Lobanov. Saşa îl privi atent și-i zîmbi șiret :

— Ascultă, băiete, se pare că aseară n-ai petrecut chiar așa de rău fără mine ?

— De unde-ai mai scos-o și pe-asta ? răspunse Kozin, rămînînd perplex.

Fața rotundă, pistruiată a lui Lobanov era toată numai zîmbet. Ochii albaștri, ușor mijiți, îl priveau fix pe Mihail, care se oprise locului, stingherit.

— Ia te uită, mă mai și întreabă ! Nu vezi cum strălucești, ai putea înlocui un candelabru seara într-o cameră ! Nu cumva te-ai îndrăgostit ? Și văzînd expresia de ciudă de pe fața lui Kozin, Lobanov continuă împăciuitor : Ei, lasă, frate, gata, am glumit și eu ! Să mergem. Ne cheamă șefii.

În cabinetul de lucru al lui Garanin îl găsiră pe Korșunov. Mai erau acolo Voronțov și alți cîțiva colaboratori.

— Ei, ce-ai făcut ? întrebă Garanin. Ai fost la fabrică ?

— Bineînțeles, răspunse cu vioiciune Mihail. M-am informat asupra situației. Klimașin are o caracterizare foarte proastă : fire închisă, nu participă la viața socială, e invidios, violent. Timp de jumătate de an nu și-a făcut nici un prieten, în schimb dușmani destui. Așa, de pildă, s-a certat cu lăcătușul Goriunov și l-a bătut măr. Cu două săptămîni în urmă, a încercat să scoată din fabrică o pielicică de caracul. Prins asupra faptului a opus rezistență. Și am mai constatat ceva : condițiile de muncă la depozit și sistemul de pază permiteau unui om abil, așa cum e Klimașin, să fure în mod sistematic. Inventarul la

depozit se făcea foarte rar, de la caz la caz, evidențele și documentele fiind foarte-încurcate. Trebuie să subliniez că acum administrația fabricii a luat măsuri drastice pentru înlăturarea acestor neajunsuri.

Kozin vorbea sigur, clar, și pe fețele celor din jur se vedea că dă un raport convingător. Șefii însă, se fereau să-l încurajeze. Garanin, ca de obicei, rămase imperturbabil, iar Korșunov dădea din cînd în cînd semne de nerăbdare. La urmă, cînd Kozin își termină raportul, el, cel dintîi, îi puse întrebări:

— Și cine-i Goriunov ăsta pe care l-a bătut Klimașin?

— Goriunov? Păi v-am spus, un lăcătuș! A fost cîndva campion de lupte. Klimașin, invidios, îl vorbea tot timpul de rău. Apoi Goriunov a decăzut și s-a apucat de beție.

— Ai stat de vorbă cu el?

— Nu, n-am avut cum. Ieri n-a lucrat. A venit beat și nu l-au mai primit în fabrică.

— Și-atunci cu cine ai discutat acolo?

— Cu cine? Am luat legătură cu inginerul-șef Plîșevski. Mi-a prezentat o informare foarte amănunțită și absolut obiectivă. Cît se frămîntă bietul om! E un om de nădejde. Ne putem bizui pe el.

— Da, da, pronunță rar Garanin, într-adevăr, Klimașin ăsta se contorează cam urît. Ce părere ai? se adresă el lui Korșunov. Ai aflat ceva de la nevastă-sa?

— N-a venit ieri, răspunse înciudat Serghei. În schimb, scrisoarea...

— Mda, scrisoarea, repetă Garanin. Ieri am primit o sesizare, zise, adresîndu-se celor de față. Niște fapte cu totul ciudate și, închipuiți-vă, se referă tocmai la omul cu care dumneata ai discutat ieri, se întoarse el spre Kozin.

— Așa că, nu te grăbi să te bizui pe el, observă Korșunov.

— Ce scrisoare? întrebă neîncrezător Kozin. Faptele trebuie controlate. Nu poți crede așa, orice.

— Bineînțeles, consimți Garanin, trebuie controlat. Iată scrisoarea. Și scoase din mapă un plic desfăcut. Ascultați: „Personal șefului Miliției din Moscova pe Petrovka. Comunicare. Stimate tovarășe! Vă scriu Klim Privalov, mecanic la fabrica de blănuri, și Dolinin Semion, ucenic la atelierul nr. 14 de gravat. Mai bine-zis, scrie în numele nostru comun ultimul, adică eu, Dolinin. Vă comunicăm concluziile de fier ale judecății noastre pe baza unor fapte. Țineți seama că amîndoi

sîntem comsomoliști și nu de-o zi, două. Pe deasupra, Klim activează în brigada de sprijin a miliției. Este și el, așadar, cum s-ar spune, în temă. Eu deocamdată sînt numai simpatizant. Nouă personal nu că ne-ar fi frică de cineva, dar vă rugăm să țineți în secret comunicarea aceasta. Altfel nu sîntem de acord..."

La acest paragraf al scrisorii toți zîmbiră fără să vrea, numai Garanin continuă să citească, sigur pe sine, și cu cît citea mai mult, cu atît chipurile celor din jurul lui deveneau mai serioase.

— Da, spuse Voronțov cînd Garanin termină de citit. Toate astea dau de gîndit.

— Bineînțeles, consimți Lobanov.

— Ba mie faptele mi se par destul de șubrede, clătină Kozin din cap. Lucruri spuse pe jumătate, aluzii, calomnii. Așa, de pildă, chiar faptul că Plîșevski s-ar da drept inginer șef proiectant la o uzină de avioane. E pur și simplu o minciună. Pentru ce ar face-o ? E un om în vîrstă și serios.

— Dar de unde are atîția bani ? se interesă Lobanov.

— Trebuie controlat, continuă Kozin să-și susțină punctul de vedere. Și în orice caz, nu văd ce legătură ar avea scrisoarea asta cu cazul Klimașin.

— Asta, în general, cam așa-i, interveni hotărît Serghei. Kozin, trebuie neapărat să stăm de vorbă cu acel Privalov. Cel mai bine ar fi să-l chemi aici, la Direcție.

— Nu, stai puțin, interveni Garanin, clătinînd din cap. Mai întîi să facă în scris un raport amănunțit asupra investigației făcute ieri la fabrică.

— Cu hîrtiile avem tot timpul să ne punem la punct, Kostea. Trebuie să acționăm repede.

— Nu, n-avem timp. Astea nu-s hîrtii, ci detalii foarte importante, de care poate mai tîrziu am putea să uităm, îi replică ferm Garanin.

— Bine, fă cum știi, conveni Serghei, înțelegînd că-i inutil să-l mai contrazică. Iar tu, Lobanov, ia adresa nevestei lui Klimașin și lămurește de ce nu s-a prezentat. Chiar astăzi, sau cel mai tîrziu mîine, să vină la mine.

— Just, aprobă Garanin și adresîndu-se celorlalți colaboratori, spuse : Puteți pleca, tovarăși. Rămîne numai Kozin aici să-și scrie raportul. Și să nu te grăbești, îi ordonă el sever

lui Mihail. Privalov, în cel mai rău caz, poate să aştepte pînă mîine.

Toţi se ridicară şi se îndreptară spre uşă.

Serghei intră cu Garanin în cabinetul acestuia.

— Am uitat să te felicit, zîmbi Kostea, aşezîndu-se la birou.

— Cu ce ocazie, mă rog ? se miră Serghei.

— Lena... rolul principal într-o nouă piesă.

— Aha, la asta te referi ! Da, nevastă-mea, ca să spun aşa, e în ascensiune spuse Serghei, cu un aer distrat. Dar, la drept vorbind, acum mă interesează mai mult nevasta altuia, a lui Klimaşin.

— Da, chestiunea e serioasă şi noi cam batem pasul pe loc. Nimic nou. Ancheta în Moscova n-a dat nici un rezultat, inclusiv spitalele şi morgele.

— Nici n-o să dea. Trebuie să căutăm afară, în regiune. Mai bine-zis, în toate regiunile şi republicile. Dacă-i în viaţă, a şters-o sigur din Moscova.

— În regiune, spui ? Dacă-i în viaţă ? îl întrebă încă o dată, gînditor, Garanin. Ia să încercăm.

Întinse hotărît mîna spre unul din telefoane şi, ridicînd receptorul, formă un număr.

— Tu eşti, Semion Vasilievici ? Te deranjează Garanin de la judiciară. Spune-mi, te rog, dacă eşti bun, la tine, în ultimele zile, n-au fost semnalaţi răniţi neidentificaţi ? Nu ? Nici cadavre ? De mult n-au mai fost ? Păcat ! Adică foarte bine, se corectă el. Ei da, dacă apare ceva, te rog anunţă-mă ! Îţi trimit un om.

Serghei dădu dezamăgit din mînă.

— Ei, ce zici, mergem să-i raportăm lui Zotov ? întrebă el.

— Mergem, răspunse liniştit Garanin, ridicîndu-se de la birou.

Pe la ora şapte seara, cînd toate camerele din instituţie rămăseseră aproape pustii, în cabinetul lui Garanin sună telefonul. Acesta, cu paltonul pe el şi cu căciula în cap, îl aştepta pe Serghei : se pregăteau să meargă la teatru, să vadă premiera spectacolului în care juca Lena. Crezînd că-i telefonează Katia, soţia lui, pe la care trebuia să treacă s-o ia, Kostea ridică repede receptorul.

— La telefon Garanin. Poftim ? Semion Vasilievici ? E-e, e-e... Aşa... Vii acum încoace ? O clipă. Ridică receptorul celui de-al doilea telefon şi făcu un număr scurt. Serghei ? Telefonează Pavlov. Acum o oră, în pădurea de lîngă gara Shodnea a fost găsit cadavrul unui necunoscut. Semnalmentele coincid. O grupă operativă din regiune pleacă chiar acum. Mergi şi tu ? Bun. Garanin puse receptorul jos şi continuă convorbirea cu Pavlov : Semion Vasilievici, mă auzi ? Peste douăzeci de minute vine la tine Korşunov. Aşteaptă-l. Ei, te salut.

În clipa aceea, Serghei intră fuga în cameră. Îşi puse şi el paltonul.

Apucă receptorul telefonului şi făcu grăbit un număr.

— S-o previn pe Lena. Alo, teatrul ? Vă rog, pe Korşunova ! Poftim ? Spuneţi-i că o caută soţul ei.

Auzi cum la celălalt capăt al firului cineva strigă ironic :

— Lenocika ! Te caută miliţia !

— Ia te uită, tîmpitul, mai face şi glume ! strecură cu răutate, printre dinţi, Serghei.

Dar în aceeaşi clipă se auzi glasul Lenei :

— Alo, cine-i ?

— Lena, eu-sînt Serghei. Nu pot să vin la spectacol. Şi nici nu ştiu cînd mă-ntorc. Aşa că nu te nelinişti.

— Bine, Serioja, răspunse Lena bine dispusă. De altfel, şi eu am să întîrzii. După spectacol îl sărbătorim pe Nikanor Ivanovici. Patruzeci de ani de activitate teatrală. Un banchet într-un cerc restrîns. Dar tu de ce întîrzii ?

— Tot un banchet în cerc restrîns, răspunse Serghei cu o iritare abia stăpînită. Numai că se dă în aer liber.

— Am uitat că n-am voie să-ţi pun întrebări, se supără Lena. Dar puteai să-mi atragi atenţia într-un mod mai delicat.

— În cazul ăsta te rog să mă ierţi, se scuză Serghei pe acelaşi ton. Te las. Sînt tare grăbit.

Şi închise telefonul.

— Le arde de banchete ! zvîrli el mînios. Tare aş vrea să ştiu cine o conduce de fiecare dată acasă ! Şi după spectacole, de asemenea.

— Ei, lasă, încercă Kostea să-şi liniştească prietenul. Vrei să trec eu cu Katia s-o luăm de la banchet ?

— Nu, nu-i nevoie, dădu Serghei din mînă. Să trăiască cum îi place.

— Dacă-i aşa, maşina te aşteaptă la scară, oftă Kostea.

— Da, ăsta-i lucrul cel mai important ! se aprinse din nou Serghei. Cu bine, Kostea ! Iar mîine...

Şi fără să-şi termine vorba, ieşi în fugă din cameră.

—

Cina era pe sfîrşite. O cină minunată, simplă, aproape ca-n familie. La masă — doar ei trei. Galia, atît de drăgălaşă în rochiţa ei simplă, cu şorţuleţul în faţă, servise singură, şi-acum trebăluia la bucătărie. Oleg Gheorghevici, binevoitor şi vesel, purta o haină de casă călduroasă, din catifea cafenie.

În timpul mesei au glumit, au rîs, au povestit tot felul de întîmplări hazlii. Şi, fără să-şi dea seama cum, au băut o sticlă întreagă de coniac. Bineînţeles însă că nu numai datorită coniacului se simţea Mihail atît de bine şi uşor : îi plăcea această familie restrînsă, dar atît de unită, locuinţa aceasta atît de frumoasă şi confortabilă.

În drum spre Plîşevski, Mihail nu îndrăznea să recunoască nici faţă de sine însuşi că se duce pentru Galia. Se străduia să se convingă că strîngerea relaţiilor dintre el şi Plîşevski îi este utilă, îi va îngădui să-l cunoască mai bine — şi acasă, nu numai la fabrică — pe cel care-l va ajuta în cercetări. Ba mai mult, cu acest prilej va putea verifica informaţiile cuprinse în scrisoarea cu pricina, deşi Mihail nu intenţiona cîtuşi de puţin să le dea crezare. Avea deci destule motive să facă această vizită, nu mai era nevoie de încă unul.

Plîşevski se comporta simplu şi degajat. Cu o mîndrie sinceră i-a povestit despre realizările fabricii, despre oamenii ei, a pomenit cu respect de noul secretar al organizaţiei de partid. „Cum o să se dea acest om drept constructor de avioane şi de unde au mai scos-o că zvîrle banii prosteşte ? se gîndi Mihail fără să vrea şi zîmbi. Prostii ! Sau, la urma urmelor, au făcut-o pur şi simplu cu rea intenţie". Tot mai des privirea i se oprea asupra Galiei. Cît e de frumoasă ! Şi inteligentă !

Cînd Galia se duse iarăşi în bucătărie să aducă ceva, Mihail se oferi s-o ajute. Şi iată-i acum, numai ei doi, în bucătărioara sclipind de curăţenie, căptuşită toată cu faianţă albă. Galia îl întrebă cu timiditate, dar şăgalnic :

— Îţi place la noi ?

Mihail nu găsi pe dată cuvinte să-i răspundă. Simţi doar cum a început să-i bată inima şi, nehotărît, o luă de mînă.

Privirile li se întîlniră şi cuvintele pe care le rosti apoi nu mai avură nici o importanţă :

— Foarte mult, Galocika !

Galia îşi plecă ochii şi, eliberîndu-şi mîna, îi spuse cu glas scăzut :

— Da ?... Hai să mergem, l-am lăsat pe tata singur. Şi zîmbind, adăugă : Ia măcar farfuria asta, doar ai venit să mă ajuţi.

Se întoarseră în sufragerie. Plîşevski îi privi cu un zîmbet plin de căldură.

Apoi Mihail le povesti cîteva cazuri din activitatea Miliţiei judiciare — cazuri foarte încîlcite, complicate şi pline de primejdii. Galia asculta cu inima încremenită de teamă. În ochii ei mari şi întunecaţi, Mihail desluşi admiraţie şi nelinişte.

Cînd cina se apropie de sfîrşit, Plîşevski îi spuse fetei :

— Şi-acum, Galocika, îţi fur pentru cîteva clipe oaspetele. Avem ceva de discutat... treburi. Ne dai voie ?

— Bine, duceţi-vă, acceptă Galia. Eu am să strîng masa. Dar să vă întoarceţi repede.

„Cu ocazia asta, se gîndi Mihail, am să verific şi eu cîte ceva".

Şi iată-i numai pe ei doi, aşezaţi pe canapea, în cabinetul de lucru al lui Plîşevski, spaţios şi aranjat cu gust, în faţa unei măsuţe rotunde. Ceva mai încolo, în dreptul ferestrei acoperite cu o draperie grea, pe un birou mare ardea o lampă cu abajur verde. De-a lungul pereţilor străluceau geamurile bibliotecii, iar deasupra lor, ramele aurite ale tablourilor.

— Mă nelinişteşte foarte mult această întîmplare absurdă, spuse Plîşevski, pe un ton confidenţial, mîhnit. Nici nu îmi vine să cred că s-a putut întîmpla.

— Vă înţeleg, Oleg Gheorghevici, un om cinstit nici nu poate reacţiona altfel, zîmbi Mihail cu înţelegere şi oarecum cu vinovăţie. Din păcate însă, sînt oameni şi oameni... Îl cuprinse indignarea amintindu-şi de scrisoare. „Las', că îi arăt eu acestui Privalov să mai calomnieze ! hotărî, convins definitiv de netemeinicia ei. O să mă ţină minte !"

— Da, bineînţeles, consimţi Plîşevski. Sînt oameni şi oameni. Asta vă creează, probabil, mari greutăţi în muncă.

— Nu-i vorba de noi, replică Kozin. Dar e revoltător cum pot unii să arunce umbră asupra unor oameni cinstiţi şi de treabă !

— La ce vă referiţi ?

— N-are importanţă. Dar, odată şi odată o să aflaţi, şi atunci o să rîdem împreună.

— Înseamnă că se referă la mine ? întrebă neliniştit Plîşevski. O fi trăncănit cineva !

— Vă repet, n-aveţi nici un motiv să vă neliniştiţi. Sarcina noastră e să vă apărăm de asemenea necazuri.

— Sînteţi un adevărat prieten ! Şi Plîşevski strînse din inimă mîna lui Mihail. Să ştiţi că şi eu, la rîndul meu, vă stau oricînd la dispoziţie. Orice mi-aţi cere.

„Cumsecade bătrîn ! Se gîndi Kozin. Bineînţeles n-o să îngădui nimănui să-l sape ! Mai ales că avem nevoie de el !"

— N-ar fi cazul să întreprindem ceva de pe acum, Mihail Ilici ? întrebă Plîşevski serviabil. Cum spuneţi, aşa procedăm. De pildă, n-ar trebui să-l concediem pe Goriunov ? V-aduceţi aminte, fostul sportiv, beţivul... A fost văzut de cîteva ori împreună cu Klimaşin.

— Deocamdată nu luaţi nici un fel de măsuri, Oleg Gheorghevici, rosti apăsat Kozin. Klimaşin poate să aibă complici în fabrică şi aşa nu facem decît să-i punem pe ceilalţi în gardă. Şi-apoi, de ce să dăm prilej la zvonuri şi bîrfeli ?

După cîtva timp se întoarseră din nou în sufragerie, iar Plîşevski, pretextînd că-i obosit, se retrase curînd în camera sa.

Restul serii Mihail îl petrecu împreună cu Galia. La plecare, în vestibul, îşi luară mult timp rămas bun, fixînd o nouă întîlnire.

În seara aceea, Mihail n-a îndrăznit s-o sărute pe fata aceasta atît de minunată.

Noaptea, tîrziu, în locuinţa lui Garanin sună telefonul. Acesta, în pijama, alergă la masă şi ridică receptorul.

— Kostea ! auzi glasul tulburat al lui Serghei. L-am găsit pe Klimaşin ! Omorît cu un glonţ de pistol !

II

Preţul unei împuşcături

Era o noapte senină şi geroasă. Şuviţe de aer rece ca gheaţa se strecurau prin uşile prost închise ale autobuzului, făcîndu-i pe oameni să se înghesuie unii în alţii. În semiîntunericul nopţii de iarnă străluceau licuricii ţigărilor aprinse, se auzeau discuţii purtate cu glas liniştit.

Grupa operativă a Direcţiei regionale a miliţiei plecase în tot completul ei : expertul, medicul legist, fotograful, un însoţitor cu un cîine poliţist, cîţiva lucrători operativi, în frunte cu colonelul Pavlov, şi un anchetator de la Procuratura regională.

Mulţi dintre aceştia îl cunoşteau pe Serghei. Apariţia lui în maşină fu primită cu glume :

— A, Korşunov, ce, e prea cald în oraş ? Mergi cu noi la iarbă verde ?

Toţi fiind lucrători cu multă experienţă, plecarea la „locul crimei" nu le afecta buna dispoziţie. Numai cînd zăreau cadavrul pe care mergeau să-l cerceteze, şi toată tragedia celor întîmplate le apărea aevea în faţă, dispoziţia li se schimba brusc. Atunci, de obicei, deveneau cu toţii tăcuţi, concentraţi, simţind pe umeri responsabilitatea pentru descoperirea crimei şi pedepsirea vinovaţilor.

Maşina ieşi din oraş şi porni cu mare viteză pe şosea. De-a lungul drumului apăreau şi dispăreau luminile aşezărilor şi aureolele, albăstrui unele, altele gălbui, de deasupra clădiri-

lor lungi, uriașe ale uzinelor, tulburînd, prin apariția lor, liniștitul peisaj hibernal: cîmpiile înzăpezite scînteiau cu răsfrîngeri de argint sub razele lunii, iar din cînd în cînd, pădurile apăreau ca niște ziduri negre.

După o oră de mers nebunesc — mașinile serviciilor operative nu știu să meargă cu viteză moderată — ajunseră în gara Shodnea și un lucrător de la secția locală de miliție se urcă lîngă șofer ca să-i arate drumul mai departe.

Mașina intră în pădure și începu să se hurduce pe un drum de țară înghețat. După cîteva minute, opriră lîngă drum. Oamenii coborîră încet din mașină, dezmorțindu-și picioarele înțepenite.

Undeva, sus, încurcîndu-se în coroanele desfrunzite ale copacilor înalți, vîntul urla cu turbare. Toată pădurea era plină de trozniturile ramurilor înghețate, de scîrțîitul trunchiurilor. Peste tot stăruia un întuneric greu, apăsător, pe care numai fîșiile luminoase ale lanternelor îl străpungeau. Toți vorbeau cu glas scăzut.

Grupul porni mai departe, pe-o cărare îngustă; oamenii mergeau zgribuliți, anevoie, picioarele li se afundau în zăpadă, se agățau de rădăcinile și cioturile ascunse sub ea.

— Cu grijă, cu grijă, tovarăși! se auzi glasul expertului — Vera Dubțova. Uite-aici urmele cauciucurilor! Vă rog luați-o mai la stînga!

În față se auziră cîteva voci și din întuneric apăru o siluetă înaltă.

— A, Sviridov! ajunse pînă la Serghei glasul de bas stăpînit al lui Pavlov. Noroc, Vasea! Cum stau lucrurile pe aici?

— Am păstrat totul neatins, răspunse Sviridov.

— Nu cumva ați lăsat și voi urme? întrebă blînd Pavlov.

— Se poate, Semion Vasilievici? De cadavru m-am apropiat numai eu. Ceilalți nici în poiană n-au intrat. Stau la marginea ei.

— Dar cine a găsit cadavrul? se interesă anchetatorul de la procuratură.

— Niște băieți din partea locului, școlari, răspunse Sviridov. Și continuă preocupat: S-au păstrat urme foarte bune de picioare și urmele cauciucurilor, pentru că în ultimele zile nici n-a nins, nici dezgheț n-a fost.

— Ca să vezi ce noroc avem! zise satisfăcut Pavlov. Și adresîndu-se celor care se îmbulzeau în jurul lui, continuă:

Aşadar, asta-i ordinea : de cadavru se apropie în primul rînd expertul, fotograful şi cu. Fiecare păşeşte exact pe urmele celuilalt. Apoi urmează ceilalţi.

Se apucară de treabă. Lumina a două reflectoare mobile subţie întunericul. Treptat, poiana începu să se umple de oameni.

Cel ucis, într-o veche manta soldăţească, fără epoleţi, avea cizme în picioare, iar căciula cu clape, tot de uniformă, zăcea alături, în zăpadă. Faţa smeadă a mortului înţepenise. În ceafă, sub părul năclăit de sînge, găsiră rana prin care intrase glonţul.

După ce studiară cu atenţie urmele picioarelor şi ale cauciucurilor maşinii, luînd amprente de ghips, după ce fotografiară din toate părţile cadavrul, fixînd poziţia lui şi locul exact al crimei, se adunară toţi la marginea poienii, să tragă primele concluzii, ca să facă un schimb de păreri.

Numai însoţitorul cu cîinele cutreiera poiana, în căutarea cartuşului, iar doctorul rămase să examineze cadavrul în continuare.

— Aşadar, începu Pavlov, constatarea numărul unu : indiscutabil e vorba de-o crimă. A fost omorît cu un glonţ tras în ceafă. În al doilea rînd : judecînd după urme, au fost trei inşi aici : doi asasini şi victima. Au venit cu maşina. Şi-acum amănuntele. Începe tu, Korşunov.

Pavlov era un om meticulos, şi-i plăcea să aşeze faptele, „în rafturi", cum s-ar spune.

— Totul e limpede ca-n palmă, începu însufleţit Serghei. Urmele şi celelalte amănunte ne prezintă un tablou complet al celor întîmplate.

— Ia-le pe rînd, îl preveni Pavlov.

— Am înţeles. Aşadar, zîmbi Serghei, faptul numărul unu : au coborît din maşină. Unul dintre asasini a tăbărît asupra lui Klimaşin, adică asupra victimei. Iar Klimaşin este cel pe care-l căutăm. Acum, multe în această afacere capătă alt aspect...

— Bine, bine, dar prezintă-ne tabloul, îl întrerupse Pavlov.

— După părerea mea, lucrurile s-au petrecut astfel : s-au luat la bătaie, pentru că, uite-aici, în acest loc, urmele sînt foarte încurcate. Şi-apoi, mîna dreaptă a lui Klimaşin este plină de sînge fără să fie rănită. Mai curînd cred că e sîngele altuia. Aşadar, l-a rănit pe cel cu care s-a încăierat.

— Asta o vom stabili după grupa de sînge, interveni expertul Dubţova.

Fata se aşezase pe scara maşinii şi calcula ceva pe o foaie de hîrtie, luminînd din cînd în cînd cu lanterna şi suflîndu-şi în degetele îngheţate.

— Bineînţeles. Ultimul cuvînt e al ştiinţei, consimţi Serghei. Totuşi, nu-i sîngele lui, de asta sînt sigur. Mai departe. În timp ce se băteau, al treilea a stat deoparte, în stînga, la vreo cinci paşi. Ei, şi-apoi a răsunat o împuşcătură. Una singură. Şi ăsta a fost sfîrşitul... Dar o să-i coste pe ei această împuşcătură ! izbucni el deodată mînios.

— Acum, întrebarea-i : cine a tras ?

— Să găsim cartuşul, observă anchetatorul. Vom putea determina după el.

— Eu cred c-a tras al doilea, interveni doctorul, care între timp se alăturase grupului. Nu s-a tras de aproape. Urma prin care a trecut glonţul e curată, fără urme de pulbere.

În clipa aceea se auzi vocea triumfătoare a însoţitorului :

— Cartuşul ! L-am găsit ! Sultan l-a găsit !

Toţi se întoarseră spre el.

— Unde l-ai găsit ? Arată exact locul ! îi ceru Serghei, alergînd spre el. Aşa e ! strigă el după o clipă. La şase metri, lîngă urmele celui de-al doilea. S-a tras dintr-un „TT", adăugă, cercetînd tubul.

— Aşadar, avem imaginea completă, constată satisfăcut Pavlov. Şi-acum, Verocika, ce fel de maşină a fost aici ? se întoarse el către Dubţova.

— Îndată, să-mi termin calculele.

— O clipă, Semion Vasilievici ! Mai e ceva, interveni Serghei, dînd cartuşul Dubţovei. Ceasul ! Înţelegeţi ? Klimaşin avea ceas. Pe mîna stîngă se vede foarte bine urma. Un ceas mare, cu brăţară metalică. Iar acum ceasul nu mai este.

— I l-au luat ticăloşii, observă unul dintre lucrători. Dar nu cred că l-au omorît pentru un ceas.

— Nu cumva avea bani la el ? întrebă un al doilea. Salariul, sau nişte bani de-ai statului ?

— Da' de unde, l-au omorît complicii cu care fura la depozit ! se amestecă un al treilea lucrător.

— Staţi niţel, tovarăşi ! îi opri Pavlov. Nu vă repeziţi ! S-o luăm în ordine. Mobilul crimei îl va determina el, şi arătă cu o mişcare a capului spre Serghei. E cazul lor, n-avem ce face.

— Au venit cu o „Pobeda", anunţă în sfîrşit Dubţova. Lăţimea urmelor pe zăpadă, diametrul roţilor, desenele şi modelul cauciucurilor, toate coincid. Aici au întors, apoi au luat-o spre gară.

— Mda, făcu din cap Pavlov şi privind ceasul cu cadran fosforescent, continuă : Orele douăzeci şi trei şi treizeci şi două de minute. Să continuăm cercetarea.

Gerul se înteţea cu fiecare ceas. Deşi vîntul tăios, în rafale, n-ajungea pînă la pămînt, ci şuiera şi frîngea crengile doar sus, deasupra capetelor, totuşi frigul îi pătrunsese pînă la oase. Şi-apoi, îi chinuia foamea : la Moscova, din grabă, nu trecuseră nici măcar pe la bufetul instituţiei să ia ceva. Cu toate acestea, nu se gîndea nimeni la plecare. Toţi ştiau cu fermitate că trebuie să muncească pînă vor fi siguri că n-a rămas nimic necercetat, nelămurit. Pentru că mîine s-ar putea ca totul să dispară sub un strat de zăpadă sau să fie strivit de picioarele unor trecători întîmplători, dacă nu vor porni chiar pîrtiaşele vreunui dezgheţ neaşteptat — iernile Moscovei sînt doar, de la o vreme, atît de capricioase şi ciudate !

Oamenii îşi continuau, deci, cercetările cu dîrzenie, fără grabă, cu minuţiozitate, frecîndu-şi din cînd în cînd feţele şi mîinile înţepenite de frig sau tropăind din picioare.

Şi deodată, cînd nu mai rămăsese petic de zăpadă nestudiat şi cînd părea că toate tufele şi crengile din jurul poienii au fost cercetate, se auzi strigătul tulburat al lui Serghei :

— Tovarăşi, veniţi aici ! Ia uitaţi-vă !

Se oprise lîngă un troian înalt de la marginea poienii şi arăta ceva. Toţi porniră în grabă spre el.

— Ia uitaţi-vă ! Vedeţi ? întrebă emoţionat Serghei, luminînd troianul cu lanterna. Vedeţi ce s-a întipărit aici ? Numărul maşinii ! Aici a întors şi a intrat cu spatele în acest troian.

— Într-adevăr, aşa este ! confirmă Pavlov. Numai că dracu' mai poate desluşi acest număr ! Uite, aici şi-aici, arătă el cu degetul, zăpada s-a scuturat.

— Totuşi se vede prima literă — „E" — spuse anchetatorul. Şi două cifre : a doua-i trei şi ultima şapte.

— Nu, a doua cifră e opt, replică Pavlov, iar litera de la început e „Z".

— Ba-i trei ! Nu vedeţi ? se înfierbîntă Serghei.

Cele două reflectoare fură trase spre troian şi toţi priveau suprafaţa scînteietoare a zăpezii. Suflînd în degetele înţepe-

nite de frig, Dubţova desena cu grijă în carnet noua urmă găsită, iar fotograful mai luă cîteva imagini.

După vreo oră de căutări făcură o ultimă descoperire : Dubţova găsi afară din poiană, lîngă drumul de ţară, la rădăcina unui copac, un lăstar rupt, pe capătul căruia se vedeau urme de vopsea albastră de nitroemail şi o pulbere argintie de metal.

— Maşina s-a hîrjîit de ciot ! Şi vedeţi ce tare ? explică ea. Aceeaşi maşină. Alta n-a trecut pe-aici. Aşadar, e de culoare albastră şi-n dreapta ei, la marginea mînerului portierei, există acum o mare zgîrietură. Iată o probă foarte bună !

Faţa slăbuţă şi foarte obosită a fetei strălucea de bucurie.

— Semion Vasilievici, se întoarse ea către Pavlov, să tăiem capătul ciotului şi să ducem vopseaua la expertiză. În geantă am un fierăstrău. Aduceţi-l pînă însemn locul pe plan.

Unul dintre lucrători dădu fuga la maşină.

În sfîrşit, Pavlov anunţă că cercetarea locului crimei se terminase.

Toţi urcară în maşină şi, la lumina lanternelor, anchetatorul de la procuratură se apucă să întocmească procesul verbal al cercetării. Din cînd în cînd, la cererea lui, cîte cineva cobora din maşină şi dădea fuga să mai măsoare încă o dată vreo distanţă ori să precizeze aşezarea urmelor. Toţi îl ajutau din toată inima, uneori se mai contraziceau între ei.

Abia cînd ultima formalitate fu încheiată şi toţi cei prezenţi semnară procesul-verbal, oamenii simţiră dintr-o dată o oboseală teribilă, supraomenească, şi o foame de-a dreptul sălbatică, care parcă îi străpungea cu un cuţit.

Motorul începu să huruie şi autobuzul albastru, cu o dungă roşie de jur împrejur, se urni din loc. Luînd viteză, se îndreptă spre gară, unde intră în şoseaua ce duce la Moscova.

Era trecut de ora două dimineaţa.

Serghei Korşunov intră în cabinetul colonelului Zotov viu şi pus la punct ca întotdeauna. Era greu să-ţi închipui că a dormit doar trei ceasuri şi că pînă atunci, timp de alte şapte ceasuri, a făcut o călătorie grea, istovitoare.

— E voie ? întrebă el pentru orice eventualitate, oprindu-se în uşă.

Zotov îşi scoase ochelarii şi se întoarse greoi.

— Văd că ai și intrat, bombăni el binevoitor, și-i arătă cu mîna un scaun. Stai jos și povestește-mi unde mi-ai umblat toată noaptea. Pe Garanin l-ai informat ?

— Da, să trăiți ! L-am trezit azi-noapte. Nu m-a răbdat inima, zîmbi Serghei.

— După cum văd tot înfierbîntat ai rămas ! spuse Zotov pe un ton aprobator sau poate nu, zîmbind la rîndu-i.

— Nu, Ivan Vasilievici, m-am schimbat, rîse Serghei.

— Atunci e bine, sînt liniștit. Hai, povestește !

Serghei povesti amănunțit cum a decurs cercetarea la locul crimei. Zotov îl asculta atent, în aparență liniștit și fără să-l întrerupă cu întrebări. Numai mîinile lui mari, negricioase, cu vinele umflate, mișcau creionul dintr-un loc într-altul pe birou. Din cînd în cînd scotea din buzunar o batistă colorată și-și ștergea cu ea gîtul și capul ras.

Cînd Serghei termină, Zotov îl privi cu coada ochiului și-l întrebă cu glas surd :

— Și-acum ce ai de gînd să faci ?

— Mai întîi va trebui să studiez legăturile răposatului Klimașin, răspunse Serghei fără să stea pe gînduri. Apoi să caut mașina, să găsesc ceasul ; nevastă-sa o să-l recunoască, cel puțin așa cred... Pînă diseară întocmim planul de măsuri, Ivan Vasilievici.

— Ei, Serghei ! clătină Zotov din cap. Tot ce-ai spus așa e. Dar oricît te-ai mira tu, ce-am să-ți spun acuma este exact. De mult am observat. Tu n-ai încredere într-una din calitățile tale, o calitate pe care o ai totuși, și fără de care, în meseria noastră, oricum ai întoarce-o, n-o scoți la capăt. Se aplecă peste birou către Serghei și continuă : Tu ți-ai legat fantezia de gard, și asta nu-i bine. Mă înțelegi ?

— Cum să înțeleg ? se aprinse Serghei.

— Ei, poftim, te miri, ba mi se pare că chiar te-ai supărat ! zîmbi Zotov. Dar eu vorbesc serios. Să aduni fapte este un lucru necesar, dar pe baza lor trebuie să-ți pui în joc fantezia, să faci presupuneri. Gîndurile ajută și ele ca faptele să meargă înainte și nu se lasă doar purtate de fapte.

— Lăsați, în trecut am dat dovadă de prea multă fantezie, mi-ajunge ! spuse Serghei, dînd din mînă.

— Uite, vezi, iar n-ai dreptate ! Nu-ți cere nimeni s-o iei razna. Spui că ești înfierbîntat într-un fel nou. Ei bine, și fantezia trebuie să-ți fie alta. Nu te mai afli pe un loc gol, ca

înainte. Acum ai o oarecare experiență, pe oameni îi cunoști mai bine și viața o vezi altfel, poți să-i dai și fanteziei altă orientare, poți s-o întărești cu fapte. Asta, băiete, se numește creație. Iată, de pildă, adîncind cercetările, ai să începi să-ți faci o părere despre caracterul lui Klimașin. În consecință, nu-i firesc să presupui cum ar fi procedat el, ce-ar fi spus dacă s-ar fi întîlnit cu un om sau cu altul ce s-ar fi întîmplat ? Ține minte, faptele sînt totdeauna diferite și trebuie neapărat verificate cu caracterul omului. Zotov se lăsă pe speteaza scaunului și-și scoase batista din buzunar. Ei, poftim, uite că din cauza ta am început să filozofez ! Dar m-ai înțeles, nu-i așa ?

— Cred că v-am înțeles, răspunse Serghei dus pe gînduri.

Trecînd de postul de gardă, Klim răsuci în mînă bonul de intrare și lămurindu-se unde trebuie să se prezinte — la camera 405, etajul 3 — se îndreptă spre lift. În fața camerei indicate se uită din nou la bon, bătu la ușă și, auzind că este poftit să intre, deschise ușa.

— Șezi, îi aruncă în treacăt Kozin, măsurîndu-l iscoditor cu privirea din cap pînă-n picioare. Așadar, dumneata ești Privalov ?

— Eu în persoană.

— Ei, acum am să-ți iau interogatoriul referitor la cazul respectiv, îi spuse cu răceală Kozin.

— Adică, care caz ?

— Ai să afli îndată. Și Kozin scoase din sertar un formular de anchetă.

— Pe mine n-aveți de ce să mă interogați, replică Klim. Eu nu sînt răufăcător.

Simțea cum crește în el o iritare surdă. Se pregătise pentru o discuție cu totul de altă natură.

— Dumneata ai trimis Direcției miliției scrisoarea asta ?

— Ei da, eu am trimis-o.

— Atunci, conform faptelor expuse acolo, sînt obligat să-ți iau interogatoriul. Dar înainte de toate te previn : conform articolului 95, pentru calomnii și mărturii false se prevede o sancțiune de pînă la doi ani detențiune. De faptul că te-am avertizat te rog să semnezi aici.

Și Kozin îi puse în față formularul de anchetă.

— Nu iscălesc nimic !

— Adică cum vine asta „nu iscălesc" ? îl întrebă amenințător Kozin. Ți-e frică ? Faci sesizări și crezi că poți s-o scalzi așa ?

— Nu cred nimic, se înfurie Klim, și n-am de gînd să dau nici un fel de declarații. Am venit aici să discut cu dumneavoastră, nu pentru interogatoriu.

— Aici, băiete, nu-i piață, rosti Kozin cu ironie. Aici trebuie să răspunzi pentru fiecare cuvînt. De ce ai scris scrisoarea aceea ?

— Adică cum „de ce" ? V-am comunicat că unii oameni au o comportare ciudată, ca dumneavoastră să-i verificați.

— Poți să-ți dovedești acuzațiile ?

— Ce acuzații ? Ce vă tot legați de mine ?

— Dumneata, Privalov, să te exprimi cu grijă. Nimeni nu se leagă de dumneata. Așadar, nu-i învinuiești ? Și nu poți să demonstrezi nimic ? Atunci de ce ai mai stricat hîrtia degeaba ? Încarci miliția cu o muncă fără rost ! Judecă și dumneata. Cîți n-ar putea să toarne la minciuni ! Și atunci hai, gata, denunț la miliție ? Ce ai cu inginerul Plîșevski, de pildă ? Ce rău ți-a făcut ?

— Nu pot să spun nimic rău despre el, îngăimă cu îndoială Klim, strîngînd din umeri. Totdeauna m-a ajutat în muncă.

— Păi vezi ? Iar dumneata, drept recunoștință, colportezi zvonuri auzite cine știe de la cine, le mai și înfloriești și-i trînțești un denunț. Vrei să distrugi viața acestui om !

— Cum așa ? replică intimidat Klim, descumpănit de-a binelea de atacul calculat al lui Kozin. Noi nu vrem nimic. Dar să verificați, pur și simplu...

— Noi, tovarășe Privalov, nu verificăm pur și simplu, repetă apăsat Kozin. Noi deschidem anchetă, și pe baza unor dovezi de necontestat, îi arestăm pe vinovați. Dar astea-s dovezi ? Spune, sînt dovezi sau nu ?

— Cum să fie dovezi ? Așa, pur și simplu...

— Ei, vezi ? îl întrerupse hotărît Kozin. Dacă-i așa, ia tocul și scrie.

— Ce să scriu ?

— Tot ce mi-ai spus. Că ne rogi să nu dăm nici o importanță scrisorii voastre, că informațiile din ea le consideri neverificate și îndoielnice, că pentru autenticitatea lor nu-ți poți lua răspunderea și că refuzi să apari drept martor. Atunci nu-ți mai iau interogatoriul și nu te avertizez conform articolului

95. Şi-i mai bine aşa. Nu de altceva, dar de pe urma acestui articol poţi să ai o groază de neplăceri, ba chiar — mai ştii ? — să te-alegi şi cu vreo doi ani de închisoare. Ce, e glumă ?

— Păi, dac-aţi întors-o aşa... îngăimă nesigur Klim.

— De la sine s-au întors toate, băiete, îl întrerupse Kozin. De la sine. Aşadar, scrii ?

— Spuneţi, ce să scriu ?

Şi Kozin începu să-i dicteze.

Se înserase cînd Kozin, mulţumit, intră în cabinetul lui Garanin. Căutase special să găsească un moment cînd Korşunov nu se afla la Direcţie. În cazul acesta, faptul că se adresa unui superior peste şeful său direct avea o justificare. Iar cu Korşunov nu voia să vorbească într-o problemă atît de delicată. Pe Korşunov nu-l prea avea la inimă şi simţea că şi acesta îi plătea cu aceeaşi monedă.

— Permiteţi să raportez, Konstantin Feodorovici ?

— Ce s-a întîmplat ? ridică Kostea capul. Intră.

— I-am luat interogatoriul lui Privalov. Cum era de aşteptat, nu face nici cît o ceapă degerată. Poftiţi... mi-a dat în scris toate explicaţiile. Şi Kozin puse hîrtia pe masă. Retractează totul. A fost un act negîndit, nimic altceva.

Kostea parcurse în grabă declaraţia lui Klim şi spuse liniştit :

— Bun. Lasă-mi asta, împreună cu scrisoarea. Şi despre ce-aţi mai vorbit ?

— Deocamdată, despre nimic. Îi părea rău că a trimis scrisoarea.

— Ia te uită ! rîse Kostea. Chiar îi pare rău ? Interesant ! Şi după ce se gîndi o clipă, întrebă : Dumneata ce misiune mai ai ?

— Mîine dimineaţă mă duc la Circulaţie să caut maşina care a fost la locul crimei.

— Cu cine pleci ?

— Singur.

— Ai să pleci cu Lobanov. Sub comanda lui.

— Adică cum, după părerea dumneavoastră n-am să mă pot descurca singur ? întrebă uluit Kozin.

— Consider că nu, răspunse Kostea, imperturbabil ca totdeauna. Dumneata mai ai încă multe de învăţat.

... În seara aceea Senka Dolinin ardea de nerăbdare să își întîlnească prietenul. În așteptarea lui, se tot foi pe banca din fața porții și, de enervare, fumă nu mai puțin de zece țigări.

— Ce-i cu tine ? Ai căpiat ? Știai că te-aștept ! îl salută el veninos pe Klim. Slavă Domnului, doar nu ești fată să întîrzii la întîlnire ! De altfel, află că nici fetele cu care am eu întîlnire nu întîrzie.

Fără să-i răspundă, Klim se așeză pe bancă și cu un aer mohorît își aprinse o țigară.

— Ei, ce taci ? Ai fost la miliție ? Ce ți-au spus ? îl întrebă Senka. Ce-o faci pe sfinxul ? Hai, dă-i drumul, spune tot !

— Eh, Senka ! oftă Klim. Degeaba am scris noi scrisoarea aia !

— Adică cum, degeaba ? se indignă Senka. Ce tot îndrugi ?

— Îndrug pe naiba ! îi răspunse iritat Klim. Cît pe-aci să iau doi ani de pușcărie !

Pe fața pistruiată a lui Senka apăru o uimire atît de mare, încît Klim, observînd și-n întuneric, zîmbi fără să vrea cu amărăciune.

— Vezi tu, ce-am scris acolo nu-i verificat și n-am cum dovedi, explică el. Ei, și pentru mărturii false — doi ani ! Au un articol 95 care spune asta. Așa că am retras totul. Și încă în scris !

Zguduit de-a binelea, Senka nu-și putea reveni.

— Ai renunțat ? întrebă el, fără să-și creadă urechilor.

— Păi, ce să-i faci !

— Se cheamă, așadar, că noi le spunem totul cu inima deschisă, iar ei ne amenință cu pușcăria !

— Cam așa. E clar...

— Ba nu. Nu-i clar de loc.

— Ascultă, Senka, dă-i tu înainte, ca atunci, cu Marte, și-ai să vezi ce-ai să pățești ! îl ironiză Klim. Dacă nu înțelegi, nu te mai băga ! dădu el obosit din mînă. Și apoi, chiar așa, de ce să fim noi mai cu moț decît ceilalți ?

— Adică, să dăm totul dracului și să uităm ?

— Îhî !

— Nu-i așa ! Dacă vrei să știi, pe Marte poți să-l dai dracului și să-l uiți, dar pămîntul ăsta păcătos al nostru nu-i bătaia de joc a nimănui ! Înțelegi ?

— Ascultă, cruță-ți nervii, că mai ai nevoie de ei !

Între timp, de banca pe care şedeau se apropie un cetăţean. Din cauza întunericului nu i se putea desluşi figura.

— Noroc, băieţi ! salută necunoscutul pe un ton vesel. Unde-i numărul nouăsprezece ?

— Aici.

— Pe unul Privalov Klim îl cunoaşteţi cumva ?

— Da' ce treabă aveţi cu el ? întrebă Senka, tresărind.

— Nici o treabă. Vreau numai aşa, să stau de vorbă cu el.

— Dar dumneavoastră de unde sînteţi ? continuă Senka să-l descoasă.

— Ia te uită, îmi iei interogatoriu în toată regula ! rîse necunoscutul. Deci, nu pot să nimeresc la tovarăşul Privalov fără să fiu anunţat ?

— Eu sînt Privalov, spuse posomorît Klim.

— Ei, asta-i grozav ! Pe mine mă chiamă Korşunov. Şi sînt de la Miliţia judiciară.

— Aha, strecură cu duşmănie Senka printre dinţi, ai venit să-l arestezi, să-l înfunzi pe doi ani ?

— Ce-i, tinere, ce ai, ţi-ai pierdut minţile ? se miră Serghei. Şi de ce tocmai pe doi ani ?

— Pentru că astăzi acolo, la dumneavoastră, aşa i s-a spus : pentru mărturii false — doi ani ! Ei, Klim, frăţioare, se întoarse Senka spre prietenul său, fugi şi adună-ţi bulendrele !

— Ascultă, băiete, tu să nu faci pe prostu', ai înţeles ? îi spuse aspru Serghei. Poate c-am venit special ca să îndrept lucrurile.

Acum Serghei înţelese limpede ceea ce cu o oră în urmă din discuţia cu Garanin, presupusese numai. Nu s-a înşelat, deci. Kozin a încurcat-o rău în discuţia cu Privalov. L-a înrăit ! Are dreptate Kostea, şi se pare că el, Serghei, a avut şi mai multă dreptate cînd n-a vrut să-l lase pe Kozin să acţioneze singur. Acum, poftim, descurcă lucrurile !

— Da, de-aceea am venit, repetă el. Ascultă, Klim, subalternul meu n-a procedat just şi eu tocmai de aceea am venit, ca să-ţi cer scuze. Serghei rostise cuvintele acestea cu atîta sinceritate, încît interlocutorii lui se simţiră stingheriţi.

— Ei, lăsaţi, lăsaţi ! bolborosi Klim. Cîte nu se pot întîmpla !

— La noi asemenea lucruri nu trebuie să se-ntîmple, spuse hotărît Serghei. Nu trebuie să se întîmple ! Şi lucrătorul acela va fi pedepsit. Iar scrisoarea voastră e binevenită. Şi aceasta

mi s-a ordonat să vă spun. Vom verifica neapărat tot ce ați relatat.

— Asta da, zic și eu discuție ! exclamă Senka entuziasmat. Așa cum spunea marele Vladimir Maiakovski : „Miliția e a mea și pe mine mă păzește".

— Asta așa e, zîmbi Serghei.

— Atunci permiteți-mi să fac lumină ca să-mi întipăresc în minte persoana dumneavoastră. Și aprinzînd un chibrit, Senka îl ridică spre fața lui Serghei.

— Dar legitimație aveți ? întrebă îngrijorat Klim.

— Cum să nu !

Aprinseră un al doilea chibrit și Serghei le arătă legitimația.

— Așadar, ne-am cunoscut după toate formele necesare ! glumi Senka. Și-acum, începe schimbul de păreri, cum scrie în ziare, într-o atmosferă cordială.

— Nu, băieți, nu-i vorba de nici un schimb de păreri, replică serios Serghei. Și, sincer să vă spun, mie nu-mi arde de glume. Klim, spune-mi tot ce știi despre Andrei Klimașin.

— Ăl de-a fugit ? întrebă Senka. De la fabrica lor ?

— N-a fugit, clătină Serghei din cap. Vouă pot să vă spun ceea ce noi încă n-am spus nimănui, și vă spun, pentru că îmi inspirați încredere. Dar, deocamdată, să nu mai spuneți nimănui. E clar ?

— Clar, răspunseră amîndoi, aproape într-un glas, simțind dintr-o dată că-i ia cu frig pe șira spinării.

— A fost ucis, spuse scrut Serghei.

Pentru o clipă se lăsă o tăcere apăsătoare. Cel dintîi care vorbi fu Klim :

— Era un om bun, spuse el convins.

— Dar știi că s-au găsit lipsuri în depozit ? întrebă Serghei. Iar o dată l-au prins la poartă cu o pielicică ?

— Am auzit. Dar pielicica putea să i-o strecoare cineva, ca să-i facă rău. Eu așa cred. De altfel și el... tot așa credea.

„Verifică faptele cu caracterele oamenilor", își aminti Serghei sfatul lui Zotov.

— Dar ce te face să crezi că Klimașin era un om bun ? întrebă din nou.

— Ce mă face să cred ?... Klim rămase pe gînduri. Uite, de pildă, el a fost primul care, la o ședință, a luat cuvîntul

împotriva lui Goriunov, cînd acesta abia apăruse la noi. Celorlalți le era teamă.

— Și de ce-a luat cuvîntul ?

— Pentru că primea salariul degeaba. Ce fel de lăcătuș e el ?

Și Klim povesti amănunțit cum a apărut Goriunov la fabrica lor.

— De-atunci a început dușmănia dintre ei. Goriunov se lega mereu de el. Și tot de-atunci, cred eu, a prins conducerea pică pe Klimașin.

Serghei își aminti de raportul lui Kozin. În raport, Goriunov era pomenit de două ori : în întîmplarea de la poartă și în ciocnirea cu Klimașin. Kozin scosese chiar în evidență spaima neobișnuită care îl cuprinsese pe Goriunov atunci cînd se pomenise de miliție. De altfel, nu puteai spune nimic : raportul era bine întocmit.

— Și pentru ce l-a bătut Klimașin pe Goriunov ?

— Las' că merita, spuse dîrz Klim. Ca atunci cînd se îmbată să nu se mai agațe de fete !

— Ei, pentru așa ceva merita, consimți Serghei. Preț de o clipă rămase pe gînduri, apoi continuă : Și cînd a fost asta, înainte de întîmplarea cu pielicica ?

— Îhî !

„Trebuie neapărat să-l cunosc pe acest Goriunov", se hotărî Serghei.

— În ce schimb lucrează mîine, nu știi ? Ah, da ! își aminti el deodată înciudat. Gariunov e acum în concediu medical. S-a ars la o mînă.

— S-a ars ? repetă Klim. Cine v-a spus asta ?

— Șeful de schimb i-a comunicat unui lucrător de-al nostru. Așa s-a motivat Goriunov...

— Minte ! răspunse liniștit Klim.

— Adică cum minte ?

— Uite-așa, foarte simplu, minte. L-am văzut eu doar. Cred că l-a pocnit cineva peste mînă. S-o fi îmbătat și s-o fi luat cu cineva la bătaie.

— Interesant ! rosti gînditor Serghei. Nu-ți amintești întîmplător cînd a fost asta ?

— Cum să nu-mi amintesc ! Joia trecută. Mi-au dat mie norma lui, ca s-o fac în secția treia.

— Aşadar, pe data de paisprezece, socoti Serghei zilele şi în sinea sa continuă : „A doua zi după omorîrea lui Klimaşin". Interesant ! Eh, băieţi, am nevoie de ajutorul vostru. Mă refuzaţi ?

— Dar, conform articolului 95, nu nimerim în puşcărie ? întrebă ironic Senka.

— Măi, Senka, mare coţcar eşti ! rîse Serghei Korşunov.

— Ia te uită, dar de unde mă recunoaşteţi aşa pe întuneric ! se miră, vădit măgulit, Senka.

— Păi, după vorba ta afurisită ! Aşadar, băieţi, ne-am înţeles ?

— Şi ce trebuie să facem ? întrebă serios Senka.

— Vă explic eu, răspunse Serghei. Dar, să ne înţelegem, secret absolut !

— Asta se înţelege de la sine, consimţiră cei doi prieteni. Puteţi să vă bizuiţi pe noi ! Pe cuvîntul nostru de comsomolişti !

Cuvintele acestea fură rostite cu atîta fermitate şi atîta sinceritate, încît Serghei nu avu decît să se bucure că i-a cunoscut pe aceşti doi tineri de nădejde.

În aceeaşi seară, în biroul spaţios al lui Plîşevski, Galia, însufleţită şi îmbujorată, servea cafeaua celor doi bărbaţi.

Pe o măsuţă rotundă, lustruită, se afla o sticlă de coniac şi o farfurioară cu felioare de lămîie tăiate cu grijă.

Cînd Galia se pregătea să iasă, Kozin se grăbi să spună :

— Data trecută, Oleg Gheorghevici, dacă că amintiţi, vorbeam de calomnii ! Ei, trebuie să vă spun că toate acuzaţiile false ce vi s-au adus le-am îndepărtat. Şi nimănui n-o să-i mai permitem vreodată s-o mai facă.

Galea, oprindu-se, îl privi speriată pe Kozin.

— Ce acuzaţii ? Cine putea să-l acuze pe tata ?

Plîşevski, în haina lui de casă, se tolănise obosit pe canapea picior peste picior. Faţa lui lungă, osoasă, cu pungi albăstrii sub ochi, în care se înfundau ramele subţiri ale ochelarilor, exprima blîndeţe şi linişte.

— Fleacuri, fetiţa mea ! răspunse el. Probabil că a pomenit cineva despre mine într-o scrisoare prostească şi murdară. Iar Mihail Ilici l-a chemat şi l-a pus la punct.

— Dar Mişa spune că te-au acuzat ! N-ai spus aşa ?

— Nu s-a exprimat bine, răspunse tot Plîşevski, de astă

dată dînd semne de nerăbdare şi făcîndu-i semn lui Kozin. Du-te, draga mea, noi trebuie să stăm de vorbă.

— Bine, tată.

Ascultătoare, Galia porni spre uşă, aruncîndu-i lui Kozin o privire cercetătoare, alarmată. Iar lui i se păru că sub această înfăţişare de totală supunere a fetei se ascunde o neliniştе tăinuită.

Cînd uşa se închise în urma Galiei, Plîşevski îi explică lui Kozin, parcă cerîndu-i scuze :

— N-am vrut s-o sperii, Mihail Ilici. La drept vorbind, îţi sînt nespus de recunoscător. Dar spuneţi-mi, totuşi, ce s-a întîmplat ?

— Într-adevăr, cineva a scris o scrisoare calomnioasă la adresa dumneavoastră. Poate că vă închipuiţi cine anume ?

— N-am idee. Cine ?

— Asta nu pot să vă spun.

— Dar eu trebuie să reacţionez într-un fel la această mîrşăvie, izbucni Plîşevski, sub resortul unei indignări bine simulate.

— Nu vă neliniştiţi, am luat noi toate măsurile.

— Şi cum aţi procedat ?

— L-am făcut pe individ să dea o declaraţie în care retractează tot ce-a scris înainte. Şi l-am băgat bine în sperieţi. Asta-i tot ! zîmbi Kozin.

— Admirabil ! îşi desfăcu Plîşevski braţele într-un gest larg, dar continuă de îndată, pe un ton amărît : Dar ce-o fi cu ticălosul ăla de Klimaşin ? Tot nu l-au prins ?

— Credeţi ?, zîmbi Kozin.

Cu toată priceperea de-a se stăpîni, Plîşevski nu-şi putu reţine o exclamaţie în care o ureche experimentată ar fi putut surprinde nu numai mirare, ci şi o mare doză de neliniştе.

— Aşadar l-au prins ? !

— Nu l-au prins. L-au găsit, din păcate.

— Din păcate ? Nu mă mai chinui, Mihail Ilici ! îşi împreună Plîşevski rugător mîinile. Ce înseamnă „l-au găsit din păcate" ? Sau poate şi asta-i un secret de serviciu ?

— Parţial, răspunse Kozin, sorbind din cafea. E vorba că pe Klimaşin al dumneavoastră l-au găsit mort într-o pădure, lîngă gara Shodnia.

— Cuuuum ? !

De astă dată, Plîşevski n-a mai fost nevoit să se prefacă — uimirea şi spaima lui erau pe deplin sincere.

O clipă, Kozin savură spaima interlocutorului, apoi, aparent, cu sînge rece, adăugă :

— Liniştiţi-vă ! Criminalii vor fi curînd arestaţi !

— Da, nu mă-ndoiesc, răspunse Plîşevski, venindu-şi în fire. Cred că-i aproape imposibil să vă scape.

Şi-l privi într-un mod straniu pe Kozin.

Munca nu se dovedi de loc atît de simplă cum părea. Primul insucces îl înregistră grupa lui Serghei la Circulaţie. O zi întreagă Lobanov şi Kozin au cercetat registrele împreună cu lucrătorii Inspecţiei auto, pînă au ajuns la concluzia că a găsi o „Pobeda" albastră cu numărul „E" sau „Z" şi cu „3" sau „8" sau „7" era aproape imposibil, cu atît mai mult cu cît litera Z nici nu intra în nomenclatorul regiunii Moscova, iar cu litera E erau înregistrate peste două sute de maşini.

Totuşi Serghei ordonă ca, sub diferite pretexte, să fie cercetate toate aceste maşini. Aveau, doar, un indiciu foarte important : zgîrietura de pe partea stîngă a maşinii, la nivelul portierei.

— „Aproape imposibil" ? Asta nu-i motiv să renunţăm la anchetă, îi spuse el lui Lobanov.

— Bine, atunci am plecat. Dar în cazul ăsta, glumi Saşa, rămas bun, fraţilor, plec în cursă lungă ne vedem peste un an ! Să nu m-aşteptaţi mai devreme.

— Îţi dau termen exact o săptămînă, i-o tăie aspru Serghei.

Şi Saşa, drept răspuns, se mulţumi să ofteze.

Totuşi căutarea maşinii nu era lucrul cel mai important în desfăşurarea anchetei. Principalul era cercetarea oamenilor, a celor implicaţi în crima descoperită. Iar căutările depindeau de reuşita stabilirii juste a cauzelor : jaf, răzbunare, gelozie, bătaie la beţie sau o ceartă izbucnită pe neaşteptate ?

Primul motiv căzu îndată după confruntarea cu nevasta lui Klimaşin. Ea îi informă că bărbatul ei n-a avut de loc bani asupra lui în ziua aceea. Ceasul, bineînţeles, nu putea fi pus la socoteală. Aşadar, jaful nu putea constitui mobilul crimei.

În ceea ce priveşte celelalte motive, ele puteau fi acceptate sau respinse numai după o studiere minuţioasă a caracterului

lui Klimașin și a cunoscuților săi. Cele două caracterizări primite la început de la Plîșevski și de la Klim Privalov erau diametral opuse. Și asta complica lucrurile.

După indicația lui Serghei, Kozin chemă la Direcție pe cîțiva dintre salariații fabricii.

Secretarul comitetului de partid, Taras Petrovici Ciutko, îi plăcu lui Serghei de la prima vedere. Primul lucru care te impresiona la el era bunătatea și înțelegerea față de oameni. Toate acestea păreau revărsate în trupul lui voinic, scund, dar uimitor de mobil. Bunătatea și înțelegerea pe care le exprima însăși fața lui latră, mustăcioasă, cu riduri în jurul ochilor, se simțeau și în modul simplu și cald de a vorbi cu oamenii.

— Eu, fiule, ce să-ți spun! răspunse el cînd Serghei îl întrebă de Klimașin. Era un om bun, drept, dar arțăgos și o lecuță cam nestatornic. Întîmplarea cu pielicica chiar el mi-a relatat-o. Voiam chiar să discutăm problema aceasta într-o ședință a comitetului de partid. În ceea ce mă privește, ți-o spun pe șleau: nu cred că el ar fi putut face așa ceva. Nu, nu, pe mine nu mă convingeți! Era un om cinstit din toate punctele de vedere. Din toate punctele de vedere! M-ai înțeles? L-am cunoscut bine, deși nu sînt de mult timp în fabrică. Eu am venit de curînd și n-am reușit să-i cunosc pe toți. Ba unii, drept să-ți spun, nu-mi plac de loc. Bineînțeles, și pe aceștia am să caut să-i cunosc și, după aceea, o să mai vedem noi... termină el pe neașteptate. Atunci, Serghei își dădu seama că firea acestui om nu-i țesută numai din blîndețe.

Președintele comitetului de întreprindere — Volina — o femeie mărunțică, energică, cu limbă ascuțită, era tare tulburată și, răspunzînd la întrebări, amesteca într-un mod ciudat expresii grosolane cu cuvinte șablon folosite în lucrările de birou.

— Nu era un chiulangiu. Asta e sigur. Trăgea la jug. Și disprețuia băutura. Iar problemele pe care le ridica, le ridica totdeauna la un nivel principial. Ba cînd critica pe cineva la ședință, o făcea după toate paragrafele. Eu, uneori, mă cam repezeam la el din cauza asta. Dar hoț nu era, asta-i sigur.

Fură chemați să facă depoziții și vecinii lui Klimașin de acasă, reușiră să găsească chiar și cîțiva camarazi din armată. Referințele acestora coincideau cu ale muncitorilor din fabrică: mai mult lucruri bune se spuneau despre Klimașin.

Cercetările duceau sigur la aceeaşi concluzie: nimeni nu s-a certat vreodată cu Klimaşin, nimeni nu-l ura, nimeni nu-i era duşman. Nimeni... în afară de Goriunov. Acesta, după cum relatau unii şi alţii, ameninţa mereu că o să se răfuiască cu el.

Îndată după discuţia cu Klim şi Senka din seara aceea memorabilă, Serghei se apucă să strîngă referinţe despre Goriunov.

Muncă grea şi migăloasă. Cu nici unul dintre oamenii care în diferite perioade au avut vreo legătură cu Goriunov nu se putea vorbi deschis despre el, ca nu cumva Goriunov să afle şi, prinzînd bănuială, în caz de era vinovat, să se ascundă. De aceea, lucrătorii Miliţiei judiciare au aflat numai faptele principale din ultimii ani de viaţă ai lui Goriunov: unde a lucrat înainte, succesele lui în sport, activitatea în asociaţia sportivă „Flacăra" şi transferul la fabrica de blănuri: activitatea lui sportivă în fabrică, lovitura de la braţ şi, în ultima vreme, un lanţ de beţii şi o „totală descompunere morală".

A doua zi după cercetarea la locul crimei, expertul secţiei tehnico-ştiinţifice, Dubţova, i-a comunicat lui Serghei că urmele de pe zăpadă au unele particularităţi precis individualizate, care ar putea permite ca după încălţămintea celui suspectat să se determine dacă a fost sau nu la locul crimei. Asta, cu atît mai mult cu cît — cum explica Dubţova — unul dintre criminali, şi anume acela care s-a încăierat cu Klimaşin, purta cizme de pînză impermeabilă avînd talpa de cauciuc cu crestături. Or, astfel de cizme purta, după spusele lui Klim, şi Goriunov. Şi afară de asta, din toate mobilurile posibile de omorîre a lui Klimaşin rămăsese pe tapet numai unul, şi anume răzbunarea, aceasta putînd fi legată numai de Goriunov.

Dar împuşcătura? Cine era criminalul propriu-zis, cel cu pistoletul? De ce umbla înarmat şi de ce s-a grăbit să tragă? Cel dintîi, din moment ce s-a luat la bătaie cu Klimaşin, înseamnă că nu ştia de existenţa pistoletului sau, în orice caz, nu-şi închipuia că celălalt va face uz de el. Primul era deci lipsit de experienţă şi mult mai puţin primejdios decît al doilea. Toate aceste probleme puteau fi lămurite definitiv numai după arestarea măcar a unuia dintre criminali.

În faţa lui Serghei şi a colaboratorilor săi se ridica astfel o sarcină destul de dificilă: să capete măcar pentru cîtva timp

cizmele lui Goriunov, sau, în extremis, niște amprente clare ale tălpilor. La această hotărîre au ajuns a doua zi după discuția lui Serghei cu Klim și Senka. De aceea, Serghei se și gîndi să-i ceară sprijin lui Privalov. Klim tăcu multă vreme, gîndindu-se la ceva, apoi spuse :

— S-ar putea face ceva. După lucru, noi mergem la duș. Ne dezbrăcăm într-o cameră și pe urmă intrăm în baie. Cît timp ne spălăm noi, poate să vină cineva de la voi să vadă cizma. Iar eu am grijă să-l reținem pe Goriunov atît cît trebuie.

— Cum, deși are mîna bolnavă vine la lucru ?

— Da, nu știu de ce, dar nu vrea să ia concediu medical. Și mă mir, că nu-i el omul care să nu profite !

— Bine. Am reținut asta. Dar spune-mi, n-o să ne împiedice nimeni acolo, la baie ? Cred că vin deodată mai mulți oameni.

— Noi, din secție, sîntem cincisprezece, dar îi reținem pe toți, atît cît trebuie.

— Cum adică „îi" reținești ?

— Mai iau cu mine vreo doi-trei băieți. Nu le spun de ce. Mă cred ei și-așa. Că dacă trebuie — ce mai !

— Și pe cine-ai să iei ?

— Jenka Osokin e unul. Băiat bun. Poți să-i încredințezi orice. Dar mai găsesc și alții. Băieți de nădejde, la noi, cîți vrei ! zîmbi Klim satisfăcut.

În aceeași zi, Klim își îndeplini făgăduiala și operația se desfășură cu succes.

Spre seară, bătrînul expert Lev Matveevici Iurov, de la secția tehnico-științifică, îi telefonă lui Serghei :

— Korșunov ? răsună glasul gros al expertului. El e ! Urmele coincid perfect. Poți să-l arestezi pe individ.

Mulțumit, Serghei chemă în aceeași clipă mașina și împreună cu doi colaboratori porni spre fabrică.

Dimineața, Serghei veni la lucru nedormit și mohorît. Chemîndu-l pe Lobanov, îl întrebă supărat :

— Unde-i procesul-verbal al celei de-a doua percheziții din casa lui Goriunov ?

— La Voronțov. Saşa îl privi cercetător pe Korșunov și după cîteva clipe, întrebă : Despre ce-i vorba ? S-a întîmplat ceva ?

— Nu s-a întîmplat nimic, răspunse Serghei cu o înversunare neînțeleasă. La percheziție ați găsit ceva ?

— N-am găsit nimic deosebit. Și, deodată, Saşa zîmbi. Doar referințele alea... Sînt la Voronțov. Hazul de pe lume, zău așa !

— Ce referințe ?

— Niște referințe vechi. Odată, între două beții, lui Goriunov i-a venit mintea la cap și s-a hotărît să se înscrie la o școală serală. Îi trebuiau referințe. S-a dus la comitetul de comsomol și i-a dat. A doua zi încă, tot avîntul nobil i s-a spulberat ca un vis într-o noapte de mai. Iar referințele au rămas. Halal document, ce să spun ! Mai ales în comparație cu referințele pe care tot ei ni le-au trimis, la cererea noastră !

— Dar despre ce-i vorba ? Spune o dată !

—Păi, pune-le alături, citește-le și-ai să vezi. Vezi că Voronțov a mai primit una. Asta da, referință...

Serghei ridică receptorul și-i telefonă lui Voronțov.

— Viktor ? Vino pînă aici și adu referințele despre Goriunov.

Apoi Serghei i se adresă din nou lui Lobanov :

— Cum stai cu mașinile ?

— Ieri am terminat primul tur. Am găsit trei cu zgîrieturi pe partea stîngă. Urmează să-i studiem pe șoferi.

— Grăbește-te, Saşa, grăbește-te !

— Fii liniștit !

— Liniștit, pe naiba ! Am motive să fiu liniștit ? Ce face Kozin ? Cum se poartă ? Vezi, supraveghează-l !

— Îl supraveghez. Dar ce ai ? Ți s-au înecat corăbiile ? Își lovi Saşa prietenul pe umăr. N-ai grijă, se aleg apele.

— Se aleg ! dădu Serghei din mînă și oftă din greu.

Saşa îl privi atent. Apoi, fără să spună nimic, ieși. Întîlnindu-l pe Garanin pe coridor, îl întrebă :

— Ce-o fi cu Korșunov, nu știi ?

— Tot cu Lena ! răspunse posomorît Garanin. A avut o premieră cu o piesă românească, și ambasadorul a dat o recepție. S-a întors dimineața. Și toate astea, în general — mașini, flori, rochii de seară, admiratori bineînțeles, toate astea, ți-nchipui, îl enervează pe un soț. Ieri a așteptat-o pînă-n zori. Ei, și s-au certat.

— Așa, deci ! clătină Saşa din cap. Și-mi mai spui să mă-nsor ! Uite, dai peste una ca asta, și nu mai scapi de necazuri !

— Las' că nu-i aşa. Lena-i fată serioasă, îl asigură Kostea. N-o să-şi permită nimic nelalocul ei. Dar, ce să-i faci, ăsta-i specificul muncii.

— Nu pune mîna-n foc! rosti Saşa cu seriozitatea ce îi era caracteristică. Specificul ăsta e primejdios.

Între timp Voronţov, cu o mapă în mînă, intră în biroul lui Serghei.

— Ai mai scos ceva de la Goriunov? îl întrebă acesta.

— De vreo două zile o cam scăldăm. Despre toate neamurile lui am discutat. Le-am luat pe degete, dar cum vine vorba de problema cu pricina, nici un cuvînt! E tare înrăit!

— Arată-mi referinţele.

Zîmbind cu înţeles şi fără să spună nici un cuvînt, Voronţov scoase din mapă cîteva hîrtii şi le puse pe masă.

Prima referinţă dată lui Goriunov pentru a fi prezentată la şcoala serală era datată cu trei luni în urmă: „Comsomolistul Goriunov M., în timpul muncii sale la fabrica de blănuri, şi-a îndeplinit sarcinile de producţie, a participat la viaţa obştească, şi-a ridicat nivelul ideologic-politic, s-a manifestat ca un tovarăş sensibil, n-a primit nici un fel de mustrări pe linie de comsomol, şi-a plătit cotizaţiile cu regularitate".

Cea de-a doua referinţă, scrisă pentru miliţie, era diametral opusă. Aceleaşi fraze tip, numai că toate verbele începeau cu „nu". De unde reieşea că comsomolistul Goriunov „nu a participat", „nu a manifestat", „nu şi-a ridicat", „n-a îndeplinit" şi chiar „nu şi-a plătit cotizaţiile".

Model perfect de referinţă negativă birocratică.

— Diplomaţi! observă cu dispreţ Voronţov. Ştiu ce şi unde să scrie. Dacă-i pentru miliţie, înseamnă că tînărul a scrîntit-o. Şi-atunci, toarnă-i o referinţă negativă. Dacă-i pentru şcoală, hai să-l sprijinim, şi unge-l cu una pozitivă...

Serghei mai citi o dată atent referinţele.

— Să trimitem copii după ele la comitetul raional. Descurcă ei cine merită s-o încaseze pentru treaba asta! hotărî el.

A treia referinţă era de la comitetul de comsomol al fabricii unde lucrase Goriunov înainte.

Secretarul comitetului scria: „Kolea Goriunov a fost un băiat bun şi cinstit. Avea mulţi prieteni, muncea bine şi făcea sport. Citea multă literatură beletristică şi era prieten cu o lucrătoare de la fabrica noastră, Klava Smirnova, o fată sinceră şi principială. Noi toţi ne mîndream cu realizările lui

sportive. Observasem că Nikolai e un om irascibil şi cam vanitos. Totuşi, cît a lucrat la noi, Klava şi cei mai apropiaţi prieteni al lui — comsomoliştii Vladimir Sokolov, Alexandr Mahlin şi Alexei Sirotin — au avut o bună influenţă asupra lui. Şi eu am fost prieten cu el. De defectele lui însă, au profitat cei de la asociaţia sportivă „Flacăra" : l-au atras la ei, l-au smuls din colectivul nostru, şi noi n-am mai putut să facem nimic. Consider că asta este marea noastră vină faţă de Nikolai şi în general faţă de Comsomol. Iar Nikolai s-a înfumurat de-a binelea şi ne-a întors spatele. Această caracteristică a fost discutată în cadrul comitetului. Secretar, S. Vladimirov".

Terminînd de citit, Serghei îl privi pe Voronţov.

— Despre asta ce spui ?

— Ce să spun ? strînse Voronţov din umeri. Aşa-i normal. Aşa trebuie scris.

— Ei, dacă toţi ar scrie normal ! oftă Serghei. Şi mai ales dac-ar acţiona normal, aşa cum trebuie ! Noi n-am prea avea de lucru. Dar ce să mai vorbesc !

Voronţov îi puse în faţă ultimul document.

— Uite şi asta, de la asociaţia sportivă.

— „Tovarăşul Goriunov N., născut în 1932, a activat în secţia de lupte clasice a asociaţiei sportive „Flacăra", citi Serghei. Era disciplinat, la antrenamente se prezenta cu regularitate, fără să întîrzie. Sportiv de perspectivă, dădea rezultate bune şi ar fi putut ajunge departe. Nu se semnalează nici un fel de abatere de la morală. După accidentul suferit la mîna dreaptă a fost şters de pe listele secţiei în luna septembrie. Preşedintele asociaţiei, V. Ogarkov".

— Ar fi putut ajunge departe ! repetă înfuriat Serghei, zvîrlind hîrtia cît colo. Ce cuvinte alese. Dar unde au fost ei atunci cînd omului i s-a întîmplat nenorocirea ? Dacă nu mai e de „perspectivă", dă-i cu piciorul ! L-au şters de pe liste ! Aştia nu trăiesc decît pentru recorduri !

— Între timp alte perspective i s-au deschis lui Goriunov ! îşi exprimă şi Voronţov indignarea.

— Telefonează la închisoare ! ordonă Serghei. Să mai încercăm o dată să stăm de vorbă cu el.

Neras, posomorît, cu mîinile la spate, cu umerii plecaţi, Goriunov intră în cabinet. Buzele strînse îi tremurau nervos,

iar pe fața-i palidă și trasă străluceau ochii adînc înfundați în orbite.

— Nu prea arăți bine, Kolea, spuse compătimitor Serghei. Suferi?

— Doar n-am nimerit la sanatoriu, ci la miliție! răspunse Goriunov provocator. De ce să sufăr? Ce-aveți cu mine? Îmi aruncați pe umeri o crimă, dar eu n-am omorît pe nimeni!

— Știu.

În privirea plină de răutate a lui Goriunov licări ceva nou. Dar Serghei nu reuși să deslușească ce anume: neîncredere sau speranță deșartă că va scăpa?

— Dacă știți, atunci de ce arestați oameni nevinovați?

— Caraghiosule! zîmbi Serghei. Te crezi chiar nevinovat? S-a demonstrat științific că tu ai fost acolo în momentul crimei. Științific, mă-nțelegi? Dar n-ai tras tu, știu asta. Eh, Kolea, asta a fost o împușcătură scumpă, tare scumpă! Nici tu nu știi prețul ei! Și-a fost trasă nu numai în Klimașin, ci în mulți.

— Nu mă lua pe mine cu ghicitori, că nu-s copil! Iar pe știința voastră, eu scuip!

— Nu ești copil, dar ești prost! observă Voronțov.

— Acuma poți să mă faci cum vrei, mă rog... sînt în mîna voastră.

— Ascultă, nu mai face pe martirul! Deocamdată, noi sîntem cei care ne chinuim cu tine. Dar spune-mi, Nikolai, continuă Serghei, cînd ți-ai rupt mîna?

— Mîna? La doisprezece iulie.

— Și de-atunci, va să zică, adio lupte... Ai terminat cu asociația sportivă!

— Păi, clar ca lumina zilei! Cine mai are nevoie de un schilod?

— Schilod? Exagerezi! zîmbi Serghei.

— Apăi pentru un contabil, cred și eu, e bună și-o mînă prinsă în cuie, ca a mea, răspunse Goriunov posomorît și cu o surdă amărăciune în glas. Dar pentru un sportiv...

— Și dacă ai terminat cu sportul crezi că gata, s-a terminat și cu viața? Că totul s-a dus de rîpă? Ei, Kolea, în cazul ăsta nu știi ce-i viața!

— Ba știu, răspunse încet Goriunov. Toată viața mea a fost acolo, acolo a rămas.

— Cît ai stat în spital?

— Două luni.

— A venit cineva să te vadă, de la fabrică sau de la asociaţie ?

— De la asociaţie ? De ce să vină ? Ce nevoie mai au de mine ? Pentru ei am devenit un zero.

— Dar cînd activai te apreciau ?

— Da, cît timp au avut nevoie de mine, cît am participat la competiţii şi am luat premii... Buzele începură să-i tremure. Dar cînd am ieşit din spital şi-am venit la asociaţie, m-au primit ca pe un străin : m-au smuls cu rădăcini cu tot şi m-au zvîrlit. Pînă şi antrenorul nostru, Vasili Feodorovici, m-a întrebat : „Ce mai cauţi aici ?" Dar poate că mie mi-a rămas acolo o parte din inimă ! exclamă de o dată cu glas sfîşietor Goriunov şi pe obrajii lui neraşi începură să curgă lacrimi.

Discuţia aceasta atît de dificilă dură o oră, două, trei. Goriunov povestea sincer, cu plăcere, despre viaţa lui, dar cum venea vorba de crimă, privirea i se întuneca, se închidea duşmănos în sine şi brusc, aproape isteric, refuza să răspundă.

Voronţov ieşise de mult din cameră şi discuţia în doi se ducea fără proces-verbal. Fumaseră amîndoi un pachet de ţigări, nori albaştri de fum stăruiau sub tavan, iar în cameră era parcă mai întuneric.

În sfîrşit, Serghei se ridică, deschide fereastra şi de afară năvăli un torent de aer rece şi proaspăt. Apropiindu-se de Goriunov, Serghei îi puse mîna pe umăr şi-i spuse obosit :

— Ascultă, Nikolai, uşurează-ţi sufletul. Ştii şi tu că un om bun a fost omorît. Dar de ce ? Pentru ce ? Ştiu, vă duşmăncaţi, dar i-ai dorit moartea ? Nu cred. Spune, i-ai dorit-o ?

Goriunov îşi lăsă capul în jos şi tăcu posomorît.

— Nu i-ai dorit-o, continuă Serghei. Nu puteai să i-o doreşti. Ba mai mult : nici n-ai ştiut că celălalt avea o armă la el. N-ai ştiut, nu-i aşa ?

— Şi ce-i cu asta ? întrebă surd Goriunov, fără să-şi ridice capul.

— Nikolai, uite, nu profit de faptul că te-a luat gura pe dinainte, zîmbi Serghei. Pentru că acum, fără să vrei, ai recunoscut că ştii despre crimă. Un singur lucru nu înţeleg : omul acela îi purta mai multă duşmănie lui Klimaşin decît tine ?

— Nu-i purta nici un fel de duşmănie, răspunse aproape indiferent Goriunov.

— Atunci de ce-a tras ? Să te răzbune pe tine ?

— Poate pe mine, poate pe alții. Și parcă dîndu-și seama de ceva, Goriunov îl privi întunecat pe Serghei. Gata, nici un cuvînt mai mult !

— Dar ce-ai spus pînă acum... să trecem în procesul verbal ?

— Dacă-i vorba de proces-verbal, n-am spus nimic !

— Cum vrei. Dar acela trebuie prins. E un om primejdios. Acum l-a omorît pe Klimașin, mîine va omorî pe altul.

Goriunov tăcu, apoi, abia auzit, șopti :

— Asta-i treaba voastră. Eu, unul, nu-mi trădez prietenul.

— Nu ți-e prieten, replică liniștit Serghei. Adevărați prieteni ți-au fost Volodea Sokolov, Mahlin, Sirotin, Vladimirov și Klava. I-ai uitat ?

Goriunov tăcea.

— Înseamnă că i-ai uitat. Dar ei nu te-au uitat. Ascultă ce-au scris despre tine.

Goriunov asculta tăcut, cu ochii în podea și cu fălcile încleștate, și numai mușchii feței, care i se mișcau sub piele, vădeau încordarea cu care reținea fiecare cuvînt.

Serghei termină de citit.

— E adevărat ce-au scris sau mint ?

— Adevărat, strecură printre dinți Goriunov.

— Așa pot să scrie numai niște prieteni, Kolea. Prietenii adevărați. Serghei tăcu puțin și-l întrebă pe neașteptate : Vrei să-i vezi ?

Goriunov îl privi uluit, apoi, cu grosolănie, amestecînd cuvinte obișnuite și înjurături, începu să țipe :

— Nu vreau !... Nu vreau nimic !... Ce te bagi în sufletul meu ? Ce-ai cu mine ? Și, în sfîrșit, tăcu, respirînd din greu.

— Mda, făcu Serghei. Să știi că m-ai obosit de-a binelea. Pentru astăzi ajunge, Kolea. Dar mai gîndește-te la prietenii tăi.

Fără să-și ridice capul, Goriunov întrebă cu dușmănie :

— Mîine cine-mi mai scutură mațele ?

— Tu cu cine-ai vrea să stai de vorbă ?

Goriunov tăcu, apoi abia auzit, răspunse :

— Cu dumneata.

În noaptea aceea Serghei nu putu să adoarmă multă vreme : va vorbi sau nu va vorbi Goriunov ? Va recunoaște sau nu va recunoaște „pentru proces-verbal" ?

Dar Goriunov nu recunoscu nimic. Nu-şi divulgă complicele. Singurul lucru pe care Serghei îl obţinu de la el, şi asta în treacăt, fu amănuntul că omul acela era şofer şi că locuia în Moscova. În concordanţă cu dovezile deja existente însă, aceasta era o informaţie foarte preţioasă. Astfel, activitatea lui Lobanov şi a lui Kozin căpătă acum o importanţă de prim plan.

Aşadar trei maşini — problema ar părea destul de simplă. Cercul se strînsese şi probabilitatea că şoferul criminal se afla în interiorul lui crescuse atît de mult, încît Saşa Lobanov, cu toată aparenta lui superficialitate, hotărî să nu încredinţeze nimănui altcuiva verificarea şoferilor.

O maşină aparţinea unui particular, compozitorului Zarnin. Acesta însă avea şofer. A doua maşină era taxi, iar a treia deservea un trust de construcţii. Şi pe taxi şi pe maşina trustului lucrau cîte doi şoferi, cu schimbul.

Lobanov hotărî să ia informaţii despre toţi cei cinci şoferi — la început mai generale, convins că după aceea, pe baza dovezilor concrete, va putea mai uşor să-i trieze, ceea ce se şi întîmplă. Şoferul compozitorului, om în vîrstă, cu o familie numeroasă şi bolnav de inimă, era clar că nu necesita nici un fel de verificare ulterioară. Mai ieşi apoi din cauză unul dintre şoferii trustului, de asemenea om în vîrstă şi vechi membru de partid. Asupra celor doi şoferi de taxi ar fi întreprins deci o cercetare mai amănunţită, dacă n-ar fi intervenit o împrejurare care îl puse în gardă dintr-o dată pe Lobanov, şi anume faptul că în ziua cînd veni la secţia de cadre a trustului ca să ia dosarele celor doi şoferi, i se dădu numai unul.

— Şi-al doilea şofer ? întrebă Lobanov.

— Al doilea nu mai există, i se răspunse. Îl chema Spirin, şi-acum vreo două săptămîni şi-a dat demisia.

După cîteva ore de cercetări şi discuţii, Lobanov îşi dădu seama că această neaşteptată demisie nu putea fi explicată prin nimic. Responsabilul garajului îi vorbi astfel despre Spirin :

— Şofer de mare clasă, deşi uneori cam depăşeşte măsura, adică bea al dracului. Vreau să spun că toarnă al naibii de mult în el, dar cînd urcă la volan, e limpede ca cristalul.

— Are prieteni pe-aici ?

— Nici pomeneală. Om tare ascuns. Dar fotografia lui nu lipsea de pe panoul de onoare.

De la secția de cadre Lobanov luă fotografia și adresa șoferului, dar acasă la Spirin îl aștepta un nou eșec.

— E plecat de vreo zece zile, îi comunicară vecinii. Nu știm unde, nu ne-a spus.

În aceeași zi, Lobanov etală în fața vecinei lui Goriunov cîteva fotografii.

— Venea vreunul dintre ăștia mai des pe la Goriunov ? întrebă el.

Femeia privi îndelung fotografiile, apoi oftă și răspunse :

— Nu știu, drăguțule. Venea unul. Dar o singură dată l-am văzut și-atunci în treacăt, pe coridor. Cine știe ce am spus și cade năpasta pe om ! Ferească-mă sfîntul !

Situația se complica.

O dată cu verificarea șoferilor, continua culegerea de informații despre Spirin. Tot biroul lui Korșunov lua parte la aceste cercetări. Unul după altul fură interogați toți salariații garajului, dar nici unul nu știa despre Spirin ceva sigur.

Abia după trei zile de muncă neîntreruptă se ivi, în sfîrșit primul „cîrlig".

Un lăcătuș de la garaj, un tînăr de șaisprezece ani, Pașa Glagolev, se adresă pe un ton foarte aspru lui Lobanov și lui Kozin :

— Eu, în numele vigilenței, de mult îl urmăresc pe acest individ. Vreți să spun de ce-a șters putina ? Bine, vă spun. Voi l-ați speriat. Și mai spuneți că sînteți de la miliție !

Pe Lobanov îl entuziasmară de-a binelea aceste cuvinte.

— Aha ! Așa, care va să zică, ești un detectiv periculos, genial ! Din cei care lucrează pe cont propriu ! Ce mai, Sherlock Holmes în persoană ! Bravo ! Atunci ce stai ? Hai, lămurește-ne și pe noi, proștii !

Pașa se înfurie și mai mult :

— Ce rîdeți ? Aflați de la mine că eu mă pregătesc de mult să devin detectiv. Am citit toate cărțile polițiste, și de aproape un an mă antrenez.

— Zău ?! Și cum te antrenezi, mă rog ? întrebă zîmbind Lobanov.

— Dacă rîdeți, nu vă mai spun nimic ! le-o tăie scurt Pașa.

— Gata, pe cuvîntul meu că nu mai rîd ! răspunse Lobanov cît se poate de serios. Hai, dă-i drumul ! Spune tot ce știi despre Spirin.

— Așa da, cu plăcere, începu Pașa cu un aer grav. Odată, am băut amîndoi votcă.

— Voi ?! Votcă ? întrebă sever Kozin.

— Eu pentru prima oară, roși Pașa. Așa cerea situația. Dar știți, am băut un pic. Spirin însă, s-a îmbătat turtă. S-a făcut alb la față iar ochii i s-au înroșit. Și deodată mi-a spus că toți cred, chipurile, că el este Spirin, dar de fapt îi zice Zolotoi. Adică, mi-am dat seama că asta-i o poreclă. Apoi mi-a propus să ieșim afară din oraș. Eu, bineînțeles, n-am zis nu.

— Ehei, flăcăule ! se alarmă de-a binelea Lobanov. Te-ai jucat cu focul !

— Jucat, pe dracu' ! Știam eu de ce merg, i-o reteză Pașa. Dar el s-a răzgîndit. Se vede că nu prea avea încredere în mine. Apoi nu știu ce tot învîrtea cu un prieten al lui. Am prins firul, și-odată, cînd a venit ăla la noi, la garaj, am tras cu urechea. Spirin îi spunea „Koleasi". Dar n-am reușit să aflu despre ce vorbeau. Știți, nu cunosc încă toate metodele de urmărire și nici auzul nu mi-e destul de exersat, oftă Pașa. Dar pe Koleasi ăla, o dată l-am văzut și l-aș recunoaște dintr-o mie.

Lobanov, scoase cîteva fotografii.

— Nu-i vreunul dintre ăștia ?

Pașa se uită în fugă la fotografii și, arătînd una dintre ele, rosti cu siguranță :

— Asta-i !

— Bravo, Pașa ! îl lăudă sincer Lobanov. Ai ochi buni și fler ai, dar ascultă-mă pe mine : treburile astea nu se fac așa, în particular. De-aia sînt brigăzile de ajutorare ale miliției, ele-s cea mai potrivită școală pentru un viitor detectiv. Cînd ai să te faci mai mare, vino la noi.

Pașa Glagolev îl recunoscuse în fotografie pe Goriunov și cercul se închise.

După poreclă și fotografie l-au identificat curînd pe Spirin. Cu vreo doi ani în urmă fusese anchetat într-un caz mare, cu mulți implicați, dar atunci, din lipsă de dovezi, i-au dat drumul. Reluîndu-se dosarul, au fost stabilite legăturile din trecut ale lui Spirin cu indivizi rău famați și pe aceste noi urme începu al doilea „tur" al cercetărilor.

Timp de o săptămînă, vreo zece oameni fură chemați, sub diferite pretexte, la Direcția generală a miliției și interogați

cu ingeniozitate. Pe alţii, lucrătorii miliţiei i-au vizitat acasă, despre alţii se culegeau cu prudenţă informaţii.

Ca rezultat, după date disparate, ce păreau uneori cu totul neînsemnate, după aluzii răzleţe, se putu stabili că Spirin se ascunde la un prieten al său, că pe stradă iese foarte rar, că nu se desparte de pistol şi că s-aînrăit de tot.

Urma să fie arestat. Rezolvării acestei probleme îi fu consacrată o consfătuire specială la Zotov, consfătuire la care participă şi comisarul Silantiev.

— Operaţiunea trebuie gîndită în toate amănuntele, tovarăşi, îi preveni Silantiev. E un criminal primejdios, înarmat, şi vă asigur că nu va pregeta o clipă să facă uz de armă. Şi noi nu numai că n-are rost să riscăm, dar un schimb de focuri ar crea panică sau chiar victime. Ar putea fi periclitaţi cetăţenii din preajmă. Spirin e urmărit ? îl întrebă pe Garanin.

— Tot timpul, tovarăşe comisar.

— Pe unde umblă ?

— Iese din casă numai seara, tîrziu, şi se duce la berărie. De-acolo — direct acasă. Mîna dreaptă o ţine tot timpul în buzunar. Pe drum se uită mereu înapoi. Nu se poate apropia nimeni de el. E gata să tragă în orice moment.

— Dar ziua n-a ieşit niciodată ?

— Nu, tovarăşe comisar, niciodată.

— Interesant ! Şi care-s propunerile dumneavoastră, tovarăşi ?

— Deocamdată, un lucru-i limpede, observă Zotov. Noaptea, în locuinţa lui nu poate fi arestat. Nu va lăsa pe nimeni să intre în cameră. Va începe să tragă.

— Mai bine în berărie ? propuse Serghei.

— Nu merge, clătină Silantiev din cap. În berărie sînt mulţi oameni. Şi nici el nu-i singur acolo, vă daţi seama. Va începe o încăierare. Nu, trebuie arestat cînd se aşteaptă mai puţin, cînd se crede în afara primejdiei.

— Cînd asta ? oftă Lobanov.

Silantiev îl privi cu ochi ageri pe cei prezenţi şi zîmbi cu viclenie :

— Să ţinem seama de psihologia şi nervii criminalului, propuse el.

Toţi ascultau atenţi, înţelegînd, după tonul lui Silantiev, că a şi întocmit un plan.

— Un criminal în libertate, o luă de departe Silantiev, e ca un lup hăituit. Tot timpul se află într-o stare de insuportabilă încordare, nervii îi sînt ascuțiți la maximum. Asta pentru că în fiecare secundă așteaptă să fie atacat și nu știe de unde poate veni primejdia. În fiecare om pe care-l întîlnește vede un dușman, sau o victimă care de asemenea se poate transforma în dușman. Criminalii nu cunosc nicăieri și niciodată liniștea. Într-o asemenea situație, oricare dintre ei are momente cînd îi slăbește atenția. Nervii, sleiți la maximum, solicită fie și o clipă de răgaz. Și-atunci criminalul se agață de o iluzie care-i fură mințile, iluzia unei relative lipse de primejdie. Uite, într-o asemenea clipă trebuie să-l surprindem.

— De pildă noaptea, cînd e singur, propuse Garanin.

— Nu, clătină Zotov din cap. Noaptea doarme iepurește. Și în întuneric îl năpădesc gîndurile cele mai cumplite.

— Just, confirmă Silantiev. Așa e. Sigur, simte nevoia să iasă la lumina soarelui, să simtă oameni în jur. E sătul de strada pustie, învăluită în noapte, sau de locuința înăbușitoare, unde fiecare foșnet îi biciuie nervii. Acolo o să ajungă, mai devreme sau mai tîrziu, cînd îl va fura această iluzie. De aceea planul pe care îl propun este cu totul altul. Iar îndeplinirea lui s-o încredințăm lui Garanin și Korșunov.

Toți se priviră între ei: alegerea acestor doi spunea mult.

— Nu vă ascund, tovarăși, că operațiunea este foarte riscantă, continuă Silantiev. Dar în ceasul de față, altă posibilitate nu văd.

Una dintre duminicile următoare se arătă de dimineață excepțional de frumoasă: zi însorită, caldă, aproape ca de primăvară. Așa se întîmplă uneori la Moscova. Pe neașteptate, în toiul iernii, în decembrie sau ianuarie, soarele răsare strălucitor și vesel, zăpada începe să se topească, picurînd de pe streșini, apa dezghețului se lățește pe străzi și ai impresia că mugurii copacilor din scuaruri s-au umflat și sînt gata să plesnească. În asemenea zi, mai ales dacă se nimerește să fie și duminică, moscoviții se grăbesc să-și părăsească locuințele încălzite, înăbușitoare și să iasă la aer.

Așadar, în această zi de duminică pietonii umpleau trotuarele largi ale străzii Gorki, plimbîndu-se agale și oprindu-se să privească vitrinele strălucitoare ale magazinelor.

În furnicarul de lume ce înainta dinspre Ohotnîi Read spre piața Pușkin mergea, mijindu-și ochii din cauza soarelui, un om uscățiv, palid, cu pleoapele umflate și înroșite, purtînd un palton de stofă ponosit și o căciulă cu clape. Mîna dreaptă o ținea în buzunar.

Ieșind din metro, omul privi temător în jur, apoi, fără să se grăbească, trecu strada și o luă în sus, pe strada Gorki. Mulțimea din jur, vuind în mii de glasuri, avea evident o influență liniștitoare asupra lui. În răstimpuri, totuși, amintindu-și parcă ceva, se încorda tot, ochii lui începeau să privească sălbatic, cu dușmănie în jur și deodată se întorcea brusc, străduindu-se parcă să prindă privirea cuiva aținută sfredelitor asupră-i. Din cînd în cînd se oprea lîngă o vitrină de cristal și privea atent strada reflectată în ea.

Dar în jur nimic suspect. Omului uscățiv, ieșit la aer, nimeni nu-i dădea atenție, sau cel puțin așa i se părea lui, așa că, din cînd în cînd, o expresie de liniște i se așternea pe față.

Pe celălalt trotuar, Sașa Lobanov mergea la braț cu o tînără drăguță în haină de blană și cu o căciuliță cochetă. El îi povestea ceva foarte hazliu iar fata rîdea din tot sufletul, dar amîndoi nu-și luau ochii de la Spirin. Îi vedeau și pe ceilalți lucrători ai miliției care mergeau în urma acestuia, și în fața lui. Criminalul era „escortat" cu nădejde, nici o mișcare, nici un gest al lui nu rămîneau neobservate.

În timp ce Spirin traversa piața din fața Sovietului Moscovei, departe, jos, lîngă Ohotnîi Read, apăruse o „Pobeda" cenușie — un taxi. Pe canapeaua din spate Garanin și Korșunov fumau tăcuți, încordați.

Șoferul coti pe strada Gorki și reduse brusc viteza. În fața Telegrafului central și apoi în fața Sovietului mașina se opri, și pasagerii începură să privească pe geam cu vădită curiozitate. În aparență, nimic deosebit: niște vizitatori ai Moscovei închiriaseră un taxi ca să admire Capitala. Așa ar fi gîndit orice trecător. Dar nimeni, bineînțeles, n-avea cum să observe că mașina pornea și se oprea de fiecare dată, numai după ce șoferul primea un semnal prin micul aparat de radio prins în față, sub tabloul de bord.

Între timp Spirin, ajungînd în fața magazinului alimentar „Eliseev", se opri puțin la o vitrină, apoi, pe neașteptate, se strecură grăbit prin ușile larg deschise ale magazinului, se apropie de o tejghea, și prefăcîndu-se că cercetează produsele

de pescărie, privi cu teamă peste capetele vînzătorilor afară, prin geamul mare al vitrinei. Pe stradă, printre trecători, nu observă nimic care să-i trezească bănuiala. Nimeni, nici pe partea asta, nici pe partea cealaltă a străzii nu se oprise să privească în jur, cum se întîmplă de obicei cînd pierzi pe cineva în mulțime. Spirin rînji cu satisfacție și, fără să-și scoată mîna dreaptă din buzunar, se îndreptă spre fundul magazinului. După cîteva minute lucrătorii miliției „îl luară din nou în primire". De data aceasta el se strecurase printr-o ușă laterală a magazinului, într-o ulicioară, dar după ce stătu cîteva clipe în cumpănă, ieși din nou pe strada Gorki și porni mai departe spre piața Pușkin.

Cînd Spirin se opri într-un colț, așteptînd să treacă torentul de mașini care, eliberate de semafor, pătrundeau în piață dinspre bulevard, Saşa Lobanov și însoțitoarea lui ieșiră dintr-o cofetărie și, traversînd strada, îl ajunseră. Lîngă ei începuseră să se adune, unul cîte unul, și ceilalți lucrători: se apropia momentul hotărîtor al acțiunii.

Folosindu-se de aceste clipe de răgaz, Voronțov intră în curtea pustie a unei case din vecinătate și, trăgînd de sub palton o antenă scurtă, luă legătura cu mașina-taxi care, în acest timp, înainta încet prin dreptul restaurantului „Astoria".

Între timp agentul de circulație schimbă semaforul și un alt torent de mașini și trecători se revărsă peste piață, de data aceasta dinspre strada Gorki.

Fără să se grăbească, Spirin traversă și el și ajunse în dreptul scuarului. Tot drumul a mers nu pe partea dreaptă a trotuarului, ci pe stînga. Așa-i plăcea lui: prefera să privească în ochii trecătorilor decît să le vadă ceafa, putînd fi la rîndul lui supravegheat din spate.

Și acum la fel: trecînd pe lîngă monumentul lui Pușkin, mergea pe marginea trotuarului și, fără să-și scoată mîna dreaptă din buzunar, ca de obicei, căuta să surprindă privirile, eventual îndreptate asupra lui, ale trecătorilor ce-i veneau în față.

Pe neașteptate, undeva, foarte aproape, se auzi exclamația de mirare a unei fete:

— Ia te uită la ei! Ce-or fi făcînd ăștia?

Spirin se opri puțin, privi fără să vrea și văzu doi tineri care, cățărîndu-se pe postamentul monumentului, se străduiau

să pună acolo, chiar la picioarele statuii de bronz a poetului, un buchet de mimoze.

În aceeași clipă, „Pobeda" cenușie traversă în viteză piața și frînă lîngă trotuar, la un pas de Spirin. Ușa din spate se deschise și Spirin simți dintr-o dată cum niște mîini puternice îl înșfacă din două părți. Mîna lui dreaptă fu răsucită cu o mișcare precisă și scoasă din buzunar. Aproape pierzîndu-și cunoștința pentru o clipă, datorită durerii fulgerătoare din umăr, se trezi azvîrlit în mașină. Smucindu-se din loc, în urletul motorului ambalat, „Pobeda" goni spre ochiul verde al semaforului.

Totul se petrecuse atît de fulgerător, încît trecătorii din preajma lui lui Spirin abia au observat că în fața acestui om s-a oprit pe neașteptate o mașină și el, destul de greoi și stîngaci, ce-i drept, a urcat ajutat de doi prieteni. Nimănui, bineînțeles, nu i-a trecut prin minte că în clipa aceea omului îi trosniseră pur și simplu oasele.

Și cu atît mai mult, nimeni dintre trecători nu și-ar fi putut închipui că în acele clipe printre ei se aflau oameni care, în cazul unei încăierări, trebuiau să-i apere cu piepturile lor de vreun glonț rătăcit, și că unul dintre acești oameni era și tînăra cu ochi albaștri, în haină de blană, cea care, cu exclamația ei, dăduse semnalul acestei operațiuni atît de periculoase, distrăgînd pentru o clipă atenția criminalului.

Pe tînăra aceasta o chema Nina Afanasieva și de foarte curînd primise gradul de sublocotenent de miliție.

Cînd Spirin, năucit de-a binelea, își veni în fire, mașina intra pe o poartă dantelată, dintr-o ulicioară din apropiere de Petrovka.

Iar după alte cinci minute, Garanin și Korșunov, amîndoi surescitați și obosiți, intrau în cabinetul colonelului Zotov.

— S-a făcut, Ivan Vasilievici, raportă Garanin, Spirin a fost arestat.

Zotov se ridică greoi de la birou și, tăcut, îi îmbrățișă pe rînd pe amîndoi. Acum nici el nu-și mai putea domina emoția care îl stăpînise toată dimineața aceea...

— Îți garantez că nu răspunde la nici una din întrebări! îi spuse convins, a doua zi de dimineață, Serghei lui Garanin.

— Da, dădu și Garanin din cap, o să ne fie greu cu el. Dar, la urma urmei, îl constrîngem cu probele. S-au găsit acolo și urmele picioarelor lui, și mașina, iar cartușul glonțului cu care l-a omorît pe Klimașin e din pistolul lui.

— Totuși n-o să vorbească, insistă Serghei. Și nici Goriunov nu vrea să spună tot. Or, noi trebuie să precizăm unele lucruri. Așa, de pildă, de ce el și cu Goriunov au dispărut din prima clipă cînd am început ancheta? Se pare că i-a prevenit cineva. Sau de ce l-au omorît pe Klimașin? Adică, mai bine-zis, de ce l-a omorît Spirin?

— Ei, da, îi opri Kostea cu o nuanță de ciudă în glas. Să zicem că n-o să vorbească nici Spirin, nici Goriunov. Și atunci, ce-i de făcut?

Serghei oftă îngrijorat.

— Asta mă întreb și eu. Toată noaptea m-am tot gîndit: ce-i de făcut?

— Te gîndești tu de ieri, nu azi-noapte, zîmbi Kostea. Aseară, cînd am plecat de la voi, Katea m-a întrebat pe drum: „Ce-i cu Serghei? Unde îi tot zboară gîndurile?" Și-ți închipui, nu puteam să-i spun că gîndurile tale zboară spre închisoare! Ai văzut că și Lena te-a certat și pe bună dreptate!

— Las-o pe Lena! dădu Serghei înciudat din mînă. Ce înțelege ea?!

— Dar ce să înțeleagă? Ce vrea ea decît ca măcar o dată pe săptămînă soțul ei să se gîndească la ea și nu la treburile lui!

Pe fața lui Serghei se așternu o umbră.

— Uite ce-i, am să-ți explic eu într-o zi ce vrea Lena.

— Prostii! rosti aspru Kostea. Spune mai bine la ce rezultat ai ajuns în urma meditațiilor tale nocturne?

— La ce rezultat? Serghei zîmbi enigmatic. Mi-a venit în minte un plan.

— Hai, desfășoară-te!

— Poftim, dacă dorești. De la bun început, trebuie să ținem seama de psihologia și nervii criminalului, începu grav Serghei.

Kostea izbucni în rîs.

— I-ascultă, calci pe urmele comisarului?

— Așa-i! Serghei izbucni și el în rîs. Învăț de la el.

— Hai, zi-i mai departe, că-i interesant!

— Aşadar, continuă Serghei antrenat, la început îndreaptă-ţi atenţia asupra lui Spirin. Un individ posomorît, tăcut, încăpăţînat, autoritar. E adevărat ? Dar tocmai acestea constituie primul meu atu. Şi-acum — Goriunov. Asta încă are caş la gură. Ai văzut şi tu : e nervos, se înfierbîntă repede, n-are încredere în nimeni. Acum e complet descumpănit şi nu ştie ce să facă, ce hotărîre să ia. Asta-i al doilea atu al meu.

— Nu înţeleg unde baţi, observă Kostea. Vrei să-i confrunţi ?

— Nici vorbă de confruntare ! Uite care-i planul meu.

Serghei continuă să-i vorbească cu aceeaşi însufleţire, iar cînd termină, Kostea îl privi uimit şi-l întrebă neîncrezător :

— Ascultă, frate, nu cumva te-ai ţicnt ? Asta-i o încălcare a tuturor regulilor.

— Nu-i nici o nenorocire. Rezultatul contează.

— Dar eşti sigur că ai să reuşeşti ? Eu, personal, nu prea.

— Sînt aproape sigur.

— Vezi ? „Aproape" !

— Uite ce-i, fără risc nu se poate face nimic. A spus şi comisarul, ţii minte ? Planul zicea el, este riscant.

— Dar a mai spus că nu există altă soluţie. Pe cînd aici poate că există.

— „Poate" ! Dar dacă nu există ?

— Ascultă, ştii ceva ? spuse în sfîrşit Kostea. Hai la Zotov. Să hotărască el.

Zotov îi ascultă atent pe amîndoi, apoi tăcu îndelung, mutînd pe blrou creioanele dintr-o parte în alta.

— Mda ! Recunosc că-mi place treaba asta. Dar s-o privim şi din alt unghi. Ce se întîmplă dacă planul tău nu reuşeşte ? se întoarse el către Serghei.

— Nu se întîmplă nimic răspunse acesta grăbit. Ne continuăm ancheta pe drumul obişnuit. Şi Spirin n-o să afle niciodată dovezile pe care le avem.

Zotov tăcu din nou, apoi ridică telefonul şi-l chemă pe Silantiev.

După-amiază problema era definitiv hotărîtă şi Korşunov porni la realizarea planului său neobişnuit.

În aceeași seară, Serghei îl chemă la interogatoriu pe Goriunov. De data aceasta se comportă față de el foarte rece și oficial.

— Așadar, refuzi să dai orice fel de declarații referitoare la omorîrea lui Klimașin ? întrebă el. Bine, fă cum vrei. Dar să știi un singur lucru : Spirin a fost arestat, și el nu-i atît de prost să se comporte ca tine. Și, pe deasupra, există atîtea probe. Îți spun că-ți agravezi situația, pentru că tribunalul ține seama întotdeauna de căința sinceră și de primele declarații. Vezi că s-ar putea să înțîrzii.

Goriunov își mușcă nervos buzele, dar continuă să tacă. Fu scos din cameră.

Trecînd, sub escortă, prin curtea interioară, Goriunov căuta înfrigurat să-și adune gîndurile și să înțeleagă de ce Korșunov s-a comportat față de el atît de ciudat. Spirin arestat ! Nu cumva o să dea totul în vileag ? Și-atunci ? ! Dar nu, asta n-o să se întîmple ! Orl s-ar putea, totuși ! El ar fi mărturisit de mult totul dacă nu i-ar fi fost frică de Spirin. Dar lui Spirin de cine să-i fie frică ? De el, de Goriunov ? Puțin îi pasă lui Spirin de el ! Și-n general, în chestii de-astea, cămașa ți-e mai aproape de trup. Dar dacă Korșunov minte că Spirin a fost arestat ? Cum să-l arestezi cînd are mereu arma la el ? Da, sigur minte ! Și totuși... Of, de ce s-o fi vîrît el în treaba asta ? Acum, uite, s-a terminat viața lui, pune-i cruce !...

Cînd intrară în clădirea închisorii, santinela îl întrebă pe ostașul care îl excorta :

— Ăsta-i din celula cincisprezece ?

— Da.

— Îl mutăm. La „cincisprezece" a început dezinfecția. Du-l la „șapte".

Cufundat în gînduri, Goriunov nu dădu atenție acestei discuții scurte, și-apoi puțin îi păsa unde îl duce.

În celula mică, curată, cufundată în semiîntuneric, se mai găsea un arestat.

Cînd fu introdus Goriunov, acesta dormea cu pătura trasă peste cap, dar la zgomotul ușii, se trezi și se ridică în capul oaselor.

Fără să-l privească, Goriunov se îndreptă spre celălalt pat și, prăbușindu-se pe el, își ascunse fața în pernă.

Pe neașteptate auzi un glas :

— Koleasi, tu ești ?

Goriunov se întoarse și, de uimire, în primul moment nu putu să scoată nici un sunet. În fața lui se afla Spirin.

— Asta zic și eu minune ! continuă acesta. Au încurcat-o și te-au băgat aici ! Acum să vezi trai !

Dar în glasul lui nu era nici urmă de bucurie, suna numai a batjocură, bravînd situația.

În sfîrșit, Goriunov își reveni.

— Extraordinar ! șopti el înecîndu-se. Ce facem acum ?

— Las' că-i bine. Tu să mă asculți și scăpăm noi de alci. Amîndoi, ai să vezi ! De mult te-au înhățat ?

— De-o săptămînă. Dar n-am scos o vorbă.

— E-n regulă. De acum înainte, orice te întreabă, să-mi spui mie. Ai înțeles ?

— Da. Da-mi spui și tu ?

— Îți spun și am să te învăț ce să le îndrugi.

Și șușotiră așa mult timp pe întuneric.

Apoi Spirin se culcă în pat temeinic, ca acasă, și după cîteva clipe dormea dus. Goriunov însă nu izbuti mult timp să adoarmă. Tremura ca prins de friguri, iar gîndurile i se îmbulzeau în cap, alungîndu-se unele pe altele. Speranța se lupta cu spaima și uneori îl cuprindea deodată disperarea și o milă nesfîrșită de el însuși.

Nici el nu-și dădea seama cît de mult îi răvășise sufletul Korșunov.

A doua zi dimineața, îndată ce primiră mîncarea, Spirin fu chemat la interogatoriu.

Cînd îl introduseră în birou, Korșunov era singur. Tăcut, îi arătă lui Spirin un scaun. Acesta se așeză. Pe un ton indiferent, Korșunov îi puse cîteva întrebări obișnuite referitoare la biografie, apoi dădu deoparte formularul de anchetă și-și văzu mai departe de treburile lui : răsfoia dosare cu acte, le citea, își făcea însemnări, vorbea la telefon. Din cînd în cînd, unul sau altul dintre colaboratorii săi intra, și șoptea ceva, apoi dispărea. Spirin vedea toate acestea și făcea mii de presupuneri. Timpul trecea, dar interogatoriul nu mai continua. Korșunov parcă uitase cu totul de prezența celui arestat.

În sfîrșit, veni vremea prînzului. Abia atunci Korșunov semnă formularul aproape gol, i-l dădu și lui Spirin să-l iscă-

lească, chemă escorta şi-l trimise pe arestat înapoi la închisoare.

Cînd intră în celulă, Goriunov se repezi spre el plin de nerăbdare şi nelinişte.

— Ce-ai spus ? De ce te-au ţinut atîta ?

— N-am spus nimic, îi răspunse posomorît Spirin, începînd să mănînce.

— Cum aşa ? Ai stat patru ore şi n-ai spus nimic ?

— După cum vezi !

Dar n-apucă să-şi termine mîncarea, că Spirin fu chemat din nou la interogatoriu.

Şi din nou aceeaşi poveste. Şedea pe scaun în mijlocul cabinetului, iar Korşunov, după ce-i puse două-trei întrebări care n-aveau nici o legătură cu problema lui şi-şi notă răspunsurile, îşi văzu din nou de treburi.

În sfîrşit, Spirin nu se mai putu stăpîni :

— De ce m-aţi chemat ? întrebă repezit. Ce vreţi de la mine ?

Korşunov îşi ridică ochii din hîrtii, îl privi atent şi fără să-i răspundă nici un cuvînt, se cufundă iarăşi în citit.

În cabinet intră Lobanov şi-i şopti lui Serghei la ureche :

— Am fost. Goriunov nuişi găseşte locul.

Serghei dădu mulţumit din cap.

Aşa trecu timpul pînă la masa de seară, cînd Spirin fu din nou trimis la închisoare.

În celulă îl aştepta Goriunov, tulburat din cale-afară, neliniştit şi bănuitor la culme.

— N-am vorbit nimic, îi spuse cu răceală Spirin. Ne jucăm de-a mutu' — el tace, eu tac...

— Minţi ! se aprinse Goriunov. Nu se poate !

— Dacă-ţi spun că aşa este, îi răspunse netulburat Spirin. Nici eu nu pricep cum vine asta.

— Minţi ! Minţi ! repetă Goriunov, înăbuşindu-se de furie. Vrei să mă vinzi ? !

— Idiotule ! răspunse disprepuitor Spirin.

De îndată ce termină masa, uşa celulei se deschise şi supraveghetorul strigă cu glas tare :

— Spirin ! Urgent la interogatoriu !

Şi cînd uşa se închise în urma lui, Goriunov nu se mai putu stăpîni. Cuprins de furie începu să bată cu pumnii în gratii şi să ţipe cu glas răguşit :

— El, cine-i acolo !... Vreau să vorbesc... Ştiu şi eu cîte ceva !

După zece minute, în cabinetul de lucru al lui Korşunov, Goriunov făcea primele declaraţii. Vorbea grăbit, simţind o nemaipomenită uşurare, aproape fericire, că în sfîrşit a pus capăt acestei lupte aprige şi istovitoare cu el însuşi. Goriunov uitase parcă ce l-a făcut să dea aceste declaraţii. Avea impresia că el însuşi se hotărîse, că el însuşi îşi alesese calea salvării sale.

Era o izbucnire de adevărate sentimente omeneşti declanşate din adîncul sufletului, o pornire atît de sinceră, încît Serghei, stăpînit de un avînt neobişnuit şi înţelegînd că el face acum tocmai ceea ce trebuie făcut, ceva absolut necesar şi lui şi acestui om recuperabil, abia atins de izul putred al crimei, se ridică şi, emoţionat, străbătu camera de la un capăt la altul, apoi, simplu şi deschis, ca unui prieten, îi spuse :

— Ştii, Kolea, am să fiu sincer cu tine. Nemernicul ăsta de Spirin într-adevăr n-a spus nimic. Toată ziua l-am ţinut aici, aşa, degeaba, singura mea speranţă mi-era la tine, la conştiinţa ta.

Goriunov îl privi uluit, apoi îşi lăsă capul în piept şi rămase tăcut. După un timp, făcînd un efort, murmură :

— N-are importanţă, fie ce-o fi ! Dacă mi-o fi dat să mai trăiesc, atunci să trăiesc ca oamenii, cu sufletul liniştit. Dacă mi-o fi dat...

Şi acoperindu-şi faţa cu mîinile, începu să plîngă amar, în hohote, fără să-şi mai ascundă lacrimile, fără să se mai ruşineze.

În acele momente Serghei încercă senzaţia unei depline fericiri. Şi era fericit nu atît pentru că, prin mărturisirile complete ale lui Goriunov, se realizase ideea lui atît de îndrăzneaţă, subtilă şi riscantă, cît datorită faptului — şi Serghei înţelese limpede asta — că în omul acesta se schimbase ceva, că acum era salvat, definitiv salvat ; Serghei era fericit : acest om cîştigase o bătălie mult mai grea şi mai dificilă cu el însuşi şi pentru el însuşi. Astfel încît comunistul Serghei Korşunov putu, în sfîrşit, să spună : „Mi-am făcut datoria pînă la capăt".

Pînă la capăt ? Da, bineînţeles. Dar numai în privinţa lui Goriunov. Acum însă, în spatele lui Goriunov şi chiar al lui

Spirin se contura un nume nou — un oarecare Dobrohotov. Acesta se pare că, așa cum i-a spus mai tîrziu Spirin lui Goriunov, făgăduise o mare sumă de bani pentru uciderea lui Klimașin. De aceea i-a și luat Spirin ceasul celui ucis, ca să-i dovedească astfel lui Dobrohotov că „treaba s-a făcut".

Goriunov l-a văzut pe Dobrohotov o singură dată, într-o sîmbătă seara, la restaurantul „Sibir". Spirin îl prevenise că numai sîmbătă Dobrohotov poate fi întîlnit acolo. Dar, în seara aceea n-au vorbit nimic despre „afacere". L-au îmbătat numai pe Goriunov și l-au asmuțit împotriva lui Klimașin. Dar lui — pînă în ultimul moment, pînă la acea împușcătură blestemată — nici o clipă nu i-a trecut prin minte că toate acestea se pot termina cu o crimă.

În ziua aceea, el și Spirin au hotărît „să-l învețe minte" pe Klimașin. În acest scop, Goriunov a băut mai întîi bine „ca să prindă curaj", apoi, urmînd porunca lui Spirin, i-a propus lui Klimașin să se împace și, chipurile pentru a serba acest eveniment, l-a tîrît într-o berărie. Klimașin s-a îmbătat și el repede, iar între timp Spirin a oprit taxiul în fața berăriei. L-au urcat în mașină pe Klimașin, beat turtă, într-atîta de beat încît acesta, tolănit pe canapea, a adormit într-o clipă. Iar Spirin a pornit în cea mai mare viteză. Unde ? Goriunov nu știa. Abia mai tîrziu, în pădure, cînd Klimașin și-a revenit și s-a luat la bătale cu el, Spirin a prins un moment prielnic și a tras.

Tot spirin i-a poruncit lui Goriunov să nu mai meargă la fabrică, ci să se ascundă. Ordinul acesta venea tot de la Dobrohotov.

Goriunov le-a dat și semnalmentele lui Dobrohotov : înalt, uscățiv, tînăr, blond, îmbrăcat elegant, are o cicatrice subțire și trandafirie pe gît, în dreapta, pînă la ureche, iar la mîna stîngă îi lipsesc două degete. Despre toate acestea raportă Serghei, în aceeași seară, la consfătuirea ce avu loc în cabinetul comisarului Sllantiev.

În afară de el, la consfătuire asistau numai Zotov și Garanin.

— Felicitările mele, Korșunov ! îi spuse Silantiev la sfîrșit. Iar acum, caută-l pe Dobrohotov. Scotocește toată Moscova,

cu suburbii cu tot, şi găseşte-l ! E un om foarte periculos. Şi-apoi... Silantiev căzu o clipă pe gînduri... Cred că nu el a dorit această crimă, pentru că nici nu-l cunoaşte pe Klimaşin. Şi-atunci, cine ?

Astfel, firul se depăna mai departe. Dar încotro ? Asta-i întrebarea.

III

Probleme de dragoste, de familie şi altele

Seara, în locuinţa lui Plîşevski, soneria răsună scurt, nesigur. Galia deschise uşa. După exclamaţia ei plină de bucurie, Plîşevski înţelese că a venit Kozin.

— Ei, fata mea, serveşte-ne cu ceva mai consistent! ceru bucuros Plîşevski, dînd mîna cu Kozin. Ne-a venit un oaspete drag.

Vădit nemulţumită, Galia îi îndeplini rugămintea şi pe masă apăru o sticlă de coniac.

Primul păhărel îl băură în tăcere, ridicînd paharele în chip de noroc. Al doilea îl închinară Galiei. Şi numai după al treilea sau al patrulea păhărel, cînd obrajii lui Kozin se îmbujorară de-a binelea, iar privirea îi devenise veselă şi semeaţă, Plîşevski îl întrebă:

— Ei, Mihail Ilici, cum mai merg treburile?

— Treburile? Zîmbind misterios, Kozin se uită cu coada ochiului la Galia. Pot să vă bucur spunîndu-vă că totul este în deplină regulă. Criminalii au fost arestaţi şi şi-au recunoscut crima.

— Ceee!?! Plîşeveski rămase uluit de cele auzite.

— Închipuiţi-vă!

— Mişa i-a prins! observă cu naivitate şi mîndrie Galia.

— Ei, nu chiar aşa, nu cu singur! replică modest Kozin. Am şi eu şefii mei.

Plîşevskî îşi reveni repede. „Tu, gîndi el veninos, tu, băiete, eşti un măgar! Asta eşti! Aici e mîna cuiva mai experimentat şi mai inteligent!"

— Probabil că şeful dumitale e un om priceput, cu foarte multă experienţă. Aşa e? se interesă Plîşevski.

Kozin se gîndi că nu-i cazul să răspundă la această întrebare, dar iritarea faţă de Korşunov, precum şi ameţeala de pe urma coniacului băut, care-i înceţoşa şi-i răvăşea mintea, îşi spuseră cuvîntul.

— Despre şefi, nimic de rău! răspunse el răutăcios.

— Cu atît mai mult dacă n-o merită, observă zîmbind Plîşevski, atîţîndu-l parcă.

— Şeful meu? Asta rămîne de văzut! spuse Kozin fără să-şi mai ascundă antipatia. Da, e grozav de isteţ... şi inteligent.

— Ei, lasă, lasă, scumpule, spui asta aşa, că te-ai aprins! răspunse rîzînd Plîşevski.

— Ce ştiţi dumneavoastră!

— Interesant... Tare aş vrea să-l cunosc, măcar aşa, de departe...

— Foarte simplu, se îndîrji Kozin. Veniţi sîmbătă seara la „Sibir". Ştiţi unde e... Am să vi-l prezint, îl cheamă Korşunov.

Plîşevski tresări fără să vrea:

— Dar ce caută acolo Korşunov ăsta al dumitale?

— Tată! interveni pe neaşteptate Galia. Poate nu-i voie să-i pui asemenea întrebări!

Cît a mai durat discuţia, fără să mai scoată o vorbă, ea l-a urmărit neliniştită pe Kozin, care-şi luase avînt.

— Ai dreptate, fetiţo, răspunse Plîşevski cu răceală. Într-adevăr, să lăsăm asta.

— Degeaba te neliniştești, Galocika, replică Kozin plin de sine. Să ştiţi că eu, oricum, cunosc regulile conspiraţiei şi ştiu să le aplic.

Seara se termină într-o atmosferă plăcută, degajată şi plină de bună dispoziţie. Kozin prinsese atîta curaj încît la plecare, în vestibul, încercă să o îmbrăţişeze pe Galia.

— O, Mişa, mă uimeşti! şopti ea, îndepărtîndu-i, cu un gest uşor, mîinile.

Kozin simți dintr-o dată un sens ascuns în aceste cuvinte atît de simple în aparență. Și din nou simți o stare de iritare, ca atunci cînd i-a surprins privirea. Stingherit, își luă rămas bun și plecă.

În acea dimineață, Ninei Afanasieva i se transmise că o cheamă colonelul Zotov. Nu se aștepta, și cum era chemată pentru întîia oară, o cuprinse un vag sentiment de teamă.

Privindu-se pe furiș în oglindă, își aranjă părul și își îndreptă gulerul alb și scrobit ce-i împodobea rochița simplă, albastră.

Cînd intră în cabinet, Zotov discuta cu Garanin.

— Uite-o pe Afanasieva ! rosti el cu căldură, privind pe deasupra ochelarilor spre fată. Ia loc, te rog. Cum se simte mama dumitale ?

— Mulțumesc, Ivan Vasilievici, ceva mai bine.

— Bravo ! Mă bucur. E bine cînd, ca să spun așa, în spatele frontului totu-i în ordine... Mîine, Ninocika, dumneata va trebui să fii veselă, sociabilă și... cum să-ți explic... frumoasă chiar. Da, da, nu te mira ! continuă Zotov. Acuși ai să-nțelegi totul. Mîine seară ai să mergi la restaurant. Mai ieși în lume, mai petreci...

Nina zîmbi intimidată. Înțelese că mersul la restaurant e o misiune. Pînă acum însă, nu numai că nu-i fusese dat să îndeplinească o asemenea misiune, dar nici n-avusese prilejul să intre într-un restaurant. Și-apoi, cu cine va merge ? Întrebarea o tulbură. Fără să vrea, se gîndi la singurul om cu care ar fi vrut să se ducă acolo, singurul om în prezența căruia ar fi fost, într-adevăr, bine dispusă și, probabil, frumoasă.

În clipa aceea ușa biroului se deschise și Zotov îi spuse :

— Uite-l și pe însoțitorul dumitale de mîine.

Nina ridică repede capul : în birou intrase Korșunov.

— Buuun ! Toți sînt prezenți, continuă Zotov. Așadar, trebuie să vă spun că operațiunea la „Sibir" a fost aprobată de comisar. Ne-am mai gîndit noi la ceva și am hotărît ca dumneata, Korșunov, să mergi acolo cu o tînără. Și nu cu oricare, ci cu una... frumoasă, o arătă el cu un gest glumeț pe Nina. Uite, cu dînsa. Ce zici ? Ești de acord ?

— Sînt, sigur că sînt ! răspunse hotărît Korşunov. E exact ce mi-am dorit. Numai că, recunosc, eu singur n-aş fi îndrăznit să-i propun, fiind timid de felul meu.

Toţi izbucniră în rîs, iar Nina, îmbujorîndu-se la faţă, replică pe acelaşi ton :

— Şi de ce nu mă întrebaţi şi pe mine, Ivan Vasilievici, poate că nu vreau să accept ?

— Ninocika ! exclamă Serghei. Mi-o spui aşa, în faţă ?

— Bine, gata, lăsaţi explicaţiile pe mîine seară ! Aveţi cel mai bun prilej. Şi cu un aer grav, continuă : Aşadar, semnalmentele lui Dobrohotov le aveţi. E destul de uşor de recunoscut. Căutaţi-l acolo.

— Şi dansaţi cît mai mult, interveni Kostea. În felul acesta o să puteţi vedea mai bine toată sala. Ei, Serghei, norocos mai eşti ! Ce misiune plăcută !

— Deocamdată, oftă Zotov, altfel n-avem cum să dăm de urma individului ! Spirin tace, Goriunov a spus tot ce-a ştiut. Să nădăjduim că-l veţi întîlni acolo pe Dobrohotov. Dacă vine, urmăriţi-l. Aflaţi unde stă. Nu-i lucru uşor, ştiu. Luaţi oameni, o maşină. Şi neapărat să-l fotografiaţi. Dar, în general, fiţi cu ochii în patru, s-ar putea să dăm nu numai de Dobrohotov. E clar ?

— Clar, răspunseră în aceeaşi clipă Serghei şi Nina.

— Atunci e bine. Aşadar, Serghei, o seară îţi dăm voie să-i faci o curte îndrăcită Ninocikăi. Aşa-i, Kostea ? zîmbi Zotov cu şiretenie.

Toţi izbucniră din nou în rîs, iar Nina, fără să vrea, îl privi pe furiş pe Serghei.

Nina se socotea o fiinţă îndrăzneaţă şi abilă, şi într-adevăr dovedea întotdeauna multă prezenţă de spirit. Mai puţin sigură era, în schimb, de înfăţişarea ei, deşi ar fi avut destule motive să se creadă frumoasă şi atrăgătoare : tinerii din jurul ei, care mai de care, căutau să-i atragă atenţia. Nu prea înaltă, dar zveltă, cu gropiţe în obraji, cu nasul uşor ridicat în sus, cu părul castaniu cîrlionţat, fata era într-adevăr foarte drăguţă.

Cînd au terminat şcoala de zece clase, prietenele ei s-au înscris pentru examen la Institutul pedagogic. Urmîndu-le exemplul, după oarecari ezitări, Nina a depus şi ea actele, deşi nu ştia bine ce carieră să îmbrăţişeze.

Chiar atunci însă, în viaţa ei se produse o cotitură bruscă şi neaşteptată. Tatăl ei muri subit şi ea rămase singură, cu o mamă bolnavă. Nina era din fire om energic şi hotărît. Decisă să muncească pentru a-şi cîştiga existenţa, fără să stea o clipă la îndoială îşi retrase actele de la comisia de admitere în institut. Dar încotro s-o apuce? Unul dintre prietenii tatălui ei, funcţionar la Ministerul Afacerilor Interne, îi propuse, măcar temporar, postul de secretar-referent la secţia cadre a Direcţiei miliţiei din Moscova.

Aici, Nina îi întîlni pentru întîia oară pe lucrătorii miliţiei judiciare. Simpli, veseli, sociabili, ei o uimiră pe fată prin spiritul lor de observaţie, prin experienţa de viaţă, prin prietenia care-i lega şi mai ales prin cele ce-i povesteau despre cazurile dificile, uneori primejdioase, dar totdeauna importante, pentru rezolvarea cărora se cereau o minte ageră, un risc raţional şi o cunoaştere adîncă, subtilă a caracterului omenesc. La început îi vorbeau despre toate acestea numai aşa, în mare şi cu multă prudenţă. Apoi, cunoscînd-o mai îndeaproape, începură să-i povestească totul, cu o sinceră pasiune şi mîndrie. Oamenii aceştia şi munca lor au hotărît soarta fetei — şi ea a trecut în munca operativă.

Trebuie spus că şi aici, la Direcţia miliţiei judiciare, Nina avea destui admiratori. Dar, spre marea ei desperare, tocmai un altul care n-ar fi trebuit pusese pe neaşteptate stăpînire pe gîndurile şi visele ei. Omul acesta, însurat, bineînţeles că n-a observat nimic. De altfel nici nu existase nimic între ei, în afară de discuţiile curente pe teme de lucru, glumele obişnuite între colegi şi scurtele întîlniri la instructaje sau consfătuiri.

Şi acum, iată, această misiune la restaurant!

„Trebuie să fiu bine dispusă şi frumoasă", repeta descumpănită în sinea ei cuvintele lui Zotov, în timp ce păşea alături de Serghei pe coridor, neîndrăznind să-l privească.

— Ei, Ninocika, glumi Serghei nu fără un pic de părere de rău, văd eu că ai vrea să mergi la restaurant cu altcineva, şi cu altă misiune. Aşa e?

Căutînd să se stăpînească, Nina zîmbi:

— Îmi place că eşti persplcace! Dar misiunea-i misiune, termină ea cu un aer oficial, înăbuşindu-şi un oftat.

Serghei o privi atent şi nu-i răspunse nimic.

...Cînd, la braţ cu Serghei, intră în salonul uriaş, inundat de lumină, al restaurantului, pe estrada căruia orchestra cînta zgomotos, Nina, orbită de scînteierile lustrelor de cristal reflectate înmiit în marmura albă a pereţilor şi coloanelor, închise ochii pentru o clipă. Apoi privi rîndurile lungi ale meselor, cu feţe albe, strălucitoare, pe care sclipeau cristalul şi argintăria, şi-n jurul cărora petreceau oameni bine îmbrăcaţi şi bine dispuşi.

Uluită întrucîtva de splendida strălucire a restaurantului, Nina se uită neliniştită la Serghei. Acesta îi zîmbi încurajator şi Ninei i se trasmiseră liniştea şi siguranţa lui.

Serghei o conduse pe fată la o masă chiar în mijlocul sălii, lîngă ringul de dans, pe care se şi roteau cîteva perechi. Cu coada ochiului, Serghei observă unde se aflau ceilalţi lucrători de la judiciară venlţi mai devreme.

Un ospătar cărunt, înţepat, se apropie de ei şi le întinse lista de mîncăruri şi băuturi. Serghei comandă cîteva gustări şi o sticlă de vin sec.

Cînd muzica începu din nou să cînte, Serghei înclină din cap, zîmbind :

— Şi-acum, să pornim în prima noastră misiune de luptă.

Nina se ridică supusă şi, timid, îi puse braţul pe umăr.

Vorbeau despre fleacuri, iar ea, pradă tristeţei ce-o cuprinsese fără să vrea, simţea că Serghei nu uită nici o clipă de scopul pentru care a venit.

Apoi mai dansară de cîteva ori. Dansînd, Serghei o conducea pe cărăruile cele mai întortocheate, printre mese, şi Nina citea tot timpul în ochii lui încordarea. În sfîrşit, această încordare o cuprinse şi pe ea.

Dar Dobrohotov nu apăru în restaurant.

Deodată Nina îl strînse pe Serghei de mînă şi-i şopti :

— Uite, Kozin a întîlnit un cunoscut !

Serghei îl privi cu coada ochiului pe bărbatul uscăţiv, cu ochelari în ramă subţire de aur pe faţa osoasă, prelungă, care se apropiase de masa lui Kozin. Purta un costum negru, elegant, iar gîtul vînos îi era strîns într-un guler alb scrobit.

Peste cîteva clipe, Kozin se apropie de masa la care şedeau Serghei şi Nina.

— Serghei Pavlovici, întîmplător l-am întîlnit aici pe Plîşevski, acela, inginerul şef. Ţine tare mult să vă cunoască. Permiteţi ?

Serghei îl ascultă cu un zîmbet, dar ochii îi scînteiară deodată reci, necruţători.

— De unde ştie că sînt aici ? întrebă el repede.

— Eu i-am spus.

— Foarte rău ! i-o tăie Serghei. Dumneata nu-nţelegi ? O să ne-mpiedice să lucrăm !

Kozin tăcea vinovat şi Serghei streeură înciudat printre dinţi :

— Hai, du-te la locul dumitale !

Între timp însă, Plîşevski se şi apropiase de ei, cu un păhărel şi o sticlă de coniac în mînă.

— Tovarăşul Korşunov ? întrebă el zîmbind şi, fără să aştepte să fie poftit, se aşeză degajat pe un scaun. Sînt atît de bucuros că am ocazia să vă cunosc ! Tovarăşul Kozin mi-a vorbit de dumneavoastră. O, nu vă neliniştiţi ! exclamă el, observînd umbra de supărare care acoperise chipul lui Serghei. Mi-a vorbit numai aşa, în treacăt. Dar noi toţi am vrea să vă mulţumim pentru desfăşurarea cu succes a operaţiunii ; aşa-i spune, nu ? Sper că n-o să mă refuzaţi, cu ocazia cunoştinţei noastre... şi arătă spre sticla de coniac.

Serghei zîmbi :

— Cu plăcere dar...

O privi pe Nina şi aceasta înţelese de îndată ce semnificaţie avea privirea lui.

— Nu, nu, Serioja, ai băut, ajunge ! interveni ea. Nu vreau. Trebuie să mă conduci acasă.

— Vai, dar pentru un bărbat o picătură... începu Plîşevski.

— Nu, nu ! se încăpăţînă Nina, hotărînd să ia asupra sa totul, şi-apoi, cu un ton de scuză, adăugă : A băut prea mult !

Şi spunînd acestea îi zîmbi atît de fermecător, încît lui Plîşevski începură să-i strălucească ochii. „Ce fată ! se gîndi el entuziasmat. Iar Korşunov ăsta, să ştii că nu-i prost !"

— Ei, dacă doamna se opune atît de hotărît, spuse el şi îşi desfăcu larg braţele, renunţ. Sper însă că ne vom mai întîlni într-o atmosferă tot atît de degajată, aş spune chiar tovărăşească.

— Nu ştiu, să vedem, clătină din cap Serghei. Nu prea obişnuiesc.

— Totuşi, tare-aş vrea să stăm de vorbă, să vă prezint pe prietenii mei !

— Credeţi-mă, nu pot făgădui nimic. Şi astăzi am nimerit aici cu totul întîmplător.

Spunînd acestea, Serghei îl privi drept în ochi pe Plîşevski şi apucă să observe o scînteiere de ironie şi îndoială. „Nu mă crede, se gîndi el... De ce oare ?"

„Oho ! se gîndea la rîndul său Plîşevski. Ce individ ! Nu-l clinteşti din ale lui ! Nu cumva m-am trădat cu ceva ? Şi pe loc îşi răspunse : Am trăncănit peste măsură, nu-i place. Şi prea insist, bate la ochi. Şi-apoi, în postura asta de chefliu..."

Se ridică şi, pe un alt ton, serios şi simplu, spuse :

— Vă încredinţez că nici eu nu-s oaspete prea frecvent pe-aici. De aceea v-am pomenit de o atmosferă tovărăşească acolo, la noi, la fabrică, în mijlocul muncitorilor, căci unde te simţi mai bine decît într-un colectiv unit ? Acolo mă gîndeam să ne întîlnim. Poate veţi binevoi să relataţi oamenilor noştri ce concluzii aţi tras de pe urma acestui caz care ne priveşte pe toţi şi ne frămîntă...

— Aşa mă gîndesc şi eu, zîmbi Serghei. Voi raporta şefilor cererea dumneavoastră.

— Vă mulţumesc, se bucură Plîşevski. Şi înainte de a se îndepărta, întrebă amabil : Totuşi, nu vreţi să treceţi la masa mea ?

Serghei dădu să răspundă, dar în aceeaşi clipă Nina îşi trecu cu duioşie braţul sub braţul lui şi, simplu, cu o sinceritate cuceritoare, spuse :

— Am vrea să rămînem în doi. Atît de rar sîntem împreună !

— Vai de mine ! exclamă înduioşat Plîşevski. Iertaţi-mă, vă înţeleg.

În aceeaşi clipă, orchestra începu să cînte din nou.

— Să mergem, Serioja, spuse Nina cu drăgălăşenie. Hai să dansăm !

Şi, îndepărtîndu-se, îi făcu lui Plîşevski cu capul un atît de cuceritor semn de simpatie, încît acesta rămase mult timp locului, urmărind-o cu admiraţie.

— Bravo, Ninocika ! şopti Serghei. Astăzi eşti... minunată ! Să ştii că ne-a luat drept îndrăgostiţi. Nu-i aşa ?

Nina dădu din cap şi obrajii i se aprinseră.

În clipa aceea Serghei observă cît de atent îl urmărește Plîșevski. Continuînd să-și joace rolul, el o atrase mai strîns pe Nina spre el și, pe neașteptate, simți că fata începe să freamăte în brațele lui. Pradă aceleiași emoții, în îmbrățișarea mai înflăcărată decît ar fi fost nevoie, Serghei simți deodată cum îi bate surd și alarmant inima.

„Se iubesc ! gîndi convins Plîșevski, întorcîndu-se la masă. Dar el e însurat, parcă. Interesant !"

— Cu cine-ai vorbit ? îl întrebă prietenul cu care venise, un tînăr sclifosit, trandafiriu la față și cu un aer de aristocrat. Nu-i urîtă, fetița !

— Iar însoțitorul ei e unul Korșunov, răspunse Plîșevski, și adăugă zîmbind : Lucrează la miliție.

— Korșunov ? La teatru la Simonov este o artistă drăguță foc, Korșunova. Și soțul ei tot la miliție. N-o fi el ?

— O cunoști ?

— Sigur ! Îi face o curte asiduă, se pare nu lipsită de succes, un bun prieten al meu, actor la același teatru, unul Zaleski.

Plîșevski lovi gînditor cu degetele în masă, apoi se uită la ceas.

— Știi ce, Petenka, ce-ar fi s-o invităm aici, împreună cu acest Zaleski ? propuse el pe neașteptate. Să vadă cum se distrează bărbatul ei. Astea toate vor urca foarte mult acțiunile prietenului dumitale. Ce zici ?

— A, nu ! se îngrozi celălalt. Iese cu scandal ! Și, afară de asta, e cu totul lipsit de noblețe. Apoi solidaritatea bărbătească... Și în sfîrșit, astăzi au spectacol.

— Perfect ! Ia o mașină, fuga ! Și adu-i pe amîndoi după spectacol. Plîșevski părea obișnuit să poruncească. Și nu-ți fie teamă de nimic. I-l arătăm de departe pe soțul ei și plecăm. Cît despre solidaritatea bărbătească... Hei ! Așa trebuie ! Și-acum, Petenka, ce mai stai ? Ai venit ?

Și se uită nerăbdător la ceas.

— Nu-mi place Plîșevski ăsta ! spuse Nina fără să-l privească pe Serghei, atunci cînd amîndoi, stingheriți, se întoarseră la masa lor. E un tip onctuos, și-apoi, a strecurat o frază foarte ciudată.

— Care anume ?

— A vorbit de cazul Klimașin așa, de parcă ar ști că totul s-a terminat. Am comunicat noi asta la fabrică ?

— Așa e, ai dreptate! se învioră Serghei. Într-adevăr e ciudat. Noi n-am comunicat nimic. Și-apoi, nu pare să creadă că sîntem aici întîmplător.

— S-ar putea. Nina își ridică ochii albaștri. Nu cumva Kozin?...

— Hm... trebuie verificat. Dar dumneata, Nina, spuse Serghei și o privi cu o admirație vădită, ești o fată uimitoare! Ce bine-i cînd ai un asemenea ajutor și... prieten! Pentru că... sîntem prieteni, nu-i așa? Ei hai, răspunde-mi!

Serghei își puse mîna pe mîna Ninei și o privi în ochi.

— Da, răspunse fata abia auzit.

— Ce fericire să ai mereu lîngă tine un prieten! șopti Serghei îndurerat. Un prieten credincios, îndrăznet, perspicace, căruia să-i poți spune totul și care să te înțeleagă!

— Uite! îi spuse încetișor Nina, strîngînd mîna lui Serghei. Însoțitorul lui Plîșevski a plecat. Și tare n-ar fi vrut!

— Nu trebuie să mă uit! răspunse Serghei, zîmbind cu blîndețe. Doar mi-ai spus dumneata. Și adăugă îngrijorat: Dar Dobrohotov nu mai apare!

Cînd orchestra începu să cînte din nou, Serghei propuse:

— Hai să mai dăm o raită. Ai obosit?

— Se poate?! zîmbi Nina fericită. Să știi că sînt rezistentă.

Și din nou porniră să lunece în dans printre mese.

Serghei simțea cu neliniște cum crește în el un sentiment de duioșie față de această tînără. Ce fericit se simte lîngă ea! Și, deodată, încercă mustrări de cuget. Dar Lena? Cît de ciudate și apăsătoare sînt relațiile dintre ei! Fiecare cu viața lui, cu interesele, grijile și bucuriile sale, neînțelese și chiar agasante pentru celălalt, fiecare cu prietenii lui. Da, da, de toate acestea își dădea prea bine seama. Ciudat! Ciudat și dureros! O iubește oare? Bineînțeles c-o iubește, doar n-a fost așa de la început. Sînt trei ani... ba nu, chiar patru ani de-atunci! Dar Nina? Ce-l atrage spre ea? Fata aceasta îl tulbură și are ceva ce nu are Lena. Lîngă ea te simți bine, ți-e mai ușor, ești fericit. La urma urmei, ce-s toate acestea? Și Serghei simți că-și pierde definitiv capul.

Se străduia să privească mai atent fețele oamenilor așezați la mese. Nu, Dobrohotov nu era printre ei...

În seara aceea Dobrohotov n-a mai apărut la restaurant.

Slovțov îl preveni pe prietenul său c-o să treacă pe la el, pe-acasă, după repetiție, și Zaleski se bucură nespus cînd acesta își făcu apariția.

— Piotr, o iubesc! exclamă el cu căldură, de îndată ce Slovțov își scoase în vestibul-paltonul și intră în cameră. O iubesc chinuitor, duios și cu pasiune. Noaptea îmi apar în fața ochilor umerii ei, fața, buzele! Zîmbetul ei! Rîsul ei! Dar tu înțelegi ce înseamnă toate astea?

— Dar ce-ți închipui, că nu mi-a plăcut și mie cineva vreodată? se burzului grăsunul și trandafiriul Slovțov.

— Ah! dădu Zaleski înciudat din mînă. „Plăcut"! Asta-i prea puțin spus! Sînt îndrăgostit, înțelege, o iubesc la nebunie! Și-atunci cînd mă gîndesc pe mîna cui a încăput această ființă adorabilă, simt că turbez! Și ea suferă. Da, suferă! exclamă el cu glasul întretăiat. E nefericită!

— Și-atunci, de ce n-a vrut să vină cu noi sîmbătă seara la restaurant? întrebă Slovțov. Doar i-am spus că soțul ei e acolo cu una!

— Pentru că-i o ființă aleasă. Nu înțelegi? Of, mi-a sfîșiat inima! Simt că înnebunesc! Fără ea sînt sfîrșit, sînt mort! Numai pe scenă trăiesc!

Tulburat peste măsură, Zaleski măsura camera dintr-un colț în altul.

— Da, dădu grav din cap Slovțov. Într-adevăr, în ultimul timp joci cu o forță extraordinară. Sala se cutremură de ovații. Îi captivezi pe spectatori. Să știi, Volodea, că ai un talent monstru.

— Ce-mi pasă mie de spectatori! izbucni Zaleski. Eu joc pentru ea. Trăiesc pentru ea. Respir pentru ea.

— O, Doamne! Și ea ce spune?

— Mă înțelege. De cîte ori îi vorbesc, mă ascultă cu lacrimi în ochi! Am fermecat-o! Chiar ea mi-a spus. Dar nu se hotărăște să-și părăsească bărbatul. Nici chestia de la restaurant nu m-a ajutat cu nimic.

— Am văzut. Ascultă, Volodea, în legătură cu asta vreau să-ți spun ceva, strecură insinuant Slovțov, aprinzîndu-și o țigară. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, liniștește-te! Și stai jos! Uite-așa. Ei, și-acum, închipuie-ți, de exemplu, că tu te chinuiești aici ca-n focul gheenei, și deodată apare ea... Înțelegi? S-a petrecut ceva, un eveniment cu totul neînsemnat

şi ca a venit la tine. Pentru totdeauna. Dar stai jos! Nu sări mereu şi nu-ţi mai frînge mîinile! Eşti un mare actor, Volodea! Taci, taci şi-ascultă! Nu te linguşesc, îţi spun cu sinceritate. Ea n-ø să-ţi poată rezista. Uite ce trebuie să faci: vezi aici ceva...

Slovţov luă din spatele său un pachet nu prea mare, îl desfăcu şi, fără grabă, continuă:

— Nu-i nimic deosebit. O simplă căciulă de castor. Dar ştii ce-i asta? „Căciula nevăzută" din poveste. În magazine nu găseşti aşa ceva. Este visul oricărui bărbat. Aşadar, într-o discuţie cu Lenocika, aşa, în trecere, pe neobservate, convinge-o să-l dăruiască această căciulă soţului ei. Asta-i tot, nu trebuie să faci nimic mai mult. Şi-atunci căciula ta va căpăta pentru tine puteri de vrajă. Sînt convins că ea va declanşa acel eveniment cu totul neînsemnat care o va face pe Lenocika să se hotărască în sfîrşit şi să vină la tine. Şi asta e ceva, nu-i aşa?

— Petea, ori eşti bolnav? se interesă compătimitor Zaleski. Nu te ştiam un mistic! Ce legătură au toate acestea cu căciula?

— Taci şi nu mă-ntreba, zîmbi Slovţov cu şiretenie. Tu nu-mi purta mie de grijă, sînt sănătos. Complet sănătos. Aşa că fă ce-ţi spun şi-ai să vezi. Ori n-ai încredere în mine?

— Ba am. Dar vezi, Petea...

— Gata! Atunci, acţionează. Şi pentru asta, coboară o clipă cu picioarele pe pămînt.

— Dar cum să fac? Haina de astrahan de care mi-ai făcut rost i-am dat-o. Lenocika s-a bucurat atît de mult! Dar o căciulă, o căciulă bărbătească?

— Vezi, orientează-te. Ai putea să dai şi tu dovadă de puţină ingeniozitate.

— Petea, spuse serios Zaleski, mie nu-mi place treaba asta. Miroase urît.

— Astupă-ţi nasul şi gata! La naiba! E vorba de fericirea ta, doar, de fericirea ta şi-a ei!

— Tocmai pentru că o iubesc pe Lenocika şi vreau s-o ştiu fericită, spuse Zaleski, făcînd pauză între cuvinte, tocmai pentru că o iubesc aşa cum n-a mai iubit cineva, n-aş vrea s-o vîr în cine ştie ce treburi suspecte.

Se aşeză pe canapea şi-şi aprinse o ţigară. Preţ de un minut tăcură amîndoi, concentraţi.

— Apropo, Petea, începu Zaleski, tot te mai ţii de chefuri cu Plîşevski ăla, şi pe banii lui ? Să ştii că-i înjositor, prietene ! Ce Mecena ţi-ai găsit şi tu ! Ocrotitor al artelor !

— Ei, lasă ! dădu Slovţov din mînă. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi înşira cuvinte atît de pompoase ! Ei, da, îmi place să chefuiesc. Îmi place să am prieteni veseli, mă simt bine în zgomotul şi strălucirea restaurantelor, îmi plac femeile frumoase şi, hm... accesibile. Cînd o să am bani, mă revanşez, am să plătesc eu, ce mare lucru !

— Tu n-ai niciodată bani !

— Fie ! Dar care dintre marii actori a avut vreodată bani ? Iar cei mici, nici atît !

— Ah, Petea, prietene ! Eşti incorigibil ! Zaleski clătină din cap zîmbind.

— Fiecare cu păcatele lui. Parcă tu ! Spune-mi, tu poţi, de exemplu, să renunţi la Lenocika ?

— O, nu ! se aprinse Zaleski. Niciodată ! Şi-am să fac orice ca să fie a mea. Orice, îţi jur !

— Nu jura ! îl întrerupse aspru Slovţov. Orice, dar uite că nu chiar orice. Şi ce mare lucru ai de făcut ? Un fleac !

— Da, un fleac, dar din cale-afară de ciudat ! Poate să coste scump...

— Ah, poftim ! „Ciudat", „să coste scump"... Şi toate acestea te-au speriat aşa, dintr-o dată ? Atunci să nu-mi mai vorbeşti despre dragostea ta. Eşti prea raţional, ca să poţi iubi cum spui tu.

— Dar spune şi tu, cum să-i dau căciula asta afurisită ? exclamă desperat Zaleski. Şi încă pentru bărbatul ei !

— Bine, Volodea, conveni brusc Slovţov. Dacă n-ai pic de imaginaţie, te-ajut eu. Totuşi, ţin la tine, păcătosule ! Ce să-i faci !

— Interesant ! Şi cum crezi că am să i-o pot da ? îl privi Zaleski bănuitor, cu coada ochiului.

— Spui că ea suferă, dar că nu se poate despărţi de omul acela. Atunci arată-i că-i eşti şi prieten, nu numai adorator. Sfătuieşte-o ca, pentru ultima oară, să încerce să-şi îmbunătăţească relaţiile cu soţul. Să fie atentă cu el şi să-i arate toată dragostea. Să-i spună că a găsit cu totul întîmplător o căciulă rară, frumoasă, nu prea scumpă, să zicem, în acelaşi magazin unde nu de mult şi-a cumpărat haina de blană, că vînzătoarea i-a spus că-i cel mai bun dar pentru bărbatul ei, şi atunci ea

s-a gîndit să-i facă o surpriză. Ce mai vrei ? Cît se poate de drăguț și de înduioșător, nu-i așa ?

— Să zicem. Și după aia, ce-o să fie ?

— Asta-i treaba lor, Volodea ! Slovțov își desfăcu mîinile într-un gest teatral. Relațiile dintre ei sînt foarte complicate. Și nu uita că și el o iubește..

După terminarea spectacolului, Lena porni spre casă singură. Voia ca, în sfîrșit, să se deslușească pe sine în acest ghem încîlcit al gîndurilor și sentimentelor care o chinuiau în ultimul timp. Ce se întîmplă între ea și Serghei ? Să fie acesta sfîrșitul ? Oare îl mai iubește ? Dar el ? Cît s-a schimbat ! Nu mai e ca înainte. Acum e închis, tăcut, mereu preocupat de ceva, aproape un străin. Ce se petrece cu el ? De unde au venit toate acestea ? Ce l-a schimbat într-atîta ? Munca ? Da, munca lui este foarte grea, istovitoare și plină de primejdii. Dar... cine-i fata aceea ? Cine ? Dar ea, Lena, are dreptul să-l întrebe, cînd în calea ei a apărut Vladimir ? Cum de s-au întîmplat toate acestea ? Pe ce făgaș a pornit viața ei acum ?

Lena își aminti cum a intrat în teatru cu trei ani în urmă. Foarte curînd a avut succes într-un rol greu, de mare răspundere. Cîte emoții ! Și cîte pregătiri ! Nopți de-a rîndul n-a dormit, ca să-și învețe bine rolul, vărsînd torente de lacrimi la orice insucces, bucurîndu-se fără măsură la cea mai mică reușită. Și alături de ea, nelipsit, Serioja. Împreună cu ea se bucura, împreună cădeau pradă desperării. Apoi succesul, succes deplin, adevărat. Coșul cu trandafiri adus în cabina ei, „omagiu din partea admiratorilor, lucrători ai Miliției judiciare", urmat de ei înșiși, colegii și prietenii lui Serghei : Ivan Vasilievici, Kostea, Șasa Lobanov și mulți alții, necunoscuți, intimidați, stîngaci, dar toți oameni sinceri și puternici. Ce mult s-au bucurat de succesul ei ! La premieră, aproape o treime din bilete fuseseră cumpărate de ei...

Dar după aceea ? Ce-a fost după aceea ? Cînd a apărut fisura care s-a transformat acum în prăpastie ? Da, lui Serioja nu-i plăcea felul ei de viață : întoarcerea acasă după miezul nopții, scrisori de la admiratori cunoscuți și necunoscuți, flori primite acasă, banchete după premiere ; nu-i plăceau nici colegii ei de teatru : gălăgioși, mai adesea ușuratici, lipsiți de

tact ; nu-i plăcea nici felul lor de a fi, sărutări la orice întîlnire, discuţii frivole despre femei, legăturile făcute cu uşurinţă, fără nici o raţiune, despre care auzea mereu. Serioja e cel mai stăpînit, cel mai sobru, cel mai înţelept dintre toţi.

Dar ea, Lena ? Ea iubeşte teatrul, lumea lui scînteietoare, plină de bucurii şi lumină, clocotul sentimentelor nobile şi superioare, al gîndurilor, al pasiunilor pe care ea şi colegii ei le transmit celor din sala cufundată în linişte. Ei îi place munca, adevărata muncă grea a actorului şi talentul lui de a se putea transforma în atîtea personaje.

Ei îi repugnă intrigile ordinare şi legăturile uşuratice. Odată un regizor a îndrăznit să spună : „Cine-i bărbată-su ? Un miliţian ! E de-a dreptul caraghios ! Nu merită o asemenea femeie !" În prezenţa tuturor, Lena l-a dat afară din cabină ! Şi nici o vorbă murdară sau picantă n-a îndrăznit vreodată cineva s-o spună pe seama ei. Toate acestea Serioja, dacă nu le ştia, putea cel puţin să le simtă !

Cu Vladimir e cu totul altceva. Vladimir o înţelege şi ştie foarte multe ! Cu el se simte atît de bine ! Nu-i numai un actor talentat şi foarte cinstit, ci şi un om de mare cultură, cu o instruire multilaterală. Şi vai, cum o iubeşte ! Nimeni n-a iubit-o atît şi nimeni vreodată nu i-a mărturisit dragostea atît de pasionant, duios şi înflăcărat. Ce să facă ? Ce să-i spună ? Pentru că, în afară de toate acestea, îi este şi un bun prieten. Dovadă această căciulă. Ar părea un lucru mărunt, dar Lena îşi dă seama cît l-a costat.

Uite, acum o să intre în casă şi o să-l vadă pe Serioja. Ea nu ştie să mintă, ea vrea să-şi trăiască viaţa cinstit şi deschis. Dumnezeule, cît e de greu !

Cotind în strada pe care locuia, Lena, fără să vrea, îşi încetini paşii. Vîntul rece, în rafale, îi sufla şuierînd din faţă, îngheţîndu-i fruntea şi obrajii, îi zvîrlea în ochi pulbere de nea, făcîndu-i să lăcrimeze. Şi Lena nu-şi putea da seama dacă plînge cu adevărat, ori lacrimile-i sînt stîrnite de vîntul necruţător.

Serghei era acasă. Studia. Biroul, de care se slujeau amîndoi, era ticsit de cărţi : „Codul civil", „Dreptul penal", „Procesul civil"... Lena îşi surprinse gîndul că toate aceste cărţi o plictisesc, o plictisesc de moarte, că tot ceea ce-l pasionează pe Serghei — care urmează fără frecvenţă anul III al Facultăţii de drept — pe ea o indispune.

Ușa scîrțîi și Serghei ridică capul.

— Lena, tu ești ?

— Eu, Serioja. A telefonat cineva ?

— Așteptai telefon ? Nu, nimeni.

— N-aștept nimic. Am întrebat așa. Ai mîncat ?

— Încă nu.

— Hai să mîncăm. Acum pregătesc totul. Stai, nu te-ntoarce !

Serghei zîmbi cu bunăvoință. Iată, sînt căsătoriți de aproape patru ani, și ca tot se mai jenează. Dar în aceeași clipă se posomorî, amintindu-și de artistul acela. În astfel de probleme Serghei nu știa să păstreze secretul. De aceea îi spuse :

— Lena, astăzi am aflat că unul dintre actorii de la voi, unul Zaleski — vorbea cu glas egal, fără să se întoarcă — cică ar fi îndrăgostit de tine și că ta...

— Cine ți-a spus ?

— N-are importanță cine. E adevărat ?

Pentru o clipă, foșnetul rochiei încetă și Serghei auzi răsuflarea ei emoționată și sacadată.

— Sîntem prieteni.

— Prieteni ? Atunci de ce nu-mi faci cunoștință cu el ?

Serghei părea liniștit, dar privirea ațintită într-un singur punct trăda cu totul altceva.

— Dar tu îmi faci cunoștință cu toți prietenii tăi ?

— Eu cred că da, îi cunoști pe toți.

— În afară de fata cu care ai fost la restaurant !

Serghei nu se clinti, nu-și întoarse capul, dar pe obrazul lui negricios se așternu o roșeață, iar ochii i se îngustară și se întunecară.

— Da, pe ea n-o știi, vorbi el rar și apăsat. Dar la restaurant n-am fost ca să ne distrăm.

— Înseamnă că din cînd în cînd munca ta este foarte plăcută, spuse Lena ironic.

Serghei nu-i răspunse nimic.

— Serioja, începu ea deodată cu glas trist, așa nu se mai poate trăi...

Îl îmbrățișă și înfundîndu-și fața în părul lui, începu să plîngă în hohote.

— Ce s-a întîmplat ? Ce a intervenit între noi ? îl întrebă ea printre lacrimi. Eu m-am zăpăcit de-a binelea. Nu știu ce

să mai fac. Acum am nevoie de tine, te vreau cum erai înainte, bun și blînd... Dac-ai ști cît îmi e de greu !

Fără să se întoarcă, Serghei îi mîngîie mîinile, apoi îi răspunse cu glas surd :

— Nici cu nu știu ce mai e cu mine, Lenocika... Și eu m-am aiurit... La dracu ! strigă el tare. Hai să încercăm să nu ne mai chinuim unul pe celălalt. Să-ncercăm să trăim iarăși ca înainte.

— Serioja, dragul meu, spune-mi, mă mai iubești ? Dar cinstit. Pentru că eu știu că tu nu minți.

— Te iubesc... rosti cu glas scăzut Serghei. Te iubesc mult.

— Și eu, și eu ! șopti Lena înfrigurată, acoperindu-i fața cu sărutări.

Serghei se-ntoarse și o îmbrățișă puternic.

Rămaseră așa o clipă, îmbrățișați, fără să spună un cuvînt, ascultînd parcă ceva neauzit. Apoi Lena se eliberă din îmbrățișarea lui.

— Gata ! spuse ea cu o severitate glumeață, și-l amenință cu degetul. Nici un cuvînt despre ce-a fost. Începem să trăim ca înainte. Să spunem așa... tuturor.

— Da ! exclamă bucuros Serghei. Și știi cu ce-o să-ncepem ?

— Cu ce ?

— Cu mîncarea ! Sînt un materialist înfiorător, nu-i așa ?

— Așa e ! Dar și mie mi-e o foame de lup ! Pînă pregătesc, pune tu masa.

Și Lena ieși în fugă din cameră.

După ce mîncară, în timp ce Lena turna cafeaua în cești, deodată își aminti :

— Vai, Serioja ! Ți-am cumpărat ceva ! ! Închide ochii !

Zîmbind, Serghei strînse ochii.

Cu mișcări grăbite, Lena scoase din geantă pachetul, îl desfăcu, puse în fața lui Serghei o oglindă și numai după aceea îi puse căciula pe cap.

— Și-acum, privește ! spuse ea triumfător. Vai ce bine-ți stă ! bătu din palme.

Serghei deschise ochii.

— Grozav, se bucură el. Minunată căciulă ! Din ce e ? Din castor ? ! Nu găsești, s-o cauți cu lumînarea ! Cum ai făcut rost de ea ?

— Uite-așa am avut noroc ! Ce, numai eu să port blănuri ?

— Ba amîndoi, proporțional : soția — haină de blană, soțul — căciulă !

Și amîndoi izbucniră în rîs, veseli.

Serghei scoase căciula din cap, o netezi cu palma, apoi o privi cu plăcere, întorcînd-o pe toate părțile.

Pe neașteptate privirea i se opri asupra mărcii fabricii și, fără să vrea, Serghei tresări : căciula era de la fabrica „aceea".

— Lenocika, o întrebă el cu prudență, spune-mi totuși, cum de-ai găsit-o ?

— Ei, poftim ! și Lena se bosumflă. Iar începi cu suspiciunile ! Cum s-o găsesc ? Întîmplător. Dar de unde am luat-o și cît costă, nu-ți spun. Cînd primești un cadou, nu întrebi așa ceva !

— Dar e un cadou neobișnuit, insistă Serghei zîmbind. Spune-mi, Lenocika ! Hai, te rog !

— Nu-ți spun ! Lena se supără de-a binelea. Nu vrei s-o iei, dă-mi-o înapoi !

— Nu, de dat nu ți-o dau, spuse Serghei fără să mai zîmbească. O să-mi prindă bine.

— Așa nu se poate trăi ! rosti Lena cu amărăciune. Mereu te-ndoiești de ceva, mereu vezi în oameni numai ce-i rău ! Ce profesiune îngrozitoare !

Serghei nu-i mai răspunse nimic.

Masa o sfîrșiră în tăcere...

Dimineața, Serghei se gîndi că totuși se pripise. „La urma urmei, o căciulă ca toate căciulile, se gîndi el. Ce contează de unde e ? A luat-o probabil tot de acolo de unde a cumpărat blana. Dar să vorbească astfel despre profesia mea !... Eh, nimic nu-nțelege, absolut nimic !"

După cîteva clipe de îndoială, Serghei scoase căciula, o încercă din nou în fața oglinzii din vestibul și de data aceasta căciula îi plăcu și mai mult. „Acum, dacă mi-a cumpărat-o, am s-o port !" hotărî el.

Înainte de a intra, Senka Dolinin măsură cu privirea clădirea nouă a Direcției miliției. „Oho ! Așa casă zic și eu ! Unde să mai găsești aici pe cineva ?" se gîndi el îngrijorat. Totuși deschise hotărît ușa grea și urcînd cele cîteva trepte, intră în vestibulul spațios. De amîndouă părțile vestibulului începeau

coridoare, drept în fața lui Senka se afla ghișeul biroului de informații, iar în fundul vestibulului erau cabinele telefonice.

Cu un aer degajat, Senka se apropie de miliţianul de serviciu.

— Am venit într-o chestiune oficială. Pot să-i telefonez tovarășului Korșunov ? Îmi spuneți numărul lui ?

Miliţianul privi silueta pirpirie a lui Senka și se uită cu neîncredere în ochii lui cafenii, cu licăriri viclene, totuși conform obiceiului îl salută ducîndu-și mîna la chipiu și-i răspunse politicos că nu cunoaște pe nimeni cu acest nume, dar că-l poate lămuri ofițerul de serviciu, și-i arătă spre cabinele telefonice.

După cîteva minute, în cabinetul lui Korșunov sună telefonul, și acesta, ridicînd receptorul, auzi :

— Tovarășul Korșunov ? Vă telefonează Semion Dolinin. Mă mai țineți minte ?

— Senka ? se miră Serghei. Ce vînt te-a adus aici ?

— Aha-ha ! Se cheamă că nu m-ați uitat ! exclamă satisfăcut Senka. Uite, un vînt prielnic, deși foarte puternic. Ca să spun așa, marea e cam agitată. Dar cum ajung la dumneavoastră ?

— Ai buletinul la tine ?

— Păi cum ?

Senka primi la ghișeu bonul de intrare, cu un aer plin de importanță îl prezentă plantonului și urcă cu liftul la etajul trei. Privind curios în toate părțile, ajunse pînă la ușa al cărui număr era scris pe bon și, împingînd-o, o deschise.

— Hai, intră, îl salută Serghei zîmbind. Ia spune, ce mai faci ?

Senka se așeză comod pe canapea și-și aprinse o țigară.

— Spun ! Dar atenție, fără procese-verbale, că nu semnez, îl preveni el șiret. Și sper că n-o să mă trageți la răspundere, conform articolului 95 !

— Măi, dar ranchiunos mai ești ! rîse Serghei.

— Păi, se poate uita ? Bine, vom discuta deci într-o atmosferă cordială, dar vă previn că e nevoie de o totală discreție. Klim nu știe că am venit la dumneavoastră. Vă rog să țineți seama.

— Condițiile sînt cît se poate de potrivite, zîmbi Serghei, așa că, dă-i drumul !

— Deci, nici un cuvînt lui Klim ! îl preveni încă o dată Senka. Altfel să ştiţi că sînt pierdut, ca suedezii la Poltava.

— Poţi să ai deplină încredere, noi ştim să păstrăm secretul.

— Aşadar, să vă spun, începu Senka, şi faţa lui slăbuţă se înăspri. S-a ambalat Klim al nostru cu o pataşină, una Lidka Golubkova, de la ei de la fabrică. Lucrează la atelierul de croit, iar Klim îi dă tîrcoale de mult. Dar ea nici nu-l băga în seamă pe Klim ; nu dădea doi bani pe el. Şi-abia reuşisem, ca să spun aşa, să-l vindec de ea. Începuse parcă s-o uite, dar asta, cum s-ar zice, e numai uvertura. Senka trase adînc fumul în piept, apoi îi dădu drumul pe nas. Şi cum vă spun abia acum începe simfonia propriu-zisă. Alaltăieri, la o serată, Klim s-a întîlnit din nou cu ea, au dansat şi a plecat pe urmă s-o conducă, dar au umblat toată noaptea şi nu ştiu ce declaraţii de amor i-a făcut, că iar s-a aprins prostul ! Cică s-au şi sărutat !

— Să le fie de bine ! spuse Serghei, vesel.

— Ei, tocmai că nu-i nimic bine în asta, răspunse supărat Senka. Ba chiar dimpotrivă. Pentru că lui Klim, în urma acestor sărutări, i s-au întors creierii pe dos.

— Vrea să se-nsoare ?

— Asta ar mai lipsi ! Slavă Domnului, pînă la însurătoare n-au ajuns lucrurile ! Şi-apoi, trebuie să vă spun că asta s-ar face numai peste cadavrul meu !

— Ei, n-o fi chiar aşa ! interveni împăciuitor Serghei.

— Ba chiar aşa e, că-n noaptea aia Lidka i-a împuiat capul cu atîtea baliverne, încît un om întreg la minte şi-ar fi dat seama de situaţie. Dar Klim nu vede şi nici nu vrea să vadă nimic. Parcă-i altul, zău aşa ! Cît l-am dăscălit, cîte i-am spus, de mi-a amorţit limba, dar degeaba ! Aşa că, dacă am văzut că nu-i altă soluţie, am venit la dumneavoastră.

— Şi ce i-a spus ea ?

— Ce i-a spus ? Ascultaţi ! În primul rînd că are parale cu ghiotura, dar chipurile, nici o fericire n-are omul de pe urma lor. Înţelegeţi cum vine ? Apoi că noaptea îi e frică să nu fie arestată. Asta în al doilea rînd. În al treilea rînd că-i aşa de supărată, încît cu propriile ei mîini ar strînge de gît pe cineva. Şi i-a spus pe cine : pe una, Maria. Ei, ce ziceţi ?

— Mdaa, interesant ! făcu Serghei, dus pe gînduri. Dar cum de-a plesnit-o Klim în halul ăsta ?

— Amorul, răspunse posomorît Senka. Din cauza parazitului ăstuia de amor, a orbit de-a binelea! Om bun, şi în ce hal l-a dus!

— Da, mare pacoste amorul! conveni Serghei. Să ştii că nu-i simplu. Iar ce mi-ai spus tu, Senka, e foarte important. Înseamnă că Golubkova asta are nişte bani dintr-o sursă dubioasă. Ştii că scrisoarea voastră o păstrez şi acum în seif?

— Aha! Deci faceţi legătura. Aşa am zis şi eu, se învioră Senka. Din cîte ştiu, banii nu cad din cer, cel puţin mie personal nu mi-a căzut niciodată vreo pleaşcă. Lui Klim, de asemenea. Şi atunci, de unde-i are? Nu sînt lămurit, şi mie aşa ceva nu-mi place.

— Nici mie, spuse Serghei, şi adăugă energic: Uite ce-i, Senka, acum îmi dau seama că noi, fără să vrem, am dat greş cu scrisoarea voastră. De mult ar fi trebuit s-o trimitem la altă adresă. Şi arătă cu capul spre plafon. Dar nu-i nimic, nu-i timpul pierdut. O expediem acum şi mai adăugăm şi cele spuse de tine. Şi atunci, Senka, s-or lămuri ele lucrurile, ai să vezi! Mulţumesc, prietene!

— N-aveţi pentru ce, strînse Senka din umeri. Doar asta, ca să spun aşa, e cauza noastră comună.

După ce ieşi din cabinetul lui Korşunov, străbătînd acelaşi coridor, Senka ajunse în capul scării. Acolo se opri însă şi privi gînditor în sus. Apoi, oprindu-l pe un lucrător care trecea, îl întrebă:

— Vă rog frumos, ce serviciu e sus, la etajul patru?

— Dar de ce te interesează? zîmbi acesta.

— Aşa pentru completarea cunoştinţelor, răspunse vesel Senka.

— Mda, s-ar putea să-ţi prindă bine. Acolo-i Miliţia economică.

— Aha! Senka dădu din cap. Apoi însă, întrebă din nou: Dar aşa, dacă nu vă supăraţi, ce-nseamnă asta?

— Direcţia pentru lupta împotriva furturilor din avutul obştesc.

— Oho-ho! Atunci e în regulă. Se pare că am nimerit la fix! exclamă bucuros Senka, şi coborî scările în fugă.

Serghei mai rămase multă vreme la birou, fumînd ţigară după ţigară.

Cazul Klimaşin, după arestarea asasinilor lui, nu numai că nu luase sfîrşit, ci continua într-un mod uluitor să ia amploare. Şi-n afară de pista Dobrohotov, acum se contura limpede un drum mai important, dar, pare-se, mai încîlcit. Ca să poată răzbi pe acest drum însă, era nevoie de alţi oameni, cu o altă experienţă şi cu alte metode de lucru.

IV

În preajma „Moliei negre"

În biroul comisarului Silantiev se discuta mersul cercetărilor în cazul Klimașin.

— Criminalii au fost prinși, începu aceasta impetuos ca întotdeauna, răsucind în mînă pipa goală : i se interzisese să fumeze. Dar putem oare considera cazul rezolvat și închis ? Nu. Așa e, Ivan Vasilievici ? se adresă el lui Zotov.

Acesta, tăcut, dădu din cap.

— Și de ce nu-l putem considera închis ? continuă Silantiev. Cel puțin din trei motive : întîi — n-a fost identificat și arestat Dobrohotov, individ foarte primejdios și principalul instigator al crimei.

— Poate nu chiar principalul, remarcă Zotov.

— Poate, dar deocamdată nu știm. Al doilea — nu s-a stabilit mobilul crimei. Toate versiunile presupuse pînă acum au căzut : Jaful, cearta, răzbunarea și celelalte. În al treilea rînd... Silantiev îi privi încordat pe Korșunov și Garanin. Aveți bunăvoința și spuneți-mi unde sînt blănurile din depozit în valoare de 40 000 de ruble a căror lipsă a fost stabilită la ultimul control ? Unde sînt, vă-ntreb ? Ce s-a făcut cu ele ?

Serghei și Kostea aruncară priviri unul spre celălalt.

— Goriunov a făcut declarații exacte, continuă Silantiev apăsînd pe fiecare cuvînt și strîngînd pipa în mînă. Sigur, nici el, nici Spirin n-au luat aceste blănuri. Presupunerea că le-ar

fi putut fura Klimașin cade și ea. Și-atunci, ce s-a făcut cu ele ? Cine le-a luat ? Și-și rosti privirea asupra tuturor.

— Două delicte în același timp, spuse Zotov. Unul, crima. Al doilea, furtul blănurilor din depozit. Aici e problema : este o coincidență sau nu ? Ar fi prea comod să se pună furtul în seama lui Klimașin ! Întrebarea este : nu cumva tocmai de aceea a fost omorît ?

— Tot ce se poate. Descoperirea furtului va scoate la iveală și cauza crimei, se însufleți Serghei. Principalul este să descoperim pe autorii furtului.

— Dar băgați de seamă, îi avertiză posomorît Silantiev, asta nu înseamnă să părăsiți ecalaltă pistă ! Tocmai pentru că ambele delicte sînt legate unul de altul și cheia comună poate fi chiar acest Dobrohotov. E clar ? Și-acum, să reluăm cercetările la fabrică. Mai sînt încă multe de lămurit acolo.

— Materialele acelea le predăm lui Basov ? întrebă Kostea.

— Neapărat, chiar astăzi, dispuse Silantiev, întinzîndu-i dosarul lui Serghei. Cred că va trebui să lucrați împreună cu oamenii lui.

Ieșind de la Silantiev, Kostea Garanin îi spuse lui Korșunov :

— Băieții lui Basov sînt pricepuți. Au o îndemînare grozavă. Și-apoi, munca lor e mai curată, fără praf, și nu dăunează sănătății, zîmbi, trecîndu-și mîna peste piept.

— Ți-aduci aminte de „Pestrițîi" ? zîmbi Serghei. Mare bandit Lojkin acela ! Rău te-a mai atins atunci cu cuțitul.

— Ce să-i faci ! dădu Kostea din mînă.

Ajungînd în biroul său, Serghei telefonă comisarului Basov, șeful Miliției economice, și acesta îl rugă să vină imediat. Serghei urcă la etajul patru.

Basov, de statură mijlocie, bine legat, cu fața deschisă și aspră, cu părul ondulat, pieptănat peste cap, în clipa cînd intră Serghei ținea strîns între dinți un țigaret subțire, îndoit, cu o țigară în vîrf. Basov îl cercetă pe Serghei cu o privire atentă și zîmbi :

— Aha ! Dumneata ești Korșunov, „blănarul" de la Judiciară ? Îndată ți-l prezint pe expertul nostru în blănuri.

Ridică receptorul unuia dintre telefoanele de pe birou și formă un număr scurt.

— Iartev ? Vino, te rog, pînă la mine.

După un minut intră în cabinet un tînăr uscăţiv, cu părul negru, într-un costum închis, bine croit, şi cu cravată deschisă. „S-o fi ducînd la teatru", gîndi Serghei.

— Intră, te rog, Ghenadi Sergheevici, făcu Basov un gest larg, ţi-l prezint pe căpitanul Korşunov de la Judiciară... Căpitanul Iarţev. Ca să spun aşa, colegi în materie de blănuri.

Serghei şi Iarţev îşi strînseră mîinile în tăcere.

— Şi-acum, Korşunov, împărtăşeşte-ne, te rog, secretele dumitale. De ce date dispuneţi referitor la fabrica de blănuri?

Serghei începu să vorbească.

— Aha, Plîşevski! exclamă satisfăcut Iarţev. Ia te uită ce scrisoare interesantă!

— Iar din cele spuse de această Golubkova, adăugă Basov, se conturează un nou nume, o oarecare „Maria". Poftim! Şi-i întinse lui Iarţev actele primite de la Serghei.

— Aşadar, de-acum ţinem contact permanent? întrebă Serghei.

— Neapărat, dădu Basov din cap, şi arătă cu ţigaretul spre Iarţev. Uite, cu el. Şi noi avem unele sesizări referitoare la această fabrică, dar nouă ne este mult mai greu să desfăşurăm o acţiune. Da, da, nu zîmbi! Voi, la Judiciară, porniţi totdeauna de la un fapt concret. Nu-i aşa? Să spunem, un cadavru — asta înseamnă că a fost o crimă, nu mai încape îndoială. Sau de pildă un furt, o tîlhărie — infracţiunea este, ca să spun aşa, evidentă. Există victime, rămîne să găsiţi infractorul.

— Dar nu-i chiar aşa de simplu, interveni Serghei semnificativ.

— Bineînţeles, consimţi Basov, nu vreau cîtuşi de puţin să minimalizez munca voastră. Dar noi, înainte de a-i găsi pe infractori, trebuie să procurăm dovezi, mă-nţelegi? Trebuie să demonstrăm că s-a săvîrşit o infracţiune. Or, lucrul acesta nu-i de loc simplu. Şi-o să mă întrebi de ce? Pentru că totdeauna, în asemenea cazuri, la suprafaţă totul este lin, neted, liniştit, în culori trandafirii. Planul s-a îndeplinit, oamenii muncesc, şi vezi bine cum muncesc, actele, în aparenţă sînt în regulă — n-ai de ce să te-agăţi. Iar în spatele acestora, o mînă de şnapani, falsificînd, minţind, umblînd pe căi ocolite, săvîrşesc tot felul de treburi murdare, de infracţiuni. Şi, de regulă, aştia sînt oameni cu multă experienţă. Nu-i poţi prinde cu una, cu două. Vedeţi, asta-i treaba noastră!

Basov vorbea aprins, aproape vesel, bucurîndu-se parcă de întreaga complexitate a muncii lor, pe care evident o îndrăgea şi o cunoştea şi de care era mîndru.

— Şi ştiţi de ce sînt extrem de primejdioşi oamenii aceştia perfizi? continuă el, introducînd o nouă ţigară în ţigaret. Nu numai pentru daunele uriaşe pe care le produc statului şi nu numai pentru sabotarea conştientă a producţiei, ceea ce face ca noi toţi să suferim. Primejdia cea mai mare constă în aceea că aceşti afacerişti clandestini otrăvesc aerul din jurul lor, îi descompun pe cei slabi, mai ales pe tineri, pe care îi strică, deprinzîndu-i cu bani cîştigaţi fără sudoarea frunţii, îi împing la infracţiuni, le schilodesc vlaţa. Această Golubkova, de pildă, despre care mi-ai vorbit. E o victimă, dar o victimă vinovată. Plînge acum cu lacrimi amare. Şi, cine ştie, poate o să înfunde şi puşcăria! conchise neaşteptat de aspru Basov. Nu-i aşa, Iarţev, ce zici?

— Trebuie să ne lămurim, răspunse stăpînit Iarţev.

— Da, va trebui, confirmă Basov. Ea nu-i decît un pion. Şi i-a mai rămas, oricum, conştiinţa. Are mustrări de conştiinţă, şi asta-i important! Iar noi trebuie să ajungem la figurile importante, pînă la rege, dacă-i vorba să comparăm cu jocul de şah, pînă acolo unde nu mai există conştiinţă.

— Aşadar, jucaţi şah? zîmbi Serghei.

— Cum de nu! Jucînd şah, ne destindem, dar mai şi învăţăm ceva — să facem combinaţii, zîmbi Basov cu colţul gurii, şi cu un aer preocupat, încheie: Aşadar, rămîne stabilit: dumneavoastră îl căutaţi pe Dobrohotov şi acţionaţi pe pista furtului de la depozit, iar noi ne ocupăm de Plîşevski şi compania. Simt eu că omul acesta învîrte acolo ceva.

— Mînă-n mînă cu „Maria", adăugă Iarţev. Numai că nu ştim cine este ea. Trebuie să stabilim.

— Dar ce-ai crezut? întrebă sever Basov. Pe tavă nu-ţi serveşte nimeni nimic. Sigur că trebuie să stabilim! Şi acum, principalul — contactul permanent cu cei de la Judiciară. Notează-ţi telefonul lui, îl arătă cu o mişcare a capului pe Serghei.

Ghenadi Iarţev îşi amintea bine ziua cînd a intrat în miliţia economică, cu cinci ani în urmă. Venise, trimis de comitetul de Comsomol din Moscova, împreună cu alţi treizeci de acti-

vişti şi; la drept vorbind, nu era de loc entuziasmat, ba dimpotrivă, îl încerca o vagă nemulţumire.

Dacă-i vorba să lucreze la miliţie, se gîndea, să-l fi trimis la Miliţia judiciară. Despre activitatea de acolo mai auzise şi citise atîtea — era o treabă pasionantă : încăierări, împuşcături, urmăriri, aveai de-a face cu oameni primejdioşi, cu duşmani făţişi, disperaţi şi hotărîţi, în stare de orice...

Dar pe el, pe Ghenadi, îl trimiseseră la economică. La început nici nu ştia ce rost are această secţie. Instructorul comitetului de Comsomol din Moscova i-a explicat pe scurt esenţa noii lui munci. Dar asta n-a contribuit cîtuşi de puţin la restabilirea bunei dispoziţii : mare scofală să prinzi funcţionari necinstiţi sau lucrători din comerţ care, pe ascuns, se îndeletnicesc cu tot felul de afaceri murdare !

Dar mai mult decît orice îl înfuria faptul că Slava Obolenski, care venise împreună cu el, după ce au discutat cu instructorul, a spus satisfăcut :

— Eh, slavă Domnului ! Se pare că-i o muncă normală. Iar eu, fraţilor, mă speriasem că ne trimit la Direcţia miliţiei judiciare. De-acolo nu ieşi teafăr, asta poţi să fii sigur. Şi nici linişte n-ai — de dimineaţă pînă seara te-nvîrţi prin oraş ca un titirez. Aici însă e, vorba ceea, muncă intelectuală.

În treacăt fie spus, nici trei luni n-a rezistat Slava în această muncă „intelectuală". Şi asta pentru că — aşa cum singur îşi caracterizase situaţia — „nu l-au ţinut nervii".

Între timp şi Ghenadi reuşise să aprecieze cuvintele acestea la adevărata lor valoare — într-adevăr, noua muncă solicita un sistem nervos foarte rezistent.

Înainte de a aresta un grup de delapidatori, trebuie să munceşti multă vreme cu minuţiozitate : să aduni dovezi, prezentînd documentaţii la fiecare pas pe care-l faci, să urmăreşti tot drumul parcurs de mărfurile furate, să stabileşti tot păienjenişul răsfirat şi ingenios camuflat al legăturilor infracţionale, să lămureşti ce metode de sustragere au fost folosite, care au fost canalele de desfacere şi, în sfîrşit, să găseşti momentul cel mai potrivit pentru „lichidarea cazului", adică arestarea întregului grup de infractori.

Aici, la Miliţia economică, într-o măsură probabil mai mare decît la judiciară, trebuia să ţii neapărat seama de o realitate

caracteristică a vieții sovietice : infractorii, oricît s-ar izola și oricîte măsuri de precauție ar lua, nu trăiesc și nu acționează în vid, ci sînt urmăriți, vrînd nevrînd, de sute și chiar de mii de ochi cinstiți.

Lucrătorul operativ trebuie să știe să se sprijine pe ajutorul tuturor acestor oameni, cinstiți dar atît de diferiți, trebuie să știe să lege într-un singur mănunchi observațiile lor, să stimuleze vigilența lor firească și să-i facă aliați credincioși, activi.

Ghenadi Iarțev n-a înțeles toate acestea dintr-o dată, și mai ales nu și-a însușit de la bun început această artă.

La început, i se părea că a nimerit într-o lume necunoscută unde totul e de neînțeles, complicat, neobișnuit și că în consecință, numai oamenii cu totul deosebiți, înzestrați cu vedere și cu un simț aparte, cu capacități deosebite, se puteau descurca în toate acestea.

În cariera lui a întîlnit și infractori despre care mai auzise sau citise înainte, aparent oameni cu totul obișnuiți, chiar simpatici ; adeseori între două vîrste, venerabili, încărunțiți pe la tîmple, foarte politicoși, culți, liniștiți. E adevărat că după aceea, toată această spoială impunătoare se topea treptat și dedesubt răzbătea inevitabil mîrțoiul animalului de pradă, începea să se arate firea murdară a avarului hrăpăreț. Unii, mai puternici, căutau ca pînă la sfîrșit să zîmbească imperturbabil și îngîmfat, refuzau să dea declarații, să recunoască faptele cele mai evidente ; totodată se plîngeau energic și vehement tuturor instanțelor, referindu-se la meritele lor din trecut, imaginare sau reale, speculînd faptul că orice plîngere, a oricărui cetățean sovietic, este întîmpinată pretutindeni cu seriozitate și i se dă răspuns imediat.

Aveai nevoie de nervi foarte tari ca să nu te pierzi cu firea, să nu dai înapoi în lupta cu dușmanul viclean, obraznic și șiret, dar principalul era să crezi neclintit în justețea și necesitatea acestei lupte.

Toate acestea și multe altele începea să le înțeleagă Ghenadi Iarțev pe măsură ce pătrundea în lumea complexă, plină de neliniști și încordare, a noii sale munci. Deși, cinstit vorbind, la început s-a trezit de multe ori descumpănit. L-au scos

din impas numai îndîrjirea lui înnăscută, ambiția și mai ales sprijinul colegilor mai vechi și mai experimentați.

Și dintre aceștia, l-a ajutat temeinic mai cu seamă șeful secției lui, Anatoli Timofeevici Zveriov, un om slab, înalt, blond, cu un nas subțire și neobișnuit de strîmb, cu ochi mari, inteligenți și cenușii, care totdeauna își ținea coada ochiului drept încrețită într-un zîmbet ironic. Glumind pe seama lui Zveriov, colegii spuneau că reușește să dea în vileag cu atîta abilitate cele mai ingenioase combinații ale delapidatorilor și-i prinde pe infractori datorită nasului său, cu care adulmecă urme absolut inaccesibile altora. Drept răspuns, Zveriov zîmbea cu bunătate, dar atunci ochiul i se strîngea atît de caraghios, încît toți aveau impresia că el cu acest ochi observă mult mai multe decît oricare alt om. În afară de asta, pe Zveriov îl caracteriza un desăvîrșit sînge rece, legendar aproape, în fața căruia își pierdeau cumpătul pînă și infractorii cei mai „călîți" și experimentați.

Da, de la Anatoli Zveriov aveai ce învăța, și Ghenadi învăța cu sete, cu dîrzenie, pe măsură ce intra tot mai mult în miezul muncii sale. De la bun început Ghenadi își dezvălui o trăsătură foarte importantă, pe care o observau foarte bine Zveriov, Basov și alți oameni cu experiență, cunoscători ai vieții. În timpul anchetării oricărui caz, Ghenadi Iarțev se arăta extrem de prudent, într-un fel care aproape îi era caracteristic, temîndu-se tot timpul să nu pricinuiască, cine știe cum, prejudicii vreunui om nevinovat. De aceea el irosea tot atîta energie pentru a feri oamenii cinstiți de învinuiri false sau greșite, ori chiar de simple bănuieli, cît cheltuia și pentru demascarea adevăraților infractori. De fiecare dată cînd primea informări despre activitatea suspectă a unuia sau a altuia, Ghenadi își spunea în primul rînd lui însuși: „Așa ceva nu se poate. E mai curînd o greșeală. Întîi verifică și dovedește". Iar după aceea se lupta chiar cu faptele, pînă nu avea dovezi sigure care-i infirmau părerea inițială. Meritoriu era însă că această neîntreruptă luptă interioară cu faptele și dovezile, pe care tot el le culegea, ducea totdeauna la concluzii de nezdruncinat. Niciodată nimeni nu le-ar fi putut contesta, pentru că pînă atunci însuși Ghenadi căutase cu înverșunare să le conteste.

Într-o zi, Basov i-a spus:

— De obicei, un asemenea stil de muncă nu se manifestă de la bun început. Știi, este un mare noroc pentru dumneata că ți l-ai însușit atît de repede.

Probabil că atunci și numai atunci s-a gîndit Ghenadi la acest „stil" al său și a încercat, cu acel prilej, să înțeleagă de unde-l are sau de la cine l-a moștenit.

Și-atunci, deodată, și-a amintit cu o claritate uimitoare orașul său natal, Kirov, căsuța pitulată în dosul unui gard viu de bozii, i-a revăzut cu ochii minții pe tatăl său, care pe atunci lucra ca tehnolog la o uzină, pe mama și pe sora lui.

Tatăl lui era membru în comitetul de partid al uzinei. Oamenii veneau la el să se sfătuiască, să ceară un ajutor, iar uneori seara intrau numai așa, „că au văzut lumină la fereastră", să mai schimbe o vorbă, să-și descarce sufletul. Tatăl lui avea mulți prieteni. Această atmosferă sincer prietenoasă, atenția plină de sensibilitate, dorința de a lua parte la durerea oamenilor, de a-i ajuta, de a lupta împotriva oricărei nedreptăți și de a descurca orice se arăta complicat, domnea în permanență în casa lor. Ghenadi era mîndru de tatăl lui și, pe neobservate, îl adopta concepțiile și modul de a proceda, împrumutîndu-i chiar caracterul. Uneori tatălui îi era greu, foarte greu, și el nu se sfia să se destăinuie fiului. În ajunul plecării lui Ghenadi la armată, în toiul războiului, au purtat ultima lor discuție, ultima din viață. Și primele cuvinte pe care i le-a spus atunci tatăl său au fost : „Ține minte Ghenadi, să ții minte pentru toată viața ! Comunist este numai acela care știe să deslușească, cu ajutorul inimii, pe un adevărat dușman al poporului său, și care niciodată n-o să lovească într-ai lui, niciodată ! Un adevărat comunist este... cum să spun... conștiința poporului, asta e. Și încă ceva să nu uiți : trăim o singură dată, de aceea trebuie să trăim după dreptatea noastră mare, leninistă. Altă dreptate pe lume nu există. Așa să lupți, fiule, și așa să trăiești după război..."

La tatăl lui s-a gîndit dintr-o dată Ghenadi atunci cînd Basov i-a vorbit despre „stilul" său de muncă.

— Mare noroc ai avut că ți-ai însușit atît de repede acest stil ! a repetat Basov.

— Norocul acesta m-a costat foarte mult, i-a răspuns Ghenadi.

Basov n-a mai încercat să-l descoasă, ci l-a privit doar atent, s-a încruntat şi un timp oarecare a rămas gînditor, pufăind din ţigaretul său subţire şi îndoit.

În ziua cînd Ghenadi primi de la Korşunov date suplimentare referitoare la fabrica de blănuri, înţelese că este timpul să intre în acţiune.

Împreună cu Zveriov — care între timp ajunsese şeful secţiei, biroul lui fiind acum condus de Ghenadi — alcătui un plan amănunţit de măsuri operative. Basov aprobă imediat acest plan, făcînd modificări numai la termene, şi anume le reduse atît de mult, încît Ghenadi şi Zveriov se priviră neliniştiţi.

Cu acest plan, Ghenadi veni a doua zi de dimineaţă la Serghei Korşunov.

— Să ne coordonăm, spuse el.

Serghei citi planul cu mult interes.

—Apoi şi la voi văd că se munceşte cu toptanul ! zîmbi el clătinînd din cap. Acum, aşadar, să ne înţelegem referitor la termene şi la schimbul de informaţii.

După vreo oră de discuţie, înainte de a încheia, Serghei îl sfătui pe Genadi :

— Acolo, la fabrică, uite pe cine să te sprijini, şi-i notă pe-o coală de hîrtie cîteva nume. De ăştia garantez eu...

— Mulţumesc, răspunse Ghenadi, vîrînd lista în buzunar. Dar n-am să mă sprijin numai pe ei.

—Dar pe cine ?

— Pe toţi, mai bine zis pe oricare va fi în măsură să mă ajute. Aliatul nostru va fi tot colectivul fabricii, toţi cei o mie două sute douăzeci de oameni.

— O mie două sute douăzeci şi opt, îl corectă Serghei.

— Bine. Dar trebuie să admiţi că din ei, doar opt, să zicem, sînt infractori, răspunse Ghenadi. Poate şi mai puţini.

— În general, asta cam aşa e, consimţi Serghei. Ei, succes ! Acum unde mergi ?

— Mă pregătesc să fac o vizită.

— O vizită ? Cui, dacă nu-i secret ?

— Prietenului dumitale Semion Dolinin. Am pus la cale o combinaţie.

Atelierul de gravură unde lucra Senka Dolinin se afla pe o stradă largă, zgomotoasă, la parterul unei case nu prea mari, cu un singur etaj. Prin vitrina de sticlă se vedeau gravorii, vreo şase la număr, aplecaţi asupra măsuţelor lor, pe care se aflau îngrămădite instrumentele; mai la o parte zumzăiau nişte strunguri miniaturale. La fiecare masă, chiar în timpul zilei, ardeau becuri prinse de tije subţiri şi înclinate.

Îndărătul ferestruicii deschise, într-o îngrăditură de plăcaj subţire, se zărea capul încărunţit al responsabilului, care primea şi elibera comenzile.

Cum se înţelesese cu Senka, Ghenadi se opri în faţa vitrinei să privească atent mostrele de gravuri artistice expuse acolo. După cîteva minute, Senka ieşi din atelier şi amîndoi se îndreptară spre un scuar din vecinătate.

— Ei, ce-ai făcut? întrebă Ghenadi. Te-ai interesat?

— Păi, mai e vorbă? L-am întrebat aşa, direct. Cică-l cunoaşte din 1932. În ce mă priveşte, eu personal în acel an abia mă născeam.

— Şi ce părere are despre el?

— Am aflat şi asta! Îl respectă şi crede toate braşoavele lui. Cică-i inginer-şef proiectant, cîştigă bine, prime mari...

— Aşa. Şi-acum principalul. Ce zici, putem avea încredere în el? N-o să dea fuga să-i spună?

Senka îl privi aspru pe Ghenadi.

— Mihail Markovici al nostru să facă una ca asta? Cum puteţi să spuneţi aşa ceva? Umblă el puţin cam aşa, cu capul în nori, dar e om cinstit! Păi el a gravat primul model al „Ordinului Lenin"! Vă imaginaţi? Nu încredinţezi oricui o asemenea cinste! Eu unul, aşa cred. Adică ce mai, garantez pentru el! încheie Senka, plin de importanţă.

— Deci, să avem încredere. Mai ales că garantezi tu, zîmbi Ghenadi, şi-l întrebă gînditor: Voi închideţi la prînz?

Senka se uită la ceas.

— Chiar acum, peste douăzeci de minute.

...Ghenadi intră în atelier exact după douăzeci de minute. La ghişeu apăru capul cărunt al lui Mihail Markovici. Strîngîndu-şi pleoapele ochilor miopi, spuse:

— Iertaţi-ne, vă rog, începe pauza de prînz. Vă rog foarte mult să veniţi peste o oră.

— Vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră, Mihail Markovici, spuse Ghenadi cu glas scăzut. Fără martori.

Şi-i întinse legitimaţia.

Descumpănit, responsabilul atelierului începu să clipească din ochi, apoi, pe pipăite, scoase din buzunarul hainei sale ponosite ochelarii şi, fără să şi-i pună, îi apropie de ochi.

— Vai de mine, cu ce vă pot fi de folos ? şopti el.

— Vă conduc, Mihail Markovici, şi pe drum vă explic totul.

— Înţeleg. Vă înţeleg foarte bine, dădu bătrînul din cap.

Ieşiră în stradă. Scund, slăbuţ, Mihail Markovici abia izbutea să se ţină după însoţitorul său. Sub paltonul vechi, îmblănit, se vedea halatul albastru, iar părul cărunt îi flutura în vînt. Ghenadi îşi încetini pasul şi, pe neaşteptate, întrebă :

— Dar unde vă e căciula, Mihail Markovici ? Să nu răciţi.

— Ah, Dumnezeule ! Căciula ! Bătrînul îşi duse deznădăjduit mîinile la cap. A rămas, bineînţeles, în atelier. Am uitat s-o iau şi tare-i neplăcut ! Ce credeţi c-o să spună acum Sonia ? Ştiţi, nevastă-mea... Bineînţeles c-o să spună : „Ei, poftim..."

— Nu-i nimic, Mihail Marcovici, nu vă neliniştiţi, îl întrerupse, zîmbind, Ghenadi. O să-i spuneţi că am venit cu maşina. Poftiţi, urcaţi. Şi-apoi în maşină putem discuta mai comod.

Cînd se apropiau de casa în care locuia Mihail Markovici, bătrînul începu din nou să bombăne neliniştit :

— Auzi, ce căscat ! Mi-e şi ruşine să mă uit în ochii dumneavoastră, ai Soniei, ai tuturor ! Atîţia ani să baţi la cap un măgar bătrîn ca mine, şi tot nimic ! Aşa spune Sonia. Poate n-o să mă credeţi, dar zău aşa spune.

—Tot răul spre bine, zîmbi Genadi. Pe noi însă ne puteţi ajuta acum.

— O, da ! exclamă însufleţit Mihail Markovici. Bineînţeles că v-ajut !

— Aţi fost la el acasă ?

— Da, am fost, sigur că am fost. Ultima oară acum o lună. I-am dus un obiect.

— Unde stă ?

Fără să stea pe gînduri, Mihail Markovici îi spuse o adresă. Ghenadi asculta atent. Era cu totul alta decît adresa oficială la care locuia Plîşevski.

— Nu cumva greşiţi ?

— Adică cum vine asta „greşiţi" ? O cunosc chiar şi pe soţia lui.

— Soţia ?

— Dar ce ? Oricine poate să aibă soţie.

— Sigur, sigur. Dar din cunoscuţii lui, cunoaşteţi pe cineva ? Bărbaţi, femei...

— Cunoscuţi ? O clipă. Mihail Markovici se gîndi puţin, frecîndu-şi fruntea cu degetele subţiri, cu vine albastre. Ştiu eu ? De pildă, am făcut, la comanda lui, o inscripţie foarte călduroasă pentru o cetăţeană, de ziua ei de naştere. O cheamă Maria Pavlovna... Ştiţi, din inscripţie ştiu... Maria Pavlovna Johova... Ba nu, Jehova...

Ghenadi se uită în carnetul lui de notiţe.

—Jerehova ?

— Da, da, aveţi dreptate ! se bucură Mihail Markovici. Jerehova.

— Dar textul, probabil că nu-l mai ţineţi minte...

— Ba pardon ! replică bătrînul. Orice pot să uit, dar inscripţiile pe care le fac pentru clienţii mei buni le ţin minte absolut pe toate.

— Interesant, gîndi Ghenadi cu glas tare. Pînă şi un om atît de prudent are slăbiciunea lui — aceste inscripţii.

— Ei, dar au fost şi alte inscripţii, pentru fiică-sa, pentru soţie, pentru fratele ei.

— Nu vă grăbiţi, Mihail Markovici ! S-o luăm pe rînd. Aşadar, fiica lui. Aţi văzut-o ?

— Nu, nu stă cu ea.

— Sigur ?

— Aşa mi-a spus, dar ştiu eu ce să mai cred ?

— Mda. Dar soţia lui cum arată ? Cum îi zice ?

— Roza Kondratieva. E o persoană foarte tînără. Aş spune chiar inadmisibil de tînără, dac-ar veni vorba. Ar putea să-i fie fiică. Şi afară de asta, e artistă.

— Asta de unde aţi mai aflat-o ?

— Adică cum credeţi, că n-am ochi să văd ? În locuinţa ei, peste tot, atîrnă afişe.

— Aha, înţeleg. Dar fratele ei ce este ?

— Şi el, vă rog să mă iertaţi, tot artist, Piotr Slovţov. Inscripţia lui suna astfel : „Talentatului actor şi credinciosului prieten..."

— Aşa, acum totul e limpede. Dar uite ce vă rog să-mi spuneţi, Mihail Markovici : dac-am face aşa, o socoteală medie, într-un an la cît se ridică toate aceste cadouri ? Ce credeţi ?

— Hm... Recunosc că nu m-am gîndit. Dar să încercăm.

Bătrînul se lăsă pe speteaza canapelei și bolborosi ceva, îndoindu-și degetele.

— Să socotesc tot ? se opri el pentru o clipă. Și modestul portțigaret de argint pe care i l-a dăruit vecinului de apartament ?

— De apartament ? întrebă Ghenadi, tot mai atent.

— Ce-i de mirare în asta ? Dacă ai locuință, ai și vecini. Eu așa cred. Inscripția era următoarea : „Lui Alexandr Iakovlevici, bun vecin, cu urări de sănătate și succes". Așadar să socotesc și asta ?

— Da, bineînțeles.

— Foarte bine.

Mihail Markovici porni din nou să bolborosească ceva pe sub nas, îndoindu-și degetele.

Și pe neașteptate, Ghenadi desluși :

— ...Cu Vadim, s-au făcut de șaisprezece...

— Care Vadim ? întrebă Ghenadi.

— Parcă poți să-i știi pe toți ? răspunse Mihail Markovici fără să-și schimbe poziția. Cum să poți ? Pe acest Vadim nu-l cunosc. Dar dacă vreți, vă spun inscripția, una cu totul neobișnuită, pe mînerul de os al unui cuțit de vînătoare : „Lui Vadim D., cap înflăcărat, cu urarea de a și-l păstra pe umeri". Grozav, nu ? Și fiți atent, de data asta fără iscălitură !

Ghenadi asculta cu încordare, străduindu-se să-și întipărească în minte fiece cuvînt.

Mihail Markovici termină în sfîrșit de socotit și, cu o privire de-a dreptul năucită, îl privi pe Ghenadi.

— Știți cît iese ? Zău așa, avea dreptate Sonia ! Numai mie, un bătrîn tîmpit, nu mi-a dat prin cap să socotesc mai înainte ! Ori am înnebunit de-a binelea, ori... În ultimul timp am gravat aproape douăzeci de obiecte, al căror preț în medie este de o mie de ruble fiecare. În total, deci, douăzeci de mii de ruble. Douăzeci de mii ! Și dacă spuneți că leafa lui este de o mie șase sute de ruble, înseamnă că a cheltuit totul, pînă la ultima copeică, pentru aceste daruri ! Dar viața ? El ce mănîncă ? Dar haînele ? Dar mașina ? Dar...

Mihail Markovici își pierdu răsuflarea, sufocat de gîndurile care-i năvăliseră în minte.

Ghenadi zîmbi.

— Are el bani din alte surse.

— Auzi, pungaşul !... îşi ieşi Mihail Markovici din fire, învineţindu-se la faţă. Ticălosul !

— Toate acestea trebuie totuşi dovedite, observă Ghenadi. Vă spun sincer, nu mă aşteptam să capăt de la dumneavoastră atîtea informaţii. Vă mulţumesc foarte mult !

— Deci, bătrînul Lifşiţ mai este bun la ceva ! zîmbi Mihail Markovici, şi trecîndu-şi mîna prin păr, adăugă ironic : Dar în loc de „vă mulţumesc", întoarceţi maşina şi duceţi-mă înapoi, la atelier. Prînzul s-a terminat. Totul a fost foarte gustos.

— Vai de mine ! îşi dădu seama Ghenadi. Ce-am făcut !

— Nu-i nimic, nu-i nimic ! Cum aţi spus dumneavoastră, orice rău spre bine ! Aşa, cel puţin, Sonia nu m-a văzut fără căciulă. Vă asigur că tot nu mi-ar fi tihnit masa. Sau credeţi cumva că n-o cunosc eu ?...

Primul punct în planul măsurilor operative era : „identificarea tuturor infractorilor în cauză". Şi primul infractor în cauză părea să fie Plîşevski, deşi deocamdată nu existau probe directe împotriva lui. Era evident însă că modul de viaţă al inginerului-şef nu corespundea salariului său oficial. Cît despre legăturile lui Plîşevski, Ghenadi le împărţi în două grupe : 1) legăturile la fabrică — prin Jerehova ; 2) legăturile din afara fabricii — artista Roza Kondratieva, actorul Slovţov şi un oarecare Vadim D.

Legăturile de la fabrică puteau fi mai uşor studiate şi prezentau o mai mare importanţă, întrucît puteau duce direct la complicii lui Plîşevski. Asta cu atît mai mult, cu cît cuvintele neclare ale Lidocikăi Golubkova referitoare la „Maria" se puteau referi la Maria Jerehova, în atelierul căreia lucra Lidocika.

Ţinta imediată a lui Ghenadi Iarţev acum era Golubkova. Trebuia interogată cît mai repede. Existau însă două căi. I se putea lua interogatoriul în aşa fel încît Golubkova să nu-şi dea seama ce vrea Iarţev de la dînsa, creîndu-i-se mai întîi impresia că cei de la Judiciară continuă să ancheteze cazul Klimaşin, ca apoi, pe neobservate, să se obţină de la ea datele de care Miliţia economică avea nevoie. Dar i se putea lua interogatoriul şi direct, contînd pe starea de spirit a fetei, care ar putea-o face să recunoască totul.

Ghenadi înţelegea că alegerea uneia sau a alteia din cele două căi depindea de starea în care se afla Golubkova, precum şi de caracterul ei, de concepţiile ei asupra vieţii, asupra trecu-

tului, prezentului și viitorului ei. Informațiile primite de la Senka Dolinin despre Golubkova erau în mod evident insuficiente. Aici, de la bun început, un singur om îl putea ajuta — Klim Privalov.

A doua zi, Privalov fu chemat la Direcția miliției. De la prima privire, lui Ghenadi îi plăcu acest tînăr înalt, reținut, cu mîinile mari, muncite.

— Să nu te miri că te-am chemat aici. De la Judiciară ne-au trimis sesizarea voastră, spuse el, aprinzîndu-și o țigară și întinzînd portțigaretul lui Klim. Ne-a fost de mare folos. Noi însă am mai primit și alte sesizări referitoare la neregulile de la fabrica voastră. Numele lui Plîșevski, de pildă, ni-i mai demult cunoscut. Dar, înțelegi, dacă într-adevăr la fabrică se fură în mod sistematic, e clar că acolo acționează un întreg grup de infractori. Unul singur nu ar putea să facă absolut nimic, de-ar fi chiar inginerul-șef.

Klim dădu aprobator din cap :

— Asta așa e.

— Așadar, continuă Ghenadi, pentru noi este foarte important să-i identificăm pe toți cei care participă la această infracțiune, dacă ea într-adevăr se săvîrșește. Pe toți, și pe cei principali, și pe cei mărunți. Iar printre participanții neînsemnați există, probabil, oameni care s-au prins întîmplător în plasa de păianjen și s-au încurcat, oameni care, într-un sens sau altul, au fost atrași, ademeniți în aceste matrapazlîcuri. Acum ne interesează tocmai acești oameni și de aceea avem nevoie de ajutorul dumitale, tovarășe Privalov. După cum vezi, îți vorbesc deschis. Comandantul „grupei speciale" merită, doar, o încredere deosebită.

Klim zîmbi stingherit.

— Eu unul cred că fiecare comsomolist din grupa noastră merită.

— Ai dreptate. Așadar, acum este vorba de un singur om, pe care dumneata îl cunoști foarte bine. E vorba de Lida Golubkova de la fabrica voastră.

La aceste cuvinte Klim tresări și-l privi neliniștit pe Ghenadi.

— Ce-i cu ea ?

— Bine nu-i, în orice caz, răspunse simplu Ghenadi. E și ea amestecată. Dumneata, Klim, n-ai observat nimic ?

Klim nu-i răspunse dintr-o dată. Chipul lui se înăspri, sprîncenele i se adunară la rădăcina nasului și între ele se săpă o cută adîncă.

— Dacă vreți să știți, vorbi el cu glas rar, am observat și eu că se petrece ceva cu ea, dar ce anume, nu știu.

— Vom descurca noi acest caz, Klim. Ai încredere în noi, rosti Ghenadi cu deosebită căldură. Să știi că vom lucra cu foarte mare prudență. Te rog să mă ierți, dar am auzit că fata asta îți place. Așa este ?

— Asta nu schimbă lucrurile.

— Bineînțeles că nu le schimbă. Dar...

— Indiferent de ce-ar fi, eu vă spun tot ce știu, declară Klim posomorît și hotărît. Pentru că în felul acesta, sînt convins că nu fac altceva decît s-o ajut. Nu-i un om sfîrșit.

— Asta-i și părerea mea. De aceea cred că are mustrări de conștiință.

— Cum să nu aibă ? Oho ! Și încă cum. Vai de viața ei, s-a dus de-a berbeleacul. Asta știu cu bine.

— Ei vezi ? Ia vorbește-mi despre viața ei.

Klim tăcu multă vreme, privind fix un punct pe podea. Era clar că-i vine tare greu să înceapă această discuție. În sfîrșit, oftă adînc, apoi scoase un pachet de țigări „Priboi" și-și aprinse una. Mîinile îi tremurau.

— Ei, ce să-i faci, hai, scrieți !

— Nu-i nevoie. Am să ascult, pur și simplu.

— Cum doriți. Așadar, iată ce pot să spun eu despre Lida.

Și din nou Klim — pentru a cîta oară în ultimul timp ? — trebui să se lupte cu el însuși, să se înfrîngă și să se mire de această înfrîngere. Oare înainte s-ar fi amestecat el în treburile cuiva ? Ar fi stat să spună adevărul despre un om, pricinuind rău omului respectiv, și asta încă unde, tocmai la miliție ? Pentru nimic în lume ! „Nu mă amestec eu în treburile altora !" ar fi răspuns, iar în sinea sa ar mai fi adăugat poate : „E de ajuns să vă spună omul ceva, că pe urmă nu mai scapă de necazuri ! Îl puneți pe drumuri !" Acum însă, spunea tot ce știa, tot ce i se păruse suspect ori primejdios, și asta nu despre vreun om oarecare, despre un străin, ci despre ființa care îi era poate cea mai scumpă și mai dragă pe lume — despre Lida. Și spunea lucrurl despre care știa sigur că-i vor aduce mari necazuri. Dar Klim era convins că numai în felul

acesta o poate ajuta, că numai în felul acesta o va putea aduce pe drumul drept.

Klim vorbea cu glasul întretăiat, cu o durere pe care nu și-o putea stăpîni. Toată dragostea lui, toate îndoielile și speranțele erau prezente în cele ce relata. Toate acestea se aflau dincolo de faptele puține pe care le comunica, dar Klim nu-și dădea seama.

Cînd termină, Ghenadi spuse :

— De, ce să mai vorbim ! A pățit-o ! Multe ți-au scăpat totuși ! Și după ce tăcu puțin, întrebă : Uite, mi-ai spus că odată a fost oprită la poartă. S-a găsit ceva asupra ei ?

— Nu știu. Nu m-am interesat. Asta a fost pe vremea cînd relațiile dintre noi erau, ca să zic așa, neprecizate. Nici nu îndrăzneam să mă gîndesc la ea.

Și Klim zîmbi rușinat.

— Clar. Așadar, asta a fost pe la mijlocul lui noiembrie. Acum vreo două luni, deci ?

— Cam așa.

— În două luni multe s-au putut întîmpla, clătină Ghenadi din cap. Dar apropo, spune-mi, cum se poartă cu ea șefa secției, Jerehova, nu știi ?

— La început se tot lega de ea, țipa, pe-atunci încă mai veneam în atelierul lor s-o văd pe Lida. Acum însă cică s-ar mai fi potolit, iar Lida e chiar favorita ei.

— Zău ? Asta-i interesant...

După plecarea lui Klim, Ghenadi rămase încă mult timp la birou, fumînd țigară după țigară.

Iată că acum, în sfîrșit, știa mai multe despre Golubkova. Totuși ceva a rămas neclar. Și Ghenadi tot nu se putea hotărî cum să discute cu această tînără. În sfîrșit, se hotărî s-o vadă, dar nu aici, în birou, ci în atmosfera de lucru, printre oamenii cu care muncește, s-o vadă așa cum este ea în fiecare zi, așa cum o cunosc toți în fabrică.

Vizita la fabrică nu putea să trezească nici un fel de bănuieli, întrucît mai veniseră lucrători de la miliție pentru cercetări, așa că sosirea a încă unui ofițer n-ar putea nici să mire pe nimeni, nici să sperie.

Mașina lui Iarțev opri în fața porții fabricii și șoferul se pregătea să claxoneze, cînd deodată, poarta se deschise larg făcînd loc unui camion să iasă. Un flăcău înalt și slab, cu paltonul descheiat, cu părul lung răvășit de vînt, se apropie în

fugă de camion şi o salută familiar pe femeia în vîrstă, rotundă la faţă, cu o căciulă de astrahan cenuşiu trasă pe ochi, care şedea alături de şofer :

— Foaia de parcurs ! strigă el glumeţ. Nu controlăm încărcătura după foaia de parcurs, Polina Osipovna ?

— Te-ai tîmpit la cap ? rîse ea cu glas răguşit şi, autoritar, îi porunci şoferului : Hai, dă-i drumul !

Flăcăul îi făcu semn cu mîna şi numai atunci observă maşina lui Iarţev.

— Dumneavoastră, tovarăşe, încotro ?

— La voi. De la Direcţia miliţiei judiciare, răspunse el scurt, întinzîndu-i legitimaţia.

— O clipă ! şi flăcăul începu să se agite. Să raportez şefului. Zbor ca vîntul ! Aşadar, tovarăşul Iarţev, da ?

— Exact.

— Ein Minut.

Flăcăul dispăru pe poartă. Ghenadi zîmbi, apoi scoase din buzunar un carneţel şi pe o foaie curată notă numărul camionului, iar alături de el scrise : „Polina Osipovna". S-ar putea să-i prindă bine. După cîteva clipe apăru flăcăul, răsuflînd din greu, tot fără căciulă şi cu paltonul descheiat.

— Poftiţi, tovarăşe Iarţev, spuse el, aplecîndu-se spre geamul maşinii şi străduindu-se să se uite înăuntru.

Ghenadi străbătu curtea spre atelierul de croit.

Atelierul uriaş, scăldat în lumină albastră de neon, era plin de lozinci pe pînză roşie, pe pervazuri zîmbeau ghivece de flori, banda rulantă huruia uniform şi de-a lungul ei, la mesele lor de lucru, stăteau aplecate fete tinere, în halate negre şi cu basmale pestriţe.

Ghenadi se opri lîngă uşă, gîndindu-se cu ce să înceapă. îl interesau aici doi oameni: Golubkova şi Jerehova. Să le privească numai, să-şi formeze deocamdată prima impresie, fie ea cît de fugitivă.

Opri o tînără care trecea pe lîngă el :

—Vă rog, unde-i şeful atelierului ?

Fata îl privi cu curiozitate.

— Acolo e, îi arătă cu mîna spre fundul halei, unde se vedea o cameră despărţită printr-un perete de placaj. În cabinetul ei. Şi adăugă cu şiretenie : Nimeriţi chiar în toiul spectacolului.

— Ce spectacol ? se miră Ghenadi.

— O să vedeți. Deocamdată, la revedere ! și fata fugi.

Ghenadi se apropie de ușa scundă întredeschisă. Înăuntru, în fața unui birou vechi, Ghenadi văzu o femeie grasă, într-un halat negru, cu părul castaniu adunat neglijent într-un coc la spate. În fața ei, cu spatele întors spre ușă, stătea în picioare un bătrîn înalt, cu umerii puternici, cu ochelari, cărunt și tuns perie.

Ghenadi se opri în fața avizierului de lîngă ușă și, prefăcîndu-se că citește avizele, ascultă.

Vorbea Jerehova. Mai bine zis nu vorbea, ci striga, grosolan, aproape isteric, țipetele ei transformîndu-se din cînd în cînd în urlete.

— Nu-ți permit să-mi știrbești autoritatea ! Ai înțeles ? Cine-i șeful secției ? Eu ! Eu sînt șeful ! ! Prea ți-o iei în cap, Stepan Prokofievici ! Vezi să n-o pățești, ai înțeles ? Păstrează-ți încăpățînarea pentru bătrîna ta, că eu cunosc producția tot atît de bine ca tine !

Ceafa bătrînului se înroși și el replică înciudat :

— Ce-ți veni, măiculiță ! Dar cum îți închipui că eu îți știrbesc autoritatea ?

— Dar cine ? Sigur că tu !

— Singură ți-o știrbești ! Dar spune-mi, mă rog, de ce trebule, de-fiecare dată, să dau cea mai bună marfă Spiridonovei sau chiar Golubkovăi ? Celelalte fete, după părerea ta nu sînt oameni, ele nu vor să cîștige ?

— Asta nu-i grija ta ! E a mea !

— Ba nu, e și-a mea, azvîrli bătrînul aspru. Eu eram meșter atunci cînd tu, abia fetișcană, te-ai angajat aici, în fabrică. Spune-mi, m-am purtat frumos cu tine ? Ei vezi, asta e ! Așa am fost, așa am rămas. Și-acum, din cauza ta, cade și asupra mea umbra. Poți să mă dai afară, să faci raport scris, fă ce vrei, dar eu nu mai îngădui să mă faci de rîs față de oameni ! Și pe tine nu te sfătuiesc să te ocupi cu astfel de treburi !

— Adică ce vrei să spui ! urlă Jerehova, sufocîndu-se de mînie. Te-ai țicnit acum, la bătrînețe ! ? Mă amenințI tu pe mine ? Nu mai pot ! Nu mă mai țin nervii cu voi toți ! Pleacă de-aici, că nu știu ce-ți fac !

— Sigur că plec !

Bătrînul se întoarse brusc și se îndreptă spre ușă.

În clipa aceea Ghenadi luă o nouă hotărîre. Cu un aer indiferent, se depărtă de avizier, întorcîndu-se pe lîngă perete spre ieşire. Între timp, din treacăt, urmări cum bătrînul meşter explică ceva unei lucrătoare, apoi alteia, după care se îndreptă spre magazie. Atunci Ghenadi îl strigă :

— Stepan Prokofievici !

Bătrînul se întoarse, şi încruntîndu-se, îl privi pe deasupra ochelarilor, alunecaţi spre vîrful nasului.

— Ce doriţi ?

Ghenadi se apropie de el şi-i spuse încet :

— Aş vrea să stau de vorbă cu dumneata.

— Eu, dragul meu, sînt în timpul serviciului, bombăni bătrînul, şi n-am timp să stau la discuţii.

— Şi eu, Stepan Prokofievici, sînt în timpul serviciului, rosti apăsat Ghenadi. Numai că munca mea e de aşa natură că pot să stau cu dumneata de vorbă şi dimineaţa, şi seara, şi noaptea, cînd îţi convine. Şi neapărat numai noi doi, fără martori.

Bătrînul îl privi atent pe Ghenadi şi zîmbi :

— Agitată, munca voastră ! Şi de la ce instituţie, vă rog frumos, sînteţi, dacă nu-i secret !

— Pentru dumneata nu-i secret, zîmbi Ghenadi, altora însă deocamdată nu trebuie să le spui nimic.

Şi-i întinse legitimaţia.

— Aha ! făcu bătrînul, dînd satisfăcut din cap. Mi-am închipuit. Ei, se poate. Ce-ar fi să poftiţi la mine acasă, dacă, bineînţeles, am meritat încrederea dumneavoastră ?

Se înţeleseră repede. Apoi Stepan Prokofievici îşi văzu de treburile lui, iar Ghenadi rămase să urmărească cu privirea o fată slăbuţă pe care i-o arătase bătrînul meşter.

— Aşadar, asta-i Lidocika Golubkova... Agitată, nervoasă, cu privirea tristă, dar şi obraznică totodată. O privire care parcă ascunde ceva de toţi cei din jur. Şi zîmbetul, atunci cînd schimbă cîteva cuvinte cu vecina ei, pare chinuit, amar. Iar acum, poftim, ce-a mai repezit o fată de lîngă ea ! Şi-a scos toţi ţepii, ca un arici ! Asta, deşi are o faţă deschisă, bună — poţi să citeşti totul pe ea. La drept vorbind, o faţă frumoasă. Cît o fi rîs, cît s-o fi bucurat fata asta înainte ! Se vede că-i o fire deschisă, sinceră. De-o asemenea fată nu-i de mirare că s-a îndrăgostit Klim. Şi ea ar fi putut să-l iubească... Dar a dat de necaz, de mare necaz...

Cu bonul de intrare în mîna bandajată, cu inima încremenită, Lidocika se apropie de uşa biroului de la etajul trei al impozantei clădiri de lîngă Petrovskie Vorota.

În cabinet o aştepta Iarţev.

Ghenadi îşi pusese multe speranţe în acest interogatoriu. Avea dreptate Klim cînd i-a spus că fata aceasta şi-a pierdut busola. Trebuie ajutată. Cu atît mai mult cu cît are mustrări de conştiinţă. Totuşi, Ghenadi era convins că nu poate începe cu ea o discuţie pe faţă. O asemenea discuţie vor putea purta abia atunci cînd Golubkova va căpăta deplina încredere în el, atunci cînd va înţelege că-i doreşte binele şi că altă ieşire din impas nu mai are, nici altă cale de salvare. Dar cum să-i explice ?

Cineva bătu nehotărît în uşă.

— Intră !

Lidocika apăru în prag.

Ghenadi îi zîmbi, stăpînit dar binevoitor, o rugă să ia loc şi fata se aşeză sfioasă pe marginea scaunului.

— Să facem cunoştinţă, propuse simplu Ghenadi. Pe mine, mă cheamă Iarţev. Ce ai la mînă ?

— M-am tăiat.

— Te doare ?

— Nu prea, zîmbi vag Lidocika.

— Dacă ştiam, te chemam altă dată, spuse Ghenadi cu sinceră părere de rău.

— Vai de mine, se poate ? Dar nu mă doare deloc. Ce mare lucru...

În ochii mari şi expresivi ai fetei, care nu puteau ascunde neliniştea ei, Ghenadi zări o scînteiere de ironie.

— Te-ai tăiat cumva cu cuţitul de croit ?

— Bineînţeles ! Cine ştie unde mi-era gîndul şi...

Pe neobservate, Lidocika începu să se obişnuiască cu această atmosferă necunoscută. „Nu-i chiar atît de înspăimîntător, se gîndi ea. E chiar simpatic. Şi mă compătimeşte. Cred că n-ar vorbi astfel cu mine dacă ar avea de gînd să mă aresteze".

—Spune-mi te rog, e greu să croieşti ?

— După ce înveţi cum să ţii cuţitul, nu-i greu. Trebuie doar să ţii cu precizie conturul tiparului.

— Aha, lucraţi după tipar.

— Doamne Dumnezeule ! Lidocika zîmbi. Păi dar cum

altfel ? Tiparele noastre sînt din alamă sau carton. Se întinde pielicica sub tipar şi se taie cu cuţitul. În felul acesta căpătăm piesele din care se fac căciulile. Cîte piese are o căciulă, atîtea tipare avem.

La fiecare nouă întrebare, Lidocika răspundea cu tot mai multă plăcere. S-ar fi zis chiar că a început să se liniştească.

— Oho, dar de cîte tipare aveţi nevoie ? exclamă Ghenadi. Doar căciulile se fac de dimensiuni şi modele diferite ! Nu vi se întîmplă să încurcaţi măsurile ?

— Nu. E adevărat că sînt multe, dar noi, într-un schimb, facem cel mult două modele de căciuli. Pentru asta ne trebuie doar vreo zece tipare, aşa că te descurci.

— Şi vă faceţi singure tiparele ?

Pe neaşteptate, Lidocika simţi cum o străpunge frica întocmai ca un junghi. „Ce mă tot întreabă şi mă descoase despre tipare ? se gîndi ea, simţind cum i se răceşte tot corpul. Nu cumva m-a luat pe departe ? ! Te pomeneşti c-au aflat ceva !".

— Nu ştiu cine le face, răspunse ea tăios, cu un alt ton, duşmănos.

Ghenadi simţi această nouă intonaţie. „Ce-i cu ea ?" se miră şi îndată hotărî să schimbe discuţia. Nu dorea deloc să strice această atmosferă uşoară şi simplă a primei lor întîlniri.

— Să ştii că eu te cunosc de ieri, zîmbi Ghenadi. Te-am văzut în atelier. Mi-a plăcut cum e acolo : lumină, spaţiu suficient, flori peste tot.

— Da, răspunse repede Lidocika, la noi e foarte frumos, mai ales de cînd au dat drumul la banda rulantă. Şi cîştigăm mai bine.

— De ce ? Doar munca a rămas tot manuală !

— Reuşim să facem mai mult. Nu mai trebuie să cărăm piesele croite. Merg pe bandă la finisare.

— Interesant !

Ghenadi îşi aminti de banda rulantă, de zumzetul ei permanent, de cupele metalice ale benzii, în care muncitoarele puneau pachet piesele de blană croite special pentru căciuli. Şi fiecare cupă purta un număr roşu.

— Dar ce rost au numerele acelea ? întrebă.

— Fiecare fată pune piesele la numărul ei, răspunse Lidocika cam în silă. Ca să se ştie, la finisare, care cît a croit.

— Se ţine deci o evidenţă exactă. Se poate şti cît a lucrat fiecare într-o zi ?

Din nou spaima încleştă inima Lidocikăi : omul acesta atinsese din nou subiectul primejdios. „Dumnezeule, mult o să mă mai chinuiască ? !" se gîndi ea desperată.

— Se ştie precis, foarte precis, răspunse Lidocika, aproape plîngînd.

„Iarăşi ! se gîndi în sinea sa Ghenadi. La întrebările cele mai inofensive, începe să se enerveze şi îndată, ca un arici, îşi scoate ţepii. I-e teamă de orice, şi bineînţeles că n-o să accepte o discuţie pe faţă. N-are încredere în mine !".

Ajungînd la această concluzie cîtuşi de puţin consolatoare, Ghenadi — aşa, numai ca să-şi simtă conştiinţa împăcată, şi ca în mintea Lidocikăi să nu se iţte nici un fel de suspiciuni — îi spuse cît se poate de grav şi cu importanţă :

— De fapt, iată de ce te-am chemat. Ce ştii dumneata despre fostul magaziner al fabricii, Klimaşin ? Cu cine era prieten, cum se comporta ?

„Aha, asta e ! se gîndi Lidocika, şi oftă uşurată. A avut dreptate Maria cînd mi-a spus".

— Nu ştiu nimic despre el, răspunse grăbită. Absolut nimic.

„Era pregătită pentru această întrebare ! îşi dădu seama Ghenadi, şi se gîndi iritat : Eh, n-a ieşit din discuţia asta ce am vrut eu ! Nimic n-a ieşit ! Mare fraier mai sînt !"

Pe ulicioara îngustă, acoperită de zăpadă, slab luminată, peste gardurile nu prea înalte de scînduri licăreau şters ferestrele îngheţate ale caselor. Ghenadi găsi în sfîrşit numărul pe care-l căuta. Strecurîndu-se pe cărarea care abia se desluşea prin zăpadă, urcă în cerdac. Andreev stătea la parter.

Uşa i-o deschise Stepan Prokofievici. Era îmbrăcat ca prin casă, în picioare cu nişte cizme uzate de pînză, cu tălpile cusute, într-o rubaşcă de culoare închisă. Ochelarii şi-i ridicase pe frunte ; faţa lui, cu nasul mare, borcănat, cu părul cărunt pe obrajii neraşi şi pe bărbia lată, părea foarte simplă, chiar naivă, dacă nu-i observai privirea iute, cercetătoare, a ochilor inteligenţi, sub sprîncenele stufoase.

În odaia nu prea mare, plină de mobilă, era cald şi plăcut. Pe comoda veche, pîntecoasă, din colţ stătea televizorul.

Alături, un pat larg, cu cuvertură dantelată pe margini, şi un munte de perne stivuite cu îngrijire ; la mijloc, o masă rotundă, acoperită de o muşama pestriţă, iar deasupra mesei, un abajur portocaliu ; pe pereţi — fotografii nenumărate, o chitară cu fundă şi cîteva diplome în rame.

Ghenadi îşi opri privirea asupra unei fotografii de format obişnuit — un grup avînd la mijloc pe Stepan Prokofievici cu nevastă, iar în jurul lor vreo şase flăcăi.

— Feciorii mei, spuse bătrînul, surprinzînd privirea lui Ghenadi. Cei doi mai mari nu s-au mai întors de pe front. Nikolai şi Serghei, uite ăştia, arătă cu degetul pe fotografie. Ceilalţi şi-au luat zborul în întreaga Rusie. Toţi sînt comunişti. Calcă pe urmele tatălui, se mîndri bătrînul.

Cu paşi neauziţi intră în cameră o bătrînă înaltă, strîngînd la piept cîteva ceşti şi farfurioare pentru ceai.

— Iat-o şi pe măicuţa noastră, Ana Grigorievna, rosti bătrînul cu blîndeţe, şi adresîndu-se soţiei, adăugă : Pune, mamă, ceva pe masă, să-l cinstim pe oaspetele noastru. Să-i dăm un ceai. Sau poate că găseşti tu acolo, pe la tine, şi ceva mai serios ? Şi clipi şiret spre Ghenadi.

Ghenadi încercă să refuze trataţia, dar văzînd bucuria sinceră a gazdelor, acceptă.

Discuţia despre treburile care îl interesau o începură după cină, cînd bărbaţii îşi aprinseră cîte o ţigară, iar Ana Grigorievna, după ce strînse vasele, întinse pe masă o faţă albă, bine scrobită.

— Mă întrebi de Jerehova ? începu cu glas rar Stepan Prokofievici. Pot să spun că Maria Pavlovna a crescut sub ochii mei. Mi-aduc aminte că era o fată tare bună : energică, pricepută, harnică şi, ce să mai spun, frumoasă foc ! Cîţi flăcăi nu şi-au tocit călcîiele umblînd după ea ! Tot sub ochii mei au primit-o în Comsomol. Apoi s-a măritat, a plecat să înveţe la o şcoală tehnică. Ducea o viaţă, ce să-ţi spun, veselă, uşoară, liniştită. Şi bărbatul ei era om bun. Din păcate însă, boala l-a băgat în pămînt. S-a prăpădit, săracul ! Iar ea singură şi-a crescut copiii — un băiat şi o fată. Şi lucru ştiut, fără tată, e greu să găseşti drumul drept în viaţă. Ei, fie-sa, treacă-meargă, fiu-său însă, i-a scos peri albi. Asta ar fi avut nevoie de la bun început de o mînă energică de părinte. Un pierde-vară, un vagabond ! De şase luni nu mai lucrează nicăieri şi stă ca un parazit pe spinarea maică-si.

Stepan Prokofievici tăcu pentru o clipă, trase cu putere din luleaua aproape stinsă, apoi, pe neașteptate, gîndurile lui o luară pe alt făgaș.

— Ehei, să-ți trăiești viața nu-i așa de simplu cum ar fi să străbați un cîmp! spuse el oftînd. În viață trebuie să ai un scop și să mergi spre el drept, fără ocolișuri. Și nu-i tot una ce fel de scop. Mie, de pildă, mi l-a arătat Vladimir Illci. Un scop luminos, just — construirea comunismului. Cum ajungi la el? Ei, asta-i, că n-ajungi de loc ușor. Dar trebuie. Bine spun?

— Foarte bine, dădu Ghenadi din cap. Din păcate însă, nu înțeleg toți așa de limpede lucrul acesta. Unii, care se gîndesc mai mult la pielea lor, nu la popor, vor să trăiască pe spinarea altora!

— Păi tocmai asta e! continuă Stepan Prokofievici, trăgînd amărît din lulea. Sînt și astfel de oameni! Am văzut în viață destui. Și în tagma asta a noastră, a blănarilor, mulți dintr-ăștia s-au aciuat. Și de ce? Pentru că sînt condiții... prielnice!

— Cum adică?

— Uite cum. Să luăm, de pildă, o uzină. Acolo fiecare piuliță, fiecare rotiță dințată, o întreagă mașină, toate sînt lucrate precis, după o schiță. Una e legată de alta și n-au unde să se ducă. Totul sub ochi, ușor de controlat. Foarte simplu. Pentru că metalul n-are suflet. La noi însă, dragul meu, e altceva — marfă lunecoasă, capricioasă, piei de jivine. Ei, asta nu poți s-o bagi în normă. De aceea tot ce hotărîm, hotărîm mai mult din ochi. Ne punem toată nădejdea în experiență și în mîini cinstite. Să luăm, de pildă, caracului. Blana, după cum știi, e prețioasă. Dar cum s-o sortezi? După luciul părului, după desimea lui? Dar cine controlează? Cine se pricepe? Frumos poate să fie și așa, și așa. Sau altceva. Primim la fabrică marfa în piei — atîtea și atîtea, iar din depozit la ateliere, evidența este alta — în decimetri pătrați. Ei, aici e trai pentru mîini necinstite! Pricepi?

— Nu prea, recunoscu cinstit Ghenadi.

— Cum se poate! zîmbi bătrînul. Apoi, încruntîndu-se, adăugă: Ascultă, căută să înțelegi. Uite, să admitem că depozitul nostru a primit trei partiți de pielicele: mari, mijlocii și mici. Cîte o sută de bucăți în fiecare partidă. Dar pieile nu-s piulițe. În fiecare partidă sînt piei de tot felul. Trei

sute au venit, trei sute s-au înregistrat. Dar marfa nu stă mult în depozit, se dă la atelier și aici, cum spun, evidența se ține în decimetri. Așa. Să spunem, de pildă, două mii, dar cîte pielicele intră, asta nu mai are importanță. Bun! Le primesc eu, de pildă. Le număr așa, pentru mine, le cercetez și văd că sînt și-așa, și mai mari, și mai mici. Iau de pildă două, cele mai mici, de-un lat de palmă, mă duc cu ele la depozit, la tovarășul-cumătru, și le schimb pe-o pielicică de douăzeci de centimetri. Mie mi-e totuna, iar fata care croiește abia-i mai mulțumită, că taie mai ușor. Și uite-așa la depozit apare cîte o pielicică în plus. Și pielicica asta începe să crească.

— Cum să crească? se miră Ghenadi.

— Foarte simplu, răspunse cu îndîrjire parcă Stepan Prokofievici. Uite, vine de pildă la depozit o partidă de pielicele de mărime mijlocie, dar, ca piele, sînt de tot felul. Pot fi între ele și mai mari, și mai mici, într-un cuvînt, ca în natură. Și atunci, pui una mică și iei una mare, pe urmă, încă o dată o schimbi pe una și mai mare. Ai văzut cum cresc?

— Da... într-adevăr, așa nu le poți urmări, spuse Ghenadi.

— Ei vezi? Și mai există, băiete, și alte vicleșuguri. Nici eu nu le cunosc pe toate. Ticăloșia are și ea minte ageră. Uite, de multe ori stau și mă întreb: care-i cel mai mare dușman al blănurilor noastre? S-ar zice că-i molia. O gînganie albicioasă, firavă, care zboară în voie de colo-colo. Fără discuție, e o gînganie tare dăunătoare. Dar mai există și o altă molie care dă tîrcoale mărfii noastre. Molia asta cu două picioare și neagră pe dinăuntru, cît se poate de neagră, aș putea spune că-i mai primejdioasă. Pentru că n-o cunoști dintr-odată, iar răul pe care-l aduce e mult mai mare. Acum ai înțeles?

— Te-am înțeles, Stepan Prokofievici, zîmbi Ghenadi. Molia neagră e mult mai primejdioasă, sînt de acord.

— Și vezi, băiete, privește lucrurile la rădăcină. Molia asta neagră se agață una de alta, pentru că de una singură nu poate să facă nimic. Așa că firul ăsta trebuie tras cu grijă, ca să nu se rupă.

„Înțelept mai ești, moșule!" îl admiră Ghenadi.

— Deci, și la fabrica noastră s-au aciuat moliile astea? întrebă prudent Stepan Prokofievici.

Ghenadi strînse din umeri.

— Deocamdată nu pot să afirm nimic, trebuie controlat.

— Asta așa e, așa se obișnuiește, consimți bătrînul. Dar cred că împotriva acestei molii negre există un singur mijloc: să scuturi totul la aer curat, afară, și fiecare dintre noi să fie cu ochii în patru să vadă dacă n-a căzut cumva.

Tăcură. Apoi Ghenadi spuse:

— Îmi vorbeai de Jerehova.

— A, da, Marusia, își aminti Stepan Prokofievici. Da... În văzul tuturor, să știi că a scrîntit-o. Era femeie liniștită, stăpînită, la locul ei, se purta frumos cu oamenii și ei o respectau. Dar cum au numit-o șef de atelier, ce să-ți spun, parcă a dat strechea în ea! E alta. Într-un cuvînt, a turbat. Dar, ce-i drept, a avut și motive la început. Judecă și dumneata. Pînă a venit ea, atelierul era fruntaș, totdeauna îndeplinea planul; în ultimele luni ajunsesem să dăm și vreo două sute la sută depășiri. Ce nu s-a mai întîmplat niciodată! Ce-o fi fost, nu știu. Tot atelierul de confecție l-am inundat cu marfa croită. Și a venit Marusia. Cum a venit, fără să ne dăm seama, fără să înțelegem, s-a dus naibii planul! Și nu numai o lună, ci două, trei la rînd. E drept că fabrica n-a suferit din cauza asta, că atelierul de confecție era asigurat pe multe luni înainte. Cine-i de vină? Toți am tăbărît pe Marusia. Fetele de la croit urlau; dacă nu produci nici cîștigul nu merge, asta-i clar. Șefii la fel...

— Care șefi? întrebă repede Ghenadi.

— Păi, care... În primul rînd inginerul-șef. Avertisment că n-a îndeplinit planul, mizerii, mustrări la tot pasul... Toate pe capul ei. Ți-era groază s-o privești. Își pierduse capul, era istovită, se-nnegrise la față. Și deodată, iarăși totul se schimbă. Parcă cineva ar fi făcut semn cu o baghetă magică. Planul a început din nou să se îndeplinească și se îndeplinește și azi. De atunci însă, pe Marusia n-o mai recunoști. Nuuu! În loc să se liniștească, să-și vină în fire, e și mai rea. Curat satana cu fustă! Se repede la oameni. N-are nervi sănătoși. Dar altă dandana! Să vezi și să nu crezi! Șeful îi pune parte, o laudă... Numai că-n atelier nemulțumirile se țin lanț. Nenorocire, nu alta! Nu știu ce se-ntîmplă cu femeia asta, nu înțeleg...

— Da, e o istorie de neînțeles, murmură Ghenadi.

Stepan Prokofievici începu să tragă nelinîștit din pipa ce dădea iar să se stingă.

— Nu, așa nu mai merge! Trebuie să facem ceva. Am fost la comitetul de partid și am discutat chestia asta cu Taras Petrovici. E secretar nou, de-abia astă toamnă l-au ales. Dar om de nădejde. Înaintea lui a fost unul, vai de el! Sfaturi știa să dea, mustruluia oamenii, dar la șef se uita ca la un măr copt — să nu-l supere cumva.

Ghenadi tăcea, gîndindu-se concentrat la ceva. Într-un tîrziu, fără să se grăbească, vorbi:

— Am o rugăminte, Stepan Prokofievici. Deocamdată, lăsați-o-n pace pe Jerehova. Ne ocupăm noi de ea, n-aveți frică. Cine știe, poate dăm de molia neagră!

Bătrînul el privi atent peste ochelarii care începuseră să-i alunece încet pe nas și dădu înțelegător din cap.

— Desigur, o să așteptăm, răspunse el convins. Interesele statului înainte de toate! Așa gîndesc și eu.

— Bine. Deci ne-am înțeles! făcu vesel Ghenadi. Și-ți mulțumesc din suflet pentru încredere și pentru ce m-ai învățat.

Luîndu-și scurta îmblănită pe umeri, bătrînul ieși să-l conducă pe Ghenadi. Și mult timp după plecarea lui, rămase în întuneric, cu umărul lipit de ușorul ușii, fără să simtă frigul și trăgînd din lulea. Multe gînduri îi treziseră în minte acest oaspete neașteptat.

...Dimineața, venind la serviciu, Ghenadi scoase mai întîi mapa cu materialele referitoare la fabrica de blănuri și-și notă tot ce-i povestise în ajun bătrînul Andreev.

Așadar, acum cunoaște amănunțit viața și caracterul a doi dintre oamenii care-l interesează — Jerehova și Golubkova, dar deocamdată nu poate răspunde la cea mai importantă întrebare: ce fel de oameni sînt: buni sau răi, cinstiți sau necinstiți, infractori sau victime? Clar e un singur lucru: că încă nu de mult erau amîndouă incontestabil cinstite, vesele și liniștite. Apoi însă a intervenit ceva, ceva care le-a adus zbucium și nefericire. Dar ce anume? Să fie cineva vinovat? Datorită cuiva, oare, și-au pierdut amîndouă deodată liniștea? Cine le-a înspăimîntat și le-a înrăit într-atîta, de se feresc de oameni și n-au încredere în nimeni? Și ce tăinuiesc? În orice caz, acel, „ceva" sau „cineva" le unește. Altfel, de ce oare Lida a ajuns dintr-o dată favorita Jerehovei, iar aceasta, la rîndul

ei, favorita lui Plîşevski? E un lanţ care le leagă, un fir, şi bătrînul Andreev are dreptate. Acest fir trebuie tras foarte prudent ca să nu se rupă. Deocamdată el leagă faptele exterioare, mai puţin însemnate, în dosul cărora trebuie să fie altele, mult mai importante, nişte fapte care să constituie probe.

Gîndindu-se la Lidocika, Ghenadi se indispuse. Interogatoriul ei eşuase într-un mod inadmisibil, ruşinos. N-a aflat nimic de la ea, n-are nici un fel de dovezi. Noroc însă că n-a trezit în ea nici un fel de suspiciune şi în felul acesta firul nu s-a rupt.

Stepan Prokofievici are şi în altceva dreptate: e greu să-i prinzi pe infractori asupra faptului, acolo, în interiorul fabricii. Deci?... Deci, să meargă în ordinea inversă. De la bun început ar fi trebuit să afle cum iese marfa din fabrică şi ce drum iau blănurile furate. Dar cum să procedeze?

Ghenadi închise dosarul, privi o clipă coperta lui netedă, lucioasă, apoi luă stiloul şi cu un scris mare, rotunjit, scrise sus: *Cazul operativ „Molia neagră" (la fabrica de blănuri).*

În clipa aceea Zveriov intră în cameră.

— Aha, în sfîrşit ai apărut! zvîrli el ironic, mijindu-şi ochiul drept. Unde mi-ai fost ieri, nefericitule Sherlock Holmes? Ai început să lucrezi de unul singur?

— Ei, asta-i! replică supărat Ghenadi. Tocmai mă pregăteam să vin la tine.

— Te pregăteai? Ei, tot e bine! Mulţumesc foarte mult! Dar spune-mi, rogu-te, unde ai dispărut aseară, după interogatoriul Golubkovei? Unde te-ai topit, ca să spun aşa, de n-ai ajuns nici pînă noaptea tîrziu acasă?

— M-am grăbit să ajung la Andreev, şi la el am rămas pînă tîrziu. Minunat bătrînul! Mi-a dat informaţii foarte interesante. Uite, citeşte! şi cu un gest grăbit, Ghenadi îi întinse foile scrise.

— Mai tîrziu, îi îndepărtă Zveriov mîna. Mai întîi spune-mi ce-ai discutat cu fata. Cred că-i mai interesant. Şi mijindu-şi ochiul — sau cel puţin aşa i se păru lui Ghenadi — Zveriov îşi aţinti asupra lui privirea ironică.

— Din discuţia cu Golubkova n-a reieşit nimic, recunoscu Ghenadi.

— Ei, taci! Nu cumva mi l-a intimidat ea pe tînărul erou de nu i-a mai rezistat?

— Lasă glumele proaste ! se îmbufnă Ghenadi.

Între timp însă, privirea-lui Zveriov prinse inscripția de pe dosar.

— Ce i-a trecut prin minte ! Dar, la drept vorbind, ideea nu-i rea. Exprimă exact sensul. Și-acum, uite ce-i... Zveriov se așează comod la masa vecină zîmbi din nou. Expune-ți toate ideile și îndoielile. Mai ales îndoielile, că ai multe...

— Cum de-ai mirosit asta ?

— Foarte simplu. De ți-ai vedea fața de Hamlet, nu te-ai mai mira. Zi, e greu să iei o hotărîre : a fi sau a nu fi !

Ghenadi nu se putu stăpîni și izbucni în rîs.

— Sherloch Holmes, Hamlet ! Ești om cult, văd, citit.

— Să lăsăm, gluma. La ora trei trebuie să mergem la Basov.

— Ei și ce ! Mergem, dacă trebuie ! oftă Ghenadi.

— Mergem, dar va fi nevoie să-i punem pe masă un plan. Planul măsurilor viitoare în cazul... Cum îi spui tu ?... „Molia neagră".

...Fix la ora trei, Iarțev și Zveriov intrară în cabinetul comisarului Basov.

— Aha, blănarii ! îi luă acesta în primire. Luați loc. De mult timp n-am auzit nimic despre succesele voastre !

— Deocamdată, nici un fel de succese deosebite, răspunse Zveriov.

— Îmi închipuiam eu. Altfel, de unde atîta modestie ? Deci, deocamdată, numai lirism și diferite biografii romanțate. Așa-i ? Ei, dați-le încoace. Să vedem ce mai e nou pe acolo.

Ghenadi puse pe birou dosarul cu cazul „Molia neagră".

— Aha, iată și-un cifru ! zîmbi Basov. Potrivit, nimic de zis. Și începu să răsfoiască dosarul. Așa ! Discuția cu Lifșiț referitoare la legăturile lui Plîșevski... Hm, interesant... Mai departe... Discuția cu Privalov despre Golubkova. Așa... cu Andreev — despre Jerehova și încă despre ce ?... Aha ! despre rînduielile de la fabrică. Și asta-i interesant.

Continuînd să cerceteze hîrtiile, Basov scutură din țigaret restul de țigară, puse alta și găsind pe masă chibriturile, o aprinse.

— Așa, așa ! Și toate aceste discuții s-au purtat deschis. Bine. N-am nimic de obiectat. Ai nimerit oameni de ispravă. Cu cine ai mai discutat ?

— Cu Golubkova... am încercat... răspunse Ghenadi, smulgîndu-şi parcă vorbele, fără să ridice ochii asupra lui Basov. Şi deodată adăugă grăbit : N-a ieşit nimic, tovarăşe comisar.

— Dar de ce ?

Ghenadi se încurcă şi tăcu, neştiind ce să răspundă la această întrebare directă. În locul lui răspunse Zveriov :

— Nu ne-am pregătit suficient.

Basov clătină din cap.

— Nu. Cred că-i altceva. Am impresia că de data asta Iarţev s-a încrezut prea mult în el... şi-n ea. Uimitoare uşurinţă ! Apoi, privindu-l ţintă pe Ghenadi : pînă acum n-am observat aşa ceva la dumneata.

Zveriov încercă din nou să-l scoată din încurcătură :

— O să ţinem seama, tovarăşe comisar. Cui nu i se întîmplă ? Important e că Golubkova nu şi-a dat seama pentru ce a fost chemată.

Basov zîmbi ironic.

— Zveriov, n-ai stofă de avocat, aşa că nu te mai strădui degeaba ! Iar pe dumneata, Iarţev, te previn în mod serios : dacă lucrurile vor continua aşa, atunci această „Molie neagră" o să-ţi ridice monument în viaţă fiind. Şi tăios, aproape ameninţător, adăugă : În ce mă priveşte, nu mi-aş dori o asemenea glorie. Te rog să ai asta în vedere.

—Am înţeles, tovarăşe comisar !

— Ei vezi, asta e ! Iar acum, tovarăşi prieteni, e timpul să trecem de la jocul deschis la cel închis. Spre deosebire de jocul de şah, la noi jocul este mult mai activ. Aşa e ? Basov deschise din nou dosarul. Aha, iată şi planul vostru ! Să-l cercetăm !

Zveriov şi Iarţev se priviră cu teamă. Acelaşi gînd le trecu amîndorura prin minte : „Acum începe cu precizările !". „Precizările", cum îi plăceau lui Basov să le spună, constau adeseori în faptul că el masacra tot planul şi ordona să se facă unul nou.

— Iată o idee pe deplin justă ! izbucni Basov pe neaşteptate şi, punînd degetul pe hîrtie, citi : „Punctul doisprezece şi ultimul : Să se caute canalele posibile de desfacere". N-ar strica totuşi să precizăm : cum aveţi de gînd să le căutaţi ? Cu ce începeţi ? Asta este acum veriga principală.

— Vom preciza, tovarăşe comisar, îl încredinţă grăbit Ghenadi.

— Şi cînd va avea loc acest eveniment istoric ? mai întrebă Basov, privindu-l sever cu coada ochiului şi strîngînd ţigaretul între dinţi.

Luînd un creion albastru, sublinie hotărît ultimul punct şi alături puse un semn mare şi gors de întrebare. Ghenadi privi cu tristeţe planul său dactilografiat cu atîta grijă.

— Am şi precizat, anunţă deodată Zveriov. Iată cum vom începe. Şi se întoarse spre Ghenadi, care privea uimit. Ia scoate carnetul de notiţe şi arată ce-ai scris acolo, cînd aşteptai la poarta fabricii.

După jumătate de oră, foaia din carnetul de notiţe trecu în buzunarul locotenentului Arbuzov.

— Aşadar, Fedia, ai înţeles ? îl întrebă Iarţev. Vezi ce faci, chiar astăzi !

— Totul va fi executat după ceas, îi răspunse vesel Arbuzov, un tînăr cu părul negru, cîrlionţat şi cu ochii sclipind de şiretenie.

— Bagă de seamă, vezi cum discuţi cu şoferul !

— De asta puteţi fi sigur. Îl duc eu aşa, de n-o să-i mai rămînă decît să plescăie din buze şi să-i dea drumul. Iar de înţeles, n-o să înţeleagă nimic.

— Dacă-i aşa, la acţiune ! zîmbi Ghenadi.

În aceeaşi zi, pe înserat, în camera plină de fum a Inspecţiei auto raionale, Feodor Arbuzov stătea de vorbă cu şoferul Stupnin, un flăcău înalt, adus de spate, cu părul blond, ciufulit. Purta o salopetă pătată de ulei.

Arbuzov îi punea întrebările pe un ton vesel, insistent, iar Stupnin, străduindu-se să fie în acelaşi ton cu el — prietenos şi simplu — răspundea grăbit, cam incoerent, dar absolut sincer.

— Da, frăţioare, văd, eşti băiat de treabă ! îi spuse însfîrşit Arbuzov cu blîndeţe. Cred că e o neînţelegere la mijloc ! Foaia de parcurs e în regulă. Nici un fel de abatere din drum. Dar ca să fie totul în ordine, să-mi dai raportul întregii zile. Povesteşte amănunţit.

— Păi, am spus eu că nu, tovarăşe inspector ? Cu altcineva n-aş avea iniţiativa să discut referitor la acest subiect. Dar cu dumneavoastră, e cu totul altceva ! Aşadar, îşi încreţi Stupnin

fruntea, la ora nouă am tras maşina în faţa magazinului numărul 13. Dînsa în persoană a urcat lîngă mine, adică directoarea personal.

— Cum o cheamă, ştii ?

—Se poate să nu ştiu ? Polina Osipovna Sereda. Afurisită muiere ! Cu ea, care va să zică, am plecat la fabrica de blănuri. După marfă.

— Ce fel de marfă ?

— Atunci am primit căciuli. Mi-au completat foaia de parcurs şi-am început să încărcăm. Şi zice dînsa, care va să zică: „Dă-ne o mînă de ajutor, Vania, că tare mă grăbesc ! Şi nu-ţi rămîn datoare, ştii tu !" Asta aşa e. Ei, şi-am început. Ce, strică acolo o juma' de vin ? Nu ?

— Nu strică, consimţi Arbuzov. Şi-ai muncit mult ?

— Aiurea ! Două sute patruzeci de cutii.

— I-auzi ! Ştii precis ? rîse Arbuzov. Le-ai numărat ?

— Păi dar ? îi răspunse pe acelaşi ton Stupnin şi-i făcu cu ochiul. Asta-i meseria de şofer, să observi tot şi să taci. Nu-i aşa ?

— Mare şmecher mai eşti ! Bine ! Aşadar, primul drum l-ai făcut la fabrica de blănuri, între orele nouă şi douăsprezece. Încărcătura — două sute patruzeci de căciuli. Aşa să scriu ?

— Absolut aşa ! confirmă aprins Stupnin. Să-mi luaţi carnetul pe toată viaţa, dacă mint ! Acum, care va să zică, al doilea drum...

Stupnin vorbea cu însufleţire, dînd nenumărate amănunte şi era clar că-l delecta şi pe el această expunere absolut sinceră a faptelor.

Se despărţiră mulţumiţi unul de celălalt.

Arbuzov se grăbi să-i telefoneze lui Iarţev.

— E-n regulă, spuse Ghenadi, după ce-i ascultă raportul. Zveriov a ordonat ca operaţiunea să aibă loc mîine după-amiază. De dimineaţă am să iau legătura cu comitetul raional al Comsomolului şi pregătesc totul. Îl anunţ şi pe Fomin.

Fix la ora trei, în cabinetul secretarului comitetului raional de Comsomol se adună „grupa specială" de comsomolişti de la fabrica de blănuri. Klim verifică pentru ultima oară lista — totul era în ordine.

Să începem, propuse el secretarului. De ce ne-ați chemat? În aceeași clipă, Fomin intră în cameră.

— Noroc, șoimilor! îi salută cu glasul lui gros și, din mers, strînse mîna comsomoliștilor.

— Acum putem începe, spuse secretarul, ridicîndu-se în picioare. Jenea, se adresă el lui Osokin, care ședea pe un scaun chiar lîngă ușă, răsucește cheia în broască, te rog. Așa! Să nu ne deranjeze nimeni. Vă rog mai verificați o dată: în afară de membrii „grupei speciale" nu trebuie să fie nimeni aici.

Comsomoliștii se priviră între ei: e treabă serioasă dacă începe așa.

— Nu-i nimeni în afara grupei, raportă scurt Klim.

Vitrinele de cristal uriașe ale magazinului de blănuri, inundate de lumina albăstruie a neonului, atrăgeau atenția trecătorilor. Dintr-o clipă în alta magazinul urma să se deschidă după pauza de prînz, și în fața ușilor lui se și strînsese un grup destul de mare de oameni, în majoritate tineri, după aparență muncitori.

În sfîrșit, o vînzătoare în halat albastru deschise ușa și magazinul se umplu de cumpărători.

Ceva mai tîrziu, în dosul unei tejghele apăru o femeie înaltă, de vreo patruzeci de ani, cu fața lată, tot în halat albastru de sub care se vedea o bluză albă, prinsă la gît cu o broșă mare de sticlă colorată.

Femeia privi liniștit, cu aer de gospodină, tot magazinul, apoi deschise un dulăpior și îndreptă acolo niște gulere de blană expuse. Prin fața ei trecu grăbită una dintre vînzătoare.

—Ce, ai și transpirat? o întrebă cu răceală femeia cea înaltă.

— Ce cumpărători mi-a trimis Dumnezeu! arătă supărată fata cu capul spre doi tineri. Nici ei nu știu ce vor. Au încercat pînă acum zece căciuli, și tot nu le ajunge!

— E dreptul lor.

— Lăsați, Polina Osipovna... Dreptul lor! Îți macină nervii, asta fac. Și măcar de-ar pricepe ceva! Sau de-ar asculta de sfatul meu! Fac pe nebunii, dar de ales, aleg cea mai proastă marfă! Uite, și Marina tot clienți de-ăștia a nimerit! arătă spre o altă vînzătoare.

— Tu lasă-ţi nervii de o parte şi dă-le ce vor! răspunse autoritar femeia cea înaltă.

În clipa aceea se apropiară de tejghea patru tineri. Unul dintre ei, înalt şi spătos, întrebă cu un aer oficial:

— Unde aş putea s-o găsesc pe tovarăşa Sereda, directoarea magazinului?

— Eu sînt, răspunse femeia. Ce doresc tovarăşii?

— Avem treabă cu dumneavoastră.

— Vă rog intraţi în biroul meu.

Ridicînd scîndurica rabatabilă a tejghelei, cei patru tineri o urmară.

În camera mică, ticsită de marfă, vizitatorii îşi prezentară legitimaţiile.

— De la controlul obştesc, rosti scurt acelaşi flăcău înalt.

— Aaa! Oaspeţi dragi! zîmbi femeia, fără prea multă bunăvoinţă. Poftim, controlaţi, îndată vă arătăm toate documentele. Poftiţi şi condica de reclamaţii. Vă rog să cercetaţi şi marfa din depozit, poate e acolo ceva dosit.

Nici unul dintre vizitatori nu răspunse observaţiei ei răutăcioase.

„Unde l-am mai văzut? Unde l-am mai văzut?" se gîndea concentrat Sereda, privind faţa cu trăsăturile mari, tăioase, parcă săpate în aramă, ale tînărului care i se adresase, desigur, şeful grupei. Îndoiala aceasta n-o părăsi mult timp, neliniştind-o, iar venirea controlorilor, fapt banal, frecvent, de astă dată începu s-o neliniştească.

În sfîrşit, Sereda îşi aduse aminte: da, bineînţeles, acum ştie. L-a văzut în fabrică. Tînărul ăsta lucrează acolo. Şi-l cheamă, se pare, Privalov. „N-au decît să controleze!?" se linişti ea dintr-o dată, apoi, gîndindu-se puţin, întrebă pe un ton indiferent:

— Dar cumpărături de control aţi făcut?

— Nu, nu ne trebuie.

Şi Sereda îl privi uimită, cu coada ochiului, pe Privalov.

Dimineaţa, la Direcţie, Ghenadi îl aştepta nerăbdător pe Zveriov.

— Jubilezi, ai? îl întreabă Zveriov cu obişnuitul său ton ironic. Te pomeneşti că-ţi vine să dansezi de bucurie!

— Curînd o să danseze altcineva, replică semnificativ Ghenadi şi, neputîndu-se stăpîni, îi spuse dintr-o răsuflare: Am găsit canalele de desfacere şi am stabilit metodele de furt!

— Ai dovezi? Să le văd. Moscova nu crede numai în cuvinte.

— Pe tavă vi le servesc, răspunse glumeţ Ghenadi, înclinîndu-se. Poftim, priviţi! Şi scoase dosarul. Iată declaraţiile şoferului Stupnin. La 14 ianuarie, în maşina lui au fost încărcate 240 de căciuli. Iar aici, poftim procesul verbal al controlului obştesc. În factură sînt trecute numai 180 de căciuli. Aşadar, şaizeci de căciuli neînregistrate.

— Grosolan mai lucrează! clătină din cap Zveriov. Aş putea spune chiar cu impertinenţă. Ei, dar după ce metodă produc ei marfa „în plus"?

— Ce metodă? Poftim.

Ghenadi deschise dulapul metalic şi scoase de acolo o grămadă mare de căciuli de blană.

— Cincisprezece bucăţi. Băieţii de la „grupa specială" au ştiut ce să cumpere. Toate căciulile sînt făcute din deşeuri. Te rog, uită-te. Te-ai convins?

Luînd una dintre căciuli, desprinse blana clapei şi i-o întinse.

— Mda! făcu acesta. Bun. Să mergem la Basov. Să nu ne creadă chiar atît de modeşti. Să-i arătăm — ca să zic aşa — marfa pe faţă.

Totuşi, Basov nu manifestă nici un fel de entuziasm deosebit.

— Descoperirile care se fac repede de obicei nu-s trainice, bombăni el. Vă dau două zile, stimaţi domni blănari. Verificaţi şi raportaţi.

Dar nici în a treia zi Iarţev şi Zveriov nu apărură. Basov trimise după ei să-i cheme.

— Iar v-a cuprins modestia? întrebă el ironic. Ce aşteptaţi, invitaţii speciale?

— Ghinion, tovarăşe comisar! răspunse amărît Ghenadi, neîndrăznind să-şi ridice ochii la Basov. Ghinion total! S-a topit toată producţia „în plus"! N-am mai găsit o căciulă din „rebuturi" în tot magazinul!

V

Mutarea cu calul

Mihai Kozin profită de un moment cînd în birou nu se afla nimeni şi-i telefonă Galiei.

— Galocika? Totul e-n ordine. Am luat bilete. Pentru astăzi. Ce locuri? Stai să mă uit — şi scoase biletele.

În acel moment, foarte nepotrivit, intră Saşa Lobanov.

Nepotrivit mai ales pentru că, doar cu un ceas mai înainte, Lobanov îi propusese lui Kozin să meargă seara „la Raikin" şi, ca să scape, Kozin născocise un motiv foarte serios, ba chiar înduioşător: era ziua de naştere a mamei. De aceea, în clipa cînd Lobanov intră, Kozin strecură fulgerător biletele în buzunar şi toate gîndurile sale se concentrară asupra unui singur lucru: Saşa Lobanov să nu-şi dea seama cumva cu cine vorbeşte.

— Da... am să-ţi mai telefonez... vorbi el întretăiat, urmărindu-l din ochi pe Lobanov... Şi mie, da... era cît pe-aci să-i spună „mi-e dor de tine". Te rog să mă ierţi Gal... Iartă-mă, dar a intrat cineva, am treabă. Da, da, îţi telefonez.

Şi, uşurel, puse receptorul în furcă.

S-ar fi zis că Lobanov n-a observat nimic. Fredona pe sub nas, căutînd ceva între hîrtii. Apoi, luînd una dintre ele, se apropie de Kozin pregătindu-se, chipurile, să-l întrebe ceva, cînd deodată, cu o mişcare fulgerătoare, îi vîrî mîna în buzunar şi scoase de-acolo biletele buclucaşe.

— Dă-mi-le înapoi! Faţa lui Kozin se învineţi de furie.

În cameră intră Voronțov.

— Aha, zîmbi el, se pare că repetați ceva ?

— Nu repetăm nimic, răspunse grav Lobanov, ținînd biletele în mîna dreaptă. Pur și simplu îi dau o lecție. Și adresîndu-se lui Kozin, pe un ton schimbat, aproape duios, îl întrebă : Așadar, mămica își serbează ziua de naștere la teatru... în doi, cu fiul ei iubit. Și-o cheamă Gal... probabil Galia ? Ehei, tinere domn, continuă Lobanov, prefăcîndu-se supărat și dîndu-i lui Kozin biletele înapoi, ține seama de următorul fapt : nu lucrezi la artelul „Covrigii de Moscova" din Odesa, despre care au scris Ilf și Petrov, ci la Direcția miliției judiciare. Și ești înconjurat de detectivi geniali ! La noi, băiete — se lovi cu pumnul în piept — nu merg asemenea figuri !

Kozin îi smulse biletele din mînă.

— Știi... știi cum se cheamă asta ?! Știi că pentru așa ceva se dau palme ? ! Și ieșind înfuriat din cameră, trînti ușa cu zgomot.

Lobanov și Voronțov se priviră între ei.

— Nu-l știam așa țîcnit, strînse Voronțov din umeri.

— Mda, bolborosi Saşa nesigur.

„Pentru niște bilete și-o fată oarecare să facă o criză de isterie ? Ciudat ! se gîndi el. Și-apoi, de ce m-a mințit ? Se întîlnește cu o fată și s-ascunde de mine ! Dar de ce ? se întrebă el, raționînd din punct de vedere pur profesional. Înseamnă că are motive să se ascundă ! Nu cumva o cunosc pe Galia asta ? Ori poate nu trebuie s-o cunosc ? Saşa căuta să-și amintească toate fetele cunoscute, și cum printre ele nu era nici una cu numele de Galia, trase ultima concluzie : Deci nu trebuie s-o cunosc. Dar de ce ? Ciudat !..."

Fără să vrea, Lobanov începu să-l observe cu atenție pe Kozin. Iar Kozin rămase pînă seara neliniștit și posomorît.

Se mai liniști și se înveseli abia seara, cînd în fața intrării feeric luminate a teatrului zări în sfîrșit silueta cunoscută a fetei, în haină de blană cenușie și cu căciulița verde pe cap. Galia !

Petrecură o seară minunată. Minunată pentru că erau împreună. Piesa se dovedi neinteresantă, dar asta nu-i necăji cîtuși de puțin, dialogul purtat între ei, în șoaptă, pe-aceeași temă, dovedindu-se adesea mai emoționant decît replicile de pe scenă. În acele momente Galia, roșind, își ațintea privirile pe scenă.

Spectacolul se termină devreme, abia trecuse de zece. Ţinîndu-i blana Galiei, să se-mbrace, Kozin îşi frămînta mintea cum să prelungească această seară. Pe neaşteptate, fata îl privi cu şiretenie pe sub genele-i lungi şi-l întrebă :

— N-ai chef să mergi acasă, nu-i aşa. Mişa ?

— Aşa e. Nu vreau să mă despart de tine ! recunoscu el.

— Atunci hai la noi. Tata mi-a poruncit să te-aduc dacă spectacolul nu se termină prea tîrziu. Mi-a şi spus : „Vă fac eu cafeaua".

— Să mergem ! se bucură Mihail.

Galia deschise încet uşa cu cheia şi, fără să-şi scoată blana, intră grăbită în biroul tatălui său.

— Am venit, tată !

Mihail se simţea ca acasă. O ajută preocupat pe Galia să pună masa, scoase farfuriile din dulap, tăie lămîia. O dată cu cafeaua apăru pe masă şi inevitabila sticlă de coniac.

Tinerii discutau despre spectacol. Plîşevski, privindu-i, le zîmbea cu simpatie, în timp ce ochelarii cu ramă subţire de aur străluceau.

Ca de obicei, pe Kozin îl cuprinse o uşoară ameţeală, iar sufletul şi-l simţea lipsit de griji, vesel chiar. Din această stare nu-l scoase nici întrebarea prudentă şi insinuantă a lui Plîşevski :

— Apropo, Mihail Ilici, nu se mai termină vînzoleala la fabrica noastră ? Pentru că, după cîte am înţeles eu, crima a fost descoperită.

— Ehe, Oleg Gheorghevici ! zîmbi cu condescendenţă Kozin. Cu descoperirea crimei treaba nu s-a făcut decît pe jumătate. I-am arestat pe criminali. Dar furtul din depozit nu vă mai neliniştește ? În legătură cu asta va trebui să ne ocupăm de-un anumit individ.

— De cine ? Nu poţi să-mi spui ? S-ar putea să v-ajut... Plîşevski, cu o mîndrie plină de naivitate, se uită la fiica lui.

— Tata vrea să se facă şi el detectiv ! rîse Galia, bătînd din palme.

— Faceţi o cerere, Oleg Gheorghievici, reluă ideea Kozin şi să bem pentru noua dumneavoastră carieră !

Ciocniră cu veselie, iar Plîşevski, cu un comic aer belicos, întrebă :

— Cu ce ordonaţi să încep ?

— Vreţi să vă evidenţiaţi de la bun început ? se prinse în joc Mihail, şi-i făcu Galiei cu ochiul. Atunci găsiţi-l pe autorul moral al crimei, căci noi, de cînd îl căutăm, n-am făcut nimic.

— Daţi-mi voie, ce autor moral ? Ori îţi baţi joc de un bătrîn ca mine ?

„Aşadar, asta-i ! Caută un autor moral al crimei ! se gîndi Plîşevski. Dar nu-l pot găsi. Interesant !"

— Nu, acum caută-l ! Dacă te-ai oferit caută-l ! exclamă Galia cu înflăcărare.

— Să-l caut, dar pe cine ? Unde ? întreba descumpănit Plîşevski, în rîsetele celor doi.

— Aha, nu cumva vreţi să vă dăm şi adresa lui ? întrebă ironic Kozin, şi adăugă mărinimos : Lăsaţi-l ! L-om găsi noi cumva şi singuri.

— Uh, bine c-am scăpat ! Văd că n-am să pot s-ajung niciodată detectiv ! zîmbi Plîşevski uşurat. Iau cererea înapoi.

Între timp Galia începu să strîngă masa iar Mihail se oferi s-o ajute. Întîrziară mai mult decît s-ar fi cuvenit la bucătărie şi se-ntoarseră în cameră îmbujoraţi şi tulburaţi.

Plîşevski observă în ochii fiicei lui o expresie neobişnuită, un fel de timiditate, şi pentru întîia oară simţi împunsătura ascuţită a geloziei : a sărutat-o acolo, în bucătărie, băieţandrul ăsta, un om de nimic, acest tîmpit îngîmfat şi încrezut ! Şi Galia nu vede cu cine are de-a face, nu-şi dă seama că-i o nulitate ?! Vai, ce naivă şi încrezătoare ! Dar el e vinovat, el, Plîşevski, numai el ! L-a lăudat în toate felurile pe individul ăsta, s-a entuziasmat, şi fetiţa lui a crezut ! Dar încă nu-i tîrziu să-i deschidă ochii. O, cu cîtă satisfacţie, cu cît sarcasm necruţător îşi va bate joc de omul acesta ! Dar nu acum. Mai tîrziu ! Deocamdată mai are nevoie de el. Cu ajutorul lui va trebui să iasă şi de data aceasta „basma curată". Dar ce va fi cu fetiţa lui... dacă el nu va scăpa ? Înseamnă că a împins-o cu propriile-i mîini în braţele acestui individ ! Ce să facă ? Dar nu, altă soluţie n-are...

Pentru o clipă, Plîşevski închise ochii şi gemu ca din cauza unei dureri de nesuportat.

— Tată, ce-i cu tine ? se apropie repede Galia de el.

Plîşevski îi aruncă o privire ciudată, înstrăinată parcă, şi-n clipa următoare, stăpînindu-se, îi zîmbi.

— Nimic. Inima. Dar mi-a trecut. Totul a trecut, fetiţa mea ! Iartă-mă.

Trecu gingaș palma peste obrazul fetei, apoi dintr-o dată, rușinîndu-se parcă de slăbiciunea ce-l cuprinsese, o îndepărtă cu răceală.

„Nervii, m-au lăsat nervii ! se gîndi înciudat. La naiba, cîte nu-mi trec prin minte ! Las' că-i bine cum fac !"

— Ieri mi s-a părut, observă el în treacăt, adresîndu-se lui Mihail, că l-am văzut pe Korșunov al dumitale. Poartă acum o căciulă nouă, de castor, nu-i așa ?

— Da, confirmă Kozin.

„Foarte bine ! oftă Plîșevski cu ușurare. Asta a reușit ! Acum ar trebui să mai lămuresc ceva".

Kozin se pregătea să plece, cînd Plîșevski îl întrebă cu un ton indiferent :

— Ai un comandant nou, Mihail Ilici ?

— Eu ? ! se miră Mihail.

— Vorbeam de căpitanul Iarțev. Alaltăieri a fost la noi, la fabrică.

— Iarțev ? N-avem nici un Iarțev. Iarțev... Stați, stați nițel ! își aminti Kozin dintr-o dată. Păi ăsta-i de la Basov, de la Economică.

— De la Basov ? !

Numai datorită unui uriaș efort de voință Plîșevski reuși să-și mascheze tulburarea care-l cuprinsese. Cunoștea foarte bine acest nume, ca oricine dintre cei ce duceau o viață dublă, cum ducea el.

La comisarul Silantiev, Serghei îi găsi pe Zotov și Garanin. Se așeză alături de acesta din urmă și-i aruncă o privire scurtă, întrebătoare, dar Garanin, drept răspuns, strînse ușor din umeri.

Cîteva minute rămaseră toți tăcuți. În sfîrșit, Silantiev își trecu mîna prin părul cărunt, pieptănat lins, scoase din gură pipa stinsă și rosti supărat :

— Felicitările mele ! Cazul Klimașin a căpătat o întorsătură nouă, cu totul neașteptată. Procuratura a primit o scrisoare din partea lui Cearușin, șeful centralei industriale respective. O plîngere foarte serioasă împotriva noastră, dragi tovarăși.

— Să ne așteptăm deci la mustrări, bombăni Zotov.

— Tot ce se poate, consimți grav Silantiev. Șeful centralei industriale scrie că miliția lucrează grosolan și nepriceput,

că enervează muncitorii şi-i hărţuieşte, că dezorganizează munca şi jigneşte oamenii cu bănuieli nefondate. Fabrica, zice el, a intrat în panică şi planul este ameninţat să nu se îndeplinească ! Afară de asta, se scot din fabrică o mulţime de documente care n-au nici o legătură cu cazul, şi datorită acestui lucru nu se poate face balanţa comercială.

— De unde ştie el că documentele se referă sau nu la acest caz ? întrebă duşmănos Serghei.

— Toate afirmaţiile lui sînt întărite de fapte, replică imperturbabil Silantiev.

Serghei şi Kostea tăceau abătuţi. Aşa ceva nu li se mai întîmplase niciodată.

— Dar care sînt, la urma urmelor, aceste fapte ? întrebă Serghei, nemaiputîndu-se stăpîni. Ce fapte ?

— Dumneata nu le cunoşti, Korşunov ? întrebă Silantiev, îngustîndu-şi ochii.

— Nu le cunosc.

— Foarte rău. Ar trebui să le cunoşti ! i-o reteză aspru Silantiev. La ce naiba ţi-a trebuit toată documentaţia depozitului pe aproape un an întreg ?

— I-a trebuit lui Iarţev.

— Iarţev ? Ei, poftim, acum descurcaţi-vă. Şi unde-i documentaţia ? De ce n-aţi înapoiat-o pînă acum ?

— E la Iarţev. Nu ştiu de ce n-a trimis-o.

— Iarăşi Iarţev ! bombăni Zotov. Apăi, ştiu că şi el o să aibă astăzi parte de-o discuţie foarte plăcută !

— Cîţi oameni aţi chemat de la fabrică ? întrebă din nou Silantiev.

—Nu ştiu, nu pot să spun dintr-o dată, răspunse Garanin. Mulţi.

— Aha ! Iar după aceea, oamenii aceştia îşi schilodesc mîinile, dau rebuturi, ţin în loc munca unor brigăzi întregi. Iată la ce duc chemările voastre ! Nu mai ştiţi să vorbiţi cu oamenii ?

— Cine-şi schilodeşte mîinile ? Ce rebuturi ? Ce tot toarnă ăştia la gogoşi ? Se aprinse din nou Serghei.

— Ce-nseamnă „toarnă la gogoşi" ? se indignă Silantiev. Te rog să termini cu jargonul acesta ! Şi dacă întrebi cine, la asta se poate răspunde. De pildă, lucrătoarea Golubkova de la atelierul de croit, şefa de atelier Jerehova. Nu-ţi aduci aminte de ele ?

— Pe Golubkova a chemat-o Iarţev, iar de Jerehova îmi amintesc.

— Ascultă, Korşunov, mult ai să mai arunci totul pe seama lui Iarţev ? !

— Nu arunc nimic pe seama lui, roşi Serghei. N-am acest obicei.

— Dar brigăzile de ce s-au oprit din lucru ? interveni grăbit Garanin.

— Pe Jerehova aţi chemat-o ? Aţi chemat-o ! Iar ea a plecat cu cheia magaziei. N-au mai avut materie primă.

— Jerehova ? Păi i-am telefonat eu inginerului şef, îşi strînse pumnii grei Garanin, acestui Plîşevski, şi l-am întrebat. Iar el m-a încredinţat că poate să vină, că nu se va întîmpla nimic.

— Ei, poftim, acum pupă-te cu acest Plîşevski ! zvîrli înciudat Zotov. Şi-a găsit pe cine să-ntrebe !

— Las' că am să-l pup eu ! Şi n-o să se bucure ! ameninţă Serghei.

— Tu ar cam trebui să taci ? îi aruncă Zotov o privire supărată pe sub ochelari.

— Şi-n general, ce fel de muncă e asta ? începu din nou Silantiev. Toată fabrica ştie că crima a fost descoperită, că criminalii au fost arestaţi, că Goriunov e unul dintre ei, şi că noi continuăm să scormonim ceva, că mai bănuim pe cîte unii.

— De unde ştiu ei toate astea ? ! Nu se putu abţine Serghei să întrebe iarăşi.

— Pe dumneata, Korşunov, ar trebui să te întrebăm, pe dumneata şi pe colaboratorii dumitale ! Se vede treaba că aveţi pe acolo pe unii care nu-şi ţin gura. Şi ancheta, dracu' ştie cum o faceţi ! Iar dumneata, Garanin, grozav şef de secţie mai eşti ! Ce se întîmplă în secţia dumitale ? Oamenii s-au delăsat, v-aţi dezvăţat să munciţi.

Silantiev vorbea tăios, cu indignare şi amărăciune.

Serghei şi Kostea tăceau cu capetele plecate. Părea că totul era just în cuvintele lui Silantiev, că totul era adevărat. N-aveai ce replică să dai. Dar undeva, în adîncul sufletului, amîndoi simţeau un vag sentiment de protest.

...În aceeaşi zi, în cabinetul lui Basov avu loc o discuţie şi mai aspră. Şeful Miliţiei economice termină această discuţie cu ironia ce-i era caracteristică numai lui, datorită căreia Zveriov şi Iarţev roşiră ca focul.

— Asta-i, domnilor blănari ghinionişti ! Eu cred că un asemenea eşec n-a cunoscut încă nici o firmă. Se spune că numai cine nu munceşte nu greşeşte. Dar voi ? Cei de la Judiciară au făcut măcar o treabă. Voi n-aţi făcut absolut nimic, dar de greşit atîta de mi-e pur şi simplu ruşine să privesc în ochii oamenilor. Plecaţi, celebrităţilor ! Şi chiar astăzi toate documentele să fie trimise înapoi la fabrică.

Basov îi măsură pe amîndoi cu o privire de gheaţă şi strînse aşa de puternic între dinţi ţigaretul, încît muşchii maxilarelor i se umflară sub piele.

Mihail Kozin, fericit şi puţin îngrijorat, închise telefonul. Da, aşa ceva nu se mai întîmplase : Galia i-a telefonat şi l-a rugat insistent să vină la ea în seara aceea, neîntîrziat. Ce putea să însemneze asta ? De altfel, ce importanţă are ? Principalul e că o va vedea mai devreme decît se înţeleseseră. Şi asta era minunat. În general, Mihail se simţea bine în această casă atît de ospitalieră, unde totul respira linişte şi confort.

Uşa i-o deschise Galia. Fata părea alarmată şi obosită. Niciodată Mihail n-o mai văzuse într-o asemenea stare.

— Galocika, ce-i cu tine ? S-a întîmplat ceva ? o întrebă el.

— Nu s-a întîmplat nimic. Intră. Acuşi pun de ceai.

— Oleg Gheorghievici este acasă ?

— Nu. E la... la o cunoştinţă a lui.

— Cunoştinţă ?

— Da. O clipă, Mişa.

Şi Galia plecă grăbită la bucătărie.

Primul gînd al lui Mihail fu că Galia dorea să petreacă această seară singură cu el. Pentru o clipă inima i se aprinse de bucurie, dar bucuria se stinse curînd, de la sine. Nu, era altceva la mijloc.

Totuşi, cînd Galia intră în cameră, Mihail o cuprinse cu duioşie pe după umeri.

— Galocika, draga mea, sînt atît de fericit...

Dar ea îi dădu mîna la o parte şi-l privi tristă şi severă drept în ochi.

— Nu, Mişa. Nu trebuie. Nu vreau...

Aşezîndu-se pe divan, Galia îşi trase picioarele sub ea, şi-şi strînse înfrigurată umerii.

— Mişa, trebuie să stau de vorbă cu tine.

— Ei, atunci să vorbim, spuse el cu o ciudă prost mascată, şi, aprinzîndu-şi o ţigară, se lăsă într-un fotoliu.

— Te rog să nu te superi, dar mie... mie... mi-e tare frică, Mişa.

— Frică ? Ţie ? zîmbi el. De ce ?

— Nu rîde, vorbesc serios. Pentru că eu nu mai am cu cine să mă sfătuiesc...

— Dar cu Oleg Gheorghievici ? El e un om înţelept !

— Tata... el... Dar sîntem cu totul străini unul de altul ! Ochii i se umeziră şi fata îşi muşcă buzele ca să nu izbucnească în plîns.

— Străini ?

— Am să-ţi spun totul, Mişa, rosti Galia cu o hotărîre desperată. Totul. Aşa nu mai pot să trăiesc ! Niciodată n-am recunoscut... Niciodată, nici chiar faţă de mine însămi, dar noi sîntem ca nişte străini. Da, da, cu totul străini ! El tot timpul şi-l petrece la femeia aceea... Tot timpul ! Bine, fie şi-aşa... Dac-ar fi numai asta, aş înţelege. Dar ascunde ceva de mine, de multă vreme ascunde. O altă... cum să spun ?... o altă viaţă a lui. Adevărata lui viaţă. De toată lumea o ascunde ! Mă minte... Dumnezeule, dar ce vorbesc ! Ce vorbesc ?

Căzu cu faţa pe-o pernă şi izbucni în hohote de plîns.

Mihail era atît de uluit încît nu reuşi să-şi revină dintr-o dată. În sfîrşit se ridică din fotoliu, se aşeză pe marginea divanului şi începu s-o mîngîie pe Galia pe cap, repetînd descumpănit :

— Nu plînge, Galocika ! Te rog, linişteşte-te !

Fata îşi ridică spre el faţa udă de lacrimi.

— Tu ştii că el nu ţine de loc la tine şi... nu te respectă ?

Mihail încercă să schiţeze un zîmbet.

— Păi, dar ce-s eu, femeie, să ţină la mine ?

Înciudată, Galia clătină din cap.

— Înţelegi doar ce vreau să spun ! Se preface tot timpul. Cum de n-ai simţit asta ?

— Şi de ce nu mi-ai spus pînă acum ?

— Nu-mi venea să cred. Dar ieri... ieri am auzit discuţia lui cu cineva la telefon. Întîmplător. Vai, cum vorbea despre tine, Mişa !... Ce-i spui tu despre munca ta ?...

— Despre munca mea ? Mihail simţi cum un fior de gheaţă îi trecu pe şira spinării, iar gura i se uscă deodată. Despre care muncă ?

— Nu știu ! Știu numai că... Am auzit chiar eu cum te lăudai față de el și față de mine. I-ai înșirat atîtea ! Chiar eu i-am atras atunci atenția că despre asta, probabil n-are voie să te întrebe. Ții minte ?

— Fleacuri ! zîmbi Mihail strîmb.

— Vai, ce mi-a făcut atunci, după ce-ai plecat ! Și ca să nu-l încurc, te lua cu el în birou. N-ai observat ? Și-ntotdeauna îți dă să bei coniac, totdeauna !

Inima lui Mihail începu să bată puternic, sîngele i se urcă în obraji. Ședea abătut, cu mîinile atîrnînd neputincioase. „Adevărat, totul este adevărat ! Dar ce-i asta ? De ce-o face ?..." Întrebările îi ciocăneau în tîmple.

— Mișenka ! Galia își lipi fața de umărul lui. Găsește o soluție. Ce-i de făcut ? Ce să fac ? Eu... noi ? Ieri am auzit...

— Ce-ai auzit ? își reveni Mihail.

— Nu... nu pot să repet, șopti Galia. Dar el... pur și simplu te disprețuiește. Și cred... mi-e tare rușine să-ți spun... își strînse ochii. Cred că de-aia ne-a făcut cunoștință. Înseamnă că nu mă respectă nici pe mine !... E rău, calculat. Pe toți îi disprețuiește.

— Mă disprețuiește ? Mihail își reveni în sfîrșit și, ca toți oamenii lipsiți de voință și nu prea inteligenți, se agață de lucrul cel mai simplu pentru el, deci cel mai accesibil. Mă disprețuiește ? Ei lasă, stau eu de vorbă cu el, cum știu eu. Să vezi ce repede-l pun cu botu' pe labe ! Că dacă nu !...

Deocamdată nu știa ce-o să se întîmple dacă nu... Furia îl înăbușea.

— Nu, n-are rost ! Nu mai sta de vorbă cu el ! șopti speriată Galia. Dar... dar să nu mai vii pe la noi !

— Să nu te mai văd ?

— Ba da, să mă vezi ! O să ne vedem ! Dar...

Mihail o îmbrățișă cu putere și începu s-o sărute pe buze, pe ochi, pe obraji. Galia nu se opuse.

— Nu pot să trăiesc fără tine, șoptea el. Te iubesc, mă înțelegi, prostuțo !

În clipa aceea sună telefonul. Galia se smulse din îmbrățișarea lui și sări de pe divan.

Telefona Plîșevski.

— Galia ?

— Da.

— Ești singură ?

— Nu, e Mişa la mine, răspunse ea roşind.

— Aha, foarte bine ! Înseamnă că nu te plictiseşti. Dă-mi-l, te rog, la telefon !

Galia îl privi pierdută pe Mihail, şi-i spuse în şoaptă :

— Pe tine te cheamă.

Mihail luă receptorul :

— Da.

— Mihail Ilici, bună ziua, dragul meu ! Ce faci ?

— Mulţumesc, răspunse rece Kozin.

— Ce-i cu tonul ăsta ciudat ? se miră Plîşevski. De ce-mi vorbeşti aşa ?

— Pentru că aşa trebuie.

— Zău ? Se vede că Plîşevski se gîndeşte la ceva. Poate-ar fi mai bine să vorbim personal ?

— Dacă doriţi !

— Vin imediat.

Poftim.

Şi Mihail închise brusc telefonul.

...Cum li se păru, Plîşevski sosi după cîteva clipe. Trînti cu zgomot uşa, îşi scoase paltonul în vestibul, şi frecîndu-şi mîinile, intră în cameră. Faţa i se înroşise de ger, iar sub sticlele ochelarilor ochii îi străluceau. Fără să dea bună ziua, spuse tăios :

— După cîte îmi dau seama, va fi o discuţie ca între bărbaţi. Poftim în biroul meu.

Trecură tăcuţi în birou şi Plîşevski închise bine uşa în urma lui.

— Despre ce-i vorba, Mihail Ilici ? Şi, cu un gest, îi arătă fotoliul de lîngă birou.

— Este vorba de faptul că am început să-mi dau şi eu seama de cîte ceva, rosti cu răceală Kozin.

Plîşevski zîmbi, dar ochii lui priveau cu răceală.

— Singur ţi-ai dat seama, sau ţi-a deschis ochii cineva ? şi arătă spre uşă.

— Asta n-are importanţă.

— Într-adevăr, n-are. Observ însă că te-ai trezit destul de tîrziu.

— Mai bine mai tîrziu decît...

— Nu, nu-i mai bine ! îl întrerupse brusc Plîşevski. Nu-i mai bine, tinere domn, ci mai rău !

— Cum vă permiteţi să-mi vorbiţi aşa ? ! se înfurie Mihail.

— Îţi vorbesc cum meriţi. Eşti un lăudăros jalnic, un laş şi... un criminal !

— Ceeee ? !

— Ce-ai auzit ! Da, da, un criminal ! N-am decît să ridic receptorul şi să comunic şefilor dumitale măcar jumătate din secretele de serviciu pe care le-ai divulgat aici, şi puşcăria te mănîncă ! Darămite dacă povestesc tot...

— Ce ai să povesteşti ? Glasul lui Kozin începu să tremure, trădînd starea în care se afla.

— Despre scrisoarea lui Privalov, despre Goriunov, despre Dobrohotov !

— De Dobrohotov n-am spus nimic !

— Aşa crezi ? Mi se pare c-ai uitat cît coniac ai băut la mine ! Dar acum, acum ai să vorbeşti şi mai multe !

VI

„Molia neagră“ muşcă rău

Aşezat la biroul său, Serghei cerceta — pentru a cîta oară — dosarul cu cazul Klimaşin.

Niciodată acest caz nu trezise în el atîta iritare. Înainte, cînd cerceta hîrtiile, simţea totdeauna o mare satisfacţie, pentru că fiecare dintre ele, rod al unei munci ample şi pline de succes, ducea tot mai departe spre rezolvarea dosarului. Şi iată că acum, cînd crima a fost descoperită şi criminalii arestaţi au recunoscut tot sau aproape tot, pe neaşteptate a ieşit la iveală că acest caz nu numai că nu s-a rezolvat, dar toate firele s-au pierdut, totul s-a încîlcit, punînd la îndoială chiar şi ceea ce înainte părea limpede, mobilul crimei, de pildă.

De ce a fost omorît Klimaşin ? Doar nici Goriunov, nici Spirin n-au avut vreun motiv personal s-o facă. În spatele lor părea să se afle un necunoscut, Dobrohotov, autorul moral al crimei. Dar cine-i acest Dobrohotov ? Cum să-l găsească ? Vizitele de sîmbătă la restaurantul „Sibir“ n-au dat nici un rezultat : Dobrohotov n-a mai apărut pe-acolo. De ce ? A fugit din Moscova ? A simţit primejdia şi s-a dat la fund ? În sfîrşit, n-a fost descoperit nici autorul furtului de la depozit. Furt pe care sigur nu l-a săvîrşit nici Klimaşin, nici Goriunov.

Dar cine atunci ?

Obosit, Serghei îşi trecu palma peste frunte.

Nimic de făcut, trebuie să se întoarcă din nou la fabrică. Acolo trebuie să cerceteze pînă la capăt legăturile lui Klimașin și Goriunov. Din nou fabrica !

Abia în ajun, la procuratură, Serghei a avut o discuție foarte neplăcută referitoare la toate acestea. Plecase acolo împreună cu Iarțev. Pe drum, Ghenadi i-a spus :

— Dacă întreabă de documente ori despre Golubkova, lasă totul pe seama mea. Cu documentele am lucrat noi. Iar în ceea ce o privește pe Golubkova, ei au încurcat-o. Ea s-a tăiat la mînă înainte de a veni la mine, nu după aceea. În privința asta am chiar un certificat de la punctul lor medical.

— Bine te-ai pregătit ! zîmbi Serghei.

— Păi cum ! Pentru voi, cei de la Judiciară, asta-i o noutate. Pentru noi însă nu ! Noi sîntem obișnuiți. Clienții noștri sînt culți, educați, cum umblă cu cuțitul la brîu, în schimb, plîngeri cu duiumul. Asta-i arma lor ! Se adresează tuturora : „Mor ! Salvați un om cinstit !..."

Serghei, dus pe gînduri, răsfoia mecanic hîrtiile din dosar.

În cameră intră Garanin. Purta un costum nou, maron, cu o cravată frumoasă și cu pantofi noi, cu talpa groasă.

— Ce te-ai împopoțonat așa ? zîmbi Serghei. Sărbătorești marele succes în cazul Klimașin ?

Kostea se lăsă încetișor pe canapea și zîmbi puțin intimidat.

— Katia... Mă cară astăzi la teatru. Un actor nou în distribuție...

— Să nu-i văd în ochi, pe nici unul, se aprinse Serghei. Afurisită boemă !

— Ce ai cu ei ?

— Niște muieratici, și numai în chefuri o țin ! Serghei nu se mai putu stăpîni. Iar cînd nu chefuiesc, toată ziua se pupă și țes intrigi ! Pe scenă crezi că cine știe ce-i de capul lor, iar în viață, sînt niște mîrșavi !

— Nu-i băga pe toți în aceeași oală, îl contrazise Kostea apăsat și urmă : Hai, Serghei, să vorbim deschis ! Ce se întîmplă între tine și Lena ?

— Ce să mai vorbim ! dădu Serghei din mînă. Nici eu nu știu. Nepotrivire de caracter.

— Dar ai știut cu cine te-ai însurat ! Văd că teatrul ei nu-ți e la inimă, dar ascultă ce-ți spun, eu o cunosc mai bine pe Lena, ea-i cu totul altfel. Bagă de seamă, Serghei, nu-ți pierde capul ! Că alta ca ea nu mai găsești !

— Ca ea nu, dar una mai bună ! răspunse răutăcios Serghei. Iată, ea a şi găsit !

Kostea îşi privi atent prietenul.

— Apleci urechea la bîrfeli ? Rău faci !

— Ţie, bineînţeles, ţi-e uşor să nu crezi !

— Nu, nu mi-e uşor, replică încet Kostea. Nu mi-e uşor de loc ! Doar îmi eşti prieten ! Dar, în sfîrşit, hai să vorbim despre treburi !

— Treburile s-au împotmolit de tot, răspunse posomorît Serghei.

— Atunci, să le despotmolim. Mie, unul, mi-a venit o idee în privinţa lui Klimaşin. Înţelegi ? Tot ce se referă la el îmi este clar, în afară de un lucru...

— Pielicica ?

— Exact ! dădu Kostea din cap. Cum de-a putut el s-o fure ? Spune-mi, te rog !

— N-a furat-o, replică hotărît Serghei. Nu putea s-o fure el !

— Dar faptele rămîn fapte.

Serghei zîmbi, amintindu-şi probabil ceva, şi pe un ton cu totul schimbat, gînditor şi cu căldură, spuse :

— Odată, Ivan Vasilievici mi-a spus ceva, o vorbă tare înţeleaptă ! Mi-a spus aşa : „Faptele sînt diferite. Şi fiecare faptă trebuie verificat prin caracterul omului".

În aceeaşi zi, cu poşta de dimineaţă, la Direcţia miliţiei sosi o scrisoare. Un adaos neobişnuit pe plic atrase atenţia secretarului :

„Personal comisarului de miliţie, tovarăşului I. G. Silantiev, cu rugămintea de a nu fi deschisă de altcineva".

Secretarul răsuci curios plicul în mînă, îl pipăi chiar, apoi îl puse la o parte, întorcîndu-l mecanic cu adresa în jos, aşa cum se procedează la Judiciară cu documentele secrete, pentru a le feri de ochi străini. Astfel, plicul — un plic obişnuit, simplu, cu ştampila neagră a poştei — îşi aşteptă acolo destinatarul.

Silantiev sosi fix la ora zece şi, cu mersul său obişnuit, avîntat, intră în cabinet. Acolo îşi scoase paltonul, pălăria, îşi netezi părul argintiu, tuns scurt, şi se îndreptă spre birou.

Şi pentru şeful Direcţiei miliţiei judiciare începea o zi obişnuită de lucru.

Secretarul puse pe birou un maldăr de plicuri, apoi separat îi întinse scrisoarea misterioasă. Silantiev citi adresa, ridică mirat din sprîncene şi, cu o mişcare a capului, făcu semn secretarului că poate să plece. Rămas singur, deschise plicul.

Parcurgînd cu ochii scrisoarea, Silantiev se întunecă la faţă, apoi, încet, o mai citi o dată. Sprîncenele i se înnodară cu asprime la rădăcina nasului, faţa lui uscăţivă şi mobilă căpătă o expresie de mînie. Silantiev se lăsă pe speteaza fotoliului şi, gîndindu-se la ceva, începu să bată nervos cu degetele în masă.

— Asta mai lipsea ! spuse el cu glas tare şi, ridicînd telefonul, făcu un număr scurt. Ivan Vasilievici ? Vino te rog la mine. Repede, chiar acum ! Te-aşteaptă o surpriză neplăcută.

Apoi îşi chemă secretarul şi-i ordonă tăios :

— Nu laşi pe nimeni să intre la mine. Răspunde dumneata la telefon.

Zotov intră în cabinet. Silantiev îi răspunse scurt la salut şi-i întinse scrisoarea :

— Citeşte. Iar s-a evidenţiat ! Şi lovi puternic cu pumnul în masă.

Zotov nu-i răspunse nimic. Se lăsă greoi în fotoliu şi, punîndu-şi ochelarii, desfăcu scrisoarea.

„Sînt un om de rînd, scria anonimul, *şi fiecare poate să-mi facă rău, mai ales dacă-i de la miliţie. Mi-e frică de răzbunare, de aceea nu-mi dau numele. Dar nici nu pot să mai tac. Vă anunţ că colaboratorul dumneavoastră Korşunov are legături suspecte cu cineva de la noi de la fabrică. A primit probabil (drept mită) obiecte de blană scumpă — o haină de astrahan pentru nevastă-sa şi o căciulă de castor pentru el. Eu n-aş crede că le-a primit degeaba. De asemenea, Korşunov a fost văzut la 21 decembrie la restaurantul „Sibir", unde s-a întîlnit cu cineva de la fabrică şi, fiind beat, a discutat cu el cîte ceva. Era acolo şi o tînără pe care o îmbrăţişa cu totul necuviincios şi o săruta în faţa tuturor. Tot cam pe-atunci a început să se zvonească pe la noi că l-au găsit pe Klimaşin omorît, şi în legătură cu aceasta l-au arestat pe fostul nostru strungar Goriunov şi pe un oarecare Spirin, dar că aceştia n-au recunoscut că au furat de la fabrică. Unii la fabrică*

spun că de la Korşunov ştiu toate astea : Şi m-am gîndit să vă aduc toate astea la cunoştinţă.

„N"

După timpul îndelungat cît Zotov citi scrisoarea, se putea deduce că o parcursese de două sau de trei ori. Apoi cu gesturi încete, îşi scoase ochelarii şi îşi scărpină gînditor cu ei capul ras.

În tot acest timp, Silantiev, cu mîinile la spate, enervat, măsura camera dintr-un colţ în altul. În sfîrşit, se opri în faţa locţiitorului său şi-l întrebă mînios :

— Ei, ce ai de spus ?

— Mă gîndesc, răspunse posomorît Zotov.

— Nu-i timp de gîndit. Trebuie să luăm o hotărîre. Ce facem cu Korşunov ?

— Tu ce propui, să-l dăm afară ?

— Cine-a zis să-l dăm afară ? se aprinse Silantiev. Pe baza unei scrisori anonime ? ! Drept cine mă iei ?

— Atunci ce hotărîre să luăm acum ?

— Uite ce. În primul rînd : despre această scrisoare deocamdată nimeni, dar absolut nimeni de la noi nu trebuie să ştie nimic. În al doilea rînd, tot ce scrie aici trebuie verificat. Pe Korşunov îl cunoaştem nu de ieri, de alaltăieri.

— Păi tocmai asta e !

— Cum adică „asta e" ?

— Nu cred nimic din ce scrie ăsta, răspunse cu răceală Zotov. Korşunov nu poate fi învinuit nici c-a luat mită, nici că a divulgat.

—Parcă eu cred ? replică răutăcios Silantiev şi, schimbîndu-şi tonul, continuă : Dar nici nu iese fum fără foc. Totul trebuie verificat pînă la cel mai mic amănunt, cred că tu eşti de acord cu asta ?

— Da, cu asta sînt de acord.

— Atunci cercetează, Ivan Vasilievici. Imediat ! Dar te previn că dacă măcar jumătate din toate acestea sînt adevărate... Cu o mişcare hotărîtă Silantiev tăie aerul cu palma.

Abătut, Zotov, ieşi din cabinetul şefului său, traversă cu paşi rari secretariatul şi se îndreptă spre biroul lui.

Acolo citi din nou scrisoarea şi căzu pe gînduri.

Cu ce să-nceapă ? Există trei capete de acuzare : blana şi căciula primite chipurile drept mită, comportarea la restaurant şi divulgarea secretului operaţiunii. Ultimul punct va putea fi lămurit numai după cercetarea cu privire la primele două. Aşadar, mita. Pe Korşunov l-a văzut într-adevăr cu o căciulă nouă de castor, greu de găsit în comerţ. De unde o are ? Nu se poate ca nici unul dintre tovarăşii lui să nu ştie nimic despre ea. Dar cine anume ? Garanin ?... Pe acesta ar putea nici să nu-l întrebe. Nu-i amator de astfel de fleacuri. Voronţov ?... Lobanov ? A, da ! Asta da, imposibil să nu-l fi întrebat din primul minut.

Privirea-i lunecă fără să vrea pe lista ofiţerilor de serviciu, aflată la vedere pe birou, sub sticlă. În noaptea aceea Lobanov fusese de serviciu. Zotov ridică receptorul şi chemă ofiţerul de serviciu pe oraş.

— Zotov la telefon. Spune-mi, Lobanov a plecat acasă ?

—Tocmai se pregăteşte, tovarăşe colonel.

— Spune-i să treacă pe la mine.

— Am înţeles.

Zotov scoase din mapa de pe masă raportul asupra întîmplărilor din timpul nopţii şi, punîndu-şi ochelarii, îl cercetă. Aşa... bineînţeles, nici o crimă. Furturi — unul singur. I-au furat cuiva un ceas. Furturi prin efracţie — tot unul, dar de mare amploare. Asta va constitui un subiect de discuţie.

Se auzi o bătaie în uşă şi intră Lobanov. Purta un palton subţire, scurt, un fel de pardesiu, iar în mînă ţinea şapca. Se vedea că ofiţerul de serviciu îl întorsese din stradă.

— Permiteţi, tovarăşe colonel ?

— Intră, te rog. Ai fost de serviciu ?

— Da, să trăiţi !

— Dar de ce eşti îmbrăcat aşa subţire ? Doar a fost o noapte destul de rece !

— Eu, tovarăşe colonel, sînt rezistent la frig, răspunse voios Lobanov, netezindu-şi părul blond ondulat. Războiul l-am făcut în nord şi sînt născut tot pe acele meleaguri.

— Totuşi, clătină din cap Zotov, măcar de ţi-ai fi cumpărat o căciulă, să-ţi apere urechile. Te văd umblînd cu şapcă.

— De cumpărat mi-aş fi putut cumpăra, consimţi Lobanov, dar pe una proastă e păcat să dai banii, iar una bună unde

să găsești ? Și zîmbi. A trecut vara, așa că sezonul pentru articolele de iarnă s-a terminat.

— Întreabă-l pe Korșunov. Ai văzut de ce căciulă și-a făcut rost ?

— Păi de el, tovarășe colonel, se îngrijește nevastă-sa.

— Lena ? se miră Zotov.

— Da, ea i-a procurat-o. Chiar Serghei mi-a spus, confirmă Sașa, bucuros că are prilej de vorbă. Printre admiratorii ei se află și-un rege al blănurilor. Întîi i-a făcut ei rost de blană, apoi și de căciulă pentru bărbatul ei, chipurile ca să nu fie cu bănuială.

— Admirator ? rîse Zotov.

— Păi, nu-i artistă ? Ochii căprui ai lui Lobanov sclipiră cu șiretenie. Ca să spun așa, e un specific al muncii ei. Și pe neașteptate adăugă posomorît : Pe unul îl știu și eu. E adevărat, acela nu-i rege al blănurilor, ci artist. Zeleski îl cheamă.

— Nu te lua după zvonuri, Lobanov. Doar o cunoaștem pe Lena, spuse aspru Zotov : Și-acum, iată de ce te-am chemat. Cine a fost astă-noapte la locul spargerii ?

Și-i arătă raportul.

— Chiar eu.

— Povestește-mi mai amănunțit. Mă interesează acest furt.

— Da. Uitați cum s-a întîmplat...

După plecarea lui Lobanov, Zotov mai așeză încă mult timp creioanele pe masă, gîndindu-se cu neliniște și iritare la cele aflate : se dovedea destul de bine informat anonimul, nu era ceva cusut cu ață albă. Așadar, Lena... Hm ! Va fi nevoit, probabil, să verifice și această versiune. Dar deocamdată, să precizeze cel de-al doilea punct.

Și Zotov scoase din nou scrisoarea.

Așa... Atitudinea necuviincioasă la restaurant. Sărutări și îmbrățișări în văzul tuturor, o discuție purtată cu cineva în stare de beție. Eh ! Cît e de neplăcut să lămurești astfel de porcării !

Se ridică hotărît, trecu prin cabinet și de-abia atunci observă că de dimineață telefonul nu sunase și că nici unul dintre colaboratori nu intrase pe la el. Zotov se opri nedumerit, frecîndu-și capul cu palma. Ce putea să-nsemne asta ? Și

de-abia atunci înțelese. Desigur, comisarul ordonase să fie lăsat în pace. Doar avea de rezolvat ceva extrem de important.

Zotov reciti din nou scrisoarea. Așadar, restaurantul „Sibir", 21 decembrie. Nu cumva autorul scrisorii se referă la operațiunea din ziua aceea? Da, da, sigur. Dar Korșunov a fost acolo cu...

Sună secretarul, și cînd acesta întredeschise ușa, îi ordonă:

— Cheam-o pe Afanasieva la mine.

Fără timiditatea de altădată, dar tot atît de stăpînită și decentă, Nina intră în biroul șefului adjunct al Direcției miliției judiciare.

— M-ați chemat, tovarășe colonel?

— Te-am chemat. Stai jos, te rog.

Zotov strînse cu un gest mecanic creioanele înșirate pe masă.

— Despre munca dumitale știu deocamdată numai din spusele altora. Aș vrea să aud și părerea dumitale. Îți place? Ți-e greu? Niciodată n-am stat cu dumneata de vorbă așa, pe îndelete.

Nina îl privi nedumerită: nu se așteptase la o asemenea discuție. Credea că șeful a chemat-o pentru vreo sarcină deosebită.

— Vă mulțumesc, tovarășe colonel. Totul se pare că e în regulă.

— Asta-i bine. Ultima dumitale misiune a fost mai complicată, recunosc. Pare-mi-se la restaurantul „Sibir", la 21 decembrie. Ori mă-nșel?

— Da, și în următoarele două sîmbete.

— Știu. Judecînd după raportul lui Korșunov, te-ai achitat bine de această misiune. Chiar foarte bine.

Nina, roșind, își lăsă ochii în jos, stingherită. Îi făcea plăcere dar o și emoționa amintirea acelor seri, deși după aceea n-a mai urmat nimic și, de altfel nici n-ar fi putut urma — amîndoi își dădeau prea bine seama de aceasta. Dar amintirile nu le poți smulge din inimă.

Zotov observă emoția, dar o interpretă în felul său: prima laudă a șefului a intimidat-o, desigur.

— Dar n-am realizat nimic. Dobrohotov n-a apărut, observă încet Nina.

— Se mai întîmplă și-așa. Dar care-i părerea dumitale, la restaurant ați lucrat bine? Nu v-ați dat pe față cumva?

— Cred că nu.

— Aţi reuşit să păreţi tot timpul o pereche de îndrăgostiţi ? întrebă serios Zotov.

Roşind mai mult, Nina se mulţumi să dea din cap.

— În astfel de situaţii poţi foarte uşor să exagerezi, rosti tot atît de serios şi liniştit Zotov. De pildă, dac-ai începe deodată, în prezenţa tuturor, să te îmbrăţişezi, ori să te săruţi, pe unii aceasta i-ar pune în gardă, ar trezi chiar bănuieli. Şi, de fapt, nici nu se cade.

Zotov vorbea fără să se grăbească, simplu, oficial, dînd să se înţeleagă din întreaga sa comportare că este o discuţie de serviciu, profesională, şi că el nu vede nici un motiv pentru glume ironice şi aluzii echivoce. Vorbind însă, o urmărea cu atenţie pe fată. Pe chipul ei se reflectă deodată un fel de jenă, ceea ce-l făcu pe Zotov să se îndoiască o clipă : „Ciudat ! îi trecu prin cap. Oare şi-aici autorul scrisorii a spus adevărul ? Nu se poate !" Îşi învinse cu greu neliniştea, îşi puse ochelarii, îi scoase, apoi o întrebă :

— V-aţi întîlnit acolo cu unul Plîşevski ?

— Da.

— Şi ce-aţi discutat cu el ?

— Ne-a invitat foarte insistent la masa lui. Vroia să ne trateze cu coniac, răspunse Nina, şi adăugă grăbită : Dar Serioja... Korşunov a refuzat.

Prefăcîndu-se că n-a observat nimic, Zotov întrebă liniştit :

— Sub ce motiv ?

— I-am spus că vrem să rămînem singuri, numai noi doi, că a băut destul şi că trebuie să mă conducă acasă.

— Dar pe masă aveaţi ceva ?

— Da, da, dădu Nina grăbită din cap, aveam pe masă o sticlă cu vin.

— Vin sau votcă ?

— Vai de mine ! Bineînţeles, vin ! Un vin foarte slab. Numai aşa, de formă...

Dar Zotov n-o mai asculta. Îşi spuse cu ciudă şi mirare : „E-ndrăgostită. N-o fi şi el cumva ?"

— Bine, făcu el cu o sforţare şi continuă liniştit : În ceea ce priveşte această misiune, totul este, cred, limpede. Şi-acum, altceva...

Au mai stat încă mult timp de vorbă şi Zotov nu trebui să facă un efort prea mare ca să mute discuţia cu Nina asupra

altor întîmplări şi amintiri, ajungînd chiar să discute cu ea în contradictoriu, ceea ce făcu, desigur, ca începutul discuţiei lor să pară întîmplător şi neînsemnat.

Toate acestea se dovediră a fi pentru Zotov cu atît mai simple, cu cît pe el însuşi îl interesa această discuţie, în care puţin cîte puţin se dezvăluia caracterul ferm şi lumea sufletească clară a acestei tinere, noua lui colaboratoare. Şi-afară de asta, Zotov simţea că şi Ninei îi prinde bine această primă discuţie amplă, care-i îngăduia dezvăluirea sensului adînc al muncii ei.

Cînd, în sfîrşit, Nina ieşi din birou, Zotov se lăsă obosit pe speteaza fotoliului şi se gîndi : „Bună fată ! Dar ce ghinion să se îndrăgostească de Serghei ! Poate din cauza lui a exagerat în seara aceea... Şi uite că cineva a observat foarte subtil şi exact toate acestea... Ei, ce treabă delicată ! Zotov îşi frecă îngîndurat capul cu palma. Dar e sigur că Serghei n-a fost beat în seara aceea şi nu i-a spus nimic în plus lui Plîşevski... Totuşi, deocamdată autorul necunoscut al scrisorii — lua-l-ar dracu ! — are dreptate în toate... Ce-i spun eu lui Silantiev ?"

Se ridică greoi, se apropie de fereastră şi, ducîndu-şi mîinile la spate, privi îndelung înserarea ce cobora tot mai mult peste oraş. Apoi, luînd o hotărîre, se uită la ceas. Era aproape şapte. Zotov ridică receptorul şi ceru maşina.

— Vasea, mergem la teatru, îi spuse el şoferului, trîntind cu putere portiera maşinii.

— Trecem mai întîi pe-acasă, s-o luăm pe Xenia Mihailovna ?

— Nu, frate. De data asta direct la teatru. Să vedem ce piesă se joacă, şi după aceea hotărîm.

În seara aceea se juca „Încleştarea mortală" de Galsworthy. Pe afişul enorm de la intrarea teatrului, Zotov găsi cu uşurinţă, printre interpreţi, numele Elenei Korşunova. Dădu drumul maşinii şi intră la intendentul teatrului.

Peste cîteva minute, şezînd în sala arhiplină şi întunecată Zotov se surprinse, în ciuda tuturor grijilor şi neplăcerilor, că urmăreşte, pe alocuri chiar cu emoţie, evenimentele ce se desfăşurau pe scenă. „Ce-nseamnă forţa artei !" se gîndi el mulţumit.

La sfîrşitul ultimului act, după căderea cortinei, trecu în culise. Pe coridorul îngust se întîlni cu unul dintre interpreţii

piesei, un om ceva mai în vîrstă, voluminos, preocupat de ceva, care mai era încă machiat şi purta costumul din piesă.

— Unde-aş putea s-o văd pe Korşunova ? i se adresă Ivan Vasilievici.

Actorul îl privi cu curiozitate şi, la rîndul său, îl întrebă :

— Dacă nu vă e cu supărare, de ce o căutaţi ?

— Sînt un vechi cunoscut, Zîmbi Zotov. Şi voiam s-o felicit. E pentru prima oară c-o văd pe scenă.

Zotov avea în întreaga lui înfăţişare ceva care insufla totdeauna oamenilor încredere şi simpatie. Acest lucru îl simţi şi bătrînul actor.

— O, admirabil ! răspunse el zîmbind. Ştiţi, pentru noi asta este totdeauna o mare bucurie. Poftim ! Poftim pe-aici. A treia uşă pe stînga.

Cînd Zotov bătu, îi răspunse glasul cunoscut al Lenei, vesel şi însufleţit :

— Intră !

În faţa unei oglinzi mari, triple, Lena se demachia. Se schimbase şi acum îşi ştergea cu vată resturile de fard de pe faţă. Părul ei blond, buclat, îi cădea în dezordine pe umeri.

Mai la o parte, rezemat de perete, stătea în picioare un bărbat înalt, uscăţiv, cu părul vîlvoi şi ochi mari, expresivi, pe faţa prelungă. Purta pantaloni moderni, o haină de catifea, şi la gît o cravată pestriţă, legată cu eleganţă.

Lena îl recunoscu prin oglindă pe cel ce intrase.

— Ivan Vasilievici ! exclamă fericită şi se ridică de la locul său. Dar în tonul ei, Zotov surprinse o uşoară intimidare. Bună seara, Ivan Vasilievici ! îl salută ea zîmbind şi-i întinse prietenoasă ambele mîini. Ce fericită sînt că vă văd ! Sînteţi singur ?

— Singur.

— Vă rog, faceţi cunoştinţă continuă Lena cu însufleţire. Colegul meu, Vladimir Aleksandrovici Zaleski. Ivan Vasilievici, un vechi prieten al nostru.

Zotov remarcă în sinea sa şi cuvîntul „nostru", şi faptul că Lena nu i-a rostit numele. În schimb numele actorului îi păru oarecum cunoscut. Şi memoria lui antrenată îi sugeră pe loc : acest nume l-a pronunţat astăzi Lobanov...

Tăcut, Zotov strînse mîna lui Zaleski şi se adresă Lenei :

— Am avut drum pe-aici şi am intrat. Iar dacă te-am văzut, nu puteam să nu trec să te felicit. Ia s-o conduc pîn-acasă,

m-am gîndit. Poate, mi-am zis, despre mine, om bătrîn, nimeni n-o să creadă că fac curte artistelor tinere.

Spusese toate acestea în glumă, cu simplitate, dar în așa fel încît Lena n-ar fi putut refuza invitația lui. De altfel, după cum părea, nici n-avea intenția să refuze.

— Vai de mine, Ivan Vasilievici ! rîse ea. Cui i-ar putea trece prin minte una ca asta ? Îmi face multă plăcere...

Pe fața lui Zaleski însă, Zotov observă o ciudă vădită.

Lena își termină în grabă toaleta, își puse pălărioara și își legă un batic subțire la gît. În spatele lui Zotov, în cuier, atîrna blana cea nouă de astrahan. Cu o galanterie glumeață, Zotov i-o ținu, remarcînd totodată :

— Ce haină frumoasă ! Uite, fata mea nu-mi dă pace, ține mortiș să-i fac rost de una ! De unde să-i iau ? Poate știi dumneata ?

— Poftim, vi-l recomand, îl arătă Lena rîzînd pe Zeleski. Vrăjitorul magician în persoană. El mi-a făcut rost de ea.

— Ei, probabil că aveți cunoștințe sus-puse ! rosti Zotov ușor stingherit. Prin cineva din comerț ?

— Și eu am primit-o întîmplător, îi răspunse cu răceală Zaleski. Un prieten mi-a oferit-o.

— Deci nu din comerț, zîmbi Lena cu viclenie.

— Din fericire, n-am astfel de prieteni.

Deodată pe Zaleski îl prinse graba. Cu un aer supărat, sărută mîna Lenei, dădu din cap cu indiferență spre Zotov și ieși. Între timp, o umbră de regret lunecă pe fața Lenei.

— Gata. Putem merge și noi, Ivan Vasilievici !

— Să mergem, consimți Zotov, și adăugă glumeț : Probabil că soțul a început să se impacienteze de cînd te așteaptă.

— Nu prea mă așteaptă, Ivan Vasilievici, îi replică Lena, întristîndu-se deodată.

De cînd îl cunoscuse pe Zotov, cu trei sau patru ani în urmă, Lena simțea simpatia și prietenia neschimbate a acestui om față de ea și-i răspundea cu aceleași sentimente. Niciodată nu-i ceruse vreun sfat sau vreun ajutor, dar știa că oricînd va avea nevoie, la el se putea duce cu curaj să-i împărtășească orice. De aceea îi vorbise și acum cu toată sinceritatea.

Zotov clătină din cap.

— Cred că greşeşti, Lenocika.

Dar cum el nu mai insistă şi nu căută, cu însufleţire, cum s-ar fi aşteptat, s-o convingă că într-adevăr greşeşte, căzu pe gînduri, îndurerată. În clipele acelea de tăcere, păşind alături de acel prieten care-i înspira încredere, îşi depănă pe larg, desfăşurat, amintirile, făcînd unele comparaţii. Gîndurile îi zburară la Serghei cel de-acum şi cel de altădată. Şi în sfîrşit, fără convingere, plină de amărăciune, Lena întoarse capul spre Ivan Vasilievici şi-i spuse, cu îndoială în glas :

— Aşa se întîmplă în viaţă, Ivan Vasilievici, totul merge bine, bine, şi deodată...

Zotov zîmbi.

— „Deodată", Lenocika, se întîmplă numai în basme sau în romanele proaste. În viaţă însă... în viaţă comportarea oamenilor e numai aparent întîmplătoare şi neaşteptată. Încearcă să analizezi mai profund, să ţii seama de caracterul acestor oameni şi...

— Viaţa îi schimbă pe oameni, Ivan Vasilievici.

— Bineînţeles că îi schimbă, consimţi Zotov. Unii devin mai buni, alţii mai răi. Dar nici asta nu este întîmplător. Uite, auzi uneori spunîndu-se : „Ei, ce om bun era, şi deodată s-a schimbat !" Se zice, de pildă, că i s-a urcat la cap, sau că l-a stricat anturajul deocheat în care a nimerit. Dar toate acestea nu sînt cîtuşi de puţin întîmplătoare. Şi nu-i de vină nici funcţia înaltă în care a ajuns, nici anturajul deocheat. Pur şi simplu omul acesta nici înainte n-a fost bun, dar nu s-a observat asta, nu s-a observat în caracterul lui viermele care-l rodea, ca să fie îndepărtat la timp.

Zotov vorbea convins, pasionat chiar, şi toată obişnuita lui stăpînire de sine dispăruse parcă dintr-o dată. Se vedea că toate aceste idei nu încetau să-l tulbure.

Mergeau pe stradă şi Lena zgribulindu-se de frig şi strîngînd blana la gît, îl ţinea de braţ pe Zotov şi-l asculta cu atenţie.

— Greu poţi să-ţi dai seama dintr-o dată de toate acestea, observă ea cu tristeţe.

— Bineînţeles că-i greu. Dar, dacă de pildă, cunosc un om de trei sau patru ani, atunci îi cunosc şi caracterul.

— Dumneavoastră da, desigur...

— Şi dumneata, Lenocika. De pildă, îl cunoşti bine pe Serghei. Nu, nu face pe modesta !

— Totuşi faptele sînt de necontrazis, replică Lena.

Zotov dădu din cap :

— Bineînţeles, dar ele trebuie interpretate just, individualizat, pentru că şi faptele pot fi diferite.

Merseră iarăşi un timp în tăcere, apoi pe neaşteptate Zotov o întrebă :

— Spune-mi, Lenocika, omul acesta pe care mi l-ai prezentat e prietenul dumitale ?

— Da... Adică mi-e coleg, un bun tovarăş de muncă. Dar de ce mă întrebaţi ?

— Aşa. Am impresia că s-a supărat pe mine. Parcă i-aş fi încurcat nişte planuri.

— Dacă-i aşa de prost, n-are decît să se supere ! i-o tăie brusc Lena. Mie puţin îmi pasă de planurile lui !

— Vai, vai, vai ! Aşa vorbeşti despre omul care ţi-a făcut rost de-o haină atît de minunată ? Apropo, căciula lui Serghei tot el ţi-a procurat-o ?

— Da. Dar nu i-am spus lui Serghei. Nici despre blană nu i-am spus. Aşa că vă rog să nu mă trădaţi.

— De acord. Dar de ce nu vrei să ştie ?

— Eh, s-ar putea să fie gelos ! rîse Lena nefiresc.

„Se pare totuşi că Lobanov are dreptate, se gîndi Zotov. De unde-o fi aflat ? Nu prea merg lucrurile la ei. Iar de amestecat parcă nu s-ar cădea să te amesteci. Dar scrisoarea... În nici un caz n-a scris-o acest artist. Scrisoarea a scris-o un om de la fabrică. Aşadar, trebuie să mai existe o verigă intermediară, pentru că lanţul e unul singur".

—Dar cum de-a putut să facă rost de asemenea lucruri, dacă n-are cunoştinţe în comerţ ? observă indiferent Zotov.

Lena rîse :

— Ce oameni anapoda sînteţi toţi ! Şi cei mai buni dintre voi. Zău aşa ! Toate mărunţişurile vă preocupă ! Şi pretutindeni vedeţi numai infracţiuni !

— Aşa ni-i firea, Lenocika, răspunse glumeţ Zotov. Parcă noi nu suferim din cauza asta ? Dar ce să-i faci !

—Ei bine, atunci vă spun, ca să nu suferiţi. Vladimir Alexandrovici mi-a procurat aceste lucruri printr-un prieten al lui, tot actor. Petea Slovţov. Iar acesta cunoaşte, am impresia, jumătate din Moscova. Acum sînteţi mulţumit ? Uf, ce om îngrozitor !...

— Gata, sînt! Nu te mai întreb nici un cuvînt! Hai să vorbim despre altceva.

— Bine. Ce spuneţi de spectacol? V-a plăcut?

... În noaptea aceea Lena nu putu să adoarmă mult timp. Îi trecu dintr-o dată prin cap că Zotov n-a venit întîmplător la teatru, şi nu întîmplător s-a oferit s-o conducă acasă. Reluă în minte discuţia lor. Nimic deosebit. Doar interesul lui pronunţat pentru haina de blană şi pentru căciulă. Dar asta, bineînţeles, e un fleac. Ori te pomeneşti că nu-i aşa? Pentru că şi Serghei a iscodit-o atunci. În seara aceea chiar s-au certat din cauza căciulii. Ciudat! Apoi Ivan Vasilievici vorbea de nişte fapte care-s diferite şi pe care trebuie să ştii să le interpretezi. La ce făcuse aluzie? În ce-o priveşte pe Lena, ea s-a gîndit la un singur fapt, că Serghei n-o mai iubeşte, şi-atîta tot. Aici nu mai ai ce interpreta. Din seara aceea aproape-nu-şi mai vorbesc. Şi uite că a trecut o lună. Dar ea? Nici ea nu-l mai iubeşte?... Vladimir!... Cît de prosteşte s-a purtat astăzi! Dar în general e un om inteligent, instruit, talentat, şi o iubeşte mult, mult de tot... Dar ea?... Îl iubeşte totuşi pe Serghei? Altfel de ce se chinuieşte atîta, şi de ce se gîndeşte tot timpul la el cu atîta durere? Ce se petrece cu ea? Şi de ce, de ce oare a trecut astăzi pe la ea Ivan Vasilievici?

Cum sosi dimineaţa la serviciu, Zotov îi telefonă lui Iarţev şi-l rugă să vină. Discuţia fu foarte scurtă.

—Urmăriţi oamenii de legătură ai lui Plîşevski? întrebă Zotov.

— Da, tovarăşe colonel.

— Şi care sînt?

— În fabrică?

— Nu, nu în fabrică.

— Aici stăm prost. Tot nu s-a risipit ceaţa. N-am identificat, de pildă, pe un oarecare Vadim D. Apoi mai e un artist şi sora lui, amanta lui Plîşevski.

— Cum îl cheamă pe artist?

— Slovţov.

— Aşa. Fără să-şi trădeze cu nimic emoţia, Zotov se mulţumi să mute creioanele de pe masă. Atît am vrut să ştiu. M-am lămurit. Nu mai am alte întrebări.

Ieşi în urma lui Iarţev din birou şi, cu umerii uşor aduşi, intră la Silantiev.

După o oră, fu chemat și Korșunov acolo.

— Citește ! rosti tăios Silantiev, întinzîndu-i peste birou scrisoarea cu pricina.

Seara tîrziu, rămas singur cu Silantiev, Zotov oftă necăjit și spuse :

— La Basov, cazul e trecut sub cifrul „Molia neagră".

— Știu. Și ce-i cu asta ?

— Vezi că „molia asta neagră" mușcă rău.

VII

Ceaţa se risipeşte

Basov sosi la comitetul raional de partid dimineaţa, direct de acasă.

Trecînd prin vestibulul înalt şi luminos, urcă la etaj şi se apropie de uşa pe care se afla o tăbliţă cu inscripţia: „Prim-secretar al comitetului raional, I. M. Vasiliev".

— Salutare, Piotr Maksimovici. Stai jos, te rog. N-arăţi prea bine, constată Vasiliev, dînd ziarul la o parte.

— Ei !-dădu Basov din mînă.

— De ce dai din mînă ? Ziarele le-ai citit ? Extraordinar ! exclamă el cu entuziasm tineresc. Atomul ! Atomul în mîinile noastre ! Va săvîrşi minuni ! Începe o nouă eră, iar noi sîntem primii ! Înţelegi tu ? Primii ! Ei bine, bine ! Ce mai e pe la voi ?

— Ne batem capul cu pungaşii, ce altceva să fie ! oftă Basov. Alţii muncesc cu adevărat, produc, creează... Şi arătă spre ziar.

— Nu vorbi aşa, replică dojenitor Vasiliev.

— Dar înţelege, Ivan Mihailovici ! Uite, citesc ziarul şi uneori m-apucă ciuda. Gîndeşte-te şi tu. Ce viaţă-i asta ? Toată ziua, cît e de lungă, nu fac decît să mă bălăcesc în ticăloşenii. În jurul meu sînt milioane de oameni cumsecade, dar mie îmi trece prin mîini numai putregai, noroi, mîrşăvie...

Vasiliev asculta tăcut, privindu-l pe Basov printre gene, Iar acesta, fără să-şi dea seama, se aprinsese şi vorbea cu o sinceră amărăciune, nemaiputîndu-se opri :

— Se vorbeşte de planuri grandioase, de mari descoperiri, atît de mari că te cuprinde ameţeala gîndindu-te la ele. Iar tu ? Numai cu pungaşi ai de-a face, că asta ţi-e munca. Te învîrti mereu în jurul unei bălţi murdare ! Iar pe ticăloşii ăştia viaţa oricum îi striveşte de nu mai rămîne nici urmă de ei, aşa cum striveşti gîngăniile sub picioare, nişte gîngănii scîrboase, molii într-adevăr. Ai impresia că o palmă-i de-ajuns, şi gata cu ei !...

— Ei, asta-i, ai impresia ! remarcă Vasiliev. I-ai văzut, i-ai strivit. Dar scoate-i la lumină dacă poţi. De altfel nu eu trebuie să-ţi demonstrez asta...

— E limpede, Ivan Mihailovici, rîse deodată Basov, şi-şi şterse cu palma-i lată fruntea. O slăbiciune de moment.

— Ei, dacă-i de moment, înseamnă că a trecut, replică în glumă Vasiliev, şi adăugă serios : Uite de ce te-am chemat. Cum stau treburile la fabrica de blănuri ?

— Deocamdată principalul l-am stabilit — se fură !

— Aha ! Se fură !

— Da. Şi se vede că oamenii au mai dat greş undeva.

— Te referi la plîngere ?

— Nu numai. Dăduserăm de-o urmă. Stabilisem oarecum şi metodele de furt, şi canalele de desfacere. Şi deodată... totul curat, nu mai ai de ce să te legi. Şi-a mai apărut şi plîngerea !

— Crezi c-au încetat să mai fure ?

— Cîtuşi de puţin ! Nu-s ei oameni care să renunţe. Aş putea spune chiar că firea lor nu le îngăduie.

— Atunci cum îţi explici ?

— Se vede că pe undeva am dat greş. Deşi am verificat acţiunile noastre pas cu pas. În general vorbind, e cît se poate de ciudat. Se pare că i-am speriat. I-am pus în gardă.

— Şi s-au cuminţit ?

— Nu. Au trecut la o altă metodă de a fura. Folosesc probabil un nou canal de desfacere, asta-i tot. Mai ales să noi le-am dat de înţeles că am renunţat.

— Cum adică ?

— Le-am trimis imediat înapoi, la fabrică, toată documentaţia. Adică am semnat propria noastră înfrîngere.

— Foarte bine. Înseamnă că veţi putea acţiona mai în voie. Numai că trebuie să vă schimbaţi întrucîtva metodele.

— Adică ?

— Uite, am să-ţi prezint un om de care ai nevoie mare.

Vasiliev ridică telefonul şi formă un număr.

— Vladimir Nikolaevici ? Tovarăşul Ciutko mai e la dumneata. Roagă-l să treacă pe la mine.

Închise telefonul şi, întorcîndu-se spre Basov, îi spuse :

— Am convingerea că din acest caz trebuie să tragem concluzii foarte serioase. Privind alegerea cadrelor, organizarea muncii şi a evidenţei, precum şi munca pe care o ducem cu tineretul.

Basov aprobă :

— Ai dreptate. Numai că trebuie mai întîi să lichidăm cazul acesta. Spune-mi, cine-i Ciutko ? Nu cumva...

În clipa aceea uşa se deschise şi intră un bărbat voinic, mustăcios. Vasiliev se ridică în întîmpinarea lui şi-i strînse cu putere mîna.

— Faceţi cunoştinţă, tovarăşi. Piotr Maksimovici Basov, comisar la miliţia economică, Taras Petrovici Ciutko, secretarul biroului de partid al fabricii de blănuri. Leat şi bun prieten cu mine. De cînd ne cunoaştem noi, Taras ?

Ciutko zîmbi cu căldură şi-şi netezi mustăţile.

— D-apoi eu cred că de vreo douăzeci de ani. Din Donbas. Apoi Frontul întîi ucrainean în timpul războiului. Ei, dragul meu, parcă poţi să-ţi aminteşti totul dintr-o dată ?

— Da, consimţi Vasiliev. Nu poţi să-ţi aminteşti dintr-o dată. Am străbătut o bună bucată de drum împreună cu partidul... Scutură din cap de parc-ar fi vrut să-şi gonească amintirile şi, pe un alt ton, i se adresă lui Basov : Pune-l la curent. Şi în general, sprijină-te mai mult pe colectivul fabricii, Piotr Maksimovici. Organizaţia de partid o să-ţi acorde un ajutor nepreţuit. Şi-acum, uite ce-i, vă las puţin singuri pe amîndoi. La unsprezece — şi se uită la ceas — am o mică şedinţă. După aceea terminăm ce avem de vorbit.

Rămaşi singuri, Basov şi Ciutko tăcură un timp. Apoi Basov scoase din buzunar ţigaretul, vîrî cu grijă în el o ţigară, dar nu se grăbi s-o aprindă. „Om bun ca pîinea caldă, Ciutko ăsta, se gîndi. De toţi probabil că-i e milă" !.

— Am o sarcină neplăcută, spuse el în sfîrșit. Știu că sînteți nou în fabrică, dar ce să-i faci ! Voi fi nevoit să vă tulbur liniștea...

— N-are nimic, tulburați-o ! Și Taras Petrovici zîmbi pe sub mustață. Știu ce vă interesează.

— Știți ?

— M-au mai iscodit niște băieți de la voi în legătură cu Klimașin.

— Nu-i asta, dragă Taras Petrovici... Așa mi se pare că vă cheamă... E cu totul altceva.

Ciutko îl privi mirat pe interlocutorul său.

— Zău ? Și ce anume ?

— Uitați-vă ce...

Basov trase adînc fumul în piept și începu să-i povestească.

Pe măsură ce vorbea, fața lată, trandafirie a lui Taras Petrovici, plină de o rețea de zbîrcituri, încremeni parcă, în loc de blîndă devenind aspră și încordată, aproape rea. Și toată această schimbare era atît de evidentă, încît Basov reliefă în sinea sa : „Totuși, nu-i chiar atît de bun ! Știe ce vrea. Ce-o să-mi propună oare ?“.

Ziua următoare Ghenadi și-o petrecu toată la birou, verificînd etapă cu etapă și gîndindu-se la fiecare pas în cazul „Molia neagră“.

Unde se comisese greșeala ? De ce controalele pe mașini n-au mai găsit nimic ? De ce au dispărut din magazinul Seredei căciulile din rebuturi ? Cum au putut infractorii să-și dea seama că Miliția economică e pe urmele lor ? Cu cine a discutat pînă acum el, Ghenadi ? Cu bătrînul gravor... Nu, acela n-are nici o legătură. Despre Andreev nici vorbă ! Klim ? Senka ? Nu, e altceva. Rămîne doar Golubkova. N-a mai vorbit cu nimeni altul. Dar și cu ea a discutat cu multă prudență. N-ar fi putut bănui nimic. E drept că n-a reușit s-o facă să-i vorbească deschis, dar nici nu i-a dat nimic de bănuit.

De cîte ori se gîndea la toate acestea, Ghenadi se simțea cuprins de ciudă. Cum de s-a putut întîmpla ? Își amintea discuția cu ea aproape cuvînt cu cuvînt. Și acum, ca să se mai controleze o dată, începu s-o repete cu glas tare, oprindu-se și cîntărind fiecare cuvînt.

Așa... Începutul discuției a fost firesc, s-a stabilit un ton prietenesc, cald. Golubkova prinsese curaj. Era chiar veselă. Apoi discuția a început să șchiopăteze. Cînd a apărut prima fisură ? A întrebat-o ce are la mînă. Și ea i-a explicat. Normal, fără fereală. Apoi au început să vorbească despre munca ei, Ghenadi a întrebat-o cum croiește pielicelele. Și din nou a urmat un răspuns imediat, sigur. Totul decurgea normal. Fata chiar a rîs de el cînd s-a interesat de tipar. Și-a dat seama că nu se pricepe și i-a explicat. Apoi... ce-a fost apoi ?

Ghenadi își încreți fruntea. A, da ! A întrebat-o cine face aceste tipare. Atunci, cu glas complet schimbat, tăios și aproape dușmănos, a spus : „Ce știu eu cine le face !" Ghenadi s-a mirat și s-a grăbit să schimbe discuția.

Da, Da... asta a fost prima fisură. Dar de ce Golubkova a răspuns așa înțepat. De ce a tulburat-o întrebarea aceasta ? Tiparele... cine le face ?... Și de ce au nevoie de ele ? Pentru ca părțile componente ale viitoarelor căciuli să fie standard — de aceeași mărime și formă. Ei, dar dacă aceste tipare s-ar face altfel, ca formă ? Nu, nu se poate. N-are rost. Dar de alte dimensiuni, mai mici ? Atunci s-ar economisi ceva la croitul pieilor.

Ghenadi era așa de prins de gîndurile lui, încît nu observă că Zveriov a intrat în cameră. Acesta își încreți ironic coada ochiului.

— Permiteți să raportez, tovarășe căpitan, începu el cu o politețe căutată. Ziua de lucru s-a terminat și acum este fix ora douăzeci și unu. Mașina a tras la scară.

— Spune-i să plece ! răspunse vesel Ghenadi. Stai jos, Anatoli Timofeevici, și ascultă-mă ! Mi-a venit o idee interesantă.

—Oho ! Fiecare idee a tovarășului Iarțev se cîntărește la noi cu aur, răspunse glumeț Zveriov și, lăsîndu-se pe scaun, își privi scrutător tovarășul. Hai, dă-i drumul ! Spune !

Vorbind grăbit, Ghenadi repetă toată desfășurarea raționamentului său.

— Înțelegi ? Atunci s-a ivit prima fisură, în discuție, cînd am întrebat de tipare, termină el surescitat.

— Sau mai bine zis, de confecționarea lor, îl corectă Zveriov. Deci de calitatea corespunzătoare și dimensiunile lor. Da, nimic de obiectat. Deocamdată totul este logic. Așadar, să ne oprim atenția asupra tiparelor și să notăm asta.

Pe o coală curată de hîrtie făcu o adnotare scurtă, puse în faţa ei cifra „1", o încercui şi din nou îl privi cu nerăbdare pe Ghenadi.

— Ei, şi mai departe ? Zici că asta a fost „prima" fisură. Şi a doua ? Caută să-ţi aminteşti, dragul meu, încearcă.

Şi Ghenadi începu cu meticulozitate să-şi depene în continuare amintirile. Da, atunci s-a grăbit să schimbe discuţia. Se pare că a adus vorba despre atelier şi despre banda rulantă. Da, da, despre banda rulantă. Golubkova i-a spus că salariul i-a crescut. Piesele croite merg singure spre finisare. Nu trebuie să le mai transporte. Şi-atunci el, Ghenadi, a mai întrebat-o ceva. Dar ce anume ? Ah, da ! Ce rost au numerele pe cupele benzii rulante ? Şi Golubkova i-a răspuns că fiecare lucrătoare are numărul ei, în felul acesta putîndu-se ţine evidenţa cantităţilor lucrate. Atunci a apărut tot atît de subit o nouă fisură în discuţia lor. Nu, adică nu aici, el a mai întrebat-o ceva.

Şi deodată Ghenadi îşi aminti cu o claritate uimitoare cum arăta faţa Lidiei — ochii ei mari priveau speriaţi, colţurile gurii îi tremurau nervos — chiar şi mîna îi tremura cînd şi-a îndepărtat de pe frunte o şuviţă de păr şi o auzi parcă aevea exclamînd, gata să izbucnească în plîns: „Precisă, sigur că precisă !" Ei, da ! El a întrebat-o dacă se ţine o evidenţă precisă asupra lucrului fiecărei muncitoare în parte. Aceasta a fost cea de-a doua şi ultima fisură. După acest răspuns, Ghenadi a înţeles definitiv că ea n-o să mai scoată o vorbă.

— Probabil că se fac maşinaţii la finisare, constată liniştit Zveriov, notînd în continuare. Cred că se măsluieşte evidenţa, altfel de unde ar apare căciulile în plus, chiar din rebuturi ?

— Aşa e, consimţi Ghenadi. Dar cum să verific ? Cum să dovedesc ? Şi să ştii, eu nu mai apar în ochii comisarului pînă nu verific.

— Nici nu te sfătuiesc. Aşa că... hai să vedem mai bine ce-i de făcut.

Un plan urma celuilalt şi era respins pe loc. Aveau impresia că lanţul infracţiunii fusese stabilit : Plîşevski — Jerehova — Golubkova. Dar amîndoi simţeau că nu-i complet, că există în el goluri insesizabile. Deocamdată nu puteau să tragă de nici una din verigi, să mişte lanţul, căci s-ar fi putut rupe uşor...

Era aproape ora zece cînd, deodată, sună telefonul. Ghenadi, încruntîndu-se, ridică receptorul, şi pe chipul lui apăru uimirea, apoi bucuria.

— Cine vine ? strigă el. Bine, veniţi mai repede ! Sigur ! Mă auzi ! Ia un taxi ! Da, da, vă aştept !

Iar Senka Dolinin ţipa la celălalt capăt al firului :

— Ghenadi Sergheevici ? Eu sînt, Senka ! Da, da ! Nu plecaţi ! Acum pornim spre dumneavoastră !... Vin cu Klim şi cu Lida Golubkova. Ce ?... Cum de ce ? Vă spune ea totul !... Să luăm un taxi ? Bine... Dar coborîţi jos să ne aşteptaţi, că n-am o lăscaie la mine !

Ghenadi puse receptorul în furcă şi-l privi emoţionat pe Zveriov.

— A telefonat Senka ! Senka Dolinin ! Ai naibii băieţi ! Au convins-o...

Zveriov şi Iarţev fură chemaţi urgent în cabinetul comisarului Basov.

— Chiar acum mi-a telefonat Ciutjo, le comunică Basov. Au un material foarte important despre Jerehova. E timpul să ne ocupăm de această persoană. Trebuie să lămurim absolut totul despre ea, pînă în cele mai mici amănunte, pentru ca viaţa acestei femei să ne fie limpede ca cristalul. Vă daţi seama ce se întîmplă ? Cu ajutorul Golubkovei am dat de urmele tiparelor falsificate. De aici începe furtul. Dar Andreev ne-a arătat şi cealaltă cale. Ştim cum se substituie pielicelele. Înseamnă că nu numai producţia „în plus" e debuşeul lor. Scot din fabrică pielicele întregi. Sînt deci şi alte canale de desfacere. Dacă se fură, înseamnă că marfa se vinde, asta-i clar.

Basov părea că discută cu el însuşi, trăgînd gînditor din ţigaret. Apoi îi ţintui pe amîndoi cu o privire grea, necruţătoare.

— Aştept informaţii urgente despre Jerehova. S-a întîmplat cu ea ceva rău, neobişnuit.

— Şi în atelierul ei se întîmplă ceva neobişnuit, remarcă Ghenadi.

— Aşa e... Deci obiectivele principale — Jerehova şi canalele de desfacere. La lucru, tovarăşi ! Ceaţa a început să se risipească.

De data aceasta Zveriov şi Iarţev acţionau cu o deosebită prudenţă.

Ghenadi făcu investigații asupra vieții de familie a Jerehovei și curînd află totul despre existența ei lipsită de bucurii din ultima vreme. Zilele pline de lacrimi, de izbucniri isterice, de crize de spaimă și panică sau de neagră melancolie. Uneori, cu un nestăpînit avînt, își cheltuia banii în stînga și-n dreapta. Apoi se potolea, ferindu-se să-și cumpere chiar cele mai necesare lucruri. La toate acestea se adăugau nesfîrșitele scandaluri cu fiul ei. Vecinii îi plîngeau Jerehovei de milă, socotind că neisprăvitul ei de fiu ia de acasă mai mult decît putea maică-sa să cîștige. La întrebările puse pe ocolite de Ghenadi, care voia în acest fel să afle cît mai multe, aceștia răspundeau compătimind-o totuși și își aduceau aminte ce femeie bună și inimoasă fusese mai înainte.

Zveriov porni pe alt drum: se cufundă în hîrtii. Zile întregi cercetă arhivele Centralei industriale sau ale Comitetului raional de partid. Și reuși să facă unele descoperiri deosebit de importante.

La cererea lui Ciutko, Plîșevski explicase în scris cauzele care duseseră la compromiterea planului la atelierul de croit în primele luni după numirea Jerehovei ca șef. După părerea lui, totul s-a datorat lipsei de experiență a Jerehovei și unor cauze obiective: întîrzierea livrărilor de materie primă necesară în acele luni, prea desele opriri ale benzii rulante, precum și defectarea ei, pentru care mecanicul șef a și fost tras la răspundere. În ceea ce privește depășirea importantă a planului în cele trei luni anterioare, Plîșevski o explica printr-un surplus de materie primă în perioada respectivă, adusă la fabrică peste plan, și bineînțeles prin experiența și capacitatea organizatorică a fostului șef de atelier.

Zveriov se apucă să verifice amănunțit fiecare punct al acestui document.

Așadar, de ce înainte de numirea Jerehovei planul a fost atît de mult depășit? Un neașteptat transport de materie primă peste plan? Începu să caute în documentația centralei. Vîna fiecare vorbă, fiecare cifră, cu pasiunea și răbdarea caracteristice unui adevărat vînător. Și iată primele descoperiri Din nenumăratele dosare și rapoarte cercetate reieșea că transportul peste plan al unei mari cantități de materie primă n-a venit „neașteptat". Însuși Plîșevski l-a obținut, bombardînd centrala și furnizorii cu rapoarte, scrisori și telegrame. Pentru a motiva această cerere, el afirma că s-a creat, chi-

purile, primejdia unei opriri parţiale în munca atelierului de croit din cauza uzurii foarte mari a unora dintre maşini şi că pentru a asigura timpul necesar reparaţiilor trebuie să se creeze un surplus de piese croite, pentru a nu stingheri activitate normală a celorlalte ateliere.

Cu cît Zveriov se cufunda mai mult în studierea documentelor, cu atît se dezvăluia mai limpede această combinaţie vastă şi atît de fin gîndită : tocmai atunci cînd va veni acolo Jerehova, atelierul va rămîne fără materie primă şi nu-şi va putea îndeplini planul. Totul fusese astfel gîndit încît să poată înfrînge şi strivi, să poată paraliza şi duce pînă la desperare voinţa şi raţiunea unui om cumsecade, lipsit de experienţă şi încrezător, ca apoi, copleşindu-l cu sume enorme de bani uşor cîştigaţi şi şantajîndu-l, să-l facă o jucărie în mîinile lui Plîşevski.

De loc novice în astfel de cazuri, Zveriov se îngrozi închipuindu-şi ce i-a fost dat să trăiască bietei femei atunci cînd, prinsă în păienjenişul acestei bande de delapidatori înveteraţi, începuse să se rostogolească în prăpastie. Probabil cea mai cumplită dintre crimele săvîrşite de indivizi de teapa lui Plîşevski ! gîndi. Şi pentru asta nu există şi nu trebuie să existe cruţare !

Năucit şi orbit aproape de nesfîrşitele şiruri de cifre, paragrafe, denumiri şi termeni pe care nu le cunoscuse pînă atunci, Zveriov se întorcea acasă seara tîrziu. Înghiţea în grabă cina, se prăbuşea fără putere în pat şi înfundîndu-şi capul în pernă, de parcă s-ar fi ascuns de cineva, se cufunda într-un somn neliniştit, ce-i oferea uitarea.

Dimineaţa, ca întotdeauna liniştit şi pus la punct, apărea din nou pe coridoarele centralei şi funcţionarii de-acolo, privindu-l, nu puteau să înţeleagă cine este acest om tăcut, uscăţiv, cu ochii înroşiţi, care de aproape o săptămînă stă de dimineaţă şi pînă seara în cabinetul ce-i fusese pus la dispoziţie şi studiază dosare întregi cu rapoarte.

— Într-una din acele zile fu chemat la Centrala industrială mecanicul-şef al fabricii de blănuri. În faţa lui Zveriov apăru un om pirpiriu, roşcat, într-o haină boţită, cu o faţă obosită, preocupată, alarmată. Bătu nehotărît în uşă, şi, intrînd, se opri în prag. „Şi ăsta-i mecanic-şef !" se gîndi mîhnit Zveriov.

— Luați loc, tovarășe Zaharov, îl invită el cu răceală. Verific aici, după rapoartele din anii trecuți, starea parcului de mașini. În legătură cu aceasta, am unele întrebări.

— La ordinul dumneavoastră ! răspunse slugarnic Zaharov.

Zveriov dădu la o parte dosarele fără să se grăbească, apoi scoase carnetul în care își notase întrebările. Nu-și putea alunga antipatia față de acest om și acum trăgea de timp ca să se poată stăpîni. Discuția trebuia purtată pe un ton neoficial, trebuia să-l facă pe acest om să-i răspundă sincer, deși nu prea mai nădăjduia să rezolve cu succes această problemă.

— Așadar, iată ce vreau să vă întreb, vorbi el în sfîrșit... În luna mai, inginerul vostru șef a comunicat că utilajul din atelierul de croit căciuli este foarte uzat, și că, în vederea reparațiilor, se prevede chiar o oprire temporară a producției acolo. Reparațiile nu s-au făcut. Totuși, după trei luni, în urma unor dese stricăciuni la mașini, vi s-a dat o mustrare. Cum să înțeleg asta ?

Privindu-l cu coada ochiului pe Zaharov, Zveriov abia reuși să-și înăbușe un suspin de deznădejde : atît de descumpănit și abătut părea mecanicul-șef !

Cine și-ar fi putut închipui că în clipele acelea în sufletul lui Zaharov se dădea o luptă încordată ? Un sentiment nou, abia născut în el, și care-l speria prin îndrăzneala lui, îl îmboldea la fapte neobișnuit de curajoase, ale căror urmări nu era în stare să le prevadă și în succesul cărora nu putea să creadă în mod definitiv. Din cauza încordării, pe fața lui apăruseră pete roșii. Înghițind aerul cu gura tremurîndă, deodată grăbit dar convins, spuse :

— Nu-i nimic adevărat ! N-a fost așa...

— Ce n-a fost așa ? se miră Zveriov.

Dar mirarea care-l cuprinse nu se datora atît celor auzite, cît schimbării neobișnuite care se petrecuse deodată în înfățișarea lui Zaharov. Slobozind pe nerăsuflate aceste cuvinte, pe care vădit le rostise cu mare efort, Zaharov se liniști pe neașteptate, îl privi ferm în ochi pe Zveriov și în această privire se putea ct hotărîrea disperată de a duce o discuție sinceră și deschisă pînă la capăt. Da, privirea lui spunea tot. Pe neașteptate acest om obosit, în aparență atît de neînsemnat îi apăru lui Zveriov cu totul schimbat. Extraordinar cum îi îm-

podobește pe oameni forța interioară și convingerea în dreptatea faptelor lor!

— Vă spun acum ce anume n-a fost așa, răspunse Zaharov. Mașinile nu-s deloc uzate, nimeni n-avea de gînd să întrerupă activitatea atelierului și eu n-am primit nici o mustrare. Unele stricăciuni au fost, ce-i drept. Dar după cîte mi-am dat seama, inginerul-șef m-a supraîncărcat dinadins cu alte sarcini și mi-a poruncit să-i spun Jerehovei, noua șefă de atelier, că nu pot să fac reparațiile atunci. Și eu... eu m-am supus. Așa s-au petrecut lucrurile.

Zveriov îl asculta cu atenție, temîndu-se în fiecare clipă de o nouă schimbare bruscă în dispoziția acestui om ciudat.

— Toate acestea trebuie să le notez, spus el, trăgînd mai aproape carnetul de notițe. Dar Zaharov nu mai avea de gînd să dea înapoi.

— Poftiți, notați, zise el, și zîmbi chiar. Pot să repet toate acestea și în fața inginerului-șef.

— Nu, deocamdată nu-i nevoie, interveni Zveriov cu asprime, apăsînd pe fiecare cuvînt. Vă rog s-aveți în vedere. Nici în față... nici în spatele lui. Mă-nțelegeți?

Cu nu știu ce simț interior, Zveriov își dădu seama că pe omul acesta poate să se bizuie, că omul acesta îi este aliat. Zaharov surprinse dintr-o dată noua intonație din glasul interlocutorului său și-i înțelese semnificația. Și-n lupta desperată pe care o ducea cu sine însuși și cu tot ce-a fost, asta însemna mai mult decît orice.

— V-am înțeles foarte bine, spuse cu recunoștință și zîmbi bucuros.

Iată, în sfîrșit, și ziua cînd materialul investigat de Zveriov și Iarțev apăru pe masa comisarului Basov. Toată viața Mariei Pavlovna Jerehova, viața ei grea, monstruoasă, tragică, se desfășură în fața ochilor celor trei oameni. Acum problema se punea astfel: Cum să procedeze mai departe cu această femeie? Cum s-o salveze dacă nu-i prea tîrziu?

Cînd Jerehova sosi la lucru, cel dintîi o văzu șeful pazei, Dobrîșev, aflat în clipele acelea întîmplător la poartă.

— Ce-i cu tine, Maria Pavlovna? întrebă el neliniștit. Te-ai schimbat de nu te mai recunosc! Ia uite, te-ai înnegrit toată! S-a întîmplat ceva?

— Prea multe vrei să ştii ! i-o tăie brusc Jerehova, ca de obicei, dar pe loc adăugă, grăbită : Nu mă simt bine, asta-i tot. N-am dormit toată noaptea.

— De ce-ai mai venit la lucru ? Trebuia să chemi medicul.

— Ia mai cară-te de-aici cu medicul tău cu tot !

Scînteind cu răutate din ochi şi muşcîndu-şi buzele, Jerehova îi întoarse spatele.

Dar de Dobrîşev nu putea scăpa chiar aşa de uşor. Era poate singurul om din fabrică asupra căruia felul Jerehovei de a vorbi cu oamenii nu avea nici un efect. El nu se înfuria şi nu se supăra niciodată. Fost ofiţer activ, ştia să se poarte cu fiecare şi cum să vorbească, reuşind să cîştige stima şi obţinînd ascultarea subalternilor. Găsea instinctiv tonul just ce trebuia folosit la fiecare ocazie.

Nu prea înalt, uscăţiv, într-o manta ofiţerească fără epoleţi, în cizme ce străluceau de curăţenie, o privi cu un calm neclintit pe Jerehova şi spuse cu o indiferenţă subliniată :

— La lucru nu poţi merge. Iar dacă începi să te cerţi, mă duc la comitetul de partid şi la director. Aşa că te rog să alegi.

Jerehova se-ntoarse brusc şi Dobrîşev văzu lacrimi în ochii ei. Făcînd o sforţare să se stăpînească ea spuse cu glas răguşit :

— N-am să mă cert. Mă duc pînă la inginerul-şef cu o treabă. De aceea am venit, aşa bolnavă cum sînt. Înţelegi ?

— Înţeleg, dădu Dobrîşev din cap. Du-te, dar bagă de seamă să nu schimbi direcţia !

Jerehova îl privi cu o spaimă neînţeleasă şi, fără să spună un cuvînt, se-ndepărtă grăbită.

Ajunse în faţa cabinetului lui Plîşevski şi, fără să bată, împinse uşa grea, capitonată.

Plîşevski era singur. Elegant şi pus la punct ca întotdeauna, cerceta fără interes nişte acte, fluierînd o melodie voioasă.

Auzind zgomotul uşii deschise, îşi ridică privirea şi în aceeaşi clipă de pe faţa lui prelungă şi osoasă dispăru zîmbetul senin, iar ochii, în spatele ochelarilor, străluciră alarmaţi.

— Oho ! Parcă-ai fi o apariţie de pe lumea cealaltă ! Zîmbi el. Ce-i cu tine, drăguţo ! Te-ai îmbolnăvit ?

Călcînd greu Jerehova se apropie de biroul lui şi aproape căzu în fotoliu. Pe faţa ei lată, puhavă, cu cearcăne la ochi,

apăru pentru o clipă un zîmbet jalnic, dar de îndată colţurile gurii începură să-i tremure, ca şi bărbia.

— S-a isprăvit ! izbucni ea cu un oftat. Nu mai pot ! M-am şi hotărît în noaptea asta : ori îmi fac seama, ori... Şi-l privi rugător în ochi pe Plîşevski. Scuteşte-mă !... M-auzi tu ?! Nu mai vreau, lasă-mă.

— Eu nu te ţin, Maria Pavlovna, spuse Plîşevski, strîngînd din umeri. Numai că...

— Ce-am ajuns ! îl întrerupse înfrigurată Jerehova. O fiară, o adevărată fiară ! Numai din cauza asta ! Şi am crescut o fiară ! Uite, priveşte !

Grăbindu-se, cu degetele tremurînde, îşi descheie paltonul şi smucind gulerul bluzei la gît, îşi dezgoli umărul, pe care se întindea o vînătaie cu marginile îngălbenite.

— Vezi ? M-a bătut astăzi ! Mi-a cerut bani ! Iar eu... eu...

— Acoperă-te ! îi porunci cu scîrbă Plîşevski, scoţîndu-şi cu mişcări nervoase o ţigară. Ştim noi cine-i fiul tău. Puşcăria îl paşte !

Jerehova se lăsă greoaie pe birou :

— Şi pe noi ! şopti ea şuierător.

— Ei, asta-i...

Nelăsîndu-l să termine, Jerehova întinse rugătoare mîinile peste birou :

— Nimănui !... Nimănui n-am să-i spun un cuvînt ! Chiar de-ar vrea să mi-l smulgă cu cleştele încins ! Numai să se termine odată ! Să terminăm cu toate astea... Nu mai pot !... Tot sufletul mi s-a sfîşiat...

— Eşti bolnavă, Maria Pavlovna, asta-i ! strecură înciudat Plîşevski. Azvîrlind ţigara neaprinsă, se ridică, se apropie de uşă şi o închise mai bine. Nu-ţi dai seama ce vorbeşti, termină el iritat. Jerehova se întoarse spre el şi, deodată, se lăsă greoaie jos, pe covor.

— Lasă-mă ! Să se termine odată !

— Termină tu, mai bine, cu istericalele ! Nu-mi juca aici o melodramă ! se răsti Plîşevski. Scoală-te imediat !

Dar Jerehova, cu faţa înfundată în covorul prăfuit, plîngea surd, în hohote.

Descumpănit, Plîşevski privi în jur. Apoi, dîndu-şi seama ce se petrece, închise uşa mai bine şi se îndreptă grăbit spre măsuţa din colţul cabinetului, să ia cana cu apă.

Dar în spatele lui izbucni un ţipăt pătrunzător :

— Vai !... Vai, mor !... Vai, vai, vai !!

Şi Jerehova, tremurînd, se apucă cu amîndouă mîinile de piept.

Plîşevski se năpusti spre uşă şi strigă secretarului :

— Repede, un doctor ! Mai repede, dracu' să vă ia !

Ultimele cuvinte pe care le auzi Jerehova fură cele spuse într-o şoaptă înfrigurată de Plîşevski :

— Ţine minte, nici un cuvînt, numănui ! Totul o să se termine...

Cunoştinţa îi revenea treptat. La început auzi doar un zgomot neclar, monoton, apoi începură să se contureze zgomote răzleţe : foarte îndepărtate, ele se apropiau şi începeau să capete sens. În faţa ochilor apăru o plasă întunecată, tremurătoare, ce se lumina din ce în ce. Jerehova simţea că dacă va deschide ochii, va vedea tot, va înţelege tot. Dar n-avea putere să-i deschidă. Şi-apoi, fără să-şi dea seama de ce, îi era tare frică.

Printre sunetele care ajungeau pînă la ea, deslusi două voci :

— Aşadar, a trecut primejdia doctore ? întrebă una dintre ele, tînără şi neliniştită.

— Nici n-a fost în primejdie, răspunse cealaltă voce, liniştită şi foarte gravă. În ceea ce priveşte inima, totul e-n regulă. A fost un şoc nervos. Peste cîteva zile va putea merge la muncă.

— La muncă n-o să meargă atît de curînd, replică prima voce.

„Are dreptate, se gîndi Jerehova, nu trebuie să merg acolo".

Acesta fu primul ei gînd, iar în urma lui năvăliră, într-o învălmăşeală cumplită, şi altele, grăbite, fără sens : „Sînt la spital... Am nimerit aici după noaptea aceea... din cabinetul lui.. Acolo m-am prăbuşit... Mi-a făgăduit c-o să se termine totul... Dar acolo nu mă mai duc... Uite aşa aş sta mereu, mereu !"

Şi din nou ascultă cu teamă.

— A venit cineva de la fabrică s-o vadă şi mi s-a spus că dumneata nu i-ai permis, continuă vocea gravă. Sigur, deocamdată e firesc. N-avea rost s-o deranjeze. Poate mîine...

— Nici azi, nici mîine, doctore, îl întrerupse hotărît vocea tînără. Inginerul-şef a venit s-o vadă, iar vizita lui n-ar putea decît să înrăutăţească starea bolnavei.

— Aşa ? Ei da, dumneata ştii mai bine.

„Oare de ce ştie el mai bine ? se gîndi încordată Jerehova. Va să zică el a venit... Bine că nu i-au dat voie să intre. Înseamnă că trebuie să-i mulţumesc acestui tînăr..." Şi uşor, pe nesimţite, întredeschise ochii.

Lîngă patul ei văzu doi oameni în halate albe. Unul dintre ei era scund, foarte gras, cu părul cărunt, cu sprîncenele mari şi groase pe faţa rumenă. Din buzunarul halatului călcat şi strălucitor de alb se zăreau tuburile de cauciuc şi arcul de metal al stetoscopului. Al doilea era mult mai înalt, uscăţiv, cu o faţă prelungă, cu părul blond, îngrijit pieptănat cu cărare ; ochii lui mari, cenuşii, priveau atent, concentrat, iar colţul celui drept se încreţea uşor, cu blîndeţe şi şiretenie.

Tînărul observă cel dintîi cum tremură pleoapele bolnavei şi o uşoară roşeaţă îi acoperi obrajii. Adresîndu-se Jerehovei, îi spuse cu glas vesel :

— Curaj, Maria Pavlovna ! Deschide ochii ! Aici n-are să te supere nimeni. Dimpotrivă, o să te lecuim de toate bolile. Absolut de toate.

Astfel începu însănătoşirea.

Tînărul era Anatoli Timofeevici Zveriov, care adeseori făcea de gardă lîngă patul Jerehovei. Mereu vesel, cînd cu o glumă, cînd cu un cuvînt din inimă, el se străduia să-i dea curaj bolnavei. Iar ea primea cu recunoştinţă grija lui. Doar din cînd în cînd, pe faţa deodată încordată şi posomorîtă, privirile i se stingeau şi printre buzele strînse se strecura un oftat uşor. În acele clipe, punîndu-şi palma lată şi răcoroasă pe mîna ei, Anatoli Timofeevici spunea sever :

— Deocamdată nu te gîndi la nimic, Maria Pavlovna. Mai tîrziu. Mai tîrziu o să stăm de vorbă. Şi totul o să fie bine, îţi promit. Mă crezi ?

Şi făcînd o sforţare, Jerehova zîmbea, se străduia să-şi alunge gîndurile negre.

Odată Zveriov îi comunică :

— A venit Plîşevski. Să-i dau drumul ?

În ochii Jerehovei izbucni spaima.

— Nu !

— Şi eu tot aşa zic.

— Dar dumneata ce ai cu el ?

— Ştiu că te-ai chinuit din cauza lui. Eşti sătulă pînă-n gît.

— Asta-i adevărat, m-am chinuit.

— Ei vezi ? Dar deocamdată ajunge, să nu mai vorbim despre asta !

Altă dată îl întrebă Jerehova pe el :

— Dumneata de unde eşti ? Lucrezi aici ?

— Deocamdată aici, zîmbi Zveriov.

După două zile bolnava începu să se dea jos din pat. N-o mai durea capul şi îi reveni pofta de mîncare.

— Tot îmi făgăduieşti c-o să stăm de vorbă ! îi spuse ea dojenitor lui Zveriov. Încă n-a venit vremea ? Curînd am să plec din spital. Şi iar mă duc acolo.

Făcu din mînă un gest nedefinit şi oftă din greu.

— Avem timp, Maria Pavlovna. Dar la fabrică încă nu te sfătuiesc să te-ntorci.

— Şi-atunci, încotro zici s-o iau ?

— O lună ai să mergi la odihnă, ca să respiri aer curat şi să nu te mai gîndeşti la nimic.

— Gîndurile mele vor rămîne totdeauna cu mine, iar la întoarcere, acelaşi lucru mă aşteaptă, răspunse posomorîtă Jerehova.

— Nu, nu acelaşi. De pildă, cîte cineva poate că n-o să mai fie la locul lui, ca înainte.

Jerehova îl privi neliniştită pe Zveriov şi-şi lăsă capul în jos.

— Amîndoi vom răspunde la fel, spuse ea încet.

— Nu, fiecare în felul lui. Dumneata te-ai judecat singură cu asprime şi te-ai chinuit cum nici în vis n-a făcut-o el ! El e mulţumit de viaţa lui şi se pare că nu vrea să renunţe la treburile astea de bună voie. Trebuie silit.

Jerehova îl privi din nou pe Zveriov.

— Dumneata, Anatoli Timofeevici, nu eşti de-aici, din spital. Aşa e ?

— Poate, zîmbi Zveriov. Acum nici nu mai vrei să stai de vorbă cu mine ?

— Cum să nu ! Eşti om bun. Rar aşa oameni !

— Ei, Maria Pavlovna ! Cîţi oameni cumsecade sînt în jur ! Numai că nu i-ai luat în seamă. Dar lasă, stai liniştită. Doar am stabilit că vom discuta mai tîrziu, cînd ai să te faci bine ! Ne-am înţeles ?

— Da, ne-am înţeles ! oftă Jerehova.

Iar după trei zile discuţia avu loc în cabinetul lui Zveriov.

— Stai jos, Maria Pavlovna, îi arătă el fotoliul. Ai obosit ? Nu ? Şi-acum, hai să-ţi povestesc cum ai trăit şi ce ai făcut...

— Asta nu, dragul meu, îl întrerupse hotărîtă Jerehova, ştergîndu-şi broboanele de sudoare de pe frunte. De povestit am să povestesc eu. Altă ieşire n-am decît să-mi bag capul în ştreang. Iată, am să vă spun tot, iar după aceea hotărîţi cum ştiţi.

Toate zilele acelea Iarţev se ocupase de o altă treabă, nu mai puţin complicată.

„Dacă se fură înseamnă că există canale de desfacere", spunea Basov. Noile metode de furt fuseseră stabilite. Erau două la număr : producţia suplimentară, neînregistrată, adică marfa „făcută la stînga", şi pielicelele întregi. Corespunzător existau, desigur, două canale de desfacere. Acestea trebuiau găsite.

Producţia „făcută la stînga" puteau s-o desfacă numai prin magazine unde infractorii aveau complici. Pînă acum reuşiseră să dea de un astfel de magazin. Dar cum se transporta marfa ? Controlul a arătat că numărul cutiilor cu căciuli corespundea exact numărului trecut în foaia de parcurs. Totuşi furturile continuau.

Ghenadi nu mai avea linişte. Uşor de spus : furturile continuă ! Dar asta însemna că deocamdată el, Iarţev, tărăgănează cercetările, că statul continuă să fie frustrat, că oamenii — sute sau mii de cumpărători — continuă să plătească scump o marfă de proastă calitate, iar un grup de infractori, de duşmani, continuă să se îmbogăţească !

Pînă acum de două ori li se telefonase de la comitetul de partid : „Cum merge ancheta în legătură cu fabrica de blănuri ?" Şi Ghenadi, roşind, răspundea : „E vorba doar de-o mică întîrziere, tovarăşe Vasiliev. Dar curînd, pe cuvîntul meu, o terminăm !"

A treia zi sosi de la procuratură un anchetator tînăr, înalt, slab, cu ochelari în rame de baga. Cu un glas gros, de bas, întretăiat, îi spuse obosit :

— Hai, Ghenadi, să ne gîndim împreună. Vrei ?

— Vreau.

— Aşadar, cum se face că această producţie „făcută la stînga" nimereşte acolo ? Varianta unu : falsificarea foilor de parcurs. Poate că la început se trece pe ele cantitatea reală de căciuli ieşite din fabrică, iar apoi foaia de parcurs, întoarsă în fabrică, este contrafăcută prin micşorarea cifrelor ?

— Varianta asta cade, clătină Iarţev din cap. În fabrică la serviciul contabilităţii sînt oameni cinstiţi. Am verificat şi noi, şi organizaţia de partid.

— Bun, continuă anchetatorul. Superb ! Atunci trebuie să existe o a doua variantă. Ce-ţi sugerează experienţa ?

— Experienţa mea, zîmbi din nou Ghenadi, îmi sugerează că poate fi vorba de falsificarea calităţii.

— Aha ! se bucură anchetatorul, şi precizează : Adică numărul de căciuli corespunde, dar cele de calitate superioară sînt mai multe decît se arată în foaia de parcurs. Şi diferenţa — în buzunar !

— Absolut exact.

— Ei, dar ce-ar fi să facem o inspecţie în magazin chiar în clipa cînd soseşte maşina ?

— Şi la varianta aceasta ne-am gîndit, oftă Ghenadi. Dar nu iese nimic. Pentru că ei, cît ai clipi, amestecă marfa nouă, abia venită de la fabrică, cu cea din magazin. Şi salutare, poţi să-i pui sare pe coadă !

— Şi chiar nu mai există altă soluţie ?

— Absolut ! O să-nceapă să vîndă cît se poate de liniştit, chiar sub nasul tău, şi dintr-un fel de căciuli, şi din celălalt.

...Seara, după orele de serviciu, Ghenadi porni acasă pe jos. Ningea cu fulgi mari, deşi. Becurile felinarelor apăreau prin pînza de zăpadă ca nişte pete gălbui. Ghenadi mergea încet, alegînd dinadins drumul cel mai lung, prin ulicioare strîmte, în care să nu întîlnească oameni. Ningea monoton, încet, nesfîrşit. În aceste clipe îi era foarte uşor să gîndească.

Ghenadi îşi aminti discuţia cu anchetatorul. Cum a spus el : „Chiar nu e altă soluţie ?" Şi Ghenadi i-a răspuns „Absolut !" Dar de ce ? Acum nici el nu era sigur.

Iată, căciulile sînt transportate de la fabrică la magazin. Pe drum n-are nici un rost să opreşti maşina. Asta-i clar. Să blochezi marfa în prăvălie, nici asta nu se poate, iar cu controlul din mers nu faci nimic : căciulile trec în mîinile cumpărătorilor şi dispar din cîmpul vizual fără urmă. Dispar şi nu le mai găseşti ! Dar stai, stai puţin !

Ghenadi se opri, de parcă cineva i-ar fi spălat oboseala de pe faţa concentrată, şi ochii, privind cu agerime, vedeau parcă ceea ce se afla dincolo de perdeaua deasă de fulgi.

Dispar fără urmă ? Chiar fără urmă ? Nu, nu-i chiar aşa. Urmele rămîn. Şi, se pare, urme foarte importante.

Ghenadi porni din nou şi, fără să-şi dea seama, grăbi pasul. Nu dorea nimic altceva decît să sosească mai repede ziua de mîine.

A doua zi dimineaţă, pe la ora unsprezece, locotenentul Arbuzov, băiat frumos şi vesel, cu ochi negri, apăru în încăperea modestă a secţiei comerciale orăşeneşti. Funcţionarele tinere îşi ridicau ochii din hîrtiile cu socoteli sau de pe maşinile de calcul şi aruncau spre vizitator priviri grăbite, indiferente numai în aparenţă.

Arbuzov se opri în faţa cabinetului responsabilului secţiei de verificări şi bătu politicos.

...După o oră se întorcea la el la serviciu. Lucrătorii biroului erau toţi adunaţi în cabinetul lui Iarţev.

— Aşadar, iată cum stau lucrurile, raportă Arbuzov. Ultima verificare la magazin s-a făcut acum două luni. Următoarea se va efectua, la cererea noastră, peste două zile. După fiecare verificare, toate bonurile de casă şi benzile de control se trimit la baza de deşeuri utilizabile, pentru a fi prelucrate.

Ghenadi se plimba prin cameră.

—Nu uitaţi, tovarăşi, în ziua verificării trebuie să fim gata cu totul.

...Joi dimineaţă Arbuzov raportă lui Iarţev :

— Verificarea la magazin a început.

— În regulă. Mîine plecăm la baza de deşeuri utilizabile.

Munca se dovedi mai complicată decît presupusese Ghenadi. Dis-de-dimineaţă, în curtea bazei, huruind, intrau camioane ticsite cu saci mari, plini. În fiecare maşină se aflau cîteva zeci. Ei conţineau bonurile de casă şi benzile de control ale unităţilor cu care baza avea contact de achiziţionare.

Muncitorii descărcau grăbiţi camioanele, şi unul după altul, sacii zburau pe un planşeu înclinat în subsolul spaţios. Acolo îi prindeau colaboratorii lui Iarţev ; fiecare sac era deschis pe loc, şi, după bonuri, se stabilea din ce magazin provine.

Le trecuseră peste patru sute de saci prin mînă, dar tot nu dădură de cei de la magazinul de blănuri.

— Ei, fraţilor, dar ce se-ntîmplă dacă nu le-aduc astăzi? oftă Arbuzov, şi făcînd o sforţare, îşi îndreptă spatele amorţit.

— Asta da, muncă! Nici să fumezi n-ai voie! bombăni cineva. Ce-ar fi să ieşim puţin?

Dar în curte se auzi din nou huruitul motoarelor, şi după vreun minut în subsol începură să zboare alţi saci.

Trecu încă o oră de muncă încordată şi, deodată, se auzi exclamaţia cuiva:

— Gata! De la magazinul nostru!

Sacii de la magazinul de blănuri începură să apară unul după altul. Erau tîrîţi în fundul subsolului şi aşezaţi unul lîngă altul de-a lungul zidului. Cînd se adunară vreo zece, Ghenadi se gîndi fără să vrea: „Măcar de-ar fi numai ăştia!" Observă că şi alţi lucrători priveau cu o vădită teamă spre sacii aşezaţi lîngă perete.

Dar sacii de la magazinul de blănuri soseau mereu. Fiecare dintre ei era privit fără pic de entuziasm. Doisprezece... treisprezece, paisprezece... Pînă la urmă se adunară şaptesprezece. Fură transportaţi toţi în încăperea vecină.

După pauza de prînz începură clasarea bonurilor. Fu chemat în ajutor un grup de contabili cu experienţă. Ghenadi le făcu un scurt instructaj.

— Deci, tovarăşi, trebuie în primul rînd clasate toate bonurile şi benzile de control, după date. Apoi trebuie calculată încasarea magazinului pe ziua respectivă şi găsite bonurile pentru următoarele sume...

Şi Ghenadi enunţă valoarea a şase modele de căciuli, care fuseseră trimise de la fabrica de blănuri la magazin în ultimile două luni.

Munca începu febrilă. Toţi erau cuprinşi de pasiunea căutării. Toţi simţeau că în curînd vor da de o nouă urmă, care, incontestabil, îi va duce la ţintă, spre rezultate de o importanţă nebănuită, şi le va oferi probele necesare pentru demascarea infractorilor camuflaţi cu atîta viclenie.

Era imposibil să-i distragi pe oameni de la mesele lungi pe care se făcea socoteala bonurilor. Îi dureau ochii, le amorţiseră mîinile. Prinşi de fluxul nesfîrşitului şir de bonuri cenuşii şi boţite, dintre care fiecare trebuia să fie cercetat şi

studiat cu atenţie prin lupă, nimeni nu plecă, deşi Ghenadi aminti de două ori că ziua de muncă s-a sfîrşit.

A treia zi dimineaţă, Ghenadi intră în cabinetul lui Basov, făcînd un efort îngrozitor să pară liniştit.

— Permiteţi să raportez, tovarăşe comisar !

Basov îşi ridică ochii din hîrtii, îl privi pe Ghenadi şi-l luă la rost :

— Ia vino, te rog, mai aproape ! Ce-i cu ochii dumitale ?

— Nimic deosebit. Simplă oboseală.

— Nimic deosebit, spui ? Ascultă, Iarţev, înainte de a te felicita pentru succes, că eu, după ochii dumitale roşii, văd că n-ai venit cu mîinile goale, trebuie să-ţi fac o observaţie foarte aspră : aşa nu se poate lucra ! Dimineaţă m-am întîlnit cu Arbuzov al dumitale. Cădea, băiatul, din picioare de oboseală.

— N-am putut să-i gonesc acasă, tovarăşe comisar ! Exclamă Ghenadi.

— Nu trebuiau goniţi, replică liniştit Basov. Trebuia pur şi simplu să le ordoni. Pe viitor sper că ai să ţii seama de asta. Şi-acum raportează !

Căutînd în continuare să se stăpînească, să pară cît mai liniştit, Ghenadi întinse pe masă nişte hîrtii.

— Versiunea referitoare la schimbul de calitate a blănurilor a fost confirmată, tovarăşe comisar. Conform foilor de parcurs, magazinul trebuia să primească în două luni trei mii de căciuli cu clape, în valoare de o sută douăzeci de ruble fiecare, şi şase sute de căciuli de astrahan, în valoare de trei sute cincizeci de ruble fiecare. După bonuri însă, s-au găsit numai o mie cinci sute de căciuli de o sută douăzeci de ruble, în schimb căciuli de trei sute cincizeci bucata s-au găsit o mie o sută în loc de şase sute ! Aşadar, în loc de căciuli ieftine s-au adus căciuli scumpe, iar la bancă s-au depus sume conform foilor de recepţie. Diferenţa de preţ constituie peste o sută de mii de ruble. Aceasta este suma pe care n-a predat-o magazinul la bancă. Iată toate actele.

— Prin urmare valoarea delapidărilor numai în două luni atinge o sută de mii de ruble ? întrebă Basov.

— Dacă nu şi mai mult, răspunse convins Ghenadi. Uneori sumele nu sînt trecute pe un bon, ci pe două. Or, asemenea cazuri, nu le-am putut depista.

— Da, da, e posibil, dădu Basov din cap. Dar principalul a fost făcut ; s-a stabilit precis primul canal de desfacere. Acum, mai departe. Trebuie să-l găsim pe cel de-al doilea, prin care Plîşevski şi complicii lui desfac pieile întregi. Pentru asta trebuie depistate legăturile lui Plîşevski în afara fabricii. Deocamdată pe cine aţi identificat ?

Ghenadi deschise dosarul pe coperta căruia scria „Molia neagră" şi spuse :

— Artistul Slovţov şi sora lui, tot artistă...

— Bun, mai departe... îi întrerupse nerăbdător Basov. Aştia doi, bineînţeles, nu pot avea legătură directă cu vînzarea pieilor. Pe cine mai ai trecut acolo ?

— Pe cine ? întrebă cu îndoială Ghenadi. Un individ misterios. Plîşevski i-a făcut o dedicaţie foarte ciudată pe mînerul unui cuţit pe care i l-a dăruit.

— Şi cine-i ăsta ?

— Un oarecare Vadim D. Nu i-am putut stabili identitatea.

— Trebuie stabilită, spuse tăios Basov. Cu orice preţ trebuie stabilit cine este.

În clipa aceea sună telefonul şi Basov ridică receptorul.

— Da ! A, bună ziua, Ilia Grigorievici... Aşa. Te ascult. Korşunov ? Oho ! Spune-mi pe scurt, în două cuvinte. Da, pe urmă trec pe la tine.

Ascultînd atent, Basov îi făcu semn lui Ghenadi să nu plece. Tulburat, Ghenadi văzu cum se încruntă Basov, cum i se îngustară ochii şi cum începură muşchii maxilarelor să-i joace sub piele. „S-a întîmplat ceva ! îi trecu fulgerător prin minte lui Ghenadi. S-a întîmplat ceva grav cu Serghei Korşunov !"

VIII

Pe muche de cuţit

În ziua aceea Serghei Korşunov primi o lecţie grea dar pe deplin meritată.

La şedinţa biroului de partid, cel dintîi luă cuvîntul Zotov. Vorbea fără grabă, convins, şi la început nimic nu prevestea furtuna care s-a dezlănţuit mai tîrziu asupra lui Serghei Korşunov. Faţa lată, cu trăsături mari, a lui Zotov rămînea liniştită.

— O scrisoare anonimă, spuse el, îmi trezeşte întotdeauna neîncrederea. Pentru că ea atestă laşitatea şi adeseori mîrşăvia autorului ei. Luă cu scîrbă scrisoarea şi o flutură. Eu, personal, aşa consider. Dar faptele expuse în ea trebuie oricum controlate. Mai ales dacă ele se referă la unul dintre colaboratorii mei. Le-am controlat chiar eu. Şi ce-aş putea să spun ? S-a întîmplat ceva foarte ciudat. Ciudat la prima privire, desigur. Faptele s-au confirmat, dar concluziile autorului constituie cea mai ordinară calomnie.

— Într-adevăr ciudat, dădu din cap secretarul de partid Rebanov, un om înalt, slab, cu părul castaniu, cu ochelari. Cum să înţelegem asta ?

Kostea Garanin îl privi pe Serghei pe sub sprîncene şi întîlnindu-i privirea, îi zîmbi încurajator. Privirea lui parcă spunea: „Ai văzut ce întorsătură au luat lucrurile ?“ Serghei se posomorî. El nu căuta compătimire, şi afară de asta înţelegea bine că discuţia începută nu poate şi nu trebuie să ia o

cotitură favorabilă. Serghei înțelesese aceasta încă de ieri seara, cînd Silantiev îi dăduse să citească scrisoarea cu pricina, apoi spusese supărat: „Discuția o continuăm mîine, la ședința biroului de partid!" Lena! Cît rău îi făcuse cu lucrurile astea blestemate!

Serghei abia își putu înăbuși un oftat.

— Da, e foarte ciudat! continuă între timp Zotov. De înțeles trebuie înțeles așa: Nu poate fi vorba de nici un fel de luare de mită, de nici un fel de divulgare a vreunui secret de serviciu din partea lui Korșunov. Asta în ceea ce privește concluziile. Dar faptele, închipuiți-vă, faptele se confirmă! Obiectele de blană pomenite în scrisoarea anonimă au fost primite atît de Korșunov, cît și de soția lui. Și aici consider eu că vina principală îi revine lui Korșunov.

La aceste cuvinte, Serghei tresări și privi neliniștit spre Zotov.

— Da, da, Korșunov! repetă el ferm și, scoțîndu-și ochelarii arătă cu ei spre Serghei. Văd că se miră. Asta-i foarte prost. Înseamnă că n-a înțeles. Este vorba de faptul că n-a fost vigilent și nici principial în viața lui de familie. Or, pentru un comunist, care este și lucrător operativ, aceasta este o lege principală și indiscutabilă. Eu așa înțeleg.

— Toți trebuie să înțeleagă așa, îl corectă cu răceală Rebanov.

— Da, bineînțeles, consimți Zotov. Într-adevăr, cum poți să scapi din vedere? Tu anchetezi cazul la fabrica de blănuri și deodată, nevasta ta primește niște lucruri chiar de la această fabrică, și mai ales lucruri care se găsesc greu în comerț! Asta înseamnă că n-ai nici cel mai elementar simț operativ! Dar există și un al doilea aspect. Să presupunem că în cazul de față nevasta lui, fără intenție rea, l-a mințit spunîndu-i că a cumpărat aceste lucruri, ca orice cetățean, de la magazin. Eu, tovarăși, o cunosc pe Lena Korșunova, cum de altfel o cunosc mulți dintre dumneavoastră. Incontestabil că este un om cinstit. Cu atît mai mare este vina lui Korșunov.

— A comunistului Korșunov, îl corectă din nou, apăsat Rebanov.

— ...El nu i-a explicat la timp că reputația noastră morală trebuie să fie pentru ea lucrul cel mai de preț.

Ședința biroului de partid se desfășoară furtunos. Toți luară cuvîntul.

Numai Serghei tăcea abătut. Iar la sfîrșitul ședinței, fără să-l prevină, Rebanov îi dădu cuvîntul.

Serghei se ridică încet de la locul său, tăcu cîteva clipe cu ochii în jos și, fără să-și ridice capul, căutînd și găsind greu cuvintele de care avea nevoie, rosti încet :

— Am înțeles tot, tot, tovarăși. Și tot ce s-a spus aici despre mine este drept. N-am de gînd să mă justific. Îmi dau seama că nu sînt încă un bun comunist. Asta este. Vă rog numai un singur lucru : să mă credeți că această lecție n-o să treacă fără să lase urme. Serghei ridică în sfîrșit capul și-l privi în ochi pe Zotov. N-o să treacă fără urme, repetă el hotărît și trist.

— Mai este vorba și de un al treilea aspect, vorbi pe neașteptate Silantiev. E adevărat că acest aspect reprezintă un interes pur operativ. Iată ce nu-mi este clar : două grupe de lucrători ai miliției se ocupă de fabrica de blănuri : una de la noi, alta de la Basov. Prima contralovitură infractorii au dat-o tuturor. Mă gîndesc la plîngerea lor... A doua însă a fost dată numai lui Korșunov ! De ce ? Cum se explică asta ?

Poate că niciodată în viața lui Mihail Kozin nu urîse pe cineva așa cum îl ura pe Plîșevski. Amintindu-și ultima lor convorbire, pălea și tremura de umilință și furie. Cît de arogant, cît de nerușinat se purtase atunci Plîșevski și ce jalnic arătase el, Mihail ! Da, pe Plîșevski îl ura, dar de învinuit se învinuia numai pe sine, numai pe sine însuși. Iar cînd se gîndea la Galia, inima i se strîngea de durere...

Din seara aceea înspăimîntătoare nu-și mai găsea liniștea. Ce-a făcut ! ! Cum de a putut măcar pentru o clipă să creadă în cinstea acestui om ! Cum de-a putut să-și dea drumul și să trăncănească atîta ? ! Erau clipe cînd Mihail se ura mai mult decît îl ura pe Plîșevski. Da, bineînțeles, e un jalnic gură-spartă și-un prost ! Nu, mai rău chiar, e într-adevăr un criminal ! Dar ce să facă ? Cum să mai trăiască acum ? Uneori i se părea că va trebui să-și pună capăt vieții. Un glonț în cap și gata. Sau să meargă și să spună tot ? Da, ar trebui să-l demaște pe Plîșevski ! Dar, de fapt, ce știe despre el ? Nimic. Absolut nimic. Oricum, de spus trebuie totuși să spună.

De cîte ori în aceste zile Mihail se apropiase de cabinetul lui Zotov, dar în ultimul moment îl părăsea curajul !

Noaptea îşi imagina o asemenea discuţie. Se închipuia povestind colonelului crima sa, şi lacrimi adevărate, da, adevărate, i se prelingeau pe obraji, capul îi ardea ca-n flăcări, îl apucau frisoane, iar el vorbea şi vorbea în pernă, rostind cuvinte cinstite, necruţătoare, despre el însuşi şi despre viaţa sa.

Dimineaţa se trezea frînt, pustiit, fără să fi închis ochii, şi plecînd la serviciu, jura că astăzi chiar îi va povesti lui Zotov totul. Ziua se scurgea într-o luptă fără rost, neîntreruptă şi istovitoare, cu el însuşi. Apoi din nou venea noaptea şi Mihail rămînea din nou singur în beznă, singur cu conştiinţa lui revoltată.

Mult timp n-o să mai dureze asta! Simţea că-l părăsesc ultimele puteri, că încă puţin şi îşi va pierde controlul asupra sa, şi-atunci va săvîrşi ceva lipsit de raţiune, desperat.

La naiba, e doar comsomolist, om sovietic, oare n-o să-l ţină puterile să-şi îndeplinească datoria?! Dar care e datoria lui? Să spună totul? Atît? Dar Plîşevski? Să-l lase liniştit, nepedepsit? Să-l lase nedemascat? Dar Galea? Şi iarăşi, aducîndu-şi aminte de ea, în capul lui Mihail începea o învălmăşeală de gînduri atît de chinuitoare, încît abia stăpînindu-şi geamătul, închidea ochii.

Şi iată un telefon neaşteptat... Ce mai vrea Plîşevski de la el? Galia îi spuse că tatăl ei vrea să-i comunice ceva important, ceva care-l va ajuta pe el, Mihail, să evite toate neplăcerile. Ea, prostuţa, crede! Dar sigur, Plîşevski are nevoie de el! Poate îşi închipuie că acum, dacă îl are la mînă, o să-l poată folosi cumva în scopurile lui murdare! Dar n-o să-i mai meargă! Măcar acum, în al unsprezecelea ceas, Mihail ştie cum să procedeze! Îşi va aduna toate forţele şi prefăcîndu-se că-i cîntă în strună, va afla ce urmăreşte. Şi-atunci... O atunci, fereşte-te, stimate Oleg Gheorghievici! Nu-i chiar atît de simplu să faci din Mihail un trădător şi-un complice! N-a ştiut să-şi ţină gura, e adevărat; a fost orb, prost, îngîmfat, şi asta e adevărat. Dar trădător n-a fost şi n-o să fie niciodată!

Aşa îşi vorbea Rozin, plecînd în seara aceea să se întîlnească cu Plîşevski.

Iată, în sfîrşit, şi casa cunoscută! Mihail urcă scările în fugă şi, cu inima bătîndu-i năvalnic în piept, sună.

Uşa i-o deschise Plîşevski.

— A, Mihail Ilici! exclamă el bine dispus. De mult nu ne-am mai văzut, scumpule! Poftim, intră, intră!

Fără să vrea, Kozin se miră de stăpînirea de sine a acestui om. Să se comporte așa după tot ce s-a petrecut între ei!

Scoțîndu-și paltonul, aruncă o privire spre ușa sufrageriei. Era ușor întredeschisă. Kozin ghici mai curînd decît observă că în spatele ușii se afla Galia, și pe loc, cu o limpezime uimitoare, își închipui spaima ei, speranța și bucuria care-i umplea acum sufletul. Și la acest gînd, simți un avînt neobișnuit de forță și încredere în sine. „Nu-i nimic, Galocika, nu-ți fie teamă! spuse el în gînd, urmîndu-l pe Plîșevski în cabinetul acestuia. Nu mai sînt cum am fost înainte și... nu mai am ce pierde!"

— Ia loc, Mihail Ilici. Cu un gest larg, Plîșevski îi arătă canapeaua. Hai să stăm de vorbă!

După obiceiul său, măsură de cîteva ori camera dintr-un colț în altul, cu mîinile vîrîte în buzunarele hainei de casă, apoi se opri în fața lui Kozin și, sclipindu-și sticlele ochelarilor cu rame subțiri de aur, își privi ironic musafirul.

— Sper că după ultima noastră discuție ai tras concluziile necesare?

— Bineînțeles. Parcă-mi rămîne altceva de făcut?

Kozin spusese aceasta cu un aer atît de nenorocit, încît ar fi putut induce în eroare pe oricare alt om, dar nu pe unul atît de prudent și bănuitor ca Plîșevski. „Nu cumva individul ăsta umblă să mă tragă pe sfoară?" gîndi el.

— Și care sînt aceste concluzii, dacă nu-i cu supărare? întrebă el amabil.

— Că nu știu ce să mă fac.

Cuvintele acestea rostite tăios și cu amărăciune răsunară absolut sincer. Oricît ar fi dorit, Plîșevski n-ar fi putu să surprindă nici o notă de falsitate în ele. Totuși era ceva în Kozin care-l punea în gardă. Nu cumva a raportat șefilor săi ultima lor discuție? Nu, este exclus. Într-adevăr, Kozin este acum în impas... E clar. Surprinzător e doar faptul că nu caută cu orice preț să se disculpe în continuare, fapt pe care scontase Plîșevski. Dar nu-i nimic. Oricum, tînărul este descumpănit și ros de deznădejde. Și cum nu vede nici o ieșire din acest impas, înseamnă că trebuie să i se arate această ieșire. Mintea mlădioasă a lui Plîșevski ticlui imediat o nouă tactică.

— De ce privești viața în culori atît de negre, scumpule? spuse el voios. Există întotdeauna o soluție.

— Poate pentru altcineva, dar nu pentru mine, replică posomorît Kozin.

— Nu, nu ! protestă Plîşevski. Şi pentru dumneata se poate găsi. Recunosc că prea m-am aprins atunci, continuă Plîşevski cu o notă de sincer regret în glas. Acum însă cred că pot să-mi răscumpăr vina. Pentru asta, de fapt, te-am şi rugat să treci pe la mine, scumpule.

— Nu vă înţeleg, Oleg Gheorghievici.

Kozin nu credea nici un cuvînt din cele ce-i spunea Plîşevski, şi acum aştepta încordat o nouă lovitură.

— Îndată ai să înţelegi totul... Vorba aceea, n-am avut noroc, în schimb m-a ajutat ghinionul. Te ajut, dragul meu, dar cu o singură condiţie : în nici un caz să nu le spui că această informaţie ai primit-o de la mine. Altfel mă pui într-o situaţie neplăcută, iar pe dumneata... dumneata vei fi pierdut definitiv şi irevocabil. Nu uita asta !

— Nu sînt propriul meu duşman, Oleg Gheorghievici, răspunse nerăbdător Kozin.

„Aha ! S-a trezit, în sfîrşit, în el instinctul de conservare ! Excelent !" observă în sinea sa Plîşevski.

Plictisindu-se să tot umble prin cabinet dintr-un colţ într-altul, se aşeză într-un fotoliu, în faţa lui Kozin, şi punîndu-şi picior peste picior, îşi prinse genunchii cu degetele lui lungi şi subţiri. Faţa lui osoasă, perfect bărbierită, era ca şi înainte liniştită. Numai ochii îi scînteiau încordaţi prin sticlele ochelarilor.

— Uite despre ce e vorba, începu el răspicat. Data trecută nu întîmplător am pomenit numele lui Dobrohotov. Mi-ai spus odată că-l căutaţi. Şi închipuieşte-ţi, chiar ieri, cu totul întîmplător, am aflat că acest Dobrohotov va fi sîmbătă, adică poimîine, la restaurantul „Sibir". Puteţi să-l prindeţi. Asta-i, scumpule.

Kozin s-ar fi aşteptat la orice, numai la asta nu.

— Nu se poate ! exclamă el tulburat. De unde ştiţi ?

— Ce importanţă are ? zîmbi Plîşevski. Principalul este că tot meritul şi răsplata acestei arestări o să-ţi aparţină dumitale. Pentru asta, nu uita, ţi se vor ierta multe. Şi în felul acesta, o să-ţi linişteşti conştiinţa bolnavă.

La aceste cuvinte, inima lui Kozin, alarmată, începu să bată.

— Da, aveți dreptate, aveți dreptate! șopti el făcînd un efort.

Plîșevski își dădea seama că din clipa aceea începe un joc mare și nemaipomenit de riscant.

A doua zi dimineața, Kozin veni la serviciu cu mult înainte de începerea programului. Fără să urce la el în birou, trecu pe la secretariatul șefilor. Ușile duble ale lui Silantiev și Zotov erau larg deschise. La un birou, lîngă fereastră, secretarul aranja poșta de dimineață. Îi aruncă lui Kozin o privire mirată.

— Ce-i cu tine? De ce ai venit așa devreme? Te-au chemat?

— Nu, am treabă cu colonelul, răspunse posomorît Kozin.

Secretarul îl privi atent, dar tăcu.

Treptat, coridorul începu să se umple de larma vocilor. La secretariat intrau colegi de-ai lui Mihail, glumeau, schimbau noutăți, întrebau dacă n-au sosit șefii.

Cei mai mulți îl salutau pe Mihail scurt, reținut. Iar el, cu spaimă, își dădu seama de această răceală în comportarea colegilor, a unor colegi care altădată se purtau cu totul altfel față de el, cu căldură și prietenie...

Un colectiv de luptă unit cum e cel de la Miliția judiciară e firesc să primească astfel pe fiecare nou lucrător, viitor tovarăș în munca lor grea și primejdioasă. Dar după aceea, studiindu-l cu atenție pe noul venit, verificînd prin fapte caracterul lui, colegii își formau despre el o părere definitivă, în raport cu care se schimba ori se întărea atitudinea lor de la început, încurajator de caldă dar prudentă. În ceea ce-l privește pe Kozin, părerea generală se formase cu totul în defavoarea lui...

Șezînd pe un scaun la secretariat, Mihail urmărea încordat ușa, așteptînd cu înfrigurare apariția lui Zotov. O, nu, de data asta hotărîrea lui este nestrămutată: mai curînd moare decît să dovedească lipsă de caracter și să fugă din secretariat!

Mihail Vasilievici sosi la ora zece fix. Paltonul și căciula lui de blană erau pline de zăpadă, obrazul i se înroșise de vînt. Zotov privi prin cameră și observîndu-l pe Kozin, întrebă:

— La mine ai venit? Și fără să aștepte răspunsul, adăugă: Intră!

În cabinet, fără să se grăbească, Zotov își scoase paltonul și căciula, le atîrnă în cuier, apoi trecu la biroul lîngă care se oprise Mihail.

— Stai jos, de ce stai în picioare? spuse el, așezîndu-se în fotoliu. Numai o clipă, să citesc raportul de azi-noapte.

Își scoase ochelarii și parcurse cu atenție raportul pe ultimile douăzeci și patru de ore apoi îl puse deoparte și, ridicîndu-și privirile spre Kozin, îl întrebă:

— Așadar, ce ți-a spus aseară Plîșevski?

Mihail tresări la această întrebare atît de neașteptată și-l privi uimit pe Zotov. Acesta zîmbi fără să vrea, dar ochii lui continuau să-l privească aspru, cercetător.

— De ce te miri? Nu-i nimic deosebit. Uiți, Kozin, că lucrezi într-o instituție specială și că ești înconjurat de oameni vigilenței? Și Zotov continuă cu asprime: Povestește-mi totul! Ce-i cu prietenia asta la cataramă cu fata lui Plîșevski? De ce a început exact atunci cînd a apărut cazul la fabrica de blănuri? Și de ce-ai ascuns această prietenie? Aici totul este necurat, Kozin!

Mihail își plecă capul. În cabinet se așternu o tăcere apăsătoare. Tot Zotov o întrerupse:

— Hai, vorbește, Kozin! Doar singur ai venit! Nu te-am chemat eu. Și asta-i bine. Înseamnă că mai sînt speranțe.

— Galia n-are nici un amestec, tovarășe colonel, îngăimă Mihail abia auzit și fără să-și ridice capul. Numai eu sînt vinovat! Sînt atît de vinovat, încît...

— Acum nu despre asta-i vorba. De vina dumitale ne vom ocupa mai tîrziu. Mă interesează faptele. Povestește-mi tot, de la bun început.

Și Mihail începu să povestească, bîlbîindu-se, alegînd cu greu cuvintele, oprindu-se din cînd în cînd să-și înghită nodul care i se ridica în gît.

O oră mai tîrziu, în cabinetul comisarului Silantiev avu loc o scurtă consfătuire. În afară de Zotov, mai erau acolo Garanin și Korșunov.

— Da, foarte ciudat! trase concluzia Silantiev. Plîșevski singur ni-l oferă pe omul acesta. De ce? Deocamdată e neclar. Toate acestea va trebui să le lămurești mîine, se întoarse el spre Serghei. Dar, vezi, să nu te mai dai de gol. Dobrohotov va

fi reținut de grupa lui Lobanov. Bineînțeles, la semnalul dumitale. E clar ?

— Am înțeles, tovarășe comisar.

— De altfel, nu-i exclus ca și Dobrohotov să fi fost prevenit, remarcă Zotov. Întîlnirea de mîine, în acest caz, prezintă un interes dublu. Deci ai grijă, Serghei. Examenul de mîine este un examen greu.

...Spre seară ninsoarea se opri. Globurile uriașe și mate de la intrarea restaurantului „Sibir" inundau cu o lumină puternică trotuarul. În holul mare, plin de oglinzi, se plimba grav un portar mustăcios, în uniformă cu galoane și fireturi. Ușa se deschidea mereu, lăsînd să intre noi clienți. Ca totdeauna sîmbătă seara, era greu să găsești o masă liberă în restaurant.

...Ținînd-o de braț pe Nina, Serghei intră în sala uriașă, inundată de lumină.

Iată-i din nou împreună, în acest restaurant care le purtase ghinion ! După seara aceea cînd s-au întîlnit aici cu Plîșevski, sentimentul de stînjeneală și emoție nu-l părăsea pe Serghei cînd se gîndea la Nina. La serviciu, printre colegi, întîlnirea cu fata era mult mai simplă. De altfel, și întîlnirile acestea erau rare. Vădit lucru că Nina îl evita. Și Serghei îi era recunoscător pentru asta. Nu-și putea aminti fără mustrări de conșiință sentimentul care-l cuprinsese pe neașteptate în seara aceea. N-avea acest drept. Nu-l avea pentru că a iubit-o și o iubește pe Lena, și nu poate să înăbușe această dragoste, oricîtă amărăciune și mîhnire i-ar aduce ea. Pînă acum relațiile dintre ei nu se clarificaseră. Gîndul că Lena, tocmai Lena, din cauza ușurinței sale, a dat motiv mîrșavului anonim să trimită scrisoarea care-l costase atît de scump stîrnea în sufletul lui Serghei o durere de nestăpînit. Toți colegii știau acuma despre asta. Și Nina știa. Bineînțeles că ea n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Totuși în inima lui numai Lena avea locul ei. Caută și înțelege, dacă poți, această inimă ! Pînă deunăzi, Serghei crezuse c-o să fie nesuportat de greu să intre din nou cu Nina în această sală, să se prefacă din nou îndrăgostit, să vorbească nepăsător și să rîdă. Și dacă lui îi este greu, atunci cît de greu trebuie să-i fie acestei fete !

Dar toate acestea au fost ieri. Astăzi, acum, dintr-o dată, toate îndoielile și toată neliniștea dispăruseră. Și toate gîndurile lor se îndreptau spre un singur țel — Dobrohotov. Cu fiecare nerv al său Serghei simțea încordarea evenimentelor

care urmau să se desfăşoare în această seară. Şi, aşa cum i se întîmpla întotdeauna în clipe de primejdie, emoţia i se topi pe neaşteptate, mintea îi lucra cu precizie şi limpezime ; se făceau simţite zilele petrecute pe front şi cei patru ani de cînd lucra la Judiciară.

Serghei o privi pe Nina zîmbind şi, drept răspuns, fata îi zîmbi şi ea. O singură privire şi totul e iarăşi limpede. Toate s-au aşezat la locul lor : „Ce om minunat e Nina !" îi trecu lui Serghei prin minte, şi acest gînd fu ultimul referitor la altceva decît la misiunea grea şi primejdioasă pentru care veniseră amîndoi aici.

Prin sala plină de zgomotul muzicii, rîsetelor şi vocilor, Serghei o conduse liniştit pe Nina la singura masă liberă, pe care se afla un bilet cu menţiunea „ocupat". Se apropie un ospătar care, cu o plecăciune uşoară, luă biletul, şi Serghei făcu comanda. Acum putea, fără grabă, să-şi aprindă o ţigară şi să privească în jur.

Nicăieri nu se vedea un blond înalt, fără două degete la mîna stîngă şi cu o cicatrice subţire şi trandafirie după ureche — Dobrohotov. Poate că n-a venit ! Ori poate că cineva l-a prevenit şi nu va mai veni de loc, ca şi rîndul trecut.

De unde să ştie Serghei că în acelaşi moment Dobrohotov, la rîndul lui, căuta un pretext să se apropie şi să facă cunoştinţă cu el ?

Orchestra începu să cînte şi Serghei îi întinse mîna Ninei, invitînd-o la dans.

Făcură un tur, cînd Nina, pe neaşteptate, strînse mîna lui Serghei şi şopti tulburată :

— Uite-l !

— Stăpîneşte-te, Ninocika ! îi răspunse încetişor Serghei. Am să mă uit şi eu.

Lin, în ritmul muzicii, se rotiră în urma unei perechi vecine de dansatori. Şi drept în faţa lor, peste vreo două mese, Serghei văzu un bărbat blond, înalt, bine îmbrăcat, care ţinînd în mîna stîngă o ţigară, îi urmărea cu atenţie pe cei ce dansau. Mutîndu-şi în aceeaşi clipă privirile, Serghei apucă totuşi să observe că acestui om îi lipseau la mînă două degete. Nu mai încape nici o îndoială. Cel de la masă era Dobrohotov ! Alături de el, o tînără. Iată-l, deci, cum arată la faţă... !

Muzica încetă și Serghei, în urma Ninei, se îndreptă spre masa lor.

Cum să procedeze acum ? Serghei aruncă o privire spre ușă. Acolo, la ultima masă, Saşa Lobanov, cu o vădită plăcere, înfuleca o salată cît toate zilele. Părea că nimic nu-l mai interesează în clipele acelea. Dar de îndată ce Serghei se uită spre el, Saşa ridică capul. Privirile li se întîlniră și Serghei dădu primul semnal, care însemna : „Dobrohotov e în sală, l-am văzut !"

Întrebarea era ce să facă mai departe ? Drobohotov n-o să le scape ! Va fi reținut în stradă.

Orchestra începu din nou să cînte și, Serghei văzu uimit cum Dobrohotov se ridică, își îndreaptă haina lungă, foarte bine croită, și trecînd cu abilitate printre mese, se apropie de ei. Înclinîndu-se ușor spre Nina, îi spuse amabil lui Serghei :

— Vă rog să mă iertați, pot s-o invit pe doamna la dans ?

Drept răspuns, Serghei zîmbi cu simplitate și-și desfăcu larg brațele :

— Dacă măcar cît de cît se plictisește cu mine, atunci...

— Prea ești gînditor astăzi, dragul meu spuse Nina, bosumflîndu-și capricioasă buzele. Și ca să-ți fac în ciudă, uite-așa, am să dansez.

— N-ai decît, răspunse Serghei nu prea vesel.

— O, iertați-mă ! răspunse intimidat Dobrohotov, ducîndu-și mîna la piept. Pe cuvînt, n-am vrut... De altfel, și-i clipi prietenos lui Serghei, am să fac tot ce pot pentru ca această fată frumoasă să-și recapete buna dispoziție.

Indispus, Serghei dădu din mînă :

— Încercați.

Dobrohotov și Nina începură să se rotească printre perechile care dansau. Abia acum Serghei privi spre Lobanov. Acesta, cu aerul cel mai senin cu putință, bea apă dintr-o cupă, dar în ochii lui se reflecta mirarea. Serghei își mută privirile și, fără să vrea, zîmbi. Da, nimeni nu s-ar fi putut aștepta la o asemenea întorsătură. Ce putea să-nsemne asta ? Deocamdată un singur lucru e limpede : Dobrohotov acționează după un anumit plan, iar planul acesta este întocmit, probabil, de Plîșevski. Acum nu mai rămîne decît să aștepte desfășurarea evenimentelor. Situația se complicase brusc și pe neașteptate.

Dar Nina ? Bravo ei ! Ea a înţeles just : ca să poţi descifra planul inamicului, trebuie să-i ieşi în întîmpinare !

Continuînd să-şi joace rolul, Serghei fuma îmbufnat, lăsat pe speteaza scaunului şi privind demonstrativ în altă parte, nu spre cei care dansau.

Muzica încetă să mai cînte şi după cîteva clipe, Dobrohotov şi Nina, vorbind cu însufleţire, se apropiară de masă. Serghei zîmbi forţat.

— Am şi făcut cunoştinţă, declară vesel Dobrohotov. Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu fiţi gelos ! Şi eu sînt aici cu o fată pe care o iubesc la nebunie. Daţi-mi voie să v-o prezint !

— Ei, asta-i altceva ! se însufleţi Serghei. Cu plăcere. Dar mai întîi să facem noi cunoştinţă. Serghei — şi-i întinse mîna.

Dobrohotov i-o strînse din inimă.

— Vadim.

„Vadim D. Inscripţia de pe cuţit. Ghenadi, bucură-te !" se gîndi Serghei, jubilînd şi plin de bucurie, adăugă :

— Veniţi la masa noastră. Petrecerea de-abia începe !

Cînd Dobrohotov se îndepărtă, Serghei se plecă spre Nina şi-i şopti emoţionat :

— Ninocika, bravo ţie ! Acum ţin-te tot aşa, şi fii cu ochii în patru : ni se pregăteşte o surpriză.

Apucă să observe cu cîtă fericire sinceră străluciră pentru o clipă ochii fetei.

Dobrohotov se întoarse cu prietena lui.

— Nona, se prezentă aceasta, cu ifose.

— Vă rog, vă rog, luaţi loc ! Şi, cu un gest galant, Serghei îi oferi scaunul.

Începu o discuţie degajată. Dobrohotov şi Serghei se întreceau în glume, fetele rîdeau în hohote, făcînd diferite observaţii hazlii pe seama bărbaţilor. Aceştia, la rîndul lor, se apărau solidar. Dobrohotov ridică un pahar în cinstea prieteniei, iar Serghei în cinstea întîlnirii lor.

— Apropo ! exclamă Dobrohotov. Serghei, prietene, fă-mi o plăcere. Şi dumneata, Ninocika. Vă rog, vă implor chiar ! Peste o săptămînă este ziua mea de naştere. Împlinesc treizeci de ani. O dată semnificativă. Veniţi şi voi, vă rog. Vin numai prietenii mei cei mai apropiaţi. Ne vom distra de minune !

Serghei o privi întrebător pe Nina. „Vin numai prietenii cei mai apropiați ! La naiba, ce-o fi însemnînd asta ?“

Drept răspuns, Nina strînse din umeri.

— Sîmbătă viitoare... cred că-s liberă.

— Ei, ce zici Serghei ? Și Dobrohotov îl privi vesel, rugător. Hai, doar ce ești, om sau, vorba aceea, miliţian ? Ori vrei să te rog în genunchi ?

„Ce nemernic ! se gîndi Serghei. Doar știe precis cu cine stă de vorbă !“ Furia îl cuprinse. Pe fața lui smeadă apărură pete de roșeață, iar ochii albaștri străluciră provocator.

— Bine ! și lovi cu pumnul în masă. O să serbăm data aceasta semnificativă. Așadar să bem pentru o nouă, dar nu și ultima întîlnire !

Serghei ridică paharul cu vin, toți ciocniră voioși. Dobrohotov, fără să-și ascundă bucuria, ciocni și el.

— Dacă-i așa, dă-ne adresa, îi aminti Serghei.

— E afară din Moscova. Dar nu prea departe, vreo treizeci de minute. Gara Shodnea, o știi ? întrebă cu însuflețire Dobrohotov.

— O știu, bineînțeles.

— Ei, pe-acolo. Dar mai departe, frate, tot nu nimerești singur. Așa că vin să vă iau. La ora opt e bine ? Vă aștept pe peron. Lîngă primul vagon. În regulă ?

Încordat, Dobrohotov aștepta răspunsul. Și deodată, poate pentru singura dată în seara aceea, stăpînirea de sine îl trădă și-n ochii lui albaștri, ușor bulbucați, licări o scînteie răutăcioasă, ironică.

„O să fie acolo, se gîndi convins Serghei. Sigur o să fie. Mă așteaptă pe mine“.

— Ne-am înțeles. Sîmbătă scăpăm mai devreme. Venim. Apucăm trenul, spuse el. Ce zici, Nina ?

— Bineînțeles că-l apucăm.

Și-n jurul mesei începu din nou o discuție plină de voioșie.

Profitînd de un prilej, Serghei îi dădu un nou semnal lui Lobanov, care semnifica : „Nu-l reţineți pe Dobrohotov, organizați urmărirea lui“. Apoi se uită în treacăt la ceas : era unsprezece și jumătate. „E timpul, hotărî Serghei. Mai tîrziu va fi greu să se organizeze urmărirea“.

Nina surprinse privirea lui Serghei.

— A-nceput să mă doară capul, zise ea, punîndu-şi palmele la tîmple. Serioja...

Peste o clipă toţi se ridicară gălăgioşi de la masă.

Numai să nu uiţi, repetă insistent Dobrohotov, luîndu-l pe Serghei pe după umeri. Sîmbăta viitoare, gara Shodnea, ora opt seara, lîngă primul vagon. Strașnic o să ne mai distrăm !... Ce vesel o să fie ! N-o să-ţi pară rău...

— Fii liniştit ! îi făgădui Serghei. O dată ce ne-am înţeles, gata !

La intrarea în restaurant staţiona un şir de taximetre.

Luîndu-şi rămas bun, Serghei îl salută cu mîna pe Dobrohotov. Apoi îi ajută Ninei să urce în maşină, urcă şi el şi trînti cu zgomot portiera.

Numai după ce maşina porni, oftă uşurat şi se lăsă pe speteaza moale.

— Uf, ce seară !

— Serioja, chiar mergem la el sîmbătă ? întrebă Nina în şoaptă, cu teamă.

Serghei o mîngîie duios pe mînă.

— Cred că da, Ninocika. Trebuie.

Luni dimineaţa, în cabinetul comisarului Silantiev avu loc o nouă consfătuire.

Serghei raportă amănunţit operaţia de la restaurantul „Sibir". Apoi încîudat, Saşa Lobanov le spuse cum l-a scăpat pe Dobrohotov de sub urmărire.

— Da, complicată situaţie ! şi clătinînd din cap, Zotov adăugă dojenitor : Eh, Lobanov, Lobanov !... Dar fata ? Ce e cu ea ?

— O cunoştinţă întîmplătoare, s-o ia dracu ! Nu ştie nimic.

— Vom merge neapărat la Dobrohotov acasă ! propuse aprins Serghei. Trebuie să lămurim pînă la capăt planul lor. Poate va încerca să ne mituiască sau ne va cere să distrugem cine ştie ce probe. S-ar putea însă tot aşa de bine, cu acest prilej, să prindem noi firul care ne lipseşte în acest caz.

— Şi-atunci arestăm tot grupul ! adăugă Kostea. Dar...

— Ce dar ? întrebă tăios Silantiev.

— Nu-mi place că n-a dat adresa.

— Auzi, nu-i place ! repetă Silantiev ironic. Păi cum s-o dea ! Nu înţelegi ? Aici e totul ! Dacă Korşunov vine însoţit de un grup operativ, imediat se vede. Pentru asta a ticluit întîlnirea din gară.

— Bineînţeles, fu de acord Zotov. Şi-atunci Dobrohotov va căuta să dispară. N-o să-i fie prea greu. Cunoaşte pe-acolo fiecare colţişor. Şi-apoi e seară, întuneric.

— Eh, dac-am şti adresa ! Îşi strînse Kostea pumnii grei. Aş posta din timp o grupă în jurul casei...

— Dacă şi iar dacă ! dădu Silantiev din mînă. Din păcate planul nostru nu merge, Korşunov. Dumneata şi cu Afanasieva nu vă puteţi aventura în vizuina lupilor. Un risc nejustificat prin nimic ! Dobrohotov va trebui să fie arestat singur, chiar în gară, pe peron. Iar operaţia o vei conduce dumneata, Garanin.

Serghei ieşi de la consfătuire amărît şi prost dispus. Îşi dădea seama că Silantiev are dreptate, dar nu se putea împăca cu gîndul că planul lui a fost respins. Trebuie să facă ceva. Orice s-ar întîmpla, va trebui să găsească adresa lui Dobrohotov. Dar cum, prin cine ?

Toată ziua îl urmări acest gînd.

Spre seară, înainte de plecare, Garanin trecu pe la el.

— Ascultă, hai să mai cercetăm o dată cazul Klimaşin ! propuse el îngrijorat. La naiba, poate dăm pe undeva de-un cîrlig !

— Să încercăm, acceptă Serghei, înţelegînd dintr-o dată ce are de gînd prietenul său. Trebuie să găsim ceva.

Pe masă apăru dosarul gros. Nenumărate formulare de anchetă, confruntări, procese-verbale, rapoarte... Sute de hîrtii, fiecare acoperită de un alt scris.

Pe la ora unsprezece noaptea sună deodată telefonul. Cu un gest mecanic, Kostea ridică receptorul.

— Da !

— Tovarăşul Garanin ? răsună o voce ironică, de femeie.

— Da, Katia... Garanin se uită la ceas. Cît e?! Şi continuă cu un aer vinovat: Vai, iartă-mă, Katiuşa! Ne-am prins aici într-o treabă şi am uitat să te previn!

— A uitat, sărăcuţul de el! Mă mir ce răbdare am! se îmbufnă Katia. Acum mi-a telefonat Lena şi m-a întrebat: „Al tău e acasă?" Ce păcate am făcut de ne-a dat soarta asemenea bărbaţi?!

— De ce n-a telefonat aici? întrebă Kostea, privind fără să vrea la Serghei, şi dîndu-şi seama, adăugă: Da, totul e limpede. Sînt cu Serghei. Cercetăm aici un caz... Da, da, curînd cred.

Răsuflînd uşurat, Kostea închise telefonul.

— E-ngrijorată soţioara? întrebă ironic Serghei.

— Şi-a ta e îngrijorată.

— Zău?

În glasul lui Serghei răsună o notă de interes. Kostea îşi privi supărat prietenul.

— Numai un prost ca tine poate să nu observe!

— Să lăsăm asta, se posomorî Serghei.

Şi din nou se apucară de lucru.

Tîrziu, după miezul nopţii, Serghei se lăsă obosit pe speteaza scaunului.

— Nu, aşa nu merge! Hai mai bine să ne gîndim.

— Să ne gîndim.

— Aşadar, care dintre legăturile lui Dobrohotov sînt cunoscute?

— Plîşevski — una.

— Cade.

— Goriunov — două.

— Cade şi asta.

— Spirin — trei.

— Cade. Nu ştie nimic şi nici de-ar şti nu spune.

— Şi-atunci, cine mai e? Kostea căzu pe gînduri.

— Stai! Stai! se însufleţi Serghei. Dar de ce ne gîndim numai la legăturile lui Dobrohotov?

— Ce vrei să spui?

— Legăturile lui Plîşevski crezi că nu ne pot duce tot la el?

A doua zi, Serghei intră în biroul lui Iarțev.

— Ghenadi, am noutăți importante!

— În sfîrșit!

Ca întotdeauna, Iarțev era foarte îngrijit, poate chiar prea elegant, într-un costum negru, modern, fără un fir-cel de praf pe el, cu cămașa strălucitor de albă și — observă îndată Serghei — avea o cravată nouă. În schimb arăta preocupat și posomorît.

— De-am termina odată! Se pare că acum totul depinde de tine.

— Poate. Serghei desfăcu grăbit dosarul pe care îl adusese subsoară. Iată declarațiile Jerehovei. Reiese de aici că din ordinul lui Plîșevski. Înțelegi? Plîșevski al tău! Din ordinul lui Plîșevski, transmitea pachete cu piei știi cui? Lui Dobrohotov al meu! Uite-aici, îi dă semnalmentele.

— Mdaaa! lungi Ghenadi, și cu un gest mecanic își îndreptă cravata. La naiba, se poate că totul începe să se așeze. Acum apare limpede și cel de-al doilea canal de desfacere — pieile întregi se scurg spre Dobrohotov. Dar declarațiile Jerehovei n-ajung, adăugă el preocupat. Trebuie să găsim la Dobrohotov piei cu ștampila fabricii.

— O să le găsim, fii liniștit. Ai răbdare pînă sîmbătă.

— Sîmbătă? Dar e vorba să-l arestați pe Dobrohotov în gară!

— Așa s-a hotărît luni, iar azi e marți, zîmbi Serghei cu șiretenie.

— Și ce-i cu asta?

— Ce să fie? Jerehova ne-a dat și adresa lui Dobrohotov de la Shodnea. Iar noi vom avea cinstea să răspundem invitației lui, spuse Serghei făcînd o ușoară plecăciune. O să mă străduiesc să-mi conving șefii că nu riscăm prea mult.

— Da, e periculos! clătină Ghenadi din cap.

— Ce să-i faci! În schimb clienții noștri nu umblă cu reclamații.

— Dar știi cine a trimis anonima? Ciudat, foarte ciudat! Silantiev al vostru are dreptate. De ce lovitura a doua au îndreptat-o tocmai asupra mea?

— Ce nu știu, nu știu. Serghei își desfăcu larg brațele și luînd de pe masa lui Ghenadi stiloul, scrise cu un scris mare și rotunjit pe dosarul său: Cazul „Molia neagră" (la fabrica de blănuri), ancheta în colaborare cu Secția a II-a din Miliția economică.

— Asta e concluzia principală, conchise el satisfăcut. Și așezîndu-se pe marginea unui scaun, adăugă: și-acum, uite ce, pînă sîmbătă mai sînt trei zile...

— Știu, sîmbătă lichidăm cazul. Tu la Shodnea, noi la Moscova. Dintr-o singură lovitură.

IX

În vizuina „Moliei negre"

Lena îi telefonă lui Zotov de la teatru şi-i spuse că trebuie neapărat să-l vadă. Acesta, înainte de a pleca, o rugă să coboare în stradă.

Cînd Lena se apropie cu paşi grăbiţi de el, Ivan Vasilievici o luă liniştit de braţ, şi o conduse după colţ, unde oprise maşina lui. Şoferul nu era în maşină.

— Uite, aici o să stăm de vorbă, spuse Zotov, deschizînd portiera. Nimeni n-o să ne stinghereaşcă. Poftim.

Lena urcă grăbită în maşină, Ivan Vasilievici se aşeză alături de ea şi trînti portiera.

— Ce s-a întîmplat ?

— Ivan Vasilievici, în condiţiile astea nu mai pot să trăiesc ! începu ea aproape plîngînd şi punîndu-şi mîna pe mîneca lui. Şi mie... eu... Dar de ce tăceţi ?

— Pentru că încă nu ştiu nimic ! zîmbi Zotov. Ce s-a întîmplat ? Îmi spui ?

— Nu, nu-i vorba de mine, ci de Serghei ! Tace mereu, nu mi s-a plîns, continuă desperată Lena, dar eu văd, simt că s-a întîmplat ceva. Şi dumneavoastră trebuie să ştiţi.

— Da, într-adevăr, Serghei a avut mari neplăceri, răspunse Zotov după o clipă. Chiar foarte mari. Dar acum s-a terminat. Asta-i tot ce pot să-ţi spun.

— Din cauza acelei fete, nu ?

— Care fată ?

— Cu care a fost la restaurant.

Zotov o privi țintă și Lena, fără să vrea, își lăsă ochii în jos, rușinată.

— De unde știi ?

Lena strînse din umeri.

— Răspunde ! insistă Zotov. Este foarte important ! Mai important decît îți închipui !

— Mi-a spus și mie... I-a văzut acolo...

— Cine ți-a spus ? Cine, Lena ?

— Un cunoscut, tot actor... Petea Slovțov.

— Ia te uită ! Și cînd i-a văzut ? La care restaurant ?

— La „Sibir". Acum două luni, pe la sfîrșitul lui decembrie.

— Exact. Chiar așa. Și dumneata ai crezut ?

— Petea mi-a spus să merg cu el să-i văd, răspunse Lena abia auzit.

— Da, au fost acolo.

Zotov vorbise pe un astfel de ton, încît Lenei i se făcu chinuitor de rușine și nu găsi ce să-i răspundă.

— Lena, îți amintești de ultima noastră discuție ? continuă Zotov. Ți-am spus atunci că faptele trebuie verificate prin caracterul omului. Sînt fapte, și fapte. Și-apoi trebuie să ai încredere în omul pe care-l iubești. Mai ales dacă omul acesta este soțul tău și, pe deasupra, mai lucrează și într-un serviciu al naibii de greu ca al nostru. Știi bine că nu poate să-ți spună nimic, nu poate să-ți împărtășească nimic. Uneori asta-i foarte greu. Știu. Parcă la mine nu-i la fel ? Ei, de aceea trebuie să-ți dai seama de toate acestea. În ce-l privește pe Serghei, sînt liniștit : e un om drept și de nădejde. Cei care sînt altfel, fiindcă veni vorba, nu întîrzie prea mult la noi. Asta e.

— Dar Serghei de ce n-are încredere în mine ? întrebă Lena cu un neașteptat aer de provocare, azvîrlindu-și cu o mișcare bruscă părul pe spate.

— Eh, că proști mai sînteți amîndoi ! zîmbi Zotov. Și bineînțeles, încă tineri ! Ce-ai vrea ? Să vă iau pe amîndoi de mînă și să vă-mpac ? Nu, de data asta să mă scutiți.

Sînteţi voi tineri, dar nu într-atîta încît să nu vă consider oameni în toată firea. Singuri v-aţi căsătorit, singuri descurcaţi-vă ! Un al treilea, cum s-ar spune, e de prisos aici. Asta e !

Lena zîmbi fără să vrea.

— Vai, ce viclean sînteţi, Ivan Vasilievici ! Nu mi-aş fi închipuit !

— Viclean ? De ce ? Am glumit şi eu, ca un bătrîn guraliv ce sînt.

— Dumneavoastră şi guraliv, Ivan Vasilievici ! Dac-aţi fi mi-aţi spune ce neplăceri a avut Serghei. Doar n-o fi vorba de mine !

Zotov o privi atent pe Lena şi spuse răspicat !

— Ba da, de dumneata.

— De mine ? întrebă alarmată Lena.

— Da, de dumneata, pentru că e şi vina dumitale. Zotov se opri puţin, apoi adăugă : nu prea te pricepi la oameni. Şi uiţi unde lucrează soţul dumitale. Dumneata uiţi, alţii însă, nu uită. Deocamdată nu pot să-ţi spun nimic mai mult.

Zotov deschise portiera maşinii şi, scoţînd capul afară, făcu un semn cu mîna. Şoferul se apropie în fugă.

— Hai, Vasea, să mergem. S-o ducem acasă pe dumneaei.

Şi Zotov îi dădu adresa Lenei.

Cînd maşina, huruind, porni din loc, Ivan Vasilievici se aplecă spre Lena şi-i spuse încet :

— Mîine Serghei n-o să doarmă acasă. Are o misiune foarte grea. Şi vă trebui să fie liniştit. Absolut liniştit. M-ai înţeles ?

Lena dădu tăcută din cap.

Abia apucă să-şi scoată haina de blană, cînd, în vestibul răsună prelung şi alarmant soneria. Lena dădu fuga să deschidă. În prag, abia răsuflînd şi tulburat peste măsură — Zaleski.

— Volodea ?

— Da, eu sînt ! Pot să intru ?

— De ce-ai venit ?

— Ah, Lenocika, îți jur că n-am să te plictisesc cu declarațiile mele! E un lucru mult mai grav. Și se referă și la dumneata.

Niciodată pînă acum Lena nu-l văzuse pe Zaleski atît de pierdut și speriat. Ceva neplăcut din cuvintele lui o tăie ca un cuțit.

— Poftim, spuse ea.

Zaleski își scoase grăbit paltonul și intră.

— E îngrozitor, îngrozitor! gemu el, frecîndu-și desperat mîinile. Lenocika, m-am nenorocit!... Știi foarte bine că am fost propus pentru titlul de artist emerit... Și-o merit, că doar știi, sînt un mare actor... Ah, crede-mă n-am de gînd să mă laud!... Și iată că acest om de nimic, acest păcătos deplorabil... Lenocika, și dumneata ai un viitor strălucit! Și cînd te gîndești că totul, totul poate să se prăbușească.

Pe neașteptate Zaleski căzu pe canapea și, izbucnind în hohote de plîns, își vîrî fața în pernă.

Lena privea spatele lui îngust, care tresărea, părul răvășit pe pernă, și deodată omul acesta i se păru atît de străin și atît de îndepărtat! Cît de ciudat și neplăcut, să-l vadă în această cameră, pe această canapea, pe care seara, de obicei, îi place lui Serghei să șadă și, concentrat, să citească din manualele și legile lui... Întotdeauna își pune alături, uite, scrumiera aceea de pe fereastră.

Zaleski sări de pe canapea și, întorcîndu-și spre Lena fața plină de lacrimi, strigă:

— Eu nu mai supraviețuiesc acestei rușini! Îmi închei socotelile cu viața, ai să vezi!

— Dar spune-mi, la urma urmelor, ce s-a întîmplat? îl întrebă Lena cît putu mai liniștită. De ce toată criza asta de isterie?

— Isterie! Dumitale ți-e ușor să vorbești! Dar eu sînt amestecat într-o istorie murdară și ticăloasă! Mi s-a băgat pe gît această haină de blană pentru dumneata, această căciulă! Și eu, prostul, m-am bucurat! Dumneata, de asemenea! Dar n-am știut nimic! Te rog să mă crezi, Lenocika! Vom vedea ce-i de făcut! Te implor! Zaleski căzu în genunchi. Vorbește cu soțul dumitale, să facă el ceva! N-are dreptul să refuze! Sînt un om cinstit!

— Ești un om de nimic! șopti Lena.

La ieşirea ce da în piaţa Komsomolskaia, Serghei se întîlni cu Nina. Fata, grăbită, îi strînse mîna cu putere.

— Totul e-n regulă, Ninocika ?

— Totul. Să mergem...

Serghei privi aprobator geanta pe care Nina o ţinea în mînă — o geantă mică, de antilopă, din acelea pe care femeile obişnuiesc să le poarte la teatru.

Se apropiară de casa de bilete şi Serghei cumpără două bilete pînă la Shodnea. Tot aici, alături de casa de bilete, Serghei îşi aruncă într-un coş de gunoi pachetul de ţigări.

— Ca să am motiv să intru la bufetul din gară, o lămuri el.

— Şmecher mai eşti, Serioja ! rîse Nina cu o uşoară nuanţă de nervozitate în glas.

Serghei o luă de braţ şi porniră amîndoi cu paşi repezi spre peronul unde staţiona, gata de plecare, un tren electric. Abia apucară cei doi tineri să sară în ultimul vagon şi se auzi fluieratul conductorului. Trenul porni. Serghei şi Nina străbătură vagoanele şi se aşezară în primul, aproape gol.

Dincolo de geamurile îngheţate, luminile gării, apoi ale suburbiei, alergau vertiginos înapoi. Nina zgîrie cu o monedă gheaţa de pe fereastră şi-şi lipi ochiul de cercul transparent.

Tot drumul vorbiră de fleacuri. Nina era vădit nervoasă. Amîndoi numărau în sinea lor gările. Părea că e atît de departe pînă la Shodnea ! Dar pînă să-şi dea seama, iată că n-au mai rămas decît două gări, apoi una...

În sfîrşit ieşiră pe platforma vagonului, unde se îmbulzeau oamenii, pregătindu-se să coboare. Serghei o luă pe fată de braţ şi, pentru o clipă, o privi sever şi încurajator drept în ochi. Nina zîmbi, şi instinctiv, îşi strînse geanta la piept.

Trenul începu să frîneze încet. Se apropiau de Shodnea. Unul dintre pasageri deschise uşa grea a vagonului, îngheţată toată, şi pe platformă năvăli un torent de aer rece. Pe întuneric se tot apropiau luminile Shodnei, apoi încet, trecu plutind prin faţa lor peronul mare, luminat de becuri. Trenul se opri şi oamenii începură grăbiţi să coboare.

Serghei şi Nina coborîră ultimii din vagon. În aceeaşi clipă se apropie de ei, zîmbind, Dobrohotov. Gulerul paltonului îi era ridicat, faţa înroşită de vînt : se vedea că venise mai devreme în gară şi aşteptase la mai multe trenuri. „Să vadă dacă n-am trimis pe cineva înainte", se gîndi Serghei. „Numai de

nu l-ar fi descoperit pe Kostea, sau pe Saşa. Te pomeneşti că toată ziua a pîndit".

— Ei, asta zic şi eu punctualitate ! îi întîmpină voios Dobrohotov, întinzîndu-le mîna rece ca gheaţa. Bine că nu m-aţi făcut să aştept prea mult, pe vîntul ăsta turbat !

— Păi, nu era vorba la opt ? răspunse Serghei.

„Ehei, prima greşeală ! observă el. Minte grosolan !"

Amestecîndu-se în mulţimea de călători, ajunseră la capătul peronului. Deodată Serghei se lovi peste buzunare şi exclamă înciudat :

— La naiba, am uitat să-mi cumpăr ţigări ! E vreun bufet pe-aici ?

Dobrohotov îl privi cu prudenţă şi, gîndindu-se puţin, îi răspunse :

— Cum să nu fie ! Uite-acolo — arătă cu mîna spre clădirea gării. Hai că-ţi arăt eu. Dar mai repede. Ne aşteaptă ceilalţi. Şi-or fi flămînzi.

Se desprinseră toţi trei de ceilalţi pasageri şi porniră înapoi pe peron.

La bufet, Serghei cumpără un pachet de ţigări, numără cu grijă restul, vîrî banii în buzunar, îşi încheie paltonul, îşi aprinse o ţigară şi-i oferi şi lui Dobrohotov una. Cînd ieşiră iarăşi pe peron, nu mai era nimeni.

Dobrohotov, Serghei şi Nina coborîră treptele peronului, trecură peste terasament şi, lăsînd în urmă cele cîteva clădiri din jurul gării, porniră pe o şosea largă şi slab luminată.

— E foarte aproape de-aici, îi asigură Dobrohotov. Numai că-i drumul cam încurcat. Atît.

Pe neobservate, Serghei privi în jur.

Pe stradă nimeni. De-o parte şi de alta, albul troienelor era întrerupt de garduri întunecate, iar pe alocuri, printre şirurile de copaci înzăpeziţi, clipeau luminile caselor. Uneori lătra cîte un cîine. Linişte, nici ţipenie de om. Doar din cînd în cînd zăpada scîrţîia sub picioare şi, izbucnind în rafale, vîntul şuiera, legănînd felinarele de pe stîlpii rari.

În faţa lor iată doi oameni. Clătinîndu-se uşor, veneau spre gară. După fularul alb al unuia dintre ei. Serghei îl recunoscu pe Saşa Lobanov.

Şi-atunci, pentru întîia oară, Serghei regretă că nu i se îngăduise să pătrundă în vila lui Dobrohotov, pentru a lămuri pînă la capăt planurile acestuia. Dar ordinul este ordin, nimeni n-are dreptul să-l încalce. Serghei oftă. Ce să-i faci!

Între timp, Lobanov şi Voronţov se apropiau tot mai mult. Ţinînd pistolul în buzunar, Serghei simţi dintr-o dată cum îi bate inima cu putere şi pe frunte îi apărură broboane mici de sudoare. „Ei, începe!" se gîndi el cu emoţie.

Nemaiputîndu-se stăpîni, Serghei îl privi cu coada ochiului pe Dobrohotov. Şi acesta, întîmplător, surprinse privirea lui. Serghei îşi muşcă buza şi se întoarse, dar era prea tîrziu. Dobrohotov se încordă tot, privindu-i bănuitor şi alarmat pe cei ce se apropiau şi, vîrîndu-şi mîna în buzunar, făcu doi paşi la o parte. Lobanov şi Voronţov se îndreptau acum numai spre Serghei. După planul lor, Dobrohotov, prins între ei şi Korşunov, ar fi putut fi sigur imobilizat. Acum însă pe toţi trei îi despărţea de Dobrohotov Nina. Şi Lobanov nu putea să schimbe direcţia — s-ar fi trădat de-a binelea.

O privire imprudentă şi întreaga situaţie se schimbase în favoarea lui Dobrohotov. Serghei înţelese prea tîrziu greşeala sa. În schimb o înţelese Nina. Cînd Lobanov şi tovarăşul său ajunseră aproape în dreptul lor, pe neaşteptate şi brusc ea se aplecă să-şi lege şiretul la ghetă, astfel încît Dobrohotov şi Serghei, trecînd înainte, nimeriră alături unul de altul. Folosindu-se de această situaţie, Serghei scoase pistolul din buzunar şi, întorcîndu-se brusc spre Dobrohotov, strigă poruncitor:

— Mîinile sus! Nici o mişcare!

Dar nu-l găsi pe Dobrohotov nepregătit. Acesta îl lovi cu mîna stîngă peste pistol, încît împuşcătura ce bubui nu-l mai atinse, şi-n aceeaşi clipă în mîna lui dreaptă sclipi un obiect metalic. Făcîndu-şi vînt, Dobrohotov îl lovi cu toată puterea pe Serghei în obraz. Lovitura fu atît de neaşteptată şi puternică, încît Serghei căzu, înăbuşindu-se de sînge, şi-şi pierdu cunoştinţa.

Dobrohotov sări la o parte, dar în aceeaşi clipă cei doi se năpustiră asupra lui. Cu o mişcare bine studiată, Lobanov îi răsuci mîna la spate. Gemînd de durere Dobrohotov se prăbuşi cu faţa în zăpadă.

După copaci luneca o umbră. Voronţov se năpusti în direcţia aceea şi, scoţîndu-şi pistolul, strigă:

— Stai ! Stai că trag !

Aplecîndu-se, omul o rupse la fugă, dar cînd Voronțov trase în aer, se prăbuși pe neașteptate.

Voronțov se apropie de omul căzut în zăpadă și-i porunci să se ridice. Acesta se ridică imediat. Cu pistolul îndreptat spre el, Voronțov îl întrebă batjocoritor :

— Ce-a însemnat asta ? De ce te-ai trîntit în zăpadă ?

Privind speriat cu coada ochiului la pistol, omul răspunse cu glas tremurat :

— Vă cunosc pe cei de la Judiciară, voi nu dați greș !

Între timp, după ce-l legă pe Dobrohotov fedeleș și-l lăsă ca pe-un sac în zăpadă, Lobanov ridică boxul care-i căzuse acestuia din mînă. În buzunarul lui găsi și un pistol.

Nina se ocupa de Serghei. Tamponîndu-i rana de pe obraz, abia reuși să-i oprească sîngele. Serghei era tot fără cunoștință.

Între timp, dinspre gară apărură două mașini. Într-una din ele îl așezară cu grijă pe Serghei. Nina se urcă alături și-i luă capul pe genunchi. Mașina porni în plină viteză spre oraș.

În cealaltă mașină îl întinseră pe Dobrohotov și pe complicele lui. Lobanov sări ultimul și-i ordonă grăbit șoferului :

— Dă-i drumul la vilă !

...Dincolo de gardul din drugi de fier, deasupra căruia era trecută sîrmă ghimpată, se întindea ca un zid nesfîrșit — un șir de tufișuri înalte. În fundul grădinii licăreau luminile unei case nu prea mari, de unde răzbăteau exclamații vesele de cheflii și sunete de patefon. Spre vilă ducea prin zăpadă o cărare bătătorită.

Într-o cameră mare, la o masă lungă plină de sticle și farfurii cu gustări, cîțiva oameni beau și mîncau. În capul mesei, tolănit într-un fotoliu, cum îi sta bine unui amfitrion, ședea un bărbat în vîrstă, gras, cu ochelari, cu mustățile cărunte, tunse scurt.

Într-un colț, lîngă patefon, trei tinere fardate strident și doi tineri se lăfăiau pe-o canapea. Unul dintre ei, vînjos, cu părul vîlvoi, purta o haină boțită, de sub care se vedea o flanelă în dungi, de marinar. Al doilea, un lungan slăbănog, purta un costum gri, foarte îngrijit. Aplecîndu-se, el îi spuse încet tînărului cu flanelă de marinar :

— De ce întîrzie directorul ? Nu s-o fi întîmplat vreo dandana ?

— Ne-a spus să-l aşteptăm aici, răspunse sec celălalt. Mai bine spune fetelor ceva vesel.

Deodată se auzi o bătaie în uşă: În cameră se făcu linişte. Toţi aşteptau încordaţi. Bătaia se repetă insistent, puternic. Atunci bărbatul în vîrstă şi cu ochelari se ridică greoi din fotoliu, ieşi în antreu şi, apropiindu-se de uşă, întrebă cu glas tăios :

— Cine-i acolo ?

— Piotr Kuzmici, se auzi din dosul uşii, eu sînt, Efimov. Deschide, am o treabă cu dumneata !

— Vecinul nostru... Dracu' l-a adus ! bombăni bătrînul în antreu. Să deschid sau nu ?

— Deschide.

Uşa împinsă se izbi de perete şi în prag apăru pe neaşteptate silueta masivă a lui Kostea Garanin, cu pistolul în mînă.

— Toată lumea rămîne pe loc ! Mîinile sus !

Piotr Kuzmici, bărbatul în vîrstă, stăpînul casei, privind ca fermecat pistolul îndreptat spre el, ridică tremurînd mîinile. Dar flăcăul în flanelă de marinar se năpusti în cameră ţipînd :

— Miliţia !

Şi înşfăcînd de pe masă o sticlă, o azvîrli în bec. Se auzi o pocnitură puternică şi camera se cufundă în întuneric. Toată casa răsuna de ţipete şi înjurături.

Tot atunci trosniră geamurile celor trei ferestre şi prin ele se avîntară înăuntru nişte umbre, iar în clipa următoare, din diferite colţuri ale camerei ţîşni lumina mai multor lanterne. La această lumină slabă, musafirii, strînşi într-un colţ, văzură îndreptate asupra lor, din toate părţile, pistoale.

Din curte se auziră glasuri şi lătratul furios al unui cîine.

— Toţi rămîn pe loc ! Nimeni nu mişcă ! se auzi glasul ameninţător al lui Garanin. Tragem fără avertisment ! Spectacolul s-a terminat.

Privirea lui Garanin căzu asupra flăcăului cu flanelă.

— A ! Fedka-măciucă ! exclamă el ironic. Asta zic şi eu pleaşcă !

— Mi-era dor de voi, zîmbi strîmb „marinarul".

— Ia-hai, poftește afară ! îi porunci sever Garanin. Stăpînul casei dădu să iasă și el, dar Garanin îl opri :

— Dumneata, cetățene, deocamdată rămîi.

În curte se auzeau motoarele mașinilor care intrau din stradă.

În cameră se răspîndi lumina unui bec nou.

Curînd totul luă sfîrșit. În casă rămaseră numai patru lucrători ai grupei operative, în frunte cu Garanin, stăpînul casei, Piotr Kuzmici, și Dobrohotov, adus între timp de Lobanov. Îi dezlegară mîinile, iar el, venindu-și în fire, urmărea cu o indiferență studiată tot ce se petrecea în jur. Numai obrazul stîng îi tresărea din cînd în cînd într-un rictus nervos.

Piotr Kuzmici, pe un scaun fără spătar, cu picioarele strînse sub el, se legăna într-o parte și alta, văicărindu-se :

— Ce-o să fie acum ? Doamne, apără și miluiește !... Ce-o să fie acum cu mine ?... Uite cu cine m-am încurcat la bătrînețe !...

— Mai cheamă pe cineva de la Efimov, ordonă Garanin unuia dintre lucrători. Să avem martorii. Acum începem percheziția.

— Nu mai chemați pe nimeni. Nu-i nevoie ! sări grăbit Piotr Kuzmici de pe scaun. Vă spun tot, vă arăt tot ce-i aici. Uf, ticălosule ! și-l privi cu ură pe Dobrohotov. Uite la el. „Elegantul" ! Fir-ai tu blestemat să fii !

— Nu tulbura amintirea senină a întreprinderii mele, zvîrli ironic Dobrohotov. Atelierul „Elegantul" și-a sfîrșit existența terestră.

— Ca și proprietarul lui, nădăjduiesc, adăugă Voronțov, privind atent un ceas mare de mînă, cu brățară metalică, pe care tocmai îl găsise în sertărașul pendulei.

Obrazul lui Dobrohotov începu din nou să tresară nervos.

— Ce vreți să spuneți ? întrebă el provocator.

— Prea mult sînge ai vărsat, Dobrohotov ! Începînd cu Klimașin. De altfel ăsta-i chiar ceasul lui.

Obrazul lui Dobrohotov începu să tremure mai puternic și el, apăsîndu-și-l cu palma, se întoarse.

— Ziceai că ne arăți ce-i pe-aici, se întoarse Garanin spre stăpînul casei.

— Da, da, dădu Piotr Kuzmici grăbit din cap. Pieile sînt acolo, în pivniță. Dînsul le procura...

Curînd, pe masa de pe care fuseseră strînse vasele apărură două valize mari, mînjite de pămînt și ticsite cu piei de astrahan. Kostea luă una din ele și o întoarse — purta marca fabricii.

— S-a zis cu mine ! șopti Dobrohotov. Gata, am ars ca o lumînare...

Între timp, fu găsit și dat lui Garanin un cuțit de vînătoare, pe mînerul căruia era gravat : „Lui Vadim D., cap înflăcărat, cu urarea de a și-l păstra pe umeri". Kostea citi inscripția, zîmbi și ordonă cu glas scăzut unuia dintre lucrători :

— Telefonează la Moscova. Raportează situația. Iarțev poate să-nceapă. Și... întreabă ce-i cu Serghei.

Garanin se uită la ceas : era ora două noaptea.

În aceeași noapte, pe coridorul etajului al patrulea al clădirii înalte de pe Petrovska era animație : se pregătea o operație de mare amploare. Oamenii vorbeau însuflețiți între ei, umblau de colo-colo pe coridor, răsunau glume, rîsete. Încercau toți o stare de surescitare combativă : ca rezultat al multor luni de muncă încordată a întregii secții, urma să fie lichidat un grup periculos de infractori. Unii dintre lucrătorii operativi jucau șah în camere, cu ușile deschise, ca să audă ordinul de plecare.

În cabinetul lui Zveriov se mai aflau Iarțev, anchetatorii de la procuratură și comandanții grupelor operative. Telefonul suna mereu și Zveriov, ascultînd ultimul raport, repeta de fiecare dată, pe un ton imperturbabil, aceleași cuvinte :

— Continuați supravegherea. Putem sosi în orice clipă. Așteptăm semnalul de la Shodnea.

Ghenadi se uită la ceas. Era trecut de unu. Ar fi fost timpul.

Din nou sună telefonul. „E un interior", se gîndi Ghenadi. Zveriov ridică receptorul.

— Alo !

— Maiorul Zveriov ?

— Da, cine-i la telefon ?

— Raportează ofițerul de serviciu pe Direcție, Skvorțov. Ni s-a telefonat de la spital. A sosit acolo o urgență de la Shodnea. Căpitanul Koruşnov a fost adus rănit... Glasul ofițerului de serviciu tremură pe neașteptate.

— Cum ? ! Ce ? !... Şi Zveriov, respirînd adînc, întrebă cu glas surd : Ce s-a întîmplat acolo ?

— Deocamdată nu știm nimic. Korşunov nu și-a revenit încă. Aşteptăm un telefon de la Garanin.

Zveriov lăsă încet receptorul în furcă, privindu-i pe cei care începuseră să se îmbulzească în uşă.

— Ei ? întrebă nerăbdător Ghenadi. Ce s-a întîmplat ?

— În timpul îndeplinirii misiunii la Shodnea, căpitanul Korşunov a fost grav rănit.

Lucrătorii se împrăştiară tăcuți prin camerele lor. Nu se mai auzeau nici glume, nici rîsete. Toți vorbeau cu glas scăzut, cu o ură abia stăpînită. Operația pe care urmau să o îndeplinească, continuare a celei ce se desfăşura acum la Shodnea, li se părea deosebit de plină de răspundere şi necesară. Mai ales acum, după primirea dureroasei veşti, la gîndul că în noaptea aceasta se vor întîlni cu dușmanul lor comun, primejdios, sălbatic, strîngeau toți fără voie pumnii. „Stai tu, nemernicule, ce-ți arătăm noi !"

După o oră primiră în sfîrşit telefonul mult aşteptat de la Shodnea. Prin toate camerele etajului al patrulea trecu în zbor ordinul : „Plecarea !"

Cele două maşini care goneau pe strada pustie, puternic luminată, opriră în fața casei în care locuia Plîşevski. Din dreptul uşii se desprinse un om şi, întredeschizînd portiera din față a primei maşini, îi spuse încet lui Zveriov, aflat lîngă şofer :

— E acasă. Doarme. E şi fiica lui. Altcineva, nimeni.

— E clar. Martori aveți ?

— Da.

La un semn al lui Zveriov, toți ieşiră din maşină şi, tăcuți, urcară scara.

Nici la primul țîrîit de sonerie, nici la al doilea nu răspunse nimeni. Abia după ce sunară a treia oară, în dosul uşii se auziră paşi grăbiți şi un glas speriat de fată întrebă :

— Cine-i acolo ?

— Deschideți, vă rog. Miliția !

— Miliția ? !

Fata încercă să deschidă dar, de emoție, probabil nu reuși.

În acel moment, în dosul ușii se auzi un glas liniștit de bărbat :

— Du-te la tine, Galia. Deschid eu. Trebuie să fie o neînțelegere.

Ușa se deschise și în prag apăru Plîșevski, într-un halat de casă și în papuci îmblăniți.

— Ce doriți, tovarăși ? întrebă el iritat.

— Sînt de la miliție. Poftim legitimația mea, răspunse imperturbabil Zveriov. Iată mandatul dumneavoastră de arestare, eliberat de procuratură, cetățene Plîșevski, și mandatul de percheziție al locuinței.

Ochii lui Plîșevski se-ngustară.

— Nu vreau să văd nimic ! răspunse el tăios și grav. Protestez ! Năvăliți noaptea în locuința unui om ! Asta-i samavolnicie !

— Refuzați să ne dați drumul în casă ? întrebă liniștit Zveriov. Repet, e ordinul procuraturii.

— Da, refuz ! Nu admit acest abuz !

— Atunci sîntem nevoiți să intrăm fără consimțămîntul dumneavoastră ! conchise Zveriov cu sînge rece.

Făcu un pas înainte și Plîșevski, involuntar, se dădu la o parte. Intrînd în hol, Zveriov privi în jur și, arătînd spre o ușă, întrebă :

— A cui este camera ?

— A fetei mele, strecură printre dinți Plîșevski.

— Iar cealaltă ?

— Biroul meu.

— Toată locuința vă aparține ?

— V-am spus că aceasta este camera fetei mele. Dincolo stau eu.

În aceeași clipă în hol intră Galia, încheindu-și grăbită halatul. Îl privi provocator pe tatăl său și spuse :

— Nu, să percheziționeze și camera mea !

Percheziția începu.

În birou, la masa de scris, se așeză anchetatorul de la procuratură, care încheia procesul-verbal al percheziției, notînd toate obiectele de valoare pe care lucrătorii le așezau cu grijă pe masa rotundă și scundă de lîngă canapea — cristaluri, argintărie, tablouri, obiecte de anticariat.

Plîșevski ședea în fotoliu, lîngă fereastră, picior peste picior, și urmărindu-i cu un zîmbet de dispreț, făcea din cînd în cînd observații veninoase :

— Vă sfătuiesc să notați toate cărțile. Sînt mai de valoare decît bibelourile. Dar fără greșeli gramaticale.

Nu-i răspunse nimeni.

— Bineînțeles, unor milițieni nu li se poate pretinde așa ceva.

Lucrătorii își continuau tăcuți munca. Dar Galia nu se putu stăpîni. Sări de pe canapea și, cu ochii plini de lacrimi, strigă mînioasă :

— Taci din gură ! Să-ți fie rușine !

— Liniștește-te, fetițo ! o opri Zveriov. L-au lăsat nervii. E clar.

— Nu pot să stau liniștită ! răspunse aprinsă Galia. Cum de îndrăznește !

Percheziția continua. Pentru toți era clar că obiectele de valoare găsite nu puneau capăt cercetării.

Abia pe la cinci dimineața unul dintre lucrători îi dădu lui Zveriov o bucată de hîrtie.

— Am găsit notița aceasta în hol, sub placa de la calorifer, raportă el.

Zveriov o desfăcu. Pe ea erau înșirate, pe două coloane, niște cifre și frînturi de cuvinte :

a. sal. cam/4 (1,7 + 3,5 + 4,25)
b. bir. (3,1 + 2,4)
dv. dr. 4 (1,9 + 3,8 + 2,7 + 4,1)
păp. 4 (4,0 + 3,2 + 3,2 + 2,5)
per. fr. 7(3,8 + 3,1 + 4,4 + 1,8 + 3,6 + 1,3 + 1,6)
i. dr. pr. (3,7 + 4,31) etc.

După ce privi atent notița, Zveriov i-o arătă lui Plîșevski :

— Ce-i asta ?

— Habar n-am ! strînse Plîșevski din umeri. De unde ați luat-o ?

— Habar n-ai ? Şi colţul ochiului drept al lui Zveriov se încreţi ironic. Bun. Ne descurcăm şi singuri.

— N-aveţi decît ! îşi strîmbă Plîşevski dispreţuitor buzele. Nat Pinkerton cu trei clase elementare !

Fără să-i răspundă nimic, Zveriov ieşi din cameră şi chemă pe unul dintre lucrători. Apoi amîndoi se încuiară în bucătărie.

— Înţelegi despre ce-i vorba ? întrebă Zveriov. Un cifru.

Între timp percheziţia continua. În camera Galiei fu strîns covorul mare de pe jos şi locotenentul Arbuzov, opintindu-se, abia îl putu scoate pe coridor. Prin uşa deschisă a biroului surprinse privirea lui Plîşevski aţintită asupra lui.

Arbuzov se întoarse din nou în camera Galiei.

După o clipă, în silă parcă, Plîşevski se sculă de la locul lui şi, cu un aer nepăsător, măsură de cîteva ori biroul, apoi ieşi pe coridor, o clipă privi în camera fetei, după care, cu acelaşi mers liniştit, se întoarse în birou. Părea să nimeni n-a observat nimic.

Dar locotenentul Arbuzov, după ce Plîşevski plecă, îi făcu vesel cu ochiul tovarăşului său şi abia şoptit îi spuse :

— Ai văzut ? E nervos, ticălosul ! Ia hai să vedem ce-i cu parchetul ăsta.

Cercetară cu grijă, una după alta, toate plăcile parchetului. Toate erau perfect îmbucate, toate.. în afară de trei, care sub apăsarea puternică a piciorului, „răsuflau" abia observat. Intrară în funcţiune sculele.

Cînd plăcile fură scoase, sub ele apăru o adîncitură mare, îmbrăcată în zinc, ticsită cu teancuri de carnete de depuneri şi pachete mari de bani. Printre acestea şi dolari.

Pe latura inferioară a uneia din plăci era fixat un arc, legat de o roată dinţată, cu care se angrena o altă roată dinţată, de formă conică, şi de la care pornea de sub duşumea un cablu subţire de oţel. Drumul acestuia fu repede descoperit. Cablul trecea pe sub duşumea, apoi pe sub pragul uşii, avînd celălalt capăt în antreu, lîngă cuier. Unul din buloanele în care era prins cuierul era fals, în cuibul lui fu găsit un orificiu pentru cheie. Mecanismul ascunzătorii era acum clar.

Carnetele şi banii fură îngrămădite pe masa din faţa anchetatorului.

Înfundată într-un colţ al canapelei, Galia urmărea cu groază tot ce se întîmpla. „Dumnezeule, Dumnezeule, de unde toate astea ? !... şoptea ea ca în delir. De unde ?... Tot a adunat a adunat ! Pe furiş, ca hoţii !... E un hoţ... Biata mea măicuţă, n-ai ştiut cu cine ai trăit... Şi nici eu n-am ştiut cine e !... Nu, nu, nici nu mai rămîn pentru nimic în lume... Am să muncesc... Nu mă ating de nimic de-aici... „Şi gemînd, Galia închise ochii. În aceeaşi clipă, fără să vrea, gîndul îi zbură la Mihail. Unde-o fi acum ?

Punînd pe masă ultimul pachet de bani, Arbuzov se uită la faţa lui Plîşevski, acum cenuşie, şi cu o asprime care nu-i era caracteristică, îi spuse :

— Cetăţene Plîşevski, aţi jucat o carte mare şi aţi pierdut.

Plîşevski zîmbi strîmb.

— Cît zel în tot ce faceţi ! Se vede că nu v-am tratat cu coniac, strecură el batjocoritor, printre dinţi, şi o privi pe Galia.

Cu obrajii aprinşi ca focul, fata, grăbită, îşi lăsă ochii-n jos.

Arbuzov răspunse liniştit, aproape vesel :

— Vă referiţi la Mihail Kozin ? A fost scos din cadrele miliţiei. Dar înainte de toate, e bine să ştiţi, a venit singur şi a spus tot. Aşa că, nici din el n-aţi reuşit să faceţi un trădător. E clar, nu ? Poate că acum veţi da pe faţă şi celelalte cărţi. Aşa, de bună voie...

Plîşevski îşi strînse buzele subţiri şi răspunse veninos :

— Prea te crezi, tinere ! Nădăjduiesc că se va găsi cineva care să-mi pună întrebări mai inteligente.

Dar, oricît se stăpîni, tot îşi aruncă pe furiş privirea spre ceas. Dacă Kozin a vorbit, ce se-ntîmplă acum la Shodnea ?

Afară începu să se lumineze de ziuă. Prin pîcla cenuşie începură a se contura clădirile vecine, strada pustie, acoperită de zăpadă, mărgele gălbui ale felinarelor. Era aproape şapte dimineaţa.

În sfîrşit, din bucătărie apăru Zveriov. Cu un aer imperturbabil intră în cabinet, ţinînd în mînă notiţa misterioasă şi spuse :

— Ia să facem noi o verificare, tovarăşi. Interesant ! Să căutăm pietricelele, şi se uită pe notiţă. Aşadar, primul rînd

prima trimitere : colțul saltelei canapelei — 4 pietricele, greutatea fiecăreia o arată aici probabil în carate.

Ca arsă, Galia sări de pe canapea.

După cîteva minute, în colțul ramei de lemn a canapelei, sub saltea, fu descoperită o adîncitură, iar în ea patru pietricele strălucitoare — briliante.

— Așa... Și-acum mai departe, spuse Zveriov tot atît de liniștit, dar în fundul ochilor îi străluci bucuria. Rîndul doi — broasca biroului : două pietricele. Mai departe — divan, partea dreaptă, patru pietricele. Îl privi pe Plîșevski. Ca să nu mai stricăm lucrurile, poate îmi arăți exact ?

— Ce treabă am eu ? Stricați-le ! răspunse acesta batjocoritor. Nădăjduiesc că statul n-o să sărăcească din cauza asta.

După ce fură scoase încă patru briliante, Zveriov indică următoarea trimitere :

— „Păp"... Asta o fi vreo păpușă. Dați-o-ncoace !

Toți priviră în jur, dar nicăieri nu se afla nici o păpușă.

— Stați ! strigă tulburată Galia. Probabil că e vorba de o husă care acoperă ceainicul. E în formă de păpușă. Alta n-avem... E la bucătărie.

Plîșevski îi aruncă fetei o privire plină de ură, dar rămase tăcut. Pe masă, în fața anchetatorului, creștea mormanul scînteietor de luminițe ale pietrelor prețioase.

— Acum pervazul ferestrei. Acolo sînt șapte bucăți, continuă Zveriov, ținînd degetul pe notiță. Probabil că pervazul e mobil...

...Percheziția se termină pe la zece dimineața. Obosiți dar însuflețiți, lucrătorii începură să împacheteze în valiză lucrurile de valoare găsite. Zveriov îi dădu lui Plîșevski să semneze procesul-verbal al percheziției.

— Nu semnez nimic ! refuză tăios acesta.

— Cum dorești ! răspunse Zveriov imperturbabil și adăugă sec : Îmbracă-te, cetățene Plîșevski !

Într-una din primele seri de martie, mai nerăbdător ca oricînd, Senka Dolinin se tot foia în jurul băncii de lîngă poartă, așteptîndu-l pe Klim. Fumase cinci sau șase țigări și simțea că-l apucă furia. Doar s-au înțeles precis ! Și biletele le avea în buzunar ! Bineînțeles, acum de cînd e șef, Klim e tare ocu-

pat — toată ziua consfătuiri, şedinţe, rapoarte... Curat Academia de ştiinţe, nu o brigadă de sprijin a miliţiei! Ori s-a dus s-o ia pe Lida? Aşa li-i obiceiul: ba el se duce după ea, ba ea vine după el. De s-ar căsători odată! I-ar fi mai uşor! Şi n-ar mai trebui să cumpere trei bilete, că altfel nu-i chip să-l convingi pe Klim să meargă. Asta da, dragoste! Dar prea-i vine peste mînă, mereu cu ei, parcă ar fi a cincea roată la căruţă. La urma urmelor, ar trebui şi el să umble cu o fată!

Gîndindu-se la asta, Senka se întristă dintr-o dată. Oftă şi scoase să-şi aprindă altă ţigară, cînd în sfîrşit se apropie Klim. Venea, bineînţeles, cu Lida. Klim avea un aer foarte grav.

— Sigur, bombăni Senka, şefii nu întîrzie niciodată, ci, mă rog, sînt reţinuţi...

— Am avut o şedinţă.

— Păi eu ce spun! Înţeleg...

— Nu-nţelegi nimic! A fost o şedinţă deschisă de partid. Toată fabrica a venit. Taras Petrovici a vorbit de banda aceea.

— Nu mai spune! Ochii lui Senka străluciră de curiozitate.

— Şi ştii cine-a mai venit?

— Ce crezi că-s eu, ghicitor?

— Korşunov şi Iarţev. Au luat şi ei cuvîntul şi au povestit totul, cum s-a petrecut. Korşunov are o cicatrice mare pe tot obrazul. Abia a ieşit din spital.

— De unde are cicatricea?

— Cînd l-a arestat pe unul din bandiţi...

— Pfiu-pfiu! fluieră Senka. Greu i-a mai înhăţat!

— Pentru că şi noi... îi ajutăm prea puţin, răspunse serios Klim. Şi despre asta s-a vorbit la şedinţă.

— Ei, fraţilor! De ciudă, Senka strivi ţigara între degete. Cum naiba se poate ţine o şedinţă ca asta fără mine? Nu mai înţeleg nimic! Doar am pus şi eu umărul aici!

Lui Klim i se făcu deodată ruşine.

— Ai dreptate. Am greşit. Dar ne-au chemat pe neaşteptate.

— Bine, bine! Dacă recunoşti, te iert, dădu Senka din mînă. Şi ce spunea Korşunov?

— De pildă de Klimaşin. Pielicica aceea, atunci i-a fost strecurată în buzunar. A recunoscut, împieliţatul!

— Cînd îi judecă ?

— Curînd. Şi Lida o să fie şi ea de faţă... O privi atent pe fată.

— Să nu-ţi fie teamă ! o sfătui Senka, luînd un aer grav. Spune totul cum a fost, şi o să fie bine. Noi o să te susţinem. Poţi să te bizui pe noi ! Ei, şi cu scobitoarea aia de Plîşevski cum rămîne ? Senka o privi cu şiretenie pe Lidocika.

Dar răspunse Klim în locul ei :

— Va fi judecat. Sever... Şi noi toţi trebuie să tragem o lecţie şi să n-o uităm toată viaţa !

Cuprins

Cu multe necunoscute 5
Molia neagră 205

Redactor : E. GROZEA

Bun de tipar 12.04.1971. Apărut 1971. Hîrtie tipar de 50 g/m². Format 540×840/16. Coli de tipar 26. B. 116.

Tiparul executat sub comanda nr. 10 197, la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București.
Republica Socialistă România.

EDITURA MILITARĂ

Lei 10,50